cē ieſu mr̄ ei⁹. Cū ḡ ⁊ nos hic ſtem⁹ ꝑ amorē
⁊ deuotōz: vt poſt hācvitā habitare valeam⁹
cū ipo in celeſti palacio ⁊ ab illo recipe merea
mur eternā felicitatē. Amē.

¶ In noīe dñi nr̄i ieſu xp̄i incipit q̄nta ps
hui⁹ deuoti opis qd̄ mariale appellat̄: in qua
tractat̄ de annūciatiōe b̄tiſſime ꝟginis: et de
īcarnatiōe filij dei in ea. Hec aūt ps ꝓprio ac
ꝑticulari noīe gaudiū mūdi nūcupat̄.

A

Sermo ꝑmus.

N E timeas maria īueniſti grām apd̄ deū: Luce .j. Hui⁹ diei celeberrimā feſtiuitatē ſūmis debem⁹ ſtudijs venerari. Hec eñ eſt reſpectu ꝑncipij maior ſolēnitas toti⁹ anni. Hoc nāq3 feſtū ꝑncipiū ē ⁊ fundamētū oīm aliaꝝ feſtiuitatū. Cū ḡ dicat̄ ꝙ cuiuſq3 rei potētiſſima ps eſt ꝑncipiū .l. j. ff. de ori. iu. ⁊ no. i. c. ꝑncipat⁹. j. q. j. ⁊ ꝑ gl. i. c. j. de ꝯtel. vñ Areſ. ait .j. eth. c. iiij. ⁊ .v. poli. c. j. ꝙ ꝑncipiū ē dimidiū toti⁹. Sʒ in alijs feſtiſ ab hac ꝑncipiū hn̄tibꝫ ⁊ ab ea cātſ ꝯtulamur. mł'tomagiſ debem⁹ in iſta ſolēnitatē iubilare ⁊ iocūdari. qꝛ niſi h̄ redēptōis noſtre ꝑncipiū fuiſſʒ: ipi⁹ finis nō eēt ſubſecut⁹. remotiſ eñ ꝑncipijs remouet̄ ꝑfectio ⁊ eē ab oībus poſterioribꝫ: vt ait ꝯmētator Auerrois ſup .x. Meth. Merito igit̄ hec celeberrima dies eſt ab oībꝫ feſtiuis gaudijs recolēda in q̄ gaudiū fuit toti⁹ mūdi. ⁊ iō de ipa Dauid decātabat ps̄. cxvij. di. Hec ē dies quā fecit dñs: exultem⁹ ⁊ letemur ī ea. Iſta etēi ē dies ſacratiſſima in q̄ ꝟgo. ex oībꝫ ꝑelecta magni regiſ aſſueri ē cōiugio copulata. Cū eñ vt h̄r Heſter .ij. ꝑdict⁹ rex aſſuer⁹ dediſſʒ ſup filios iſrł' capitalē ſnīam ⁊ ſb̄ pena mortiſ mādaſſet ne ī ꝯſpectu ei⁹ aliq̄s accederet nō vocat⁹: perſuaſa Heſter a mardocheo ꝓpinq̄ ſuo: aſſūptiſq3 duabꝫ puelł' ad obſequiū ſuū. q̄ꝝ vna ei⁹ fimbrias veſtimēti portabat: alt̄a ꝟo brachijs ſuis eā ſuſtentabat: acceſſit ad eū. Que cū regis magnificētiā ⁊ ornat⁹ ei⁹ pulchritudinē aſpiceret cecidit ī brachijs vni⁹ ex puelł' ſuis. Ipe ꝟo rex deſcēdēs de ſolio ſuo virgam quā manu tenebat depoſuit ī ſignū clemētie: ⁊ manibꝫ ꝓprijs ſbleuauit heſter: ⁊ ad ei⁹ petitōz ad illi⁹ domū acceſſit: atq3 ppł'm iudaicū a morte libatū exaltauit. ⁊ iterfecto ei⁹ inimico aman: oēs illi⁹ poſſeſſiones donauit heſter: atq3 eā ī regno ſuo ꝯfirmatā vxorē ſuam ſup oēs amauit. Per aſſueꝝ nāq3 q̄ iterp̄tat̄ btitudo: intelligit̄ de⁹: in cui⁹ cognitōe ꝯſiſtit btitudo. Qui erat irat⁹ hūano generi ꝓpter pctm̄ ꝑmoꝝ parētū q̄ diaboli ſuggeſtiōi conſenſerāt. ⁊ iō ſtatuerat oēm hoīem mori debere: vt dr̄ Heb. ix. ⁊ ad īferos deſcēdere: iux̄ illud ps̄. lxxxviij. Quis ē hō q̄ viuet ⁊ nō videbit mortē eruet aīam ſuā de manu īferi? Nō erat āt aliq̄s q̄ ad deū accedere auderet ꝑ grā īpetrāda: iux̄ illd̄ Hiere. vij. Tu noli orare ꝓ ppł'o iſto: qꝛ non exaudiā te. Erat ḡ furor dei terribił' ꝯ oēs ita vt ad māſuetudinē ꝟti nō poſſet. vñ Iſa. xxx. dr̄. Ardēs furor ei⁹ ⁊ grauis ad portādū. Uerū tñ Heſter q̄ iterp̄tat̄ abſcōdita. i. ꝟgo maria q̄ abſcondita ⁊ occulta erat mūdo ſed multū cognita deo. ſuaſa a mardocheo ꝓpinq̄ ſuo. i. a ſuo ſanctiſſimo ꝓpoſito: vł' ab angelo ſibi ꝑticularit̄ ad cuſtodiā deputato: vł' a gabriele archāgelo q̄ ei ꝓpinqu⁹ iō dr̄: qꝛ (vt ait Hiero. ad euſtochiū) Sp āgeł' eſt cogīta ꝟgitas. ītrauit ad regē oīpotētē deū ſociata duabꝫ ancillis. i. hūilitate ⁊ puritate ſiue ꝟgitate. Sicut āt rinoceron ad aſpectū alicui⁹ ſctē ꝟgis oēm deponit feritatē: ⁊ māſuet⁹ ad gremiū ipi⁹ ꝟgis accedit. ſic de⁹ vidēs hāc ſctiſſimā ꝟginē amore illius tact⁹ oī dimiſſa idignatiōe ⁊ aſpitate deſcendit ī vteꝝ ei⁹: atq3 ꝟgā furoriſ ſui deponēs: eā ſibi ꝑpetuā ꝯiugē ⁊ regni ſui ꝯſortem deputauit. Ipa ꝟo magnitudinē myſterij īcarnationis ei⁹ audiēs: ⁊ tantū ſe magnifificari cognoſcēs obſtupuit: ⁊ turbata eſt turbatōe admiratōis. ⁊ ſic attonita ⁊ territa cecidit ī brachijs hūilitatiſ. q̄ ꝓpt̄ illi dixit angel⁹ gabriel ꝟbappoſita. ſ. ne timeas marea: īueniſti gratiā apd̄ deū. ſ. ꝑ quā hūanū gen⁹ ab et̄na dānatiōe libaſti. ⁊ ꝑcuſſo ac deſtructo amā. i. diabolo illi⁹ poſſeſſiōes acq̄ſiſti. ſ. pctōꝝ aīas per tuū filiū ad ꝑniam ꝯūrēdas: atq3 altiſſimi dei vnigenitū de ſpūſctō cōcipe meruiſti. De q̄ myſterio tres ꝯſideratiōes faciem⁹

Prima dicet̄ poſſibilitatis.

Scd̄a neceſſitatis.

Tertia ꝟo appellabit̄ cauſalitatis.

¶ Pars ꝑma hui⁹ ſmōis q̄ dr̄ poſſibilitatis B

P Ro expeditōe hui⁹ ptiſ ⁊ ꝯfutatōe hereticoꝝ duas q̄ōes examiabim⁹ Pria vtꝝ poſſibile fuerit diuinā naturā cū hūana vniri vnitate ſuppoſiti. ⁊ ſic deū fieri hoīez. ſcd̄a vtꝝ poſſibile fuerit ꝙ ex ꝟgie ꝯcipet̄ ⁊ naſceret̄. Primā q̄ōz examinat Alex. de ales. i. iij. pte ſum. in tract. de cōuenientia icarnatōis: q. j. ⁊ Sco. i. iij. diſt. j. ⁊ Petr⁹ de aq̄la ei⁹ diſcipul⁹ ibidē. q. j. ⁊ ſ. Bo. i eadē di. ⁊ Ric. nr̄ ibidē ar. j. q. j. ⁊ ſanctus Thomas in. iij. parte ſum. q. j. ar. j. ⁊ ī

Annūciatio ē ꝑncipiū oīz feſtorum

Vniri naturaꝫ diuinã ⁊ hũanaꝫ.

iiij.ſcꝑto.di.j.art.j.vbi dicũt ꝙ ad h̄ vt aliq̄
ſint vnibilia requirit̄ ꝙ aliq̄ modo ſint ſil'ia
Eſt aũt duplex ſil'itudo. Vna eſt ſꝫ aliquã
formã cõem ꝑticipatã ab ipis ſil'ibꝫ. Et h̄ mõ
nulla eſt ſil'itudo īter deũ ⁊ hoīem: creatorē ⁊
creaturã: imo īter eos eſt diſtãtia penitꝰ ipro
portionabilis. vñ dicit̄ in.c.dãnamꝰ.de ſum
ma tri.⁊ fi.ca. ꝙ īter creatorē ⁊ creaturã non
pt̄ tãta diſſil'itudo notari q̄n īter eos ſit ma/
ior diſſil'itudo notãda. ⁊ h̄ reſpectu nõ dicũ/
tur vnibiles. nã natura diuina ⁊ hũana nõ
ꝯueniũt ſil' in aliquã formã cõem īter eas in
genere vl' ī ſpecie. Alia ē ſil'itudo ſm ꝯueniē/
tiã ꝓportiõis vniꝰ ad alteꝝ ī ordīe vl' ī hitu
dine: ſicut iuſticia creata ꝯuenit cũ icreata ñ
ī genere vl' ī ſpecie. q2 iuſticia icreata eſt ipſa
diuia eēntia. iuſticia ꝟo creata eſt q̄litas. ſed
ꝯueniũt in habitudine ad eũdē effectũ q̄ eſt
rddere vnicuiqꝫ qđ ſuũ ē. de q̄ loq̄t̄.l.iuſticia
ff.de iuſti.⁊ iu.⁊ inſti.co.ī ꝑn. Sil'r bonitas
īcreata q̄ eſt deꝰ: ⁊ creata q̄ eſt q̄litas: nõ cõue
niũt in aliq̄ forma cõi int̄ ſe ſꝫ ī ordīe. q2 bo/
nitas creata ordinat̄ ad bonitatē icreatã. hoc
ḡ ordinari ad aliđ facit ſil'itudinē ⁊ ꝯueniē/
tiã. vñ bonitas creata đr ſil'is bonitati icrea/
te ⁊ nõ ecõtra. q2 nũq̄ꝫ determinat̄ ſil'itudo re
ſpectu alicuiꝰ deterioris ſꝫ reſpectu maioꝝ vl'
eq̄lis. ⁊ tali mõ creatura eſt ſil'is creatori: et
hõ deo. Sil'itudo eñi nõ đr idētitatē. iſti. de
nup.§.int̄ eas q̄ꝫ. imo nihil eſt idē cũ eo: cui
eſt ſil'e.l.qđ nerua.ff.depoſi. Et aliq̄d đr ſil'e
alicuiꝰ etiã ſi in pl'ibꝫ differat q̄ꝫ ꝯueniat cũ
illo.ff.de ãnu.lega.l.ī ſingulos. Dico igit̄ ad

Similitudo creatoris et creature

ꝓpoſitũ nr̄m ꝙ iõ creatura đr ſil'is creatori:
q2 eſt ordinabilis ei. Solũ ḡ eſt inter deũ et
hoīem ſil'itudo ī ordine vl' in habitudīe vniꝰ
ad alteꝝ. ſ. hoīs ad deũ. Et ex h̄ ſũt vnibiles
nõ eo mõ ſm Rich. q̄ elemēta vniunt̄ in mi/
xto: nec eo mõ q̄ nutrimētũ vnit̄ nutrito: nec
eo mõ q̄ materia ⁊ forma vnit̄ ī cõpoſito: nec
eo mõ quo accidēs vnit̄ ſubiecto. Q2 ad hoc
ꝙ ꝑdictis modis fiat vnio requirit̄ mutatio
⁊ opatio: nec nõ ⁊ poſſibilitas in q̄libet extre
mo. Perſona aũt filij dei ē actꝰ purꝰ. vñ nec
mutari pt̄ vllo mõ. Iõ dicēdũ ꝙ natura hũa
na fuit ſibi vnita tãq̄ꝫ nature ſuppoſito. non
in eſſe ꝑ eã ꝯſtituta ſic ſuppoſitũ creatũ ꝯſti/
tuit̄ in eē ꝑ ſui naturã ſꝫ tãq̄ꝫ ſuppoſito cõſti
tuto ī eſſe ꝑ naturã diuinã. ꝑſona eñi filij dei
nõ ꝯſtituit̄ in eē ꝑ naturã hũanã cuiꝰ eſt ſup/
poſitũ ex tpe: ſꝫ ꝑ naturã diuinã cuiꝰ eſt ſup
poſitũ ab et̄no. ¶ Tal'' ãt vniõis poſſibilitas
multꝫ valet rõibꝫ cõprobari: int̄ q̄s vna đr

Probat vnionis poſſibilitas

ītimatõis: alia ſimilatõis: tertia ꝟo attribu/
tiõis. Pria rõ ſic ꝯcludit̄ ſm ꝑdictos docto/
res. Omē qđ ē alteri maxīe ītimũ ⁊ amabi/
le eſt ei vnibile vniõe maxīa. ſꝫ deꝰ ē aīe ītimꝰ
⁊ amabiliſſimꝰ. ḡ ſibe rõnali ꝑfecte vniri põt
ſpũs icreatꝰ. Verꝰ ei amor efficit vnũ ex du/
obus: vt inq̄t Tulliꝰ ī li. de amicicia. Vñ de
duobꝫ verꝫ amicꝫ inq̄t Ouiđ.iiij.li. de triſti
bus. Hi duo corpibꝫ mētibꝫ vnꝰ erãt. ⁊ phs
ix.eth.c.iiij.⁊.x.⁊ in.ij.lib.magnoꝝ moraliũ
c.lxxvj. ait ꝙ amicꝰ eſt alter ipe. Qđ etiã in
quit Tulliꝰ vbi.s̄. Diffinit̄ aũt amicicia ſic
Amicicia eſt vniꝰ ad alteꝝ cũ charitate cõiũ
ctio: vt no.in.l.ſi fuerit.ff.de reꝝ di. vñ Dio/
nyſiꝰ.iiij.de diuis noībꝫ đr ꝙ amor ē vis vni/
tiua amãtis cũ amato. ⁊.ſ. Bona.in.ij.ſen.
di.xxxix.in queſtiõibꝫ circa litterã. ⁊ di.xlij.
arti.ij.q.ij.inq̄t. Tãta eſt vis amoris vt traſ
formet amantē in amatũ. ⁊ ideo potuit vni/
re deũ cũ hoīe. Scđa rõ ſic infert̄. Foꝝ eſt fa
cilis vnio q̄ adinuicē ſil'itudinē hñt. q2 ī hñ/
tibꝫ ſimbolũ.i.ſil'itudinē: facilior eſt tranſitꝰ
vt ait phs.ij.phi.⁊ ī.ij.de generatiõe ī.c.de ꝑ
miſſiõe ⁊ traſmutatiõe elemētoꝝ. ⁊ no.i.l.ſi
rē.§.itē ſi.ff.de rei ven.de q̄ ꝑ Albricũ de roſa/
te ī.l.j.ff.de iudi. Itē oīa ſil'ia ꝯiũgunt̄.iij.de
regi.ꝑn. Sꝫ hõ creatꝰ ē ad dei imaginē ⁊ ſili
tudinē: vt đr Geñ.j.⁊ ī.l.ſi vindicari.ff.de pe
nis.⁊ ī.l.ſi q̄s.C.eo.ti.⁊.xxxiij.q.v.c.hec ima
go.⁊ de peni.di.ij.c.illa aīa. ḡ hũana natura
ē vnibil' diuīe aliq̄ mõ in ꝑſona. Tertia rõ
ſic ꝓbat. Quicq̄d nõ implicat ꝯdictionē vel
impfectionē: ſꝫ ꝑfectionē ⁊ dignitatē eſt deo
attribuēdũ. ſꝫ ipm incarnari eſt hmõi. ḡ ⁊c.
maior pꝫ ꝑ Diony.in li.de diuinis noībus.
minor ꝓbat̄. nã diuinã naturã vniri hũane
in vnitate ꝑſone nõ eſt aliud q̄ꝫ diuinã ꝑſo/
nã (q̄ ab eterno fuit hypoſtaſis reſpectu diui
ne nature) fieri hypoſtaſim reſpectu hũane
nature ī tpe. h̄ aũt nõ đr aliquã ꝯdictiõꝫ vel
impfectionē: ſꝫ potiꝰ ꝑfectionē ⁊ dignitatem
ac nobilitatē. Sic eñi cũ deꝰ ſit bonꝰ ab et̄no
nullã tamē patit̄ impfectionē vl' indignitatē
ſi eſt cã bonitatꝫ create in tēpe. q̄ꝫuis bonitas
creata longe ſit inferior bonitate increata: ſic
cũ ꝑſona filij dei ſit hypoſtaſis itellectualis ⁊
ſpũalis ⁊ icreata ab eterno: ī nullo derogat̄ ei
ſi ſit hypoſtaſis nature create ex tpe. ¶ Licet
aũt nõ valeamꝰ de hac vnione adducere exē
pla in creatura que ſint totaliter ſil'ia: vt ait
Aug.ī epl'a ad Voluſianũ. tamē duo de ma
gis ꝯuenientibꝫ allegabimꝰ. Primũ ē Alex.
de ales. ⁊ Rich. vbi.s̄. ⁊ beati Tho.ī.iij.pte
ſum.q.ij.art.j.⁊ in.iij.ſcripto.di.j.ar.j.ſ.de
īſertiõe rami trũco arboꝝ. Nã ſicut ibi erat

Exēpla illiꝰ vniõis

vn⁹ram⁹ ꝑ naturã: ⁊ ponit̃ ali⁹ram⁹ ꝑ íſertõ
nẽ. ita ĩ eadẽ ꝑſona ĩ q̃ erat naturalit̃ diuina
nat̃a ꝑ vniõꝫ poſita ẽ natura hũana. ⁊ ſic nõ
ſunt pl'es arbores ſꝫ vna tm̃: ita ñ ſt̃ ibi pl'es
ꝑſone ſꝫ vna ſola. ſ. ꝑſona diuĩa xp̃i. Et ſicĩ
arbore íſerta ſunt pl'es fruct⁹ differentes ſpẽ
vt qñ ram⁹ vni⁹ arborꝫ íſerit̃ arbori diuĩſe ſpe
ciei. ita in vnitate ꝑſone xp̃i ſunt alie ꝓꝑeta
tes ꝯuenĩetes nat̃e diuĩe: ⁊ alie ꝯuenĩetes na
ture hũane. Et ſic in vniõe q̃ ẽ ꝑ íſertõꝫ vnũ
nõ eſt alterꝫ: ſed fit de hypoſtaſi alteri⁹: vt qñ
pirꝫ íſerit̃ pomo fit vnũ ſuppoſitũ. ſ. vna ar/
bor: ⁊ natura pomi nõ ẽ natura piri: nec ecõ/
tra. ſꝫ tñ vterqꝫ fruct⁹ ẽ de eẽ arborꝫ. qđ pꝫ qꝛ
hec ẽ ṽa. iſta arbor ẽ pir⁹. ⁊ etiã hec ẽ ṽa. iſta
arbor eſt pom⁹. ſic in ſilĩ ẽ de ꝯiũctiõe ⁊ vniõe
diuĩe nature ⁊ hũane in xp̃o: eo ꝙ natura di
uina nõ ẽ hũana nec eꝯ. ſꝫ natura diuĩa ⁊ hu
mana ſt̃ vnũ ſuppoſitũ cõe in vtraqꝫ natura
ſb̃ſiſtẽs. ⁊ hec ẽ ṽa. h̃ ẽ hõ demonſtrato xp̃o. ⁊
iterꝫ hec ẽ ṽa. h̃ ẽ de⁹: eodẽ demõſtrato. Nam
vnio diuĩe nature ⁊ hũane ĩ ꝑſona xp̃i facit
cũ eẽ hoĩem ⁊ deũ. Scđꝫ exẽplũ ſiue ſilĩtudi
nẽ ponit Aug. ĩ li. de ſpũ ⁊ aĩa di. Sic ĩ vni/
tate ꝑſone hoĩs aĩa vnit̃ corpi vt hõ ſit: ita in
vnitate ꝑſone xp̃i de⁹ vnit̃ hoĩ vt xp̃s ſit. Qꝫ
ãt iſta vnio ⁊ ĩcarnatio filij dei potuerit fieri
ĩ ṽgĩe ſuata ei⁹ ṽgĩtate ꝓbari ml'tipl'r pt: ſꝫ
breuitatꝫ cã ſolũmõ duplici rõne ꝓbabimus
Prĩo rõe cauſatiõis. fundamẽtũ cui⁹ ponit
autor ĩ li. de cau. di. Oĩs ꝑma cã magꝫ ⁊ ꝑus
influit in ſuũ effectũ qꝫ ſcđaria. cũ igit̃ oẽ pri
us poſſit eẽ ſine ſuo poſteriori: ⁊ de⁹ hoĩes ꝑ
duci faciat mediãte ſemĩe. ḡ etiã ſine illo pt
hoĩeꝫ ꝓducere. Si ei ſol ṽtute ſua gñari fac
ranã l' muſcã nõ ꝯcurrẽte ad gñatõꝫ aliq̃ ra/
na vl' muſca: ſꝫ ſolũ ex limo vl' luto. ml'to ma
gis de⁹ potuit ſua ṽtute ĩfinita hoĩem ꝓduce
re nõ ꝯcurrẽte ſemine virili ſꝫ ſolũ ex puriſſĩ
mis ſanguib⁹ ṽgis bñdicte. Scđa rõ dꝛ cõ/
ditiõis. nã qñ legiſlator ſtatuit aliq̃d cũ ꝯdi
tiõe ꝑ h̃ ĩtelligit̃ ꝙ pt euenire oppoſitũ illi⁹
ſine tali ꝯditiõe. vt cũ dr̃. Si q̃s occiderit ꝓ
ximũ ꝑ induſtriã. innuit ꝙ aliq̃s pt occidere
ꝓximũ nõ data opa. Silr̃ ſi dicat̃. Si vene
ris ad me dabo tibi denariũ. innuit̃ ꝙ ille pt ñ
venire: ⁊ ſic nõ recipe denariũ. Cũ ḡ lex dicat
Leui. xij. Mulier ſi ſuſcepto ſemĩe peperit
maſculũ ĩmũda erit ⁊c. ꝑ h̃ innuit ꝙ ml'er ali
qñ erat ꝯceptura ⁊ ꝑitura ſine virili ſemine:
vl' ſaltẽ ꝙ parere poterat.

Pq̃ (D marginal note: Qꝫ vnio h̃ fuerit in ṽgine)

E P ¶ Pars. ij. hui⁹ ſmõis q̃ dꝛ neccitatꝫ
Jgrat̃ vtrꝫ ad repatiõꝫ hũane nat̃e
lapſe fuerit necãria ĩcarnatio filij dei
Pro meliori declaratõe ꝓſupponẽdũ ẽ ꝙ pec
cato ꝑmorũ parẽtũ tota nat̃a hũana ẽ ĩfecta
⁊ pctõ obligata: ⁊ ꝯnt̃ eterne dãnatiõi: quia
tũc erat tota in ipĩs ꝑmis parẽtib⁹ peccatib⁹
vt declarat Alex. de ales in. ij. pte ſum. in tra
ctatu de pctõ originali. q. j. ⁊ in. iij. pte ſum. ĩ
tract̃. de incarnatiõe xp̃i. ⁊ ſctũs Bona. in. ij
di. xxxj. Et hoc ꝓbat̃ auc̃te apl'i ad Rom. v.
di. Per vnũ hoĩeꝫ pctm̃ ĩtrauit in mũdũ: ⁊
ꝑ pctm̃ mors. in q̃ oẽs peccauerũt. trãſſumpti/
ue in. c. placuit vt q̃cũqꝫ ꝑuulos. de ꝯſe. di. iiij
Jtẽ ꝓſupponẽdũ eſt ꝙ hui⁹ caſus neceſſaria
fuit repatio ſm̃ Alex. vbi. ſ. ⁊ Anſ. in li. Cur
deus hõ. ⁊ beatũ Bona. ⁊ Rich. in. iij. di. xx.
ar. j. q. j. Qđ ſic ꝓbat̃. De⁹ ⁊ nat̃a nihil agũt
fruſtra. j. phiſ. iij. de aĩa. ⁊. j. de celo ⁊ mundo
⁊ no. ĩ. l. q̃ bis idẽ. ff. de ṽ. obli. ſed de⁹ creauit
hoĩem ad cõſequẽdũ beatitudinẽ: vt ait Au
guſt. ĩ li. Enchi. ⁊ ponit Mgr̃ in. ij. ſen. diſ.
j. vbi dr̃. Fecit de⁹ rõnalẽ creaturã vt ſũmũ
bonũ ĩtelligeret: intelligẽdo amaret: amãdo
poſſideret: poſſidendo frueret̃. Cũ ḡ ꝑ pctm̃
fuerit hũana natura deuiata a deo fine ſuo: ⁊
ꝑ cõſequẽs a beatitudine: ita vt ad nihilũ re
deret. ſequit̃ ꝙ ſi de⁹ eã nõ repaſſet: mĩme ſuũ
finẽ ad quẽ creauit eã de⁹ cõſecuta eẽt. ⁊ ꝑ cõ/
ſequẽs ſapia diuina diceret̃ defectiua fuiſſe
creãdo hoĩem ad finẽ quẽ nũqꝫ ꝯſeq̃ deberet.
Hoc aũt ẽ incõueniẽs in deo ponere. vñ An
ſel. in li. Cur de⁹ hõ. inq̃t. Nõ decet ſũmã fir
mitatẽ ⁊ firmiſſimã ſtabilitatẽ ſuũ firmũ ꝓ/
poſitũ infirmari. nec decet ſummã bonitatẽ
ꝑmittere nobiliſſimas creat̃as fraudari ſuo
fine. hec ille. Ergo neceſſaria fuit repatio ho
minis lapſi. Dũ aũt q̃rit̃: vtrꝫ ad hãc repati
oñẽ necãria fuit incarnatio filij dei: rñdetur
ſm̃ Alex. de ales vbi. ſ. ⁊ Tho. in. iij. pte ſũ.
q. j. art̃. ij. ꝙ aliq̃d ad finẽ aliquẽ dꝛ eẽ necã/
riũ duob⁹ mõis. Prĩo ſine q̃ finis hrĩ nõ pt
ſicut cib⁹ eſt necãri⁹ ad cõſuatiõeꝫ vite hũa/
ne. Jllđ aũt dicit̃ ꝓprie necãriũ qđ ſi nõ fie/
ret res ꝑiret vel deterior fieret. l. im ꝑſc. ff. de
ṽ. ſig. ⁊ ſic nõ fuit neceſſaria incarnatio filij
dei ad reſturatõeꝫ humani generꝫ. qꝛ deus ꝑ
ſuã om̃ipotentẽ ṽtutẽ poterat naturã huma
nã ml'tis alijs modis repare. Scđo mõ dꝛ
aliq̃d neceſſariũ ad finẽ aliquẽ: ꝑ quod vicꝫ
melius ⁊ ꝯueniẽti⁹ ꝑuenit̃ ad ipm̃ finẽ. ſicut
equus necãri⁹ dꝛ ad iter. Neceſſariũ em̃ qñ
qꝫ exponit̃. i. ꝯueniẽs. lxxvij. di. c. credo vos
frẽs. ⁊ ibi Arch. ⁊ neceſſitas. i. cõgruitas. vt
in auẽ. de triẽ. ⁊ ſemiſ. circa ꝑn. Jtẽ aliqñ ex/
ponit̃ neceſſitas. i. cõmoditas vel honeſtas.
xxj. q. iiij. c. j. in vltĩa glo. Aliqñ etiã exponi/

Neceſſe fuit xp̃m ĩcarnari

Neceſſa riũ dicit̃ dupliciter

tur neceſſario.i.vtilit᷑:vt ī pᷓma cōſti.codi.in pn.⁊ neceſſariū.i.vtile.ff.ſolu.ma.l.j.⁊ no. inſti.de acti.§.alie. Itē ꝙ neceſſariū expona⸗tur qnꝗ.i.vtile ⁊ expediēs pbat᷑ p glo.in cle mē.j.de pcu.⁊.ff.de of.p.p.l.j.⁊.ff.de ope.no. nū.l.de pupillo.§.meminiſſe. Et his oībꝫ mo⸗dis fuit necāriū filiū dei incarnari ⁊ pati ad hūane nature repationē:qꝛ iſte modus fuit melioꝛ:vtilioꝛ:ꝯuenientioꝛ ⁊ magꝭ expediens qꝫ aliqs ali⁹.vn̄ Aug.in.xiij.li.de trini.⁊ po nit Mgr in.iij.ſen.di.xx.ait. Si qrat᷑ vtrū alio mō potuerit de⁹ repare hūanū gen⁹ qꝫ p morte filij ſui: Dicim⁹ ⁊ aliū modū ei fuiſſe poſſibilē cui⁹ ptāti cūcta ſbiacēt:ſed nr̄e miſe rie ſanāde cōuenientiorē nullū fuiſſe nec opoꝛ tuiſſe.hec ille. Et hoc:quia null⁹ ali⁹ ita ſatiſ faciebat diuīe iuſticie.vnde vulgaris poeta florētin⁹ in.iij.comedia inqt. Tuti laltri mo di erano ſcarſi a la iuſticia Sel fiol de dio nō ſe fuſſe humiliato ad icarnaſi. ¶ Et hoc pbat᷑ ſic. Deus ab eterno ordiauit hoiem ad beati tudinē:vt ptꝫ ex pdictis:⁊ hꝫ etiā a theologꝭ in.iiij.di.xlix.⁊ p Tho.j.ij.q.iij.ar.viij.ſed ipſe per pctm̄ trāſgrediēdo mādatū dei eter⸗nam dānationē pmeruit.aut ergo de⁹ debuit eū beatificare ſtāte eo in pctō ⁊ nō faciēte pe nitētiā de crimīe ppetrato:aut nō.nō eſt dicē dū ꝙ ſic.qꝛ tūc de⁹ fuiſſet iiuſt⁹.qꝛ iiuſticia eſt ſaluare pctōrē:vt dt Aug⁹.in li.de ſpū ⁊ aīa trāſſumptiue in.j.ſen.di.xlij.c.iiij. Itē iuſti cia reqrit vt delicta nō remaneant ipunita.l. ſi longi⁹.ff.de iudi.l.ita vulneratus.ff.ad.l. aq.l.ſtichū aut pāphilū.ff.de ſolu. Deus aūt eſt iuſt⁹ ⁊ iuſticiā diligit (ipo di.pſ.vij) ⁊ nō pōt facere iiuſta:vt dꝛ in pdicta di.pmi ſen. Si ꝑo nō ſaluaſſet eū:tūc determinatio ſua q ab eterno ſtatuit ei dare beatitudinē fuiſſꝫ fallibilis.qd ēē nō pōt:qꝛ de⁹ infallibilit᷑ ſcit oīa āteqꝫ fiāt.xxvj.q.v.c.vl.in fi.⁊ oīa nuda ⁊ apta ſꝰ ocul' ei⁹: Heb.iiij.⁊.c.de⁹ oīpotēs.ij q.j.⁊.q.v.c.pſbr.⁊ eſt īfallibil' ꝟitas.c.ſi con⸗ſuetudinē.⁊.c.q ꝯtēpta.viij.di. Vt ḡ hoc in cōueniens remoueret᷑ ⁊ ordinatio dei effectu mādaret᷑:atqꝫ diuīa iuſticia qetaret᷑:neceſſe fuit ſatiſfacere p pctō pdicto. Qua ſatiſfacti one facta poſſꝫ hō ꝯſequi beatitudinē:nedū ſm diuīe miſcdīe magnitudinē:ſed etiā ſm diuine iuſticie rectitudinē. Nō cōſtat ꝙ hō pur⁹ ſiue aliq creatura nō potuit ſatiſfacere p hꝯ pctō.cui⁹ rō aſſignat᷑ a Rich.i.iij.di.xx. ar.j.q.iiij.⁊.v.⁊ a ſctō Bona.i eadē di.⁊ ab Alex.de ales vbi.ſ. Nō eñ potuit p angelū repari:qꝛ de rōe iuſticie eſt vt qui peccauit ſa tiſfaciat:iux᷑ illd Ezech.xviij. Aīa q peccaue⸗rit ipa morietur.trāſſumptiue in.c.ſi hēs.xxiiij q.iij. Quia ille q obligatōꝫ fecit debet ſoluere debitū.l.crimē.ff.de penis.⁊.l.ſancim⁹.C.eo. ti. Cū ḡ angel⁹ nō peccauerit:nō debuit p eū fieri ſatiſfactio p pctō pmoꝝ parētū.qd pba tur etiā p ea q habent᷑ in.l.ob maritoꝝ.C.ne vxoꝛ p mari.⁊ i.c.romana.de ſen.ex.li.vj.⁊ i l.ſi pena.ff.de penis.⁊ in.c.illud.xj.q.iij.⁊ i.c. null⁹.⁊.c.placuit.⁊.c.iudei.j.q.iiij.⁊ i.c.qſi uit.extra de his q fi.a ma.pte ca.⁊ ibi glo.vbi dꝛ ꝙ nō dꝫ portare penā q nō fecit culpā. Et idē hꝫ in.c.cognoſcētes de cōſti. Itē reat⁹ pec cati originalis obligauit totā humanā natu ram:⁊ ſingulos ei⁹ generis ab adā ppagan dos ad eternā dānationē.ſed null⁹ angelus pt equari toti humane nature ex ſe. Si igit᷑ ſm Anſ.in ſatiſfactōne debet fieri reſtitutio de ablato:⁊ emēda de iniuria:⁊ ſic illud p qd fit ſatiſfactio dꝫ eſſe mai⁹ qꝫ cōmiſſum vl' ſal⸗tē eqle.⁊ optet plus reddere qꝫ fuerit ablatū p ſatiſfactiōe iniurie vltra dānū:vt ptꝫ in.§ itē mixta.⁊ in.§.tripli.inſti.de actio.vl' ſaltē tantūdē. Ergo optebat ꝙ ille p quem ſatiſfa ctio debebat fieri de pctō originali eēt tant⁹ ꝙ poſſet eqri toti hūane nat᷑e.⁊ ꝙ etiā pl⁹ vale⸗ret vl' ſaltē tātūdē.ſꝫ null⁹ angel⁹ ſingularis eſt hmōi:ḡ ⁊c. Itē in reſtauratiōe ⁊ repatiōe iſta optebat ꝙ hō reſtitueret᷑ i illa dignitate in q erat an̄ pctm̄ ⁊ i q remāſiſſet ſi nō peccaſ ſet.qꝛ illa dꝛ pfecta reſtitutio p quā oīa reſti⸗tuunt᷑ itegre.l.j.cū ſeqn.C.de ſentē.paſ.ſꝫ hō āte pctm̄ nulli erat ſbiect⁹ nec fuiſſet niſi deo imo oīa alia creata ad eius vtilitatē erāt ſibi ſubiecta:iux᷑ illd pſ.viij. Omia ſubieciſti ſb pedibꝫ ei⁹ ⁊c.qd notat᷑ etiā i.l.ij.ff.de ſta.ho. ⁊ ppt᷑ hoc dꝛ eſſe digniſſim⁹ inter oēs creatu ras.l.iuſtiſſime.ff.de edil.edic.vbi gl.allegat Virgiliū ⁊ Ouidiū ad hoc.qd etiā no.i.§. qꝛ ꝟo.in aut᷑.de nup.⁊ i.l.vēditoꝛ hois.ff.de euic.⁊ inſti.de reꝝ di.§.ptus ancillaꝝ.⁊ de iu. na.gen.⁊ ci.in fi. Sꝫ ſi p angelū vl' aliā crea turā redēpt⁹ fuiſſet:nō eſſet ad pſtinū ſtatuꝫ reſtitut⁹.qꝛ ſic teneret᷑ illi angelo vl' alti redi mēti ſicut creatori.qꝛ vt dicūt pdicti doct᷑.nō min⁹ eſt bn̄ficiū redēptiōis qꝫ creatiōis. Et ad hoc pōt applicari illd qd inqt Claudia⸗nus in maiori volumīe dicēs. Nō minoꝛ eſt virt⁹ qꝫ qrere parta tueri. Qui etiā ibidē ait Plus ē ſuare qſitum qꝫ qſiſſe nouū. Ad hoc qꝫ applicari poſſꝫ illd qd dixit iparoꝛ.C.de ve.iu.enu.l.j.§.cūqꝫ.ſ.ꝙ laudabilioꝛ eſt ille q factū ſubtilit᷑ emēdat eo qui prius inuenit Semp igit᷑ hō illi redimēti ipm fuiſſet debi toꝛ ſue ſalutis obligatiōe naturali q vult vt

Nō fuit ꝯuenien tioꝛ via redimēdi

Nō pu⸗rus non potuit ſa tiſfacere

bñ facĩẽti bñ faciamꝰ.l.ſꝫ ⁊ ſi lege.§.ꝯſuluit.
ff.de peti.here.l.aq̃liꝰ regulꝰ.ff.de dona.c.cũ i
officijs.extra de teſta.⁊.c.de forma.xxij.q.v.

Hõ ñ debuit redimi ꝑ aliũ niſi per deũ

Itẽ in btitudine nõ poſſet hõ ipi angelo rõ/
nabilit̃ coeq̃ri.ſicˀ nec ſuꝰ dño ſuo dꝫ equari
ſꝫ Mat.xij.inq̃t ſaluator. Erũt hoĩes ſicut
angeli dei in celo. Ergo nõ debuit hõ redimi
per aliũ q̃ꝫ ꝑ deũ: vt eũ adoraret ⁊ amaret ex
toto corde ſuo ⁊ ex tota aĩa ⁊ ex oĩbꝫ viribus
ſuis: vt precipit̃ Deut.vj.⁊ Mat.xxij.trãſ/
ſumptiue in.c.oĩs.xiij.diſ.⁊ in.c.vnico.§.h̃
vnguẽto.de ſacra vnc.quod quidẽ p̃ceptũ i/
plere nõ potuiſſet ſi ab alio q̃ꝫ ab ipo deo fuiſ
ſet redemptus. Debuit etiã ab eo redimi vt
ipm deũ ſolũ veneraret̃ nõ tm̃ vt creatorẽ ſꝫ
etiã vt redemptorẽ: q̃ dixit Iſa.xlij. Gloriã
meã alteri nõ dabo.⁊ ideo debuit ipe icarna/
ri ⁊ genꝰ humanũ redimere: ne glĩa ſua da/
retur alteri rõne redẽptõis. ¶ Preterea ꝙ nec
angelꝰ nec alia pura creatura potuerit homi
nẽ repare ꝓbat̃. Quia vt ait Aug.ſup Ioh.
Maiꝰ eſt de impio facere iuſtũ q̃ꝫ creare celũ
⁊ terrã.ſed ꝑ lapſum hũani generꝫ oẽs ceci/
derũt in ipietatẽ.ĝ ad h̃ ꝙ de ipijs fierent pij
⁊ iuſti neceſſaria fuit maior actio q̃ꝫ fuerit cre
atio celi ⁊ terre. Hec aũt nõ põt inueniri ni/
ſi i creatore oĩm oĩpotẽte.ĝ ⁊c. Itẽ ſm Anſ.
in li. Cur deꝰ hõ.c.xx.pena debuit corrñdere
delicto.q2 ꝑ mẽſura delicti dꝫ eẽ ⁊ plagarum
modꝰ: Deut.xxv.⁊.l.reſpiciẽdũ.ff.de penis.
⁊.l.pedibꝫ.§.j.ff.de icẽ.rui.⁊ nau.⁊.l.j.§.ſꝫ
⁊ q̃ porcũ.ff.de abige.ſed pctm̃ hoĩs fuit ifini
tũ: nõ rõne actꝰ: ſꝫ q2 naturã hũanã ꝓuauit
bono infinito. Itẽ q2 rem in potentia infini
tã corrupit.q2 ſi deo placeret indiuidua hũa
ne nature multiplicari poſſent ſine fine. Itẽ
hec offenſa dr̃ infinita rõe dei offenſi: q̃ eſt in/
finite ꝟtutis: iux̃ illð pſ.xlvij. Magnꝰ dñs
⁊ laudabilis nimis: ⁊ magnitudĩs eiꝰ nõ eſt
finis. Dãta em̃ eſt iiuria q̃tra ẽ ꝑſona offẽſa.
§.atrox.inſti.de iiu.⁊ no.i.c.cũ illoꝝ.de ſen.ex.
Cum igit̃ oẽs angeli ⁊ hoĩes ac cetere creatu
re ſint potẽtie finite: nõ potuert̃ facere iſtam
emẽdã ⁊ ſatiſfactiõꝫ infinitã.q2 vnũq̃dq̃ꝫ ſi/
cut ſe hꝫ ad entitatẽ: ita ſe habet ad oꝑatiõꝫ:
vt ait cõmẽtator.ix.Metha. Item q2 ĩpoſſi
bile eſt a potẽtia finita ĩfinita ptrãſiri.j.po/
ſterioꝝ. Finiti em̃ ad ĩfinitũ nulla eſt ꝓpor/
tio.iij.⁊.viij.phiſ.j.de ce.⁊ mũ.⁊.j.meth. Et
iõ Anſ.i li. Cur deꝰ hõ.c.vj.inq̃t. Illã emen
dã facere nõ potuit niſi ille q̃ eẽt deꝰ ⁊ hõ.deꝰ
q̃ poſſꝫ: hõ q̃ deberet. Ex q̃bꝫ claret ꝙ neceẽ fu/
it vt vniret̃ deꝰ ⁊ hõ vniõe ꝑſonali.q̃ apð do
ctores icarnatio noiat̃.vt ex tali vniõe ꝯſur/
geret vna ꝑſona q̃ ſatiſfacere poſſꝫ ſm diui/
tatẽ: ⁊ i natura hũana debitrice penas tolera
ret.⁊ iſta fuit ꝑſona xpi. Et h̃ cõfirmat̃ auctẽ
Aug.i li.cur q̃ñ ⁊ quõ deꝰ.c.vj.di. Ad h̃ va/
luit naturaꝝ diuſitas ⁊ ꝑſone vnitas in xpo
⁊ hũano generi necẽaria fuit.vt qð nõ poſſꝫ
hũanitas: diuina faceret natura.⁊ ſi q̃d nõ
ꝯueniret nature diuĩe hũana exhiberet.⁊ nõ
aliꝰ atq̃ꝫ alius ſꝫ idẽ ipe eẽt q̃ ex vtroq̃ꝫ ꝑfecte
exñs ꝑ hũanã qð ipa debebat ⁊ ꝑ diuinã poſ
ſet q̃d expediebat.hec ille. Et hec ẽ cã q̃re hõ
nũc poſſit deo ſatiſfacere ꝓ pctis mortalibus
q̃uis infinita dicat̃ eoꝝ offenſa rõibꝫ p̃dictꝫ
Q2 hoc agit in ꝟtute paſſiõis xpi q̃ fuit me/
riti infiniti.

¶ Pars tertia huiꝰ ſmõis q̃ dr̃ cauſalitatis

P Quare ſolꝰ filiꝰ ſit incarnatus

Pro expeditiõe huiꝰ partis q̃rit̃: q̃re
potiꝰ ꝑſona filij q̃ꝫ p̃ris vel ſpũſſan/
cti fuit incarnata: cũ etiaꝫ alie ꝑſone
diuine potuerint incarnari: vt declarat mgr̃
in.iij.ſniaꝝ.di.j. Ad quã dubitatiõꝫ rñdet
Alexan.de ales in.iij.parte ſum.in tractatu
de cõueniẽtia icarnatõis.⁊ beatꝰ Tho.in.iij
ſcripto.di.j.arti.ij.⁊ in.iij.parte ſum.q.iij.
ar.viij.⁊ ſctũs Bona.in.iij.di.j.ar.ij.q.iij.
⁊ Alex.lõbar.ibidẽ.⁊ Rich.in eadẽ di.ar.ij
q.iij.dicẽtes: ꝙ hoc cõueniẽs fuit multis ra/
tionibꝫ. Quarũ vnã aſſignat Hugo de ſan/
cto victore in li.de ſpũali clamore dicẽs. Con

Rõe mediatiõis

gruentiſſimũ fuit ratiõe mediatiõis vt filiꝰ
ad incarnationẽ mitteret̃ magis q̃ꝫ pater vl̃
ſpũſſctũs. Decebat em̃ vt qui erat mediꝰ eẽt
etiã mediator. Hec ille. Et ad hoc oſtendẽ/
dũ xpus voluit in oĩbus tenere mediũ. Na/
tus em̃ ẽ media nocte: vt p̃dictũ fuerat Sa/
piẽtie.xviij. Et poſitꝰ fuit in medio aĩaliũ
Lu.ij.ſicut p̃dictũ fuerat Abacuc.ij. Inuen
tus etiã fuit i medio doctoꝝ: Lu.ij. Et trãſ/
iens ꝑ mediũ illoꝝ ibat: Luc.iiij. Et erat in
medio diſcipuloꝝ ſicut q̃ miſtrat: Mat.xx.
⁊ Lu.xxij. In medio etiã mũdi crucifixꝰ eſt:
Pſ.dicẽte. Oparꝰ eſt ſalutẽ in medio terre.
Et i medio latronũ occiſus eſt: Ioh.xix.ſicˀ
p̃dictũ fuerat Iſa.liij. Itẽ poſt reſurrectiõeꝫ
ſuã i medio diſcipuloꝝ appuit: Lu.xxiiij.et
Ioh.xx. Et iõ etiã in incarnatiõe ſe veꝝ eſſe
mediatorẽ oñdit. ¶ Notãdũ eſt aũt ꝙ de rõ/
ne medij ſunt iſta tria.ſ.vnire: diſtare ⁊ ino

Tria ſũt de ratiõe medij

teſcere. Primũ.ſ.vnire fecit xps.aſſumpſit
em̃ humanã naturã in vnitate diuĩe ꝑſone:
qua fecit vtraq̃ꝫ vnũ: ad Eph.ij. mundũ re
cõciliãs ſibi ⁊ deo p̃ri.j.ad Chor.v.⁊ h̃ inq̃ꝫ/
tũ dedit ſemetipm ꝓ oĩbꝫ in redemptionẽ:

Alia ratio ꝙ nulla creat̃a potuit hoĩeꝫ reparare

Concludit

j.ad Phi.ij. Vñ Greg.i.xx.moꝝl'.ait. Ve
nit mediatoꝛ dei ⁊ hoim xp̄s ih̄s: vt q꞉ ꝑ ima
nr̄a diſtabim⁹ a ſūmis: iungeret ima ſūmis.
atq꞉ ex eo nobis via redeūdi fieret quo ſum/
mis ſuis ima nr̄a copularet. Scd̄o de ratiōe
medij eſt diſtare ab vtroq꞉ extremo: vt ait
ph̄s.ij.eth.c.v.⁊ no.in.l.iij.§. adiectio autē
iſta.ff.ad.l.coꝛ.de ſic. Xp̄us autē incarnatus
ſm naturā hūanā diſtat a deo: ⁊ ab homibꝫ
ſm naturā diuinā. Tertio de rōne medij eſt
innoteſcere. Clarius eñ cognoſcit' mediū q̄
extrema in ſui excellētia: vel ledūt vel ſoluūt
ſenſum ſm ſniam phi.ij.eth.⁊.vj.pol'. Me
diū aūt eſt mag' adequatū potentie: ⁊ iō cla
rius app̄hendit'. Ad qđ applicare poſſum⁹
illud Maximiani poete dicentis. Maioꝛ
eñ medijs gratia rebꝫ ieſt. Quia igit' xp̄us
ſm vnū extremū.i.ſm naturā diuinā poten
tiam noſtrā intellectiua꞉ intantū excedit vt
eum cognoſcere nō poſſimus: ſed ſm natu/
ram humanā meli⁹ cognoſci potuit. ideo cō
gruum fuit ip̄m incarnari. Item vt inquit
Hugo vbi ſup̄. Illū qui ſatiſfactionē facere
debebat ꝓ humano genere opoꝛtebat eſſe me/
diatoꝛē inter deū ⁊ hoies. Fili⁹ aūt int' diui/
nas ꝑſonas tenet mediū locum. ergo ipſe po
tius debuit incarnari. Erat eñ queſtio iter
deū ⁊ hoiem. Deus cōquerebat' de hoie ꝙ ip
ſum offenderat: homo de deo ꝙ creaturā ſua꞉
reliquerat. ſ꞉ xp̄us ſoluit hāc queſtionē: me/
Mediatoꝛ debet tria hr̄e. diatoꝛē ſe faciēs. ¶ Ubi notādū ꝙ mediatoꝛ
debet habere cōmunitatē: auctoꝛitatē ⁊ ſtre/
nuitatē. Vñ humanū genus cōquerebat' ſe
nō habere cōitatē Job.ix.c. dicēs. Neq꞉ eñ
viro qui cōmunis eſt mihi reſpōdebo. Nec
auctoꝛitatē que poſſet partes arguere. ⁊ iđo
ibidē dr̄. Nō eſt q̄ neutꝝ poſſit arguere. Cō
querebat' etiā ſe non hr̄e ſtrenuitatē q̄ poſſet
diuidere. vnde ibidē ſubdit'. Et ponere ma/
nū ſuā in ambob⁹. Xp̄s aūt fuit ver⁹ media/
toꝛ: q꞉ habuit cōitatē cū deo inq̄ꝫtū deus: et
cū hoie inq̄ꝫtū homo. iuxta illud ad Gal'.iij
Mediatoꝛ vnius nō eſt.ſ.nature: ſed dupli
cis.ſ.diuie ⁊ humane. Scd̄o habuit auctē i
arguendo: iuxta illud qđ p̄dictū fuerat de eo
Iſa.xj. Arguet in equitate ꝓ mā̄ſuetis terre
Tertio habuit ſtrenuitatē in dicēdo. vnde
Matth.vij.dr̄. Admirabant' turbe ſup do
ctrina ei⁹. Erat eñ docēs ſicut poteſtatē hn̄s
Xp̄s ḡ ſe ponens inter deū ⁊ hoiem pacifica
uit oia. vñ Ap̄lus ad Col'.j.ait. Pacificās
ꝑ ſanguinē crucis q̄ in celis ſunt ⁊ q̄ in terris
Cōtingit aūt ſepe ꝙ mediatoꝛ ab vtraq꞉ p̄te
vulnerat'. ⁊ ſic xp̄us vulnerat⁹ eſt a p̄re: iuxta
illud Iſa.liij. vbi ipſe p̄r de filio ait. Propt'
ſcel⁹ ppl'i mei ꝑcuſſi illū. Itē ab hoie fuit per
cuſſus: vnđ Zach.xiij. ipe inq̄t. His plagis
plagat⁹ ſum in domo eoꝝ qui me diligebāt
¶ Alia rō quare fili⁹ poti⁹ debuit īcarnari ē. alia ratō ꝙ p̄r non debuit incarnari
Qꝛ pater ꝑ eū oia creauit: iuxta illud Joh.j.
Oia ꝑ ip̄m facta ſunt. ⁊ Geñ.j. In p̄ncipio
creauit deus celū ⁊ terrā. Ubi exponit Aug.
In p̄ncipio.i.i filio. Et pſ.xxxij. dicit'. Ver/
bo dñi celi firmati ſunt: ⁊ ſpū oꝛis ei⁹ oīs vir
tus eoꝝ. Que v̄ba exponēs Gre. in quodā
ſer. inq̄t. Verbū dñi fili⁹ eſt p̄ris ⁊c̄. Itē pſ.
ciij. dr̄ Dauid loquēs deo. Oia in ſapia fe/
ciſti.i.i filio: q̄ eſt ſapia p̄ris. Cū ḡ in creatu/
ris videam⁹ ꝙ ꝑ eandē artē reficit artifex rē
artificiatā deſtructā: ꝑ quā p̄mo fecerat eā. de
cuit deū patrē ꝑ v̄bū ⁊ ſapiam ſuā oia repa/
re ꝑ qđ ⁊ ꝑ quā oia creauerat. Et hanc rōem
tāgit mgr in.iij.di.j.di. Oꝛdine ꝯgruo atq꞉
alto dei ſapiētia fecit cōſilio: vt de⁹ q̄ in ſapiē
tia mūdū ꝯdiderat: eadē q̄ in celis ſunt ⁊ in
terris reſtauraret. hec ille. Itē cū fili⁹ ſit ima/
go dei: vt dr̄ Col'.j. ꝯgruū fuit ip̄m īcarnari:
q꞉ ex h̄ h꞉ ꝯueniētiā cū eo q̄ erat reparand⁹:
ſc꞉ cū hoie ad imaginē dei facto. Geñ.j. Qꝛ
eñ per culpā fuerat defoꝛmat⁹: cōgruēti⁹ nō
potuit refoꝛmari q̄ꝫ per ipam imaginē dei: vt
imago increata imaginē creatā refoꝛmaret.
¶ Itē filius dei eſt v̄bū patris. qđ ſic ꝓcedit J
ab ip̄o vt pater ſe manifeſtet ꝑ ip̄m. vnđ ipe
ait Mat.xj. Nemo nouit filiū niſi pat': ne/
q꞉ patrē q̄s nouit niſi fili⁹: ⁊ cui voluerit fili⁹
reuelare. Paruiſſima aūt in mūdo remāſe/
rat cognitio dei: ⁊ in paucis ante incarnatō꞉
xp̄i. Cōgruū ḡ fuit vt verbū dei in carne ve/
niens manifeſtaret hoibꝫ patrē. quod etiā fe
cit. vñ ipe ait Joh.xvij. Pater manifeſtaui
nomen tuū hoibꝫ quos dediſti mihi. Sicut
ergo nullo medio melius pōt hō manifeſta/
re intētionē ſuā q̄ꝫ vt v̄bū intelligētie ſue vo
ci copulet': ⁊ illud ꝓferat ī publicū. Quia vt
ait Aug. Inter oīa ſigna v̄ba obtinēt p̄n/
cipatū. ⁊ colligit' ex ſentētia Ariſt.in.j.pier.
⁊ auctoꝛis in lib. ſex p̄ncipioꝝ. Et vt inquit
Speculatoꝛ in ti. de aduocato.§.vj. Verba
iō ſunt inſtituta vt ꝑ ea q̄s in alteri⁹ noticiā
ſuā intētiō꞉ ꝓferat. Sic nō potuit cōgruen
tius deitatis fieri reuelatio ⁊ intētiōis diuie
manifeſtatio q̄ꝫ vt verbū ſuū copularet' car/
ni: ſic nr̄m voci ꝑ quā nob deitat' noticia do
naret'. Sicut eñ diſcipul⁹ iſtruit' ꝑficit' per h̄
ꝙ recipit v̄bū mgr̄i: ſic humana natura per/
ficit' ex h̄ ꝙ vnit' v̄bo dei: a quo oīs ſapiētia ⁊
ꝑfectio deriuat'. vñ Ecci.j.dr̄. Fons ſapiētie

Alia rõ ꝟbũ dei in excelſis. ¶ Aliã rõem ponit mgr̃ in
iij. di. j. vbi recitat Aug. di. Non pater vel
ſpũſſctũs carnẽ induit: ne alius eſſet filius ĩ
diuinitate: ꝛ alius in hũanitate. et ne idẽ eẽt
pater ꝛ fili⁹: ſi de⁹ pater de hoĩe naſceret̃. Dei
igit̃ filius hoĩs fili⁹ fact⁹ eſt vt eſſet ver⁹ de⁹
ꝛ verus homo vnus filius. Hec ille. Dicit
quoqꝫ idẽ Aug. in li. de trini. ꝙ dei filius nõ
queſiuit niſi matrẽ in terris: quia iam habe/
bat patrẽ in celis. Et in li. Cur de⁹ homo. ite
rũ inq̃t. Si q̃s querat de illa ſũma ſempiter
naqꝫ trinitate: cur poti⁹ filij pſona debuit in/
carnari q̃ patris ꝛ ſpũſſcti: reſpondebimus
Quoniã ſi quelibet alia pſona icarnaretur:
eſſent duo filij in trinitate: filius ſ. dei ꝛ fili⁹
ꝟginis. ꝛ ſic fieret in pſonis que ſꝑ equales
eſſe debent ſcḋm dignitatẽ: inequalitas natiui
tatũ. digniorẽ nanqꝫ natiuitatẽ haberet nat⁹
ex deo q̃ nat⁹ ex ꝟgine. Hec ille. ¶ Preterea
dei ſapiẽtia ꝛ ꝟtus attribuit̃ filio: dicẽte apo
ſtolo. j. ad Cho᷑. j. Nos autẽ pdicam⁹ xp̃m
dei ꝟtutẽ ꝛ ſapiẽtiã. Et iõ ſicꝑ diabolicã ma
liciã ꝛ verſutã aſtutiã eſt ſeduct⁹ homo ꝛ in
ſeruitutẽ redact⁹: ita decebat vt p dei ſapiẽtiã
a ſeductore liberaret̃: ꝛ in pſtina libertatẽ de/
duceret̃. Peruerſoꝝ eñ malignitatib⁹ eſt ob
uiandũ ab eo q̃ põt. c. paſtoralis. §. fi. de offi
cio dele. Itẽ congruũ fuit vt p ipm̃ dei filiũ q̃
eſt ꝟtus ꝛ brachiũ patris: hoſtis ipe dei dia/
bol⁹ debellaret̃ ꝛ vinceret̃: iuxta illud Luc. j.
Fecit potẽtiã in brachio ſuo. diſpſit ſupbos
mẽte cordis ſui. Itẽ fuit cõueniẽs vt per obe
dientiã redẽptoris fieret hũana redemptio
ſicut p inobediẽtiã pmi hoĩs fuit facta preua
ricatio. vnde Aplus ad Rom̃. v. ait. Sicut
p vni⁹ hoĩs inobedientiã peccatores cõſtitu
ti ſunt multi: ita ꝛ p vni⁹ obedientiã iuſti cõ
ſtituunt̃ multi. Et ratio cõgruitatis patꝫ: q꞉
cõtraria cõtrarijs curant̃. ij. eth. ꝛ c. cũ ex in
iũcto. de here. ꝛ de cõſe. di. ij. c. ego Berenga/
rius. ꝛ no. in. l. j. ff. p derelicto. ꝛ p glo. in de.
cupiẽtes. de pe. de q̃ etiã habet̃ in. c. effectu. xx/
vj. q. vij. ꝛ de pe. di. ij. c. ſi q̃s ſemel. ſꝫ nullam
pſonã ſic decebat exhibere obediẽtiã ſicut filiũ
patri. Obediẽtiã eñ patri ſeruare tenet̃ qui
libet bonus fili⁹: vt declarat Alex. de ales ĩ. iij
parte ſum. in tractatu de quarto pcepto deca/
logi. Quod qualit̃ intelligat̃ vide glo. in. l.
liber homo. la. ij. ff. ad. l. aquil. Ergo ipe fili⁹
dei poti⁹ debuit incarnari: vt obediẽtiam ſuo
patri exhiberet: per quã hoĩem inobedientẽ
ſaluaret. Itẽ iſte mediator ꝛ redẽptor tanq̃
ver⁹ pontifex p hoĩb⁹ deputat⁹ debebat p hu
mano genere ſupplicare ꝛ orare: vt pbat̃ per
apl'm Heb. v. Sꝫ cõgruenti⁹ fuit filiũ orare
patrẽ q̃ ecõtra. q̃ ipm poti⁹ decuit incarnari
Vñ Anſ. li. ij. Cur deus hõ. inq̃t. Cõgruen
tius ſonat filiũ ſupplicare patri q̃ aliã perſo
nã. ¶ Preterea dei icarnatio facta ẽ vt miſcḋia Alia rõ
diuia oñderet̃. Maior aũt miſicordia oñdi
tur qñ ille incarnat̃ q̃ pncipalit̃ offenſus eſt.
q꞉ ꝟo hõ peccãdo appetijt ſapiam q̃ attribui
tur filio ĩ diuis peccauit cõ eã. et iõ ad maiorẽ
demõſtratõez diuine clemẽtie cõgruũ fuit vt
ipa dei ſapiẽtia offenſa incarnaret̃. ꝛ p pctõ
cõtra ſe cõmiſſo ſatiſfaceret. Et ppter h̃ ſan/
ctus Bona. in. iij. ſen. di. j. introducit filiũ
dei patri ſuo dicentẽ illud Jone. j. Propter
me manet hec tempeſtas pijce me in mare. i.
in vterũ ꝟginis: que (vt in tertia parte pnci
pali hui⁹ opis dictũ eſt) appellat̃ mare. Bea
tus q̃ꝫ frater Jacopon⁹ de tuderto ordis no/
ſtri in ſuis laudib⁹ dicit. Dio patre ĩ cui he/
lo po tere. A lo filiolo fa dolce parlamento.
O fiol mio ſummo ſapere In te la ceel ſubti
liamẽto de acqui ſtare lhomo in piacere a tu/
to lo noſtro conuento. Tuta la corte farai re
ſplẽdere. Se tu vorai ſonar quel iſtrumẽto
Fili⁹ aũt rñdit pr̃i. O dolce patre de reueren
tia Nel tuo pecto ſempreſon ſtato. E la vir/
tu del obediẽtia p me ſara excitata. Purche
loco ſe troui nel qual ſia albergato. Tunc rñ
dit ſpũſſct⁹. Lo albergo he paregiato Ne
lo qual potrai paſſare. E in eſſe nullo pecca/
to gia mai li trouarai In logio ſanctificato.
¶ Nos ꝟo hic poſſum⁹ cõtẽplari ꝙ facta hac
determinatiõe a ſanctiſſima trinitate de icar/ Quomodo Adã pñtauit deo ſeptẽ mulieres ex quib⁹ deberet incarnari
natiõe ꝟbi eťni: diuia reuelatiõe ſiue angeli/
ca ãnũciatiõe itimatũ eſt pmo parẽti noſtro
dño adã: q̃ redẽptõꝫ ſuã ꝛ poſteritatꝫ ſue ex
culpa ſua dãnate totꝫ affectib⁹ expectabat. ꝙ
ſi aliquã dignã mulierẽ diuio cõſpectui pñta
ret: ex ea deſideratꝫ cũctis gentib⁹ carnẽ aſſu
meret. Tũc dñs adã pñtauit corã deo ſeptẽ
mulieres vnã poſt aliã. quaꝝ pma fuit Sara
vxor abraã. q̃ cũ geſtis honeſtꝫ corã deo reue
rẽter pcedẽs ait. Per nr̃a culpa tu ne condẽ
naſti no ſtamo dolẽti del nr̃o delicto. Dereuo
ca ſignore el to iudicto. E fa mercede al hõ
q̃l tu creaſti. Cui de⁹ pr̃ rñdit. O ſara nonne
meminiſti deriſiõis quã tu mihi feciſti qñ dixi
te debere cõcipe filiũ tuũ Iſaac: ꝛ credere no/
luiſti te hrẽ poſſe filiũ: allegãs ꝙ ſenueras: ꝛ
marit⁹ tu⁹ abraã vetul⁹ erat: vt habet̃ Gen.
xviij. nõ eñ digna es fieri ſponſa mea. oportet
eñ ſpõſã meã eẽ mihi fideliſſimã: ꝛ oẽs alios
excedere ĩ fide. cui ego dixi Oſee. ij. Deſpon
ſabo te mihi ĩ fide. Ipa ḡ ſara reiecta ꝛ ſic cõ/

fuſa dn̄s adā p̄n̄tauit deo ſecūdā mł'ierē:q̄ fu
it Rebecca vxoꝛ Iſaac:q̄ corā deo pſtrata hūi
lit̄ dixit. A te miſcdia ciaſcuno crida:o g̃tio/
ſo idio non ſtar ſi duro. Trane del n̄ro carcer
li obſcuro. Aſcolta i n̄ri doloroſi cridi. Cui re
ſpōdit deꝰ. O rebecca nōne recordarꝭ ꝙ mali
cia tua virꝫ tuū decepiſti:ꝑuaſtiqꝫ eſau ꝓmo/
genitū tuū bn̄dictiōe p̄ua:vt hꝫ Gen.xxvij
q2 igit̄ magnum eſt pctm̄ fallacie:q̄ ꝓcedit ex
certa malicia.c.beatus.§.ille g̃.xxij.q.ij. Itē
q2 fallacijs eſt obuiādū.l.ī fundo.ff.de rei vē
di.⁊.l.j.§.cā.ff.de edil.edi.ideo recuſo te pro
ſpōſa mea ⁊ mr̄e filij mei. Tunc dn̄s adā p̄n̄
tauit deo tertiā mulierē:q̄ fuit Rachel vxoꝛ
iacob p̄triarche:q̄ genib9 flexis dixit. O dol/
ce ſignoꝛe:o pieta diuia:o imēſa bonta:o dio
bēigno.de laſſa hoꝛmai el to grāde deſdigno
Receue lhomo el q̄l a te ſinclina. Cui deꝰ rn̄/
dit. Nōne recordaris o rachel ꝙ furto abſtu
liſti idola p̄ris tui laban:⁊ abſcōdiſti ea ſub/
ter ſtramenta cameli. Inſup etiā p̄ri tuo illa
q̄rēti mēdaciū dixiſti:vt hꝫ Gen.xxxj. quia
igit̄ omne furtū ē ꝯ meū ꝓceptū Exo.xx. de q̄
an.c.penale.xiiij.q.v.⁊.c. omnis.xxxij.q.iiij.
Itē q2 oēs q̄ amāt mēdaciū ſunt filij diabo/
li.xxij.q.ij.c.cauere. Ideo nolo te inobedietē
mādatis meis ⁊ mēdacē fieri celi reginā:cuꝫ
potiꝰ merearis puniri de mēdacio.qd̄ nō dꝫ
remanere ipunitū.l.debuit.ff.de his q̄ no.ifa
mia.⁊.l.accuſatiōis.ff.de accu. ⁊.l.fi.ff.de rei
vē. Quarta mulier p̄n̄tata ab Adā fuit Iu/
dith vidua:q̄ deuote dixit. Adā offeſe tua re
uerētia facto a la tua ſilitudīe Dhe nō guar
dare a ſua igratitudīe.ma mōſtra a noi tua
grāde clemētia. Cui ſpūſſctūs rn̄dit. O Iu
dith nōne recordaris ꝙ Holofernē p̄ncipeꝫ
militie regꝭ babilonie occidiſti ⁊ maib9 tuis
caput eiꝰ āputaſti:vt habet̄ tui li.c.xiij. Licꝫ
aūt zelo dei hoc feceris ⁊ ꝓ liberatiōe populi
tui:⁊ cōſequēter cū merito:tamē nō ē equuꝫ
ꝙ mulier homicida q̄ manꝰ ſuas hūano pol/
luit ſanguie ſit mater ſanctiſanctoꝝ. nam ſi
homicida efficit̄ irregularis:⁊ nō poteſt pro
moueri ad ſacros oꝛdines:⁊ eijcit̄ iā ꝓmotus
c.ſi quis viduā.l.diſ.⁊.c.aliquātos.diſt.lj.⁊
extra de homic.c.ſicut dignū.⁊.c.ſignificaſti
multo magis homicida mulier eſt ſacratiſſi/
mo incarnatiōis diuine myſterio incōgrua
⁊ ideo nolo in te deſcēdere ad opandā ſanctiſ
ſimi verbi celeſtis cōceptionē. Quinta muli
M er fuit ſancta ſuſanna:que dixit. Con lachry
me e dolie a te vegnamo. Con gran ſuſpiri
e vergognoſo faza:e cō tuto el coꝛe te preghi
amo chel noſtro erroꝛe ꝑdonar ſepiaza Cui
dixit deus. O Suſanna nōne recordaris ꝙ
vngebas te in pomerio ⁊ ob hāc cām induxi
ſti illos duos ſenes in cōcupiſcētiā tui:vt hꝫ
Dan.xiij.⁊ ideo nolo te fieri ſpoſam meam.
Qui em̄ cām dāni dat dānā dediſſe videtur
c.ſi culpa.de iniu.⁊ dāno da.l.qui occidit.§
in hac.ff.ad.l.aquil.⁊.l.p̄roꝛ ait.la.ij.§.hec
aūt.ff.vi.bono.rapto. Sexta mł'ier fuit An
na ꝓphetiſſa aſſidue ſtans in tēplo:vt habet̄
Luc.ij.que ait. Nō dhe perire tanta vir tu
cō fede. Quāta he hauta tra li padri ſancti
ꝑ tuo amoꝛe afflicti ⁊ moꝛti al quanti. Con/
cha rēde a noy tua mercede. Cui deꝰ reſpon/
dit. O Anna tu ſcis ꝙ vidua es ⁊ coꝛrupta:
quare nō decet te eē matrē filij mei:⁊ iō nolo
te.mr̄ em̄ filij mei debet nitere tanta purita
te qua in creatura aliqua nequeat ſilis repe/
riri. Quia locus debet eſſe ꝓpoꝛtionatꝰ loca
to.iiij.phiſ. Et iō puriſſimo filio meo nō cō
uenit niſi puriſſima mr̄. Tūc adā anxiatus
cepit cogitare ſi aliqua virgo eſſet in mundo
nulliꝰ criminis rea:q̄ repulſam hr̄e nō poſſꝫ
Et tandē recordatꝰ eſt de gl'ioſa ⁊ itemerata
virgine maria:que ante deū deducta atqꝫ in
terrā hūillime pſtrata demiſſis illis ſuis pu/
diciſſimis oculis:reuerendiſſimis geſtib9 et
ſuauiſſima voce dixit. Nō he lhumana cre/
atura digna Dauer gratia de te o alto ſigno
re: De nō guardare al noſtro grande erroꝛe.
Ma volta a noy tua pieta benigna. Tunc
deꝰ p̄r dixit filio ⁊ ſpūiſcō. Que eſt iſta q̄ aſcē
dit añ ꝯſpectū n̄rm ſicut virgula fumi ex aro
matib9 myrrhe ⁊ thurꝭ ⁊ vniuerſi pulueris
pigmētarij? Vere ſpecie ſua ⁊ pulchritudine
meū attrahit animū vt ꝯcupiſcā decoꝛē ſuū.
Filiꝰ ꝟo patri inq̄t. Si placet eterne maie/
ſtati v̄r̄e deſcēdā i oꝛtū vteri huiꝰ ſacratiſſime
ꝟgis vt colligā lilia ſue nitidiſſime puritatꝭ
Nā ipa ē oꝛtꝰ ꝯcluſus:fons ſignatꝰ:cuiꝰ emiſ
ſiōes ꝑadiſus locꝰ voluptatꝭ in q̄ ſunt cōſita
vniuerſa floꝝ genera ⁊ odoꝛamēta ꝟtutum.
Spūs aūt ſcūs dixit. Nōne videtis q̄nto
charitatis ardoꝛe mēs huiꝰ ſacratiſſime ꝟgi
nis ſit repleta:q̄ntaqꝫ i tāta ꝟtutū oīm pleni
tudīe ſit humilitate decoꝛata. Vn̄ g̃ ſic ꝓphe/
tatū eſt Iſa.lxvj. Sup humilē debeo q̄eſcere
replebo hꝰ puriſſime ⁊ hūillime ꝟgis tā car/
nē qꝫ mētē.⁊ erit req̄es mea in ſcl'm ſcl'i:hꝫ ha
bitabo q̄m elegi eā. Rn̄dit aūt p̄r eternꝰ illō
Sap.viij. Hanc amaui ⁊ exq̄ſiui ⁊ ꝓpoſui
mihi ſponſā accipe:⁊ amatoꝛ factꝰ ſum foꝛme
illiꝰ:vnigenitꝰ meꝰ ſit vnigeitꝰ eiꝰ:⁊ ſpūſſcūs
ſit habitatoꝛ in ea.ſſecūdꝰ.ꝓcedat g̃ n̄re nūciꝰ
maieſtatis:⁊ robꝛ̄er aīm ꝟginis ipam ſubli

Maria p̄n̄tata ꝓ concipiē do filiū

mãdo nouo ſalutatiõis mũere. Uocet̃ g̃ ga/
N briel: ꝛ ipe tãti myſterij nũci⁹ exiſtat. ¶ Nunc
dixit illi. Uides gabriel illã ꝟginẽ c⁹ ſuauiſ/
ſim⁹ odoꝛ corã nob fragrat⁹: Uides puellã
illã oĩm ꝟtutũ pulchritudine rutilantẽ: Ui
des ꝑadiſum voluptatis quẽ plãtauimus a
ꝑncipio: vides fontẽ pietatꝫ q̃ irrigat̃ vniũ/
ſa terra: vides ſacrariũ mẽtis ſue: diuinitatis
nr̃e habitaculũ gratioſum: Curre igit̃ cito ꝛ
nũcia illi nr̃m placitũ: nũcia ei trinitatis cõ/
ſiliũ. Dixitq; ſibi pr̃. Accipe hãc lr̃am ꝛ da il
li ex pte mea. Dixitq; fili⁹. Cũ iſta ꝟgo ſit de
ſua ꝟginitate valde tenera ſum cert⁹ ꝙ lectꝫ
lr̃is pr̃is ex admiratiõe ſtupebit ꝛ turbabitur
ꝛ ideo da ſibi iſtas lr̃as nomĩe meo. Dixitq;
ſpũſſctũs. Sũ cert⁹ ꝙ diſpoſuit ꝟgitatẽ ꝑ
ꝑtuã ſuare. ꝛ cõcipi non ꝑ naturalit̃ abſq;
ꝟginitatꝫ violatiõe. dubitabit g̃ ſatꝫ q̃ĩt po
terit h̃ ee: ꝛ iõ da illi iſtã aliã lr̃am noĩe meo.
Miſſus eſt g̃ angel⁹ gabriel a deo ĩ ciuitatẽ
O galilee ꝛc̃. ¶ Et nota ꝙ vt d̃t Fran. de mayr.
in tract̃. ſup Miſſus eſt. ſup iſto verbo Ga
briel. ꝙ angel⁹ appuit ꝟgini in hũana effigie
ꝛ viſibili. allegãs Chryſ. ſup Matth. Hoc
idẽ d̃t Rich. i. iij. di. iij. ar. ij. q. iiij. Pergẽs
q; agel⁹ gabriel iux̃ diuinũ mãdatũ ĩ ciuita/
tẽ galilee ingreſſus ad beatã ꝟginẽ maria cũ
reuerẽtia: eãq; ſalutãs ſibi aſſignauit litterã
dei pr̃is. quã inuenit aſſociatã trib; nobiliſſi
mis puell': int̃ alias q̃ꝛ ꝑma prudẽtia vocat̃
ſcd̃a ꝟginitas. tertia ꝟo hũilitas. Accipiẽſ/
q; btã ꝟgo lr̃as etni pr̃is cũ maxĩo tremore
eas apuit: ĩuenitq; ſcriptũ. Aue gr̃a plẽa ꝛc̃
Tũc btã ꝟgo vidẽs nouitatẽ hui⁹ ãnũciatio
nis: cõſuluit ꝑmã puellã. ſ. prudẽtiã: q̇d ſibi
ſup h̃ videret̃. Que r̃ndit ꝙ non ita cito ꝛ de
facili ſuũ ꝑberet aſſenſum: nec iſti cõdeſcẽde/
ret: ſꝫ bñ cogitaret ſup his. Quia ſcriptũ eſt
ꝙ in reb; arduis mature ꝛ cũ maxĩa delibera
tiõe eſt ꝑcedẽdũ: iux̃ no. i. l. j. ff. de carbo. edic.
ꝛ in. l. plata. C. de ſentẽ. ꝛ iterlo. oĩm iud. Et
h̃ eſt qd̃ d̃r. Que cũ audiſſet turbata eſt ꝛc̃.
Tũc gabriel vidẽs eam turbatã dedit ꝛ aſſi/
gnauit ſibi ſecũdã lr̃am ex pte filij dei. quã ſu
ſcipiẽs cũ reuerẽtia inuenit. Ne timeas ma/
ria ĩuenisti em̃ gr̃am ꝛc̃. Tũc ꝯſuluit ſecũdã
ſociã. ſ. ꝟginitatẽ dicẽs ſibi. O ſocia mea ca/
riſſima: ſcis ꝙ te ĩdiſſolubili dilectiõis vĩclo
ãplexata ſum. ꝛ de h̃ votũ feci dño. q̇d igit̃ ti
bi ſup h̃ agendũ videt̃: Que r̃ndit ꝙ peteret
de mõ. ꝛ iõ dixit. Quõ fiet iſtud qm̃ virũ nõ
cognoſco. i. nõ cogĩſcere ꝑpono. ac ſi apte dice
ret. Cũ ſm viã nature ĩpoſſibile ſit feminaꝫ
ꝯcipe abſq; ſue itegritatis violatione: egoq;
firmit̃ ꝑpoſuerim mee itegritatꝫ ꝟgitatẽ ſer
uare illibatã: quõ g̃ fiet iſtd̃ quod tu dicis:
Tũc dedit illi tertiã litterã q̃ mittebat̃ a ſpũ/ P
ſctõ: quã apiẽs inuenit. Spũſſcũs ſupueni/
et in te ꝛc̃. q. d. ꝙ ꝟtute ſpũſſcti ſupplebit̃ q̇d
ꝟtute ſemĩs virilis actiuã vim habẽris ſit in
cõceptiõe ꝑlis. Tũc btã ꝟgo tertiã cõſuluit
domicellã. ſ. hũilitatẽ. Que r̃ndit illd̃ Aug.
in ſer. de natiui. ꝟginis. O btã maria ſeculũ
oĩne captiuũ tuũ depcat̃ aſſenſuꝫ: .. dña mũ
dus ſue fidei obſidẽ fecit. noli moꝛari virgo:
nuncio feſtinãter r̃nde ꝟbũ ꝛ ſuſcipe filium.
da fidẽ ꝛ ſenti ꝟtutẽ. r̃nde ꝟbũ bñdicta ꝟgo
qd̃ optãt ſupiores. i. angeli. qd̃ optãt inferi
ores. i. pr̃es incluſi. qd̃ deſiderãt poſteriores:
ſcꝫ filij ꝑ tuũ filiũ redimẽdi. qd̃ appetũt exte
riores. i. appetit⁹ creature in te ꝯſũmãdi. nõ
tñ ꝑpt̃ hoc te extollas ꝟgo glĩoſa: qꝛ h̃ poti⁹
diuĩe benignitatꝫ ẽ q̃ꝫ tuoꝝ meritoꝝ. Tũc be O
ata virgo cũ ꝑfundiſſima hũilitate genibus
flexis: manib; mẽtis ꝑiter ꝛ corpis eleuatꝫ di
xit. Ecce ancilla dñi fiat mihi ſm verbũ tuũ
Moxq; ꝑfectꝫ verbis ꝛ dato aſſenſu dictis
angelicꝫ a btã virgĩe in ei⁹ vtero ſacratiſſimo
q̃ttuoꝛ mirãda fuerunt facta: vt põt trahi ex
dictis Greg. ſup illd̃ Cañ. ij. Ecce iſte venit
ſaliẽs. ꝛ ex dictꝫ Frã. de may. ſup h̃ verbo an/
cilla. Primũ fuit corpis xpi de puris ſangui
bus virgis ꝯceptio ꝛ formatio. Nõ em̃ ſuc/
ceſſiue formatũ eſt corp⁹ illd̃ ſctiſſimũ ſic cete
ra corpa hũana: ſꝫ in inſtãti totũ. Secũduꝫ
fuit aĩe xpi de nihilo creatio in eodẽ inſtãti q̃
corp⁹ fuit formatũ. Tertiũ fuit aĩe ad corp⁹
vnio ſiue infuſio. Non em̃ cõpletꝫ. xl. dieb;
aĩa xpi fuit ĩfuſa ſuo corpi ſicut ĩ ceterꝫ fit: ſꝫ ĩ
eodẽ inſtãti q̃ corp⁹ fuit formatũ. Quartũ fu
it hũanitatꝫ nr̃e a diuinitate aſſumptõ. forma
to em̃ corpe ꝛ aĩato diuinitas in eodẽ iſtãti aſ/
ſumpſit hũanã naturã. vñ Ric. nr̃ i. iij. di. ij
ar. ij. q. iiij. d̃t ꝙ in eodẽ inſtãti fuerit corpis
ꝯceptio ꝛ carnis ꝛ aĩe vnio ꝛ in ipoꝝ ꝯiũctõ
ne hũane nature ꝯſtitutio: ꝛ carnis ꝛ aĩme ꝛ
hũane nature aſſumptio ad vnitatẽ pſone fi
lij dei. Fuerit em̃ facta ꝑdicta ꝑ ꝟtutẽ ſpũſſcti
q̃ ĩfinitate ſue ꝟtutꝫ potuit ea facere ĩ inſtãti
Sicẽ ei carnẽ potuit formare ſine virili ſemi
ne: qd̃ ñ potuiſſꝫ ꝟt⁹ creata: ita potuit eã ĩ in
ſtãti formare: q̃ꝫuis caro pura formari ñ poſ
ſit niſi ĩ tpe ꝟtute creata: ꝛ q̃ꝫuis int̃ ꝑdicta ñ
fuerit ꝑ⁹ ꝛ poſteri⁹ ſm tps: fuit tñ ibi ꝑ⁹ ꝛ po
ſteri⁹ oꝛdĩe nat̃e. Scd̃ꝫ ei phm ĩ ꝑdicamẽtis
illd̃ ẽ ꝑ⁹ nat̃a alto q̇d ẽ cã ipi⁹ vl̃ pſupponit̃
ab eo. Et ſic fuit ꝑus carnis ꝯceptio q̃ꝫ aĩme
creatio: qꝛ pſupponit̃ ab ea. ꝛ eadẽ rõe ẽ ꝑus

In aſſenſu virgĩs facta ſũt q̃ttuoꝛ mirãda.

aīe creatio qȝ ei⁹ ad carnē vnio: ⁊ vnio carnis
⁊ aīe qȝ nature hūane cōſtitutio: ⁊ cōſtitutio
hūane nature qȝ ei⁹ aſſūptio ad vnitatē diui
ne pſone. nec tñ itelligēdū eſt ꝙ ↄſtitutio illi⁹
nature hūane ꝓ⁹ terminata fuerit ad aliquaȝ
actualē ſui exñtiā in ſeipam qȝ in vbo. qꝛ nū
qȝ nec ī tpe nec ī inſtāti actu fuit exñs ī ſeipſa
al's eñ ñ ꝟe poſſet dici filiū dei fuiſſe ↄceptū
in ꝟgie: qꝺ falſū ē. hec ille egregi⁹ doc. Rich.
Pȝ igiꝰ qnti meriti fuit h̄ hūillimū verbū
marie ꝟginis. ſ. ecce āͨilla ⁊c. qꝛ tunc ꝟbū ca
ro factū ē ⁊ habitauit ī nob. vt dꝛ Joh. j. De
q̄ btē virginis hūilitate Hiero. dt. O ꝟe be
ata hūilitas marie q̄ deū hoīb₉ pepit: vitam
mortalib₉ edidit: celos īnouauit: paꝺiſū ape
ruit: mūdū purgauit: ⁊ hoīm aīas ab inferꝫ
liberauit. hec ille. Cui⁹ meritꝫ nos ab oī ma
lo liberare digneꝰ bn̄dict⁹ ei⁹ fili⁹. Amē.

¶ De eadē beate virginis ānūciatiōe ⁊ xpi cō
ceptiōe. Sermo. ij.

Ecce virgo cō
cipiet ⁊ pariet filiū: ⁊ vocabiꝰ no
mē ei⁹ emanuel: Iſa. vij. vt inq̄t
Chryſ. ſup Matth. iudei nō di
cūt: ecce virgo ↄcipiet: ſȝ ecce puella. ſȝ ſi puel
la idē ē qꝺ ꝟgo: nihil a nobis diuſuȝ ſentiūt
ſi ꝟo intelligūt p ꝟba pdicta ꝙ puella cōi le
ge ↄiugij eēt pitura: iā nō eſſȝ ſignū: qꝛ ſignū
dȝ excedere oēm ordinē reꝝ. vt eñ ait Aug. ī
q̄dā ſer. Ea ſunt dei mirabilia q̄ ſunt hoībus
īpoſſibilia. Q, aūt hec ↄceptio deberet eē mi
rabil' pȝ ex īmediate pcedētib₉: vbi ait pp̄ha
Propꝰ hoc dabit ipe dn̄s vob ſignum. Ecce
virgo ↄcipiet ⁊c. Fuit ḡ mirabile ſignum ꝙ
ꝟgo ↄcepit ⁊ ꝟginitatꝫ pudorē nō amiſit. p
pter tale ſignū dꝛ Ecci. xxxvj. Innoua ſigna: ī
muta mirabilia. Et Bern. in q̄dā ſer. ait. O
noua miracula ⁊ ſigna mirabilia: cōcept⁹ fuit
ſine pudore: pt⁹ ſine dolore: puer q̄ naſciꝰ de⁹
eſt: mr̄ de q̄ naſciꝰ virgo eſt. hec ille. Jō bn̄ dꝛ
in ꝟbis ppoſitꝫ. ⁊ vocabiꝰ nomē ei⁹ emanuel
id ē nobiſcū de⁹. qꝺ exponit Hug. de ſctō vic.
di. De⁹ nobiſcū ē qttuoꝛ mōis. ſ. p pn̄tiā: per
pticipatiōȝ hūanitatꝫ: p vinculū charitatꝫ: ⁊
p pꝛocīniū ꝟitatꝫ. In pmo mala nr̄a cog̃ſcit
in ſcd̄o expt⁹ eſt. in tertio cōpatiꝰ. in q̄rto au
fert. Ber. āt dt. Triplex erat hūani gn̄is idi
gētia. ſ. ↄſilij: auxilij ⁊ pſidij. nā faciles ſum⁹
ad ſeducendū: debiles ad opandū: ⁊ fragiles
ad reſiſtēdū. Si diſcernere volum⁹ iter bo
nū ⁊ malū decipimur: ſi tēptam⁹ facere bonū
deficim⁹: ſi conamur reſiſtere malo deijcimur

Virgi nē ↄcipe eſt mira bile

De⁹ ē no biſcū q̄t tuoꝛ mo dis.

Proīn necīa fuit ſaluatorꝫ pn̄tia vt ſit nobiſ
cū de⁹: q̄ in nob p fidē habitās cecitatē nr̄am
illuiet: ⁊ nobiſcū manēs īfirmitatē adiuuet:
⁊ p nob ſtās fragilitatē nr̄am ꝓtegat ⁊ ppu
gnet. De his qȝ mirabilib₉ ↄceptōis ⁊ nati
uitatꝫ xpi de virgine ait Augꝫ. ī li. de ſimbolo
di. Parit mr̄ ⁊ ꝟgo eſt: feta ⁊ intacta ē: factoꝛ
oīm fit inꝰ oīa: portaꝰ manib₉ rectoꝛ toti⁹ orb
lābit vbera regēs ſydera: tacet ⁊ ꝟbū ē. Hec
āt ↄceptio xpi in vtero ꝟginali fctā fuit. viij
kl'. aplis. ⁊ eodē die reuolutꝫ. xxxiij. ānis paſ
ſus fuit: ſic dt Aug. Chryſ. ⁊ Ber. Rō autē
q̄re xps ↄcipi voluit in vere ē: qꝛ illo tpe pmi
parētes peccauerūt: ī q̄ etiā creati ſūt: ſm̄ ſn̄iam
Iſid. ī. viij. ethy. ⁊ Alex. de al'. in. ij. p. ſum. de
q̄ ſufficienꝰ tractaꝰ in. j. pte roſarij ſmonum
ſer. iiij. p. j. Sic eñ voluit pati ī vere vt oñ
deret ſe pati p pctō ipoꝝ pmoꝝ pentū: ita eē
voluit illo tpe icarnari: ⁊ in ꝟginali vtero cō
cipi. De q̄ ↄceptōe ꝟgini ānūciata q̄ttuoꝛ cō
ſideratiōes faciem⁹.

Xps vo luit cōci pi ⁊ pati in vere

Prima diceꝰ diuſitatis.
Scd̄a cōgruitatis.
Tertia iocūditatis.
Quarta ⁊ vltima ꝑalitatis.

¶ Pars pma hui⁹ ſmōis q̄ dꝛ diuſitatis.

Magna pfecto ⁊ multiplex fuit diuſi
tas iter ↄceptiōȝ nr̄am ⁊ ↄceptōȝ xpi
ex ꝟgie. Prio nāqȝ ↄceptio nr̄a fuit
imūda: ↄceptio āt xpi mūdiſſima puriſſima
⁊ ſciſſima. vn̄ dixit āgel⁹ b. ꝟgini Lu. j. Qꝺ
ex te naſceꝰ ſctm̄ vocabiꝰ fili⁹ dei. nos eñ cum
pctō ↄcipimur: ⁊ cū pctō naſcimur: xps āt fu
it ſine pctō ↄcept⁹ ⁊ nat⁹. ⁊ qꝛ ei⁹ ↄceptō fuit
mūda: iō mūdauit nr̄am imūdā ↄceptionē:
iuxta illꝺ Job. xiiij. Quis pt facere mūdū de
imūdo ↄceptū ſemine: nōne tu q̄ ſolus es?
Scd̄o ↄceptio nr̄a fuit ex cōmixtiōe ſeminis
vtriuſqȝ pentꝫ: ↄceptio āt xpi fctā ē ex puriſſi
mis ſanguib₉ ꝟginis: nō ex virili ſemine: ſed
ſpūſſcti opatiōe ⁊ ꝟtute. Jō dixit angel⁹ btē
ꝟgi vt hꝛ Lu. j. ſpūſſctūs ſupueniet ī te: ſpūs
eñ ſcūs ī maria ſupueīt vt daret mr̄i ſctifica
tiōis graȝ: ⁊ vt daret ſeīe potētiā diuitatꝫ re
ceptiuā: ⁊ vt daret virgini potētiā gn̄atiuā.
Tria ei videbāꝰ īpoſſibilia. ſ. ꝙ mr̄ aliq̄ ſine
pctō ſaltē veniali peret. ⁊ ꝙ fēia deū ↄcipet. ⁊
ꝙ virgo gn̄aret. Spūs aūt ſctūs in ea ſup
ueniēs dedit ei ſctitatē vt ſine pctō peret: iuꝝ
illꝺ pſ. xlv. Sctificauit tabernaculū ſuū al
tiſſim⁹. Deditqȝ potētiā diuitatꝫ receptiuaȝ
vt deū cōcipet. vn̄ dꝛ Apoc. xij. Mlier ami
cta ſole. tūc eñ ſole amicta fuit qn̄ deū ſuo in
vtero ↄcepit. Dedit qȝ ꝟgini potētiā gn̄ati

Marie differūt xpi ⁊ nr̄a ↄceptio.

uā vt manēs ꝟgo gn̄are poſſet: ſic dicũt ꝟba
thematꝫ nr̄i. vñ Hugo de. ſ. vict. exponēs il/
lud Mat. j. Q̄d i ea natū ē de ſpũſctō ē ait.
Nõ ꝙ de ſpũſcti ſb̄a ſemē pt⁹ accepit. ſꝫ qꝛ p
amorē ⁊ coopatiōꝫ ſpũſcti ex carne ꝟgis di/
uino ptui nature ſb̄am miſtrauit. Qꝛ em̄ in
corde ꝟginis amoꝛ ip̄i⁹ ſpũſcti ſingularit̄ ar
debat. iō ſpũſanct⁹ in ei⁹ carne mirabilia fa
ciebat. ⁊ cui⁹ dilectio in ei⁹ corde n̄ ſuſcepit ſo
ciū: ei⁹ opatio in illi⁹ carne nõ habuit exēplū
k hec ille. Tertio nr̄a ꝯceptio nõ ſtatim pficit̄:
ſꝫ paulatī ꝯceptū corp⁹ organizat̄: vt declara
tū eſt in. j. pte hui⁹ opis: ſer. j. p. ij. nõ ſic aũt
fuit ꝯceptio xp̄i. qꝛ ſtatim p⁹ ꝯſenſum virgi
nis corp⁹ ei⁹ organizatū ⁊ aīatū fuit: vt ſup̄
patuit ſer. p̄cedēti. lꝫ ita puū eēt vt liniamen
ta ei⁹ vix diſcerni poſſent: ſꝫ poſtea i magni/
tudine creuit. vñ ſup illud Joh. ij. Quadra/
ginta ⁊ ſex ānis edificatū eſt tēplū: ait Aug.
Hic numer⁹ pfectiōi dñici corpis ꝯgruit: qꝛ
vt dicũt phiſici: tot dieb̄ꝫ forma humani coꝛ
porꝫ pficit̄. Nõ igit̄ fuit dñs in iſtāti ſue cõ/
ceptiōis pfect⁹ corpali magnitudie ſꝫ gr̄a et
l ꝟtute. Quarto nr̄a ꝯceptio ē natural̄: conce/
ptio aũt xp̄i fuit mirabil̄ ⁊ inueſtigabil̄. fuit
em̄ incarnatōis hui⁹ myſteriū oīꝫ nouoꝝ no
uiſſimū: iux̄ illō Hierem̄. xxxj. Nouū faciet
dñs ſup terrā: feīa circũdabit viꝝ. fuit ei ſup̄
facultatē nature: rōis ⁊ mētꝫ hũane. vñ Hie
ro. ad euſto. inq̄t. Q̄d natura nõ habuit: vſ⁹
neſciuit: ignorauit rō: mens nõ capit hũana
pauet celū: ſtupet terra: creatura oīs etiā cele
ſtis mirat̄: h̄ totū p gabrielē marie dinit⁹ nū/
ciat̄. Qualit̄ aũt iſta ꝯceptio fuit mirabil̄ oñ
dit Ber. in ſer. de natiui. dñi di. In illa aſſũ
ptiōe nr̄e carnis fecit de⁹ mixturas tres mira
biles. cõiũcta q̄ dē ſũt tria adinuicē: de⁹ ⁊ hõ:
mr̄ ⁊ virgo: fides ⁊ coꝛ hũanū. In p̄ma ꝯmi
xtiōe trinitas ē in ſb̄ſtātijs ⁊ vnitas in pſona
ſic̄ in dinitate ſũma trinitas ē i pſonis ⁊ vni
tas in ſb̄a. ⁊ ſic̄ ibi pſone nõ ſcindũt vnitatē:
⁊ vnitas nõ minuit trinitatē. ita in hac nec
pſona ꝯfũdit ſb̄as: nec ip̄e ſb̄e pſone diſſipāt
vnitatē. Scd̄a ē mr̄ ⁊ virgo. a ſcl̄o q̄ppe nõ ē
auditū ꝙ virgo pepit ⁊ ꝙ mr̄ virgo pmanſit
Tertia ē fides ⁊ coꝛ hũanū. mirꝫ ē em̄ ꝙ hũa
nū coꝛ his duob̄ꝫ fidē accõmodauit. ſcꝫ ꝙ de⁹
hõ eēt: ⁊ ꝙ virgo pepiſſet. Sic̄ em̄ ferꝝ ⁊ te/
ſta nõ pt̄ ꝯiũgi: ſic ⁊ hec duo nequnt miſceri
ſi nõ miſceant̄ glutino ſpũſci. qꝛ igit̄ ꝯceptō
xp̄i ſic fuit mirabil̄: iō fuit inueſtigabil̄. ppt̄
q̄d dr̄ Johes bap. vt h̄r Joh. j. Cui⁹ nõ ſum
dign⁹ vt ſoluā corrigiā calciamēti ei⁹. Per
pedē ſignificat̄ diuinitas: p calciamētū caro

Qualit̄ cõceptio xp̄i fuit mirabil̄.

p corrigiā aũt aīa. Sicut em̄ pes mediante
corrigia calciamēto iũgit̄: ſic dinitas mediā
te aīa carni vnit̄. q̄ aũt neſcit mediū ignorat
extrema. Et qꝛ Johes dixit ſe nõ eē ſufficien
tē intelligere vel alij exponere xp̄i corrigiā. i.
ei⁹ aīam. p ꝯñs relinquit̄ ꝙ n̄ ſit ſufficiēs cog
ſcere ei⁹ pedē. i. dinitatē. nec ei⁹ calciamētū. i.
ei⁹ corp⁹ de ſpũſctō genitū. De q̄ in q̄dā ſer.
dr̄ Petr⁹ rauen̄. Hodie eſt ineffabile ſacrm̄
ꝯceptiōis dñice: credere magꝫ cõuenit q̄ꝫ re/
ferre. nā q̄d natura n̄ hꝫ: vſus neſcit: ignorat
rō: mēs nõ capit hũana: celū pauet: terra ſtu
pet: creatura mirat̄: q̄lit̄ hũanus ſmo enarra
bit? Quis em̄ attinget archanum dinitatꝫ: ꝯ
ptū ꝟginis: cām reꝝ: ſcl̄oꝝ negociū: diuitatꝫ
⁊ carnis cõmertiū atq̄ꝫ hoīem deū? Hieron̄.
q̄ꝫ in ſer. ad euſtoc. ait. Fuit igit̄ mirabil̄. qꝛ
fuit ſup̄ naturā: ex eo ꝙ manēs ꝟgo cõcepit.
Fuit ſup̄ rōnē ex eo ꝙ deū genuit. Cõtra hu
manā ꝯditiōꝫ ex eo ꝙ ſine doloꝛe pepit. Con
tra ꝯſuetudinē ex eo ꝙ ſine pctō de ſpũſctō cõ
cepit. Hec ille.

¶ Pars ſcd̄a hui⁹ ſmōis q̄ dr̄ cõgruitatis.

C Ongruū fuit xp̄m cõcipi ⁊ naſci de
feīa ⁊ carnē de mlr̄iere aſſumere ⁊ non
de viro vl̄ alia materia pbat mgr̄ in
iij. di. xij. ⁊ ſacri doctores ibidē. ⁊ b. Tho. in
iij. pte ſum. q. xxxj. ar. iiij. Et hec ꝟitas mul/
tis pt̄ rōib̄ꝫ corroborari. Prima dr̄ nobilita/
tis ſic. Sic̄ em̄ ſi rex nobilitare vellet vnam
domū totā: necariū eēt ꝙ ⁊ maſculos ⁊ feīas
oēs p̄uilegiaret: ſic deus volens totā naturā
humanā nobilitare voluit ip̄e maſcul⁹ eē et
de femina naſci vt vtrũq̄ꝫ ſexum nobilitaret
Et hec ratio tangit̄ a mgr̄o: ⁊ fundat̄ i dictꝫ
Aug. in. li. lxxxiij. q̄ſtionū dicen̄. Deus cũ li
berat nõ ptē aliquā tm̄ ſed totuꝫ liberat. Q̄d
etiā h̄r de peni. di. j. c. quē penitet. ſeq̄t̄ Aug.
Sapia āt eſt ꝟbū dei: q̄ dicit̄ fili⁹ vnigenit⁹:
qui hoīe ſuſcepto liberationē homis indica
uit. Hec ille. Ex quib̄ꝫ ſic arguit mgr̄ dicēs.
Hoīs aũt liberatio in vtroq̄ꝫ ſexu debuit ap
parere. Ergo qꝛ virū optebat ſuſcipe qui ſe/
xus honoꝛabilioꝛ eſt. l. j. ff. de ſena. ⁊ l. i mlr̄ꝫ.
ff. de ſta. ho. cõſeq̄ns erat vt feminei ſexus li/
beratio appereret ꝙ ille vir de femina naſceret̄.
Hec ille. Si em̄ ita peccauit ſex⁹ maſculin⁹
ſicut feminin⁹. ḡ pari paſſu fuit ambulandū
vt in ſili dr̄ in. l. maximū viciū. C. de libe. pre/
te. ⁊ in. §. maſculos. inſti. de exhe. libe. Pret/
ea fuit etiā cõgruū vt in femis ſpem ip̄e dñs
ꝯfirmaret. Si em̄ ſexū virilē aſſumēs ab h̄
myſterio femīas excluſiſſꝫ: que ſpes mlr̄ierib⁹
in xp̄o fuiſſꝫ? Nam in penā peccati ſatis fuit

M Xp̄us debuit cõcipi et na/ ſci ex fe/ mina

Xp̄s ꝯce ptus ere rit ſpem feminis.

ſubiect⁹ femine⁹ ſex⁹:cū eue dictū fuit. Sub viri p̄tāte erꝭ:⁊ ipe dn̄abit̄ tui: Gen̄.iij. Un̄ vt hꝫ ibidē:ſic adā dixit deo. Mꝉier quā dediſti mihi dedit mihi ⁊ cōedi.ſic eius poſteri dicebāt illō Eccl.xv. A mꝉiere iitiū factū eſt pctī:⁊ ꝑ eā oēs morimur. Quocirca vt mꝉier q̄ꝫ cogſceret ſe fore redēptā:⁊ aliq̄ꝫtulū recuparet dignitatē ꝑditā. ꝯgruum fuit vt hō a deo aſſumēd⁹ de feīa ꝯcipet̄. vn̄ Bern̄.ſuper Lan̄.inq̄t. O admirādā ⁊ oī laude digniſſimā ꝟginē:o feminā ſuꝑ oēs feīas ſingularit̄ venerādā:atq̄ꝫ mirabilē parētū reparatricē et poſteroꝝ viuificatricē.⁊.ſ. Letare p̄r Adā: ſꝫ tu magꝭ exulta m̄r eua:de q̄ ortū ē malū ꝑ⁹ cui⁹ opprobriū in oēs trāſit mꝉieres. Inſtat nāq̄ꝫ tp̄s q̄ iā tollat̄ opprobriū.nec habet vir q̄d ampli⁹ cauſet̄ aduſus mꝉierē.q꞉ ecce ſi vir decidit ꝑ feminā:iā non exigit̄ niſi ꝑ feminā. hec ille. Et Aug.in ſer.de natiui.virgīs ait. Eua occidēdo obfuit:maria viuificādo profuit.ꝑcuſſit illa:ſanauit iſta.vn̄ ⁊ merito maledictio eue ī bn̄dictiōe mutat̄ marie.hec ille Qd̄ bn̄ ipm̄ aue ſignificat.in q̄ q̄dē ſūt eedē lr̄e q̄ in h̄ noīe eua lr̄ſꝫ ꝑpoſtere:vt pꝫ ītuētī. ⁊ ſic pꝫ ꝑma rō q̄re fuit ꝯgruū xp̄m aſſumere carnē de feīa. ¶ Scd̄a rō dꝫ ꝯtrietatꝭ.ꝑpoſuit eīn de⁹ nr̄am īfirmitatē curare ꝯtrijs. Nā vt ait Greg.ī q̄dā omel.ꝯtria ꝯtrijs curātur: vt calida frigidis ⁊ frigida calidis. Nō eīn vt ait Aug.in q̄dā ſer.morit̄ frig⁹ niſi ī calore:nec morit̄ amaritudo niſi in dulcedine:⁊ nō eſt mortua mors niſi ī vita. Peccauit eīn adā ī dulcedīe ligni vetiti.ſatiſfec xp̄s ī amaritudīe crucꝭ ⁊ fellꝭ.vn̄ valde ꝯgruū fuit vt ſicut ꝑ mꝉierē ſupbā factū fuit īitiū ruine nr̄e: ita ꝑ mꝉierē hūilē ſumeret īitiū nr̄a redēptio vt ait Beda ſuꝑ Luc. Nā nihil tā naturale q̄ꝫ vnūq̄dq̄ꝫ diſſolui eo vinculo q̄ ligatū eſt.l. nihil.ff.de regu.iu.⁊.c.j.ex eo.ti. Et ad h̄ applicari poſſet illō Ouid.l.j.de reme.amoris Una man⁹ vob vuln⁹ opēq̄ꝫ ferat. Manus eīn feīe nos vulnerauit:⁊ man⁹ feīe nos ſanauit. ¶ Tertia rō dꝫ oñdēde ꝟitatꝭ. Nā ſi xp̄s nat⁹ nō fuiſſet de feīa:null⁹ vnq̄ꝫ veꝝ hoīem ipm̄ fuiſſe credidiſſet:cū mlt̄i heretici eū fuiſſe veꝝ hoīem negauerit.⁊ ſi de ꝟgīe nat⁹ ſit: q̄m̄ ḡ necariuꝫ eſt hūanitatē xp̄i credere.q꞉ vt Leo papa inq̄t in ſer.natiui.dn̄i: Paris ꝑiculi res eſt cū in xp̄o dn̄o aut p̄rīne glīe negat̄ eq̄litas:aut nr̄e nature ꝟitas.necariū fuit ad oñſionē iſti⁹ veritatꝭ vt xp̄s ex feīa naſceret̄. Hinc Amb.in li.de icarnatiōe verbi ait Multa ſc̄m naturā veniēs mlt̄a ſuꝑ naturā fec. Scd̄ꝫ ꝯditōꝫ ei nature ī vtero formatū

ē corp⁹ ſꝫ ſuꝑ naturā ꝟgo ꝯcepit virgo ꝑpꝑit vt crederes q꞉ de⁹ erat q̄ īnouabat naturā:et hō erat q̄ ſc̄m naturā naſcebat̄ ex hoīe.i.hūana carne.h̄ ille.⁊ ꝓpt̄ ꝑdicta inq̄t Theo.i.iij. di.iiij.q b.ꝟgo pt̄ dici m̄r xp̄i naturalꝭ ⁊ miraculoſa. Predictā q̄ꝫ rōꝫ approbās Aug.ī ep̄la ad voluſianū inq̄t. Si oīpotēs de⁹ vnꝯcūq̄ꝫ formatū hoīem nō ex m̄rno vt̄o ſꝫ repēte afferret aſpectib⁹ hoīm:nōne opīonē ꝯfirmaret erroꝝ vt n̄ veꝝ hoīeꝫ aſſūpſiſſe crederet̄:⁊ dū oīa mirabilr̄ faceret:deſtrueret q̄d miſc̄dit̄ fec.nūc ꝟo ita int̄ deū ⁊ hoīeꝫ mediator appꝑuit:vt ī vna perſona copulās vtrāq̄ꝫ naturā:⁊ ſolita ſbliaret īſolitꝭ ⁊ īſolita ſolitꝭ tparet.hec ille. Licꝫ ārvt ait ſ. Bo.in.iij.di. xij.ar.ij.q.iij.xp̄s potuiſſꝫ aſſumere carnē de viro ⁊ mꝉiere ſic aſſūpſit de mꝉiere tm̄ ⁊ ꝟgīe q꞉ ſicut opatiōe ſpūſſc̄ti purificauit vteꝝ virginis:ſic purificare ⁊ ſctificare potuit ſi voluiſſet vim gn̄atiuā in viro ⁊ mꝉiere vt ex eis ſctūs naſceret̄ abſq̄ꝫ vlla feditate. vn̄ potuit abſq̄ꝫ incōgruētia ſi voluiſſꝫ carnē aſſumere ſc̄m legē nat̄e īſtitute de viro ⁊ mꝉiere.ꝯgruētiꝰ tn̄ fuit vt carnē aſſumeret de muliere tm̄ ⁊ ꝟgine.q̄d ꝓbat̄ mlt̄ꝭ rōib⁹ ſc̄m Bo.vbi.ſ.et Tho.in.iij.pte.ſum.q.xxviij.ar.j.ij.⁊.iij. Et ꝑmo rōe ꝯſuatiōis.ſ.honorꝭ p̄rni.decet eīn filiū honorare pentes:ſic p̄ceptū ē Exo. xx.⁊.l.veluti.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊.l.liberto.ff.de op.li.xp̄s igit̄ q̄ n̄ venit ſoluere legē ſꝫ adiplere Mat.v.honorauit p̄reꝫ ſuū in vita ⁊ in morte.in vita ipi⁹ honorē q̄rēdo.vn̄ dicebat Jo.viij. Ego honorifico p̄reꝫ meū. In morte ꝟo ꝓpt̄ obediētiā ei⁹ moriēdo:vt hꝫ Eph. ij. Cōgruū itaq̄ꝫ fuit vt etiā ī ꝯceptōe ſua ſeruaret honorē patnū.q̄d vtiq̄ꝫ n̄ feciſſꝫ ſi aliū ſibi p̄reꝫ ab ipo deo in terra q̄ſiſſet.⁊ hec ē rō bt̄i Bo.vbi.ſ. Qui et̄ ibidē arguit ſic. Fili⁹ dꝫ honorare matrē ſuā ſic ⁊ p̄reꝫ iuxͣ poſſibilitatē ſuā.q꞉ ſc̄m pħm.viij.eth. Parētib⁹ nō pt̄ eq̄ualēs reddi.ſꝫ xp̄s potuit hunc honorē ſuare m̄ri ſue vt virgo ꝑmaneret.ḡ congruebat vt faceret:q꞉ fili⁹ nō honorās matrē ipi⁹ eſt:vt ait Bal.in.l.ꝯgruēti⁹.ī ſi.C.de pa.po. Neq̄ꝫ aūt decuiſſet vt fili⁹ dei q̄ oīa reſtaurare ⁊ ꝑficere venerat:matrē peiorē nob reddꝛet q̄ꝫ accepiſſꝫ. Si eīn ioſeph āpliora dona dedit beniamin:q꞉ frat̄ ei⁹ vterin⁹ erat Gen̄. xliij.q̄ꝫto magꝭ fili⁹ dei p̄cioſiſſimū donū fecūditatꝭ ꝟginalis q̄ excedebat fecūditatē cōiugalē ⁊ ꝯtinētiā vidualē debuit dare m̄ri ſue. Et hāc rōnē tāgit Aug.ī ſermone de natiui. xp̄i dicēs. Fas nō erat vt ꝑ ei⁹ aduētū violaret̄ integritas qui veniebat ſaluare corrupta

Marginal notes (left): N — per ꝯtria xp̄s nos redemit — D

Marginal notes (right): Xp̄s congruentiꝰ carnē aſſūpſit de feīa ⁊ virgine. — P

⁊ iter. Electa ē ṽgo itegra cui fecũditas ma
trꝫ daret. ⁊ facta ē fecũ da mr̃ in q̃ ṽgis itegri
tas ſuaret. Scd̃a rō dr̃ decorationis. ſ. ſapie
etne. nā Sap. vij. dr̃ ꝙ ſapia ē candoꝛ lucis
etne ⁊ ſpeculũ ſine macl'a. ⁊ Heb. xj. dr̃ ꝙ eſt
ſplẽdoꝛ patne glīe ⁊ figura ſbe ei⁹. Sꝫ ſic dr̃
Aug. in q̃dā ſer. ⁊ Amb. in li. de ṽgitate. Ni
hil eſt puri⁹ mr̃e intacta. g̃ decebat vt ex mr̃e
icoꝛrupta naſceret̃ ipa dei ſapia. Et hāc rõeꝫ
tāgit Ber. i q̃dā ſer. di. Nō decebat deũ aliā
matrē q̃ꝫ ṽginē: nec ṽginē aliũ filiũ hr̃e q̃ꝫ de
um. q2 nec maioꝛ iter mr̃es: nec maioꝛ inť fi
lios naſci potuit. O igit̃ dñā mr̃ ꝑ quā talē
habemus frēm: q̃d grāꝝ: q̃d laudis tibi retri
buem⁹? hec ille. q etiā ait. Deū decebat hmõi
natiuitas q̃ nō niſi de ṽgie naſceret̃. Tal' con
gruebat ⁊ ṽgini part⁹ vt nō pareret niſi deū.
Voluit itaq̃ꝫ de⁹ illā ee ṽginē de q̃ imuculata
imaculat⁹ pcederet oim maculas purgatur⁹.
Et btūs Amb. inq̃t. Vt corp⁹ ei⁹ verꝫ oñde
ret̃ naſcit̃ ex femia. ſed vt oñderet̃ ei⁹ diuini
tas naſcit̃ ex ṽgine. Tertia rō dr̃ pfectionis
vniũſe nature. Scd̃m aũt Anſ. q̃ttuoꝛ mo
dis pōt de⁹ pducere hoiem ad eſſe. Aut ſine
viro ⁊ feia. ſicut eduxit adā: Gen. j. Aut de
viro ſine feia: ſicut Euā Gen. ij. Aut de feia
⁊ viro: vt oēs cõit̃ generant̃. Aut de feia ſine
viro: ⁊ h̄ decuit fieri in icarnatiõe filij dei rõe
ſingulariſſime puritatis. Et hāc rõnē tāgit
dñs Bona. vbi. s. ⁊ Tho. i. iij. pte ſumme.
q. xxj. ar. iiij. q̃ pōt ſic cõfirmari. Sicut em̃
vt dixit btūs Andreas apl's Egee pconſuli
Prim⁹ adā fuit format⁹ ex terra ṽgine q̃ aũ
nō fuerat laboꝛata: ſꝫ ſolũ padiſi flumibꝫ ri
gabat̃: Gen. ij. ſic cõgruũ fuit vt ſcd̃s adam
fieret ex itacta ṽgine: q̃ laboꝛata nō eſſet viri
cõplexibꝫ: ſꝫ ſolũ rigata celeſti grā tanq̃ꝫ pa
radiſi fluibus. Et hec ē terra de q. pš. lxxxiiij
ait ppha. Dñs dabit benignitatē ⁊ terra nr̃a
dabit fructū ſuū. ¶ Quarta rō dr̃ cõplexiõis
ſcꝫ grē diuie i ipā ṽgie. nā Lu. j. dictū eſt ei
ꝑ angelū Aue grā plena. Nō fuiſſꝫ aũt ple
na grā ſi ṽgitatꝫ ṽtutē ⁊ aureolā n̄ habuiſſet
¶ Quitā rõnē pōit Alex. lõbar. in. iij. di. xij.
q. vl. di. ꝙ ſic lapſus hũani generꝫ fact⁹ eſt in
vtroq̃ꝫ ſexu. ⁊ ichoat⁹ eſt i mľiere ac ꝯſũmat⁹
i viro. ſic ee ꝯgruũ fuit i repatiõe vt ſex⁹ vter
q̃ꝫ infueniret. ⁊ ſicut eua ṽgo pctm̃ ichoauit
ſic maria ṽgo ſalutē generaret. ⁊ ſic ꝑ mľierē
inchoaret̃ repatio: ⁊ cõſũmaret̃ ꝑ virũ. ſ. xpꝫ
dñm. ⁊ hec rō dici pōt repationis. ¶ Sexta
aũt dr̃ cõmẽdatiõis. ſ. ipi⁹ ṽgitatis. nā vſq̃ꝫ
ad aduētū xpi hec ṽt⁹ neſciebat̃: cū tñ ſit p2e
cipua ⁊ ſingularꝫ. Quā ſemp imparoꝛ. i. xps
duxit ee colẽdā ⁊ venerādā. l. ſi qua. C. ad ſe
na. ꝯſul. or. Sꝫ oēs illi pcepto ſe obligatos
ſentiebāt Gen. j. Creſcite ⁊ multiplicamini ⁊c̃
⁊ ad h̄ intẽdebāt: hocq̃ꝫ affectabāt. Cõgruũ
g̃ fuit vt hec ṽtus nob oñderet̃: ⁊ i vtroq̃ꝫ ſe
xu vt viri haberēt quē imitarent̃. ſ. xpm ṽgi
nē: ⁊ mľieres quā ſequerent̃. ſ. ei⁹ matrē. ṽgi
nitas em̃ ē illa q̃ replet padiſũ. c. nuptie. xxxij
q. j. Ipa em̃ ē potēs deo cū fiducia hoim ani
mas pn̄tare. §. ſancim⁹. in aut̃. de leno. ⁊ per
glo. in. l. ij. ff. de oꝛi. iu. ⁊ i aut̃. de mona. §. pe.
coll'. j. ¶ Septima rō dr̃ ꝯditõis ſiue ꝑperta
tis ipi⁹ ṽbi generati. Verbū em̃ abſq̃ꝫ corru
ptiõe coꝛdis ꝯcipit̃. q̃nimo coꝛdis coꝛruptio
pfecti ṽbi ꝯceptiõꝫ nō patit̃. q2 g̃ caro xpi ſic
fuit a ṽbo dei aſſumpta vt eēt ipi⁹ caro ꝑpa:
ꝯueniēs fuit ꝙ etiā ipa ſine coꝛruptiõe cõci
peret̃. Vñ in q̃dā ſer. epheſini ꝯcilij dr̃. Ne
q̃ꝫ ṽbū nr̃m cū parit̃ coꝛrũpit mētē: neq̃ꝫ de⁹
ṽbū ſbale prū eligēs pemit ṽgitatē. ¶ Octa
uā rõnē ponit Aug. i li. de ſctā ṽgitate dicēs
Opoꝛtebat caput nr̃m iſigni miraculo ſm̄ coꝛ
pus naſci de ṽgie: vt ſignificaret mēbꝛa ſua de
ṽgine eccīa ſm̄ ſpm̄ ee naſcitura. hec ille. Et
hec rō pt̃ dici ſignificatiõis. Hāc etiā ṽitatē
pbare poſſum⁹ tali rõne. Si em̃ ſũm⁹ ſacer
dos nullā coꝛruptā poterat ducere ivxoꝛem
vt h̄r̃ Leui. xxj. q̃to magꝫ ſponſa dei p̄ris de
buit ee icoꝛrupta ⁊ oi mũdicia pleniſſima

¶ Pars tertia hui⁹ ſmonis de bñdicte an
nũciatiõis iocũditate.

Quam iocũda fuerit annũciatio hec
hodierna die facta hũanis nō valꝫ
verbis enarrari. Fuit em̃ p̄mo iocũ
diſſima deo. Sicut em̃ q̃libet rex ſolẽnizat et
leticiā facit ac ferias fieri pcipit: vt in gloſa
i Rica. C. de ferijs: q̃ñ ei⁹ fili⁹ ꝯtrahit mr̃imo
niũ. ſic de⁹ pr̃ ineffabilē ſolẽnitatē fecit q̃ñ ei⁹
fili⁹ cū hũana natura ꝑ icarnatiõꝫ ſe copula
uit. Ideo dr̃ Mat. xxij. Siľe eſt regnū celo
rū hoi regi q̃ fec nuptias filio ſuo. Si em̃ le
tat⁹ ē abraā i oꝛtu ⁊ ablactatõe filij Gen. xxj
q̃to magis de⁹ pr̃ de filij ſui cõceptu ⁊ icarna
tione. Scd̃o fuit iocundiſſima angel' oibus
q̃ ineffabiliť letati ſunt de filij dei incarnatõe
q2 a ſua creatiõe nũq̃ꝫ fuerunt ita honoꝛati.
Sic em̃ fui exaltant̃ q̃ñ ſoroꝛ eoꝝ germana
ꝯhit cū dño ſuo: vt h̄r̃ i li. Heſter de iudeoꝝ
pplo exaltato ex heſter cū aſſuero rege ꝯhēte
ſic angeli q̃ñ aīa xpi fuit vnita ⁊ deſpõſata ṽ
bo honoꝛati ſt̃. Eſt ei aīa ſoroꝛ germana an
geloꝝ: q2 ab eodē p̄re eis ſiliis eſt pducta ⁊ de
eadē matre. i. de ſpũali natura. De hac aatē

R

Conceptio chriſti fuit iocundiſſima

iocūditate inq̄t Aug. ī ſer. āñūciatiōis. Ege
runt in celo feſtū dū gabriel rediꝫt ꝛ ꝟgo cō/
cepit. agamꝰ ꝛ nos in terrꝫ gaudia noua: qꝛ
ꝟgo cōcepit ꝛ ꝑepit. ¶ Tertio iocundiſſima
V fuit toti hūano generi qḋ cū deo pacificauit.
fuerat em̄ ī maria diſcordia cū ſuo creatore
deo: q̄ ꝯ eū iratꝰ ſteterat ꝑ q̄nqꝫ milia annoꝝ
ſꝫ ī iſta die xp̄s ſe fecit mediatorē ꝛ recōcilia/
torē. ꝛ fuit ꝯuenīētiſſimꝰ mediator: qꝛ erat de
ꝓgenie vtriuſqꝫ ptꝫ. Jō dr̄ lapis āgularꝫ: qꝛ
vtrūqꝫ parietē ꝯiūxit. vn̄ caīt eccl̄ia. Pacē de
us reddidit ī ſe recōciliās ima ſūmis. ꝛ h̄ in
X hac bn̄dicta annūciatōe īceptū ē: qḋ pꝰea in
paſſiōe ꝯpletū fuit. ¶ Quarto fuit iocūdiſſi
ma ſctīs p̄ribꝫ ī limbo exn̄tibꝫ. fuert em̄ certi/
ficati ꝑ diuinā reuelatiōꝫ de īcarnatiōe meſ/
ſye: quā totꝫ deſiderijs efflagitabāt ꝛ expecta
bāt. Jtē credēdū eſt ꝙ gabriel angelꝰ multis
alijs āgel̄ ſociatꝰ ſtati facta āñūciatōe btē ꝟgi
ni ꝑrexit ad ſynū abrae in q̄ erant illi ſctī pa
tres. atqꝫ cū maria exultatōne notificauerit
eis ꝯceptū eē dei filiū ex ꝟgīe. dixitqꝫ ill̄. gau
dete p̄res ſctī qꝛ hodie puella illa ſctīſſima de
q̄ ꝓphetaſtis ꝛ in figurꝫ p̄nūciaſtꝫ hūilitate
ſua deū de celo ad t̄rā traxit: ꝛ ī ſuo ꝟgiali vte/
ro ꝯcepit. O igit̄ p̄r nr̄ adā: o eua mat̄ gene/
ris humani: o abraā: o iſaac: o iacob: o iſaia:
o hieremia: o aliꝫ p̄triarche ꝛ ꝓphe dicite mi/
hi q̄ꝫtū exultaſtꝫ q̄ꝫtūqꝫ gauiſi eſtꝫ hodierna
die: ꝑfecto maximā leticiā ꝛ inenarrabilē io
cūditatē habuiſtꝫ. vn̄ ꝛ āñūciāti angelo rn̄/
dere potuiſtꝫ illḋ. iiij. Re. vij. h̄ dies bōi nū
ciꝫ ē. Cū ei Salomō dicat puer. xiij. ꝙ deſide
ria cū cōpleta fuerit delectatōꝫ pariūt: nō eſt
āmbigēdū vos mirū ī modū delectatos fuiſſe:
audiēdo ſūmū oīm deſiderioꝝ vr̄oꝝ eē adim
pletū. Credo etiā ꝙ vob ī ill̄ obſcuriſſimis te
nebrꝫ caligātibꝫ: ī q̄bꝫ ꝑ tot milia āñoꝝ nō vi
deratꝫ lumē: hodierna die ad ꝯſolatōꝫ vr̄aꝫ
ꝛ tāti gaudiꝫ certificatiōꝫ mirāda ꝛ clariſſi/
ma lux appuerit. cuiꝰ viſione ꝯfortati in dei
laudes ꝛ graꝝ actōes ꝓtinꝰ ꝓſiliſtꝫ. ꝛ tūc ꝟifi
catū fuit illḋ qḋ ſaluator iudeis dixit Joh.
viij. Abraā p̄r vr̄ exultauit vt videret diem
Y meū: vidit ꝛ gauiſus eſt. ¶ Quinto fuit hec
āñūciatio ꝛ īcarnatio filij dei iocūdiſſima ipi
ꝟgī: lꝫ hāc iocunditatē ei ꝑmo factā pꝰ pone
re debuiſſꝫ. ſꝫ ī fine dimiſi. qꝛ q̄ ī fine dicunt̄
meliꝰ mēorie īꝓmūt̄. vt ait Gre. ī q̄dā omel̄.
ꝛ ꝓbat̄ ꝑ. c. liq̄do de ꝯſe. di. ij. Cōtēplari autē
poſſumꝰ q̄ꝫtū btā ꝟgo exultauerit q̄ ꝟuā ſe fa
cere cupiebat illiꝰ ꝟgis q̄ ꝯcipe ꝛ ꝑere debebat
ſaluatorē: cū ei apparēs angelꝰ gabriel dixit
Aue grā plena dn̄s tecū. q. d. O maria ꝟgo

ſuꝑ oēs ꝑelecta tu nō eris ꝟua: nō āncilla: n̄ pe
diſſeq̄: ſꝫ dn̄a dn̄aꝝ ꝛ mr̄ dei ab et̄no ꝑordia/
ta. Tu es illa ꝟgo de q̄ locuti ſt̄ oēs ꝓphe: tu
es regia celoꝝ ꝛ īpatrix oīm hoīm ꝛ āgeloꝝ:
ꝛ oīm graꝝ dei receptaculū. ¶ Quātā ꝟo dul Z
cedinē ī ꝯceptiōe ſui bn̄dicti filij ſenſerit cū ī
vētre ſuo oīs ꝑadiſi dulcedo ītrauit: q̄s expli
cet ſmōibꝫ: q̄s h̄ excogitare potit: O maria
nōne ꝑ ſuauitate cōmota ſt̄ oīa viſcera tua:
nōne ꝑ mellifluitate iubilauit aīa tua: nōne
ꝑ altitudīe myſterij ī extaſi facta eſt mēs tua
ꝑfecto ſi q̄s dixiſſet tibi illḋ Judic. xiiij. q̄d
dulciꝰ melle: tu rn̄dere potuiſſes. eſt ꝟbū dei
īcarnatū ī vtero meo. ſi ei dulcedinē magnā
ꝑſtat deꝰ timētibꝫ ſe (vt ait ꝓpha pſ. xxx) ꝑfe/
cto ſuꝑ oēm intelligētiā hūanā fuit dulcedo
quā dedit deꝰ ſibi ꝯcipiēti ſe.

¶ Pars tertia huiꝰ ſmonis q̄ dr̄ tpalitatis.

Circa tpalitatē īcarnatiōis filij dei ex A
ꝟgīe q̄ri p̄nt tria. ꝑmū dr̄ expectatio
nis. ſcōm determīatiōis. tertiū ꝟo at
tributiōis. ¶ Quātū ad ꝑmū qḋ dr̄ expecta
tiōis: mirant̄ q̄dā ꝛ curioſe inq̄rūt. cur deꝰ q̄
ē clemētiſſimꝰ. ꝛ cui ꝓpriū ē miſeri ſp ꝛ ꝑcere
tādiu ꝯtinuit ī ira miſc̄dias ſuas. Videt̄ ei
eis ꝙ ſtati pꝰ lapſū hūani generꝫ īcarnari de
buiſſet. Amor em̄ fac̄ accelerare donū. cū ḡ be
neficiū īcarnatiōis fuerit puri amoris et exi
mie caritatꝫ. iux̄ illḋ Joh. iij. Sic deꝰ dilexit
mūdū vt filiū ſuū vnigenitū daret. ꝛ Eph.
ij. Propt̄ nimiā charitatē ſuā q̄ dilexit nos
deꝰ miſit filiū ſuū in ſilr̄itudinē carnis pecca
ti. videt̄ ꝙ citiꝰ debuiſſet illū mittere. nā cari
tas nō tardat amico ſbuenire: ſm illḋ puer.
iij. Ne dicas amico tuo vade ꝛ cras dabo ti
bi: cū ſtati poſſis dare. Cōfirmat̄ q̄ꝫ hec ratō
qꝛ (vt ait Caſſioḋ. li. iij. epl̄aꝝ. xl. epl̄a) non
poſſumꝰ extiare iocūdū qḋ nimia fuerit di/
latiōe ſuſpēſū. Spes ei q̄ differt̄ affligit aīaꝫ
puer. xiij. vn̄ Matheꝰ poeta ī poetria ꝑte
j. c. j. canit. Pollicitū lāguet vlt̄iore mora. ꝛ
Staciꝰ ī. ij. thebaidos inq̄t. Nō grauior miſe
ris mortalibꝫ addita cura Spes vbi lōga ve
nit. Et hēricꝰ ſamariē. li. ij. ait. Nā mora de
nigrat donū meritūqꝫ minorat Sꝫ cita grā
dificat munera ꝑua manꝰ. Jō Jacobo bn̄uē
tanꝰ ſui li. c. xx. dicit. Cū ſpōdes aliq̄d manꝰ
ilico ꝟba ſeq̄t̄ Auget em̄ meritū q̄ cito ſoluit
idē. Dr̄ eē ī cōi ꝓūbio. Qui cito dat bis dat
neſcit dare q̄ dare tardat. ꝛ Caſſioḋ. lib. vj.
epl̄aꝝ: epl̄a. ix. inq̄t. O q̄m̄e ſi q̄dē iuſtū cū cele
ritatꝫ cōmodo trāſit ad bn̄ficiū. Ex q̄bꝫ oībꝫ
videt̄ ꝙ deꝰ iuſtiſſimꝰ debuerit accelerare be
neficiū incarnatiōis ſue. ꝛ maxīe qꝛ vt dicūt

Xp̄s n̄ debuit ſtati pꝰ lapſū īcarnari

q̄dā. ſi prius in mūdum veniſſet multi forte
B
fuiſſent ſalui q̄ nō ſunt. ¶ Sȝ ad hāc curio/
ſam diſputatōȝ rn̄det Alex. de ales. i. iij. pte
ſum. in tract. de cōuenientia incarnatiōis. ꝛ be
atus Bona. in. iij. di. j. ar. ij. q. iiij. ꝛ Rich.
ibidē ꝑ oia. ꝛ Alex. lōbar. in eadē di. ꝛ Tho
mas i. iij. preſum. q. j. dicēs ꝙ valde cōgruū
fuit xp̄m differre icarnatiōȝ ſuā. Prio ratōe

Deus diſtulit incarnari ꝑpter tria.

punitiōis ꝛ curatiōis. Scd̄o rōe cōmēdati
onis. Tertio rōe cōſuatiōis. Primo nanqȝ
fuit ꝯgruū h̄ bn̄ficiū differre ꝑpt puniendū
hois pctm̄. nā facilitas venie icētiuū tribuit
delinquēdi. c. q2 ſunt. xxviij. di. ꝛ. l. ita vulne/
rat⁹. ff. ad. l. aq̄. vn̄ mōtanari⁹ i luna celeri in
q̄t. Omē freq̄ntari facit ipunitio crimē. Ac/
cēdit culpā facil' dimiſſio pene. Eadē eē ſnia
h̄r in. c. ſȝ illō. di. xlv. ꝛ. c. q lapis. l. diſ. ꝛ. di.
xciij. c. penl'. ꝛ ex. de vi. ꝛ ho. de. c. vt clericorū.
cū ibi no. ꝛ. j. q. vlt. c. exigunt. xxj. q. ij. c. pla/
cuit. ꝛ. xxiij. q. iiij. c. eſt iniuſta. ꝛ. xxv. q. iiij. c.
loci. Quia igit' Adā putauit ſe pctm̄ leue et
veniale cōmiſiſſe: vt ait ſctūs Bo. in. ij. diſt.
xxij. ar. j. q. ij. vt de⁹ ſibi ꝛ poſterȝ ſuis oñde/
ret ꝙ gūe fuit ei⁹ pctm̄: ꝯueniēs fuit bn̄ficiū
redēptiōis differre. ne ſi ſtati ꝯceſſum fuiſſet
q̄ dāmō ex pctō ſuo hō cōmodū reportaret ꝛ
peccare in deū paꝝ formidaret. Lȝ aūt h̄ bn̄
ficiū dici poſſet liberali⁹ ſi ſtati ꝯceſſum fuiſſȝ
nō tn̄ hūano generi fuiſſet vtili⁹. cui ex tardi
tate icarnatiōis oſtēſa fuit gūitas pcti. Pre
terea cū extūc hoies proni facti ſint ad malū
vt h̄r Gen. viij. ꝛ in. c. ois etas. xij. q. j. ꝛ. §.
ſi q̄s igit'. in aut'. de mona. col'. j. ꝛ. §. ſancim⁹.
i aut' de leno. coll'. iij. ꝛ. §. charitas aūt. de pe.
di. ij. ꝛ di. iij. c. adhuc iſtāt. ꝟ. ſcim⁹. ꝛ meli⁹ i
c. pclu⁹. xx. q. iij. ꝯgruū fuit vt i ꝑmo pctō de
us ſeueritatē oñderet: vt ſic timore humanā
audaciā coerceret. Oſtēdit' aūt diuie vltio/
nis ſeueritas: maxime in hoc ꝙ tātos clamo/
res ꝛ luct⁹ ſctōꝝ patꝝ tāto tpe ſuſtinuit añqȝ
deſcēdere vellet. ꝛ ipe adā cū tota poſteritate
ſua etiā iuſta exul fuit a padiſo: ꝛ deſcē⁹ i libo
pēnituit ei eū i h̄ mūdō. 930. ānis: ꝛ tn̄ oportuit
eū expectare i carcere q̄ſi. 4000. ānis. Et idō

Rn̄. ad argu.

dicas ad argumētū i ꝯriū ꝙ pcedit q̄n exhi/
bitio doni celerit' dati pfic̄ ei cui dat' ꝛ n̄ alit'
nā ꝛ pr̄ nō dat ſbām ſuo filio q̄uis eū amet:
niſi q̄n ſcit illi poſſe pdeſſe. Medic⁹ q̄qȝ q̄/

Oia ſuo tpe ſunt facienda

uis egrū diligat nō tn̄ ſtati ſȝ oportuno tpe
illi tribuit medicinā. Uera eſt em̄ ſnia Oui
dij in. j. de reme. amo. dicētis. Tēporibꝫ me/
dicina valet: data tpe pſunt Et data n̄ apto
tēpore vina nocēt. Quia igit' oia tps habet.
Eccs. iij. ꝛ oi negocio eſt tēpis oportunitas.

vt d̄r eiuſdē li. c. viij. Un̄ autor li. de moribꝫ
medicoꝝ. c. xv. inq̄t. Oia fructificāt cū venit
apta dies. ꝛ Bellin⁹ in ſpeculo vite parte. j.
ait. Tēpore cūcta ſuo quilqȝ pit⁹ agit. Idō de
us pitiſſim⁹ medic⁹ q̄ cūcta fec̄ bona i tpe ſuo
vt inq̄t Salomō Eccs. iij. expectauit optūi
tatē tpis ad icarnatiōȝ ſuā: ꝛ maxie cū ipe ſit
iudex iuſt⁹: vt d̄r pſ̄. vij. fecit q̄d ad boni iu/
dicȝ officiū ſpectat. De q̄ Ouid. inq̄t in. vj.
de triſtibꝫ. Iudicȝ officiū ē vt res: ita tpa reꝝ
Querere. Ipe em̄ iudex vniūſoꝝ de⁹ nō regit'
ſm̄ ipetū amorȝ: ſȝ ſm̄ regulā ſapie ꝛ rōnis.
ꝛ idō dona ei⁹ nō accelerant' niſi ſuato debito
ordine. ¶ Pretea ſapiēs artifex ad nihil tra/
C

Sic debuit redēmere vt libras arbitrij maneret

hit iuitū cui dedit ſemel arbitrij libtatē. Sic
ḡ debuit hūanū gen⁹ repare de⁹: vt ſalutē iue
niret q̄ vellet: ꝛ q̄ nollet q̄rere in ſua malicia
dānaret'. Null⁹ ḡ q̄rit medicū niſi ſe cogno/
ſcat egrotū. Cōgruū āt fuit ſic curare hoieȝ:
vt ſua infirmitatē agnoſceret ꝛ medico gra/
tus exiſteret: cognoſcēs ſe ꝑpa ꝟtute nō poſſe
curari. vn̄ ſup epl'a ad Gal'. inq̄t glo. Aug.
Magno ꝯſilio factū eſt vt poſt hois caſum
nō ilico dei fili⁹ mitteret'. Reliq̄t em̄ de⁹ hoieȝ
ꝑus i libertate arbitrij vt vires nature ſue co
gnoſceret. ꝛ ita ifirmitate ſua cognita clama
ret ad remediū ꝛ grē iplorarer auxiliū. Ad il
lud etiā ꝙ d̄r ꝙ mlti fuiſſent ſaluati ſi citi⁹ ve
niſſet: rn̄det' ꝙ bonū cōe ꝑponit' ſingl'ari: ꝛ bo
nū vniūſi bono ſuato. j. eth. ꝛ. iij. pol'. ꝛ. c. lȝ
q̄buſdā. de regu. c. dilectiſſimi. viij. q. ij. ꝛ. ca.
bone mēorie. el. j. d̄ poſt. p̄. ꝛ. c. ſcias. vij. q. j. ꝛ
c. vbi piculū. §. ceteꝝ. de elec. i. vi. ꝛ. l. fi. C. cō
munia de le. ꝛ. l. j. ff. de ſolu. Et idō cū pdicti or
dinis ꝯgruētia req̄reret ꝙ icarnaret' i fine tē
poꝝ p cōi ꝛ vniūſali vtilitate: nō debuit ꝑpt
ſingl'ares pſonas accelerari. Scd̄o decuit h̄
D
bn̄ficiū ptrahi ꝑpt ipi⁹ bn̄ficij cōmēdatiōeȝ
nā tlē ac tātū bn̄ficiū q̄le ē icarnatōis filij dei
merito exigebat vt crederet' fidei firmiſſima
ꝛ charitate feruētiſſima diligeret' tāqȝ reme/

Ut ꝯmēdaret' bn̄ficiū diſtulit incarnari

diū altiſſimū atqȝ ſaluberrimū. Idō ꝯgruētiſ
ſimū fuit vt añ xp̄i aduētū pirēt mlta teſtio/
nia ꝑphaꝝ tā explicita i ꝟbis q̄ȝ iplicita i fi/
gurȝ: vt mltis firmiſſimis teſtionijs qd̄ erat
ſecretū ꝛ altū certiſſimū fieret ꝛ idubitabile
ad credēdū. pirēt eē mltiplicia pmiſſa tardē
tiſſima deſideria: vt ſic pmiſſū expectaret': ex/
pectatūqȝ differret': ac dilatū āpliori feruore
deſideraret': ꝛ ſic deſideratū tandē gtiſſime ex
hibitū amātiſſime ſuſcipet': mariaqȝ ſollicitu
dine cuſtodiret'. Ait em̄ Caſſiod. li. ix. epl'aꝝ
epl'a. xxiiij. Habet h̄ hūana ꝯditio vt celerit'
adepta faſtidio ſint: dum omne pcioſum vi/

leſcit oblatū. dulci⁹ aūt accipit' c... aliq̄ di
latiōe preſtat'. Et Proſper in li. epigrā. canit
Gratior eſt fruct⁹ quē ſpes pductior edit. Ex
quib⁹ oīb⁹ patet quāta ſit ingratitudo: imo
ſtulticia nr̄i tp̄is: qui redēptorē incarnatū ꝛ
p nobis mortuū nō tātū diligimus q̄ztū ſcti
p̄res affectabāt ꝛ amabāt pmiſſum ꝛ ventu-
rū. vn̄ Bern̄. ſmone. ij. ſup Can̄. dicit. Ar-
dorē deſiderij patrū ſuſpirātiū xp̄i in carne
p̄ntiā frequētiſſime cogitās: cōpūgor ꝛ con-
fundor i memetipo: ꝛ vix ɔtineo lachrymas
ɔſideratiōe miſerabiliū tpm hoꝝ: q nūq̄z no
bis tātū ingerat gaudiū grē hui⁹ exhibitio:
q̄ztū ſctis veterib⁹ p̄ſtabat deſideriū pmiſſo-
rum. Hec ille. De hac aūt cā dilatiōis aduē
tus xp̄i loquit' Aug. q̄ ſup ep̄l'am Pauli ad
Gal'. inq̄t. Multi dicēt: q̄re nō an̄ veīt xp̄s?
quib⁹ reſpōdēdū eſt. quia nōdū venit pleni
tudo tp̄is moderāte eo q̄ fecit tempa. ſciebat
em̄ q̄n venire debebat: ꝛ etiā pati ꝛ cetera fa-
cere. Ante tn̄ p longa tpa ſeries pconū p̄mit
tenda erat. diu em̄ pdicendus erat q̄ ſp erat
tenēdus. quātoq̄z maior iudex veniebat: tan
to pconū ſeries longior p̄cedere debebat Hec
ille. Et qđ factū eſt ad declarandā excellētiā
iudicij: etiā fieri debuit p demōſtrāda eminē-
tia ſue mr̄is. ¶ Tertio decuit h̄ ppt' ordīs con
ſuatiōꝫ. Req̄rebat em̄ maxia dei ſapia vt oīa
ordinata eſſent ſm̄ loca ꝛ tpa. faciūt ea q̄ no-
tant' in. c. nō debet. de ɔſan. ꝛ aff. Inter omīa
aūt opa diuia hoc eſt pfectiſſimū p qđ facta
ſunt om̄ia. Om̄is autē pceſſus ab impfecto
debet eſſe ad pfectū: ꝛ nō econtra. j. ad Cor.
xiij. Cū venerit qđ pfectū eſt tunc euacuabi
tur q̄d ex p̄te eſt. Fuit ḡ ɔgruū vt illđ op⁹ fi-
eret in fine tēporū: vt ſicut p̄m⁹ homo factus
eſt ſexta die: ſic ſecūd⁹ fieret in ſexta etate. nā
illa etas eſt apta ad exercitiū ſapiētie: ppter
ſcꝫ multā experientiā. Dicit' em̄ Eccī. xxxiij.
Uir in multis expert⁹ multa cogitabit. Et
q̄m cōiter antiqui multoꝝ habēt experiētiā
Ideo dr̄ Job. xij. In antiquis eſt ſapiētia. ꝛ
in multo tp̄e prudētia. ꝛ ideo p̄ferunt' iunio-
rib⁹. l. ij. ff. de fide inſtru. Min⁹ q̄z ɔcupiſcē
tie carnalis h̄nt ſenes q̄z iuuenes. vn̄ Tulli⁹
in li. de ſenectute ait. O p̄claꝝ opus ſenectu-
tis. aufert em̄ a nobis qđ i adoleſcētia ē vici-
oſiſſimū. ſ. libidinē corpis. Sic in ſexta mū-
di etate vigebat ſapia ppt' ml'tas pphetias
q̄ pceſſerāt. ꝛ minor cōcupiſcētia carnis ppt'
ml'ta iudicia dei terribilia q̄ hoīes expti fue-
rāt: q̄b⁹ p̄cedētes etates nō ſic abundauerāt.
Que oīa ɔfirmat Aug. i li. cur q̄n ꝛ quō de⁹
c. vij. di. Q̄n redēptor hō fieri dignat⁹ ſit: p

A
Ut ordo
temporū
ſeruaret'
diſtulit i
carnari

ut ipe nob donauit aliq̄ztulū itinem⁹.: pꝫ ſa
tis tūc aliquē ml'to ampliori auxilio idigere
q̄n ḡuiori neccītate vrget'. ꝛ tāto digni⁹ ſbſi-
diū pmereri q̄zto diuti⁹ atq̄z obnix⁹ id ope-
rādo q̄ſierit. Diabol⁹ nāq̄z q̄ nūmū deceptio
nis hoīb⁹ accōmodauerat cū maxis ꝛ intole
rabilib⁹ vſurꝫ illū iſtant' exigebat. ꝛ tādiu h̄
facere ɔſueuerat q iā hereditario iure ſe oēꝫ
carnē poſſidere putabat. vnđ b. Job dr̄. Ab
ſorbebit fluuiū ꝛ n̄ mirabit'. ꝛ hꝫ fiduciā q in
fluat iordāis i os ei⁹. Hic apte iſinuās q ho
ſtis ātiqu⁹ oēs an̄ ſaluatorꝫ aduētū ita ſuos
eē arbitrabat' q ei paꝝ de ill' erat. vn̄ etiā cre-
debat ſe obtiere poſſe oēs i xp̄o credituros. i.
baptizādos: q̄ſ p iordanē itelligim⁹: in q̄ fue
rūt ſacrate baptiſmi p̄mitie. Scim⁹ equidē
q: de⁹ ſex dieb⁹ opat⁹ ē. ꝛ i. vij. reqeuit. ſil'r q̄ꝫ
mūdū iſtū p ſex etates diſtinxit quē n̄ āpli⁹
fluctuare p̄ſciuit: vt i etate ſeptia oīa ceſſarēt
ꝛ a ſuis actib⁹ q̄ſcerēt. h̄ vtiq̄z diabol⁹ ſciens:
cū iā p. v. etates valde effrenate ſup homies
dn̄iū ſuū exercuiſſet: tūc tāto effrenaci⁹ ſe ad
debellādos hoīes p̄pabat q̄zto itelligebat nō
niſi ſextā etatē ſibi ſupeſſe. Q̄n ḡ diuina pie
tas ɔgruēti⁹ homib⁹ ſuccurreret q̄z cū illoꝝ
necītatē vn̄q̄z igemiſcere ɔſpicerꝫ: ꝛ cū mū
di finē iā nūc imiere ſciret: Sꝫ nimiꝝ fortaſ
ſe iđ tādiu venire diſtulerat vt magnū reme
diū merito magnū pcurreret deſideriū. vl' eē
vt hoīeꝫ quē die. vj. ɔdiderat. vj. etate r̄die-
ret. iſup vt hūanū gen⁹ q̄d iā fere ad occaſū
deuenerat ꝛ p pctō ſuo totū ad ima tēdebat.
cui nēo ali⁹ ſuccurrere potat niſi deſurſū veni
ret q̄ hō fact⁹ ē illđ exigerꝫ: ꝛ de ſe velut podi
um facerꝫ vt q̄cūq̄z illi podio tenacit' adhere
ret ab imiſ r̄ſurgerꝫ: cū illo dn̄ico podio celoſ
aſcēderꝫ ibiq̄z et'nal'r p illđ ſbſiſteret. hec ille
Quātū ad ſcđm i hac p̄te qđ dr̄ determiatōis
q̄rit'. q̄re nō expectauit vſq̄z ad vltimū finē tē
poꝝ: ſꝫ icarnat⁹ ē in h̄ tp̄e determiato. Et r̄ndet'
ſm̄ pdctōs doc. q h̄ fuit valde ɔgruū ml'tipli
ci rōe. ꝛ omiſſa p̄ma rōe q̄ dr̄ capitꝫ. ſ. q xp̄us
ſit caput eccīe: vt dr̄ Col'. j. Sic habuit aliq̄
mēbra p̄cedentia: ita hēe debuit aliq̄ ſeq̄ntia:
ne caput fieret i cauda ꝛ diceret' mōſtꝝ. Se-
cūdā rōꝫ pone⁹ q̄ dr̄ tepiditatꝫ. hūana ei na
tura pcliua ē magꝫ ad malū q̄z ad bonū. ꝛ iđ
ſi diuti⁹ ptraxiſſꝫ icarnatōꝫ ꝛ fidē ꝛ ſpeꝫ pdi-
diſſꝫ. Pri⁹ ḡ veīre ipm i carne n̄ decuit rōib⁹
p̄dictꝫ. Si āt diuti⁹ tardaſſꝫ tepuiſſꝫ feruor
in corde hūano q̄tidie. Un̄ orabat ppha di.
Exurge dn̄e ꝛ ne repellas i finē. Tertio fuit h̄
ɔueniēs rōe optūitatꝫ. decebat ei ductorē pfe
ctū tūc ſe viā oſtdere cū eēt optunitas currē

Ut mag
nū deſide
riū piret
diſtulit i
carnari

F

Ne fer
uor tepe-
ret i hoīe
nō decuit
ad vltim
icarnari.

di ad brauiũ. h̄ ẽ i fine tp̄m: nec tñ añ ẽminuũ: vt p timorẽ iudicij ſtimulati: ac p ſpem p̄mij attracti: ⁊ p exẽpli iformatiõꝫ aiati ſeq̄ poſſemus efficacit᷑ ducẽ nr̄m. Glo. ſ͛o i cle. j. de ſũ. tri. ⁊ fi. ca. circa p̄n. in ṽ. ex tpe. p̄dicta confirmãs ſic ait. Dubitari poſſet de tpe icarnationis q̄re tũc ⁊ ñ p⁹ vl' tardi⁹: Canõiſte dicũt ſati᷎ eẽ dicere cũ paulo. O altitudo diuitiaꝝ ⁊c̄. Ro. xj. ⁊ de pe. di. iiij. c. ſi ex bono. nã i poteſtate miſerẽti᷎ ẽ q̄ñ ⁊ q̄ztũ miſeri velit. fac̄ de pe. di. ij. c. ſi em̄ inq̄t. vltra mediũ. ṽ. ſic. ⁊ q̄d no. eẽ q̄ cle. vl' vo. c. ij. Dicunt tñ theol'. q̄ certũ eſt nõ fuiſſe ꝯueniẽs añ pctm̄ deũ icarnari: cũ op⁹ icarnatiõis p̄ncipali᷑ ordinet᷑ ad aboliti õꝫ pcti. ⁊ vt d᷑ Lu. v. Nõ ſanis ſꝫ infirmis op⁹ ẽ medico. Nec venit vocare iuſtos: ſꝫ pctõres. ij. q. j. c. mi'ti. ⁊ de pe. di. j. c. libẽter Itẽ nec fuit ꝯueniẽs ſtati p⁹ pctm̄ deũ incarnari. Qũ em̄ ex ſupbia pctm̄ ꝓueniſſꝫ: ſic liberãd⁹ erat hõ vt hũiliat⁹ recogſceret ſe liberatore indigere. q̄d magno cõſilio dilatũ fuit: vt cognita ſui ifirmitate hõ clamaret ad medicũ ⁊ grē poſceret auxiliũ. Ad finẽ ṽo ſeculi nõ debuit differri vt de impfectiõe hũane nature p icarnatõꝫ ꝑueniret᷑ gdati ad pfectiõꝫ glīe i fine ſclī. ¶ Itẽ fuit equũ p⁹ datã legem moſaicã ⁊ ꝑphericã: quã mi'ti ſpnebãt: iuſtificari deo gen⁹ hũanũ p icarnatiõꝫ ⁊ tpe grē. Qꝫ ſi dilatũ fuiſſet ad finẽ ſclī forſan reuerẽtia ⁊ noticia dei ⁊ moꝝ honeſtas i terr᷎ fuiſſꝫ abolita. Fuit etiã hoc conueniẽs ad manifeſtandã diuinã ṽturẽ ſaluãrẽ p fidẽ p̄teriti: p̄ſentis ⁊ futuri: vt no. Ber. i rub. hui⁹ tituli. hec glo. vbi ſ̄. ¶ Quantũ ad tertiũ q̄d d᷑ attributõis: q̄rit᷑ quare tpi incarnatõis dñice attribuit᷑ plenitudo: iux̄ illđ ad Gal'. iiij. At vbi venit plenitudo tpis miſit de⁹ filiũ ſuũ natũ ex muliere ⁊c̄. Ad quod rñdet᷑ ſm quãdã glo. ſup p̄dicta ṽba apl'i: q̄ eſt tps vacuũ tps ſemiplenũ ⁊ tẽpus plenũ. Tpus vacuũ fuit ante legẽ q̄ñ hoĩes dei cognitione vacui erãt. ⁊ iõ creaturas ⁊ muta aialia odorabãt: iux̄ illđ ad Eph. iiij. c. Tenebris obſcuratũ hñtes itellectũ: alienati p viã dei p igrãtiã q̄ eſt in ill'. Tps ſemiplenũ fuit ſb lege q̄ñ data ẽ cognitio vni⁹ dei. ſꝫ nõ dabat᷑ grā p quã poſſent pfecte iplere mãdata dei. Tpus autẽ plenũ ẽ modernũ. q᷑ mõ dat᷑ grā p quã iplere poſſum⁹ diuina mãdata. ⁊ hoc p icarnatõꝫ ṽbi ꝯſecuti ſum⁹. ¶ Sed p̄dicti doct. vbi. ſ̄. diffuſi⁹ aſſignãt cãs hui⁹ attributiõis. Pria d᷑ cõpatiõis ſiue reſpect⁹ ad deũ ⁊ ad angelũ ac ad hoĩem. Ad deũ dico: q᷑ tũc facta eſt plena vnio ⁊ pticipatio deitati᷎ a creatura. q᷑ diuinitas fuit vnita hũanitati xp̄i. q̄d pri⁹ factũ nõ fuerat nec fiet i eternũ. Ad angelum ṽo: q᷑ ruina angelica repat᷑ ex elect᷎ hoibꝫ p redẽptiõꝫ: iux̄ illđ pſ̄. cix. Judicabit in natõnibꝫ: iplebit ruinas. ſ. angeloꝝ. Ad hoĩeꝫ ãt multipl'r: tũ ꝑpt̄ plenã liberatiõꝫ a culpa: ſm illud ad Col'. j. In ip̄o cõplacuit oẽm plenitudinẽ deitati᷎ inhabitare: ⁊ p eũ reconciliari oĩa. tũ ꝑpt̄ ꝯſecutiõꝫ oĩm bonoꝝ neceſſarioꝝ ad ſalutẽ. nã q̄ztũ ad itellectũ reuelata eſt veritas: q̄ztũ ṽo ad effectũ donata eſt grā charitati᷎: iuxta illđ Joh. j. Grā ⁊ ṽitas p ieſuꝫ xp̄m facta eſt. Fuit etiã hoc cõueniẽt᷑ dictũ p cõparatõꝫ ad oẽm creaturã q̄ ex icarnatõe filij dei pfecta ẽ. Qũ em̄ oĩs creatura ordinata ſit ad hoĩem: ⁊ hũana natura vnita ſit diuine p icarnatõꝫ ṽbi cõpleta ⁊ pfecta p h̄ fuit oĩs creatura. Et h̄ eſt q̄d ait apl'us Eph. j. Secũdũ bñplacitũ eius q̄d ꝓpoſuit in diſpoſitiõe tpm̄ inſtaurare oĩa in xp̄o. Et hec eſt rõ Alex. de ales vbi. ſ̄. Scđo d᷑ tps plenitudinis rõe pfectiõis: tũ q᷑ oĩa erãt pata. q᷑ ſicut venit dare nob̄ pacẽ pectoris: ita voluit repe rire pacẽ tpis. tũ q᷑ oĩa ꝓmiſſa patribꝫ tunc ſunt impleta: vt dicit glo. ſm ſcm̄ Bona. in iij. di. j. iuxta illud Eccl. iij. Da mercedẽ domine ſuſtinẽtibꝫ te: vt ꝓphete tui fideles inueniant᷑. Tertio d᷑ tps plenitudinis etiã ſꝫ Alexã. vbi. ſ̄. rõne terminatiõis: tũ q᷑ nullũ aliud tps expectat᷑ poſt tps xp̄i. q᷑ vt dicit᷑. j. ad Cho. x. Nos ſum⁹ i q̄s fines ſeculoꝝ deuenerũt. vñ ait dñs Matth. xxiiij. Nõ preteribit generatio hec donec oĩa fiãt. tũ q᷑ i iſto tpe implebit᷑ numer⁹ electoꝝ: iuxta illud Apoc. vj. Suſtinete adhuc modicũ tps donec impleat᷑ numer⁹ fratrũ vr̄oꝝ. tũ q᷑ oĩa q̄ ſcp̄ta ſũt a ꝓphet᷎: h̄ tpe ipleri debebãt. nã nõ ſolũ de p̄terit᷎ ſꝫ etiã de futur᷎ ꝓphe p̄dixerũt que oĩa in iſta ſexta etate impleta erãt: cõcurrẽte ſeptima in qua mundo terminato electi oẽs glīficandi ſunt: p̄ſtãte ip̄o qui i ip̄a tpis plenitudine carnẽ aſſumpſit de intemerata virgine: vt illi p amorẽ adherẽtes in hac vita: cum ip̄o poſtmodũ gaudeam⁹ in alia per infinita ſecula ſeculoꝝ. Amẽ.

Incarnatio d᷑ plenitudo tẽporis

¶ De eadẽ ãnũciatiõe ⁊ icarnatõe filij dei
Sermo. iij.

Quod naſcet᷑ ex te ſcm̄ vocabitur filius dei Lu. j. Beata virgo maria in ꝯceptiõe filij ſui p̄mo fuit pfectiſſime ſcĩficata ſicut p̄dictũ fuerat pſ̄. xlv.

Priuilegia marie ꝯceſſa i ꝯceptõne filij dĩ.

Sctificauit tabernaculū ſuū altiſſimꝰ. Se/
cūdo gr̄a plene fecūdata: Lu.j. Tertio ī ple
nitudie ꝯſūmata: vt dr̄ Hiero. in ſer. ad eu/
ſto. ꝛ Ric. de ſctō vict. in expoſitiōe Ecce vgo
ꝯcipiet. li.ij. Tātam em̄ tūc plenitudinē gr̄e
deꝰ aīe b. marie dedit q̄ntā eā p futuro ꝓmere
ri debere conſpexit. Quarto donis ſpūſſcti re
pleta. qꝛ ſpūſſctꝰ venit ſup eā excellentiori
mō q̄ȝ vnq̄ȝ fecerit ſup aliquā purā creaturā:
ſcȝ ꝯcipiēdo: Lu.j. Quīto fuit ī gr̄a ꝯfirma/
ta. ſic aſſerit Ric. vbi ſ. ꝛ Ber. in ep̄la ad lu
gdunen̄. Nō em̄ habuit potētiā ad peccādū
poſt ꝯceptiōȝ filij dei: vt ait. ſ. Bo. in. iij. di.
iij. ar. j. q. vj. ꝛ. b. Tho. in. iij. pte ſum. q. xx/
vij. ar. v. in rn̄. ad. ij. arg. ꝛ Ale. de al'. in. iij. p
te ſum. q. ix. mēbro. iij. ar. ij. §. ij. ꝛ Rich. de
mediavilla ī. iij. di. iij. ar. j. q. iiij. Sexto fu
it de pſeuerātia ī gr̄a ꝛ ſtabilitate finali certi
ficata. nā cū ſciuerit maria magdalena de p/
te optima electa q̄ nō auferet ab ea: Lu. x. et
apl'i de pmiſſiōe ſpūſſcti ī eis in eťnū Jo. xiiij
ꝛ Pauꝰ de inſepatiōe ſua a charitate xp̄i: ad
Ro. viij. nō dȝ h̄ btiſſime vgini defuiſſe: que
oīa ꝓuilegia alijs ꝯceſſa obtinuit: ſm̄ Bern̄.
Et hanc certitudinē habuit vl' h̄r̄e potuit di
uina īſpiratiōe vl' reuelatiōe. Septimo fuit
ſpū pphetico radiata. ſic p3 ī ſuo cātico Lu/
ce. j. in q̄ triplici lu͠ie pphetico ſe illuiātā oñ/
dit. ſ. p̄ntī: pteriti ꝛ futuri. Octauo ſacre ſcri
pture myſteria ei fuerūt reuelata. ſic p3 ī eodē
cātico ibi: ſic locutꝰ eſt ꝛc. Nono fuit ei dei fa
cies (vt pie credit̄) reuelata: vt ait mgr̄ Bar
tho. piſa. in. li. b. vgi. Xp̄s ſm̄ ꝙ poſſibile eſt
in p̄nti vita fuit recreata. ꝛ h̄ ſeq̄t̄ ad p̄dictū
Si ei petrus viſa gl'a trāſfigurato iħu dixit
Dn̄e bonū eſt ꝛc. Mat. xvij. q̄d facere debu/
it vgo btiſſima deguſtata eiꝰ deitate. Decimo
mr̄ dei ē facta ꝛ vocata q̄ nihil pt̄ dici maiꝰ ad
eiꝰ laudē. ꝛ h̄ eſt ꝙ p̄dixit ei angelꝰ in vbis p
poſitꝫ. ſ. Qd naſcet̄ ꝛc. Undecio ſup oēs pu
ras creaturas meritꝫ ꝛ gl'ia eſt exaltata: atq̄ȝ
oībꝫ bn̄dictiōibꝫ repleta. ſic ipa inq̄t ī ſuo cā/
tico di. Lu. j. Qꝛ reſpexit hu. an. ſue: ecce em̄
ex h̄ be. me di. o. ge. De q̄ ꝯceptiōe ſacratiſſi/
ma tres pulchras ꝯſideratiōes faciemꝰ.

Prima dicet̄ miſſiōis.

Secūda actionis.

Tertia vo collocutiōis.

¶ Pars p̄ma huiꝰ ſmōis q̄ dr̄ miſſiōis.

k Inq̄t. b. Ber. ſup miſſus eſt. Hodie
vgo regia gēmis ornata virtutū: ge
minoq̄ȝ merītꝫ ꝛ corpis p̄it decore pful
gida: ſpē ſua ꝛ pulcritudie celi ciuiū ī ſe puo/
cauit aſpectū: ita vt regꝫ aīm ī ſuā cōcupiam

ſclinaret: ꝛ celeſtē ad ſe nūciū de ſupnis edu/
ceret. hec ille. Ad q̄ȝ declaratiōȝ q̄runt̄ pl'a: ꝛ
p̄mo vtȝ ꝯueniēs fuerit īcarnatiōeȝ filij dei
annūciari. b. vgini p angelū: Ad qd̄ rn̄det Conueni
Ric. nr̄ ī. iij. di. iij. ar. ij. q. iiij. ꝙ ſic. ꝛ h̄ pt̄ pro ebat xp̄ȝ
bari mł'tiplici rōe. p̄mo rōe ordiatiōis: vt. ſ. p āgelū
ſuaret̄ ordo quē deꝰ ſtatuit: q̄ mediātibꝫ āgel' anūciari
diuīa hoībꝫ miſtrāt̄. Ait em̄ Diony. iiij. c. ce
leſtis hierar. Diuinū iħu benignitatꝫ myſte/
riū angeli p̄mū edocti ſt: pꝰ ea p ipos ad nos
cognitiōis gr̄a trāſiuit. ꝛ in eo. lib. etiā inq̄t.
Diuinas viſiōes gl'ioſi p̄res nr̄i adepti ſunt
p medias celeſtes vtutes. hec ille. Scdōȝ em̄
Jſid. vij. ethi. angeli grece latine nūcij iterp̄
tant̄: ab eo ꝙ dn̄i volūtatē pp'lis nunciarūt.
Merito ḡ angelꝰ ad ānūciādā filij dei incar
natiōȝ miſſus ē: vt ātiquꝰ ordo ſuaret̄. ꝙ ſi ꝯ
q̄s arguat dicēs ſm̄ ſniam Diony. vij. c. cele
ſtis hierar. ꝙ ſupmis āgel' fit reuelatio ime/
diate a deo ppt̄ eoꝝ dignitatē. ſȝ mr̄ dei ē ſup
oēs āgelos dignificata: ḡ imediate a deo debe Maria
bat ſibi annūciari h̄ myſteriū. Rn̄det̄ b3 tho. ſupior et
in. iij. p. ſum. q. xxx. ꝙ mr̄ dei ſupior erat q̄ȝtū iferior e/
ad dignitatē ad quā diuinitꝰ eligebat̄: ſȝ q̄ȝ/ rat āgel'
tū ad ſtatū p̄ntis vite iferior erat angel'. qꝛ ꝛ
ipe xp̄s rōe paſſibilis vite modico ab angel'
minoratꝰ ē: vt dr̄ Heb. ij. verūtn̄ qꝛ xp̄s fuit
ſil' viator ꝛ ꝯphēſor q̄ȝtū ad cognitiōȝ diuio
rū nō idigebat ab angel' inſtrui: ſȝ mr̄ dei nō
erat in ſtatu ꝯprehēſoꝝ: iō de diuio ꝯceptu p
āgelos inſtruēda erat. Et ſi ad h̄ obijciat̄ ꝙ
btā vgo ex lu͠ie gr̄e ꝛ fidei cog̃ſcebat dei filiū
incarnādū: ꝛ credebat hoc fideliſſime: qꝛ in
vtero m̄ris fuerat ſcificata: iō nō videt̄ ꝙ ta
le myſteriū deberet ei p āgelū reuelari. Rn̄de
tur ꝙ lȝ vgo fidē h̄r̄et de mediatore an̄ annū/
ciatiōȝ: tn̄ ex hūilitate cordis ſui nūq̄ȝ cogita
uit ſe ad tale myſteriū ſblīmādā. igit̄ de h̄ de/
buit p āgelū p̄moneri. ¶ Scd̄a rō dr̄ modi/
ficatōis: vt. ſ. modꝰ redēptōis corrn̄deat mō L
pditōis. vt ſicut Eua a malo angelo edocta
occaſio fuit nr̄e pditōis: ſic maria ab angelo
bono inſtructa fieret cā nr̄e ſalutꝫ. Bonus ḡ
modus fuit hoīem reparandi vt annūciatio
ſaluatoris fieret ab angelo. Sicut p̄ma ſug
geſtio fuerat a diabolo. ꝛ ſic diabolꝰ hoīs p/
curauerat dānatiōȝ: ita bonꝰ angelꝰ eū adiu
uaret ad ſalutē. Et ſic diabolū miſerat male
dicta turba infernal' ad euā vt ei iferret pra/
uā pſuaſiōȝ ꝛ mēdacē aſſertiōȝ ac fallacē pro
miſſionē: ſic angelꝰ mitteret̄ a collegio bn̄di/
cte trinitatꝫ offerēs ei reuerēdā ſalutatiōȝ cū
dixit Aue ꝛc. ꝛ verā aſſertiōȝ di. inueniſti ꝛc.
ac vtilē p̄miſſiōem di. cōcipies ꝛc. Et hanc

rationẽ tangẽs venerabilis Beda ſup Lucã
inq̄t. Aptũ ꝓfecto humane reſtauratõis ꝑn
cipiũ vt angel⁹ mitterec̃ ad ỽginẽ ꝑtu ꝯſecrã
dam diuio. q꞉ ꝑma hũane ꝑditionis fuit rõ
cũ ſerpẽs mittebac̃ a diabolo ad mulierẽ ſpũ
ſupbie decipiẽdã. imo ipe diabol⁹ veniebat q̄
gen⁹ humanũ decepꝫ ꝑmis parẽtib⁹ imorta
litatis glĩa denudauit. Quia igic̃ mors itra
uit ꝑ feminã: apte redit ⁊ vita ꝑ feminã. illa
a diabolo ſeducta viro guſtum necꝫ obtulit.
hec edocta ꝑ angelũ mõo ſalutꝫ autorem edi
dit. Hec ille. Ad h̄ etiã pt adduci illõ qõ dꝛ
in. l. oĩa. ff. de reg. iu. l. oĩa q̄ vno iure ꝯhuntur
ꝯrio iure pereũt. Itẽ ad h̄ poſſet applicari il/
lud Prouer. xviij. Mors ⁊ vita i manu lin
gue. In manu ei lingue ſerpẽtꝫ fuit mors pe/
ſtifere ſuggeſtionis In manu aũt lingue eue
fuit mors ſtulte dubitatõis. In manu ligue
ade fuit mors ſtulte excuſatiõis. Sꝫ i manu
M lingue btẽ ỽgis fuit vita nr̃e ſalutꝫ ¶ Tercia
rõ dꝛ reformatõis. vt ſcꝫ int̃ hoies ⁊ anglõs
pax reformarec̃. Angel⁹ em̃ odiebat hominẽ
q꞉ ipum ſua reſtauratõe defraudauerat. Hõ
ỽo odiebat angelũ: q꞉ ipm̃ decepat inq̄ntum
diabol⁹ eſt angel⁹ ꝑ naturã. ⁊ q꞉ xp̄s carnẽ aſ
ſumebat vt vtroſqꝫ recõciliaret. iux̃ illud ad
Col'. j. Pacificãs ꝑ ſanguinẽ crucꝫ q̄ in celis
ſunt ⁊ q̄ in terrꝫ. Iõ vtriqꝫ debuerũt in h̄ ne/
N gocio miſteriũ exhibere. ¶ Quarta rõ dꝛ in/
flãmatiõis ſiue eleuatõis ipi⁹ ỽginis in deũ:
vt ſic ꝑ amorẽ in ipm̃ eleuata ⁊ charitate in/
flãmata maiori deuotiõe ad ꝯceptũ afficerec̃
⁊ ꝑus eũ ꝯcipet mẽte q̄ȝ corpe. de quo Aug. i
li. de ỽgitate ait. Beatior fuit Maria ꝯcipi
endo fidẽ xp̄i q̄ȝ ꝯcipiẽdo carnẽ xp̄i. ⁊ iteruꝫ
idẽ inq̄t. Materna primitas nihil Marie
ꝓfuiſſet niſi felici⁹ xp̄m corde q̄ȝ carne geſtaſ/
ſet. Hec ille. ¶ Quinta rõ dꝛ certificatõis vt
ſcꝫ tãto certior fieret de h̄ myſterio q̄ȝto pluri/
es ⁊ varijs modis ſup eo fuiſſꝫ inſtructa. ſcꝫ
mẽtalic̃ ⁊ vocalic̃. ⁊ etiã vt fides nr̃a de incar/
natiõe ỽbi pluribꝫ teſtimonijs munirec̃. vt
ait Rich. vbi ſ. ¶ Sexta rõ dꝛ demõſtratõis
O ſcꝫ vt ei⁹ puritas oñderec̃. vñ h̄ i ſmone ad
Auſto. inq̄t. Bñ angel⁹ ad ỽginẽ mittic̃: q꞉
ſemꝑ angelis eſt cognata ỽginitas. ꝓfecto in
carne ꝑter carnẽ viuere: nõ humana vita eſt
ſꝫ celeſtis. vñ in carne angelicã glĩam acq̄re/
re maioris eſt meriti q̄ȝ hr̃e. eſſe q̄ppe angelũ
felicitatꝫ eſt. eſſe ỽginẽ ỽtutꝫ. dũ h̄ gr̃a obtie/
re nitic̃. qõ habet angelus ex natura. Hec ille
¶ Septima rõ dꝛ reparõis. Quia em̃ ꝑ in/
carnatõis myſteriũ ruina angelica erat repa
rãda inq̄ȝtũ aĩe ſctẽ debebãt aſſumi ad ordies
angelicos a quibꝫ mali angeli ceciderunt. iõ
ꝯueniẽs fuit vt angelico fieret interuẽtu: ſm̃
Rich. vbi ſ. ¶ Octaua rõ dꝛ minorationis.
Pro minoribꝫ em̃ negocijs de⁹ angelũ mitte
re ꝯſueuit. Nã miſit Raphaelẽ ad curatio/
nẽ infirmitatũ. vt hꝫ Thob. xij. ⁊ Gabrielẽ
ad liberationẽ captiuoꝝ. Dañ. ix. Miſit qꝫ
Michaelẽ ad expugnatõꝫ inimicoꝝ. vt hꝫ
Apoc. xj. Cõgruuꝫ ḡ fuit vt angel⁹ mitterec̃
ad annunciandũ illũ q̄ veniebat ad infirmi
tatũ curationẽ. ad captiuoꝝ liberatõem ⁊ ad
hoſtiũ expugnatõꝫ. iux̃ illõ Iſa. lxj. Spũs
dñi ſup me vt mederer ꝯtritos corde. Ecce i
firmoꝝ curatio. ⁊ ꝑdicarẽ captiuis indulgẽ/
tiam. Ecce captiuoꝝ liberatio. ⁊ diẽ vltionis
deo nr̃o. Ecce inimicoꝝ expugnatio ¶ Nona
rõ dꝛ ꝯuerſatiõis. q꞉ em̃ btã ỽgo ỽgitatẽ de/
uouerat ⁊ eã ꝑfectiſſime obſuare volebat. iõ
hoim ꝯſortia fugiebat. q̄ ex re angelos vide
re ꝯſueuerat. q꞉ ḡ ſolebat ſepe ab angelo viſi/
tari ꝯueniẽter debuit ab eo de tanto myſterio
cõmoneri ¶ Decima rõ dꝛ ꝯtractõis. debebat
em̃ ꝯtrahi ſpũale mr̃imoniũ inter naturam
diuinã ⁊ humanã ꝑ incarnatõꝫ ỽbi. ⁊ iõ cõ/
ueniẽter debebat interuenire aliq̄s idone⁹ me
diator. ſꝫ null⁹ potuit eſſe magꝫ idone⁹ anglõ
q̄ oĩes creaturas dignitate excedebat. ḡ ipe
angel⁹ debuit interuenire vt eo medio ꝯiun/
gerec̃ ꝯſenſus ỽgis cũ diuio ad ꝑfectõꝫ mr̃i/
monij qõ ꝯtrahic̃ ex ꝑtiũ ꝯſenſu. l. nuptias.
ff. de reg. iu. Et ſine q̄ nõ pt eſſe mr̃imonium
c. cũ locũ. ⁊. c. tua nos. de ſpon. ⁊. xxvij. q. ij. c.
ſufficiat. ¶ Et hãc rõem tãgit beat⁹ Aug⁹. i ſ/
mone de annũciatõe dñi. Secreta ꝯiugia ce/ P
lebrata ſunt in Marie thalamo q̄bꝫ Gabri
el paranimph⁹ iterfuit ne admirarec̃ ỽgo be
ata dũ ſpũſſctũs ꝑmittebac̃ eſſe maritus vt
naſcerec̃ fili⁹ ⁊ pudor maneret illeſus. Pe/
titur ḡ Maria celeſtibꝫ regnis. Mittic̃ an
gelus. Rex ipe ſtellato micãs ſolio mãdata
dirigit. Cõcionãte igic̃ deo mirant̃ ſedes. ſtu
pent throni. ac diuin⁹ ſilet exercit⁹. vade inq̄t
Gabriel ⁊ ethereas ſedes rũpe. ⁊ ꝯſiliũ nr̃m
ỽgini defer Marie. hec icolit ꝑua nazareth
menia. ſꝫ ſibi patẽt regna celeſtia. huic ḡ vni
cum filiũ meũ donare volo vt ſit illa mr̃ eius
cui⁹ ego ſum pater. Et ſubdit Aug. Statim
igic̃ cuncto celi audiente ſenatu mãdato ga
briel accepto. flãmeos oraqꝫ tonantia pãdẽs
archano paruit tremefact⁹ imperio. mox igi
tur aſtriferũ volatu rabido ſecauit. aerẽ per/
cuſſit lumine noctẽ. ac flãmeos art⁹ vibrans
velut pauo vniuerſi coloris radijs ſole obte
ctus. ꝑ medios celi ſinus ferebac̃ donec extre
s

ma marie tecta chorufcās ingreditur dicens
Q. Aue grā plena dn̄s tecū. Hec ille. ¶ Ex cui⁹
verbis etiā apparet ꝙ iſte angel⁹ nō eſt miſ-
ſus ab alio qꝫ a deo. ⁊ h̄ triplici de cā fieri de-
buit. Primo rōne negocij p̄ q̄ mittebat̄. qđ
tā ḡue erat ꝙ ad illū mitti nō debuit aliquis
ſubdelegat⁹: ſic̄ fuiſſet angel⁹ q̄ fuiſſet miſſuſ
ab aliq̄ alio angelo. Scđa cā ē rōe ꝟginis qꝛ
ſm̄ Bern̄. nō fuiſſet ꝯueniēs ꝙ de⁹ tale ſecre
tum diuiſis angel' ſpecifice reuelaſſet ꝑus qꝫ
btē ꝟgini. Tertia cā fuit qꝛ debebat mitti a pa
tre. qꝛ h̄ erat op⁹ potētie. a filio qꝛ erat op⁹ ſa
pientie. ⁊ a ſpūſctō qꝛ erat op⁹ grē ⁊ miſcđie.
O igit̄ admirāda legatio. o digniſſima an-
nunciatio ⁊ ex omi p̄te venerāda q̄ nec ꝑmā
ſilēm viſa eſt nec hr̄e ſequentē. ¶ Scđo i hac
parte querit̄ de quo ordine fuerit iſte angel⁹
Gabriel. de quo loquēs Fran. de may. ſuper
Miſſus eſt dic̄. ꝙ h̄ nomen nō eſt officij no
men ſꝫ pſone. ⁊ ꝙ oīa noīa angelica in diuīa
ſcriptura expreſſa: ⁊ ſanctis patribꝫ reuelata
terminant̄ in el. ſicut Michael. de q̄ habetur
Dan̄. x. ⁊ Raphael: de q̄ habet̄ Thob. xij. et
Vriel: de q̄ in iiij. li. Eſdre hꝫ. ⁊ Gabriel: de q̄
hꝫ Luc. j. ⁊ Dan̄. viij. ac. ix. c. Rō aūt h⁹ ter-
minatiōis eſt ſm̄ eundē doctorē ibidē. Vt de
notet̄ vltimata ꝯiūctio quā ſancti angl'i hn̄t
cū deo in vnione beatifica. Iſtud em̄ nomen
el. in hebreo idē ſignificat ꝙ de⁹ in latio. ¶ Ad
queſtionē aūt ꝓpoſitā rn̄det̄. ꝙ qꝫuis quidā
dixerint eū fuiſſe de infimo ordine. ſ. angl'ico
qꝛ Lu. j. dr̄. Miſſus eſt Gabriel angelus a
deo ⁊c. Itē licet alij dixerint eū fuiſſe archā-
gelum. ſic̄ inquit Alber. ſup Miſſus eſt. ca.
xvij. Archangeloꝝ aūt ordo eſt medius infi
me hierarchie. Et h̄ videt̄ approbari p̄ illud
qđ canit eccl'ia dicēs. Gabrielē archangeluꝫ
ſcimus diuinit⁹ te eſſe affatū. ⁊ hāc opionem
etiā tenet beat⁹ Tho. in. iij. ſcp̄to ſen. diſ. iij. ⁊
in. iij. p̄te ſumme. q. xxx. tn̄ videt̄ eē tenenda
opīo eoꝝ q̄ dixerūt ipm̄ fuiſſe de ſupmo ordi
ne ſpirituū beatoꝝ. qꝫuis em̄ ꝓprie dicāt̄ an
geli illi q̄ ſunt i vltimo choro ⁊ in fine vltime
hierarchie. tn̄ large omnes ſpūs beati de q̄-
buſcunqꝫ ordinibꝫ appellant̄ angl'i: ſm̄ Iſi.
vij. ethim. Et ſic nō obſtat dictū euāgelij eū
appellātis angelū. qꝛ etiā ſeraphin nūcupāt̄
angeli. Nō ec obſtat ꝙ eccl'ia eū appellat Ar
changelū. qꝛ vt ait Diony. in li. angelice hie-
rachie. Angeli ſupmi ordinis in ſe ꝯtinēt ꝑ
fectiōes inferioꝝ ordinū. vn̄ ⁊ eoꝝ noībꝫ ap-
pellari pn̄t: ſicut ⁊ ſacerdos in ſe hꝫ pfectōeꝫ
oīm ordinū inferioꝝ. vn̄ ⁊ ſubdiacon⁹ ⁊ dia-
conus appellari poteſt. Q; autez fuerit iſte
angelus de ordine ſeraphico: ꝓbatur p̄ illud
Iſa. vj. vbi dic̄ ꝓpheta. Volauit ad me vn⁹
de ſeraphin. Si ḡ de hoc ordine fuit q̄ Iſaiā
ad ꝓphetandū incarnatōem purgauit: mul-
to magis de ipſo ordine eſſe debuit qui ipam
incarnatiōem nūciauit. pie ḡ tenendū videt̄
ꝙ iſte angelus fuit vn⁹ de ꝑncipalioribꝫ or-
dinis ſeraphici. qđ tenere videt̄ Bern̄. ſuper
Miſſus eſt dicēs. Nō arbitror hūc angl'm
ad ꝟginē miſſum de minoribꝫ eſſe: q̄ q̄libet ex
cā ſolēt ad terras crebra fungi legatōe. qđ ex
ei⁹ noīe palā intelligi dat̄: qđ īterptat̄ forti-
tudo dei. Hec ille. ¶ Dicūt ḡ q̄dā doctores ꝙ
iſte angel⁹ Gabriel ꝑncipalior fuit omniuꝫ
ſpirituū btōꝝ poſt luciferꝝ. ⁊ h̄ videt̄ veriſil'e
qꝛ cū ꝑnceps vult aliq̄d magni facere: p viꝝ
apud ſe fideliorē id agere ſolet. Sic de⁹ eter-
nus volēs h̄ oīm maximū opeꝝ ſuoꝝ facere:
ſcꝫ incarnationē filij ſui q̄ excedit oīa opa dei
ſm̄ Auguſtinū in. xiij. de trini. non fecit niſi
mediāte angelo fideliori ⁊ gratiori. ⁊ p ꝯn̄s
altiori. qꝛ tāto quis apud deū eſt altior. qꝫto
ei eſt gratioſior. Cū ḡ iſte angel⁹ fuerit lega-
tus dei ad ſponſam ſuā nō debuit eſſe legatuſ
minor: ſed legat⁹ a latere. Et hāc opinionem
tenet Fran. de may. vbi ſupra. Qui illa ꝟba:
Miſſus eſt Gabriel angel⁹ a deo: ſic exponit
ſcꝫ īmediate. qꝛ cōmuniter angeli ab archan
gelis tranſmittunt̄ immediate. ⁊ archangl'i
a ſuperioribꝫ. ſ. a thronis ſm̄ beatū Grego.
in moral'. Ex iſta aūt immediatōe videntur
accipi quattuor theologica argumēta. Pri-
mū eſt ꝙ iſte angel⁹ videt̄ eſſe deo īmediat⁹.
qꝛ talis eſt ordo in miſſionibus q̄lis eſt ordo
in pfectionibꝫ angeloꝝ. p eo ꝙ inferiores ſp
mittunt̄ a ſupioribꝫ: ſm̄ beatū Dionyſiū i li.
de angelica hierarchia. Cui⁹ ratō eſt. qꝛ ordo
diuine ſapie reqrit vt vltima diſponātur per
media. ⁊ media p ſupma. Et iō cū iſte fuerit ī
mediate a deo miſſus. videt̄ ꝙ in ordine hie-
rarchico ſit ei immediat⁹. Secūdū argumē
tum eſt ꝙ iſte angel⁹ videt̄ eſſe ſimpl'r oīum
ſupmus. qꝛ cū oēs angeli ſint inuicē ſubordi-
nati vſqꝫ ad ꝑmū quē appellat bis Dionyſi
us in lib. de diuis noībꝫ ſummū ſeraph. So-
lus ſupm⁹ deo eſt īmediat⁹. qꝛ a ſupremo vſqꝫ
ad nouiſſimū ſubordinate extēdit claritatis
ſue radiū celeſtis pr̄. Tertiū argumētū eſt ꝙ
iſte angelus eſt hierarcha in ordine ſeraph.
qꝛ cū ſit in ordine illo ſuprem⁹. ille eſt hierar
cha in vnoquoqꝫ ordie q̄ in illo eſt ſupremus
niſi forte dicat̄ ꝙ null⁹ angel⁹ in hoc ordine
ſeraph eſt hierarcha. qꝛ null⁹ attingit ad tan
tam pfectiōꝫ qꝫtam lucifer in illo ordine ha-

Margin notes:

A ſolo deo mitti debuit āgel⁹

G Gabriel de q̄ ordine erat

Q; Gabriel fuerit d' ordine Seraphico

G

Opinio Fran. de may.

buiſſet.⁊ iõ illa dignitas erat forſitan homi
ni reſuata. Quartũ argumẽtũ eſt ꝙ iſte ãge
lꝰ videꝛ hierarcha vniũſal'i tota hierarchia
celeſti fuiſſe. Quia cũ ordo ſupmꝰ ſeraphin
ꝑncipeꝛ oĩbꝫ alijs ꝟtutibꝫ.vt pꝫ i li. Diony.
celeſtꝭ hierarchie.ille q̃ ꝑncipaꝛ in ſupmo or
dine oĩbꝫ ſimplr̃ ꝑncipaꝛ. Iſta tñ argumẽta
nõ ↄcludũt euidẽter niſi ꝑmo ſuppoſito. Nã
angeloꝝ merita nob' ſunt incognita.ſꝫ ꝑpter
intẽſam affectiõeꝫ pure mẽtꝭ ad xpi pconia.
iſtũ celeſtẽ nunciũ quantũ valemꝰ alijs non
ꝑiudicãdo nec determinãdo efferimꝰ. Hec il
le vbi ſup̃. Qui etiã rñdet q̃ttuor oppoſitiõi
bus q̃ fieri poſſent ↄ̃ ꝑdicta.⁊ maxime ſi q̃s
diceret ꝙ cũ ſcḋm btm̃ Diony.in li.de angelica
hierarchia.illi de ordine ſeraphico nõ mittã
tur ad exteriora.nõ videꝛ iſte angelꝰ fuiſſe de
illo ordine.qꝛ rñdet ꝑdictꝰ doctor ꝙ h̓ veꝝ ẽ
de cõi lege.nõ tñ eſt ↄ̃ eoꝝ dignitatẽ ſi ex ꝑui/
legio ſingulari qñqꝫ mittanꝛ ſicut fuit i hac ſa
cratiſſima annũciatiõe:cũ pſona ꝟbi que i
infinitũ eſt eiꝰ nobilior fuerit i h̓ myſterio in
carnatiõis miſſa. Sꝫ ↄ̃ ꝑdicta argui poſſet:
ꝙ eccl'ia in officio angeloꝝ ꝑmo noiat ſanctũ
Michaelẽ q̃ꝫ Gabrielẽ in hymno ad laudeſ
q̃ſi digniorẽ. Itẽ appellat eũ ꝑpoſitũ padiſi
dicẽs. Michael ꝑpoſitꝰ paradiſi quẽ hono
rificãt angeloꝝ ciues. Itẽ appellãt eũ princi/
pem celeſtꝭ exercitꝰ.vñ canit. Collaudamus
venerãtes oẽs celi milites:ſꝫ ꝑcipue ꝑmateꝫ
celeſtis exercitꝰ michaelẽ in ꝟtute ↄterenteꝫ
zabulon. Ipe em̃ eſt q̃ ſupauit i bello luciferꝫ
vt habeꝛ Apoc̃.xij.vñ videꝛ eſſe ſupmꝰ. Qui
bus oĩbꝫ rñderi poſſet ꝙ ſicut in q̃libet regno
cõitꝛ eſt vnꝰ generał capitaneꝰ⁊ ꝑnceps mi
litie q̃ ab om̃ibꝫ militibꝫ regis veneraꝛ.⁊ tñ
ꝑ hoc nõ ſequiꝛ ꝙ iſte ſit ſecudꝰ a rege.vel di
gnior oĩm in regno eiꝰ qꝛ ſepe reperiunꝛ ali/
qui ipo primiores regi:⁊ digniores apud il
lum.ſic ⁊ i ꝑpoſito. Q, aũt Michael lucife
rũ debellauit.h̓ nõ egit in ꝟtute ꝑpria ſꝫ dei:
q̃ ad maiorẽ ↄfuſionẽ ſupbie luciferi fecit eum
nõ ab excellẽtiori ãgl'o padiſi: ſꝫ ab vno alio
nõ ſupmo ſupari.iuxͣ illud.j.ad Cho.j. In/
firma mũdi elegit deꝰ vt ↄfunderet fortia. et
ꝑpter hãc victoriã forte poſtea eũ ꝑfecit aĩabꝫ
in celũ deferẽdis.⁊ iõ eccl'ia eũ ꝑmo nomiat ⁊
pticulariꝛ veneraꝛ. Veꝝ qꝛ de his nõ repeꝛ
certa determĩatio i ſacra ſcriptura:ſaltẽ opor
tet ↄcludere ꝙ gabriel angelꝰ eſt apd' deum ex
cellẽtiſſimꝰ. ¶ Eiꝰ autẽ magnitudo apparet
ex tribꝫ magnis officijs q̃ deus in curia ſua il
li cõmiſit. Primũ eſt reuelatio ſecretoꝝ: vt
ait gloſa ſup illud Dañ.viij. Gabriel fac iſtũ

X Magnitudo gabriel' miſſi apper.

intelligere viſionẽ. Scḋm ẽ victoria ꝑliorũ.
Vñ dicit quedã glo.ſup Dañ.ꝙ Gabriel ꝑ
poſitus eſt a deo ꝑlijs gerẽdis. Tertiũ eſt aſſi
ſtentia añ deũ. Vñ ipe dixit Lu.j. Ego ſum
Gabriel angelus q̃ aſto ante deũ. Magnũ
eſt igiꝛ ſecreta reuelare.maiꝰ eſt victorias ꝑ/
liorum ↄcedere.ſed maximũ eſt ante deũ ſem
per aſſiſtere. De ipo etiã angelo inq̃t Grego.
in quadã omel'. Ad hoc myſteriũ ſummũ an
gelum venire dignũ fuerat q̃ ſummũ omni/
um nũciabat. Conueniens em̃ fuit ꝙ ꝑ tãta re
ſingulariſſima:ſingularis nunciꝰ mitteretur
q̃ eſſet oĩm angeloꝝ excellentiſſimus. Dicit
etiã Grego.vbi ſ. Dictꝰ eſt aũt Gabriel:qḋ
nomẽ officio ſuo ↄgruit. Gabriel em̃ dei for/
titudo nominaꝛ.ꝑ dei nãqꝫ fortitudinẽ nũci/
andũ erat ꝙ ꝟtutũ dñs ⁊ potẽs i ꝑlio.ad de/
bellãdas ꝑtãtes aereas veniebat. ¶ Sciẽdũ — V Gabriel multipliciter interpretatur.
quoqꝫ ſcḋm Hieronymũ ꝙ h̓ nomen Gabriel
põt multipliter interꝑtari. Primo vt ſup̃ di
ctũ eſt.fortitudo dei.qꝛ diuina fortitudo ma
gis ↄ̃uexa videꝛ fuiſſe i iſta incarnatõe q̃ꝫ in
mũdi creatiõe. Plus em̃ diſtat deus a quali
bet creatura q̃ꝫ creatura a nihilo. Ar.in.c.dã
namus.de ſum.tri.⁊ fi.catho.⁊ iõ plꝰ fuit fa/
cere hoĩem deũ q̃ꝫ ꝑducere de nihilo mundꝫ
Scḋo Gabriel interꝑtaꝛ ꝟtus noſtra deus.
qꝛ ꝟtute diuina ↄcepit ꝟgo nõ hũana.vt de/
clarat Damaſ.in.iij.ſentẽtiaꝝ ſuaꝝ. Tertio
Gabriel interꝑtaꝛ ↄfortauit me deus. Ange
lus em̃ ex ꝑte dei ↄfortauit ꝟgineꝫ. Quarto
gabriel interꝑtaꝛ ↄfirmatio dei. qꝛ ꝑ ipſius
annunciatõem ↄfirmatũ eſt cor btiſſime vir
ginis. Vñ in officio diuino canit eccl'ia. Cõ
firmatũ eſt cor ꝟginis in quo diuina myſte/
ria angelo nũciãte ſuſcepit. ¶ Tertio in hac — X
ꝑte queriꝛ an iſte angelꝰ apparuerit btẽ ꝟgi — Gabriel
ni in viſione corpali. Et rñdet Rich.noſter — viſibiliꝛ
vbi ſ.⁊ Tho.in.iij.ꝑte ſum.q.xxx.⁊ Albertꝰ — Marie
ſup Miſſus ẽ.c.xx.ꝙ ſic. Et poſſumꝰ h̓ ꝑba/ — appũit
re auctẽ Aug.in ſmone annũciatõis dicẽtis
in pſona ꝟgis. Venit ad me q̃dã magnꝰ pa/
ranymphus xpi:nõ patriarcha ꝑmꝰ aut pro
pheta egregiꝰ.ſꝫ Gabriel archangelꝰ. facie
rutilans.veſte choruſcãs.inceſſu mirabilis.
⁊c. Que oĩa ꝑtinere nõ poſſunt niſi ad corpo
reã viſionẽ:h̓ aũt ↄueniens fuit. Primo rõe
ſimilitudinis:qꝛ illud qḋ annunciabaꝛ erat
incarnatio dei inuiſibilis.vñ ↄueniẽs fuit vt
ad huiꝰ rei declaratõem inuiſibilis creatura
formã aſſumeret in qua viſibiliꝛ appareret.
cũ etiã om̃es apparitiões corpales veterꝭ te/
ſtamenti ad hãc apparitionem ordinate fue
rint qua dei filiꝰ apparuit in carne. ¶ Scḋo — Y

fuit ↄueniēs rōne certitudis. Ea eñ que ſūt
oculis ſbiecta certi⁹ cōphendim⁹ q̄ȝ ea q̄ ſolū
imaginamur. Juxta illud Oracij in poetria
dicētis. Segni⁹ irritāt animos demiſſa p au
res Quā que ſunt oculis ſubiecta fidelib⁹. ꝛ
q̄d inquit impator in. §. fi. inſti. de gradibus
ſcȝ ꝟitas mag̃ occultata fide q̄ȝ p aures ani
mis hoim infigit. ꝛ Hoff. vbi ſ. Certior au/
re arbiter eſt ocul⁹. vñ d̄t Chry. ſup Mat. ꝙ
angel⁹ nō in ſomnis. imo viſibilit̃ ꝟgini aſti
tit. Nā q̄ꝛ magnā valde reuelatōȝ ab angl̄o
accipiebat agebat tāte rei euētus miſſione ſo
lenni. Tertio fuit ↄueniēs rōne altitudinis.
ſcȝ pꝑter altitudinē ꝛ dignitatē mr̄is dei. que
nō ſolū in mēte ſȝ etiā in corporeo vētre erat
dei filiū receptura. ꝛ iō nō ſolū mēs ei⁹ ſȝ eti
am ſenſus corporei erāt viſiōe angelica dele/
ctandi. ¶ Si ꝟo obijciat̃ ꝙ ſm Aug. xij. ſup
Geñ. ad lrām. intellectualis viſio ē potior et
dignior corpali. ꝛ p̄cipue ipi angl̄o mag̃ con
ueniens. Nā viſione intellectuali videt̃ an/
gelus in ſua ſb̄a. viſione aūt corpali videt̃ ſo
lum in figura aſſumpta corporea. igit̃ ange/
lus annunciās magis apparere debuiſſet i vi
ſione intellectuali q̄ȝ corpali. Rn̄det beatus
Tho. vbi ſ. ꝙ intellectualis viſio eſt potior
q̄ȝ imaginaria vl' corpalis ſi ſit ſola. Sȝ ipe
met Auguſtin⁹ ibidē dic̄ ꝙ eſt excellētior pro
pheria: q̄ habet ſimul itellectualē ꝛ imagina
riā viſionē q̄ȝ illa q̄ hȝ alterā tm̄. btā aūt vir
go nō ſolū pcepit viſionē corpalē: ſȝ etiā itel/
lectualē illuminationē. vñ ei⁹ apparitio fuit
nobiliſſima. ¶ Dic āt Albert⁹ ſup Miſſus
est. ꝙ iſte angel⁹ apparuit btē ꝟgini i hūana — A Appuit in ſpē humana
ſpecie pulcerrima ꝛ i forma iuuenili ꝛ i veſte
cādida ꝛ clara. Et facta fuit hec ſalutatō ma
ne. ſ. in ortu diei: vt ſignificaret veri ſolis cō
ceptū. ſ. xp̄i. Fuerūt tñ circa h̄ varie opiones
q̄s refert Fran. de may. ſup Miſſus eſt. Nā
aliq̄ dixerūt ꝙ hec annūciatio ꝛ icarnatio ꝟ
bi fuit fctā media nocte. Jux̄ illō Sap. xviij
Dū mediū ſilētiū teneret oia: ꝛ nox i ſuo cur
ſu mediū iter hr̄et: oipotēs ſmo tu⁹ dñe a re/
galib⁹ ſedib⁹ venit. Alij ꝟo dicūt ꝙ facta eſt
hora tertia ꝛc. q̄ꝛ ſic̄ pm⁹ hō fuit illa hora pro
duct⁹: ita eadē hora debuit ↄcipi xp̄s. ꝛ ad au
toritatē allegatā de media nocte rn̄dēt ꝙ itel/
ligit̃ de aduētu ex mr̄is vtero in mundū. ꝛ nō
de aduentu de ſinu pr̄is in vterꝫ ꝟgīs. ꝛ dicūt
ꝙ vter⁹ ꝟgīs d̄r regal' ſedes filij dei. Alij etiā
dixerūt ꝙ hec incarnatio facta fuit veſperti/
na hora. ſ. in ſero hora cōpletorij q̄ꝛ illa hora
multis p̄uilegijs fuit illuſtrata. maxīe ꝙ hac
hora ſm eos fuit creatus. quia ſicut hō tāq̄ȝ

excellētior fact⁹ ē poſt oia aialia. Geñ. j. Ita
ſol lumiare mai⁹ poſt oia lumiaria. ꝛ ſic i ſero
dicūt q̄ iſti ꝙ fuit ↄueniēs vt eadē hora q̄ ſol
corpore⁹ format⁹ fuit ex luce p̄maria: etiā for
maret̃ ſol iuſticie de ꝟgine itacta. Sȝ Fran.
vbi ſup̄ videt̃ tenere ꝙ myſteriū incarnatio — Qua hora ſit fctā ſalutatō
nis fuit inceptū hora veſpertina. q̄ꝛ in ſero
apparuit Gabriel angel⁹ beate ꝟgini ꝛ eā ſa/
lutauit ꝛ incarnatiōem filij dei ipi annuncia
uit. Et pꝑter h̄ eccl'ia in ſero fac̄ pulſari aue
maria. vt inq̄t ſanct⁹ Bonauē. quem refert
Fran. vbi ſ. Sȝ collocutio inter btiſſimā ꝟ
ginem ꝛ angelū durauit vſq̄ȝ ad horā matu
tinā in qua btā ꝟgo ↄſenſum p̄ſtitit ꝛ filium
dei ↄcepit. ꝛ pp̄t h̄ ſm ritū eccl'ie poſt matuti
nū. ſ. in hora incipiēt̃ aurore ſonat̃ aue ma/
ria: vt deo ꝛ beate ꝟgini de cōpletōe tā excelſi
myſterij grāꝝ debite actōes referāt̃. ¶ Dic̄ q̄ȝ — In marcio xp̄s icarnat⁹ ꝛ paſſus
Fran. vbi ſ. ſm ſniam Auguſtini in iiij. de
trini. ꝙ xp̄s incarnat⁹ fuit ꝛ paſſionatus in
menſe marcij. ſ. xxv. die. Et rō q̄re in tali mē
ſe voluit incarnari ꝛ pati: fuit pp̄t multa p̄/
uilegia iſti⁹ mēſis. maxime duo. Primū d̄r
p̄mordialis creatiōis. q̄ꝛ iſto mēſe d̄r mūduſ
cū ſuo ornatu creat⁹. Et iō dixit dñs Exod.
xij. de h̄ mēſe. Mēſis iſte p̄ncipiū menſium.
prim⁹ erit vobis in menſib⁹ anni. Secundū
p̄uilegiū fuit iſraelitice liberatōis: q̄ꝛ iſto mē
ſe fuit popul⁹ iſraelitic⁹ liberat⁹ de egyptiorū
captiuitate. ꝛ educt⁹ p moyſen tranſito mira
biliter mari rubro. ꝛ iō ↄgruū fuit vt ei da/
retur tertiū p̄uilegiū. ſ. renouatōis p xp̄i in/
carnatiōem. de q̄ pdictū fuerat Hiere. xxxj.
vbi d̄r. Nouū faciet dñs ſup terrā: femia cir/
cūdabit viꝝ. Itē ꝛ quartū. ſ. liberatōnis hūa
ni generis de ſeruitute diabolica p paſſioneꝫ
eiuſdē. Q, aūt hec annūciatio facta fuerit i
marcio patȝ Lu. j. vbi hr̄ ꝙ facta eſt i menſe
ſexto a ↄceptione ſancte Elizabeth q̄ cōcepit
beatū Johēm baptiſtā. xxiiij. ſeptēbris. vt pa
tet ex ei⁹ natiuitate: q̄ꝛ p̄ſupponit̃ ſteriſſe in
vtero mr̄is nouē mēſib⁹. ſicut fieri ſolet cōit̃.
ꝛ ſic ſextus mēſis a conceptione beati Johīs
fuit marcius. Vñ Beda in omel'. quadā in/
quit. Qui xp̄i incarnatio ſexta etate ſeculi fu
tura erat. recte ſexto mēſe ↄcepti Johis miſ/
ſus ad Mariam angelus naſciturū nūciat
ſaluatorē. Menſem aūt ſextū marciū intel/
ligim⁹ cui⁹. xxv. dies dñs noſter ꝛ ↄcept⁹ tra
ditur ꝛ paſſus. ſicut ꝛ. xxv. menſis decembris
eſt nat⁹. Dic̄ aūt Fran. vbi ſ. ꝙ in tali die in
quo xp̄s incarnatus eſt cepit fieri mūdi crea — In marcio creat̃ mūdus
tio. Nā in illa creauit deus celū ꝛ terrā: natu
ram angelicā ꝛ lucem primariam: vt dicunt

aliqui doctores.⁊ iō cōgruū fuit vt ī tali die
crearet̄ aīa xp̄i que celo ⁊ natura angelica eſt
dignior ⁊ luce p̄maria ſplēdidior: ⁊ formare
tur eiꝰ corpꝰ qđ ē terra īcompabilit̄ p̄cioſior
Itē ibidē dic̄ p̄dictus doctor: ꝙ incarnatō do
mini nr̄i fctā fuit in ſexta feria. In qua ſicut
chriſtꝰ voluit pati. vt patȝ Ioh. xix. ita etiā
voluit incarnari. ⁊ hec eius opīo ꝓbari pōt.
Nā ſicut p̄mus hō formatꝰ fuit de terra ſexta
feria. vt ptȝ Gen. j. ita ꝯgruū fuit vt ſecūdꝰ
adā eadem die formaret̄ de virgīe Maria.

A In ſexto millenario incarnat̄ xp̄s.

¶ Dicit quoqȝ fran. đ may. in ſmōe annūcia
tionis ꝙ ſexto millenario annoꝝ a creatione
mūdi facta ē incarnatio filij dei. Sic enim ī
ſexto die formauit hoīem ad imaginē ⁊ ſilī/
tudinē ſuā imp̄ſſam. Ita iſto ſenario forma
uit deꝰ illū hoīem q̄ eſt imago dei vel eiꝰ ſilītu
do exp̄ſſa ſm aplūm. Et ſicut die illo fuit hō
lapſus: iſto millenario fuit repatus. ⁊ ſicut ī
iſto anno agebatur ſeptuageſimaſecunda ge
neratio ab adā. ſic iſte hō. lxxij. diſcipulos ha
buit. Hec ille. Albertꝰ aūt vbi ſ̄. c. xxxj. dicit

In ciuitate cōcipit̄ xp̄s

ꝙ xp̄s rōnabiliter in ciuitate concipi debuit:
ſic dicēs. Xp̄s nō in mari qui locus piſcium.
nō in aere q̄ eſt locꝰ auiū. nec in campo q̄ ē lo
cus agreſtiū aīaliū: ſȝ in ciuitate q̄ eſt locꝰ ꝓ
prius hoīm ꝯcipi debuit. q̄ ꝓpter nos ⁊ ꝓpt̄
noſtrā ſalutē de celo deſcēdit. ⁊ ibidē etiā dic̄.
Eſt ⁊ alia rō q̄re dn̄s voluit in ciuitate cōci/
pi. Dn̄s em̄ qn̄ de celo deſcēdit: nō ſine celis:
nec ſine regno celoꝝ venit: ſed celū celorū ſe
cum tulit. hoc em̄ lucifer nō fecit. quia ſic̄ ful
gur de celo cecidit. ⁊ celum ibi totū reliquit.
ignē ſuū modo ſecū deferens quocūqȝ vadit.
Dn̄s aūt id qđ fuit p̄māſit. ⁊ ad m̄rem veni
ens de bonis paternis nō expulſus fuit. Vn̄
nūqȝ extra regnū celoꝝ fuit. vn̄ ⁊ qn̄ in vtero
ꝯceptus fuit. ip̄a v̄go ſuū regnū celorū fuit.
De hac ḡ ciuitate glorioſa dicta ſūt: qm̄ om
nia que ad ꝑfectiōem ciuitatis ꝑtinent in be/
tiſſima v̄gine inueniri ⁊ de ipſa dici poſſunt.
Fuit em̄ fundata ſup humilitatē ꝑ caſtitatē
murata. turrita ꝑ charitatē. ditata ꝑ pauper
tatē. cuſtodita ꝑ diſcretionē. libera imunita/
te pctōꝝ. pacifica ſupatione tentationū. di/
uino officio ornata ꝑ elegantiā moꝝ. edifica
ta in refugiū peccatorū. populoſa virtute et
omniū donoꝝ gratuitoꝝ. irrigua abūdātia
oīm miſerationū. in altiſſimo ſita ꝑ excellen
tiam ꝑuilegioꝝ. Hec ille. ¶ Qui in capitulo

B In galilea incarnatus

ſequenti querēs quare in galilea annūciatuſ
ſit. tandē ꝯcludit di. Dicimꝰ ꝙ annūciatio ⁊
ꝯceptio dn̄ica fieri debuit ī galilea ⁊ ꝓpt̄ fa/
ctuȝ qđ fiebat ⁊ ꝓpter finē ꝓpter quē fiebat
Dn̄s em̄ incarnatꝰ fuit vt iudeos ⁊ gentileſ
ſaluaret. ꝓpterea in regione q̄ ab vtriſqȝ in/
habitabat̄ annūciari ⁊ ꝯcipi voluit. Q, āt
ab vtriſqȝ inhabitaret̄ patet. ⁊ p̄mo ꝙ a gen
tibꝫ. Iſa. ix. ⁊ ꝑ hꝫ ꝙ dr̄ trās iordanem galilee
gentiū. ꝙ aūt a iudeis patet ꝑ euāgeliſtā Lu
cam q̄ dic̄. ij. c. Aſcēdit aūt Ioſeph a galilea
ciuitate nazareth in iudeā. ⁊ ſic in regiōe cōi
cōcipi voluit. qȝ ꝑ oībꝫ naſci voluit. nō em̄ iu
deoꝝ deus tm̄: ſȝ etiā eſt gentiū. Itē regio il/
la ſuo noīe ꝓprietatē incarnationis ꝓpriiſſi/
me exp̄ſſit. Galilea em̄ interp̄tat̄ reuelatio ſi
ue tranſmigratio. In hac aūt annūciatiōe
fiebat ſummi ſecretorū reuelatio qn̄ v̄bū qđ
in p̄ncipio erat apud deū ⁊ lucē inhabitat in
acceſſibilē quā nemo vnq̄ȝ vidit: caro factuȝ
eſt. ⁊ vidit oīs caro ſalutare dei noſtri. quod
libꝝ aperuit ⁊ ſignacula oīa ſoluit. ⁊ nobꝫ
oīa quecūqȝ audiuit a p̄re nota fecit. Silī
mō fiebat hic trāſmigratio maxima đ igno/
rantia in ſciam. de culpa in grām. de vmbra ī
veritatē. de ſeruitute in libertatē. de timore in
amorē. de grauitate ī leuitatē. de auſteritate ī
benignitatē. de diuinitate in humanitatem.
q̄ maxima trāſmigratio fuit. qȝ ī ea p̄mū ad
vltimū in vnā pſonā trāſmigrauit. Hec Al
bertus vbi ſ̄. Fran. aūt de may. vbi ſup̄ dicit.
Galilea fuit regio feliciſſima. vn̄ multitudo
aplīca a dn̄o ibidē incarnato fuit electa. et ꝓ
pter hoc dicebant iudei Act. ij. Nonne om/
nes iſti galilei ſunt. ¶ Scđm aūt beatū Hie
ronymū galilea habet quadruplicē interp̄ta/
tionem incarnatiōis myſterio ꝯgruentē. q̄rū

Galilea interp̄tatur quadruplr̄

prima eſt ꝙ galilea dr̄ rota. ⁊ illud ꝯuenit in/
carnationis myſterio. qȝ ibi rota diuinitatis
fuit vnita quadrato noſtre humanitatꝭ. Vn̄
ait q̄dā ꝙ in hac v̄bi copula in q̄ fallit oīs
regula circulꝰ quadrat̄. Rota quippe ſigni/
ficat diuinitatē. quia circularis figura nō hȝ
p̄ncipium neqȝ finē. Sicut eternū vere eſt ſi
ne p̄ncipio ⁊ ſine fine. Unde quidā phs dif/
finiens q̄d eſt deus. dixit ꝙ deus eſt circulꝰ cu
ius centrū eſt vbiqȝ: ⁊ circūferētia nuſq̄ȝ. hic
aūt phs fuit Paulꝰ triſmegiſtus. cuiꝰ diffini
tionem etiā refert Alex. de ales in. iij. pte ſum
me in tractatu de ꝯuenientia incarnationis
xp̄i. q. ij. Sequit̄ Fran. vbi ſup̄. quadratus
v̄o qui ex oīi parte eſt finitus in puncto: deſi
gnat naturā creatā. Et idcirco circulꝰ tūc fu/
it quadratus quādo deus extitit humanatꝰ.
Secunda interpretatio eſt ꝙ Galilea dicit̄
volubilis. Et iſtud ſignificatū huic ineffabi
li myſterio congruit. quia ſicut in motu quo
voluitur aliquod mobile: coniungitur finis

mot⁹ cũ p̄ncipio. vt patet in celo. ita ĩcarna
tionis myſterio p̄ma natura. ſ. diuia q̄ eſt p̄/
mũ p̄ncipiũ oim. ⁊ hũana q̄ eſt vltima in ge
nere intellectualiũ ē ſil'is copulata. vñ dicit
beat⁹ Dionyſi⁹ in li. de diuis noib⁹: q̄ i iſto mi
ſterio de⁹ noſtrã eternitatẽ reduxit ad ſuũ p̄n
cipiũ. Tertia interp̄tatio ē q̄ galilea dr̄ trãſ
means. Et iſta ſignificatio huic myſterio eſt
ↄueniẽs. q2 in eo natura hũana tranſmeauit
ad ſuppoſitũ aliene nature cũ eſſet nata ſup/
poſitari in ſuppoſito ꝓprio ď ſuo genere. ⁊ tñ
fuit ſuppoſitata in ſuppoſito diuine nature.
ſm̄ illud ad Heb. ij. Nõ angelos app̄hendit
ſ3 ſemẽ Abrae. Quarta interp̄tatio eſt q̄ ga/
lilea dr̄ trãſmigratio mea. ⁊ cõuenit iſti my/
ſterio. q2 in eo dei filius ſemetip3 exinaniuit
dũ v̄bũ caro factũ fuit. Joh. j. Vñ ſic natu/
ra humana fuit eleuata ꝑ aſſumptionẽ. ita ꝑ
ſona diuina fuit inclinata ꝑ ſuſceptionem. ⁊
iõ dei fili⁹ fuit dict⁹ viator ⁊ ꝑ ↄſequẽs tranſ
migratio ſibi ↄueniebat. vñ dr̄ ei Hiere. xiiij
Quare ſicut colonus futurus es in terra ⁊ q̄
ſi viator declinas ad manendũ? Quare futu
rus es velut vir vagus? Et ſm̄ hec oĩa do
minus Jh̄s xp̄s ↄuenienter in regione gali
lee incarnatus fuit: ⁊ galileus appellatus eſt
¶ S3 p̄dictis opponi poteſt q̄ vt hr̄ Jo. vij
iudei dixerũt Nicodemo. Scrutare ſcp̄tu/
ras ⁊ vide. q2 a galilea ꝓpheta nõ ſurgit. ſed
reſpondet̄ q̄ ipſi fuerũt excecati: exiſtimãtes
omnẽ regionẽ p̄ter iudeã ꝑpetuo a diuis bñ/
ficijs eſſe repellendã. Itẽ ſi opponat̄ q̄ iudei
dicebant Joh. vij. Nunq̄d a galilea chriſt⁹
veniet? quaſi dicerent nõ. ⁊ reddebãt rõnem
dicẽtes. Nõne ſcriptura dicit: quia ex ſemie
Dauid ⁊ bethleẽ caſtello vbi erat Dauid ve
nit xp̄s. Rñdet̄ q̄ ipſi ꝑfidi iudei in hoc deci
piebãtur: quia putabãt xp̄m in nazareth na
tum vbi fuerat educat⁹: cũ tamẽ eſſet natus
in bethleẽ. vt habet̄ Luce. ij. Si tamẽ iudei
mente fideli ⁊ nõ obſtinata ſcripturas inſpe
xiſſent poterãt dirigi ꝑ illud vaticiniũ Iſaie
ix. Terra zabulon ⁊ terra neptalim via ma/
ris trans iordanẽ galilee gentiũ. Populus
q̄ ambulabat in tenebris vidit lucẽ magna3
ambulãtib⁹ in regione vmbre mortis lux or/
ta eſt eis. ſic inducit euãgeliſta Matth. iiij.
Hec Franciſcus de may. vbi ſup̄. ¶ Albertus
C aũt vbi ſupra. c. xxxiij. probat cõgruu3 fuiſſe
Cõgrue ↄcipitur xp̄s ĩ na/ zareth
xp̄m ↄcipi in nazareth que flos interp̄tatur.
Unde etiã ait. Bene ergo in nazareth conce
ptus fuit qui ſicut flos de flore ſine mixtione
de matre ſaluo virginitatis decore proceſſit.
Unde Bern̄. ſup miſſus ē inquit. In naza/
reth ergo annunciat̄ chriſt⁹ naſcitur⁹. quia ĩ
flore ſperatur fructus ꝓceſſur⁹. Nomen igit̄
ciuitatis in qua concipit̄ exprimit ſtatũ tem
poris ⁊ finẽ opis ad quẽ venit. Cum em̄ xp̄s
in nazareth concipit̄ hyems tranſijt: temp⁹
innouationis aduenit. fructus appropinq̄/
uit. omnib⁹ ſe exhibuit. medicinam confecit
ſenſum refecit. coronãdis peccatorib⁹ venit.
Hec em̄ ſunt ꝓprietates floris: ꝓpter quas
ↄgruit nazareth ad locũ diuine cõceptiõis.
Hec ille. Merito ergo nazareth vocat⁹ eſt
locus in quo cõceptio floris illius annuncia
ata eſt. qui inquit Cañ. ij. Ego flos campi et
lilium ↄualliũ. Ad hanc quoq3 annũciatõ3
faciendã congrue vnus ex angelis miſſus ē.
Angeli em̄ dicũt̄ flores paradiſi. Nazareth
aũt eſt in quadam valle montib⁹ vallata fir
miſſimis: vbi abundat ſaluia: ruta ⁊ ortomi
lia. per ſaluiã aũt ſapiẽtia. per ruta3 iuſticia
per ortomiliã v̄o bonitas deſignatur. q̄ om/
nia perfecte fuerũt in filio dei rege angeloru3
In illo etiã loco extant veſtigia cuiuſdam ec
cleſie que fuit a primitiuis chriſtianis fabri/
cata ante cuius altare adhuc eſt colũna que/
dam que dicit̄ mediaſſe inter virginem ⁊ an
gelum. que erat conſtituta in medio oratorij
Conceptus quoq3 fuit xp̄s in Nazareth vt
adimpleret̄ ꝓphetia Iſa. xj. dicens. Egredi
tur virga de radice ieſſe. ⁊ flos de radice eius
aſcendet. Ubi ſm̄ veritatẽ hebraicã habetur
⁊ nazareus de radice eius aſcendet. Mater
enim dicit̄ radix filij. ⁊ filius appellatur flos
matris. xxxiij. q. iij. c. tunc ſaluabit̄. vbi gloſa
Item hoc ideo factũ eſt vt beate v̄ginis excel
lentia figuraretur. Ut em̄ ſupra dictum eſt:
nazareth flos interp̄etat̄. Et floris triplex ē Flor⁊ tri plex con/ ditio
conditio que virgini competit. ſ. pulcritudo
redolentia. ⁊ fructuoſitas. quas conditiones
ponit Bernardus in ſermone de aſſumptio/
ne dicens. Cõmendat flores pulcritudo. ſu/
auis redolẽtia ⁊ ſpes fructus. gratia triplex.
Prima igitur conditio dicitur pulcritudo.
quia flores ſunt pulcerrimi. Sic ⁊ beata vir
go in corpore ⁊ anima pulcerrima fuit. Cui
dicitur a ſp̄õſo ſuo celeſti Cañ. iiij. Tota pul
chra es amica mea ⁊ macula nõ eſt in te. Su
per que verba ait Hugo de ſancto Victore.
Pulcra in corpore: pulcra in mente: corpore
decora: mente ſincera. Secunda ↄditio flor⁊
eſt redolentia ⁊ ſuauitas odoris. Hinc ⁊ bea
tiſſima virgo ſuauiſſimũ reddebat ſuar vir/
tutum odorẽ. Ideo in ꝑſona eius dicit̄ Eccĩ
xxiiij. In blateis ſicut cinamomũ ⁊ balſamũ
aromatizans odore3 dedi. quaſi mirra electa

dedi ſuauitatē odoris. Fuit aũt hic odor bea/
te ꝟginis exẽplaris ⁊ immaculata vita. Uñ
Amb.li.j.de ꝟginitate ait. Fuit vt ꝟgula fu
mi ex aromatibꝫ mirre.q: multis erat reple/
ta ꝟtutũ odoribꝫ.mãna vero q: ex ea fragra/
bat ſuauiſſimus odor etiã ſpiritibꝫ angelicis
Et Hieronymꝰ ad Paulã ⁊ Euſtochiũ in
ſmone de aſſumptõe inq̃t. Uere ortꝰ deliciaꝝ
beata ꝟgo in quo conſita ſunt oĩa floꝝ gene/
ra ⁊ odoramẽta ꝟtutũ. Tertia ꝯditio floris
eſt fructuoſitas.ſic ⁊ a virgine florentiſſima
fructus ille dulciſſimus exijt Jeſus bñdictꝰ
ꝑ cuiꝰ guſtũ oẽs electi ſalui fiũt. Uñ Ecc'i.
xxiiij.dic̃. Ego mater pulchre dilectionis:ti
moris ⁊ agnitiõis ⁊ ſancte ſpei.in me omnis
grã vite ⁊ veritatis.in me omnis ſpes vite ⁊
ꝟtutꝫ.trãſite ad me oẽs qui concupiſcitꝫ me:
⁊ a generationibꝫ meis adimplemĩ.ſpiritus
eĩ meꝰ ſup mel ⁊ dulcꝫ ⁊ hereditas mea ſup mel
⁊ fauũ. Ipſa quoqꝫ virgo flos eſt campi de q̃
ortum eſt ꝓcioſum liliũ conualliũ qua delet̃
⁊ culpa ſm Auguſtinũ in ſmone de natiuita
te ꝟginis. Ex quibꝫ omnibꝫ patet expoſitio
euangelij Luc.j.dicens. Miſſus eſt gabri/
el angelus a deo in ciuitate galilee que vocat̃
D nazareth. ¶ Gloſa ſo ſuper Lucam inquit
Locus quo mittit̃ angelus: nazareth vocat̃
quia nazareꝰ.i.ſanctꝰ ſanctoꝝ nũcu bat̃ ven
turus. Franciſcꝰ ãt de may.vbi ſ.approbans
Naza/ ꝑdicta ſic dicit. Nazareth ciuitas glorioſiſſi
reth ha/ ma noĩe ſuo habet ſex interꝑtatões huic my/
bet ſex in ſterio ꝯgruẽtes. Quaꝝ ꝑma eſt ꝙ nazareth i
terpreta/ terꝑtat̃ flos.que ſignificatio cõpetit incarna
tiones. tionis myſterio.q: ſicut flos gignit̃ ex ſubti/
liſſimis humoribꝫ virgule.ita xps dñs nõ fu
it generatꝰ ex humano ſemĩe:ſꝫ ex puriſſimiſ
ſanguinibꝫ ꝟginis bñdicte:ſm beatũ Dioni
ſiũ in.iij.c.de diuis noibꝫ.⁊ iõ Iſaie.xj.dicit̃
Egrediet̃ ꝟga de radice ieſſe.ꝑ btã virgine.⁊
flos de radice eiꝰ aſcẽdet.ꝑ ipſius felici prole.
Scdo nazaret interꝑtat̃ ſctitas. ⁊ h̓ ꝯuenit
pñti myſterio.q: licet btiſſima ꝟgo fuerit ſã
ctificata in mr̃is vtero:tñ illa ſanctificatio ñ
fuit ita plena ſic̃ ſctificatio ſcd̓a qñ xp̄m ꝯce/
pit.ꝑ q̃ ſcd̓a ſanctificatõne dixit ei angelus
Lu.j. Spũſſctũs ſupueniet i te ⁊ ꝟtꝰ altiſſi
mi obũbrabit tibi. Tertio nazareth ĩterꝑta
tur ꝯſecratõ.⁊ h̓ etiã optime ꝯgruit pñti mi
ſterio:q: res dr̓ cõſecrata q̃ ꝑ aliqd̓ ſacm̃ eſt
deo dicata. Idẽ em̃ eſt deo dicare ⁊ cõſecrare:
ſm glo.⁊ in.c.j.de reli.do.⁊ ꝓbatur in.c.eccle
ſijs.⁊.c.in ſancta.de ꝯſe.di.j. Seq̃t̃ Franciſ.
Iſta aũt ciuitas fuit deo dicata ꝑ ſacramẽtũ
ſue incarnationis ibidẽ celebrare. Et hoc eſt
dignĩſſimũ ſacramentũ inter oĩa pertinẽtia
ad ꝑſonã dñi nr̃i Jeſu xp̄i ſm tps: eo modo
quo ſacramentũ dr̓ ſacrũ ſecretũ. ⁊ iſto mo/
do iſta ciuitas fuit ſacratiſſima. Quarto na
zareth interꝑtat̃ vnctio.⁊ hoc etiã congruit
huic ſacro.q: tũc fuit illa vnctio celebrata de
qua fuit ꝓphetia ꝓnunciata. Dañ.ix. vt q̃ñ
vngeret̃ ſanctꝰ ſanctorum: induceret̃ iuſticia
ſempiterna. Chriſtꝰ aũt q̃ dr̓ ſanctus ſanctoꝝ
in hac aũt ciuitate fuit vnctus.q: in ꝑmo in/
ſtanti ſue ꝯceptionis ſpũſancto ſine mẽſura
fuit repletꝰ. Sicut loquit̃ Petrꝰ apl's Act.
x.dicens. Unxit eũ dñs ſpũſancto ⁊ virtute
Quinto interꝑtat̃ mũdicia q̃ cõpetit incar/
nationis myſterio.q: in ꝟbi ꝯceptõe ita fuit
purgata ꝟgo gl'ioſa more angelico vt pur/
gatio dicat̃ eſſe q̃dã actus hierarchicꝰ ꝙ ipa
nituit tali puritate q̃ maior ſub deo neq̃t in/
tel igi.vt dic̃ Anſelmꝰ in li.de ꝯceptu ꝟgina
li.licet ſibi fuerit maior puritas xp̄i q̃ eſt deꝰ.
Sexto interpretat̃ cuſtodia.q: ibi fuit cuſto
dia aſſignata ꝑ deũ ad cuſtodiendã iſtam ꝟ/
ginẽ bñdictã. Uñ Origenes tractans illud
euãgelicũ. Inuẽta eſt i vtero hñs de ſpũſctõ.
querit a quo inuẽta ⁊ cui inuẽta. ⁊ dic̃. Ab
angelis obſeruãtibꝫ eã ad honorẽ eiꝰ q̃ ab ea
generãdus erat. ¶ Sꝫ attẽdẽdũ eſt ꝙ xps do Xps dici
minꝰ nr̃ in ſacra ſcptura dr̓ fuiſſe de q̃drupli/ tur fuiſſe
ci ciuitate aſpiciẽdo ad diuerſas ꝓphetias. de q̃ttuor
Primo q̃dẽ de ciuitate ſyon ꝓgenitꝰ fuit a re/ ciuitati/
gibꝫ de ſtirpe dauid ibidẽ ſuccedẽtibꝫ. Mat bus
thei.j. Sic̃ reges ſicilie dicũt̃ frãci.q: i fran
cia ꝓgeniti ſunt ab antiq̃. Scdo dr̓ fuiſſe de
ciuitate nazareth.q: ibi fuit i vtero natꝰ ꝑ cõ
ceptiõꝫ in annũciatiõe.de q̃ natiuitate dixit
angelꝰ ad ioſeph Mat.j. Qd̓ i ea natũ eſt:
de ſpũſctõ ẽ. Tertio dr̓ fuiſſe de ciuitate beth/
leem.q: ibi eſt natꝰ ex vtero. vt habet̃ Lu.ij.
Quarto dr̓ fuiſſe de ciuitate hierl'm.q: ibi ſe
pultꝰ fuit. Si vt dr̓ ſctũs petrus de roma.⁊
ſctũs Jacobꝫ de galicia.⁊ ſctũs Ludouicꝰ de
marſilia.⁊ anthoniꝰ de padua. Intelligẽduꝫ
tñ ꝙ int̃ oẽs iſtas appellatões nazareth obti
nuit ꝑncipatũ.tũ q: ppl's dicebat ĩ ſolẽnita/
te de ramis palmaꝝ.hic eſt ihs ꝓpha a naza/
reth galilee. Mat.xxj.tũ q: iudei volentes
cape dñm dicebãt ꝙ q̃rebãt Jhm nazarenũ
Joh.xviij.tũ q: i titulo triũphali ſcpſit Py
latus. Jeſus nazarenꝰ rex iudeoꝝ. Joh.xix.
vñ ⁊ credẽtes i xp̄o nazareni fuerũt appella/
ti: ⁊ xp̄icolaꝝ ſocietas dicta eſt ſecta nazare/
noꝝ. Actuũ.xxiiij. Hec Franciſcus de may.
vbi.ſ. Cũ ẽ xps ſit oriundus de ciuitate na/
zareth.clarum eſt ꝙ hanc ciuitatem que eſt

Unicui/ qꝫ dulcis eſt nata/ le ſolum

patria ſua valde diligit. ✠ba eſt enim ſnīa illa
Virgilij in bucolicis.ſ. Dulcꝫ amoꝛ patrie q̄
probatur p.l.qui habebat.ff.de le.iij.⁊ ibi Al
bꝛi.de roſa. Un Oui.in li.j.d̄ pōto canit. Ne
ſcio qua natale ſolū dulcedine cūctos Duc:
⁊ immemoꝛes nec ſinit eſſe ſui. Et Gualthe
rus in alex̄a.li.j.ait. O patrie natalis amoꝛ
ſic allicis om̄es ⁊c.⁊ li.vj. Dulcioꝛ eſt patriꝰ
alieno ceſpite ceſpes. ⁊ Virgilius vbi ſupra
Nos patriā fugimus ⁊ dulcia linquimꝰ ar/
ua.⁊ Caſſiod̄.epl'aꝝ li.j.epl'a.xxj.inq̄t. Uni
cuiqꝫ patria ſua charioꝛ eſt. Si aūt predictꝫ
opponatᷣ qd̄ ſcriptū eſt Joh.j.ꝙ cū Philip
pus apl's dixiſſet Nathanaeli. Quē ſcripſit
Moyſes in lege ⁊ in ꝓphetis inuenimꝰ Je/
ſum a nazareth.ipe Nathanael r̄ndit. A na
zareth pōt aliquid boni eſſe: quaſi dicerꝫ nō
Et ſic videtᷣ ꝙ xp̄s nō debuerit eſſe d̄ ciuitate
nazareth. Rn̄detᷣ ꝙ ſi nathanael ✠ba p̄dicta
dixit dubitatiue vl' negatiue. vt expōit Chri
ſoſtomꝰ errauit.⁊ iō Philippus eū duxit ad
xp̄m vt ab eo inſtrueretᷣ: dicens ei. Ueni ⁊ vi
de. Uel melius d̄ꝛ ſm̄ Nicolaū de lyra ſup h̄
paſſu ex mente ſancti Auguſtini ꝙ Natha/
nael erat doctus in lege.⁊ ideo ſciebat xp̄m de
bere ꝯcipi in nazareth ſm̄ vaticiniū Iſa.xj.
⁊ ideo dixit p̄dicta ✠ba affirmatiue.ſ. A na
zareth poteſt aliquid boni eſſe. ¶ Quarto in
hac parte ad maioꝛē declaratiōē p̄dictoꝛum.
ſcꝫ mēſis in quo facta eſt incarnatio ✠bi q̄ fu
it marcius. vt ſup̄ diximꝰ . ⁊ ita tenet ſancta
mr̄ eccl'ia. ¶ Queritᷣ quare potius i iſto mēſe

Quare i marcio voluit cō cipi

facta eſt q̄ꝫ in alio: Et r̄ndetur ſm̄ ſentētiam
Bernardi ſup miſſus eſt.ꝙ hoc tempus fuit
valde cōgruū tali myſterio. Un̄ breuitatis
cauſa dico ꝙ tp̄s fuit ꝯueniēs propter tria.
Primo ꝓpter nouitatē. Nā vt inq̄t Iſid̄.v.
li.ethymol'. Hic menſis appellatᷣ menſis no
uaꝝ a romanis. Tūc em̄ om̄ia virent.ridet
terra ⁊ arboꝛes.ceſſant niues ⁊ glacies. et fit
aeris ſerenitas. Uento arboꝛes impinguātᷣ:
⁊ oīa floꝛeſcūt. In h̄ tp̄e nouo: nouus homo
venit in mundū. Un̄ Hiero.ad Euſto.ait.
Ueꝛ nouū ⁊ oīm nouitatū ſupemīnēs noui
tas q̄n̄ deus quē ferre nō poterat mūdꝰ: neqꝫ
videre aliq̄s vt viuere poſſit.ſic ingreſſus eſt
hoſpitiū ventris vt pudoꝛis clauſtra neſcirꝫ
ſic geſtatus vt totus deꝰ in eo eſſet. Cōuenien
ter ḡ in h̄ menſe debuit ꝯcipi q̄ auctoꝛ ē mūdi

In cōce/ ptōe xpi fuerūt q̄tu oꝛ noua.

¶ In cuiꝰ ꝯceptōe facta ſunt quattuoꝛ noua
Primū fuit noua angeli ſalutatio.vn̄ Bern̄
in ſmone de annūciatiōe ait. Iniungitᷣ āge/
lo noua ſalutatio ⁊ nouā ✠go ꝓfeſſa ✠tutem
noue ſalutatōis honoꝛatᷣ obſequio.⁊ Hiero
nymꝰ vbi ſup̄ inq̄t. Nō ſimplex vl' cōſueta
fuit iſta ſalutatio: ſed om̄i admiratōe digna
Scd̄m nouū fuit ✠gis ſine viro conceptio.
Jō Bern̄.in q̄dā ſmone penthecoſtes ait. ſb
ſtātialiter vtero ✠gis elapſus de ſpū ſctō con
ceptus eſt xp̄s. O magna miracula.ꝯceptus
fuit ſine pudoꝛe.partꝰ ſine doloꝛe.mr̄ ſine coꝛ
ruptiōe. Tertiū nouū fuit tāte maieſtatꝫ ab
breuiatio.vn̄ Bern̄.ſup miſſus ē ait. In ꝯce
ptu partuqꝫ virginali noua ac mira ꝑfecto i
ſpicit q̄ diligēter inq̄rit.poꝛro ibi agnoſcitur
lōgitudo breuis.latitudo anguſta.altitudo
ſb̄dita. Quartū nouū fuit oīs creature reno
uatio.q̄ppe oīs creatura erat antiq̄ta.et a ꝓ
pꝛio vſu elōgata.qꝛ poſt ꝑmū pctm̄ nll'a crea
tura habuit vſum ſuū debitū. facta eſt em̄ vt
hoī ſuiret exiſtēti ſine pctō ⁊ ſb̄dito deo.q̄n̄ ḡ
hō peccauit: debitū ſuitiū creaturaꝝ amiſit.
xp̄o aūt in carne veniēti oīs creatura ꝑſtinā
exhibuit ſeruitutē: ⁊ tāqꝫ renouata miſteriū
ſuū hoī impēdere ꝯſuetū.⁊ ad h̄ exponi p̄t il
lud Apoc.xxj. Ecce noua facio oīa. Scd̄o
fuit ꝯueniēs in h̄ tp̄e incarnari ꝓpᷣ delicioſi/
tatē. Nā tp̄e verꝫ ſolēt q̄dā flumina ꝑncipa
lia inundare.vt fiſon ⁊ tigris. In īcarnatiōe
ḡt filij dei facta ē influētia ſpūaliū chariſma/
tū ⁊ donoꝝ.iuxᷣ illd̄ Eccl.xxiiij. Ego ſapia
effudi flumia.ſ.grē ⁊ ſcie. Dicit q̄ꝫ Iſido.v.
ethymol'.ꝙ ver dictū ē qꝛ viret.⁊ poſt hyemē
veſtitᷣ tellꝰ herbis ⁊ floꝛibꝫ.⁊ ph̄us dicͭ ꝙ ver
eſt pictoꝛ terre. Tertio fuit h̄ ꝯueniēs ꝓpter
ꝯfoꝛmitatē. Tali em̄ mēſe vetꝰ Adā eſt de li/
mo foꝛmatꝰ ⁊ i paradiſo collocatus.⁊ inde ꝓ
pter ꝑuaricatōꝫ expulſus. Nā intᷣ oēs mēſes
ꝑmꝰ fuit marciꝰ. vt ſup̄ diximꝰ.licet em̄ apd̄
iudeos ap̄lis habeatᷣ ꝑmus.vt d̄ꝛ in.§.ꝑmū
lxxvj.di.⁊ p glo.in.c.celebritatē.de ꝯſe.di.iij
tn̄ romani marciū ꝑmū mēſem reputauerūt
vt inq̄t Archid̄.in.c.ieiuniū.lxxvj.di.quem
mēſem primū Romulꝰ q̄ romā ꝯdidit volu
it appellari marciū in honoꝛē martꝫ pr̄is ſui
vt hiſtoꝛiographi tradunt ⁊ poete.qꝛ igitur
marcius erat ꝑmꝰ menſiū.iō ſeptimꝰ menſis
ab eo appellatᷣ ſeptēber.⁊ decimꝰ decēber.⁊ ſic
de ſingul'.vt p glo.in.c.fi.q̄ incipit oblatōes.
lxxv.di.⁊ in.l.j.ff.de aqua q̄ti.⁊ eſti.vn̄ dicit
Joh.an.in cle.j.de reliq.⁊ venera.ſanctoꝝ ꝙ
iuliꝰ antiq̄tꝰ appellabatᷣ q̄ntil'.⁊ auguſtꝰ ſexti
lis.ſ.a ꝑmo mēſe marcio.ſꝫ poſteꝛ iuliꝰ appel
latꝰ eſt h̄ noīe ad honoꝛē Julij ceſarꝫ.⁊ augu

quis mē ſiuꝫ anni fuit ꝑmꝰ

ſtus ad honoꝛē auguſti imꝑatoꝛis.⁊ ibidem
dicͭ ꝙ antiq̄tus nō erāt niſi decē mēſes anni
apud romanos.quoꝝ ꝑmꝰ erat marcius: ſed
poſtea additus fuit Januarius ⁊ febꝛuariꝰ

Marci-us dr̄ mē-ſis noua-rū frugū

¶ Iſte aūt mēſis marcij appellat̄ mēſis noua
rum frugū. Iſo.xiij. q̄d nomē dic̄ Fran.de
may.ſup Miſſus eſt:eſſe ꝯueniēs q̄zuis nō/
duz ſint tūc fruges formate. q̄z eo tp̄e germi
na ſunt nouit̄ ꝓpagata. ⁊ iō vocāt̄ noue fru/
ges. Aut iō ſic dr̄. q̄z mūd⁹ q̄ ꝑncipiū habu/
it in h̄ mēſe fuit ꝓduct⁹ ī fructibꝫ ſuis. nā nō
ꝓduxit terra hac ꝑma vice fruct⁹ vt nūc fac
cū tp̄e: ſ3 ī inſtāti ad īperiū dei. de q̄ dixit in ꝑ/
ma pte roſarij ſmonū. ſmōe.iiij.pte.j. Uel ſic
appellat̄. q̄z ī padiſo terreſtri vbi poſit⁹ fuit
dn̄s adā. ē tal' diſpoſitio aer̄: vt ait Frā. vbi
ſup. q̄ ī h̄ mēſe ſunt mature noue fruges. Ta
li ḡ mēſe lapſo ꝑmo adā: ꝯueniēter fieri debu
it reparō p nouū adā in eodē. Et iō tūc ēxp̄s
incarnat⁹ ⁊ ī padiſo vteri ꝟginal' collocatus
vt cuſtodiret illū. Eodē inſup die q̄ vet⁹ adā
ſuos p lignū dānauit. nou⁹ adā eos p lignū
repauit. O igit̄ adā grās age ꝟgini bn̄dicte
q̄ illū ꝯcepit q̄ oīa mala tua ⁊ peccata venit
obolere.

¶ Pars ſecunda hui⁹ ſmonis que dicitur
actionis.

Q Ueriť p expeditōne hui⁹ pt̄ q̄d age
bat btā ꝟgo qn̄ ad eā intrauit ange
lus ſalutanda. Reſpōdet̄ q̄ erat ī actu
ꝯteplationis. Dicit̄ em̄ Iſa.xxx. In ſilentio
⁊ ſpe erit fortitudo vr̄a. S3 dn̄a nr̄a h̄ maxi/
me indigebat fortitudīe fidei. ḡ debuit eē ī ſi/
lentio ⁊ ſpe. ſ3 hoc ē in ꝯteplatione. ḡ ⁊c. ſm
em̄ phm̄.vij.phiſ. Aīa ſedēdo ⁊ q̄eſcendo fit
prudēs. Itē Oſee.ij.c. dicit deus. Ducā te in
ſolitudine ⁊ loquar tecū. ⁊ p hoc tāgit̄ ſtatus
ꝯteplationis. Itē Threñ.iij. dicit̄. Sede
bit ſolitari⁹ ⁊ leuabit ſe ſup ſe. ⁊ hoc facit con
templatiu⁹. Cū ḡ in hoc myſterio deberet bea
ta ꝟgo eleuari ſup ſe ⁊ ad deū appropinqua/
re: ſequitur q̄ hoc faciebat p ꝯteplationem.
Itē nobiliſſima operatio cōgruit nobiliſſi/
mo ſtatui. vt arguit ad hoc ꝓpoſitū Albert⁹
vbi.ſ.c.xxxvj. S3 hec fuit nobiliſſima ope/
ratio. ſ. ꝯceptio filij dei. ḡ debuit fieri in nobi
liſſimo ſtatu. ſ. cōtemplatiōis. Itē ſup illud
Geñ.xxviij. Scalā vidit Iacob. ait glo. Il
li diuina cōſpiciunt q̄ ab appetitu tempali/
um oculos claudūt. Sed beatiſſima ꝟgo ī h̄
ope dei fortiſſimū aſpectū habuit. ḡ maxime
oculos a tempalibꝫ clauſos habuit. ⁊ ſic ma/
xime cōtemplationi vacauit. Et hoc verum
eſſe affirmat Albertus vbi ſupra. c. ſequēti di
cens ¶ Concedimus q̄ beatiſſima ꝟgo ī actu
ꝯteplationis fuit quādo ad eā iſta annun
ciatio venit. Ipſa em̄ in hac annunciatione
in ſummo pure creature eleuabat̄ cauſaliter

Maria in ſaluta-tōe fuit ī contem-platione

in ſummā poteſtatē quia ſup naturam deum
genuit. ⁊ ad hoc eleuabat fides. Iuxta illud
Marci.ix. Omnia ſunt poſſibilia credenti.
Item in ſummā dignitatē. quia p hoc totiuſ
creature p recreatiōem mater effecta eſt. ⁊ ad
hoc eleuabat humilitas. iuxta illud Lu.xiiij
Qui ſe humiliat exaltabit̄. Deſcenſus enim
eius p humilitatē aſcendere magis eā facie/
bat p ꝯtemplatiōem. Iuxta illud Lu.x. Re
uelaſti ea paruulis. id eſt humilibꝫ. Itez ele/
uabatur in ſummā charitatē. quia deo p hoc
ſumma ⁊ maxima ꝓpinquitate propinq̄ſſi/
ma extitit. vtpote que ipſius filia mater ⁊ ſo
ror ac ſponſa fuit. ⁊ ad hoc eleuabat diuinus
amor. iuxta illud Prouer.viij. Ego diligen
tes me diligo. Itē eleuabat̄ ad ſummā dei fa
miliaritatē: ⁊ illā faciebat caſtitas. Iuxta il/
lud Sap.vj. Incorruptio facit eſſe primū
deo. Omēs aūt iſte ꝟtutes ꝑparabāt ad hoc
myſteriū ſuas potentias eleuādo habituali/
ter maxime ꝟtus humilitat̄. De q̄ loquens
Aug⁹. in quodā ſermone ait. Humilitas ge
nuit nobis deū. i. generari fecit. Charitas tn̄
tanq̄z forma ⁊ vinculū pfectiōis fecit cōiun/
ctionē actualiter ⁊ cōplementū. Unde de ipa
dicit Hugo de ſancto victore: q̄ deū captiuū
⁊ ligatū de celo duxit in hunc mundū. Hec
Albertus. ¶ Dicūt aūt doctores q̄ angel⁹ in
greſſus eſt ad ꝟginem orantē: ſuſpirantem ⁊
lachrymantē. Primo ingreſſus eſt ad eā orā
tem. q̄z illa hora orōni ardentiſſime inuigila
bat. Unde Bern̄. ſuper Miſſus eſt inquit.
Quo ingreſſus: in ſecreto cubiculo vbi clau
ſo ſup ſe oſtio orabat prēm in abſcōdito. Si
em̄ ꝯceptio pcurſoris fuit denūciata prī poc/
cupato in ſacro officio. multo ꝓbabilius eſt
q̄ ꝯceptio ſaluatoris fuerit denūciata beate ꝟ
gini in orōne ⁊ deuotiōe actualiter exiſtenti.
⁊ ꝓbatur dicto Auguſtini li.iij. de mirabili/
bus ſacre ſcripture dicētis. Mater domini
orans verbo angeli annūciantis ſine vllo in/
credulitatis aut inobediētie obiecto ꝯſenſit.
Ex quibꝫ verbis accipit argumentū Frā. de
may. vbi ſ. q̄ Gabriel angelus inuenit virgi
nem beatiſſimā in deuota orōne exiſtentē: qn̄
eam ſalutauit. De cui⁹ orōne ad miſerēdum
humano generi deū inclinante verificata fu/
it illa Ouidij ſententia in.j. de arte amandi:
di. Flectit̄ iratus voce rogāte deus. ¶ Scd̄o
ingreſſus eſt ad eā ſuſpirantē. Nā p ꝑmam
ſanctificatiōem beata ꝟgo inflāmata fuit ad
deſideriū incarnatiōis filij dei ⁊ ſalut̄ oīum
electoꝝ. Und̄ om̄is ꝟtus mētis ſue in id q̄d
poſtea in ea factum eſt toto conatu ferebatur

Angeluſ Mariā orantem inuenit

S Inuenit eā angel⁹ deſiderio ſuſpirantem

Ipſa enĩ fuit felix clauſicula totiꝰ expectatio
nis ⁊ deſiderij ⁊ poſtulatiõis aduẽtus boni ie
ſu. in qua oĩa deſideria ſanctoꝝ patꝝ p̄ceden
tium ꝯſummari ⁊ terminari videntꝰ. ꝑpt̃ qḋ
om̃ino eſt inexp̄ſſibile nob illud feruidũ deſi
deriũ ⁊ orõnis v̄tuoſe ſuſpiriũ quo ſuſpira
bat ad deũ vt filiũ ſuũ mittere dignaretꝰ ad
noſtrã aſſumendã naturã. Nõ credas autẽ
q̄ ad ip̄m recipiendũ in carne ſua ſe dignam
reputaret. q꞉ gratiã ſanctificatõis eam om̃i
v̄tute repleuit. ſic a p̄ncipio ip̄am mentẽ vir
ginis in oĩm v̄tutũ radice .ſ. ſctã humilitate
inabiſſauit: q̄ ſicut nulla poſt filiuꝫ creatura
tantũ aſcẽdit in humilitatꝫ ꝑfectiſſime reco/
gnitione ita nec alicui pure creature datum
eſt in via tantũ guſtare nihilũ eſſe. nec tãtũ
ſe annihilare ſb̃ volitu maieſtatis diuine: ꝑ/
pter qḋ nõ miꝝ ſi oratio talis humilitatꝫ nõ
ſolũ penetrabat nubes: ſꝫ etiã oẽs anglicas
cohortes. ⁊ ꝯtinuo ſiſtabatꝰ añ acceptabiliſſi/
mũ ꝯſiſtoriũ ſanctiſſime trinitatꝫ. In ipſa ḡ
hora ſue annunciatiõis cũ ſuſpirijs multꝫ fi
lium dei ad incarnandũ dep̄cabatꝰ. ¶ Tertio
ingreſſus eſt angelus ed eã lachrymantẽ pre
deuotione ⁊ p̄ dulcedine quã cõcipiebat cuꝫ
cogitabat deũ hominibꝰ adeo fore ꝑpicium:
q̄ p eis carnẽ aſſumeret. lachrymanteꝫ inſup
p compaſſione totiꝰ humani generis ſaucia
ti ⁊ vulnerati ⁊ captiui ſub iugo angeli tene
brarum. O ſi vidiſſes v̄ginem paulo añ ad
uentũ angeli in hac orõne feruida forte ⁊ cor
tuum mollires dulcedine deuotiõis. Erat q̄
dem ip̄a vt puto in hac orõne plꝰ ſolito fer/
uentiſſima mẽtali eleuationi intentiſſima et
diligentiſſima ad ꝑſcrutãda deuote miſteria
incarnationis. Tunc humilitꝰ corde deuoto
plãgentibꝰ oculis ⁊ vultu ad celeſtia reuoca
to dicebat deo O clemẽtiſſime dñe deus rex
regũ: qui bonitate tua mundũ creaſti de nihi
lo ⁊ poſt angelos hominẽ ad tuã imaginem
formatũ dñm ꝯſtituiſti creaturarũ vt tibi ſ/
uiret ⁊ te diligeret: tibiq꞉ in oĩbꝰ obtempera
ret. miſerere ei iã ꝑdito ꝑ pctm̃ miſerere boni
tate tua miſerere clementia ⁊ charitate tua.
aperi celos ⁊ deſcẽde. iã tot annoꝝ milia per
currerũt ⁊ ſancti patres ⁊ ꝓphete ⁊ pr̃iarche
⁊ amici tui i tenebris habitant expectãtes lu
men tuũ. Ueni obſecro pr̃ benigniſſime. veni
⁊ ne reſpicias pctã hoĩm. deſcẽde de celis verꝰ
deus. veꝝ lumẽ. gaudiũ. ſolatiũ. dulcedo ⁊ cõ
ſolatio afflictoꝝ. O ſi oculꝰ ꝓprijs tã grande
myſteriũ aſpicerẽ. O q̄꞉ letarer cũ deũ in car
ne viderẽ O q̄tũ ſancti p̄res gaudiũ ſuſcipe
rent. Rũpe moras creator optime ⁊ veni ad
liberandũ nos. Fac mihi hãc gr̃aꝫ vt tue ma
tris ancilla ⁊ pediſſeq̃ efficiar. O ſi cernere
poſſem añq꞉ moriar illã bñdictã v̄ginẽ q̄ pa
ritura eſt meũ ſaluatorẽ. ꝑfecto illiꝰ pedibꝰ ꝓ
uoluta eiꝰ me ſeruã facerẽ ⁊ illiꝰ ꝓ mãdatis
obtꝑarẽ. In his deuotiſſimis ſuſpirijs et la/
chrymoſis orõnibꝰ occupatã reperit angelus
v̄ginẽ imaculatã. quã dulcitꝰ ſalutauit. et io/
cũdiſſimo vultu ac ſuauiſſima voce illi dixit
O maria oĩ gr̃a dei pleniſſima. O v̄go ſuper
oẽs alias bñdicta. O puella dei et̃ni ꝯiugio
deputata. ſi videre appetꝫ v̄ginẽ dei filiũ pa/
riturã aſpice teipam. Si deſideras creatorẽ
incarnari: ꝓpara deuote habitaculũ ſanctiſſi
mi vteri tui. Si optas ſaluatorẽ de celo deſcẽ
dere ꝯſenſum p̄be ⁊ ꝯcipietꝰ ex te. Te ei in ſpõ
ſam ſuã pr̃ eternꝰ elegit. te filiꝰ i m̃rem ſuã añ
ſecula deputauit. Te ſpũſſanctꝰ ſup oẽs v̄gi/
nes adamauit. Gaude igitꝰ ⁊ letare. q꞉ rex re
gum ⁊ dñs dñantiũ atq꞉ imperator angeloꝝ
naſcetꝰ ex te.

¶ Tertia ps huiꝰ ſmõis q̄ dr̃ collocutõis

Vt inq̄t euãgeliũ Luce. j. beata v̄go audita angelica ſalutatõe: turbata ẽ in ſmone eiꝰ: ⁊ cogitabat q̄lis eẽt ſa
lutatio iſta. Ubi apparet laus v̄ginis in au
ditu. in affectu. ⁊ in cogitatu. In auditu enĩ
laudatꝰ modeſtia: q꞉ audit ⁊ tacet. In affectu
verecũdia. vñ turbata eſt. In cogitatu vero
prudentia: q꞉ cogitabat qualis eſſet iſta ſalu
tatio. ¶ Turbata eſt aũt vt ait Nicolaus de
lyra ſup Luc. ⁊ Franciſ. de may. in. iij. diſt.
iiij. nõ de viſione angeli. qm̃ ſepe angelos vi
dere ꝯſueuerat: ſꝫ q꞉ nunq꞉ talia loquẽtes au
dierat. ob nouitatẽ igitꝰ locutõnis admirari
cõpulſa fuit. Fuit ḡ turbatio nõ impatiẽtie
ſed admirationis pudoris ac timoris. eſt igi
tur turbata: id eſt verecundata. Angelꝰ enĩ
vt ſupra dictũ eſt ei apparuit in forma pul/
cerrimi iuuenis. nõ in etate ſenili. q꞉ illa eratꝰ
dicit vetuſtatẽ ⁊ defectũ in virtuteꝫ ſenſu: nõ
in etate puerili. quia licet illa etas dicat noui
tatem. tñ etiã oñdit imperfectõem. ⁊ iõ decu
it ⁊ cõueniens fuit vt appareret in etate iu/
uenili. quia hec etas dicit nouitatẽ ⁊ ꝑfectio
nem. ⁊ ille angelꝰ nũciare venerat euꝫ q̄ erat
nouus quantũ ad humanitatẽ. ⁊ perfectus
quantũ ad diuinitatem Beata igitur virgo
Maria illũ iuuenẽ pulcerrimũ videns ⁊ nõ/
dum eũ angelũ eſſe cognoſcẽs ⁊ ſe ſolã cũ eo
in thalamo inueniẽs. fuit turbata. i. nimiuꝫ
verecunda. Unde Hieronymꝰ ad Euſtoch.
ait. Tante puritatis Maria extitit vt eſſe
mater dei mereretꝰ. Ad quam cum Gabriel

Inuenit eam p̄ deuotõe la/crimãteꝫ

Maria q̄re tur/bata

ſn viri ſpecie deſcẽdiſſet ꝯſternata ac ꝑterrita
rñdere nõ potuit. Nũq̄ȝ em̄ a viro aliq̄ fue/
rat ſalutata. ⁊ Amb. ſup Luc. dic̄. Trepida
re q̇dẽ ꝟgis eſt ⁊ ad oẽs viroꝝ igreſſus paue
re ac oẽs coꝝ affatꝰ vereri. Diſcãt ḡ mlꝭieres
ꝓpoſitũ pudorꝭ imitari. Maria pauet ãge/
lica ſalutatõe. Scd̄o turbata fuit. i. expaue/
facta. Angelꝰ q̇ppe cũ lumĩe ⁊ cũ candida ⁊
lumĩoſa veſte ſibi apparuit. vt ſup̄ diximus

Quare angelus ĩ veſte fulgida apparuit.

⁊ id̄o ex tali fulgore expauefacta fuit. Nõ em̄
venit angelꝰ in veſte nigra ſꝫ fulgida ⁊ cãdi
da. qd̄ q̇dẽ ꝯueniebat multiplici rõne. vt ꝓ/
bat Alb. vbi. ſ̄. c. xxvij. Primo rõne annũci
antis. q2 cãdoꝛ veſtimẽti deſignabat fulgorẽ
⁊ claritatẽ atq̄ȝ innocentiã anglꝭi. Secundo
rõne annũciati. q2 annũciabat̄ ille q̇ eſt can/
doꝛ lucis eterne ⁊ ſpeclꝭm ſine maclꝭa. Sapie
vij. Et aſſumpſit ꝑmitiaſ noſtre maſſe cũ im
munitate culpe. ⁊ ſic i oĩmoda puritate ⁊ cla
ritate. Tertio rõe illiꝰ cui fiebat annũciatio
que fuit tota cãdida. q2 ab oĩ pctõ penitꝰ alie
na. Quarto rõne modi ꝓcedẽdi ĩ hac incar/
natione: q2 fuit ſine corruptõe ⁊ ſine diminu
tione ⁊ ſine mixtiõe. ſicut lux procedit de luce
Cũ ḡ ꝯceptꝰ iſte fuerit puriſſimus: ⁊ puriſſi
ma fuerint oĩa q̄ ꝯcurrerũt in hac incarnatio
ne congruebat angelũ venire in clara veſte.

K ¶ Beata igit̄ ꝟgo videns angelũ venire cũ
tãta claritate ⁊ cũ tã fulgida veſte: fuit turba
ta. i. expauefacta. Vñ canit eccl'ia. Et expa/
uit ꝟgo de lumine. ¶ Tertio fuit turbata. i.

Maria fuit admirata ꝺ duobus

nimis admirata. ⁊ h̄ maxime de duobꝫ. Pri
mo de eo ꝙ angelus in forma humana oſtio
clauſo intrauit ad eã. Vñ Bern̄. vbi. ſ̄. ait.
Nõ eſt ſuſpicandũ ꝙ angelꝰ apertũ iuenerit
ꝟginis oſtiũ. cui nimirũ erat in ꝓpoſito fre/
quentias hoĩm fugere: ⁊ colloquia vitare ne
vel orantis ſilentiũ turbaret̄. vel continẽtis
caſtitas tẽtaretur. clauſerat vtiq̄ȝ etiã illa ho
ra ſup ſe habitaculũ ſuũ prudẽtiſſima virgo
ſed hominibꝫ nõ ãgelis. ꝑinde ⁊ ſi potuit ad
eã intrare angelus nulli tñ hominũ facilꝭ pa
tebat ingreſſus. Intrauit ergo angelꝰ nec fu
it illi difficile ꝑ oſtiolũ clauſum abdita ꝟgi/
nis penetrare. cui vtiq̄ȝ ex nature ſue ſubtili/
tate qd̄libet corpꝰ q̄ȝtucũq̄ȝ ſolidũ ⁊ ſpiſſum

L peruiũ eſt ac facile penetrare. ¶ Secũdo ad/
mirata fuit de eo ꝙ tã nouã ⁊ inauditã ſaluta
tiõem ſibi fecit. ꝙ ſcꝫ deus deberet eſſe ſecũ: nõ
tm̄ in mente ꝑ gratiã ſed etiã in ventre ꝑ ſu/
ſceptã humanã naturã. Unde Petrꝰ rauen̄.
in quodã ſermone ait. Quãuis motu blan/
do: affectu pio: ꝟginem ſibi in mrẽm: famulã
q̄ȝ ſibi verteret in parentẽ. viſcera tñ eius tur

bata ſunt. ipſa quoq̄ȝ tremefacta hũana con
ditio. cum eius cõditoꝛ deus quẽ tota creatu/
ra non capit: totũ intra pectus virginis ſe re
cepit. Nã vt angelũ vidit: mens eius cõtre/
muit: cũ eius ingreſſu deitatis ſenſit ingreſ/
ſum. Hec ille. Unde ſi Salomon debẽs edi
ficare deo tẽplũ dicebat. ij. Paralꝭ. vj. Quis
ego ſum vt edificẽ ei domũ dignã? Si enim
celi celoꝝ cape eũ nequeũt: q̄ȝtus ego ſum vt
edificẽ ei domũ? Multo magis debebat hoc
dicere btã ꝟgo que debebat deũ nõ in templo
materiali ſed ĩ vtero ſuo recipe. ⁊ id̄o fuit ꝺ h̄ ĩ
magna admiratione. ¶ Frãciſcus ãt de may.
in. iij. diſ. iiij. dicit ꝙ virgo ſanctiſſima ĩ hac M
ſua turbatione cogitabat myſteriũ incarna/
tionis verbi: quod ſibi in ſalutatione extitit
reuelatũ: ſꝫ nõ modus erat ſibi expreſſus. ſcꝫ
ꝙ virgo pareret. ⁊ ideo timebat ne hoc eſſet
vel fieret cũ virginitatis diminutione. Vñ
ſubditur in euangelio ꝓdicto. Et cogitabat:
qualis eſſet iſta ſalutatio. ¶ Circa q̄ttuoꝛ au

Cogitatio Marie erat circa q̄ttuoꝛ

tem eiꝰ cogitatio verſabat̄. Primo circa ſalu
tantis qualitatẽ. ſ. vtrũ eſſet bonus nuncius
vel nõ. Sciebat em̄ ꝙ diabolꝰ ſepe ſe tranſfi/
gurat in angelũ lucꝭ. c. licet. de regularibus. ⁊
xxvj. q. v. c. nimiꝝ. ⁊. xxix. q. j. §. j. ⁊. ij. ad Co
rinth. xj. Sꝫ ꝑ dei reuelatõꝫ ſtatim cognouit
ꝙ erat bonꝰ angelꝰ ⁊ dei ſpecialꝭ nunciꝰ. vt ait
Bern̄. ſup Miſſus ẽ. In h̄ aũt obſuauit be
ata ꝟgo illud Cathonis ꝯſiliũ dĩ. Qd̄ tibi
ſuſpectũ eſt ꝯfeſtim diſcute q̇d ſit. Nãq̄ȝ ſo/
lent ꝑmo que ſunt neglecta nocere. Secũdo
eius cogitatio verſabat̄ circa ſalutatõis no/
uitatem: q2 a ſeculo nõ eſt auditũ ꝙ aliqua fe
mina ab angelo ſit vocata grã plena vel bene
dicta. ⁊ ideo talis nouitas verboꝝ qd̄ammo
do eã turbauit ⁊ in admirationẽ duxit. Vñ
Petrus rauen̄. vbi ſup̄ ait. Venerat ange/
lus in ſpecie blandus. in ſmone terribilꝭ. hu
mana ꝑferens. diuina repromittẽs. vñ ⁊ vir
ginẽ quã leuiter ſollicitauit viſus: turbauit
auditus. Et Augꝰ. in ſmone de annũciatiõe
inq̇t. Poſt illiꝰ benedictiõis ꝑſagiũ terret̄ ꝟ/
go nouitate ꝟboꝝ. Tertio ſua cogitatio ꝟſa/
batur circa ſuã indignitatẽ. q2 indignã ſe re
putabat tali viſione ⁊ ſalutatõe. Vñ Bern̄.
vbi. ſ̄. ait. Nimiꝝ indignã ſe angelica ſalu/
tatione reputabat: ⁊ forſitan in mente talia
meditãdo reuoluebat. Vñ h̄ mihi vt veniat
ad me ſic ſalutandã angelꝰ dñi? Quarto eiꝰ
cogitatio verſabat̄ circa dei bonitatẽ q̇ tanta
erat ꝙ ꝑ ipſam humanũ genꝰ ſaluare ⁊ redi/
mere diſponebat. Vñ illi inquit Bern̄. vbi
ſupra. Inueniſti quod ante te iuenire nemo

pōtuit: grām ſcʒ apud deū: dei ⁊ hoīm pacem
mortis deſtructōʒ ⁊ vite repatiōem. Et Hie/
ronym⁹ in ſmōe ad Euſto. ait. Hec ē q̄ dedit
angel' glīam: deū terrʒ: finē vicijs: vite ordinē
⁊ moribꝫ diſciplinā. Iſta igit̄ q̄ttuor i corde
ſuo reuolueñs noluit ſtatim rn̄dere: ſʒ cogita/
bat q̄lis eſſet iſta ſalutatio: ſeruās illō ꝯſili/
um poete dicētʒ. In rn̄dēdo nūq̄ʒ celer eē me
mēto. Vn̄ Petr⁹ rauen̄. vbi ſ̄. inquit. Cito
nāq̄ʒ rn̄dere fatuitatʒ ē hūane. cogitatio ỽo
pōderis eſt maximi ⁊ iudicij p̄maturi. ⁊ Ber
nard⁹ vbi ſ̄. ait. Turbata eſt ſʒ nō ꝑturbata.
q̄ ḡ turbata eſt fuit verecūdie ỽginal'. q̄ nō
ꝑturbata fortitudinis. q̄ tacuit ⁊ cogitauit
prudētie. Turbat⁹ ſum inq̄t ꝑpha ⁊ nō ſum
locut⁹. Cogitaui dies antiq̄s. Sic btā ỽgo
turbata ē. ⁊ nō eſt locuta: ſed cogitauit qual'
eſſet iſta ſalutatio. Iō ſequit̄ in euāgelio p̄di
cto angelica ꝯfortatio. nā dixit. Ne timeas
Maria. ſ. de ſalutatōe inſolita. cui⁹ cauſa ſb
dit̄. Inueniſti em̄ grām apō deū. ſ. nō ſoluʒ p
te: ſʒ p toto humano genere. ¶ In h̄ autē co/
gnoſcit̄ angel⁹ bon⁹ a malo. q̄ angel⁹ bonus
qn̄ apparet in p̄ncipio terret. in medio ꝯfor/
tat. in fine ỽo letificat. Iō iſte angel⁹ ỽginē
bn̄dictā in principio terruit qn̄ ipa turbata
fuit. In medio ꝯfortauit qn̄ dixit. ne timeaſ
Maria ⁊c̄. In fine ỽo letificauit qn̄ eaʒ dei
filio grauidā reliq̄t. Angel⁹ ỽo mal⁹ qn̄ i an
gelū lucis ſe trāſfigurat Primo delectat. In
medio diūſis tētationibꝫ mltum conturbat
In fine ỽo multū ꝯtriſtat. Iſte ḡ angel⁹ co/
gnoſcēs q̄ cogitatio ỽgis ỽſabat̄ circa q̄ttu/
or p̄dicta. at illa rn̄dit. Prio ad q̄litatē ſalu/
tantis dū ait. Ne timeas Maria. ſup q̄ di/
cit Bern̄. Ne timeas maria. nihil hic doli vl'
fallacie. Nullas h̄ inſidias ſuſpicerʒ. nō ſum
homo ſʒ ſpūs. nō angel⁹ ſathane: ſʒ dei nūci⁹
Scdō rn̄dit ad ſalutatiōis nouitatē dū ait.
Inueniſti grām apud deū. Vbi Pe. rauen̄.
Timet ſiquidē nō q̄ inuenit ſʒ q̄ ꝑdit Quid
ḡ timet que ſecuritatē parit. rerʒ cauſam. gau
dium ſeculorʒ: timor nō eſt vbi diuinū eſt ne
gocium nō humanū. Quid timet maria cui
iudex eſt cā. aſſertor ītegritatſ. teſtʒ mūdicia:
Tertio rn̄det ad reputatiōem indignitatis
ſue dū ait. Ecce ꝯcipies i vtero ⁊ paries filiū
⁊c̄. q̄ſi di. q̄ ꝯcipis dei filiū digna p̄cul dubio
es videre angelū q̄ es electa mater dei digna
es ſalutari a nūcio dei. Vn̄ Bern̄. vbi ſ̄. ait
beate ỽgini in pſona angeli. Ne timeas ma/
ria. O ſi ſcires q̄ʒtū tua humilitas altiſſimo
placeat. q̄ntaq̄ʒ tibi apud ipm ſb̄limitas ma
neat angelico te indignā nec eloq̄o nec obſe/

N
Differt
angelus
bonus a
malo

quio iudicares. nō mireris Maria q̄ ange/
lus ad te venit. nā ⁊ maior angelo i te venit
nō mirerʒ angelū dn̄icū. nā ⁊ dn̄s anglorū
eſt tecū. poſtremo q̄d niſi angelū videas cuʒ
iam angelice viuas. Cur aūt indebitaʒ tibi
dixerʒ grām anglorʒ q̄ inueniſti grām apud
deū: Quātū ỽo ad quartā cogitatōem de bo
nitate diuina q̄ p eā mūdū ſaluare diſpoſue
rat. rn̄det angelus approbādo eam dicens.
Vocabis nomē ei⁹ Ieſuʒ. vbi Bern̄. ait. Ie
ſus hebraice. latine ſaluator dr̄. h̄ eſt nomen
q̄d dedit cecʒ viſum. ſurdis audituʒ. claudis
greſſum. ſmonē mutis. vitā mortuis. totaq̄ʒ
diaboli ptātē de obſeſſis corpibus effugauit.
Subdidit aūt angel⁹ ad maiorē ỽginis cō/
fortatōem. Hic erit magn⁹ ⁊ fili⁹ altiſſimi vo
cabit̄ ⁊c̄. ¶ Vbi notādū q̄ xp̄s dr̄ magnus: ⁊
maior angelorʒ reſpectu diuinitatʒ ſm illud
Heb. j. Tāto melior angel' effect⁹: q̄ʒto diffe
renti⁹ p illis nomē hereditauit. dr̄ q̄ʒ minor
angelorʒ ꝯſiderata hūanitate ei⁹ in ſe ſine di
uinitate. Et ita intelligit̄ illud. pſ. viij. Si
referat̄ ad xp̄m minuiſti eū paulo minus ab
angelis. Hec aūt audiēs Maria ab anglo
rn̄dit vt h̄r Luc. j. Quō fiet iſtud q̄m virū
nō cognoſco. i. nō cognoſcere ꝑpono. ¶ Vbi
notādū q̄ int̄ angelū ⁊ ỽginē glioſam q̄ſi q̄/
dam dialog⁹ fuit fact⁹. ⁊ ſm q̄ſdā cepit a me
dia nocte ⁊ durauit vſq̄ʒ ad aurorā ſm alioſ
aūt icepit ab aurora ⁊ durauit vſq̄ʒ ad ortuʒ
ſolis. Alij āt vt ſup̄ dixim⁹ dicūt q̄ incepit i
ſero ⁊ ꝑdurauit vſq̄ʒ ad horā matutinā. Nā
ỽgo angelū interrogauit req̄rēs de modo.
angel⁹ ỽo expoſuit. Deinde ỽgo ꝯſenſum p̄
buit: ⁊ ꝯſentiēs vt ſic fieret rogauit. Primo
igit̄ interrogauit ⁊ modū q̄ſiuit dicēs. Quō
fiet iſtō ⁊c̄. vbi Petr⁹ rauen̄. ait. Interroga
uit Zacharias angelū. ⁊ punit⁹ fuit. Inter/
rogauit Maria ⁊ laudata fuit. erat ei inter
rogationū diūſitas. ⁊ cā p diuerſa hec cōtra
naturā credidit. Ille pro natura dubitauit.
hec integre rei ordinē q̄ſiuit. Ille q̄d de⁹ iube/
bat fieri nō poſſe putauit. Ille impellētibus
exēplis ad fidē nō acceſſit. hec ad fidē ſine ex
emplo p̄cucurrit. hec mirabat̄ de ptu ỽginali
ille de ꝯceptu dubitabat ꝯiugali. ⁊ ſic patʒ q̄
ỽgo nō dubitauit de facto: ſʒ tm̄ q̄ſiuit d̄ mō
Vn̄ Bern̄. vbi ſ̄. ait. Nō dubitat ỽgo de fa
cto: ſʒ modū q̄rit ⁊ ordinē. nō em̄ q̄rit an fiat
ſʒ quō fiat. Et Amb. ſup Luc. dic̄. Non de
effectu ỽgo dubitauit: ſʒ accōmodauit affe/
ctū: ⁊ ſpopondit obſequiū. Neq̄ʒ em̄ non cre
dere anglo maria debuit neq̄ʒ tā temere vſur
pare diuia. vn̄ dixit. Quō fiet iſtud: Tem/

O

Quare
Zachari
as iterro
gans pu
nit⁹ fuit
⁊ nō ma
ria

ꝑatioꝛ eſt iſta rñſio qꝫ ꝟba ſacerdotis Hec
ait.quō fiat iſtō: Ille rñdit Vñ hoc ſciam:
Negat ille ſe credere.⁊ qſi fidei adhuc aliuꝫ
querit autoꝛē. Iſta ſe facere ꝓfitet᷑. nec dubi
tat eſſe faciēdū qō quō fiat inqrit. legerat ei
Maria. Ecce ꝟgo ɔcipiet ⁊ pariet filiū. iō
credidit futuꝝ.ſꝫ quō fieret ante nō legerat.
Nō em̄ queādmodū fieret vl' ꝓphete tanto
fuerat reuelatū. Tātū em̄ myſteriuꝫ nō hoīs
Mlier tribꝫ modis filiū generat. fuit ſꝫ angli oꝛe ꝓmēdū. Hec ille. ¶ Sciēdū
eſt aūt ꝙ tribꝫ modis pt aliq mulier filiū ge
nerare. aut ſpūalit᷑ ſicut fit ī baptiſmo vel in
ɔuerſione ad fidē. Iuxta illud.j. Choꝛ. iiij.
In xpo Ieſu ꝑ euāgeliū ego vos genui. Aut
naturaliter.ſ.de viro vt fit cōiter. Aut ſuper
naturaliter.ſ.opatione ſpūſſancti ſine viro.
Dixit ḡ beata ꝟgo. Quō fiet iſtud angle dei
id eſt quō intelligis tu ꝙ iſtū filiū debeam ge
nerare: Si dicꝫ ꝙ ſpūalit᷑.qꝛ ſcꝫ erit meꝰ fili
us ſpūal' magnū qdē erit talē filiū ſpūalē ha
bere:ſꝫ tñ nihil ad me ptinebit.qꝛ de mea ſub
ſtantia nihil habebit. Si ꝟo intelligis ꝙ na
turaliter generabo:⁊ ꝙ volūtas dei ſit ꝙ de Io
ſeph ſpōſo meo ipm̄ debeā generare:gaudebo
quidē de tam nobili ꝓle.ſꝫ tñ dolebo de ꝑdita
ꝟginitate. Si aūt intelligis ꝙ ſupnaturali
ter ⁊ diuina ꝟtute generabo: gaudebo qdem
de ꝓle tam magnifica ⁊ de ꝟginitate ɔſerua
ta. Vñ Bern.ſup Miſſus eſt ait ī perſona
ꝟgis. Cū dñs teſtis ɔſciē mee ſciat votū eſſe
ancille ſue viꝝ nō cognoſcere:qua lege ꝗ oꝛ
dine ſibi placebit vt illō faciā: Si me opoꝛ
tuerit frāgere votū vt talē pariā filiū ⁊ gau
debo de filio:⁊ dolebo de ꝓpoſito. Fiat aūt vo
luntas eiꝰ. Si aūt ꝙ ꝟgo ɔcipiā ⁊ ꝟgo pari
am:ꝙ vtriqꝫ ſi ſibi placuerit īpoſſibile ei non
erit.tūc ſciam ꝟe ꝙ reſpexit humilitatē ancil
le ſue. ¶ Scđo angelꝰ modū ſibi expoſuit:ꝙ
Angelꝰ exponit modum ɔceptōiſ ſcꝫ nō ſpūaliter.nō naturaliter:ſed ſupnatu
raliter ⁊ mirabiliter filiū generaret dicens.
Spūſſancteꝰ ſupueniet in te.h̄ eſt nō cōcipi
es de humano ſemine ſꝫ myſtico ſpiramie:qꝛ
ſpūſſanctus in te deſcēdet ⁊ de tua carne ꝟgi
nea accipiet ⁊ coꝛpꝰ xpi ſua ꝟtute ꝑficiet. Et
qm̄ ꝟgo poſſꝫ dicere.quō ipa cū ſit pura cre
atura poſſet diuinā lucē que eſt inacceſſibiliſ
ſuſtinere. Angelꝰ ſubiūxit. Et ꝟtus altiſſimi
obumbꝛabit tibi. Deꝰ quidem eſt ignis inex
tinguibilis. Heb.xij. Deꝰ noſter ignis cōſu
mens eſt ⁊ lux inacceſſibil'.j. Thimo.vj. Lu
cem habitat inacceſſibilē. Ea etiā dulcedo i
effabilis Eccl.xxiiij. Spūs meꝰ ſup mel dul
cis ⁊c. Habēdo ḡ beata ꝟgo deū in vtero ha
buit diuinū ignē:diuinā lucē ⁊ diuinā dul
cedinē. Si igit᷑ caro tactū modici carbonis
nō poſſet ſuſtinere. Si oculꝰ ſolē nō poſſet re
ſpicere. Si palatū mel dulciſſimū nō pt fer
re:quō pura creatura poſſet pati tantū cami
nū diuinitatꝫ:poſſet reſpicere in ſolē tā infi
nite claritatꝫ.poſſet ſuſtinere ſuauitatē tā in
finite dulcedinis:ꝓculdubio non potuiſſet
niſi ꝟtꝰ altiſſimi ſibi obūbꝛaſſet. Et iō dixit
angelꝰ.⁊ ꝟtꝰ altiſſimi obūbꝛabit tibi.ignis
em̄ inextinguibil' ⁊ diuinꝰ ſe ſibi obūbꝛauit:
qñ int᷑ ſe ⁊ aīam ꝟgis coꝛpꝰ aſſumptū poſuit
⁊ ſic tātū ardoꝛē ſuſtinere potuit. ¶ Tūc ma
ria humilit᷑ ɔſenſit dicēs. Ecce ancilla domi
ni. Nō em̄ filiꝰ dei in ipam veniſſet niſi ɔſen
ſum ꝓbuiſſet.inuito em̄ bñficiū nō ɔfert᷑.l.in
uito.ff.de reg.iu. Nō eſt aūt credendū ꝙ ver
ba ꝑdicta ita nude ꝓtulerit:ſꝫ ꝙ ipa genufle
xa:oculiſqꝫ ⁊ manibꝫ ad celū leuatis ac pre ni
mio gaudio lachꝛymas ɔtinere non valens
cū magno coꝛdis deſiderio exclamauit. Ecce
Ecce:qd demonſtrat ancilla dñi ⁊c. Iſtud aūt aduerbiū ecce ali
qñ facit demōſtratiōem ad oculū:ſic.j. Io.j.
Ecce agnus dei. Aliqñ ad intellectū ſicut ibi
Iſa.vij. Ecce ꝟgo ɔcipiet ⁊c. Nō em̄ fiebat
demonſtratio ad oculū qꝛ ꝟgo beata nōdum
erat nata.ſꝫ fiebat demōſtratio ad intellectū
Aliqñ ꝟo demonſtrat affectū:ſicut h̄r Ioh.x.
cū iudei dixerūt de xpo qñ ſup Lazarū lacri
matus eſt. Ecce quō amabat eum.qñ igitur
ꝟgo dixit. Ecce ancilla dñi. pōt eſſe demon
ſtratio ad oculū:vt ſit ſenſus. Ecce ꝑſens eſt
ꝓmpta ⁊ parata ancilla dñi ad obediēdum.
Et poteſt fieri demōſtratio ad intellectū tāqꝫ
ſi dicat ꝟgo ad angelū. Queſiui a te moduꝫ
ɔcipiēdi ⁊ expoſuiſti. Et ecce ancilla dñi: mo
dum ipm̄ intellexi.ꝙ ſcꝫ nō naturalit᷑ ſꝫ ſup
naturaliter ɔcipe debeā. Poteſt etiā demon
ſtrare affectū:vt ſit ſenſus. Ecce ancilla dñi.
Offert deo ſuo ſenſus:deſideriū ⁊ affectū. Et
iō ipe meū affectū cōpleat ꝑ effectuꝫ. vltimo
mō oꝛauit vt ſibi ſic veniat vt angelꝰ dixerat
cum ait. Fiat mihi ſm̄ ꝟbū tuū. Iſtud ſigna
tuꝫ eſt Ioſue.xv.vbi dꝛ ꝙ Axa filia Caleph
ſedens in aſino dixit patri ſuo. Pater terrā
arentē ⁊ auſtralē dediſti mihi:da mihi irrigu
am.deditqꝫ ei irriguū ſuperius ⁊ irriguū in
ferius. Axa ſedēs in aſino eſt ꝟgo Maria.
que dñabat᷑ coꝛpi ſuo:q habuit terrā arētem
id eſt carnē ab oī humoꝛe ɔcupiſcētie exicca
tam.terrā qꝫ auſtralē.i.aīam afflatu ſpiritꝰ
ſancti inflāmatā:⁊ tñ petijt irriguū ſupius ⁊
irriguū inferiꝰ qñ dixit. Fiat mihi ſm̄ ꝟbū
tuuꝫ. Nihil enim ſuperius diuinitate.nihil
inferius moꝛtali carne. Tunc igitur irriguū

na

ſupi⁹ ꝛ inferi⁹ habitauit qñ in ei⁹ vtero ỽbum
caro factũ fuit. vt ſcȝ nobis grãm ſuã daret ĩ
pñti ſeculo ꝛ vitã eternã in futuro Amen

¶ De eadẽ filij dei incarnatõe ex ỽgine
Sermo. iiij.

R v Virtus altiſſi-
mi obũbrabit tibi. Lu. j. Btũs
Aug⁹. in q̄dã ſmõe alloquens
glioſaȝ ỽginẽ mariã inq̄t. Dic
mihi iã q̄ſo ſctiſſctõꝝ mr̃ ꝛc. vide ſup̄ in q̄rta
pte hui⁹ opis. ſmõe. iiij. pte. ij. i fi. Etiã dicit
in ſmõe annũciatõis. Audite frẽs mariã no
biſcũ loquentẽ. carne abſentẽ. ſpũ pñteȝ. vul
tum auertentẽ a collocutõe verecũdia ỽgini
tatꝭ ꝛ indicantẽ quõ mr̃ effecta ſit creatoris.
Inq̄t ḡ maria. In domo mea eraȝ puella iu-
dea de dauid regꝭ ſtirpe generata. adulta ſũ
ꝛ deſpõſata: deſpõſata ſum ꝯiugi: ꝛ placui al
teri. nõ interueniẽte adulterio: ſȝ interueniẽ
te ſpũ ſctõ. deſpõſata ſum hoi iudeo: ꝛ placui
altiſſimo. deſpõſauit me vir iude⁹: ꝛ amauit
me Ihs de⁹. ignorauit ioſeph ſpõſus me⁹ ꝙ
me adamaſſet de⁹ me⁹. ꝛ putauit ꝙ de adulte-
rio itumuiſſet vẽter me⁹. ỽt⁹ aũt altiſſimi ob
umbrauit mihi: vt dicũt ỽba ꝓpoſita. Sup
q̄bꝫ duas tm̃ ꝯſideratões faciem⁹
Prima dubitatiõis appellabit̃.
Scd̃a ỽo fructificatõis.

¶ Pars prima hui⁹ ſermonis que dicitũr
dubitationis

Si adã nõ peccaſſet vtruȝ xps icarnatus fuiſſet

P p Pro expeditõe p̄me ptis mouet̃ vna
dubitatio. ſ. vtꝝ ſi Adã nõ peccaſſet
filius dei incarnat⁹ fuiſſet. Ad quaȝ
rñdet btũs Tho. in. iij. ſcripto. di. j. ar. iij. ꝛ
in. iij. pte ſumme. q. j. ar. iij. cũ ſuis ſeq̄cibus
dicẽs ꝙ nõ. Et h̄ pbat̃ p̄mo rõibꝫ. ſcdo auto
ritatibꝫ. Prima rõ ẽ diuie ſapie ſic. Diuia
ſapia in oibꝫ modũ ꝯgruũ ꝛ ordinẽ debitum
adinuenit. vñ q2 hõ deſerto deo ad corꝑalia
reuerſus lapſus fuerat. iõ ꝯueniẽs fuit vt de-
us carne aſſumpta: etiã corꝑalia ſalutꝭ reme
dia hoi adhiberet. Quapropt̃ Augu⁹. ſuper
Johẽz ait. Caro te excecauerat: caro te ſanat
qm̃ ſic venit xp̄s vt de carne vitã carnis extin
gueret. Secũdo idẽ pbatur rõne diuine mi
ſericordie ſic. Deus ex miſericordia ſua per-
mittit pctã fieri vt ex eis eliciat mai⁹ bonum
Nã vbi abũdauit iniq̄tas ſupabũdauit ꝛ g̃
tia. vt dic̃ apl̄s ad Rom. v. Et q2 eſſe potuit
aliq̄d mai⁹ hũana natura: ꝛ pcipue vnio hu
mane nature ꝛ diuie i pſona xp̄i. iõ diuia mi
ſericordia culpã in hoie ꝑmiſit eẽ: ꝓpter illõ
bonum maximũ inde eliciendũ. vl̄ ꝓpt̃ vni-
onem diuine nature ꝛ humane in xp̄o. ꝓpter
qð Grego. in bñdictõe cerei paſchalis inq̄t.
O felix culpa q̄ talẽ ac tantũ meruit habere
redemptorẽ. ¶ Tertio idẽ pbat̃ rõne diuine T
ꝓuidentie ſic. Predeſtinatio ꝛ ꝓuidentia dei
ꝛ q̄ȝtum ad factũ ꝛ q̄ȝtũ ad modũ falli nõ p̄t
ſicut nec p̄ſcientia dei que futurorũ eſt. Et iõ
ſicut deus p̄deſtinauit ſalutẽ alicui⁹ hominis
ꝑ orõnes aliquoꝝ implendã: ita p̄deſtinauit
opus incarnationis in remediũ hũani pcti.
Preterea auctoribꝫ idẽ pbat̃. Nã h̄ affirmat
Auguſtin⁹ ſup illud Mat. j. Ipe em̃ ſaluũ
faciet populũ ſuũ a peccatis eoꝝ dicẽs. Si
homo nõ peccaſſet: ỽgo nõ peperiſſet. ꝛ iteꝝ
exponens illud Mat. viij. Venit fili⁹ hoĩs
q̄rere ꝛ ſaluũ facere qð perierat. Dic̃ ei Au-
guſtin⁹ in li. de ỽbis apl̄i. Si hõ nõ peccaſſȝ
filius hoĩs nõ veniſſet. ſ. in carnẽ. Itẽ ſup il-
lud. j. ad Thi. j. Xp̄s ihs venit in hũc mun-
dũ pctõres ſaluos facere. Ait ei idẽ Auguſti
nus. Nulla cã fuit veniẽdi xp̄o dño niſi pec-
catores ſaluos facere. tolle vl̄nera. tolle mor
bos ꝛ nulla erit cã medicine. Cum ḡ remota
cauſa remoueat̃ effect⁹. c. cũ infirmitas. de pe
ni. ꝛ re. c. cum ceſſante. de appel. cuȝ ſilibꝫ. vt
etiã ait ph̄s. ij. phiſ. videt̃ dicendũ ꝙ ſi pec-
catum nõ fuiſſet: fili⁹ dei carnẽ nõ aſſumpſiſſȝ
¶ Hoc etiã pbat̃ autoritate Grego. quaȝ in U
miſſa recitat eccl̄ia dicẽs. Nihil nobis naſci
ꝓfuit niſi redimi ꝓfuiſſet. ſed redemptio nõ
fuiſſet ſi fuitus pcti nõ extitiſſet. ḡ ſi peccatũ
nõ fuiſſet: filius dei tpaliter natus non eſſet.
Auguſtin⁹ q̄ȝ in q̄dã orõe ad btãm ỽginem
ait. Ut q̄d eni neſcia pcti ꝑ peccatoribꝫ pare
res. ſi deeſſet q̄ peccaſſet: aut q̄d mater fieres
ſaluatoris ſi nulla eſſet indigentia ſalutꝭ. Et
Leo papa in ſmone de trinitate ſic dic̃. Si
em̃ homo ad imaginẽ ꝛ ſilitudinẽ dei factus
in ſuo honore mãſiſſet. creator mũdi creatu-
ra nõ fieret. neq̄ȝ eternus tẽporalitatẽ ſbirȝ ꝛ
equalis deo prĩ fili⁹ formã ſui nõ aſſumeret.
Ambroſi⁹ etiã ſup Lucã ſic inquit. Ille iu-
ſtus venit ad peccatores vt ex peccatoribꝫ fa
ceret iuſtos. pius venit ad impios vt nos fa
ceret pios. humilis venit ad ſupbos vt ex ſu-
perbis faceret humiles. Et Bern. i ſermone
ad milites ait. Venit medicus ad egrotos:
redemptor ad venditos: ad errãtes via: ad
mortuos vita. Hec ille. Ex q̄bꝫ oibꝫ rõnibꝫ
ꝛ autoritatibꝫ videt̃ pbari ꝛ ꝯcludi ꝙ xp̄us
nõ fuiſſet incarnatus ſi homo non peccaſſet.
¶ Sed his argumẽtis nõ obſtantibus Cre- X
do ꝙ ſit vera opinio Alexãdri de ales in ter-

Si hō n̄ peccaſſet xpus carnē paſſibilem nō aſſūpſiſſet

tia pte ſumme.i tractatu de icarnatiōe xpi.et Sco.in.iij.di.vij.q.iij.dubio.j. ꝛ Petri de aquila eadē diſ.ꝛ Rich.i.iij.di.j.ar.ij.q.iiij. ꝛ ſancti Bonauē.ac Fran.de may.ac Alexā dri lombardi i eadē diſ.ſ.ꝙ etiā ſi hō nō pec caſſet:dei fili⁹ icarnat⁹ fuiſſet:ſ3 carnē paſſibi lem ꝛ mortalē nullo modo aſſumpſiſſet.et h̄ ꝓbatur multis rōnibꝫ. Primo rōne ſimilati onis.ſic ſm ſniam autoris in li.ſex pncipioꝝ Tāto vnūqd̄qꝫ pfecti⁹ eſt q̄to magis aſſila tur ſuo pncipio. Cū ḡ vt habet Deut.xxxij. dei pfecta ſunt opa:ſequit̄ ꝙ deus qui creauit mundū:vt dr Geñ.j.ꝛ Ecci.xviij.vbi ſcptū eſt.Qui viuit in eternū creauit oīa ſimul. Ut ipas res inq̄tum capacitas eaꝝ attinge bat pfectas faceret:voluit in eis ponere ſimi litudinē ſuā.Un̄ bonitas diuina in creādo mundū poſuit ſiltudinē ſuā in eo ꝙ fecit eū bonū.ꝛ magnitudo in eo ꝙ fecit eū magnū. ꝛ eternitas in eo ꝙ fecit eū durabilē.ꝛ ſic de ſingulis.q: ſm phum.ij.phiſ.ꝛ.v.methaph. Omis effect⁹ naturalit̄ aſſilat̄ ſue cauſe.Tūc ſic arguit̄.Ome illud p qd̄ dignitates diui ne meli⁹ ꝛ pfecti⁹ oñdūt pfectiōes ſuas ꝛ ſili tudines.ꝛ q̇etant̄ in mūdo deū facere ꝯgruū fuit.Cū iſte ſit nobilioꝛ finis p quē mūdus vel aliqua creatura ſit creata.Ad hoc em̄ de us creauit mundū vt i eo oñderet ſeipſum ꝛ opationē ſuā itrinſecā.Sꝫ ſi natura hūana eſt aſſumpta a diuiā in vnione ſuppoſiti ꝛ p ſone.q̄ q̇dē pſona ſit ver⁹ de⁹ ꝛ hō:omēs diui ne dignitates hn̄t pfecte ſuas ſilitudines in hoc ope.q: bonitas diuiā nō pōt meli⁹ opus facere de creatura.nec magnitudo magis bo nam.nec eternitas mag̃ durabilem.ꝛ ſic de alijs dignitatibꝫ diuis.ḡ ꝛc. Nā ſi nō eſſet aſſumpta a diuiā ipa hūana natura.nulla di gnitas diuiā haberet pfectōem nec quietē in ꝓductione mūdi.q: poteſtas diuina ſemper poſſet facere maius op⁹ in mūdo:ꝛ melius q̄ cūqꝫ ope facto.Iſta ḡ fuit vna ex cauſis icar nationis dei vt dignitates diuine oñderent pfecte ſilitudines ſuas in creatura ꝛ q̇etaret̄ in ea.cum in nullo alio ope extrinſeco potuiſ ſent q̇etari omēs dignitates diuine niſi i iſto In iſto aūt quietant̄ omēs diuie dignitates ꝛ opatio totalis mūdi:tāqꝫ in ope ſummo et

Y nobiliſſimo. ¶ Scd̄a rō dr dilectōis. Cum em̄ quilibet fidelis teneat̄ deū diligere toto corde:tota anima ꝛ tota mente. vt pcipitur Deut.vj. Matth.xxij. Luc.x.ꝛ Mar.xij. traſſumptiue in.c.oīs.xiij.diſ.ꝛ.c.vnico.§.h vnguento.de ſacra vncti. Sequit̄ ꝙ fuit cō gruum deū facere omē illud p qd̄ meli⁹ flecti poſſet ꝛ magis moueri ad talē dilectiōem. Si em̄ deus nō feciſſet in natura humana id per qd̄ ipe magis ab ea diligi poſſet.nollet ſe to taliter ꝛ intime diligi ab ea.qd̄ eſt impoſſibi le cū ipe ſit ſummū bonū.ꝛ p ꝯñs ſumme di ligibile. Uel vellet ſe diligi ſumme ꝛ totalit̄ a natura humana ipo nō faciēte in ea totum illud p quod pl⁹ eū debet diligere. Et ſic req̇ reret ab ea qd̄ nō debet exigere.ꝛ vellet rōem amoris poti⁹ fundari in ea q̄ꝫ in ſeipſo.qd̄ ē impoſſibile. Si em̄ vt ait phs.j.methaphi. Unūqd̄qꝫ entiū nitit̄ natura ſibi ꝓpria. Et ſm cōmentatorē.ix.methaphi.vnūqd̄qꝫ ſm ꝙ ſe habet ad entitatē:ita ſe hꝫ ad opatōem. Et de⁹ eſt infinita bonitas:debet dilectio ma gis fundari in eo q̄ꝫ in natura humana q̄ eſt finita.ꝛ p ꝯſequēs ꝯgruū fuit ad mouēdum creaturā humanā ad diligendū eū:ꝙ ipa na tura humana aſſumeret̄ a diuina.ita ꝙ deus ꝛ homo eſſet in vnitate ſuppoſiti ꝛ perſone. Et hāc rōnem approbat Aug⁹.in li.cur q̄ñ ꝛ quō deus.c.vj.di. Deus homo fieri dignat⁹ eſt:quaten⁹ tāto illū pleni⁹ diligamus atqꝫ laudemus q̄to clarius eius beniuolentiā er ga nos cognouim⁹. ¶ Tertio rōne ordinati

Z onis ſic. Finis omīs creature eſt homo. Iux̄ illud phi in.ij.phiſ.ꝛ.ij.de aīa di. Nos ſum⁹ qd̄ammō finis oīm:ꝛ vtimur tāqꝫ ꝓpt̄ nos omībꝫ que ſunt. Et h̄ dupliciter.ſ.intrinſece ꝛ extrinſece. Intrinſece q: omīs creatura ad ipm ordinat̄ tāqꝫ ad finē ſb̄ vltimo fine deo. ſm beatū Bonauē.in.ij.diſ.xv.ar.ij.q.j. Et patet hoc etiā Geñ.j.qñ dixit de⁹. Faciam⁹ hoīem ad imaginē ꝛ ſimilitudinē noſtrā:vt pſit piſcibꝫ maris ꝛ volatilibus celi ꝛ beſtijs terre. Extrinſece ꝓo:q: vltimo inter oīa crea ta factus eſt homo. Cū igit̄ deus vt habetur Apoc.j.ꝛ penul.ſit alpha ꝛ o:pncipium ꝛ fi nis.ꝯgruū fuit vt deus fieret homo.ꝛ ſic pn cipiū ꝯiungeret̄ cū fine.ꝛ idem eſſet pncipiū ꝛ finis. Figura em̄ circularis qua finis ꝯiun gitur pncipio ē pfectiſſima ſm ariſmetricos. Finis aūt dei eſt pncipiū hoīs. Unde ait Io hānis.viij. Ego ſum pncipiū q̇ ꝛ loq̇r vob. ḡ ꝛc. Et iſte rōnes militant etiā ſi Adā non peccaſſet. ¶ Quarta rō dr ampliationis ſic. Capacitas humane nature nō eſt p pctm̄ in aliquo ampliata. Sed poſt peccatū natura humana fuit capax tanti boni vt deo vnire tur.ꝛ a deo aſſumeret̄ in vnitate pſone. Ergo ante peccatum multo magis iſtius boni ca pax fuit. Ergo deus humanā naturā aſſum pſiſſet etiā ſi hō non peccaſſet:imo mlto ma gis.ſ3 nō fuiſſet paſſus nec mortu⁹.quia ſm

Reſpōn ſio ad rō nes pme opionis.

phm.ij.de generatiōe. Deficiēte cā.ſ.peccato:
defeciſſet etiā effectus.ſ.mortis ⁊ paſſionis fi
lij dei. Et iſto mō hñt intelligi omnes rōnes
⁊ autoritates alterius opinionis. quibꝫ etiā
clarius ſic poteſt rñderi.ſ.ꝙ quotienſcūqꝫ ad
cauſandū vnū effectū plures cauſe eque pn/
cipaliter cōcurrunt. ceſſante vna tm̄: non ceſ
ſat effectus qui poteſt cauſari ab altera earuꝫ
cauſaꝝ. vt notatur in.§.affinitatis.inſti. de
nup.⁊.l.ſi ventri.§.in bonis.ff.de pui.credi.
⁊ in.l.liberoꝝ.ff.de his qui nota.infa. Et per
Bartho.in.l.ita ſtipulatus.ff.de verboꝝ ob/
ligatione. ⁊ loquit̃ de cauſa finali duplici ad
vnū effectū concurrente: ſicut eſt in ꝓpoſito
noſtro. ⁊ dicit ꝙ vna ceſſante nō ceſſet effect⁹
poſito ḡ,p ſꝫo ꝙ vna cauſa incarnationis xp̄i
fuerit peccatū: tamē cū alie q̄ꝫplures fuerint
ad hoc ſimul cōcurrentes. de quibꝫ ſupra di/
ctum eſt ⁊ dicetur in ſequentibꝫ. q̄ꝫuis ceſſaſ/
ſet ipm̄ pctm̄: non ceſſaſſet incarnatio rema/
nentibꝫ alijs cauſis. quia ſꝫo ſolum peccatuꝫ
fuit cauſa paſſionis ⁊ mortis xp̄i. ideo ceſſan
A te peccato: ceſſaſſet mors ⁊ paſſio ei⁹. ¶ Quin
ta rō ꝺ̄ cōmunicationis ſic. Scḋm Diony/
ſium in.iiij.c.de angelica hierarchia. Bonuꝫ
vt bonū naturaliter eſt ſuipſi⁹ cōmunicati/
uum. ſed deus eſt ſumma bonitas ī abſtracto
ḡ ſumme debuit ⁊ debet eſſe cōmunicatiua: ita
vt ſi poſſibile eſſet ꝙ a creatura participaret̃
infinite deberet ei cōmunicari. Cū igitur ma
ior ſit cōmunicatio p cōiunctionē perſone di/
uine ipſi nature humane in vnitate perſone
q̄ꝫ ſit in ꝯiunctōe gratuita ⁊ glorificata que
erit in viſione ⁊ fruitione dei in patria: qꝛ cuꝫ
il'a erit iſta ⁊ nō ecōtrario. ḡ vt deus ſumme
cōmunicaret bonitatē ſuā: etiā ſi homo ñ pec
caſſet: carnē aſſumpſiſſet. ⁊ hoc pcipue vt in
ipſa natura humana bonitatē ſuā cōicarꝫ oī
creature. qꝛ ſm̄ Grego.in omel'.ſuper illud
Mat.vltimo. Predicate euangeliū omni
creature. Omīs creature nomīe intelligitur
homo. qꝛ cōmune aliquid habet homo cum
omī creatura. Lapides nāqꝫ ſunt: ſed nō vi/
uunt. Arbuſta ſunt: viuunt ſed nō ſentiunt.
Bruta ſꝫo ſūt: viuūt ſentiūt ſꝫ nō diſcernūt
Homīes ſꝫo ſunt: viuūt ſentiūt ⁊ diſcernūt:
atqꝫ cū angelis intelligūt. Ergo vt omīs cre
atura bonitatē dei participaret in homīe. de/
buit etiā ſi homo nō peccaſſet carnē aſſume/
re. ¶ Sexto idē pbatur rōne occaſionis ſic.
Omē illud qḋ deus p̄uidit fiendū a princi/
pio: ⁊ angeli p̄uiderunt. ita debuit fieri nulla
alia occaſione accedēte. quia ſummū bonum
in natura humana nō debet eſſe occaſionatū

ſed incarnatio filij dei eſt ſummū bonū ī hu/
mana natura quā a pncipio creatiōis mūdi
oñdit deus nōnullis angelis. ḡ nō debuit eſſe
occaſionata.ſ.propter peccatū facta niſi cum
p̄ciſione ſcꝫ ad paſſionē ⁊ mortē. ḡ patꝫ ꝓpoſi/
tum. ꝙ aūt añ peccatū p̄uiſum ⁊ preoſtēſum
fuerit hoc myſteriū angelis. oñdit Bern. ſu
per illud Ione.ij. propter me venit hec tēpe/
ſtas. Exponens illud verbū de pſona filij dei
dicens. ꝙ lucifer p̄uidit rōnalem creaturam
aſſumendā in vnitatē pſone filij dei: vidit et
inuidit. Vñ inuidia fuit cauſa caſus diaboli
⁊ mouens ipm ad tentandū hominē: cui⁹ fe/
licitati inuidebat ⁊ p peccatū demereret̃ hu
mana natura aſſumptōem ⁊ vnibilitatē ad
deum. Ex quo patet ꝙ lucifer intellexit vnio
nem humane nature: ⁊ ipm lapſum itellexit
vt impedimentū vnionis. ꝓpter qḋ ⁊ procu
rauit lapſum. Ex hoc ergo relinquit̃ ꝙ circū
ſcripto lapſu adhuc eſt ponere ꝯuenientiam
incarnationis. Hec Alexander. Et de h̄ fun
damento etiā tractabit̃ in ſequēti ſmone pre
B pma. ¶ Septimo idē pbatur rōne pſignati
onis ſcꝫ ſacramēti mrīmonij. certū eſt em̄ añ
lapſum fuiſſe inſtitutū mrīmonij ſacramētū
dicente dño Gen.j. Creſcite et multiplica/
mini ⁊ replete terrā. Et Adam. Hoc os ē ex
oſſibꝫ meis: ⁊ hec caro eſt ex carne mea. Hoc
aūt dicit apl's eſſe ſacramentū magnū ī xp̄o
⁊ eccl'ia. ad Eph.v. Si igit̃ ſacramentū hoc
inſtitutū eſt: ⁊ māſiſſet etiā circūſcripto lap/
ſu: patꝫ etiā quia ipa res ſacra futura erat.ſ.
incarnatio filij dei: cuius ipſum erat ſignum
¶ Octauo pbatur rōne oñſionis ſic. Cū mul
ti eſſent modi redimendi genus humanum
ſm̄ Auguſtinū.xiij.de trini. voluit tamē deus
illud redimere iſto modo vt magis alliceret
hominē ad amorē ſui. ſed magis alliciebatur
ad amorē ſui ſi fuiſſet aſſumptus in ſtatu in
nocentie. ḡ etiā ſi homo non peccaſſet vt nos
ad amorē ſuū magis alliceret: carnē aſſume/
re debuiſſet. Et hec veritas ꝯfirmat̃ autorita
te Auguſtini in quodā ſermone dicēs. Que
maior cauſa veniēdi deo niſi vt oñderet nobꝫ
dilectiōem ſuā. vt ſi amare pigeat: reamare
nō pigeat. Hec ille. ¶ Nono idē pbat̃ rōne
C punitionis ſic. Nullus inde debet reportare
ꝯmodum vñ mereret̃ ſuppliciū.l.j.⁊.l.nec ex do
lo.⁊.c.ex tenore.de reſcrip. vbi habet̃ ꝙ nemi
ni malicia ſua dꝫ patrocinari. ⁊ null⁹ ex do/
lo ſuo debet lucrum ꝯſequi. ⁊ nemo ex delicto
ſuo debet facere conditionē ſuam melioreꝫ.l.
tranſactione finita.C.de tranſac.⁊.l.non frau
dat̃.§.nemo.ff.de reg.iur. ⁊ qḋ ibi no.⁊.xvj.

q.j.c.legi.h̄ eñ eſſet contra iuſticie ordinem
Si aũt deus nõ incarnat⁹ fuiſſet niſi peccaſ/
ſet homo: maximũ cõmodũ d̃ ſuo pctõ repoꝛ
taſſet. Cum eñ nullã maioꝛẽ dignitatē nul
lumq̧ maius donũ ꝛ bñficium excellenti⁹ po
tuerit deus dare hoĩ q̃ꝫ ꝙ ſuã naturã aſſume
ret. hoc aũt bñficium nõ habuiſſet ſi non pec
caſſet. Quis nõ videt q̃tum bonũ. q̃tumq̧
bñficiũ aſſecutus eſt ex ſuo peccato? Ex quo
ſm ordinẽ diuine iuſticie meruiſſet eternum
D ſuppliciũ. ¶ Decimo idẽ pbatur rõne beati/
Triplex ficationis. Nã triplex reperit̃ beatitudo ho
btitudo. minis ſm doctoꝛeſ. Prima eſt ſubſtãtialis q̃
ꝯſiſtit in anima. ꝛ hãc ſolũ in deo habet: que
ꝯſiſtit in tribꝫ ipſi⁹ aĩme dotibꝫ. videlicꝫ frui
tione. tentione. ꝛ viſione. Secũda eſt ꝯſub/
ſtantialis: que ꝯſiſtit in beatitudine coꝛpoꝛiſ
videlicet claritate. agilitate. ſubtilitate ꝛ im
paſſibilitate. Tertia d̃r accidẽtalis. quia ſi/
ne iſta eſſet quidẽ homo beatus: ſed non oĩ
no. quia ipſi ſenſus coꝛpoꝛei nõ haberẽt ple/
nam leticiã quantũ ad pñs ſpectat. Preſup
poſito eñ ſaluo melioꝛi iudicio ꝙ oĩes ſen/
ſus homĩs debeãt eſſe in actibꝫ ſuis in cõpleta
pfectione vt coꝛpis beatitudo pleniſſima ſit:
quia plenioꝛ eſſe non poſſit. qꝛ beatus non eſt
cui boni aliq̃d deeſt qđ hr̃e poteſt ſm Augu/
ſtinum in libro de vera innocentia. Et tũc ar
guo ſic ſm p̄dictos doctoꝛes ꝛ Bonauẽ. i. iij.
diſ. j. ar. j. q. ij. homo totaliter debet beatifica/
ri. ſꝫ nõ beatificat̃ niſi in deo qui ſol⁹ eſt eius
merces. ſicut ab Abraã ait Geñ. xv. Ego ſũ
merces tua magna nimis. nec beatificatur to
taliter niſi beatificetur in aĩma ꝛ coꝛpoꝛe to/
taliter. Senſus aũt exterioꝛ nõ poteſt beati/
ficari niſi in re coꝛpali. g̃ ſi tota beatitudo ho
minis in deo eſſe debet: ꝛ nõ ab alio mẽdicari
congruit deũ eſſe coꝛpoꝛeũ. hoc eſt ſibi vnire
coꝛpus in quo tãq̧ in ꝓprio obiecto coꝛpis
ſenſus poſſint ſuaꝫ beatitudinẽ inuenire. Et
licet quis diceret ꝙ ſenſus habuiſſent ſuos
actus: etiã ſine hoc ꝙ deus eſſet incarnat⁹. vt
pote viſus de quo ꝑncipalit̃ loquimur. ꝛ cu/
ius appellatione oĩes quãdoq̧ ſenſus ho/
minis ꝑtinent̃. vt in l. vnica. §. videam⁹. C.
de rei vxo. acti. ꝛ. ff. de lega. ij. l. ſi mihi ꝛ Ticio
in ꝑn. ꝛ de iniurijs. l. item apud. §. ſi q̃s. et de
tri. vino oleoq̧ le. l. ex viu. ꝛ. C. de omni agro
deſerto. l. q̃ agros. li. xj. Nam viſus noſter de
lectatus fuiſſet abſq̧ eo ꝙ deus factus fuiſſet
coꝛpoꝛaliter viſibilis. Vidiſſet eñ pulcritu/
dinem celoꝝ ꝛ alia coꝛpalia oĩa ꝛ maxime io
cũdatus fuiſſet videndo pulcerrima coꝛpoꝛa
ſanctoꝝ. Rñdeo ꝙ veꝝ eſt: non tamen in deo
ſolum fuiſſet beatificatus per hãc viſionem: i
quo debet totus homo beatificari Vñ hoc eſt
ſingulare gaudiũ beatoꝝ ꝙ vident noſtram
humanitatẽ vnitã diuitati. Hinc Berñ. ait
Plenum pꝛoꝛſus oĩi ſuauitatis dulcedine.
videre hominẽ hominis ꝯditoꝛẽ. Ecce enim
dulce lumen ꝛ delectabile oculis videre ſoleꝫ
iuſticie xp̄m dominũ. de quo Malachie. iiij.
Vobis timentibꝫ nomẽ meũ oꝛiet̃ ſol iuſti/
cie. Et hoc ſingulare gaudiũ Iſaias expſſit.
c. xxxiij. dicens. Regeꝫ in decoꝛe ſuo videbũt
Iſtã rõnem ꝯfirmat Auguſtin⁹ in li. de ſpũ
ꝛ aĩa di. Propterea deus factus eſt homo:
vt totũ in ſe hominẽ beatificaret: vt ſiue ho/
mo ingrederetur intus per intellectum ſiue
egrederetur extra per ſenſum: in creatoꝛe ſuo
paſcua inueniret. Paſcua intus in cognitio
ne deitatis. paſcua foꝛis in carne ſaluatoꝛis.
Hec ille. Ex quibꝫ oĩbꝫ claret ꝙ ſi ꝯſiderat̃
incarnatio ſm circũſtantiã: vꝫ pote qꝛ aſſum/
pſit carnẽ paſſibilẽ ꝛ moꝛtalẽ. ſic eſt vera pri/
ma opinio: quia vtiq̧ non fuiſſet deus incar
natus ſi homo non peccaſſet. Si aũt ꝯſide/
ratur in ſe ſimpliciter: tenendũ eſt ꝙ ſi filius
dei ſm opinionem ſecundã incarnatus eſſet:
etiã ſi homo non peccaſſet rõnibus p̄dictis.
Alijs quoq̧ fundamẽtis poteſt eadem veri/
tas declarari: que ponetur in ſermone ſeq̃nti
parte pꝛima.

¶ Pars ſecunda hui⁹ ſermonis que dicit̃
fructificationis

De generatiõe ꝛ ꝯceptiõe filij dei ex ꝟ
gine ꝓphetauit Iſaias ꝓpheta: ſui
libꝛi. c. xlv. dicẽs. Roꝛate celi deſup ꝛ E
nubes pluant iuſtũ: aperiatur terra ꝛ germi
net ſaluatoꝛem. ¶ Unde eſt notandũ ꝙ icar
natio xp̄i pluuie aſſimilatur. qꝛ pluuia tribꝫ Incarna
modis generat̃. ſ. virtute caloꝛis attrahẽtis. tio aſſilat̃
ꝛ vapoꝛis aſcendentis. ac venti colligentis. tur plu/
Venti eñ volantes ſupꝛa mare multum hu uie
moꝛem ſepe colligũt ꝛ ſecũ ad aerẽ attrahen
tes in pluuiã diſſoluũt. Et ſimiliter beata ꝟ/
go his tribꝫ modis hãc celeſtẽ pluuiaꝫ gene/
rauit. Gratia eñ dei eſt amoꝛ dei. Amoꝛ autẽ
eſt ille ignis de quo ipſe ſaluatoꝛ ait Luc. xij.
Ignem veni mittere in terram. Quia igit̃ be
nedicta ꝟgo fuit plena gratia ꝛ amoꝛe dei ꝛ
ꝯſequenter igne ꝛ caloꝛe. Ideo ꝟtute iſtius
caloꝛis diuinum fontem ad ſe traxit ꝛ iſtã ce
leſtem pluuiã generauit. de qua pſ. lxxj. dicit̃
Deſcendit ſicut pluuia in vellus. Item fili/
us dei eſt vapoꝛ virtutis dei. Sapientie. vij. Fili⁹ dr̃
Iſte igitur vapoꝛ inter virginis viſcera ſine vapoꝛ
ſui inciſione ſiue apertione ſe occultauit ꝛ po

ſtea in pluuiam ſe diffudit quando mūdum
famelicū ſatiauit. Juxta illō pſ̄.lxxvij. Plu
it illis manna ad manducandū. Beata aūt
virgo ait illud Ecci.xxiiij. Quaſi libanus n̄
Spūſſā ctus dici tur vēt⁹. incilus euaporaui habitatōem meā. Itē ſpi/
ritusſanctus dicitur ventus. Juxta illō Jo/
hānis.iij. Spūs vbi vult ſpirat. Iſte autez
ventus flans in Maria eius humores col/
legit ꝛ corpus xp̄i formauit ita vt ſalutarem
pluuiā generauit que vniuerſum mundum
fructificare fecit. Dicitur aūt Jaco.v. Non
pluit ꝑ annos tres ꝛ menſes ſex. Anni tres
ſunt tria tempa que preceſſerant: ſcꝫ nature:
culpe: et legis ſcripte in quibꝫ pluuia benedi
ctionis nō venit. Quartū aūt tempus ē gra
tie. Et in iſto etiā non venit vſqꝫ ad menſes
ſex. In iſto autē menſe ſexto miſſus eſt Ga/
briel angelus a deo Luce.j. Et tūc rorauerūt
celi deſuper: ꝛ nubes virginalis pluit iuſtum
atqꝫ aperta eſt terra: id eſt ipſa v̄go bn̄dicta.
Utilita/ tes incar nationis ꝛ genuit ſaluatorē. ¶ Sed ꝓ maiori declara/
tione p̄dictoꝝ eſt ſciendū ꝙ filius dei icarna/
tus eſt ꝓpter multas vtilitates homini ꝛ to/
ti mundo ꝯferendas Primo vt mundū ma
lignitate inflāmatū refrigeraret. ideo aſſimi
latur rori in verbis p̄allegatis. Ros em̄ ca/
lorem temperat: ꝛ refrigeriuꝫ preſtat. Juxta
illō Ecci.xviij. Nōne ardorē refrigerat ros
Et ſic iſte ros temperauit eſtū concupiſcētie.
Juxta illud Ecci.xliij. Ros obuians ardori
venienti humilē faciet eum. Itē adduxit re/
frigerium gratie. iuxta illud Dan̄.iij. Fecit
mediuꝫ fornacis quaſi ventū roris flantem.
¶ Secūdo incarnatus eſt vt mūdū aridum
F impinguaret. Ros em̄ quoſdā piſces mariſ
impinguat: ꝛ ī aliquibꝫ regionibus oues ro/
re paſcunt ꝛ impinguant. Sic iſte ros mun
dum aridū impinguauit. Cui dici potuit il/
lud Gen̄.xxvij. In pinguedine terre et rore
celi deſuper erit benedictio tua. Impinguat
em̄ in xp̄o ex cōſideratione ſue humanitatis
que appellatur terre pinguedo. ꝛ ex conſide
ratione ſue diuinitatis que dicitur ros celi.
¶ Tertio incarnatus eſt vt mundū ſterilem
G fecundaret. Locus em̄ vbi ros nō deſcēdit eſt
ſterilis. Sic mūdus erat ſterilis a bona ope/
ratione. ſed deſcēdit ros iſte in ip̄m ꝛ germia
re fecit. iuxta illud Oſee.xiiij. Ero quaſi ros
ꝛ iſrael germinabit quaſi liliū. ¶ Quarto in
carnat⁹ eſt vt mundū famelicū ſaturaret. vn̄
Numeri.xj. d̄r. Cūqꝫ deſcēderet nocte ſuper
caſtra ros: deſcēdebat pariter ꝛ māna. Iſto
tamē māna nō paſcunt homines coruini. id
eſt ꝑ peccatū denigrati. ſed paruuli id eſt. ho

mines māſueti ꝛ ꝑ puritatē albi. Nā pulli
coruoꝝ qꝫdiu hn̄t pilos albos a parentibꝫ re
linquunt. ꝛ tūc eleuantes capita ꝛ aperiētes
roſtra celeſti rore paſcunt. Unde pſ̄. inquit
de deo. Qui dat iumentis eſcam ipſorum: et
pullis coruoꝝ inuocantibꝫ eum. Qn̄ autē ni
greſcere incipiūt a parentibꝫ ſuis nutriūtur.
Et hec dicit gloſa ſup p̄dicta verba pſalmi/
ſte. ¶ Quinto incarnat⁹ eſt vt poteſtatem de/ H
monū coerceret. ros em̄ nocturno tempe ca/ Xps ros
dens venenoſa animalia arcet. ꝛ idō venenū
eoꝝ nō tantū nocet de nocte quantuꝫ de die.
ꝫ m phīm. raro etiam pungūt ſerpētes qꝫdiu
ſtant inter herbas irroratas Sic iſte ros ce
leſtis ad nos veniens maliciā demonis refre
nauit. Unde ipſi filio dei dicitur Iſaie.xxvj
Ros lucis ros tuus: ꝛ terrā gigantiū. id eſt.
ſuperboꝝ demonum detrahes in ruinam.
¶ Notandū ſcḋo ꝙ ros generatur ī medio ae/ I
ris interſticio: a tempe calido ꝛ tempate
frigido. ¶ Tria aūt ſunt interſticia. ſ. celum
mūdus: ꝛ infernus. xp̄i igit incarnatio non
eſt effecta in ſupremo interſticio. id eſt ī celo.
qꝛ angelicā naturā nō aſſumpſit. Unde ad
Heb.ij. inq̄t aplūs. Nuſqꝫ em̄ angelos ap/ De nō ē
p̄hendit. Nō etiā eſt facta in inferno. qꝛ de/ icarnat⁹ ī
mones nō redemit nec eis pepercit. Jux illō celo nec ī
ij. Petri.j. Deus angelis peccātibꝫ nō pepe iferno: ſz
cit: ſed facta eſt ī medio interſticio. i. in mūdo ī medio
qꝛ naturā humanā aſſumpſit. Juxta illō apo
ſtoli ad Gal.iiij. Miſit de⁹ filiū ſuū factū ex
muliere: factū ſub lege. Iſta aūt roratio. i. fi/
lij dei incarnatio facta fuit ex calido ꝛ frigi/
do. Duo enim induxerūt deū vt homo fierꝫ
ſcꝫ abundātia charitatꝭ ex pte ſui que fuit q̄/
ſi calor. Jux illud ad Roma.v. Commēdat
deus charitatē ſuā in nobis ꝛc̄. ꝛ miſeria ge/
neralis ex pte noſtri q̄ fuit quaſi frig⁹ Unde
pſ̄. inq̄t. Propter miſeriā inopū ꝛ gemituꝫ
paupeꝝ nunc exurgā dicit domin⁹. In h̄ au/
tem fuit diſſimilitudo inter naturalē rorationem:
ꝛ iſtā ſupernaturalē. ſcꝫ dei incarnatio/
nem. quia in naturali eſt tempatus calor et
temperatū frigus. In hac autē ſupernatura/
li fuit nimius calor amoris. Juxta illud ad
Eph.ij. Deus qui diues eſt in miſericordia
ꝓpter nimiā charitatē ſuam qua dilexit nos
cum eſſemus mortui peccato viuificauit noſ
in chriſto. Item fuit nimiū frigus lāguoris
Juxta illud pſ̄. Omnes declinauerunt: ſimꝉ
inutiles facti ſunt: non eſt qui faciat bonum
non eſt vſqꝫ ad vnum. ¶ Iſte autem ros cele
ſtis deſcendit in beata virgine: que facta eſt K
inſtar conche marine que ex rore celeſti ge/

nerat margaritã. Nã ſic dicit Iſidorus ĩ li/
bro ethimol'. Concha marina certo tempore
ſe aperit ⁊ rorẽ celeſtẽ recipit. ⁊ ſic margaritã
inter ſua viſcera gignit. Sic ꝟgo beata ani/
mũ ſuum conſentiẽdo aperuit quãdo dixit.
Ecce ancilla dñi. ⁊ tunc ros ſpiritusſancti ĩ
eam deſcedit: ⁊ ſic filiũ dei generauit. Et hãc
apertionẽ beatiſſime virginis ⁊ deſcenſuz ſpi
ritusſancti in eã ac ſaluatoris incarnatiõem
ex ea: petebat ꝓpheta Iſaias in ꝟbis palle/
garis dicẽs. Rorate celi ⁊c. Hec etiã ꝟgo be/
nedicta fecundata fuit ad inſtar terre: q̃ ro/
re celeſti ꝑfuſa: generat viridẽ herbam. Iu
xta illud Deut. xxxij. Fluat vt ros eloquiuz
meũ quaſi ſtille ſuper germen. Et ideo canit
eccl'ia de chriſto dicẽs. Deſcẽdit in vterũ vir/
L ginis quaſi ros ſuper germen. ¶ Fuit etiã be/
Maria vellus ata virgo ad inſtar velleris gedeonis quod
rore impletũ fuit ⁊ deinde rorauit areã ⁊ im/
pleuit conchã. vt habetur Iudicũ. vj. Iſtud
enim vellus figurauit vterum beatiſſime ꝟ/
ginis in quo deſcendit plenitudo roris: id eſt
totius diuinitatis. Ex qua plenitudine con
cha: id eſt oĩs eccleſia repleta eſt. Vñ Ber
nardus in quodã ſermone inquit. Rigatu/
rus areã dominꝰ celeſti rore: totũ vellus pri/
us infudit. redempturꝰ eñ genus humanuz
vniuerſum preciũ contulit in Maria. De q̃
dici poteſt illud Prouerb. xix. Sicut ros ſu
per herbã: ſic ⁊ hilaritas regine. Tunc enim
rex celeſtis iſti regine arriſit quando de celo
ſicut ros in eius vterũ deſcendit: ⁊ eaz velut
herbam bonã fructificare fecit. Unde ipa di
cere poteſt illud Iob. xxix. Ros morabitur ĩ
M meſſione mea. ¶ De ipſa etiã exponi poteſt il
Caſtruz Maria lud Exodi. xvj. Suaue quoqꝫ ros iacuit ꝑ
circuitum caſtrorũ. Caſtrum eñ dei fuit bea
te virginis animus: qui ita vallatus fuit et
munitus ꝙ nunq̃ʒ potuit ingredi inimicus.
Caſtra etiã dei dici poſſunt eiuſdẽ matris dei
viſcera in quibus diuina maieſtas ad habi/
tandum de celo deſcendit. Unde canit eccl'ia.
Caſte parentis viſcera: celeſtis intrat gratia
venter puelle baiulat ſecreta que non noue/
rat. Dicta ſunt enim caſtra ab obſeruatione
caſtitatis: quã obſeruabãt milites antiqui.
vt ait q̃dam gloſa in. l. qui cum vno. ff. de re
mili. Caſtra etiã aliquando exponũtur id eſt
hoſpitia. vt. C. de metatis. l. omnes. in prin/
cipio lib. xj. Proprie vero dicuntur loca in q̃
bus eſt exercitus ad pugnã. vt in. l. qui mit/
tuntur. §. fi. ff. ex quibus cauſis maio. Et io
beate virginis viſcera in quibus hoſpitatꝰ
eſt ſterit nouẽ mẽſibus dominus exercituum
fortis ⁊ potẽs in ꝓlio: merito caſtra appella/
ri poſſunt. In iſtis ergo caſtris: id eſt: caſtis N
viſceribus intemerate virginis genitus eſt
ros celeſtis: id eſt dei filius. de quo pater eius
eternus ĩquit Iob. xxxviij. Quis genuit ſtil
las roris: quaſi diceret niſi ego. De deſcenſu
quoqꝫ iſtius roris celeſtis exponi poteſt illud
pſ. cxxxij. Sicut ros hermon qui deſcendit ĩ
montẽ ſyon. Ipſe etiã dei filius volẽs intrare
virginis vterũ dicebat illud Canticorũ. v.
Aperi mihi amica mea: columba mea: imma
culata mea: quia caput meum plenũ eſt rore
Hic ĝ ros ſuauiſſimus in ſacrario vteri vir
ginalis nouẽ mẽſibus requieuit: ſicut ipſe ꝑ
dixerat Iſa. xviij. vbi dicit. Hec dicit domi/
nus. ego quieſcam in loco meo ſicut nubes ro
ris in die meſſis. ¶ Sexto principalit' incar
natus eſt filius dei vt mũdum per peccatũ te
nebroſum illuminaret. Vñ verificatũ eſt il/
lud Iſa. ix. Populus qui ſedebat in tenebris
vidit lucẽ magnã: ambulantibus in regione
vmbre mortis: lux orta eſt eis. Erãt enim ho
mines in tenebris ignorãtie obcecati ⁊ facti
ſicut beſtie. Iuxta illud pſ. xlviij. Homo cũ
in honore eſſet nõ intellexit: comparatus eſt
iumẽtis inſipiẽtibus ⁊ ſimilis factus eſt ill'.
Et in ſignũ huius fecit deus primis parenti
bus poſt peccatũ tunicas pelliceas que facte
erant de pellibus animaliũ in ſignũ ſue igno
rantie beſtialis. Beata aũt virgo eis genera
uit eum qui dicit Ioh. viij. Ego ſum lux mũ
di. De quo Ioh. j. dicitur. Erat lux vera q̃
illuminat oẽm hominẽ venientẽ in hũc mũ/
dum. ¶ Septimo incarnatus eſt vt mũduz
in dominio diaboli poſitũ a ſeruitute eius li O
beraret. Añ aduẽtum nãqꝫ ſaluatoris noſtri
diabolus erat vt mũdi dominus ⁊ princeps
c. pudor. xxxij. q. ij. Nõ erat aũt poteſtas ſu/
per terram que compareť ei: qui factus eſt vt
nullũ timeret. Iob. xlj. Venit ergo leo de tri
bu iuda vt contra illũ dimicaret ⁊ humanũ
genus de manibus eius eriperet: ⁊ ipſum de
mũdi dominio eijceret. Unde ipſe dominus
dicebat Ioh. xij. Nũc princeps mũdi huius
eijcietur foras. ¶ Octauo incarnatus eſt vt
nos ſuos peccati (iuxta ea que habentur ad
Roma. viij. ⁊ ij. q. vij. c. quid ergo) ad liber/
tatẽ innocẽtie perduceret: ⁊ de vituperio ⁊ ig/
nobilitate viciorũ: virtutũ nobilitate inſig/
niret: ⁊ nos iniuſtos ⁊ ſceleratos ꝑ paſſionẽ
⁊ mortẽ ſuam deo patri reconciliaret. Unde
Hieronymus ſuper Amos prophetã inquit
Per filiũ virginis de ſeruis facti ſumus libe
ri: de ignobilibus nobiles: de peccatoribus

ſuſti.quia ſatiſfecit ꝑ nobis q̄ eram⁹ debito/
res mortis. Dicam⁹ ḡ oms ſaluatori noſtro
O dn̄e Jh̄u. O redēptor nr̄. O fili dei bn̄di
cte ecce nos ſuos tuos eē ꝯfitemur cuꝫ illa q̄
angelo rn̄dit q̄ ei icarnatōem tuā nūciauerat
Ecce ācilla dn̄i fiat mihi ſm ỽbū tuū. Qui/
bus ỽbis ianue celeſtis hieruſalē aperte ſunt
nobis.i quas itroduci mereamur ipſius bn̄/
dicte virgis itercessiōe: ⁊ tecum ac cum illa re
gnare i ſecula ſeculorum Amē.

¶ De eadē ſacratiſſima filij dei icarnatōe
Sermo .v.

Vas admirabi
le opus excelſi. Ecci .xliij. Jlle
dicit̄ eē artifex ſapiēs ⁊ bonus.
qui nō ſoluꝫ ſcit vas de nouo fa
bricare: ſꝫ etiā ſcit deſtructū i meli⁹ reparare
Nam ſubtilitas artis: ꝑ opa difficiliora co/
gnoſcitur. Difficili⁹ eſt aūt vas cōfractuꝫ re
parare q̄ꝫ nouū facere. ⁊ iō inquit imꝑator i
l.j.§.cūq̄ꝫ.C.de vete.iu.enuc. ꝙ laudabilior ē
is qui factum ſubtilit̄ emēdat eo qui ꝑus ad
inuenit. facit etiā ad predicta ꝙ facilius ē ali
quid de nouo acquirere q̄ꝫ ꝑditum recuꝑare.
c.ſunt qui arbitrātur. ⁊ ibi glo. de peni. diſ. j.
⁊.c. reperiūtur de peni. diſ. iij. ¶ Deus igit̄

De⁹ ho/ minē tā/ q̄ꝫ vas cō fractū re parauit.

eſt optimus artifex. nam vniuerſum mūdū
ex nihilo fabricauit velut vas bonum. Gen.
j. Et vas deſtructū. ſcꝫ hoiem i melius repa/
rauit. Jn hoc em̄ vaſe depicta erat imago dei
quod vas primi parētes icaute ſuātes ꝯfre/
gerūt. quia mutauerūt gl'iam icorruptibilis
dei ⁊c. ad Roma. j. Jgit̄ pro reparatiōe hu/
ius vaſis plorauit genus hūanum q̄nq̄ꝫ mi/
libus ānis ⁊ vltra: dicēs cum ps. Fact⁹ ſum
velut vas ꝑditum. Tādem audiuit de⁹ pat̄
eius clamorē: ⁊ miſit ſapientiſſimū artificeꝫ
ſcꝫ ſpiritūſanctū. de quo dicit̄ Sap. j. Nim
em̄ eſt artifex qui poteſt facere mundū de im/
mundo cōceptū ſemine. Job. xiiij. Et opatōe
iſtius artificis filius dei incarnat⁹ iſtud vas
reparauit in virgine glorioſa ꝑcioſius q̄ꝫ ꝑ/
us. Quod figuratū fuit Hieremie. xviij. vbi
dictum eſt Hiere. Deſcende in domū figuli
qui deſcendit: ⁊ vidit fieri vas quoddā lute/
um. ſed vas illud totū contritū eſt. Deinde
de ipſa maſſa aſſumpta fecit̄ figulus vas op/
timū queādmodū ipſe voluit. quo facto: de
dit illud Hieremie: in ſignū ꝙ deus eque re/
pararet hieruſalē ꝯſtructā vt figul⁹ vas illō
Spūaliter em̄ ꝑ primū vas intelligitūr pri
ma mulier quā diabolus tentās totaꝫ adeo
contriuit ꝙ nō remāſit in ea nec in ſuis poſte
ris tantū integritatis vt poſſet reponi ſcintil
la diuine gratie in ea. Fecit ḡ deus de eadem
maſſa humani generis aliud vas admirabi
le ſic̄ dicūt verba propoſita. ſ. beatam virginē
Mariaꝫ. ꝑ cuius conceptū vas illud huma
ni generis deſtructū reparauit: ⁊ ſupernā hie
ruſalem in repletione angelice ruine ꝑ filiū
ſuum reſtaurauit. ita ꝙ felicius eſt quod per
ipam virginē lucrati ſumus q̄ꝫ qđ ꝑ Euam
ꝑdidimus. Unde illi Chryſoſtomus ſuper
Miſſus eſt inquit. Aue gratia plena: vltra
iam nō diabolus aduerſum te. vbi em̄ ꝑmus
vulnerauit bellator: ibi ſummus medic⁹ anti
dotū ꝑ mulierē poſuit. Per mulierē decurrit
fallacia. ꝑ mulierē emanāt meliora. Non ve
rearis culpatā ꝯdemnationē. Mater em̄ il
lius qui ꝯdemnauit efficieris. Aue aīmatuꝫ
templū dei celi terreq̄ꝫ dn̄a. Hec ille. Et Gre
gori⁹ nazanzen⁹ ſup Auē. dic. Tabulas nr̄e
nature quas culpa ꝯfregerat denuo verus le
giſlator de terra noſtra ſibi dolauit abſq̄ꝫ cō/
cubitu: diuinitatis ſue corp⁹ ſuſceptibile cre/
ans quod diuin⁹ digit⁹ ſculpſit. ſ. ſpūſſanct⁹
ſuꝑueniet in virgine. De hac igit̄ reꝑatione
in vtero virginis facta: tres conſideratiōes
faciemus.
Prima dicetur aſſumptionis.
Secūda reparationis.
Tertia ỽo opationis
¶ Pars prima hui⁹ ſermonis que dicitur
aſſumptionis.

Jnquit Auguſtinus in libro de vera
innocētia. c. lxiij. Diuinitas verbi
equalis patri facta eſt ꝑnceps mor/
talitatis noſtre. nō de ſuo: ſed de noſtro accipi
ens vt ⁊ nos efficeremur participes diuini/
tatis ei⁹ nō de noſtro: ſꝫ de ipſius dono. Hec
ille. Hoc aūt fuiſſet congruum. ſ. deū huma/
nam carnē aſſumere probari poteſt vltra di/
cta in ſuꝑiori ſermone multis rationibus. vt
elicitur ex dictis Alexandri de ales in. iij. ꝑte
ſumme in tractatu de cōuenientia incarnati/
onis. ⁊ Richar. ac beati Bonauē. in. iij. diſ.
j. ar. ij. q. j. ⁊ ſancti Thome in. iij. parte ſum
me. q. j. ar. vj. Et primo ratione oſtenſionis
diuine potētie. Nunq̄ꝫ em̄ potētia ꝑfecte oſ̄
ditur niſi effectus virtuti cauſe coequet̄. Cū
igitur potentia dei ſit infinita perfecte nō oſ̄
ditur niſi in actu infinito. Omne auteꝫ qđ
creatū eſt finitatē habet. Ergo congruū fuit
deum incarnari vt oſtenderet infinitā poten
tiam ſuā in coniunctione tam diſtantiuꝫ. ſcꝫ
creatoris ⁊ creature. Magna enim oſtenſa

De⁹ ho/ minē aſ/ ſumeī de buit

fuit eius pōtentia in ꝯiunctiōe diſpariū ele/
mentoꝝ vtiqꝫ cōtrariaꝝ qualitatū i vno cor
pore ⁊ in tāta cōcordia ⁊ equalitate: ſicut fuit
in corpe Ade ante lapſum. Maior autē fuit
oſtenſio potentie ſue in ꝯiunctione illorū ad
ſpiritū humanū. Maxima ꝟo in cōiunctio
ne vtriuſqꝫ .ſ. corporis ⁊ anime ad ſpiritū in
creatum. inter que eſt maxime diſparitas et
diſtantia. De qua cōiunctione loquit̾ Ber.
in ſermone de natiuitate dñi. Talia opa fec̄ il
la omnipotens maieſtas in aſſumptōne no/
ſtre carnis: ita mirabiliter ſinglaria ⁊ ſingu/
lariter mirabilia: vt talia nec faciēda ampli/
us ſup terrā. verbuꝫ q̇ppe ⁊ anima ⁊ caro in
vnā cōuenere pſonam. ⁊ tria vnū ſunt: nō cō
fuſione ſubſtātie ſed vnitate pſone. Hec ille
Opus ergo incarnationis diuine fuit oſten
ſiuus infinite ꝟtutis eius ⁊ potentie ſ̄m Da
maſcenū li. iij. c. j. Nihil em̄ mai⁹ qꝫ creatorē
Declaratur dei ſapientia fieri creaturā. ¶ Scd̄a ratio dr̄ declaratiōis
ſumme ſapiētie diuine. Sapiētis enim ſ̄m
phm̄. j. metaphiſ. eſt ordinare. Ordo autē
vt ait Auguſtin⁹. xix. de ciui. dei. eſt pariū diſ
pariūqꝫ reꝝ vnicuiqꝫ locū ſuū tribuēs diſpo/
ſitio. Accipit̾ aūt hic locus nō ꝓprie ſꝫ ꝓ con
gruentia. ꝓ dignitate. ꝓ gradu vniuſcuiuſqꝫ
Ergo ad manifeſtandā ſummā ſapiam dei:
congruū fuit ſummā fieri ordinatiōem. que
enim a deo ſunt: ordinata ſunt. ad Rom. xiij
Ordinatio aūt ſumma in creatura eſt dum
iuxta omnē poſſibilē modū reducit̾ in ſuum
fontē quo vnitur ſuo principio. Hoc autem
nō poteſt fieri niſi illi vniatur perſonaliter.
Quacūqꝫ em̄ alia data: hec maior eſt ⁊ pſtan
tior. In hac ḡ oſtenſione oſtēdit deus ſuaꝫ in
finitam ſapientiā. Unde Bern̄. in quadam
epl̄a inquit. Nemo nouit hominū nec noſce
re poteſt ad plenū: q̇d boni ad grām: quid de
coris ad gloriā: quid cōmodi ad ſalutē peneſ
ſeipſam cōtineat hui⁹ venerandi myſterij .ſ.
humane redemptōis inſcrutabilis altitudo
Attrahitur hō Hec ille. ¶ Tertia ratio dr̄ attractionis. q̇a
enim homo naturaliter attrahit̾ ad viſibilia
⁊ illis afficit̾. Ideo ꝯueniēs fuit vt deus ꝑ aſ
ſumptionē humane nature viſibilis fieret: vt
ex viſibili eius humanitate ad cognitionem
⁊ amorē eius diuinitatꝭ inuiſibilis hoīes
traherent̾. Et iō Aug⁹. ꝯtra eos qui querūt
vtrū deus potuerit aliter humanū genus re/
dimere qꝫ ꝑ incarnationē ſuā. dic̄ in libro de
agone xpiano. Poterat quidē ſꝫ ſi aliter face
ret: ſi̾r noſtre ſtulticie diſpliceret. Si em̄ nō
appareret oculis pctoꝝ: lumen eis vtiqꝫ eter
num qđ ꝑ interiores oculos videt̾: inq̄natis
mentib⁹ videre nō poſſent. Iō aūt nos viſi/
biliter ꝯmonere dignat⁹ eſt vt ad inuiſibilia
ꝑpararet. Hec ille. ¶ Quarta rō dr̄ demōſtra
Demonſtrat̾ dei bonitas. tionis infinite bonitati diuie. De⁹ em̄ cuꝫ ſit
ſumme ⁊ infinite bon⁹ q̄ nihil meli⁹ cogitari
valet ſ̄m Anſel. in lib. monologion. debuit ſe
ſumme diffundere pn̄te creatura: q2 ſicut de
natura boni ē ſe diffundere i alios. vt dictū ē
ſup̄ in ſ̄mone pcedēti. ita de natura ſūmi boni
eſt ſe ſūme diffundere. q2 vnūq̇dqꝫ nitit̾ na/
tura ſibi ꝓpria. j. metaph̄. ſꝫ nō ſe ſūme diffū
deret pn̄te creatura niſi hūane nature vnire
tur. ḡ ⁊c̄. Licet em̄ de⁹ pr̄ ſe diffuderit pleniſ
ſime i filiū ꝑ generatōem ⁊ pr̄ ⁊ fili⁹ in ſpūm
ſanctū ꝑ ſpiratiōꝫ. tn̄ hec diffuſio facta ē cre/
atura nō pn̄te. ⁊ etiā ſi nūqꝫ facta fuiſſet aliq̄
creatura. vn̄ ſi ſummū bonū nō ſe ſūme dif/
fundiſſet creatura pn̄te: fuiſſꝫ cogitare maio
rē diffuſionē. ⁊ cū maior diffuſio maiorē ar/
guat bonitatē: fuiſſet etiā cogitare maius bo
nū ipo deo qđ ē impoſſibile eē. Ad demōſtrā/
dā ḡ ſummā bonitatē ſuā ipi creature decuit
deū incarnari. vn̄ Iob. iij. dr̄. Sic de⁹ dilexit
mundū vt filiū ſuū vnigenitū daret. ¶ Qui
Corroborat̾ ſpes hominiſ ta rō dr̄ corroboratiōis. ſ̄m em̄ Rich. vbi .ſ.
ꝑ incarnatiōꝫ filij dei corroborata ē ſpes nr̄a:
vt deo poſſim⁹ ꝯiugi ꝑclarā beatā viſioneꝫ ⁊
ꝑfectā fruitiōꝫ. Un̄ Aug. xiij. de trini. c. xix. in
quit. ꝙ ſi natura fili⁹ dei miſcd̄ia fact⁹ eſt fili⁹
hoīs ꝓpter filios hoīm. qꝫto credibili⁹ eſt na
tura filios hoīm grāe fieri filios dei. Et iſte om
nes generatōes locū hn̄t ſi hō nō peccaſſꝫ. ⁊
ꝓbāt ꝙ de⁹ humanā carnē aſſumpſiſſet. ꝓpt̄
pctm̄ aūt carnē mortalē aſſumpſit vt ꝑ hoīe
ſatiſfaceret: ⁊ ꝯtra hoſtē illi⁹ diabolū decerta
ret. Et h̄ eſt qđ Aug⁹. in li. cur q̄n ⁊ quō de⁹.
c. vj. ꝯcludēdo dic̄. Subtiliter ḡ ſubtilē ini
micū de⁹ expugnare voluit: ⁊ q̄ſi ſb̄ eſca hūa/
nitatis hamū celauit diuinitatꝭ. q̄ten⁹ ille q̄
oēm carnē q̄ſi merito inuaſerat: carnē inueni
ret q̄ ſibi ꝑrſus nil deberet: quā dū illicite con
tingeret merito eā quā q̇dammō licite poſſi
debat amitteret. Sic q̇ppe hoſtis antiquus
deludēd⁹ erat vt q̇ hoīem deluſerat ꝑ hoīeꝫ deū
deluſus ⁊ ipe fieret. ⁊ ſic̄ icautū hoīeꝫ callide
ſibi ſubiecerat. ita ꝑ hoīem cautū nō callide:
ſed ſapient̾ ſubijceret̾. Hec ille. ¶ Magꝭ au/
Nō debuit angelicā naturam aſſumere tem ꝯgruū fuit deū aſſumere naturā hūanaꝫ
qꝫ angelicā vel alterius creature. quod ꝓbat̾
ſ̄m ſanctū Bonauenturā in. iij. diſt. ij. ar. j.
q. ij. ⁊ beatum Thomā in eadē diſtinctione.
arti. j. Et Alexandrū de ales vbi ſupra. ⁊ Ri
chardum de media villa. in iij. di. ij. arti. j. q.
ij. Et primo ratiōe ꝑſonalis diſtinctionis

ſic Licet em̄ etiā in angelis reperiat̄ perſona
litas ſicut in homine.quia angelus eſt pſona
vt dicitur in.ij.ſniaꝝ.diſ.iij.tamē magna eſt
differētia inter hominē ⁊ angelū in hoc ꝙ in
humana natura eſt pſonalitas ſm originē.⁊
in angelica nō. Una em̄ pſona humana ori
ginatur ab alia:q꞉ filius eſt a patre.qđ ita n̄
eſt reperire in angelis. Unus em̄ angelꝰ nō
eſt ab alio:ſed oīs ſimul creati ſunt. Et hec
habentur a magiſtro vbi ſupra:⁊ ideo magiſ
congruebat ꝙ deus aſſumeret eā naturam i
qua eſſet talis diſtinctio ſm originē ſicut eſt i
V diuinis pſonis tanq̄ꝫ magis cōforme diſtin
ctioni earum. ¶ Secūda ratio dicitur exē/
plaris repſentationis. Homo enim magis
expſſe repſentat deum q̄ꝫ angelus:rōne cuius
dicit̄ microcoſmus grece.id eſt minor mun/
dus latine ſm pħm.viij.phiſ. Anima enim
humana ⁊ rationalis nō tm̄ repſentat deum
prout cōſideratur in ſe:ſed etiā inq̄ꝫtū vnit̄
corpori ⁊ illud regit ⁊ in quo toto habitat ſi/
cut deus in maiori mūdo.eſt em̄ tota in toto
⁊ tota in qualibet eius pte ſm Auguſtinū in
vj.de trinitate.qđ qualiter intelligatur expo
ſui in ſecūda pte roſarij ſmonū.ſmone.x.pte
prima. Et iſta ratiōe magis dicit̄ homo fa/
ctus ad imaginē dei q̄ꝫ angelus ſm Alexan.
de ales vbi ſupra.⁊ in.ij.pte ſumme in tracta
tu de angelis.⁊ beatū Bonauenturā in.ij.di.
xvj.ar.ij.q.j. Et ratione huius maioris ſimi
litudinis fuit maior ratio vnibilitatis.quia
omne ſimile appetit ſuum ſimile. Eccli.xiij.
¶ Tertia ratio dicit̄ maioris compoſitionis
homo em̄ compoſitꝰ eſt ex natura corporali ⁊
ſpirituali ⁊ qđammodo cōmunicat cū oīmi
creatura:vt dictū eſt ſupra ſmone precedēti.
parte pma. Hinc eſt ꝙ cū homo aſſumitur ⁊
deificat̄:qđammodo oīmis creatura in eo ex/
altatur dū ſuo ſimili deus vnit̄. Et ideo aſſū
ptio humane nature magis facit ad pfectio/
nem vniuerſi q̄ꝫ aſſumptio angelice:quia in
homine maior eſt cōmunitas cū oīmi creatu/
ra q̄ꝫ in angelo. Congruū etiā fuit vt carneꝫ
aſſumeret noſtri generis ſm beatū Bonauē
turā in.iij.diſ.xij.ar.j.q.ij.⁊ Rich. in eadeꝫ
diſ.⁊ Alex.in.iij.pte ſumme i tractatu de cō
ueniētia incarnatiōis. Et pbari poteſt mul/
tis rationibꝫ habēdo reſpectū ad peccatum.
Et pma dicit̄ cōſeruatiōis diuīe iuſticie.vt
videlicet eiuſdē generis eſſꝫ puaricator ⁊ ſa/
tiſfactor. Nam ſi alterꝰ generis eſſet:non at
tribueretur eidē generi ſatiſfactio cui ⁊ offen
ſio.ac p hoc nō recte ſeruaret̄ iuſticie rectitu/
do qui ab illo genere requirit emēdaꝫ i quo

Hō ma/
gis repn̄
tat deum
q̄ꝫ angelꝰ

Xpus de
buit aſſu
mere car
nem nr̄i
generis

reperit pcedentē offenſam.l.ſancimus.C.de
penis.⁊.l.ſi pena.ff.eo.ti.⁊.l.ob maritorum.
C.ne vxor pro mari.⁊.c.romana.de ſen.excō.
lib.vj.cū ſi. Un̄ Anſelmꝰ in libro cur deus
homo:dicit. Si nouū hominē facit nō ex ge
nere Ade:nō ptinebit ad genus humanum
quare nō debuit ſatiſfacere p eo qui nō venit
de illo.ſꝫ ſicut iuſtū eſt vt p culpa homis hō
ſatiſfaciat.ita iuſtū eſt vt ille qui ſatiſfecit ſit
idē aut eiuſdē generis cū eo q̄ fecit peccatuꝫ
aliter nec Adā nec aliq̄s ſatiſfacere p ſe po/
tuiſſet. ¶ Secunda ratio dicit̄ indicationis X
diuine dulcedinis ⁊ miſericordie.vt videli/
cet deus qui ab homine cōtemptus fuerat tā
q̄ꝫ ab aduerſario ⁊ inimico:ipſe idem generi
humano vniret̄ in chriſto in vnitate ſuppo/
ſiti.in hoc em̄ manifeſtat̄ mira dei cōdeſcēſio
qui voluit ſibi cōiungere p indiſſolubile vin
culum humanū genus ſibi inimicuꝫ. Iuxta
illud ad Romanos.v. Cōmendat aūt deus
charitatē ſuā in nobis:quia cum inimici eſſe
mus recōciliati ſumus deo p morteꝫ filij ſui.
¶ Tertia ratio dicit̄ diuine ſapiētie determi/ Y
nationis que nullo poteſt infringi vicio. De
creuerat em̄ deus ⁊ ordinauerat vt totū hu/
manū genus multiplicaret̄ ex vno propter
repreſentatiōem illius vniuerſalis principij
quod eſt deus. Hoc aūt p peccatū infringi n̄
debuit.⁊ ideo mediator dei ⁊ hominū chriſtꝰ
homo verus nō aliūde:ſed de maſſa totiꝰ ge/
neris humani debuit formari. Un̄ apoſtolꝰ
ad Heb.ij.ait. Qui ſanctificat ⁊ qui ſanctifi
catur ex vno oēs.ſꝫ chriſtus eſt qui ſancti/
ficat. Qui xo ſanctificatur eſt humanuꝫ ge/
nus.ergo apparet ꝙ chriſtus debuit eſſe đ ge
nere humano. ¶ Notādum quoq̄ꝫ ꝙ nō fuit
cōgruum ꝙ chriſtꝰ aſſumeret ipm hominē
primum ſcꝫ Adā:ſm Alexandrū de ales vbi
ſupra ⁊ ſanctū Bonauēturā iteꝫ vbi ſupra.
q.ij.⁊ hoc triplici reſpectu. Primo enim nō
cōueniebat reſpectu oīum creatoris.vt vide/
licet perſona chriſti hominē aſſumeret ptō/
rem cū ipſe i forma aſſumpta deberet peccato
res iudicare:⁊ nullatenꝰ de peccato argui poſ
ſe.nec ſm naturā aſſumētem nec ſm naturaꝫ
aſſumptā.ſm quas naturas cōpetit ei iudi/
ciaria poteſtas. Unde ipſe dicebat Ioh.viij
Quis ex vobis arguet me de peccato? Sed
ſi chriſtus aſſumpſiſſet Adam:ſequeretur ꝙ
proprietates que conueniunt Ade:conueni
rent chriſto homini.igitur eſſet dicere de ipo
ſicut de Adam ꝙ peccauit. Sed ipſe eſt de/
us.⁊ proprietates que conueniūt illi homi/
ni aſſumpto:cōueniunt filio dei cui vnitur.ex

Xps non
debuit aſ
ſumere p̄
mum ho
minem

Z

go diceretur filius dei peccauit.qđ eſt impiū
dicere:ꝛ impoſſibile eſſe.¶ Scđo nō ꝯueni/
ebat reſpectu p̄mi hoīs.q2 nemo de ſua mali
cia debet reportare cōmodū.vt dictū eſt i ſer/
mone p̄cedenti.vt habetur etiā in.c.ex lrīs.đ
dolo ꝛ ꝯtu. Sed ſi Adā ꝓpter ſatiſfactiōem
đ ſua culpa cōmiſſa aſſumeret̃ a verbo repor
taret ineffabilē ſublimitatē ꝛ vtilitatem. qđ
eſt abſurdū dicere:vt videlicet ille qui tātuꝫ
ſe deiecerat p culpā:tantū exaltaretur vt eſſet
deꝰ.ſufficiebat nāqꝫ ſibi nimiū vt ſaltē ei recō

A

ciliaretur:nedum ꝙ ipſe deus efficeret̃.¶ Ter
tio hoc nō ꝯueniebat reſpectu humani gene
ris.quia cū ille homo eſſꝫ pene debitor:vt po
te ille qui erat reus omniū animaꝝ noſtraꝝ
nō eſſet eius paſſio tantū deo grata quantū
ſi eſſet innocens.ꝛ vix etiā ſufficeret ad ſatiſ/
faciendum ꝓ ſe:nedum cū alijs ſatiſfactōem
ſuā poſſet cōmunicare.¶ Poteſt quoqꝫ pba
ri vltra p̄dicta conueniēs fuiſſe filiū dei aſſu
mere carnē humanā alijs rationibus. Et pri
mo ratione diuine p̄deſtinationis ſm̄ Alex.
de ales in.iij.parte ſumme.in tractatu de pre/
deſtinatione xp̄i.ꝛ Richardū in.iij.diſt.vij.
ar.ij.q.ij.ꝛ Bonauē.in eadē diſ.ar.vltimo.
q.ij.ꝛ Alexan.lombar.eadē diſt.vbi dicūt ꝙ

Filiꝰ dei fuit p̄de/ſtinatus eſſe hō.

hec eſt ꝟa propoſitō ꝙ filius dei fuit p̄deſtina
tus eſſe homo.hoc eſt fuit p̄uiſus ab eterno ꝙ
aſſumeret humanā naturā vel ꝙ p̄deſtinatū
fuit ab eterno ꝙ filius dei fieret homo .et hoc
concedit magiſter in predicta diſt.vij.tertij.
Nam qui p̄ordinatur ad aliquid dicit̃ p̄de/
ſtinari ad illud.ſed anteqꝫ filius dei eſſet ho
mo:preordinatū eſt vt fieret homo.ergo ꝛc.
Item hec eſt vera propoſitio:homo predeſti
natus eſt eſſe filius dei:ſm̄ Alexan.vbi ſupra
ꝛ Rich.ꝛ Bonauē.vbi ſupra.q.iij. ꝛ Alexā
drum lombardū eadē diſtin.exponendo ſic.
Homo p̄deſtinatus eſt eſſe filius dei.hoc eſt
anteqꝫ eſſet homo:preuiſus eſt eſſe filius dei.
Uel ſic. Homo p̄deſtinatus eſt eſſe filius dei
id eſt predeſtinatū eſt vt homo ſit filius dei.
Et ita intelligitur illud apoſtoli ad Rom̄.j
dicētis de chriſto homīe. Qui p̄deſtinatꝰ eſt
filius dei in virtute.vbi ait glo.predeſtinatꝰ
eſt Jeſus vt qui futurus erat in carne filius
Dauid:eſſet in virtute filius dei. Cōuenien

B

ergo fuit vt ſi Adam nō peccaſſet:filius dei
humanā carnem aſſumeret cū diuina prede/
ſtinatio nō poſſit falli.¶ Secundo idē3 pro
batur rōne angelice cognitionis qui ſtatim
ex quo creati ſunt cognouerūt incarnatiōem
dei futurā. Unde ſanctus Maximꝰ in quo
dam ſermone ait. Utrū angeli cognouerint

Angeli ſtatiꝫ co/gnouerūt i carnatoꝫ filij dei

futurā incarnationem ambigi non oportet.
Latuit aūt eos inueſtigabilis dn̄i cōceptio
atqꝫ modus:qualiter totus in genitore:ꝛ to/
tus manabat in omībꝫ.necnō ꝛ in ꝟgis cellu
la clauſus. Un̄ ꝛ angelus Gabriel cū virgo
queſiſſet:quō fiet iſtud:in generali tm̄ reſpō
dit. Sp̄ūſſanctus ſupueniet in te. Un̄ dicit
Bern̄.in quodā ſmone:ꝙ deus pater ſtatim
angelis creatis oſtendit filiū ſuū incarnādū
ꝛ eis omnibꝫ obtulit ad honorādum. vn̄ lu/
cifer ſupbia intumeſcēs ꝛ inuidia ꝯtabeſcens
homini aſſumēdo a filio dei noluit ſubijci ſꝫ
ſeipſum equalē deo facere appetijt.ꝛ iō meri
to corruit vt ſcriptū eſt Jſa.xiiij. Et tunc fa/
ctum eſt p̄liū magnum in celo inter luciferū
ꝛ ſequaces ex vna parte:ꝛ angelos bonos ex
altera.vt ſcriptū eſt Apoc.xij.vnde proiecto
dracone cū ſequacibꝫ ſuis cantabant angelī
dicentes. Facta eſt ſalus ꝛ ꝟtus ꝛ regnū dei
noſtri ꝛ poteſtas xp̄i eius.¶ Tertio idē pro/
batur ratiōe demonſtrationis feſtinate.mox
eī̄m Ade formato demonſtratū eſt incarnatio
nis xp̄i myſteriū quādo miſit deus ſoporē in
eo. Geñ.ij.quē ſoporeꝫ magiſter vocat exta/
ſim.in.iiij.diſ.xxix. Tunc eī̄m in formatione
Eue ex latere ipſius Ade.intellexit ꝛ poſtea
p̄dixit ſpiritu prophetico vnionē dei cū car/
ne humana quādo dixit de vxore ſua:que fi/
gurabat eccl'iam ſicut ip̄e xp̄m. Hoc nunc os
ex oſſibꝫ meis ꝛ caro de carne mea. Ubi dicit
Alex.vbi .ſ.ꝙ ad hoc ſignificandū facta eſt
Eua ex corpore ade:vt ſicut ipſi quaſi vnum
corpus carnale erāt:ſic xp̄s ꝛ eccl'ia q̄ſi vnuꝫ
corpꝰ ſp̄ūale.q2 eccl'ia de ipſa formata ē. Un̄
ad Eph.v.ait apl's. Membra ſumꝰ corpis
eius ꝛ de carnibꝫ eius ꝛ de oſſibus eius. Ex
quibus omnibꝫ patet ꝙ etiam ſi adam non
peccaſſet:dei filius humanā carnē aſſumpſiſ/
ſet. Et poteſt alia ratio dicta nobilitatōnis ꝛ
pfectionis aſſignari. Nam deo conueniebat
nobilitare ꝛ pficere oīa ꝓ ſuā incarnatōeꝫ:
non obſtante peccato. Un̄ p eam nobilitauit
ꝛ perfecit naturā humanā nobiliſſimo indi/
uiduo.ꝛ genus corporeū nobiliſſimo corpo/
reo.ꝛ genus ſpirituale nobiliſſima anima.q̄
oīa facta nō fuiſſent chriſto nō incarnato.
Item oīa elementa per xp̄m dedicata ſunt
ꝛ ſanctificata tam in vnione nature ad natu
ram qꝫ etiā per ſingularē eius operationem.
Nā terra ſanctificata eſt in grano frumēti i
eucariſtia.ꝛ vinum ꝛ aqua in eius precioſo
ſanguine.aqua etiam in baptiſmate:in quo
ſanctificauit omnē creaturam.aer in aſſum/
ptione xp̄i.ignis in miſſione ſpiritusſancti i

linguis igneis.ꝛ ſic de alijs.

¶ Pars ſecunda hui⁹ ſmonis que dicitur
reparationis.

P Ro expeditione hui⁹ partis querit:
quare deus magis voluit humanã
naturã aſſumere ꝛ eam reparare: ꝙ
angelicã. Ad quã dubitatiõem quia reſpõ
ſum eſt in quarta pte hui⁹ opis. ſermone. v.
pte. ij. Ideo hic nõ multũ inſudabo. tamen
ad maiorẽ declaratiõem dictoꝝ vbi ſupra di
co ꝙ put poteſt colligi ex dictis Alexãdri de
ales in. iij. pte ſumme. in tractatu de neceſſita
te incarnatiõis. ꝛ Rich. in. iij. diſ. ij. art. j. q.
iij. ꝛ beati Bonauẽ. in eadẽ diſ. ar. j. q. ij. Et
Anglica natura ñ debuit reparari ſ3 humana
theologis in. ij. ſen. di. xxj. Multꝭ ex cauſis
nõ debuit reparari angelica natura. Pecca/
tum em̃ luciferi ꝛ ſocioꝝ eius fuit irremiſſi/
bile. ꝛ pmo reſpectu arbitrij. Nam liberũ ar/
bitrium angeli añ electiõem ſe h3 mutabilit
poſt electiõem vo ſe habet immutabiliter. li
berum vo arbitriũ homis ſe habet mutabili/
ter añ electiõem ꝛ poſt electiõem vſq3 ad mor
tem. Vñ phs in. iij. de regimine pncipũ ait.
Liberi ſum⁹ vſq3 ad finẽ ad h ꝛ ad illud: ad
bonum ꝛ malũ. Angelus ergo ſic fuit ꝯdit⁹:
vt añ electõem poſſet reuolui tã ad malũ ꝙ
ad bonũ. ſed poſtꝙ elegiſſet aliquid horũ ſi
ue malũ ſiue bonũ nõ poſſet ampli⁹ mutari.
ſed haberet liberum arbitriũ cõfirmatum in
illo ſiue bono ſiue malo. ꝛ nõ poſſet illud de/
teſtari. quia angelus cũ aliquid itelligit nõ
facit ſicut homo qui cognitiões ſuas accipit
in tpe: ꝛ nõ totũ ſimul intelligit: ſed vnũ p⁹
aliud: ꝛ vnũ ex alio. ſicut ex pmiſſis accipit
ꝯcluſionẽ. Angelus em̃ accipit ſtatim totũ
nõ ꝯferendo ſed ſine tpe ꝛ ſine diſcurſu ꝛ nõ
vnũ poſt aliũ: vel vnũ ex alio. Et ſic ſm ſtatũ
ſue ꝯditionis iudicat de re tota ſimul. ꝛ iudi/
cando videt eã totã ſimul. ꝛ ſic certiſſime iu/
dicat ꝛ nõ poteſt decipi ſicut homo. ğ ꝯſeqn
ter nec excuſari. Cum ğ ſemel elegerit lucifer
malum: in quo fuit ꝯfirmatũ eius liberũ ar/
bitrium: vt ait ſanctus Bonauẽ. in. ij. di. vij
ꝛ habetur p glo. in. c. qui eps. xxiij. di. nõ po/
teſt amplius penitere ſiue p pniam culpã ſu/
am delere. maxime quia voluntas nõ poteſt
deteſtari peccatũ in ſe exiſtens ſine gr̃a gratiſ
data diſponente ꝛ pueniente. Volũtas autẽ
diaboli ſm ſanctũ Bonauẽ. ꝛ Rich. in pdi/
cta diſ. caret om̃i gr̃a liberꝝ arbitriũ diſponẽ/
te. Cum igit peccatũ non poſſit remitti ſine
gratia gratũ faciente ꝛ ſanante. ꝛ ad hãc p/
tingi non poſſit ſine pdicta gratia pueniente
ꝛ diſponẽte: qua diabolus priuatus eſt. pa/
tet ꝙ eius peccatũ eſt irremiſſibile. ¶ Scien
dum ğ ꝙ angelo fuit a deo pfixus ſtatus me/ D
rendi vſq3 ad primã voluntatẽ bonã vel ma Angelo
lam. Ideo ſicut homo poſtꝙ temp⁹ merendi fuit pfix/
pertranſijt. ſ. tempus vite qntũcũꝙ ſolũ vnũ us ſtatuſ
mortale peccatũ fecerit non poteſt vltra bonã meredi
voluntatẽ acquirere ſicut etiã fuit de angeliſ
Unde Damaſcenus inquit. Hoc eſt in an/
gelis caſus quod in hominibꝰ mors. Et Au
guſtinus in libro de fide ad Petrũ ait. Sic
creauit angelos deus vt qui vellent: ppetuo
boni eſſent: ꝛ qui nollent: nunꝙ eos diuino
munere repararet. Propter caſum igit angeli
ablata eſt ei gratia merendi. vnde quando
angelus cecidit: ſtatim extra ſtatũ merendi
fuit. Homo vo quando peccauit non exiuit
ſtatum merẽdi. ideo ſe diſponere potuit ad
obtinendã miſericordiã dei. Vñ inqt Ric.
in. ij. diſ. xxj. ar. j. q. iij. ꝙ natura humana nõ
pcipitauit ſe in pfundum ex tanto conatu ſi
cut angeli mali qui in malo obſtinati ſunt et
indurati. ¶ Secũdo fuit irremiſſibile reſpe E
ctu qualitatis peccati. ꝛ hoc triplici ratione. Pctm̃ ã
Primo rõne generis peccati. nã tã angelus geli fuit
ꝙ homo peccauit p ſupbiam. ſ3 differenter. ho/ irremiſſi
mo em̃ peccauit appetendo ſcientiã dei. Gen̄ bile
iij. vbi dixit diabolus primis parentibꝰ. Eri
tis ſicut dij ſcientes bonũ ꝛ malũ. ſ3 angel⁹
peccauit appetẽdo omnipotentiã. vt habet
Iſa. xiiij. vbi dixit angelus. Ponã ſedẽ me/
am ad aquilonẽ ꝛ ero ſimilis altiſſimo. quã
quidẽ omnipotẽtiam nunꝙ voluit deus cõ/
municare alicui creature. quia ſm illã eſt om
nium pncipiũ. qꝛ igit angelus appetijt eſſe
pncipium ꝛ eſſe ſimilis deo. ppter hoc appe/
tijt illud ad qđ nullo modo erat ordinatus.
ꝛ ppter hoc nõ habet excuſatõem aliquam. ꝛ
ſic eius peccatũ eſt inexcuſabile ꝛ irremiſſi/
bile. Ad ſciẽtiam aũt eſt homo ordinatus in
gloria: nõ aũt ad omnipotẽtiam. Peccatũ
ğ hominis eſt excuſabile reſpectu pdicto ꝛ cõ
ſequenter remediabile. nõ ſic autẽ fuit pecca/
tum angeli. quia illud appetijt quod ppriũ
erat creatoris. ¶ Secundo idẽ probat ratio/ F
ne circũſtãtie peccati. Nam in Adã fuit ali
qua ignorãtia. quia mortale credidit eſſe ve
niale. ſicut dicit Auguſtinus ſup Gen̄. An/
gelus aũt nõ habuit ignorantiã in peccãdo:
ꝛ ideo peccatũ hominis fuit remiſſibile: nõ
autem peccatum angeli. Poſſumus etiam
dicere: ꝙ Adam peccauit ex quadam in/
firmitate humana. Ideo peccauit in pa/
trem. Eua ex quadam ignorãtia feminea.
ideo peccauit in filium. Diabol⁹ aũt pecca/

uit ex ꝓpria ꝛ ex certa malicia .ꝛ iō peccauit i
ſpūſcm̄.qḋ peccatū vt ait ſaluator Math.
xij.nō remittit in hoc ſeculo nec i alio.qḋ eti/
am habet̃ de peni.diſt.j.c.Deus quis ſimil'.
G ¶ Tertio idē ꝓbatur rōne occaſionis peccati
q2 homo alio inſtigāte ꝛ eū decipiēte peccaue
rat.ꝛ ideo ignoſcendū fuit ei q̄ prouocatꝰ ita
fecit.l.qui maior.§.ſi libertus.ff.de bo.liber.de
ceptis em̄ eſt ſubueniendū.l.ij.ff.ad tertu.ꝛ
l.ij.§.hec verba.ff.ad velle.ꝛ.c.inter.de do/
na.ꝛ.c.cū vniuerſoꝝ.de re.ꝑmu.ipē ſꝫo ſatha
nas nullū inſtigatorē habuit:ſed ſeipſuꝫ ad
peccatū ex ſua prauitate reflexit. Quapropt̃
homo q̄ ꝑ aliū ceciderat: etiā ab alio repari
debuit. Unde magiſter in.ij.diſt.xxj.ait de
Adā. Qui aliquā licet modicā cadendi occa
ſionem habuit. Jdcirco ꝑ dei gratiā iuuari de
buit ꝛ potuit ad veniā: vt qui ꝑ aliū cecide/
rat:per aliū iuuaret̃.qui ḡ incitatorē habuit
ad malum:nō iniuſte repatorem habuit ad
bonum. Diabolus ſꝫo quoniā ſine tentatiōe
alicuius peccauit:per aliū vt reſurgerꝫ iuua
ri nō debuit:nec per ſe potuit. Jdeo irreme/
diabile eius peccatū extitit. Peccatū ſꝫo ho/
minis ſicut ꝑ aliū habuit initiū: ita ꝑ alium
non incongrue habuit remediū. Hoc etiam
aſſerit apoſtolꝰ ad Roma.v.dicēs. Si em̄ ꝑ
vnius delictum multi mortui ſunt:mlto ma/
H gis gratia dei ꝛ donum in gratiā vnius Jhu
Deꝰ sta/ chriſti in plures abundauit. ¶ Tertio prin/
tim debu cipaliter probatur peccatū luciferi fuiſſe ir/
it punire remediabile ratione ꝓprietatꝭ diuīe iuſticie
angelū ꝛ Jn ꝑmis em̄ parētibꝫ erat tota natura hūa/
nō hoīem na.vt ait Auguſtinꝰ.xiij.de ciui.c.iiij.q̄ ꝑ eos
poſtea erat multiplicāda in alijs:ſed in āge/
lo peccāte nō erat tota natura angelica.imo
iam tota erat multiplicata.ꝛ ꝓpter hoc diui/
ne iuſticie congruū fuit vt nō ſtatim punirꝫ
hominē vel iudicaret q̄cito peccauit donec
ſpecies humana multiplicaret̃.ꝛ maxie nu/
merus electoꝝ.ꝛ tūc iudicarētur ꝛ punirent̃
qui eſſent puniendi.ſed ſtatim debuit puni/
re angelum:q2 in eo nō habuit locū predicta
dilatio Homo igit̃ debuit iudicari in fine vi
I te ſue:ꝛ in die iudicij.ꝛ tūc nullū erit remedi
um ſic̄ nec modo angeli. ¶ Quarto idem ꝓ/
batur rōne ꝯditionis diuine miſcḋie. Cum
enim vt ſupra dictū eſt:in ꝑmo homine eſſet
tota humana natura:ipſo perdito tota fuiſ/
ſet corrupta ꝛ ꝑdita.ſꝫ q̄uis natura angeli/
ca in aliquibꝫ cecidiſſet:pars tñ maior pſti/
terat:ſm magiſtrū in.ij.diſt.xj.ſed vbi ma/
ior eſt indigētia:ibi maiori opus eſt miſeri/
cordia.l.ſi quis ad declinandā.§.penul.C.ḋ
epiſ.ꝛ cle.l.vnica.C.publice letic̃ie.libro.xij.
Quia igit̃ angelica natura nō ceciderat to/
ta:humana aūt ſic:q2 in radice peccauit.iḋo
nō fuit ꝯgruū diuīe miſericordie ꝛ ſūme pie
tati vt ita nobilē creaturaꝫ ſicut eſt humana
natura ex toto ſineret perire. Unde ad h̄ ꝓpo
ſitū adducit mgr̄ in.ij.di.xxj.c.p̄terea Aug.
in lib.enchiridion.c.xxviij.dicentē. Placuit
vniuerſitatis creatori ꝛ moderatori: vt q̄m
nō tota multitudo angeloꝝ deū deſerendo ꝑe
rierat:ea que perierat in eterna damnatiōe
remaneret.que aūt cū deo illa deſerēte pſtite/
rat:de ſua certiſſime cognita felicitate gaude
ret.at ſꝫo creatura rōnalis que in hoibꝰ erat:
q̄m peccatis atq3 ſupplicijs tota perierat.ex
parte reparari placuit.vnde angelice ſocie/
tati ſuppleretur quod ruina illa minuerat.
Hec ille. ¶ Quinto idē ꝓbat̃ rōe diuīe ſapie
Nam q2 angeli ſunt ꝯditi i ꝓpinq̄ diſpoſiti K
one ad glīam:tū rōne nature q2 ſpūales:tūꝫ Breue
ratiōe loci q2 in celo empyreo. Jdcirco a diui tps merē
na ſapiētia tempꝰ meriti eſt eis tam breue ꝑ/ di fuit ā/
fixum in quo mereri potuerunt ꝛ demereri. gel' pſtitū
homini ſꝫo q2 conditꝰ eſt in corpe animali.ꝛ lōgū aūt
ita in diſpoſitione remotiori ad gloriam: q2 homini
corpus qḋ corrumpit̃ aggrauat aīaꝫ. Sap.
ix. Et etiā datus eſt ei locus diſtans ad me/
rendū.ſ. paradiſus terreſtris .ideo prefixus
eſt ei terminus longus.ꝛ eius peccatū reme/
diabile fuit.angelicū ſꝫo irremediabile et in/
excuſabile:q2 angelꝰ eſt ſpūs:ꝛ iō debebat eſſe
fortis ꝛ ꝓmptus.homo ſꝫo habebat carneꝫ q̄
ad bonū ſꝑ eſt infirma:dicēte dño Math.
xxvj. Spūs q̄dē ꝓmptꝰ eſt caro āt infirma.
Jnfirmitas ſꝫo aliqualiter excuſat.l. queſitū
ff.de re iudi.ꝛ etiā fragilitas natural'.l.ij.§.ſi
q̄d aūt.C.de vete.iu.enuc. Aliā etiā rōem aſ/
ſignat beatꝰ Bonauē.in.ij.diſ.xxj.ar.j.q.ij.
dicens. Diuīa ſapīa iuſte voluit iuſticiā ſuā
ꝛ ſeueritatē ſui iudicij in hoīe exercere preter
eternā dānationē in h̄ q2 hoīem in carne moꝛ
talem morti tradidit ꝛ hoīs innocētꝭ morteꝫ
ꝓ ſatiſfactione ſuſcepit.ſic vt ſpūs inuitus de
ſereret corpus ꝛ mors exigat̃ in pena ſicut cō
miſſa fuerat in culpa.angelus aūt ī natura ī
mortalis erat:ꝛ iō nō erat via ad exercēdum
in ipo ſeueritatem niſi ꝑ mortē damnatiōis
eterne. Hec ille. Quare aūt natura angl'ica
poſt peccatū nō fuerit capax pnīe ſic̄ hūana:
diffuſe tractat Alexander de ales in q̄rta ꝑ/
te ſum.q.lv.ar.j.cuiꝰ dicta breuitatis cauſa
pertranſeo.
¶ Pars tertia huiꝰ ſermonis que dicitur
operationis.

L
Incarnatiōꝫ opata ē tota trinitas.

IN hac parte querit̄ a q̄ opata ſit in/
carnatio filij dei: Reſpondet̄ ꝙ hāc in/
carnationē ꝓbi tota trinitas effec. vt
habet̄ ex̄ de ſum. tri. ꝛ fi. ca. c. firmit̄. Opa eñ
trinitatis ſunt indiuiſa ab ex̄. Vñ Aug. i. j.
de trini. c. iiij. ait. ꝙ ſic pr̄ ꝛ filiꝰ ꝛ ſpūſſctūs i/
ſeparabiles ſunt. ita ꝛ inſepabilit̄ opantur. ꝛ
in. xiij. li. eiuſdē opis inq̄t. Nō facit pr̄ facit
M
Solꝰ filiꝰ eſt incarnatꝰ
filius ꝛ ſpūſſanctus. ac oīa ſimul ꝛ filiꝰ: ac
amboꝝ ſpūs pariter ꝛ concorditer operātur
Hec ille. ¶ Quāuis aūt tota trinitas i incar
natione ꝓbi opata ſit: tñ pſona filij ſola hu/
manā carnē aſſumpſit. Unde magiſter i. iij.
diſ. j. ait. Dicimꝰ ꝙ nihil opatur filiꝰ ſine pr̄e
ꝛ ſpūſancto ſed vna eſt hoꝝ opatio indiuiſa
ꝛ indiuiſibilis. ꝛ tñ filiꝰ nō pater vel ſpiritus
ſanctus carnē aſſumpſit. ipam tamē carnis
aſſumptionē ipſa trinitas opata eſt. ſicut in/
quit Auguſtinꝰ de fide ad Petꝝ. c. ix. dicens
Reconciliati ſumus p ſolū filiū ſm carnem:
ſed nō ſoli filio ſm deitatē. Trinitas eñ nos
ſibi reconciliauit p hoc ꝙ ſolū verbū carnem
ipſa trinitas fecit. Sicut eñ inſepabilis eſt
vnitas trinitatis: ita ꝛ opatio. Nō tñ eādeꝫ
trinitatē natā de ꝟgine: crucifixā ꝛ ſepultam
catholici tractatores docuerūt ſꝫ tm̄mō filiū
Nec eandē trinitatē in ſpecie columbe deſcen
diſſe ſup xp̄m: ſed tm̄ ſpm̄ ſctm̄. Luce. iij. nec
eandem dixiſſe de celo. Tu es filius meꝰ di/
lectus: ſed tm̄ vocē patris factā fuiſſe ad fili/
um. Luce. iij. ꝛ Math. xvij. ꝛ. ij. Petri. ij.
Q̄uis pater ꝛ filius ꝛ ſpūſſanctus inſepabi/
les ſint: ꝛ ita inſepabiliter opent̄. hec ē mea fi
des: qm̄ hec eſt fides catholica. Licet ḡ ſolus
filius carnē aſſumpſerit: ipſam tamen incar
natiōem cū patre ꝛ ſpūſancto operatus eſt.
Hec magiſter vbi ſupra. Hec aūt fieri poſſe
declarat Auguſtinus in ſermone de natiuita/
N
Exēplis pbat ſo/lū filium icarnatū
te dñi p tria exempla. ¶ Primū eſt de anima.
nā in aīa eſt rō. ꝛ vna eſt aīa ꝛ rō: ſed aīa aliō
agit: ꝛ aliud rō. anima eñ viuit. ratio ꝓo ſa/
pit. ad animā ptinet vita: ad rationem ſapiē
tia. ꝛ tamē nec anima eſt ſine rōne: nec ratio
ſine anima. ꝛ cū vnū ſint: anima tamen ſola
ſuſcipit vitā. ꝛ ratio ſola ſuſcipit ſapiētiam.
Sic pater ꝛ filius licet vnū ſint ꝛ vnus deꝰ.
ad ſolū tamē xp̄m ptinet caro: ſicut ad ſolam
rationē ptinet ſapientia. ¶ Secundū exem/
O
plum eſt de ſole. Ex vno eñ ſolis radio pce/
dit calor ꝛ ſplendor. ſed calor exiccat. ſplēdor
illuminat. Aliud igit̄ ſuſcipit calor: aliō ſplē
dor. licet calor ꝛ ſplendor ab inuicē nequeāt
ſeparari. nā ſplendor ſuſcipit illuminatōem
non feruorē. calor ꝓo ſuſcipit feruorē: nō illu
minationem. aliud qꝫ ſimul aliud vero ſingu
lariter agunt ꝛ tamē ab inuicē non ſepantur
Sic ꝛ filius ſuſcepit carnē ꝛ nō deſeruit pa/
trem nec ſe diuiſit ab eo. In diuinitate ergo
eſt equalitas. in carne ſola filij proprietas. ꝛ
tamē ab eo patris ꝛ ſpiritusſancti nunq̄ꝫ re/
ceſſit diuinitas. ¶ Tertiū exemplū eſt. Naꝫ P
vt cythara musicum melos ſonis dulcibꝰ red
dat: tria pariter adeſſe vident̄. ſ. ars. manus
ꝛ corda. Ars dictat. manus tangit. corda re
ſonat ꝛ audit̄. ꝛ tamē nec ars nec manus ſo/
num reddunt: ſed ea cū corda pariter opan/
tur. Sic nec pater nec ſpiritusſanctus carnē
ſuſcipiunt: ꝛ tamē cū filio pariter operātur.
ſola corda excutit: ꝛ carnem ſolus filius reci/
pit. operatio tamē in tribꝰ cōſiſtit. quomodo
ergo ptinet ad ſolā cordam ſoni redditō: ſic
pertinet ad ſolū filiū carnis hūane ſuſceptio
Hec ille vbi ſupra. Que exempla etiam po/
nit in libro de virginitate beate ꝟginis. So
let etiā ad hoc dari exemplū de tribus domi/
cellis ſiue ſororibꝰ que ex ſeipſis vnā induūt
aliqua veſte quādo nubit: omes eñ tres ean
dem operationē faciunt: ꝛ tamē vna illaruꝫ
ſola induitur ꝛ nubit. Dari quoqꝫ poteſt ex/
emplū de igne in quo eſt ſubſtātia: ſplendor ꝛ
calor. ꝛ tamē quādoqꝫ ſplendorē videmꝰ. ſub
ſtantiā autē ꝛ calorē nō percipimus. Nam i
candela ſplendorē quidē percipimus: calorē
aūt minime videmus. Sic in ꝓpoſito filius
dei ſolus carne veſtitus apparuit: cum tamē
eiꝰ opatio a patre ꝛ ſpiritusancto diuiſa nō
ſit. ¶ Q, autē vna pſona diuina incarnari Q
potuerit ſine alia probat Petrus de aquila
in. iij. diſt. j. q. ij. ꝛ ſanctus Bonauentura in
eadē diſ. ar. j. q. ij. ꝛ Rich. ibidem per omnia
ꝛ Alexander de ales in. iij. parte ſumme i tra
ctatu de conuenientia incarnationis. cuiꝰ ra
tionē cauſa breuitatis omitto. ¶ Sed hic q̄ R
ritur cum incarnationē filij dei tota ſit trini/
tas opata. quare totiens in ſacra ſcriptura
ꝛ in articulis fidei approprie t̄ hec operatio
ſpiritui ſancto dum dicit̄: Qui conceptus ē
de ſpirituſancto. Rñdet ſanctus Bonauētu
ra in. iij. diſti. iiij. arti. j. q. j. ꝛ Alexander de
ales in tertia pte ſumme in tractatu de conce
ptione xp̄i. ꝛ Richardus in. iij. diſt. iiij. arti.
j. q. j. ꝛ beatus Thomas in tertio ſcripto. di.
viij. ar. ij. q. j. ꝛ in. iij. pte ſumme. q. xxxij. art.
ij. ꝙ hoc fit triplici de cauſa. Primo ratione
cauſe mouētis deū ad humane nature ſuſce/
ptionē: q̄ fuit charitas. Ex amore eñ natio
venit filiꝰ dei vt carnē ſibi aſſumerꝫ in vtero
ꝟginali. vt habet̄ Joh. iij. Vñ mgr in. iij. di.

Quare approp/atur coīt ſpūiſctō opatio i carnatio nis

tiij. hãc rõem approbãs ait. Nõ em̃ iõ opera
tio incarnatiõis ſpirituiſancto ſepiꝰ attribui
tur: qꝛ ipſe eã ſine patre ⁊ filio fecerit: ſed q̃a
ſpũſſanctus eſt charitas ⁊ donũ pr̃is et filij
ex ineffabili dei charitate verbũ caro factum
eſt. ⁊ inextimabili dei bono filius vniuit ſibi
formã ſerui. Hec ille. Preterea vt oſtendat̃
ꝙ nõ ex aliquibꝫ meritis ſʒ ex ſola liberalita/
te ⁊ gr̃a dei carnẽ aſſumpſit: attribuit̃ xp̄i con
S ceptio ſpirituiſancto: qui eſt ip̄a gr̃a. ¶ Se/
cundo idẽ ꝓbatur rõne ꝟtutis preparãtis. ſi
cut em̃ charitas dei ad hominẽ mouit deũ pn̄
cipaliter. ſic charitas ipſiꝰ ꝟginis eam maxi
me diſpoſuit ad hoc donũ ſuſcipiendũ. vt di
cit ſanctus Bonauen. vbi ſup̃. Illud autꝫ
qđ maxime ꝑparauit ꝟginẽ fuit amor. Vñ
queadmodũ mulier concipit ꝑ viri dilectõꝫ
⁊ ipſius adheſionẽ. que eſt cauſa deſideriorũ
in amore ꝟtutis generatiue. Sic beata ꝟgo
ꝓpter amoris ſingularitatẽ: ſingulariter cõ
cepit deum ex deo. ⁊ iõ cõcepiſſe dr̃ de ſpũſan/
cto. Unde Hugo de ſancto victore in q̃dam
libello inquit. Cõcepit virgo Maria de ſpi
rituſancto: nõ ꝙ de ſpirituſancto ſemẽ partꝰ
ſuſceperit: ſed qꝛ ꝑ amorẽ in opatione ſpiritꝰ
ſancti ex carne ꝟginis diuino partui ſubam
T miniſtrauit. Hec ille. ¶ Tertio idem probat̃
rõne reprimende ſiue excludende falſitatis.
Ideo nãqꝫ dicit̃ cõceptus de ſpũſctõ. vt car/
nale corpus iteruenïſſe non credat̃. ⁊ ꝙ om̃is
peccati contagio excludat̃. ⁊ ne credatur ꝙ ſe
immiſcuerit feditas cõcupiſcentie ac per hãc
pctm̃ originale. vt inquit ſanctus Bonauẽ.
vbi ſupra. Patet ḡ vt inquit magiſter vbi
ſup̃ ꝙ frequens nominatio ſpũſſancti ab illo
ope pr̃em ⁊ filiũ non excludit: ſed potiꝰ vno
nomiato tres intelligunt̃: ſicut fit ſepe ĩ alijs
opibꝫ. Unde Auguſtinꝰ ſup hoc mouens q̄
ſtionẽ in libro enchiridion: in hunc moduꝫ
eã determinat dicẽs. Cũ illã creaturã quã ꝟ/
go concepit ⁊ peperit: qꝛuis ad ſolã perſonaꝫ
filij ptinẽtem tota trinitas fecerit. neqꝫ enim
ſepabilia ſunt opa trinitatis: cur in ea facien
da ſolus ſpũſſanctus nominatꝰ ẽ: An ꝟo qñ
vnus triũ in aliquo ope noiat̃: vniũſa opari
trinitas intelligit̃. Ita vere eſt ⁊ exẽplo doce
ri poteſt. Audiſtis ꝓpoſitã queſtionẽ: eiuſdẽ
V qꝫ ſolutiõem. Hec magiſter vbi ſup̃. ¶ Patꝫ
ḡ ꝙ licet incarnatio xp̄i facta ſit opatiõe totiꝰ
Spũſſã trinitatꝭ: tñ ſingulariter ſpũiſancto attribu/
ctꝰ ſupue itur: qui in glĩoſam ꝟginem ſupuenit: ſicut ei
niet in te angelus Gabriel ꝑdixit Luc. j. dicẽs. Spi
exponit̃. rituſſanctꝰ ſupueniet in te. qđ exponit btũs
Tho. in. iij. diſ. iij. Primo ſuperueniet in te.
id eſt ſuper poſſibilitatẽ ⁊ curſum nature dã
do fecũditatẽ ⁊ ſuãdo ꝟginitatẽ. Scđo ſup
ueniet in te. i. ſupra id qđ habes de plenitudi
ne eiuſ. qꝛ ſicut olim implebat mentẽ: ita nũc
implebit ventrẽ. Tertio ſupueniet in te. i. ſu
per te de celis veniet: qꝛ om̃e datũ optimum
deſurſum eſt. Jacobi. j. quod notat glo. i. l. ij.
ff. de legi. Quarto ſuperueniet in te. id eſt ſ/
pra merita tua ⁊ ſupra merita omniũ creatu
rarum. Quinto ſuperueniet in te. i. ſup̃ om̃s
q̃ ante te fuerũt. Et ꝟtus altiſſimi. i. dei filiuſ
qui eſt ſapiẽtia pr̃is. vt dr̃. j. ad Cho. vj. ob/
umbrabit tibi. i. ſb vmbra carnis tue latebit.
ſub vmbra em̃ carnis latuit virtus deitatis.
¶ Sꝫ hic ad maiorẽ ꝑdictoꝝ declaratõeꝫ di X
cere poſſumus ꝙ incarnatio filij dei eſt fctã ce Incarna
leſti nũcio mediãte: ⁊ ſpũſancto operante: ac tio fctã ẽ
ipſa ꝟgine materiã miniſtrãte. Primo igit̃ mediãte
dico ꝙ facta eſt mediante celeſti nuncio: quia nuncio
miſſus eſt Gabriel angelus a deo ⁊c̃. De ta/
li aũt nuncio exponi poteſt illud Prou. xxv.
Aqua frigida eſt anime ſitienti: ⁊ nũcius bo
nus de terra longinqua. Aqua frigida ſitim
ſedat. eſtũ temperat: ⁊ quadã iocunditate in
bibẽdo delectat. Beata aũt ꝟgo Maria val
de ſitiebat aquã diuine gratie. habebat etiã
eſtũ magnũ. i. magnũ deſideriũ de hũani ge/
neris ſalute. Habebat quoqꝫ magnã iocũdi/
tatem de ꝓmiſſa deo virginitate. Et ideo Ga
briel angelus fuit ſibi ſicut aqua frigida. q̃a
plenitudinẽ gratie ſibi ꝑdixit dicẽs. Aue gr̃/
tia plena. Salutẽ quoqꝫ humani generis ꝑ
eã fiendã aſſeruit dicẽſ. Et vocabis nomẽ eiꝰ
Jeſum. i. ſaluatorẽ. Virginitatẽ etiaꝫ illiba/
tã ſibi ſuandã ꝑdixit dicẽs. ꝙ ꝯciper de ſpũ/
ſancto ⁊ nõ de ſemie humano dũ ait. Spũſ/
ſanctꝰ ſupueniet ĩ te ⁊c̃. ¶ Scđo facta eſt hec Y
incarnatio opatione ſpũſſancti. Vñ Beda
ſuper Lucã ait. Spirituſſanctꝰ in ꝟginem
ſuperuenit qui in eius vtero redemptorꝭ cor
pus opatione ſua ſine virili ſemine de eiꝰ ꝟ/
ginea carne creauit. Et Auguſtinus ĩ ſermo
ne de annunciatione ait. Dixit angelus. O
Maria virgo dei: filia dei: ſi a me requiris:
quomõ virgo parias ⁊ poſt partũ virgo per
maneas. vel quomõ fiat in te q̇ fecit te. audi
me ⁊ nõ pturberis in te. Spũſſanctus ſuper
ueniet in te. ita vt nec eſtum patiaris libidĩs
⁊ mater ſis creatoris. Et Bern. ſup miſſus ẽ
inquit. Ecce concipies ⁊ paries filiũ. Conci
pies quod caro neſcit. nõ habet conditio: na/
tura nõ admittit. O btã ⁊ ꝟebtã ꝟgo Ma
ria q̃ pter generãdi curas: pter materna faſti
dia: ad tantã gl̃iam germinis ꝑuenit ¶ Ter/ Z

cio dico ꝙ hec incarnatio facta eſt ipa ꝟgine
materiā miniſtrāte .quā materiā ſpūſſanctꝰ
ſic ſanctificauit ꝙ nūꝙ vlli vſui niſi diuino
apta fuit.ſic dicit Hiero.in ſmone ad Eu/
ſtochiū exemplū lane adducēs.vñ ait.Añ q̄
dem aduentū ſpūſſcti in vtero ꝟgis vterus
eius q̄uis impollutꝰ ⁊ ſanctꝰ:adhuc tñ vili/
tate hūanitatis erat indutus tanq̄ lana cā/
didiſſima.ad quā cū acceſſit ſpūſſanctus ve/
lut eadē lana cū inficit̃ ſanguine conchili vl'
muricis:vertit̃ in purpurā .verſa eſt ⁊ ipſa ſi
ne coitu in matrē dei vt iā nō ſit qđ fuerat:
ſꝫ purpura mūdiſſima ad īdumētuꝫ ſummi
regꝭ diuinitꝰ aptiſſime dedicata . De h̄ etiā
ſicut dicit Alchimiꝰ in li.de trinitate.Beata
Maria lana mūdiſſima fuit ⁊ ꝑ ꝟgitatem
clariſſima:q̄ ſola eſſet in ſe filij dei recipere di
gnitatē.Sic lana conchili ſanguine intin/
cta vt ex eadē fieret purpura: impiali maie/
ſtate tm̄mō digna.quā q̄ nullꝰ eſſet dignus
īduere niſi auguſta pditꝰ dignitate Hec ille
De cuiꝰ ꝟginis imaculate dei filiū mirabili/
ter ꝯcipiēte ⁊ parturiēte inq̄t Auguſtinus ī
ſmone de natiuitate dñi.Virga aaron ſubi/
to pduxit flores ⁊ frondes ac nuces.ꝟga pro
tulit qđ añ nō habuit.nō radicata plātatōe
nō defoſſa ſarculo.non animata ſucco.non fe
cundata ſeminario.virga ḡ potuit ꝯtra na/
turam nuces educere.⁊ virgo nō potuit na/
ture iure dei filiū generare ? quaſi dicat.imo
multo magꝭ.h̄ aūt oñdit exēplo ſpeculi et ra/
dij ſolis dicēs.Sol' radiꝰ ſpecula penetrat:⁊
ſoliditatē eiꝰ īſenſibili ſoliditate ptrāſit.⁊ ta
lis videt̃ extrinſecꝰ qualis exiſtit intrinſecuſ
Itaq̄ nec cū ingredit̃ violat.nec cū egredit̃
diſſipat.Sicut em̄ ſpeculū nō rumpit radi
us ſolis ſic integritatē ꝟginis ingreſſus aut
aggreſſus viciare non potuit diuinitatꝭ.hec
aūt incarnatio fieri nō potuit niſi ipſa ꝟgine
ꝯſentiente.Vñ Bern̄.ſup Miſſus eſt ait.
Da ꝟgo rñſum.rñde ꝟbum ⁊ ſuſcipe ꝟbum
ꝓfer tuū ⁊ ſuſcipe diuinū.emitte trāſitoriū
⁊ amplectere ſempiternū Conſenſum igitur
ꝟgo pſtitit qñ dixit.Ecce ancilla dñi ⁊c̄.qđ
exponit Bern̄.vbi ſ̄.dicens. Verbuꝫ quod
erat in principio apud deū fiat caro de carne
mea:nolo vt mihi fiat aut declamatorie ꝑdi/
catū.aut ſingulariter ſignificatū aut imagi
narie ſomniatū ſed ſilenter inſpiratū.pſona
liter incarnatū ⁊ corꝑaliter inuiſceratū.Hec
Bern̄.in pſona ꝟgis.Aū q̄ ꝟbo dei incarna
to nos incorporari faciat hic ꝑ amorē ipa mr̄
eius benedicta :vt in celeſti palacio poſtmo/
dum illi vniamur ꝑ gloriam in ſecula ſeculo

Virgo materiā miniſtrauit.

Ad icar/nādū filium oportuit ꝟginem conſentire

rum Amen.

¶De eadē mirabiliſſima filij dei icarnati
one ex ꝟgine. Sermo .vj.

Sanctificauit

tabernaculū ſuū altiſſimus. pſ. xlv. Precioſis reliquijs ſolet fi/o
ri pcioſum tabernaculū aureuꝫ
vel argenteū:q᷑ locꝰ debet eſſe ꝓportionatꝰ lo
cato.vt ait phs.iiij.phiſ.⁊.ij.de aīa . Aū igit̃
nullū tā pcioſum iocale nullāq̄ pcioſiorē reli
quiam mūdus vnq̄ hr̄e potuerit filio dei.id
circo decuit illā hr̄e tabernaculū pcioſum vbi
reponeret̃ ſpecioſus forma p̄ filijs hoīum. h̄
aūt tabernaculū fuit beata ꝟgo Maria ſpe/
cioſa inter filias hierl'm:q̄ figurata fuit Exo
di.xxv.vbi dñs precepit Moyſi dicēs.Fac
mihi ſanctuariū ⁊ habitabo i medio eoꝝ ⁊c̄.
Per h̄ em̄ ſanctuariū figurata fuit ꝟgo bene
dicta q̄ ſuꝑ oīes ſanctos ſanctior eſt.Inuē/
tus eſt aūt vnꝰ optimꝰ faber.ſ.ſpūſſanctus:q̄
ipam adeo ſubtiliter ornauit ꝑ artē ſuā vt fi
eret digna habitatio filij dei.repoſitaq̄ eſt in
hoc ſanctuario archa theſauroꝝ oīm ſcꝫ ipſe
dei filius:in quo ſunt oīes theſauri ſapiētie
dei abſcōditi.vt d᷑ ad Col'.ij. In eo etiā eſt
altare vbi mactant̃ beſtie. In h̄ em̄ altari.ſ.
ꝟgine glioſa que eſt altare exēplariū ſi q̄s at
tendat reperiet plene q̄lr̄ actꝰ brutales ⁊ be/
ſtiales debeat occidere:⁊ de occiſis facere ſacri
ficium deo corde ꝯtrito ⁊ humiliato . Nā in
hoc altari inueniet malleū humilitatꝭ ad cō/
terendū leonē ſupbie.aculeū charitatꝭ ad fe/
riendū ſerpentē inuidie.ſtimulū pauptatis
ad pcutiendū lupū auaricie.iaculū ꝟgitatis
ad interficiendū porcū immūdicie. ibiq̄ oīa
arma parata inueniunt̃ ad effuganda oīa
pctā.ibi etiā eſt menſa ꝓpoſitiōis . q᷑ in ipa ē
tam pctōꝝ q̄ iuſtoꝝ refectio.In h̄ etiā altari
eſt candelabrū reſpiciēs ad aquilonē Nā ab
aquilone pandet̃ oīe malū. Hiere.j. Inde
em̄ ꝯſurgit tenebrarū princeps q̄ inſultat fi/
delibꝫ:pcipue in hora mortꝭ. Hoc aūt cāde/
labrū eſt ipſiꝰ ꝟginis adiutoriū ⁊ ſubſidium
ꝯtra diabolum in exitu vite pſentꝭ.¶In iſto
igitur tabernaculo virgineo deus habitatōꝫ
ſuā elegit.Vñ Leo papa in ſmone de natiui
tate ꝟginis inq̄t.Oportebat q̄ppe edificari
domū in q̄ deſcendēs celeſtꝭ rex habere digna
retur hoſpiciū.hāc igit̃ domuꝫ dei ſapientia
edificauit ⁊ in ea excidit columnas ſeptem.
Septē nāq̄ hec domꝰ ſuffulta colūnis exti/
tit.q᷑ venerabil' mr̄ dñi ſeptē ſpūſſancti do/
nis dotata fuit. Neceſſe enim fuit ꝓus erigi

A

Maria eſt altare exēploꝝ

B

thalamũ:q̃ veniẽtẽ ad nuptias ſuſcipet ſpõ/
ſum. Hec ille. De cuiꝰ ſpõſi aduẽtu ad nupti
as cũ btã vgie ãglo mediãte celebratas tres
pulcras ꝯſideratões faciemꝰ.
Prima dicet̃ determinabilitatꝫ.
Secũda ſocietatis
Tertia vero mirabilitatꝫ.
¶ Pars prima huius ſmonis que dicit̃ de
terminabilitatis.

Narrat̃ q̃dã legatio fcta a ſcis ad d̃m p in/carnatõe

PRo expeditõe huiꝰ ptis poſſumꝰ de/
uote ꝯtemplari q̄ cũ poſt pctm̃ Ade
clauſum fuiſſet celũ ita vt nullꝰ intra
re poſſet. vidẽs aũt Adã ꝛ ſancti pr̃es ſe a ſuo
deſiderio fuiſſe defraudatos atq̃ꝫ in limbo per
tot milia annoꝝ ſteriſſe icarceratos. ſup h̃ ſci
entes p doctrinã ſacre ſcpture ſe non poſſe ab
illo carcere liberari niſi aduẽtu meſſie: ꝯſiliũ
fecerũt int̃ ſe q̃d agendũ foret. Int̃ alios aũt
erat David rex rõne dignitatis regalis pn/
cipalioꝛ.q̃ hortatus ẽ eos vt mitterẽt legatio
nem ad dñm p hac gr̃a impetrãda. Legatꝰ
em̃ fidelis ſanitas eſt. Prou.iij. Et q̄ vt ait
Caſſio.li.ij.epl'aꝝ.epl'a.vj. Dis legatio viꝝ
ſapientẽ req̃rit.ꝛ coꝝ ſecura ſba eſt q̃ cõmitti
tur approbatꝫ. Jõ dixit ipe David alijs ſan
ctis pr̃ibꝫ illud pſ̃.xlix. Cõgregate illi ſctõs
eius q̃ ordinauert teſtamentũ eius ſup ſacri/
ficia. Elegerũt igit̃ viginti de ſeipſis ſanctis
pr̃ibꝫ pr̃iarchis ꝛ pphetis.q̃ electi fecert illð
quod d̃r.iij.encydos.ocius om̃es Impio le/
ti parent ac iuſſa faceſſũt Quoꝝ pm̃us fuit
Abel iuſtus:q̃ corã deo pcidẽs dixit. O beni/
gniſſime deꝰ:tu ſemel creaſti Adã pr̃em me/
um ad fidẽ beatitudinis.vt p theologos i.ij.
di.j.ſꝫ ſi nõ facis miſcðiam nũq̃ꝫ pueniet ad
finẽ ad quẽ cũ poſteris eius ipm creaſti. Er/
go debes illi miſereri ꝛ eũ cum poſteritate ſua
ad felicitatẽ pducere. Qð em̃ ſemel placuit:
ampliꝰ diſplicere nõ dꝫ.c.qð ſel'.de reg.iur.
li.vj.ſi q̃s te.C.de teſti.l.p fundũ.ff.ð ſuitu.
ruſti.pdi.ꝛ.l.pomponiꝰ.ff.de negocijs geſtꝫ.
c.p tuas.de pba.c.quẽadmodũ.de iureiurã
do.ꝛ.c.horrẽdus.xxxij.q.v. Et ideo vt poeta
inq̃t. Te facere ecõtra:gl'ia nulla tibi. ¶ Se
cũdus fuit Noe q̃ ait. Dñe tuũ eſt miſereri
ſemp ꝛ pcere. Cui d̃r i pſ̃.l. Coꝛ ꝯtritũ ꝛ hu/
miliatũ deꝰ nõ deſpicies. Hoc em̃ eſt ppriũ
magnanimi ai̅. Juxta illud Ouið.iij.de tri/
ſtibꝫ. Quo q̃ſq̃ꝫ eſt maioꝛ:magꝫ eſt placabil'
ira. Et faciles motꝰ mẽs generoſa capit Coꝛ
poꝛa magnanimo ſatꝫ eſt pſtraſſe leoni. Pu
gna ſuũ finẽ cũ iacet hoſtis habet. Cũ igitur
Adã magno dolore de pctõ ſuo penituerit et
humiliatus ſit:debes ei clemẽter indulgere.

¶ Tertiꝰ fuit Abraã dicẽs. Volo pbare q̄ ti
bi debitũ eſt pcere humano generi.q̄ ſi i te de
ficit miſcðia q̃ eſt pprietas diuinitatis.c.q̄
deitatꝫ.de peni.di.j.deficeret etiã deũ eſſe. qð
eſt impoſſibile. Si ḡ vis eſſe deꝰ fac miſcðiã.
¶ Quartꝰ fuit Jſaac q̃ dixit. Dñe odia ſunt
reſtringẽda.fauores vero ampliãdi.c.odia.de
reg.iu.li.vj. Licet ḡ pctm̃ Ade fuerit valde
odioſum:ꝛ magnã meruerit penã: tñ maioꝛ
debet eſſe tua miſcðia. Ut em̃ ait q̃dã glo.ſup
illud Geñ.iiij. Maioꝛ eſt iniq̃tas mea q̃ꝫ vt
veniã merear. Maioꝛ eſt dñi miſcðia q̃ꝫ oi/
um hoim miſeria.ḡ amplifica miſericordias
tuas q̃ ſaluos facꝫ ſperãtes i te. vt d̃r pſ̃.xvj.
¶ Quintꝰ fuit Jacob pr̃iarcha q̃ inq̃t. Scri
ptũ eſt de te Ecci.ij. Pius ꝛ miſericoꝛs ẽ do/
minus. Et iõ nõ debes hũano generi miſeri/
cordiã denegare. Tu em̃ es deꝰ clemẽs ꝛ pius
Exo.xxxiij.ꝛ de peni.diſ.j.c.quẽ penitet. Tu
es ille de quo d̃r. Magnꝰ eſt deꝰ ꝛ magna mi
ſericordia eiꝰ.de ꝯſe.di.ij.c.acceſſerũt. Tu es
dñs magnꝰ ꝛ ſaluatoꝛ nr̃.i aut̃.de eccle.titul'.
§.ſi q̃s in noie dei magni. Tu es bonꝰ medi/
cus aiaꝝ.de pe.di.iij.c.adhuc inſtãt.xxiij.q.
iiij.ca. Nabuchodonoſoꝛ.ꝛ.xj.q.iij.c.quõ.
Tu es iudex miſericoꝛs.xxxij.q.j.c.apud mi
ſericordẽ.ꝛ iõ debes nr̃i miſereri ꝛ aiabꝫ nr̃is
medicinã pſtare. ¶ Sextꝰ fuit Moyſes qui
ait illud qð ipe dixerat Exo.iiij. Obſecro do
mine mitte quẽ miſſurꝰ es.q̃ſi diceret. Adaꝫ
peccauit ꝛ grauiter punitꝰ eſt.tps ḡ eſt vt oñ
das miſericordiã tuã ¶ Septimꝰ fuit Joſue
q̃ dixit. Cũ ſcptũ ſit pſ̃.cxliiij. Suauis dñs
vniuerſis ꝛ miſeratões eiꝰ ſup oĩa opa eius.
Nõ debes ꝯ humanũ genꝰ eſſe crudel'. ¶ Oc/
tauus fuit David q̃ ait illð pſ̃.lxxxiiij. Oñ
de nobis dñe miſericordiã tuã: ꝛ ſalutare tu
um da nob. Et illud.pſ̃.cxliij. Inclina dñe
celos tuos ꝛ deſcẽde. ¶ Nonꝰ fuit Salomõ:
q̃ ait. Nõ dꝫ q̃s odio alteriꝰ pgrauari.c.nõ
debet.de reg.iu.li.vj.ꝛ dãnũ qð q̃s ſua culpa
ſentit:ſibi ꝛ nõ alteri debet iputari.c.damnũ.
de reg.iu.li.vj.ꝛ.l.qð q̃s ex culpa.ff.co.ti.ꝛ
c.vlti.de homicidio.ꝛ.c.ſepe ꝛ ibi q̃ ſeptimo.l.
diſ.ꝛ facit.c.nulliꝰ.j.q.iiij.cũ ſilibꝫ. Cũ igit̃
tot ſint pr̃iarche ꝛ pphe ſcti ꝛ iuſti: nõ debent
tãto tpe ſupportare penã p pctõ Ade. Mi/
ſericordia em̃ digni ſunt q̃ alieno laborãt vi/
cio.l.legẽ.C.de natu.li. ¶ Decimꝰ fuit Jſaias
ppha q̃ inq̃t. O dñe:ego libri mei.c.vij.te i/
ſpirãte pphetaui dicẽs. Ecce virgo cõcipiet et
pariet filiũ ꝛ vocabit̃ nomẽ eius emanuel.i.
nobiſcũ deus. Nõ ergo debet mentiri ſpiritus
tuus.fac igit̃ impleri illud quod impcatus

ſum eiuſdē li.c.xlv.di. Rorate celi deſuper: et
nubes pluāt iuſtū: apiat terra ⁊ germiet ſal/
uatorē. ⁊ .lxiij.c. Utinā diſrūperes celos ⁊ de
ſcēderes. iā ei tps inſtat dēq̄ tu p os meū locu
tus es: dicēs li. mei. c. xiiij. ppe ē vt veniat tē/
pus ei⁹: ⁊ dies ei⁹ nō elōgabunt. Miſerebit
em̄ de⁹ Jacob ⁊ iſrl' ſaluabit. ¶ Undecim⁹ fu
it Hieremias q̄ dixit. Ego dixi ex precepto
tuo: libri mei. xxxj. c. Nouū faciet dn̄s ſuper
terrā: femia circūdabit viꝝ. Fac ḡ hāc puel/
lam ab eťno ordinatā ſine vlla dilatōe filiū
tuū i ſacratiſſimo vtero ſuo circūdare. ¶ Du
odecim⁹ fuit Malachias pph̄a: q̄ ait. Cur
me mendacē apparere pmittis? Nōne a te i
ſpirat⁹ filios iſrl' ꝯſolat⁹ ſum? dicēs lib. mei
c. iij. Statim veniet ad templū ſanctū ſuū
dn̄ator quē vos q̄ritis. ⁊ angel⁹ teſtamti quē
vos vultis. Deſcēdat igiť de celo ille cui⁹ no/
men eſt admirabilis ꝯſiliari⁹: de⁹ fortis: pr̄ futu
ri ſeculi ⁊ pnceps pacis. vt dr̄ Jſa. ix. ¶ Terde
cimus fuit Agge⁹ pph̄a q̄ inq̄t. Tu pmiſiſti
mittere meſſiā ad ſaluandū mūdū q̄n dixi/
ſti p os meū. ij. lib. mei. c. Adhuc vnū modi/
cum: ⁊ ego mouebo celū ⁊ terrā ⁊ veniet deſi/
deratus cūctis gētib⁹. Cū ḡ nō deceat regē la/
bium mēdax. Prouer. xvij. Et cū om̄e pmiſ
ſum ſit debitū. l. j. ff. de pac. c. q̄liť. extra eo. ti. ⁊
l. nō minorē. C. de trāſac. Cūq₃ ſit v̄a illa ſen/
tentia Jacobi beneuētani dicētis ſui lib. c. xx.
q̄d dare nolueris nulli ſpondebis amico. De
decet h̄ cūctos pcipue q₃ bonos. graue eſt em̄
fidē fallere. l. j. ff. de ꝯſti. pecu. ⁊ . l. cū vēderet.
ff. loca. ⁊ . l. generaliť. C. de nō nume. pe. Jdo
nō debes meſſie aduentū ampli⁹ pcraſtinare
¶ Decimuſquart⁹ fuit Zacharias pph̄a qui
ait. Ego te inſpirāte libri mei. c. ix. pnūciani
aduētū meſſie dicēs. Exulta ſatis filia ſyon.
iubila filia hierl'm: ecce rex tu⁹ venit tibi iu/
ſtus ⁊ ſaluator. veni ḡ domie ⁊ noli tardare.
¶ Decimuſquint⁹ fuit Abacuc pph̄a q̄ inq̄t
illud libri ſui. j. c. Uſq₃ q̄ dn̄e clamabo ⁊ non
exaudies? vociferabor vim patiēs: ⁊ non ſal
uabis. Et illō p̄s. lxxiij. vt q̄d deus repuliſti
nos: irat⁹ eſt furor tu⁹ ſup oues paſcue tue. q̄
re faciē tuā auertis? obliuiſceris inopie ⁊ tribu
latiōis nr̄e. Exurge dn̄e adiuua nos ⁊ libera
nos ppter nomē tuū. ¶ Decimuſtertius fuit
Job q̄ dixit illō p̄s. lxxxiij. Nūq̄d i eternū
iraſceris nob. aut extēdes irā tuā a generatiōe
in generatiōe? tu ḡ exurgēs miſereberis ſyon:
q₂ tps miſerēdi ei⁹ q₂ venit tps. p̄s. cj. Quid
em̄ faciā tibi o cuſtos hoim? q̄re poſuiſti me
ꝯtrariū tibi. ⁊ fact⁹ ſum mihimetipſi grauis
Cur nō tollis pctm̄ meū ⁊ q̄re nō aufers ini
quitatē meā. Job. vij. Nōne optime noſti ꝙ
vniuerſa vanitas oīs hō viuēs? p̄s. xxviij. ⁊
ꝙ hō vanitati ſilis fact⁹ ē. p̄s. cxliij. ⁊ de peni.
di. ij. §. vlť. in fi. cū ḡ illū fragilē feceris. q̄a de
limo terre eū formaſti. Gen. ij. ⁊ Eccli. xvij. c.
trāſſumptiue l. c. hi duo. de ꝯſe. di. j. debes ei⁹
fragilitati cōpati. nō eſt em̄ homis via eius.
Hiere. x. Fac ḡ vt v̄ificeť de hoīe quē ad ima
ginē tuā creaſti: illud Eccl. xij. vbi Salomō
ait. Ibit hō in domū eternitatis in quā intro
duci nō poteſt niſi p incarnatū filiū tuum q̄
olm ſaluādoꝝ erit via veritas ⁊ vita. Johis
xiiij. ⁊ c. ſi ꝯſuetudinē. viij. di. ¶ Decimuſſe/
ptim⁹ fuit Ezechiel pph̄a q̄ ait p̄s. xxxv. Ho
mines ⁊ iumēta ſaluabis dn̄e. quēadmodu
magnificaſti miſcdiam tuā de⁹. ⁊ illō p̄s. xliij
Exurge q̄re obdormis dn̄e: exurge ⁊ ne repel
las in finē. ¶ Decimuſoctau⁹ fuit Daniel p
pheta q̄ ait. Tu me appellaſti viꝝ deſiderio
rum: libri mei. c. x. Adimple ḡ deſideriū meū
⁊ hūanā aſſume naturā: vt verificetur illud
Baruch. iij. c. q̄d de tua futura inť hoīes con
uerſatōe locut⁹ ē tāq₃ de pterita dicēs. Hic ē
de⁹ nr̄ ⁊ nō extimabiť ali⁹ adūſus eū. h adinue
nit oēm viā diſcipline. ⁊ tradidit eā Jacob
filio ſuo ⁊ iſrl' dilecto ſuo. poſt hec ſup terra
viſus eſt ⁊ cū hoib⁹ ꝯūſat⁹ ē. ¶ Decimuſnon⁹
fuit Ezechiel pph̄a q̄ ait. O fili dei bn̄dicte:
tu pmiſiſti eccl'ie tue ꝙ ad eā deſponſandā in
carne venires. dicēs illō Oſee. ij. Deſpōſabo
te mihi in fide. Ecce ḡ ꝙ ipa ſpōſa tua. ſ. eccle
ſia fideliū deſiderat te videre ⁊ amplecti: di/
cens illud Can. j. Oſculeť me oſculo oris ſui.
⁊ iō ne moreris venire. ſ₃ intra p illā ſacratiſſi/
mā portā de q̄ ego pdixi libri mei. c. xl. ꝙ tibi
ſoli erit apta: ⁊ null⁹ vnq₃ hoim igredieť per
eā ¶ Uigeſim⁹ fuit ſapiēs Eccl'iaſtic⁹ q̄ dixit
Cum v̄a ſit illa ſn̄ia poetica i. ij. de ponto. vbi
Ouid. ait. Regia crede mihi res ē ſuccurre/
re lapſis. Tu q̄ es rex regū ⁊ dn̄s dn̄antium:
hūano debes lapſui ſubuenire ⁊ miſereri. ma
xime amore amicoꝝ tuoꝝ pťiarchaꝝ ⁊ pph̄a
rū q̄s i diuis ſcptūris filios tuos. imo deos ap
pellare feciſti. iuť illud p̄s. lxxx. Ego dixi dij
eſtis ⁊ filij excelſi oēs. Et iō q̄liber eoꝝ in miſe/
rijs ethn̄s dicere tibi pōt illud Ouid. i epl'is
Turpe erit i miſeris veteri tibi rebus amico.
Auxiliū nulla ptetuliſſe tuū. Quāto ei ma/
gis q̄s indiget. tāto ampli⁹ innoteſcit amici
ei⁹ charitas. Iuť illud vulgare puerbiū. Al
biſogno ſe cognoſce lamico. vn̄ Eſop⁹ fabula
lxij. inq̄t. Sors aſpa mōſtrat amicos. Quis
amet ⁊ quis non: ſola procella docet. ⁊ autor
lib. q̄ dr̄ Facet⁹. c. vj. ait. Fid⁹ in aduerſis co/

gnoſcitꝰ ois amicus.⁊ Jacobꝰ beneuẽtanus.c.
xxxiiij. Notꝰ in aduꝰſis ois amicꝰ erit. Amor
igit̃ q̃ miſerꝫ pr̃ibꝫ ipis afficerꝫ te dꝫ iducere
ad ſuccurrẽdũ eis gratꝫ ⁊ nõ expectare ab eiſ
p̃ciũ vel mercedẽ quã reddere nõ poſſent. vt
eñ inq̃t Claudianꝰ i maiori volumie. Non
q̃rit p̃ciũ vitã q̃ dꝫ amori. Non ẽ facias eos
amplꝰ te expectare: q̃ dicere pñt illõ Ouid.
in ep̃l'is Auribꝫ iterdũ voces captamꝰ.⁊ om
nẽ Aduẽtus ſtrepitũ credimꝰ eẽ tui. O igit̃
dñe deꝰ pr̃ miſcdiaꝝ ⁊ deꝰ totiꝰ ꝯſolatõis q̃ cõ
ſolarꝫ nos i oñi tribulatõe nr̃a.ij.ad Cho.j.
cũ ſis pr̃ nr̃. Juꝫ illõ Deut. xxxij. Ipe eñ eſt
pr̃ tuꝰ q̃ poſſedit ⁊ fec̃ ⁊ creauit te. vñ dicimꝰ
tibi. Pr̃ nr̃ q̃ es in cel'. Mat.vj.⁊.c.de q̃tidi
anis de peni.di.iij. Si taq̃ pr̃ oibꝫ p̃eſſe vis
ſingulos ꝓut potes adiuua ⁊ ſingl'os releua
q̃ ſinguloꝝ habes ſollicitudinẽ.c.clemẽs.viij
q.j.pr̃ eñ diligit ſuos filios.l.iſti q̃ dez.ff.qd
me.cau.⁊.l.fi.C.de cura.fu.⁊ theſaurizat filijs
ſuis.c.cũ apoſtolus.ex de cenſi.⁊ iõ nob debes
dare theſauros eterne btitudis. Nõ ei debes
facere ꝯ naturalẽ inſtinctũ oim bonoꝝ patꝝ
qui deſiderãt ꝙ filij ſint bonoꝝ ſuoꝝ heredes
l.ſcripto.ff.vñ li.⁊.l.de emãcipatis.C.de legi.
here.⁊.l.penul.ff.de bo.libe. Hãc aũt heredi/
tatẽ habere nõ poſſumus niſi ꝑ filiũ tuũ q̃ eſt
pignus hereditatꝫ nr̃e.ad Eph.j. Quapro/
pter debes eũ mittere ad incarnatõꝫ vt veri/
ficet̃ illud p̃s.cxxvj. Cuꝫ dederit dilectis ſuis
ſomnũ: ecce hereditas dñi filij merces fructꝰ
vẽtris. ¶ Factũ eſt aũt cuꝫ veniſſent filij dei
añ dñm: affuit inter eos ⁊ ſathan. Job.ij.c.
q̃ eſt verſutꝰ hoſtis hñs mille nocẽdi modos
quibꝫ conat̃ humanũ genꝰ reuertere.xvj.q.ij
c.viſis l'ris. Qui ſꝑ bonũ vertit in malũ.⁊ in
electis maculã imponit.ij.q.vij.c.j. Qui hꝫ
ſuggeſtiones callidas ⁊ illaq̃antes.c.nerui.
⁊ ibi glo.xiij.di. Qui conat̃ leges dei deſtrue
re.c.ſexto die.xxxv.di. Qui eſt hoſtꝫ antiquꝰ
c.ſacerdotes.lxxxj di.q̃ ſathanas ⁊ draco ap
pellatur. Apoc̃.xij.⁊.c.audi.xj.q.j.q̃ ſemper
circuit querẽs quẽ deuoret.c.nulli dubiũ.iij.
q.j.⁊.vj.q.j.§.vez. Qui ẽ leo inſidiãs.de pe
ni.diſ.ij.c.ſi eñ inq̃t.ꝟ.liberi arbitrij. Ipſe
igit̃ ꝯſurrexit ꝯ iſrl'.⁊ icitauit regẽ.i.dauid.j.
Paral'.xxj.⁊ dixit. Abſit a deo ipietas: et ab
oipotẽte iniq̃tas.opꝰ eñ hois reddet ei.⁊ iuꝫ
vias ſinguloꝝ reſtituet eis. Job.xxxiiij. Et
iteꝝ loquẽs deo ait. Dñe q̃d eſt hõ ꝙ memor
es eiꝰ aut filiꝰ hois q2 reputas eum? p̃s.cxliij.
Ipe eñ doloſe egit vt iueniat̃ iniq̃tas eiꝰ ad
odiũ.p̃s.xxxv. Tu aũt iuſtꝰ es ⁊ oia iudicia
tua ꝟa ſunt. Thob.iij. Da ẽ illis ſm opa coꝝ

Diabolꝰ volẽs ipe
dire icar
natiõem

⁊ ſm neq̃tiã adinuẽtionũ ipoꝝ. ſm opa ma/
nuũ eoꝝ tribue illis.p̃s.xxvij.ꝯuertant̃ itaq̃ꝫ
pctõres in infernũ.p̃s.xvij. Tu eñ d̃ ipis di
xiſti ꝑ pphãm. Deleant̃ de libro viuẽtiũ ⁊ cũ
iuſtis nõ ſcribant̃.p̃s.lxxxvj. Audiẽtes autẽ
hũani generꝫ legati illũ ꝯ eos aduerſariũ in
ſurrexiſſe: de quo d̃2 Job.xlj. Nõ eſt ptãs ſu
per terrã q̃ cõpet̃ ei q̃ factꝰ eſt vt nullũ timerꝫ
potentiã aduerſarij ꝑhorreſcẽtes.c.ſtatutũ.
§.cũ ꝟo.de reſcꝑ.lib.vj.defecerũt viribꝫ ⁊ ti/
muerũt valdẽ.dixeruntq̃ꝫ illud Iſa.xxxvij.
Dies anguſtie dies hec: potẽtioribꝫ ei pares
eſſe nõ poſſumꝰ.l.j.in pñ.ff.de alie.iudi.mu.
cau.fac.⁊.ff.de rei vẽdi.l.officiũ. ¶ Poſſumꝰ
aũt hic meditari ꝙ auditis vtriuſq̃ꝫ partis
allegatõibꝫ determiare volẽs deꝰ i hac cauſa
tã ardua: ſedebat ſuꝑ ſoliũ excelſum ⁊ eleua/
tum. Iſa.vj. Sedere eñ ꝓ tribunali i ſentẽ
tijs ꝓferẽdis mı̃tũ opat̃.q2 ſnia alit̃ nõ vale/
ret.ar.i.l.ij.§.⁊ bonoꝝ.ff.q̃s ordo i bono.poſ.
ſꝫ ⁊ fac̃.C.de officio ciuiliũ iudicũ.l.j.⁊ i aut̃.
de iudi.§.ſedebũt.⁊.c.de ſen.experi.reci.l.fi.
de quo ꝑ Albricũ de roſate.in.l.ñ.cũ ſniam.C.
de ſen.⁊ interlo.om.iudi. Angeli aũt ſtabant
in circuitu throni Apoc̃.vij. Quos eq̃ſſimꝰ
iudex nõ dedignabat̃ facere ſuos aſſeſſores i
hac deciſione difficillima.vt cũctis magꝫ in/
noteſceret iuſticia ſua.licet ipe nulliꝰ egeat cõ
ſilio: q̃ oia ſciat añq̃ꝫ fiant.c.deꝰ.ij.q.j.⁊.c.fi.
in fi.xxvj.q.v.⁊ iõ d̃2 theos.i.vidẽs vel per/
currẽs.nã oia videt ⁊ pcurrit ſm Papiã.et
notat̃ ꝑ Arch.in.c.extimãt.xj.q.iij. Deus ẽ
oipotẽs vt nos a ſnie p̃cipitãde ꝓlatõe cõpe
ſceret.licet oia nuda ⁊ apta ſint oculis eius ⁊
oia ſint ei manifeſta: tñ vt nob exemplum da
ret inq̃rẽde ⁊ diligẽter examinãde veritatis
⁊ nature p̃cedẽdi in cauſis decidẽdis: voluit
h̃ ipſe obſeruare. vt d̃2 in.c.deꝰ omipotens.ij.
q.j. Ipe igit̃ iudex diſcretꝰ q̃ ꝑſcrutat̃ cordi/
um ſecreta.c.tua nos.de ſimo.⁊ q̃ ſcit corda ⁊
volũtates hoim.c.nouit.de iudi.⁊.c.j.extra
ne ſede vacã.⁊ q̃ eſt teſtꝫ oim q̃ agunt̃ i h̃ mũ/
do.in aut̃.q̃.mo.na.effi.le.§.penl'.⁊ extra de
iureiu.c.⁊ ſi xp̃s. Cuiꝰ ẽ theſaurꝰ ois ſcie.c.le/
gimus.xxxvij.di. A q̃ legũ latores ꝓferendi
leges licẽtiã acceperunt.in aut̃.vt hi q̃ ob.ſe.
ha.per.res mi.in pñ.de quo ꝑ Albri.de ro.i.l.
leges ſacratiſſime.C.de legi.⁊ ſuꝑ rubrica.ff.
eo.ti.licet nulliꝰ cõſilio regat̃ q̃ oia regit ſua i
finita ſapiẽtia. Juꝫ illud Boecij.iij.de ꝯſol'.
dicẽtis. O q̃ ꝑpetua mũdũ rõe gubernas ⁊c.
Vñ de illo d̃2 Iſa.xl.⁊ ad Roma.xj. Quis
ꝯſiliarius eius fuit? quaſi dicat nullus. Ipe
enim eſt magnꝰ conſilio ⁊ irreprehenſibilis.

Deꝰ hãc ꝯtrouer/
ſiã deter
minans.

Hiere.xxxij. Et ↄſiliuꝫ eiꝰ in abyſſo magna.
Ecci.xxiiij. ꝛ ipe hꝫ ↄſiliū ꝛ itelligētiā. Job.
xij. cuiꝰ ↄſiliū in eternū manet. pſ.xxxij. ꝛ ipe
eſt terribilꝭ in ↄſilijs ſup̱ filios hoim. pſ.lxv.
De filio ꝙ̄ꝫ dei q̄ eſt ſapia p̄ris dꝛ. Prou.viij.
Ego ſapia habito in ↄſilio: tm̄ vt onderet ve
ram eſſe illā ſniam Prouer.xij. Qui agunt
oia cū ↄſilio mꝉta regūꝭ ſapia. ꝛ iō aſtutꝰ oia
agit cū ↄſilio. vt ibidē dꝛ. Que em̄ cū cōſilio
fiūt: fructu nō carebūt. l. hūanū. C. de legi. et
l. dubiū nō eſt. C. de repu. ꝛ ea q̄ fiūt cū ↄſilio
ſapientū p̄ſumunꝭ bn̄ fcā. l. epalē. C. de epiſ.
au. ꝛ p. l. humanū. C. de legi. ꝛ non ſolēt indu
cere pniam. vt ait glo. in auꝭ. de appel. §. j. in
v̄bo pleniſſime. Voluit ſe h̄re p̱ modū cōſu-
lentis: maxime vt eius ſnīa ab oib̄ eq̄ſſima
approbareꝭ. iuꝫ illud pſ.lxxxviij. deꝰ q̄ glori-
ficaꝭ in ↄſilio ſctōꝝ. Et iō licet ſit ſolutꝰ oib̄
legib̄: ſuare tm̄ eas voluit. ſic etiā facit terre
nus imp̱atoꝛ. l. digna vox. C. de legi. Et ea q̄
leges circa aſſeſſores ſtatuerūt obſeruauit. de
quib̄ tractaꝭ. C. de aſſeſſo. ꝛ dome. ꝛ ff. de offi.
aſſeſſo p̱ totū. ꝛ in c. ſtatutū. §. aſſeſſoꝛ. de re
ſcrip. li.vj. Allocutus eſt igiꝭ deꝰ vniūſos ce-
loꝝ ciues ꝛ dixit illud Job.xxxiiij. Judiciuꝫ
eligamꝰ nob̄ ꝛ inter nos videamꝰ q̄d ſit meli
us. Et illud.ij. Re.xvj. Inite ↄſiliū ꝛ videte
q̄d agere debeamꝰ. Interrogauit ḡ rex Aſſue
rus. i. deꝰ ſapiēs angelos. quoꝝ ſnīa regina. i.
humana natura ſubiaceret. Heſter.j. Factū
eſt aūt ſilentiū magnū in celo q̄ſi media ho-
ra. Apoc.viij. vt ſcꝫ meliꝰ deliberaret q̄d dice
re deberēt. qꝛ vt dꝛ Ecci.xxj. Labia prudētū
ſtatera ponderanꝭ. ꝛ nemo aliquid dꝫ dicere
q̄d p̄us mēte nō agitauerit. l. labeo. §. fi. ff. de
ſuppelle. le. ꝛ ↄſilia nō ſunt p̄cipitāda. ſꝫ cuꝫ
deliberatione ꝛ maturitate dāda. c. ponderet
circa p̄n. l. diſt. facit. l. humanū. C. de legi. ꝛ c.
cū in veteri. de elec. Itē ſnīa diffinitiua nō de
bet fieri ſine magna deliberatōe. xj. q.v. c. cuꝫ
apud. ꝛ c. ſe. ꝛ C. de penis. l. q̄ ſententiā. et de
ſen. experi. re. l.ij. ꝛ c.j. de re iudi. lib.vj. nihil
etiā importās debet fieri ſine deliberatiōe. c. li-
cet. el.j. xlv. di. Deliberatio em̄ eſt valde vtilꝭ
ꝛ neceſſaria. c. anterioꝝ. ij. q.vj. ꝛ xj. q.iij. c.
illa p̄poſitoꝝ. ꝛ c. ſe. Seruauerūt igiꝭ ſcti an-
geli illud.ij. Re.xxiiij. delibera ꝛ vide q̄d re-
deas. Sciendū eſt aūt ſcḋm Dionyſiū in li. de
diui. no. ꝛ mgr̄m in.ij. diſ.ix. tres eſſe hierar-
chias angloꝝ q̄ꝝ q̄libet ↄtinet tres ordines
ſpirituū btōꝝ. Trāſacta igiꝭ media hora di-
xit rex celeſtis cuilibet hierarchie illō.ij. Re.
xvij. q̄d das ↄſiliū? Rn̄dit aūt p̄ncipalꝭ ange-
lus p̄me hierarchie nomīe oim alioꝝ dicens
Ptās tua dn̄e ptās eterna q̄ nō auferet ꝛ re
gnū tuū q̄d non corrūpet. Dan.vij. Tu ha-
bes ptātem vite ꝛ mortꝭ. Sap.xvj. Sꝫ q̄to
potentioꝛ: tāto debes eſſe miſericordioꝛ. q̄a ſcḋm
p̄pham pſ.lxj. Ptās tibi eſt ꝛ tibi dn̄e miſe
ricordia. ꝛ miſererꝭ oim q̄m oia potes. Sap.
xj. ꝛ natura tua clemēs eſt ꝛ pia. magiſq̄ ad
miſc̄diam q̄ꝫ ad vindictā p̄na. c. qꝛ deitatis.
de peni. diſ.j. vbi etiā dꝛ nullatenꝰ vis mor-
tem pctōris: ſꝫ vt magꝭ ↄuertaꝭ ꝛ viuat. q̄d
fuit p̄ncipaliꝭ dictū Ezech.xviij. in q̄. c. etiā
tu dixiſti. In q̄cūq̄ hora igemuerit pctōꝛ: oī
um iniq̄tatū eiꝰ q̄s opatꝰ fuerat n̄ recordaboꝛ
trāſſumptiue in c. ponderet. l. diſ. ꝛ in c. ſi pe-
trus. xxiij. q.j. Facias ḡ hoi ingemiſcēti ppꝭ
ſua pctā miſc̄diam: ne dicāt aduſarij nr̄i. nō
potuit eos itroducere in terrā quā eis ſe da-
turꝝ p̄miſit. Deuꝭ.ix. Tūc ſurgēs ille angelꝰ
q̄ erat p̄ncipalioꝛ ſcḋe hierarchie dixit. Pri-
ceps q̄ ſunt digna p̄ncipatui cogitabit. ꝛ ipe
ſup̱ duces ſtabit. Iſa.xxxij. Scis aūt dn̄e qꝛ
in mꝉtitudine populi dignitas regꝭ. ꝛ i pau-
citate plebis ignominia p̄ncipis. Prouerb.
xiiij. Nō ḡ p̄mittas vt tantꝰ populꝰ tuꝰ mi-
nuaꝭ. Dixiſti em̄: vt colloces eū cū p̄ncipib̄:
cū p̄ncipib̄ pplꝭi tui. pſ.cxij. Ut ſedeat cum
p̄ncipib̄ ꝛ ſoliū glꝭie teneat.j. Re.ij. Tūc ſur
rexit angelus p̄ncipalioꝛ tertie hierarchie ꝛ
dixit. Deꝰ deoꝝ ꝛ dn̄e dn̄antiū. Deuꝭ.x. Do
mine vniuerſe creature exaudi me. Judith.
ix. Regnū em̄ tuū eſt regnū oim ſeculoruꝫ: ꝛ
dn̄atio tua a generatiōe in generatōeꝫ. pſ.c
xliiij. ꝛ tu es rex oim regū ꝛ dn̄s oim poteſta
tū. viij. diſ. c. q̄ ↄ. Pce ḡ dn̄e pce pplꝭo tuo ꝛ ne
des hereditatē tuā i pditōꝫ vt dn̄enꝭ eis na-
tiōes. ꝛ dicāt i gētib̄: vbi ē deꝰ eoꝝ. Johel.ij.
ſꝫ cognoſcāt qꝛ nomē tibi dn̄s. Tu ſolꝰ altiſ-
ſimꝰ ſup̱ oēm terrā. pſ.lxxxiij. Tu ḡ q̄ paſti i
iudicio thronū tuū ꝛ iudicas pplꝭos i eq̄tate
pſ.ix. nūq̄d p̱des iuſtū cū impio? Abſit a te
vt hāc rē facias: ꝛ occidas cū impio iuſtuꝫ: fi
atq̄ iuſtꝰ ſic impiꝰ. Nō eſt em̄ hꝭ tuū q̄ iudi-
cas oēm terrā Nequaq̄ ḡ facias hꝭ iudiciū. Ge
neſ.xviij. Cognoui em̄ ꝙ eq̄tas iudicia tua.
pſ.cxviij. Cū igiꝭ iratꝰ fuerꝭ: miſc̄die recor-
daberis. Abacuc.ij. Roborabiꝭ em̄ clemētia
thronꝰ tuꝰ. Prouer.xxv. Tu etiā q̄ es ſciarū
dn̄s.j. Re.ij. q̄ es ſapiētiſſimꝰ ab eterno. Ecci.
j. Scis ꝙ iudex ſapiēs iudicabit populū ſu-
um ꝛ p̄ncipatꝰ ſenſati ſtabiles erūt. Eccli.x.
Et rex ſapiens ſtabilimentū eſt populi ſui.
Ecci.vj. Tuū ḡ p̄ncipatū quē ſup̱ hominē
habes ſtabilē te ſeruare decet. Cum ei tu dn̄e
ſapiēs ſis.ij. Regum.xiiij. debes ſuſcipe ani-

Oia cū ↄſilio ſūt facienda

Rn̄ſio p̄mi ↄſiliarij

ma paupeꝝ. Qui em̄ ſuſcipit aīas paupeꝝ:ſa
piens eſt Prouer.xj. Nō ğ velit deꝰ ꝑire ani
mā ſʒ retractet cogitās ne ꝑeat penitꝰ q̄ abie
ctus eſt.ij.Re.xiiij. Deꝰ igit̃ iudiciū tuū regi
da:ꝛ iuſticiā tuā filio regʒ.ps.lxxj. Ipe em̄ ē
ſapia tua.ad Col.ij.ꝛ ſapia eos q̄ ſe obſeruāt
liberabit.qm̄ oībꝫ potētioꝛ eſt ſapiētia. Sap
x.fac ğ vt hoīes ꝑ ſapiam tuā liberati verifi/
cari faciāt illud Sap.iiij.ſ. Sapia tua libe/
rati ſunt oēs q̄cūqꝫ placuerūt tibi ab initio.
Sʒ q̄d vltra poſſum vociferare ad regeʒ.ij.
Re.xix. Niſi q2 deꝰ charitas eſt.j.Ioh.iiij.et
c.abijt.xj.q.iij. Et iō ꝑcere debes oībꝫ:q̄niaʒ
oīa tua ſunt q̄ amas oīa.Sap.xj. Nūq̄d ei
obliuiſcet̃ miſereri deꝰ aut ꝯtinebit ī ira mi/
ſericordias ſuas.ps.lxxvj. Quis aūt eſt hō
vt īmaculatꝰ ſit:ꝛ iuſtꝰ appareat natꝰ de muli
ere. Ecce int̃ ſanctos tuos nemo īmutabil':ꝛ
celi nō ſunt mūdi ī ꝯſpectu tuo.q̄to magʒ ab
ominabilis hō ꝛ inutil'.Iob.xv. Recorda/
re ğ dn̄e hoīm q2 caro ſunt:ſpūs vadēs ꝛ nō
rediēs.ps.lxxvij. Miſcdia aūt tua plena ē
terra.ps.cxviij.ꝛ iō ꝯgruū eſt te hūano gene
ri miſereri. ¶ Tūc rex celeſtis talibꝫ allegati/
onibꝫ auditʒ ſniam tulit angeloꝝ approban
do ꝯſiliū.ꝛ reprobādo ſuggeſtiones diaboli
ꝛ ait illud Prouer.xj. Deſideriū iuſtorum
om̄e bonū.ꝓſtolatio īpiorū furoꝛ. Annuente
igit̃ deo btōꝝ angl'oꝝ petitiōi ꝛ ſanctoꝝ pꝛīm
ſupplicatiōi dixerūt oēs ꝓmates ſctōꝝ ange
loꝝ regi celeſti. Cōſiliū inierūt oēs ꝓncipes
regni tui vt edictū īperatoriū exeat Nūc ita
qꝫ rex ꝯfirma ſniam ꝛ deſcribe decretū vt non
mutet̃.Dan̄.vj. Tūc rex ſupnꝰ ꝯſolatꝰ ē ſan/
ctos pr̄es dicēs eis. Nolite timere:ꝯfortent̃
manꝰ veſtre. Sic em̄ cogitaui vt affligereʒ
vos cū ad iracūdiā ꝓuocaſtis me:ſic ꝯuerſus
ſum vt bn̄faciā vob.Zach.vj. Dixit quoqꝫ
Dauid regi illud ps.cxxxj. De fructu vētrʒ
tui ponā ſuꝑ ſedē meā. Tūc exaltātes om̄es
ſcti pr̄es q2 de ſemīe iudaico deberet naſci filiꝰ
dei.ſ.de btā ꝟgīe q̄ fuit de ſtirpe Dauid.cepe/
rūt dulcit̃ canere illud Heſter.viij.dicētes.
Iudeis noua lux oꝛiri viſa eſt.gaudium ho
noꝝ ꝛ tripudiū apd̄ oēs ppl'os: vrbes atqꝫ ꝓ
uincias. ¶ Dixit aūt deꝰ pr̄ filio ꝛ ſpūiſcō. Le
gatū oportet nos mittere ad illā nr̄aʒ ſpōſaʒ
pudiciſſimā q̄ eā animet ad ꝯſenſum ꝓſtan/
dū:annūcietqꝫ ſic ex ea filiū debere ꝓcreari q2
nō ꝓuabit̃ pudicicia ꝟginali. Quibꝫ alacrit̃
ꝯſentiētibꝫ vt ait Aug.ī ſmōe.j.de annūcia
tiōe. Ueni inq̄t o gabriel:miſter efficito ter/
ribil' ſacri.abſcōditū obſecūda miraculum.
Ad req̄ſitionē ꝛ redēptionē errātʒ ade a me

k Iudex deus ꝓtulit ſniam

l Cōmittitur legatio gabrieli ad mariam

is cogoꝛ deſcēdere ſedibꝫ.illū ei quē ad ima/
ginē meū creaui:ꝑctm̄ inueterauit:ꝛ abefecit
quē feci.obfuſcauit quē plaſmaui decoꝛē. lu/
pus meū depaſcit pecꝰ.deſerta ē ꝑadiſi poſſeſ/
ſio.lignū vite ab ignea rūphea ſuat̃. clauſus
eſt voluptatʒ agellꝰ.miſereoꝛ errāti ꝛ appꝛhē/
dere cupio hoſtē.latere aūt volo oēs celeſtes
ꝟtutes.tibi ſoli pādo ſecretū. Ad ꝟginē ma/
riam ꝑge. Uade ad aīatā ciuitatē de qua dr̄.
Glioſa dicta ſūt de te ciuitas dei.vade ad ra/
tionalē meū ꝑadiſum.ꝑge ad oꝛiētalē ſplen/
didā portā.vade ad mei ꝟbi dignū habita/
culū.ꝑge ad ſcōm ī terra celū.vade ꝛ denun/
cia ei mee ꝓn̄tie imbrē.ꝑge ad ꝑparatū mihi
ſanctuariū.vade ad ſpōſam incarnatiōis fi/
lij mei.mūdū thalamū natiuitatʒ eiꝰ.loq̄re ī
aures rōnales archana.ꝑpara mihi aurʒ in/
troitū.ſʒ ne ꝯturbes nec terreas ꝟgis animū
delicatū mihi ſacrariū appara.ꝓmā mei vo/
cem gaudij ꝓclama.tu dicito ꝟgini Marie
Aue grā plena.vt miſerear ego malignitati
eue. Audiuit angelꝰ hec ꝛ intra ſe cogitabat
dicēs. Stupēdū eſt h̄ miraculū ꝛ oīs ꝯſcē/
tie ꝓcellit ſenſum. Qui ī cherubin terribilis
eſt ꝛ ī ſeraphin īuiſibil'.ꝛ ī oībꝫ ꝟtutibꝫ ange
licis incōꝓhenſibil'.puelle ſui habitaculi ꝓn̄/
tiam repromittit.ꝛ q̄ Euā ꝯdēnauit.eiꝰ ſami
liā gl'ificare intātū cogit̃ vt dicat ꝑpari ſibi
ꝑ aurē ingreſſum.ꝛ pr̄ vterꝰ cape eū quē nō
capit celum. Hec ꝛ hmōi angl'o cogitāte ait
ad eū dn̄s. Quid turbarʒ ꝛ mirarʒ o Gabri
el.nūq̄d nō ꝓus a me miſſus es ad Zachari
am ſacerdotē ꝛ natiuitatē Iohis ei nūciaſti
Nōne ꝑ incredulitate ſniam ei ſilētij ꝓtuli/
ſti.nūq̄d nō ꝯdēnaſti ſenē ſine voce euʒ eſſe
faciēs.nūq̄d nō decreuiſti.ego aūt ꝯfirmaui
nūq̄d nō nūciatiōis tue effectꝰ ꝓſecutus eſt.
nūq̄d nō effugata ſterilitate ꝯcepit ſterilis:ꝛ
nature vacatio aufugit.nūq̄d non tūc eſt ſe
ges illa fertilis facta q̄ iā arebat.nūq̄d īpoſ/
ſibile ē apud me q̄cqꝫ q̄ creaui oīa ꝟbo. Cur
ğ ambigis. Ad hec angelū rn̄dētē audiamꝰ
Dn̄e inq̄t ſanare culpas nat̃e diſſoluere paſ
ſionū lāguoꝛē.deficiētiū artꝰ ad vitalē reuo/
care ꝟtutē.īparē nature ꝓcreatōis filioꝝ effe
ctū.ſoluere ſterilitatē.ꝛ vetuſtiſſimoꝝ mem/
broꝝ vetuſtā ariditatē ī viriditatʒ reforma/
re ſtatū:ſteriliqꝫ aruo manipuloꝝ repēte ōn̄
dere ꝓtū:opꝰ extitit tue ꝟtutʒ q̄d ex more ꝓfi/
cit. Teſtʒ ē ſara:ꝛ poſt illā rebecca.ꝛ iteꝝ An/
na q̄ miſerie ꝛ ſterilitati ſil' ſuiētes a te liber/
tatē acceperūt:ꝟginē aūt parere q̄ de viro ge
nitura nō eſt:ſuꝑ oēm legū naturā. Et tuam
quō puelle annūciabo ꝓn̄tiam. Te em̄ celi et

terre nō capiēt fines: ꝛ quō vter⁹ capiet ꝟgi/nalis? aut quō feret Maria ignē deitatꝫ tue ſedis? Et dn̄s ait. Si leſit ignis p̄ntia in ſolitudine rubū: leder vtiq꜃ ꝛ mariā mea p̄ſentia. Si ꝟo ignis ille q̄ figurauit diuini mei ignis e celo aduentum: inflāmabat quidem rubum: nō aūt comburebat. Quid vtiq꜃ dices de veritate non in ignis flamma ſꝫ in ſpecie pluuie deſcēdente? Hec Aug⁹. in perſona dei ꝛ angeli.

¶ Pars ſecunda huius ſmonis que dicit̄ ſocietatis.

M Perrexit igit̄ angelus Gabriel ad ſacratiſſimā virginē Mariam q̄ erat ſociata duodecim puellis ſiue domicellis: vt poteſt collegi ex euangelio Luce. j. Que ꝟtuoſe domicelle inſtruebāt eā in tā alto myſterio. ¶ Prima q̄ꝫ fuit dn̄a ſecreta ſeu clauſura ſiue ſolitaria. q̄ inſtruebat beatā virginē vt in ſecreto meditaret̄ illud pſ̄. lxxxiiij Bn̄dixiſti dn̄e terrā tuā: auertiſti captiuitatem Jacob. remiſiſti iniquitatē plebis tue ꝛc̄. Sciebat aūt beata ꝟgo ꝙ delicata eſt diuina viſio ꝛ nō dat̄ admittētibus alienam. vt ait Bern̄. in q̄dā ſmone. Vn̄ inq̄t Jacoponus nr̄ in ſuis laudibꝫ. Sola ſoleta che la tronai Et iō ſtabat ſolitaria ꝛ ſecreta: pfecte ſeruās illud documentū Senece ad Lucillū dicentis. Fac q̄d facere ꝯſueuiſti: ꝛ a turba q̄ꝫtum potes te ſepara. Primū argumētū cōpoſite mētis exiſtimo poſſe cōſiſtere ꝛ morari ſecū: inimica aūt eſt multoꝝ ꝯuerſatio. Recede ḡ in te q̄ꝫtū potes. Et iterum ad eundē ſcribit Crede mihi. Qui nihil agere vident̄: maiora agūt. hūana diuinaq꜃ ſil' tractāt. Non igit̄ inuenio cuꝫ q̄ te malim eſſe q̄ꝫ tecum. fuge ḡ multitudinē. fuge paucitatē. fuge etiā vnū. Et q̄cquid facias: cito redi a corpe ad aīum. illū noctibꝫ atq꜃ diebꝫ exerce. oīaq꜃ impedimenta dimitte ꝛ vaca bone mēti. Nemo em̄ ad illā ꝑuenit occupat⁹. Hec ille. Seruabat etiā btā ꝟgo illud Quintiliani lib. viij. dicētis. Etiā in turba: in itinere: in ꝯuiuio faciat tibi cogitatio ip̄a ſecretū. Nouerat nāq꜃ beatiſſima ꝟgo verā eſſe illā Proſperi ſn̄iam i libro epigrāmatū dicēt̄. Scrutari legē p̄nt vtcūq꜃ quieti. Si mūdi a ſtrepitu libera corda vacēt. Et ideo faciebat illō quod hortat̄ Bern̄. in quodā ſmone di. O aīa ſctā: ſola eſto vt ſoli oīm dn̄o ſerues teip̄am queꝫ tibi ex omibꝫ elegiſti. Fuge publicū: fuge ꝛ ip̄ſos domeſticos. Secede ab amicꝫ ꝛ intimis: mēte: intentione ꝛ ſp̄ū. An neſcis te verecūduꝫ hr̄e ſp̄ōſum q̄ nequaq꜃ ſuā velit tibi īdulgere p̄ntiā p̄ntibꝫ ceterꝫ? Vn̄ de ip̄a ꝟgine ſollicitaria verificabat̄ illa ſn̄ia Hiero. ad p̄ſidiū dicētis. Habebis cellulā q̄ te ſolū capiat. immo nō eris ſol⁹. Angelica tecū turba ꝟſabit̄ Tot tibi erūt ſocij q̄t ſcti. fabulabit̄ tecū ih̄s. Nunq̄d poterꝫ talē aliū tuis ſmōibꝫ hr̄e cōſortē? Ad h̄ etiā adduci p̄t illō q̄d inq̄t theophraſt⁹ in aureolo tractatu de nuptijs dicēs Sapiēs nūq꜃ ſol⁹ eſſe p̄ōt. hꝫ em̄ ſecū oīs q̄ ſunt: q̄q꜃ fuerūt vnq꜃ boni: ꝛ aīm liberꝫ q̄cunq꜃ vult transfert. Que oīa ꝯfirmans diuus Amb. in li. de ꝟginibꝫ ait. Maria ad ip̄os ingreſſus angeli inuēta eſt domi in penetralibꝫ ſine comite: ne q̄s intētionē obrumpet: ne q̄s obſtreperet. neq꜃ em̄ comites feminas deſiderabat q̄ bonas comitas cogitatōes habebat. Quin etiā tūc ſibi min⁹ ſola videbat̄ cum ſola eſſet cui tot ſcti aderāt. tot angeli. tot pph̄e Deniq꜃ etiam Gabriel eam vbi reuiſere ſolebat inuenit. Hec ille. Btiſſima igit̄ virgine manēte ſic clauſa i ſecretario oratorij ſui: ſtatī affuit angelus ad oſtiū pulſans. Accurritq꜃ ꝑtin⁹ dn̄a ſecreta: nec tn̄ ei ſubito aperuit ſꝫ aſpiciēs p feneſtras ꝑſpiciēs p cancellos. atq꜃ angelū dei cognoſcēs domeſtica angelorū ait. Deo grās. ꝛ angel⁹ rn̄dit ſp. Interrogauitq꜃ dn̄a ſecreta: ꝛ ait illō. j. Re. xvj. Pacificus ne eſt ingreſſus tu⁹? Qui rn̄dit pacificus. Ego em̄ ſum ange. ⁹a deo miſſus ad hāc ꝟginē vt annūciē ei toti⁹ mūdi ſalutē ꝛ pacē. Tūc hec ſctā ſeruitrix b. ꝟgis annūciauit ei dicēs. Ecce ꝟgo ſacratiſſima ꝙ angelus dei ſtat ad oſtiū pulſans ꝛ dicēs tibi illud Cañ. v. Aperi mihi ſoror mea. ſ. ſm naturā. ſp̄ōſa ſcꝫ eterni p̄ris. Et niſi fallor vox ei⁹ ē archangeli Gabriel'. Cui puriſſima ꝟgo vt apiret aſſentiēs. rn̄dit illō p̄dicti pſ̄. lxxxiiij. ſuper q̄ tūc meditabat̄. ſ. Audiā q̄d loquat̄ i me dn̄s de⁹: qm̄ loquet̄ pacē in plebē ſuā ꝛ ſup ſanctos ſuos ꝛc̄. vſq꜃ in finē. ꝛ tūc dn̄a ſecreta aperuit oſtium. ¶ Secūda domicella fuit dn̄a intelligentia que inſtruebat beatā ꝟginē vt peteret intellectū eoꝝ que legerat in libro Iſa. pph̄ete c. vij. ſ. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ꝛc̄. Vn̄ ip̄a dicebat deo illud pſ̄. cxviij. Da mihi intellectum ꝛ ſcrutabor legē tuam. Quoniaꝫ declaratio ſermonū tuorū illuminat: ꝛ intellectū dat paruulis. i. humilibus. Et ſubito angel⁹ igreſſus ad eā dixit. Aue gratia plena dominus tecum. Aue ſponſa dei. Aue futura genitrix creatoris tui ꝛ mei. Aue animatuꝫ templum dei. Aue ſacrariū ſp̄ūſſancti. dn̄s tecuꝫ p grām q̄ ſtatim in vtero tuo erit p aſſūptaꝫ humanā naturā. Poſſumus etiaꝫ dicere ꝙ N

Marginal notes: quomō Maria hūit ſocias q̄ eā iſtruebāt. — Notatu digniſſimū de ſolitudine.

hec secūda domicella appellabatur dn̄a audien/
tia q̄ omnē ambasiatā virgini missam auscul/
tabat attēte. Et hec est germana intelligētie.
Quia vt inq̄t Tullius in .j. art. veter. Is ma
xime docilis est q̄ attētissime paratus ē audire
De hac aūt domicella fit mētio Luce .j. vbi
post p̄dicta verba angeli dr̄ de btā virgine. Que
cum audisset. Ecce q̄ dn̄a audiētia p̄sens est.
p quā attētissime audiuit sanctissima virgo
nunciū dei: ponderās q̄ōlibet verbū tāte saluta
tionis nunq̄ al's audite. De quo sctūs Ber.
sup Missus est inq̄t. Merito concipiuit re
decorē virginis. Fecit em̄ q̄cq̄d longe p̄monita
ante fuerat a patre suo Dauid dicente sibi.
Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurē tuam ⁊ obli
uiscere populū tuū ⁊ domū patris tui. Quia
nec ppl'm augere p̄lis successiōe. nec domum
patris sui relinquere curauit heredē. Sz q̄c
q̄d honor i pplo. q̄cq̄d de paterna domo rex
terrenarum hr̄e potuisset oīa arbitrata est tanq̄
stercora vt xp̄m lucrifaceret. Nec fefellit eā
intētio. q̄m ⁊ xp̄m sibi filiū vēdicauit: nec p
positū violauit. Hec ille. Quia ḡ btīssima vir
go intēta erat intelligētia diuinorum. iō meru
it audire dn̄m sibi dicētē p ps. Intellectū ti
bi dabo ⁊ instruā te i via q̄ gradieris. firmabo
sup te oculos meos .i. grām meā i te solidabo
Nouerat aūt beata virgo verā esse sentētiam
Lectō cō
medat
Isidori in libro de summo bono dicētis. Cū
oramus: ipī cū deo loq̄mur Cum legimus: de-
us nobiscū loquit̄. Omīs ḡ p̄fectus ex lectiōe
⁊ meditatione p̄cedit. Que em̄ nescimus: le
ctione discimus. q̄ō aūtē didicimus: medita/
tione cōseruamus. Geminūq̄ cōfert bonū le
ctio sacrarum scripturarum: siue q̄z intellectū mē
tis erudit. seu q̄ a mundi vanitatibus abstra/
ctum hominē ad amorē dei p̄ducit. Tāto ei
vana spes mortalitatis huius nobis vilescit
q̄nto amplius legēdo ⁊ audiēdo spes eterna
claruerit. Hugo vero de sancto victore in lib.
de sacra scriptura ait. Nihil in hac vita dul/
cius sentitur. nihil auidius sumit̄. nihil ita mē
tem ab amore mūdi sepat. nihil sic animū cō
tentationes roborat. nihil ita hominem exci
tat ⁊ adiuuat ad om̄e opus bonū ⁊ ad omnē
laborē sic̄ studiū sacre scripture: date ad no/
stram vtilitatē. vt dic̄ apl's ad Ro. xv. q̄ ait.
Queccūq̄ scripta sunt: ad nostrā doctrinam
scripta sunt: vt p cōsolatiōem scpturarum spem
habeamus. Amb. q̄z in s̄mōe de quadragesima
inq̄t. Quisquis verbo xp̄i pascitur: terrenū pa
bulū nō req̄rit. Nec em̄ potest sec'i panē ca
pere qui pane reficit̄ saluatoris. Negligit
famē corporis q̄ pabulo lectionis intendit.

nec ventris curā habere poterit q̄ alimētum
verbi celestis acq̄rit. Hec em̄ est refectio que
satiat animā. que impinguat viscera: cuius de
om̄ibus scripturis cibū eloquiū p̄henne accipi/
mus. Hec ille. Beatissima igit̄ virgo q̄ atten/
tissime dei verbo intēdebat adeo q̄ ip̄m in cor/
de ⁊ corpe suo recepit. dicere poterat illō Hie
remie. xv. Inuēti sunt s̄mones tui ⁊ comedi
eos. Et factū est verbū tuū mihi i gaudiū ⁊ le
ticiā cordis mei. ¶ Tertia domicella fuit do/ D
mina erubescētia siue verecūdia: q̄ btīssima
virgo erat ornata. nā naturalit̄ inest virgibus.
xxx. q. iij. c. nec illud. ḡ multo magis inerat re/
gine virginū. De q̄ virtute inq̄t Bern̄. sup Cā
tica. Aliud ornamētū sponse est verecundia.
Nescio aūt si q̄d gratius verecundia in moribus
hoīm dep̄hēdi q̄at. verecūdia em̄ oīm ē ornatus
etatū. sz i teneriori etate amplius pulcrius q̄z eni
tescit. Quid amabilius verecūdo adolescēte:
q̄z pulcra hec ē ⁊ q̄z splēdida gēma morum i vi/
ta ⁊ in vultu adolescētis: q̄z vera ⁊ minime du
bia bone nūciat spei bone indolis index. ⁊ vir
ga discipline q̄ pudēdis affectibus imminēs:
lubrice etatis motus actusq̄ leues exerceat ⁊ cō
primat insolētes. Quid ita stultiloquiū ⁊ oīs
deinceps turpitudīs fugitās: Soror cōtinē/
tie est: nullūq̄ eque manifestū incidiū colum
bine simplicitatis. necnō etiā est inocētie testis
lampas ē pudice mētis iugit̄ luces vt nihil i
ea turpe. nihil idecorum residere attētet q̄ō nō
illico illa p̄dat. Ipa expugnatrix ē malorum. ⁊
p̄pugnatrix puritatis inate. ac specialis glīa
cōsciē est. fame custos. vite decus. virtutis sedes.
virtutū p̄mitie. nature laus. ⁊ insigne totius
honesti. Rubor ipe genarum quē forte ineerit
pudor q̄ntū grē decoris suffuso afferre vultui
solet. Hec ille. Aristo. q̄z .iiij. eth. c. x. inquit.
Laudamus iuuenē verecūdū. Sapiēs etiā
Ecclīasticus. xxij. ait. Ante grandinē p̄ibit
chorruscatio ⁊ an verecūdiā p̄ibit grā. Btūs
aūt Bern̄. vbi s̄. inq̄t. Quid tā p̄priū vere/
cundie est q̄z p̄prias vitare laudes: Ex quo
apparet q̄ntū fuerit beatissima virgo hac virtu/
te insignita. de qua dr̄ Lu. j. Turbata est in
sermone eius .s. angeli. Nā mēs eius est alte
rata ex celsitudine audite laudis sue. vn̄ ⁊ in
facie ruborē verecūdie demōstrauit. q̄ō etiā
euenit p̄pter aspectū angeli in forma virili.
De quo Ambrosius in .ij. li. de virginibus dicit.
Angelū Maria quasi viri specie mota tre/
pidauit vt agnoscas aures religiosas ⁊ ocu/
los verecūdos. Ex quo pcipere possumus q̄n/
tum erubescebat cōsortia hoīm que turbatur
⁊ erubescit in sermonibus angelorum. p̄fectissime

em̄ ſeruauit illud qd̄ inq̄t ip̄ator in .l. vnica.
C. de mania. li. xj. dicēs. verecūdia caſtis mo
rib⁊ pſeueret. Nec mirū ſi fuit verecūda cum
eſſet nobiliſſima. verecūdia em̄ nobiles pro/
dit natales. c. j. vbi Archid̄. de regul'. lib. vj.
P ¶ Quarta domicella fuit dn̄a taciturnitas.
q̄ inſtruebat eā vt nō ſtatim rn̄deret ſed ꝓus
cogitaret intra ſe altitudinē ꝯſilij diuini ſup
ſalute generꝫ hūani. Vn̄ Bern̄. inq̄t. O an/
nūciatio mirifica. O ſalutatio ꝑegrina: ple
nitudis copiā portans ⁊ ꝟgineū corpus illu
ſtrās. Preueniēs itaqꝫ iudicē ꝑco tā ꝑclar⁹ ⁊
mitis: feſtin⁹ ꝑperat vt i ꝑtorio ꝟginitatꝫ ſu
ſcipi poſſit de⁹ maieſtatꝫ. Cogitabat āt ꝟgo
q̄lis eſſet iſta ſalutatio q: de plenitudie ipſi⁹
debebāt accipe vniūſi. Captiui redemptōem
triſtes ꝯſolatōꝫ. pctōres veniā. iuſti gratiaꝫ.
angeli leticiā. deniqꝫ tota trinitas gl'iam. ⁊ fi
li⁹ dei carnis hūane ſubam. Sapientiſſima
igit̄ ꝟgo ornata erat diſcretiſſima taciturni/
tate: ſciēs verā eſſe ſn̄iam Macrobij. lib. iij
ſaturnaliū in exordio dicētis. Nihil tā con/
gruū ſapiēti q̄ꝫ locꝫ ⁊ tp̄ibus aptare ſmōes. Vn̄
ſuabat illud qd̄ inq̄t Amb. i. j. de offi. c. viij.
dicēs. Sapiēs vt loq̄t̄ mlt̄a ꝯſiderat q̄d di/
cat. cui dicat. q̄ in loco ⁊ tp̄e. Et autor aſtro/
labij canit. Prouidet an̄ diu q̄d recte dicere
poſſit Vir ſapiēs. ſtult⁹ imediata refert. Ob
ſeruauit q̄ꝫ prudētiſſima ꝟgo illd̄ qd̄ iquit
Pamphil⁹ poeta ſui libri. c. viij. ſ. Verbi ꝑn
cipiū. finē q̄ꝫ reſpice ꝟbi. Vt meli⁹ poſſis ꝑ/
meditata loq̄. Itē ſuauit documētū Sene/
ce ad Lucillū dicētꝫ. Tardiloquū eſſe te iu/
beo. Nihi em̄ vnq̄ꝫ dicebat niſi ꝓus mature
ꝑmeditaſſet. Sciebat em̄ ꝙ vt ait ph̄s. j. po/
litic. Magnū ornamētū mulieꝝ eſt ſilentiū
Vn̄ de ei⁹ taciturnitate ab alijs ꝟginib⁹ imi
tāda. Ait em̄ Amb. ſup Lu. Diſce ꝟgo ꝟbo/
rum vitare laſciuiā. Maria etiā ſalutatiōeꝫ
angeli verebat̄. Cogitabat em̄ q̄lis eſſet iſta
ſalutio. Et iō cū verecūdia: q: pauebat cum
prudētia. nā bn̄dictiōis nouā famulā mira/
bat̄: q̄ nuſq̄ꝫ lecta: nuſq̄ꝫ an̄ fuerat cōperta.
Q Hec ille. ¶ Quinta domicella fuit dn̄a timo
roſa. Sapiētiſſima em̄ ꝟgo ſuauit illud Ec
cli. xviij. Hō ſapiēs i oib⁹ timet. habebat aūt
nō ſeruilē ſꝫ caſtū ⁊ reuerētialē timorē. ⁊ ma/
xime timebat oia q̄ caſtitatē ei⁹ in aliq̄ poſ/
ſent maculare. Et ꝓpt' h̄ timuit i viſione an/
gelica. Vn̄ Bern̄. ſup miſſus ē ait. Solent
ꝟgies q̄ ꝟe ꝟgies ſunt ſp pauere ⁊ nūq̄ꝫ eſſe
ſecure. ⁊ vt caueāt timēda etiā in tuto ꝑtime
ſcere: ſciētes ſe i vaſis fictilib⁹ theſauꝝ porta
re ꝑcioſum. ac ꝑinde q̄cq̄d nouū: q̄cq̄d ſbitū
fuerit ortū: ſuſpectas h̄nt inſidias. ⁊ contꝫ ſe
ſe exiſtimāt machinatū. ⁊ idcirco maria tur/
bata eſt i ſmōe angl'i. Hec ille. Quapropter
neceſſe fuit ipam ab angl'o cōfortari. Unde
Bern̄. vbi ſ. inq̄t. Angel⁹ intuit⁹ ꝟginem ⁊
varias ſecū voluere cogitatōes facillime de/
ꝑhendēs: p[illegible]dā ꝯſolat̄. Et familiariter vo
cans ex noie benigne ne timeat pſuadet. De
h̄ q̄ꝫ aureli⁹ Auguſtin⁹ inq̄t i ſmōe annūcia
tiōis. Salutat angel⁹ puellā viri ſalutatōis
ignarā. terret̄ ꝟgo nouitate ꝟboꝝ. Ad quaꝫ
angel⁹. Ne timeas Maria. ne inq̄t aſpectu
meo mr̄ dn̄i mei terrearꝫ. Ego ꝯceptiōis tue
miſter adueni: nō vt ꝟginitatē amittas iter
ueni. ipe me miſit ad te q̄ eſt naſciturus ex te
Et tūc dixit dn̄a timoroſa. Hic eſt bon⁹ an/
gel⁹ ꝯfortās ⁊ letificans. ¶ Sexta domicella R
fuit dn̄a honeſta q̄ dicebat btē ꝟgini illd̄. j.
ad Chor. xiiij. Oia honeſte ⁊ ſm ordinē fiāt
in vob. moꝝ em̄ honeſtas ē ſuāda i omib⁹. l.
vnica. C. de mania. li. xj. honeſtas nāqꝫ ꝟſat̄
circa mores. l. ſcire oportet. §. penl'. ff. de tuto/
rib⁹ ⁊ curatorib⁹ dādis ab his ⁊ vnū de iurꝫ
ꝑceptis eſt honeſte viuere. l. iuſticia. §. j. ff. de
iuſticia ⁊ iure. ⁊ inſti. eodē. §. iuris ꝑcepta. Et
idē ponit̄ in ꝑhemio decretaliū. Habuit ḡ be
ata ꝟgo honeſtatē in oib⁹ geſtꝫ ſuis. ⁊ maxie
in oculoꝝ regulatione. Quia em̄ vt ait Ceci
lius firman⁹ i li. de btā vita. c. iiij. libido aſpe/
ctu maxime ꝯcitat̄. ⁊ Quintilian⁹ in ꝑma de
clinatōe inq̄t. Oculi nr̄i ſunt tota luxuria no Nota de
ſtra q̄ nos i oia q̄tidie ꝑcipitāt vicia. et Se/ ocul' im/
neca ad Lucillū ſcribit. Oculi ſunt irritamē pudicis.
ta vicioꝝ ⁊ duces ſceleꝝ. Iō ipa ꝟgo benedi
cta ſuauit illud Ecci. ij. vbi Salomon ait.
Oculi ſapiētꝫ i capite ei⁹. ſ. ſunt bn̄ regulati.
trāſſumptiue i. c. accepiſti. de ꝯſe. di. iiij. et de
ſacra vnct̄. c. vnico. §. q: ꝟo. Et q: ē duplex
ocul⁹. ſ. ocul⁹ mētꝫ de q̄ h̄r in. c. quorūdam. de
elec. li. vj. vbi Io. an. dic. ꝙ dꝫ eſſe pur⁹. ꝑ il/
lud. c. ⁊. j. q. j. c. multi. Itē ocul⁹ corpis q̄ ſilr̄
dꝫ eſſe pur⁹. xxxij. q. v. c. q̄ viderit. Impudic⁹
em̄ ocul⁹: ipudici cordis ē nunci⁹. c. nec ſolo.
eadē. q. ⁊ cauſa. Iō ita puros habuit btā ꝟ/
go oc'los nō ſolū mentis ſꝫ etiā corpis vt de
vtriſqꝫ dictū fuerit Can̄. v. Oculi ei⁹ ſic co/
lumbe. tranſſumptiue in. §. Ecce. xxxv. diſti.
Hec em̄ puriſſima ei⁹ domicella dn̄a hone/
ſta inſtruebat ipam vt ſtaret cū ocul' depſſis
ad terrā. ⁊ cū mlt̄a moleſtia. Tāta āt fuit ei⁹
honeſtas vt nemo vnq̄ꝫ tētationē carnalē de
ipſa habuerit. vt i alijs ſmonib⁹ dixim⁹. Ni
hil em̄ vt ait Amb. in li. de ꝟgitate fuit i ma/
ria toruum in oculis. nihil in verbis procax

nihil in actu inuerecundũ. nõ geſt⁹ fractioꝛ.
nõ inceſſus ſolutioꝛ: nõ vox petulãtioꝛ ſ; om
nis honeſtas. ¶Septima domicella fuit do
mina prudẽtia q̃ inſtruebat beatã ꝟginez vt
prudẽter de mõ incarnatõis inq̄reret. Jõ ipa
ait. Quõ fiet iſtud qm̃ virum nõ cognoſco?
Quõ habebo filiũ q̃ neſcio viꝝ? Quõ porta-
bo fetũ q̃ fugio partũ? Quõ vacuo vtero ge
nerabo? Vñ p̄bebo lac labijs infantꝭ ſuggere
poſtulãtis? Et merito iſta inq̄rebat prudẽtiſ
ſima ꝟgo. Ut em̃ ait Boe.ij. de ꝯſol'. Rex ex
itus prudẽtia metiꝭ. Ad hãc aũt inq̄ſitiõem
beatiſſime ꝟgis r̃ndit angel⁹. cui⁹ ꝟba ponit
Aug⁹. in quodã ſmone dicẽs in eius ꝑſona.
Ne timeas Maria: neq; expaueſcas virgo
partũ: neq; metuas: neq; formides multũ in
expta: tm̃ crede ⁊ ꝯcepiſti. Ama ⁊ ꝑpiſti. qm̃
meruiſti grãm apud deũ. Et quã graz? dei ⁊
hoim pacẽ: mortis deſtructiõz: vite repatio-
nem. Cõcipies em̃ ⁊ paries filiũ: nõ cuiuſli-
bet meriti hoiem: ſ; toti⁹ ſeculi ſaluatorẽ. Re
cole Maria in libro Jſa. pphete ꝟginẽ quã
parituram legiſti ⁊ gaude ac exulta q: tu eẽ me
ruiſti. Tu ibi p̄figurata es ꝟgo. Ecce em̃ in
vtero ꝯcipies non de viro: ſ; de ſpũ ſctõ gra
uida eris ⁊ icorrupta manebis. Paries q̄dẽ
S filiũ: ⁊ ꝟginitatꝭ nõ patierꝭ detrimentũ. effi
cieris grauida ⁊ erꝭ mr̃ ſp intacta. ¶Octaua
domicella fuit dña pudicicia q̃ inſtruebat be
atam ꝟginẽ vt votũ q̃d fecerat de ꝑpetua ꝟ-
ginitate ſuãda inuiolabiliter cuſtodiret: ⁊ i
illibate caſtitatis ꝓpoſito vſq; ad mortẽ im
mobiliter pſeueraret. Pudicicia em̃ eſt ꝟt⁹
animi q̃ violẽtiã nõ ſentit. xxxij. q. v. in p̄n. ⁊
c. de pudicicia. Qui ꝟo caſtitatẽ deo vouerũt
irritũ faciẽdo votũ: damnationẽ incurrunt.
xxvij. q. j. c. j. Dicebat aũt hec domicella bea-
Difficil' res caſte viuere te ꝟgini. licet ſit ꝟa illa ſnia montanarij i lu-
na celeri. Res eſt difficilis caſtam bñ ducere
vitã. Nulla fere maioꝛ q̃ caſte viuere pena.
Sola nãq; ſuũ finiꝭ morte duellũ. Vñ dr̃ q
caſtitatẽ ſuare eſt ꝑ viã artiſſimã ⁊ difficilẽ
incedere. c. de his. xxviij. diſ. xxxiij. q. v. c. tunc
ſaluabiꝭ. circa mediũ. Vñ etiã dr̃: q caſtitas
nõ niſi deo iſpirãte habeꝭ. dicto. c. de his. Tñ
q: deus hãc tibi inſpirauit q̃ etiã res penitus
deſperatas ad optatũ finẽ ꝑducere p̄t. l. j. §. j
C. de vete. iu. enu. Tibi diuina grã replete fa
cillimũ erit eã obſeruare. ⁊ poſito q tibi eſſet
difficile: debes meminiſſe q ꝟtus cõſiſtit cir-
ca bonum ⁊ difficile. ij. ethicoꝝ. Et q vt inq̄t
poeta. Abſq; laboꝛe graui nõ poſſũt magna
parari. Nullo igiꝭ mõ pudicicia eſt violãda
que eſt mulieꝝ oꝛnamẽtũ maximũ. §. q̃ vero

eas. in autẽ. quõ opoꝛ. epiſ. Licz dixerit an
gelus q de ſpũ ſctõ ꝯcipies ⁊ ꝟginitatez non
amittes. Tñ difficile videtur in cõcipiẽdo
filiũ nõ ſentire aliq̃d libidinis ⁊ ꝯcupiſcẽtie
incendiũ: ⁊ nõ maculare in aliquo pudicicie
pudorẽ. Et iõ cũ dicaꝭ in cõmuni ꝓuerbio.
Nõ de põte cadit q̃ cũ ſapia vadit. Sapien
ter ꝑus inq̄re ſi taliter fiet hec ꝯceptio q i ea
totaliter ceſſabit nõ ſolũ coꝛpis ⁊ ſpũs corru
ptela: ſ; etiã nec minim⁹ in ipa libidinis mo-
tus ſentieꝭ. nec aliq̄s indecens actus in hac
generatione iteruenieꝭ. De h̃ aũt loq̄ꝭ Am-
broſius in. ij. li. de ꝟgib⁹ dicẽs. Vide q̄ntam
pudiciciã ꝟginalẽ in aĩo ſeruat: q̃ non ſolum
odit coꝛpis ⁊ ſpũs coꝛruptelã: ſ; etiã omnez
actũ libidinis quãtũcũq; fieret ſine offenſa
dei. ⁊ ad diuinã ꝓlem eſſet oꝛdinat⁹ q̃tuz ex
ſe erat odio habuit. Vñ merito penſandũ ẽ
q fuerit hec p̄cipua cauſa q̄re mod⁹ ꝯcipiẽdi
filiũ dei iam a deo p̄fixus nõ fuerit ſibi diuini
tus reuelat⁹ vt ꝟbo ⁊ actu hãc ꝑfectã pudici
ciam demõſtraret. Hec ille. Cognoſcens autẽ
angelus dño reuelãte ꝟgis cogitatões: dixit
ei. Noli o pudiciſſima ꝟgo expaueſcere. No
li de tue ꝟginitatꝭ ꝑmanẽtia ſollicitudinẽ ge
rere. Jntacta ꝑmanebis: ⁊ de ꝓle gaudebis.
Sine ꝯiunctiõe moꝛtalis viri efficieris mu
rus altiſſimi. ꝓinde nõ eſt quod metuas: ſ;
inde eſt q gaudeas. Tũc em̃ doloꝛ ſeq̄reꝭ par
tũ ſi p̄cederet libido ꝯceptũ. Tũc ꝟo ſpũſſan
ctus ſupueniet in te ⁊ ꝟtus altiſſimi obũbra
bit tibi. i. refrigerabit te ſb̃ vmbraculo ſpiri-
tuſſcti. Nõ ḡ calorẽ ꝯcupiſcẽtie pati vereariſ.
Nã in te erit ꝯceptio ⁊ nõ ꝯcupiſcẽtie libido
Nõ em̃ erit eſt⁹ vbi vmbrã faciet ſpũſſctũs.
¶Nona domicella fuit ſctã obediẽtia que ab
Eua fuit repulſa ſ; a btã ꝟgie grataṉꝭ acce- T
ptata. Sciebat em̃ q hec eſt ꝟtus oĩum ꝟtu-
tum moꝛaliũ p̄clariſſima. vt declarat beatus
Tho. ij. ij. q. ciiij. ar. iij. Jteq; ſola ẽ q̃ fidei me
ritũ poſſidet obediẽtia: ſine q̃ infidelis q̃ſq;
ꝯuinciꝭ: etiã ſi fidel' eſſe videaꝭ. c. ſciẽdũ. viij.
q. j. Nouerat q̃z q obediẽtes magnã a deo re
cipiũt remũneratiõz. c. nulla. xciij. diſ. Unde
dic glo. i. l. deſertoꝛem. §. in bello. ff. de re mili.
Magna ẽ ꝟt⁹ obediẽtia. Sciebat etiã q me
li⁹ eſſet obedire q̃ ſacrificare. j. Re. xv. ⁊ d. c.
ſciẽdũ. viij. q. j. ⁊. c. illd̃. de maio. ⁊ obe. et q̃d
Prouer. xv. ſcriptũ ẽ. Mẽs iuſti meditabiꝭ
obedientiã. Et iõ ſp meditabaꝭ btiſſima ꝟgo
quõ meli⁹ diuie volũtati ꝑ oĩa obediret: ſciẽs
veram eſſe illã Virgilij ſniam in lib. geoꝛgi-
coꝛum dicentis. Eſt legum ſeruanda fides:
ſupꝛema poteſtas. Quod mandat fieriq; iu

bet parere neceſſe eſt. Sic aũt mũdani repu
tant lucꝫ qđ dã qñ ſatiſfaciũt volũtati ꝓprie
l.cũ ſeru⁹.ff.de ꝯdi.cau.da.nõ ſe.ita ipa lucꝫ
maximũ exiſtimabat ſatiſfacere volũtati di/
uine. Quapropꝰ ſic ꝑfectã obediẽtiã ſꝑ obſer
uauit ꝙ ꝑ eã ſum⁹ a morte liberati:ſic ꝑ iobe
dientiã ꝓmoꝝ parẽtũ fueram⁹ ad eternã dã
nationẽ ꝯdẽnati. Vñ Aug.i ſmõe de natiui
tate ipi⁹ ꝟgĩs ait.ꝑ inobediẽtia obediẽtia cõ/
mutat.fides ꝑ ꝑfidia cõpẽſat. Et iteꝝ. O fe
lix obediẽtia.o inſignis grã. q dñ humilr fi/
dem dedit celi iſe opificẽ incorꝑauit. Hec fu/
it ꝟe obediẽtia oĩ ſacrificio gratior:hec volũ/
tas cũctis hoſtijs acceptior.hinc promeruit
gl'iam quã poſtmodũ cecinit dicẽs. Ecce em̃
ex h̃ beatã me dicẽt om̃s generatões. Et loq̃
tur Aug⁹.ꝑticularr de obedientia pñtis my
ſterij.ſ.in ꝯſentiẽdo diuini ꝟbi ꝯceptõi. Tã
tũ aũt placuit deo ei⁹ obediẽtia vt mererẽt fi
liũ dei ſibi facere ſubiectũ ⁊ obediẽtẽ.vñ Ber.
ſuꝑ miſſus eſt:expõnẽs illud Lu.ij.⁊ erat ſb
ditus illis:inq̇t. Quis? Quibꝫ? de⁹ hoibus:
de⁹ inquã cui angeli ſubditi ſunt:cui ꝑ̃ncipa/
tus ⁊ ꝑ̃tates obediũt ſbdit⁹ eſt Marie.⁊ nõ
tm̃ Marie ſꝫ etiã Joſeph ꝓpꝰ mariã. Mi/
rare ḡ vtrũlibet:⁊ elige q̇d ampli⁹ mireris ſi
ue filij dei benigniſſimã dignatõeꝫ.ſiue mr̃is
ei⁹ excellẽtiſſimã dignitatẽ. Vtrũqꝫ ſtupor.
vtrũqꝫ miraculũ:ꝙ femie de⁹ obtpet hũilitas
ſine exẽplo.⁊ ꝙ femia deo ꝑ̃ncipet ſblimitas
ſine ſocio. In laudibꝫ ꝟginũ ſingularr canit
ꝙ ſequunt agnũ q̇cũqꝫ ierit. Quibꝫ ḡ laudi
bus iudicas dignã q̇ etiã pit? Diſce hõ obe/
dire.diſce puluis obtpare.diſce terra ſubdi.
Erubeſce ſuꝑbe cinis.de⁹ ſe hũiliat ⁊ tu te exal
tas.de⁹ ſe oibꝫ ſubdit ⁊ tu dñari hoibꝫ geſti/
ens tuo te ꝑ̃ponis auctori. Quotiẽs ei hoibꝫ
p̄eſſe deſideras:totiẽs deũ p̄ire ꝯtẽdis. Hec ille
Faciebat igit btã ꝟgo illđ qđ poſtea egit fili
us ſu⁹:ſciẽs ꝙ tãta ẽ excellẽtia obediẽtie ꝙ ni/
hil eſt pctm̃ niſi qđ ꝯ ipam fuerit ꝑpetratuꝫ.
pctm̃ em̃ eſt p̄uaricatio legꝫ diuie ⁊ celeſtiũ i/
obediẽtia mãdatoꝝ.vt ait Amb.in li.de pa/
radiſo. Hec igit ſctã domicella ſuadebat be
ate ꝟgini vt oparet ſalutẽ mũdi atqꝫ horta/
bat eã tã grãdi ſacro aſcẽſum p̄bere. Sanct⁹
aũt Bern.ſuꝑ miſſus ẽ in ꝑſona angeli dicẽ
btẽ ꝟgini exhortãdo eã ad ꝯſentiẽdũ. Audi
ſti ꝟgo factũ:audiſti ⁊ modũ. Vtrũqꝫ mirũ:
vtrũqꝫ iocũdũ. Jocũdare filia ſion:exulta ſa
tis filia hierl'm:⁊ qm̃ auditui tuo datum eſt
gaudiũ ⁊ leticia:audiam⁹ ⁊ nos a te rñſuꝫ le
ticie qđ deſideram⁹ ⁊c. Jdẽ q̇ꝫ ſctũs ibidẽ in
ꝑſona oĩm ſanctoꝝ patꝝ inq̇t eidẽ beatiſſime

ꝟgini. Expectam⁹ o dña ꝟbũ miſeratõnis:
q̇s miſerabilr p̄mit ſnia dãnatõis. Et certe
offert tibi p̄ciũ nr̃e ſalutꝫ.ſtatim liberamur ſi
ꝯſentis. In ſempiterno dei ꝟbo facti fuimus
om̃es.⁊ ecce morimur:i tuo breui rñſo ſumus
reficiẽdi vt ad vitã reuocemur:h̃ ſupplicat a
te o pia ꝟgo flebilis adã cũ miſera ſobole ſua
exul de paradiſo.h̃ Abraã.h̃ Dauid.h̃ ceteri
flagitãt ſcti p̄res tui q̇ habitãt in regiõe vm/
bre mortis.h̃ tot⁹ mund⁹ tuis genibꝫ ꝓuolu/
tus expectat.nec imerito:qꝛ ex ore tuo pendet
ꝯſolatio miſeroꝝ.redẽptio captiuoꝝ.libera/
tio dãnatoꝝ:ſalus deniqꝫ totius generꝫ tui ⁊
vniuerſoꝝ filioꝝ adã. Da ꝟgo rñſum. Feſti
nãter o dña rñde ꝟbũ qđ terra:qđ inferi qđ
expectãt ⁊ ſuperi. Jpe q̇ꝫ rex ⁊ dñs cctũ ꝯcu/
piuit decorẽ tuũ:tantũ deſiderat tue rñſionis
aſſenſum:in q̇ nimiꝝ ꝓpoſuit ſaluare mũdũ
⁊ cui cõplacuiſti i ſilẽtio:iã magꝫ placebis ex
ꝟbo:cũ ipe tibi clamet e celo. O pulcra inter
mulieres fac me audire vocẽ tuã. Si ḡ eum
facies audire vocẽ tuã:ipe te faciet audire ſa
lutem noſtrã:nũq̇d nõ h̃ eſt qđ q̄rebas? qđ
gemebas? qđ diebꝫ ac noctibꝫ orãdo ſuſpira
bas? Rñdeas itaqꝫ cito angelo:imo ꝑ ange/
lum dño. Rñde ꝟbũ:⁊ ſuſcipe ꝟbũ.ꝓfer tu/
um ⁊ ſuſcipe diuinũ.emitte tuũ tranſitoriũ:
⁊ amplecte ſempiternũ. Quid tardas? quid
trepidas? crede ꝯfitere ⁊ ſuſcipe. Sumat hu
militas audaciã:qꝛ ſi grata in ſilentio vere
cundia:magꝫ tñ nũc in ꝟbo pietas eſt neceſ/
ſaria.aperi ꝟgo beata cor fidei:labia ꝯfeſſiõi
viſcera creatori. Ecce deſiderat⁹ cũctis gẽtibꝫ
pulſat ad oſtiũ. O ſi te morãte ptrãſierit: et
rurſus incipias dolens q̄rere quẽ diligit aĩa
tua. Surge curre aperi.ſurge ꝑ fidẽ.curre per
deuotiõem.aperi ꝑ dilectõeꝫ. Hec ille. Tũc
beata ꝟgo his ꝟbis ꝯfortata ⁊ de magnifica
ꝑle letificata ⁊ de ſuo pudore ⁊ integerrima
pudicicia certificata:ſtatim ſurrexit:genua i
terram fixit:terrã oſculata fuit:oculos ad ce/
lum eleuauit:brachia ad celos extẽdit. Et ſic
cum maximo gaudio:cũ ingẽti feruore: cum
indicibili deuotiõe:cũqꝫ ineffabili charitate
dixit: Ecce. In quo ꝟbo denotat ꝓmptitudo
obediẽtie ⁊ inceptio nr̃e ſalutꝫ ⁊ altitudo vir
ginalis ꝯtẽplationis.⁊ demõſtratio ſue volũ
tatis. Hoc em̃ ꝟbum ecce aliqñ ponit expoſi
tiue ſiue demõſtratiue vl' indicatiue.vt de pe/
ni.di.j.c.ecce.⁊.xxxv.q.v.c.ecce.⁊ inſti.de re
rũ diui.§ cũ ex aliena plãta.⁊.§.h̃ ampli⁹.⁊
de peni.di.ij.c.ſi em̃ inq̇t.⁊ inſti.de vſufru.§
j.⁊.xxviij.q.j.c.ſic enim.§.his de cauſis.et
extra de baptiſ.c.maiores.ꝟ.ad id.et.ff.qđ

Ecce põ/
nit diuer/
ſimode

cuiuſqꝫ vni.l.j. Aliqñ ponit᷑ exhibitiue. vt .xxij.q.ij.c. egreſſus. Aliqñ iceptiue.vt ex̄ de renun.c.niſi cũ p̄dē.§.ꝑpter maliciã.ꝛ.xxxvj.diſ.c.ecce.ꝛ de maio.ꝛ obe.c.ſolite. Aliqñ etiã ponit᷑ ꝯtemplatiue.vt ibi. Ecce q̄ꝫ bonũ ꝛ q̄ꝫ iocũdũ habitare frēs in vnũ.pſ.cxxxij. et c.dilectiſſimis.xij.q.j.ꝛ.c.nulli.iij.q.j.ꝛ oĩbus his modis p̄nt exponi ꝟba b̄ndicte vir‑

V ginis cũ dixit Ecce ꝛc. ¶ Decima domicella fuit dñа hũilitas ſiue dña ancilla q̄ ꝑerat familie dom⁹ b.ꝟgis:ꝛ omĩa officia dom⁹ pagebat. Hec aũt beām ꝟginē inſtruebat vt ꝙ̄ ſe licet ad tãtã excellētiã exaltabat᷑: nõ alta ſed humilia ſentiret: cogitaret ac diceret dicens ei illud Thob.iiij. Supbiã nũqꝫ i tuo ſenſu aut in tuo ꝟbo dn̄ari ꝑmittas.qꝛ vt ait marcialis poeta. Etherẽã pacē vētus ꝛ ſuperbia tollũt.ꝛ ſm Claudianũ li.j. Inq̄nat egregios adiuncta ſupbia mores.ꝛ vt ait Prudentius in lib.de ſichomachia.c.v.frãgit de⁹ omne ſupbũ. Alta cadũt.inflata crepãt.tumefacta ꝑmunt᷑. Sꝫ q̄to maioꝛ es tãto magis te hũilia i oĩbꝫ:ꝛ corã deo inuenies grām. Eccli.iij. Virginitas em̄ cũ hũilitate ē admirabilis. §.hec ſcripſim⁹.xxx.di. Hãc aũt ꝟtutē venire et cõmēdare fili⁹ tu⁹.c.diſplicet.§.ſi autem.xxiij.q.iiij.ꝛ ipam ꝟbis ac factis oñdet.xciij.di.c.dñs. Vñ dicet diſcipul' ſuis Mat.xj. Diſcite a me qꝛ mitis ſum ꝛ humilis corde. trãſſumptiue in.c.q̄ ſe ſit.el ſc̄do.ij.q.vj.hec etenim ꝟt⁹ eſt ꝯſeruatiua oĩm aliaꝝ ꝟtutum Vñ Bern̄.in li.de iꝓbatõe vicioꝝ.c.ij.inq̄t. Firma ſolet ꝟtus humiles ſuare q̄etos. nec cadit in plana q̄ req̄eſcit humo. Hui⁹ aũt domicelle documenta ipa ꝟgo b̄ndicta pfecte ſuauit.qꝺ patere poterit ex r̄nſione quã angelo fecit. De qua inq̄t Bern̄. O venerãda ꝟginitas.o ꝑdicãda hũilitas.ab anglo mat̄ dñi appellat᷑ ꝛ ſe ancillã dñi ꝯfitet᷑. Vñ ait. Ecce ancilla dñi:tãqꝫ diceret. Paratum eſt coꝛ meũ de⁹:qꝛ intact⁹ ꝑmanet vterus meus Reſpexit ei humilitatē ancille ſue. Venit ḡ mãſuet⁹ implēs celos.trãſgrediēs ꝑ humilez ad ſupbos.ꝛ celos nõ relinquens vt inflatos tumoꝛe ſupbie appoſito hũilitatis remedio: t..itis medic⁹ ipe curaret. Venit ei mãſuet⁹ ꝛ mitis ſedēs ſup nubē leuē.i.ſup Mariam hũilē. Hec ille. ¶ Undecima domicella fuit

X dña deſideroſa que incitat beatã ꝟginem ad deſideriũ ꝯceptiõis filij dei ꝛ ſaluatoꝛis mũdi. qꝺ quidē deſideriũ ipam talit᷑ inflãmabat ꝙ cũ ꝓpha dicebat.pſ.xlj. Quēadmodũ deſiderat ceru⁹ ad fontes aq̄ꝝ:ita deſiderat aĩa mea ad te de⁹. Sitiuit aĩa mea ad te deũ fontem viuũ. Et iteꝝ cũ eodē ꝓpha dicebat pſ.xxxvij. Dñe añ te omne deſideriũ meũ. Ex q̄ apparet ſctitas mētꝪ ꝟginal'. Nã vt ait Caſſiodoꝛ⁹ li.iiij.eplaꝝ.epla.v. Ex q̄litate deſiderij pōt mēs honeſta cognoſci. Videbat᷑ ãt beate ꝟgini magna moꝛa expectatio ꝛ tarditas incarnatiõis. Iuxͣ illꝺ Senece i ꝓũbijs. Etiã celeritas i deſiderio moꝛa ē. Et iõ ſubdidit ꝛ dixit. Fiat mihi ſm ꝟbũ tuũ. Qꝺ exponens Bern̄.ſup Miſſus ē ait. Fiat in deſiderij ſignũ:nõ in dubitãtis indiciũ. Nã ꝑ h̄ ꝙ dicit Fiat mihi ſm ꝟbũ tuũ.magꝪ itelligēdum eſt affectũ exꝑmere deſiderãtꝪ q̄ꝫ effectũ inq̄rere moꝛe dubitãtis:q̄q̄ꝫ nihil obſtat intelligi fiat. Ecce ꝟbũ oꝛõnis. Nemo quippe oꝛat niſi qꝺ credit ꝛ ſperat.vult aũt a ſe req̄ri de⁹ qꝺ pollicet᷑. Et iõ forte mlta q̄ dare diſpoſuit ꝑus pollicet᷑ vt ex ꝑmiſſione deuotio excitetur. Sicqꝫ qꝺ gratis datur⁹ erat deuota oꝛõ ꝑmereat᷑. Hoc vtiqꝫ ꝟgo prudēs itellexit qñ ꝑueniēti ſe muneri gratioſitate ꝑmiſſionis appoſuit meritũ ſue oꝛõis dicēs Fiat mihi ſm ꝟbũ tuũ. Fiat mihi de ꝟbo ſm ꝟbũ tuum.ꝟbũ qꝺ erat in ꝑncipio apud deũ fiat caro de carne mea ſm ꝟbũ tuum. Fiat obſecro mihi ꝟbũ nõ ꝓlatũ qꝺ trãſeat ſꝫ ꝯceptuz vt maneat:carne videlicꝫ indutũ nõ aere. Fiat mihi nõ tm̄ audibile auribꝫ ſꝫ viſibile oculiſ palpabile manibꝫ.geſtabile humerꝪ. Non fiat mihi ꝟbũ ſcriptũ ꝛ mutũ:ſꝫ incarnatum ꝛ viuũ.h̄ eſt nõ mutꝪ figurꝪ:moꝛtuis i pellibuſ exaratũ:ſꝫ i forma humana meis caſtis viſceribus viuacit᷑ impſſum. Et h̄ nõ moꝛtui calami depictiõe:ſꝫ ſpũſſcti opatiõe.eo em̄ mõ fiat mihi q̄ nemini añ me factũ eſt.nemini eſt poſt me faciēdũ. Porro multifarie multiſqꝫ modis olim de⁹ locut⁹ eſt pãtribꝫ in ꝓphetis.ꝛ alijs quidē in aure.alijs i oꝛe.alijs in manu factũ eſſe ꝟbũ dñi memoꝛat᷑. Mihi aũt oro vt in vtero fiat iuxta ꝟbũ tuuz.ꝟbũ igit᷑ qꝺ ab alio fieri nõ pōt dignet᷑ in me ꝛ mihi fieri ſm ꝟbum tuũ.ſ.ſilēter inſpiratũ.ꝑſonaliter incarnatũ:ꝛ coꝛpalit᷑ inuiſceratũ. Hec ille in ꝑſona ꝟginis. O igit᷑ beatiſſime ſpõſe dei ardētiſſimũ deſideriũ:qꝺ tãte efficacie fuit vt illum facere mereret᷑ ſibi filiũ ꝑ quē facta ſunt oĩa.ꝛ ꝓpt᷑ qꝺ deus exaudiuit deſideriũ omniũ ſcoꝝ patrũ.ꝛ tũc ꝟificatũ fuit illꝺ ꝓphe pſ.ix. Deſideriũ paupeꝝ exaudiuit domin⁹

¶ Duodecima domicella fuit dña fidel' ſiue Y
dña credētia q̄ exhortabat᷑ illã vt ſi qꝺ optabat cõpleri volebat in fide firmiſſima ꝑſiſteret.quia oĩa poſſibilia ſunt credēti. Marci.ix. Dicebat q̄ꝫ ei. Per fidem tuam facies

montē eleuare ſe ⁊ pꝛōijcere in mare. Lu.xvij. id eſt dei filiū q̄ eſt mons dei. mons pinguis de celo venientē facies ī mare vteri tui deſcendere. Dicebat etiā illud Caſſio.li.iij.epl'arū epl'a.iiij. Illi firmit' credere debet ꝫ quē veſtrꝫ vtilitatibꝫ arridere cognoſcitꝫ.ſ.anglo ānūcianti: ⁊ deo cū mittēti. ⁊ iteꝝ illō Ouid. in iiij.de triſti.epl'a.iij. Crede qd̄ eſt ⁊ ius ac deſine tuta vereri. Deqꝫ fide certa ſit tibi certa fides. Cui⁹ domicelle ſalutaribꝫ monitꝫ pfectiſſime obtēpauit btā vgo.vn̄ Luc.j.eā laudauit Elizabeth de credulitate dicēs ei. Btā q̄ credidiſti qm̄ pficiet' in te q̄ dicta ſunt tibi a dn̄o. Ipa igit' vgo ab his duodecim domicellis ſic bn̄ pſuaſa: alacri aīo ⁊ vultu iocūdo inq̄t ſm Aug.ꝫ in q̄dā ſmone. Cōtingat mihi o Gabriel archangele ſm vbū tuū. veniat ad cubiculū ſuū q̄ in ſole poſuit tabernaculū ſuū. oriat' mihi vgini pmanēti ſol iuſticie in cui⁹ pēnis et'na pmanet ſcitas. Cui perpetua caſtitate floreſcēs mea pduret ītegritaſ Egrediat' ſic ſplēdoꝛ iuſt⁹. ⁊ ſaluatoꝛ vt lampas accendat'. Procedat iā ſpōſus de thalamo ſuo. qꝛ ſecura facta ſum de pꝛopoſito meo Nec moꝛa. reuertit' nūci⁹: ⁊ vginalē thalamū ingredit' xp̄s. efficit' ſbito pgnās btā dei genitrix. ⁊ cuncta p ſecula pdicatur hec felix Sine moꝛa vt aſſenſus vgis pandit': celeſtꝫ ſponſus immaculatū coꝛp⁹ ingredit'. ⁊ q̄ toto mūdo nō capit': puelle intacte mēbꝛis infundit'. Credit monita qd̄ audiuit. ⁊ meruit ſcrificata qd̄ credidit. deniqꝫ tātū ſe ad celi faſtigia ſubleuauit vt vbū apud deū ī pncipio id eſt dei filium de ſumma celi arce ſuſciperet Mox nāqꝫ vt btiſſima vgo annūciāti āgelo aſſenſum pbuit: ſpūs in eā deſcēdit. de quo dei filiū ↄcepit. Hec ille. O igit' rn̄ſio gratiſſima. O vbū efficaciſſimū. O ineffabilis vtus Marie vginis. O inexcogitabilis clemētia creatoꝛis. O incōphēſibilis altitudo myſterioꝝ dei. vna mulier hebꝛea fec̄ inuaſionē in domo regis eterni. vna puella ſic diuinam ſapiām circūuenit ꝙ ipē de⁹ q̄ inq̄t Canticoꝝ.iiij. Vulneraſti coꝛ meū ſoroꝛ mea ſpōſa. vbi glo. ait. p tuo amoꝛe carnem aſſumpſi Ex vgis ḡ carne de⁹ ſummā altitudinē veſtiuit hūilitate. ſummas delicias penalitate. ſūmā opulētiā paupꝛtate. ſummā lucē tenebꝛis ſummū honoꝛē oppꝛobꝛijs. ⁊ p ei⁹ dilectiōe ſummū amabile expoſuit flagellis. Cōcepto aūt dei filio ex vgīe angel⁹ Gabꝛiel in celuꝫ ſe recipiēs filij dei incarnatōem ſupnis ciuibus nūciauit: q̄ in cātus ſuauiſſimos ⁊ innumerabiles grāꝝ actōes pꝛuperūt. Pieqꝫ credit' vt ſ. dictū eſt ſmōe.ij.h⁹ ptis.pte.iij. ꝙ h̄ bonū nouū etiā ſctis pꝛibꝫ ī limbo exiſtētib⁹ annūciauit. Et iō letati ſunt gaudio magno valde. Surrexerūt aūt q̄ttuoꝛ pphe ↄfoꝛtātes ⁊ añ oēs q̄ erāt ī limbo. Pꝛimo ſurrexit Moyſes ⁊ ait. Māna de celo deſcēdit. Numeri.xj. gaudeāt ḡ ⁊ reficiant' oēs eſurientes Scd̄o ſurrexit Dauid ⁊ dixit. Exoꝛtū eſt ī tenebꝛis lumē rectꝫ coꝛde: miſericoꝛs ⁊ miſeratoꝛ ⁊ iuſt⁹ dn̄s. pſ.cxj. Gaudeant ḡ ⁊ illuminent' om̄s ↄcurētes. Terti⁹ vo q̄ ſurrexit fuit Salomon q̄ ait. De vinea celi botr⁹ erupit. gaudeāt ⁊ vino pcioſo repleāt' cūcti ſitiētes. Bibite ḡ om̄es ⁊ iebꝛiamini chariſſimi. Cañ.v. Quart⁹ fuit Daniel q̄ ſurrexit ⁊ dixit. Lapis ſine māibꝫ d̄ mōte pciſus eſt. Daniel.ij. Gaudeāt ḡ oēs fideles. Miſerūt āt legatos ad bn̄dictā vginē q̄ grās illi egerūt: bn̄dixerūtqꝫ eā vna voce ex pte oīm dicētes. Tu glīa hierl'm: tu leticia iſrl': tu honoꝛificētia ppli nr̄i q̄ feciſti viriliť. ⁊ ↄfoꝛtatū eſt coꝛ tuū: eo ꝙ caſtitatē amauerꝫ. eriſqꝫ bn̄dicta in eternū. Judith.xv. Bn̄dixit aūt eis btā virgo dicēs illō Thob.xij. Bn̄dicite deū celi: ⁊ corā oībꝫ viuētibꝫ ↄfitemī ei. qꝛ fecit nobiſcum miſericoꝛdiā ſuā.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermonis que dicitur mirabilitatis.

Singulare diuinitatꝫ op⁹ q̄ nūqꝫ ſile factū eſt nec fiet: fuit incarnatio filij dei ex vgine. De q̄ ipē de⁹ inq̄t Neemie.vj. Op⁹ grande ego facio. De h̄ etiaꝫ inq̄t illi ppha Abacuc.iij. ſui l.c. Dn̄e opus tuū.ſ. magnū eſt: ī medio annoꝝ viuifica illud. Quapꝛopť Aug⁹. in ſmone.vij. de natiuitate dn̄i ait. O mira ⁊ inexq̄ſita compago. O noua ⁊ inaudita cōmixtio. de⁹ q̄ eſt ⁊ qui erat creatoꝛ effici' creatura. q̄ immēſus eſt capitur. diuites ↄſtitutus paup efficit': incoꝛpoꝛeus carne veſtit'. ſermo carneſcit: videt' inuiſibilis. palpat' inpalpabilis. cōphēdit' incōphenſibilis. imoꝛtalis occidit'. ⁊ quē celum et terra nō capit: in pſepio anguſto locat'. numerat' in ſeculo q̄ eſt añ ſecula. hō xp̄s ieſus. De his mirabilibꝫ opatiōibꝫ loq̄bat' Dauid pſ. cxxxviij. dicēs do. Mirabilia opa tua ⁊ aīa mea cognoſcet nimis. Sciēdū eſt autem ſm Tho. in.iij. ſcpto. diſ.iij. ar.ij. ⁊ in.iij. pte ſūme. q.xxxiij. ar.iiij. ⁊ Alexandrū de ales ī.iij pte ſumme ī tractatu de ↄceptōe xp̄i p ſpūm ſanctū. ⁊ Richardū in.iij. di.iij. ar.ij. q.iij. et ſeraphicū Bonauē. ī eadē di. ar.vl. q.ij. ⁊ in queſtionibus circa l'ram. ⁊ Alexandrū lombardū in eadē diſ. ꝙ foꝛmatio coꝛpis xp̄i de Z

Formatio corporis xp̄i fuit miraculoſa

virgine fuit miraculoſa. vñ Anſ. in li. de con/
ceptu v̾ginali.c.xiiij.inq̄t. Spũſſctũs ⁊ v̾tꝰ
altiſſimi de v̾gīe mľiere virũ mirabiliť ꝑpa/
gauit. Rões aũt adductas a theoľ.vbi.ſ.
q̄re hec formatio fuerit miraculoſa cã breui/
tatis ptrãſeo. adeo ãt eſt mirabilꝰ ꝙ a nob eſt
incogñſcibiľ.vñ Chryſ.in omeľ.de natiui.dñi
ait. Scio q2 v̾bũ caro factũ eſt:ſ3 quõ factũ
ſit neſcio. Mirar3 q2 ego neſcio: oīs creatu/
ra ignorat.hec ille. Mult3 ḡ ex cauſis mirã/
da eſt dei incarnatio. Primo q2 in ea dñs fa/
ctus ē ſuꝰ. deꝰ em̄ ē dñs vniũſoꝝ.ij. Mach.
xiiij. Et certe ipe filiꝰ dei ē rex regũ ⁊ dñs do
minãtiũ: Apoc.j.⁊ de.ij.§.fi.de ſen.⁊ re iu.
et tñ (vt ait apl̾s Phil.ij)exinaniuit ſemet/
ipm formã ſui accipiẽs:⁊ venit miſtrare ⁊ ñ
miſtrari: Mat.xx. Scđo fuit miranda: q2
ſũmꝰ factꝰ eſt limꝰ. Quis em̄ excelſior dei fi/
lio: ⁊ q̇d viliꝰ limo: ⁊ tñ tãta digñĩõe deſcẽdit
deꝰ ĩ limũ:⁊ tãta ſblimatiõe aſcedit limꝰ ĩ deũ
vt q̇cq̇d in illo fecit deꝰ limꝰ feciſſe dicať.⁊ q̇c
q̇d limꝰ ptulit deus in illo ptuliſſe p̄diceť.q2
idē eſt deꝰ ⁊ hõ.⁊ nõ mõ hõ ſ3 viliſſimꝰ hoim
eſt reputatꝰ Iſa.liij.imo nec vt hõ habitꝰ:ſi
cut ipe teſtať p pphãm pš.xxj.di. Ego ãt ſũ
vermis ⁊ nõ hõ:opprobriũ hoim ⁊ abiectio
plebis. Tertio fuit mirabiľ:q2 eťnꝰ factꝰ eſt
tpaľ. Eternꝰ eĩ eſt pr̄:eťnꝰ filiꝰ:eťnꝰ ſpũſſctũs
vt dr̄ in ſimbolo Athanaſij.⁊ tñ nũc tpe inci
pit mẽſurari:⁊ incipit hr̄e pncipiũ q̇ erat in
pncipio apđ deũ prem: Joh.j.⁊ q̇ in celꝰ nõ ē
poſterior pr̄e incipit ēē poſterior mr̄e in terr3
vñ ⁊ eťnꝰ nũc dr̄ iſans octo dieꝝ:⁊ nũc puer
xij.ãnoꝝ: Lu.ij.⁊ q̄ſi icipiẽs.xxx.ãnoꝝ: Lu
ce.iij. Quarto fuit mirabiľ:q2 imẽſus factꝰ
eſt puus.imẽſus em̄ eſt pr̄:imẽſus filiꝰ:imen
ſus ſpũſſctũs:vt ĩ eodē ſimbolo hr̄.⁊ tñ ille q̇
ſua magnitudie celũ ⁊ ťrã iplet:vt dr̄ Iere.
xxiij.⁊ q̇ dixit Iſa.lxvj. Celum ſedes mea:⁊
terra ſcabellũ pedũ meoꝝ.tã puꝰ factꝰ ē vt vix
hũanis ocuľ mẽbroꝝ eiꝰ diſtictio videri poſ/
ſet:iuẍ illđ Iſa.ix. Paruuꝰ natꝰ ē nob ⁊ filiꝰ
datꝰ eſt nob. Quito ē mirabiľ hec icarnatio:
q2 incõprehẽſibiľ factꝰ ē locaľ. Qui em̄ oĩ rei
adeſt p pñtiã:potẽtiã ⁊ eẽntiã:vt declarat.b.
Tho.i.j.p.ſum.q.xl.in anguſto vẽtris loco
cõcludiť.⁊ q2 nõ eſt ei locꝰ ĩ diũſorio:reclinať
in p̄ſepio: Lu.ij. Sexto ē mirãda hec incar/
natio:q2 ſimpliciſſimꝰ p eã videť cõponi.deꝰ
em̄ (vt ait phs.xij.metha.)eſt ſũme ſimplex.
cuiꝰ nature (vt ait Leo papa in q̇dã ſer.)nec
addi pt nec minui.⁊ tunc incipit hr̄e corpꝰ ⁊
aĩam ⁊ mẽbra diũſa.⁊ q̄ſi ĩ ſe hr̄et aliq̇d ſup/
fluũ voluit circũcidi: Lu.ij. Septimo fuit
mirabiľ.q2 ſapiã dei pr̄is q̄ſi ignorãs facta ē.
vñ ⁊ ad modũ addiſcẽt3 ſe hũit audiẽs ⁊ itro
gans legis doctores.⁊ dictꝰ eſt pficere etate ⁊
ſapiã corã deo ⁊ hoib3: Lu.ij. Octauo eſt ad
mirãda:q2 fort3 p eã factꝰ eſt infirmꝰ. Ipe eĩ
eſt dei v̾tꝰ ſic̄ ⁊ dei ſapiã.j. Chor.j.⁊ tñ nunc
ab vna iuuẽcula vinciť:cũ mẽbra pãnis iuo/
luta v̾go mr̄ alligat:⁊ manus pedeſq3 crura
ſtricta cingit faſcia. Nono ē mirãda:q2 p eã
diues factꝰ ē paup.nã gľia ⁊ diuitie ĩ domo
eiꝰ.pš.cxj. In q̇ ſr̄ diuitie ⁊ gľia: Prou.x.et
nũc ita paup factꝰ eſt vt non hẽat vbi caput
ſuũ reclinet: Mat.viij.ppť qđ Trẽ.iij.ip
ſe inq̄t. Recordare pauptatis mee. Decimo
fuit mirabiľ:q2 panis eſuriuit:panis inquã
ille q̇ de celo deſcendit: Joh.vj.ex q̇ oĩs hõ vi
uit.ſ.de v̾bo dei: Deuť.viij.⁊ Mat.iiij.⁊.c.
inť cetera.de of.iu.or. Itẽ ille q̇ dat eſcã oĩ car
ni:vt dr̄ pš.cxxxv.eſurit in infantia cũ ĩfan/
tibꝰ:⁊ cũ vir3 vir pfectꝰ: Matth.iiij.⁊.xxj.
Undecio fuit mirãda:q2 fons ſitiuit.fons
ĩquã ille q̇ dat aquã viuã ſaliẽtẽ in vitã eter/
nã: Jo.iiij.vñ canit eccľia.puoq3 lacte paſtꝰ
eſt:p quē nec ales eſurit. Sitiuit fatigatꝰ ex
itinere: Joh.iiij. Siti q̇3 ſe pati oñdit ĩ cru/
ce dũ dixit. Sitio Joh.xix. ¶ Scđo fuit ad
mirabilis:q2 deꝰ factꝰ eſt hõ:iuẍ illud Joh.j.
Uerbũ caro factũ eſt ⁊ hĩtauit in nob. Au/
dite ḡ celi ⁊ obſtupeſcat terra:q̇d em̄ mirabi
liꝰ:q̇d ĩſcrutabiliꝰ q̄3 ꝙ ex v̾gīe factꝰ ſit deꝰ hõ
O v̾go gľioſa:o v̾go ſctĩſſima:o v̾go incõpa
biľ:o v̾go toti mđo admirabiľ:q̇ factorē tuũ
feciſti:q̇ creatorē orb pcreaſti:q̇ genitorē vni/
uerſoꝝ genuiſti:q̇ maieſtatē diuinã ĩ tuo vte
ro recepiſti:q̇ altitudinē dei ad tãtã hũiliatio
nē iclinaſti:amore illiꝰ quē concepiſti ĩpetra
nobis ab eo gaudia padiſi.

¶ De eadē btĩſſime v̾ginis annũciatiõe
Sermo.viij.

Aue gr̃a plena a

Lu.j. Inq̄t dñs Andreas ſiculꝰ
dictꝰ barbatiꝰ:ſup.c.cõqueſtꝰ.de
ferijs. Pondero vnũ ex textu huius capitu
li ꝙ nõ cõmemorat nomē ppriũ:ſed dic bea/
te v̾ginis.⁊ ſic exp̄mit nomē dignitatis ⁊ nõ
nomē pprium. Et ſepe miratꝰ ſum ꝙ xp̄iani
nominẽt illã illuſtriſſimã dominã nomīe p/
prio:que nominãda eẽt noīe ſue incõprehẽ/
ſibilis dignitatis. Hec ille. Ex quib3 dixe/
runt quidã ꝙ in ſalutatõe angelica nõ debet
poni Maria.qđ nomen nõ poſuit angelꝰ.
Ad euãgeliũ em̄ nõ dz aliq̇d apponi:iuẍ il/
lud Apoc.vlť. Si q̇s appoſuerit ad hec ap

Quare nomē p/ priū reti cet̄ i ſalu tatōe an gelica

ponet de⁹ plagas ſup illū ſcptas in libꝛo iſto
¶ Sꝫ ſciēdū ē ƀꝫ Alb. ſup Miſſus ē.c.lx.ꝙ
angel⁹ rōnabilit̄ reticuit nomē ꝓpriū beatiſſi
me ꝟginis in ſalutatiōe. nā digni⁹ eā ſaluta
uit noie noue excellētie ꝛ dignitatꝫ: vt ꝑ mu
tatiōꝫ nois mutatio ſtat⁹ denotaret̄. In colla
tiōe em̄ magnaꝝ dignitatū ſolet fieri muta/
tio noim: vt pꝫ i papa nouit̄ creato. vñ Joh.
j. dixit xp̄s petro. Simō iohis tu vocaberis
cephas. Quare aūt pape nouit̄ electo mutet̄
nomē ponit Joh. an. in ꝓhe. ſexti. in ꝟbo bo/
nifaci⁹. Angel⁹ ḡ ꝓpriū nomē ꝟginis benedi
cte qđ eſt Maria mutauit dicēs: gr̄a plena.
Et tūc verificatū eſt illud Iſa. lxij. Vocabit̄
tibi nomē nouū: qđ os dn̄i noiauit. Hoc au
tē nomē Gr̄a plena circūlocutō eſt tm̄ ꝓprij
nois btē ꝟgis ꝛ pſone ipi⁹. qđ nulli alij ꝯue
nit ꝓꝓe nec deo nec creaturꝫ. ſm̄ ꝙ plenitudo
gr̄e intelligit̄ ſuſceptiue tm̄. De⁹ em̄ nihil ha
bet gratie ſuſceptiue: ꝛ nll'a alia pura creatu/
ra plena eſt gr̄a ſuſceptiue ꝑter beatā ꝟgineꝫ
q̄ ſola tātū recepit de gr̄a ꝙ nulla pura creatu
ra pl⁹ recipe potuit. vnđ h̄ illi ita ꝓpriū fuit
ꝙ ei angel⁹ illđ ꝑ ꝓprio noie ipoſuit. Prin/
cipes naqꝫ ꝛ maximi pōtifices nō ſolēt ꝓprio
noie ſalutari. ꝛ iō angel⁹ ſolū expſſit nomen
ei⁹ ꝓprie dignitatꝫ ſalutādo eā. neqꝫ em̄ (vt
q̄dā dicūt) credēdū eſt ꝙ ſctā trinitas dixerit
angelo. vade ad mariā: ſꝫ vade ad illā excel/
lētiſſimā ꝟginē gr̄a plenā. Licet aūt eius no
men ꝓpriū angel⁹ reticuerit p̄dicta rōne: ec/
cleſia tn̄ appoſuit in ſalutatiōe maria prope
gr̄a plena: vt ꝑ gr̄a plena recolat btiſſime vir
ginis dignitatē. ꝑ maria autē inclinet eā ad
ſbleuandā nr̄am neceſſitatē. ꝛ iō eccl'ia nō er
rauit. Ad illđ aūt qđ. ſ. dictū eſt nō debere
ad euāgeliū apponi rn̄det̄ ꝙ intelligit̄ de ap
poſitiōe falſitatꝫ. vñ apl's ad Gal. j. ait. Si
angel⁹ de celo venerit ꝛ aliud euāgelizauerit
vobis ꝙ̄ qđ euāgelizauimus vobis: anathe
ma ſit. De annūciatiōe aūt ipi⁹ btiſſime ꝟgi
nis duas tm̄ ꝯſideratiōes faciem⁹.

Prima dicet̄ exceptiōis: ibi. Aue.
Scđa ꝟo gratificatiōis: ibi. gr̄a plena.

¶ Pars p̄ma hui⁹ ſermonis que dicit̄ exem
ptiōis.

B m Mos antiq̄ſſim⁹ eſt ꝙ cū aliq̄s ami
co ſuo occurrit vel lrām aut amba
ſiatam ei mittit: in p̄ncipio ponit
ꝟba ſalutatiōis. Diuerſus autē
modus ſalutatōis inuenit̄ in ſacris ſcripturꝫ
Nā dn̄s ieſus poſt reſurrectiōem apparēs
aplīs dixit eis. Pax vob: Lu. xxiiij. ꝛ Joh.
xx. Itē occurrēs mlīeribꝫ venietibꝫ a monu/
to ſuo ſalutauit eas dicēs. Auete: Mat. vl.
ꝛ Joab p̄nceps militie exercitus Dauid oc/
currens amaſe vt amicū ſalutauit eum dicēs
Salue mi frater. ij. Reg. xx. ꝛ iudei q̄ erant
hieroſolymis mittētes lras eis qui erant in
egypto amicꝫ ſuis ꝛ generis ſui ſalutauerūt
eos dicētes. Salutē ꝛ pacē bonā. ſ. mittim⁹
vob: vt h̄r. ij. Mach. j. Angel⁹ aūt raphael
ingreſſus ad Thobiā ſalutās eū dixit. Gau
diū tibi ſemꝑ ſit: Thobie. v. Saluator qꝫ
noſter p̄cepit apl'is vt in quacūqꝫ domū itra
rent: ſalutarēt eos qui in ea eſſent: dicentes.
Pax huic domui: Mat. x. ꝛ Luc. x. Sūmi
aūt pōtifices ꝑ ſalutatōe dicūt Salutem et
aplicā bn̄dictiōꝫ: vt patꝫ in ꝓhemio li. decre
taliū ꝛ ſexti ac clementinaꝝ. Angel⁹ autē ga/
briel nō ſine magna cauſa ſalutauit beatiſſi/
mā ꝟginē: dicendo Aue. qđ fecit vt oñderet
ex p̄te cui⁹ eam ſalutabat. ſ. totius trinitatis
Nā hec dictio aue habet tres lr̄as inuētes ꝑ
ſonas diuie maieſtatꝫ. ſ. pr̄is ꝛ filij ꝛ ſpūſſcti
Prima em̄ lr̄a q̄ eſt A ſignificat ſpm̄ſanctū
Ipe em̄ ſpūſſctus (vt ait Greg. in q̄dā ome
lia) amor ē. Scđa lr̄a eſt u. ſignificās pſonā
filij: q̄ eſt verbū patris: ꝛ medius nō ſitu ſed
numero inter patrē ꝛ ſpm̄ſanctū. Nam tres
ſunt q̄ teſtimoniū dāt in celo. Pater: verbū
ꝛ ſpūſſanctus: ꝛ hi tres vnū ſunt. j. Joh. v.
Tertia lr̄a eſt e. ꝛ ſignificat patrē. nā vt dicit
Hylari⁹ i li. de trinit̄. eternitas eſt i patre: nō
ita tamē quin fili⁹ ꝛ ſpūſſanct⁹ etiā ſit etern⁹
cum eo. ſed quia ei appropriat̄ magis. Eter
nū em̄ importat quid ſine p̄ncipio. Fili⁹ aūt
ꝛ ſpūſſctūs q̄uis nō habeāt p̄ncipiū creatio
nis nec factionis: habēt tamē principiū ema
natiōis. quia emanat fili⁹ a patre: ꝛ ſpiritus
ſanctus ab vtroqꝫ: ꝛ ſi ab eterno. Sol⁹ autē
pater eſt ſine aliquo p̄ncipio: qꝛ a nullo ipſe
emanat. Dicit ergo angel⁹ Aue. quaſi dicat
Tota trinitas me mittit ad te: qꝛ ꝛ ipa tota
opabit̄ iſtā incarnationē in te. Vel poſſum⁹
dicere ꝙ ꝑ a. que eſt p̄ma lr̄arū: quā greci vo/
cant alpha: ꝛ hebrei aleph: ſignificat̄ diuini/
tas. Per v. aūt q̄ ſm̄ Priſcianū in p̄mo li. ē
vltima lr̄aꝝ alphabeti ſm̄ latinos: ſignifica/
tur natura humana: q̄ eſt vltima inter natu
ras intellectuales. Per e. aūt ſignificat̄ bea/
ta ꝟgo maria. vel quia fuit hebrea: vel quia
egregia ꝛ excellētiſſima eſt inter omēs mulie
res. Apparēs ḡ angel⁹ btē ꝟgini dixit. Aue
quaſi diceret. Diuinitas humanitatē recipi
et ex te hebrea ꝛ egregia atqꝫ excellentiſſima
ꝟgine. ¶ Notandū qꝫ ꝙ vera eſt illa vulga/

Diūſe ſa lutatōes i ſcpturꝫ

A

ris ſnia. Oēs dicūt eve a quotq̄t naſcuntur
ab eua.ſ.in egreſſu ex vtero matris. Naſcūt
em̄ lugēdo. Qui plorat⁹ eſt ſm̄ Aug.in lib.
de ciui.dei.quaſi quedā ꝓphetia noſtri inco/
latus ſignificās ex hoc ꝙ in vallē lachrymaꝝ
ꝛ miſeriaꝝ intram⁹. Et maſcul⁹ q̄dē i plora/
tu ſuo naſcēs profert A.quaſi di. Filiꝰ ſuꝫ
Ade maſcul⁹ peccato ꝛ miſerijs ac multis ca
lamitatibꝫ ꝛ morti ꝑpt̄ eum ſubdit⁹. Femia
ꝟo naſcens plorādo profert E.quaſi dicat.
Femina ſum Eue filiꝰ:cui⁹ miſerijs ꝛ male/
dictis ſubijcior. Sed quia adā ꝛ eua cum fi
lijs ꝛ filiabꝫ ſuis ab eis mortificatis viuificā
tur ꝑ ꝟginē matrē.qd̄ ſignificat̄ ꝑ v:q̄ ē me/
dia int̄ A ꝛ E. Ipa em̄ ꝟgo fuit mediatrix ꝛ
genitrix vite:iō illi dixit angel⁹ Aue.q̄ſi di/
cat. Tu es illa que viuificabis adam ꝛ euaꝫ
cū poſteris ſuis. Sciēdū etiā ꝙ lr̄e hui⁹ di/
ctōis Aue ꝯrio mō ſe habēt litterꝫ hui⁹ nois
Eua.ꝛ ideo dixit angelus beate ꝟgini:Aue.
q̄ſi diceret. Tu in totū ꝯtraria es Eue.ideo
ſalutādo tibi dicim⁹ aue. Et hoc eſt qd̄ canit
eccl'ia dicēs. Sumēs illud aue gabrielis ore
funda nos i pace mutās nomē eue. Ipſa em̄
eua ſuos filios fecit inimicos dei.beata autē
ꝟgo nos pacificauit deo. Eua ſupbiuit ꝯtra
dn̄m volēs ēē ſiſ'is deo:maria ſe ꝓfundiſſime
hūiliauit vocās ſe nō matrē dn̄i (ſicut erat)
ſꝫ ancillā ei⁹. Eua corꝑalis mr̄ cūctoꝝ viuen
tiū ſpūal' eoꝝ interfectrix fuit a deo ml'tiplici
ter maledicta:maria ſpūalis mater oīm ſal/
uandoꝝ ipoꝝ viuificatrix fuit a deo benedi/
ctiōibꝫ repleta. De hoc aūt inq̄t ſctūs Ma/
ximus in quodā ſer. Eua poſteros ex ſua car
ne naſcētes tranſtulit ad inferos:benedicta
ꝟgo ex ſua prole natos dirigit ad celos. Ex
carne eue nati dicunt̄ filij hoiꝫ:ex carne ma/
rie filij renati dicunt̄ filij dei. Cedat ḡ nūc im
ꝓpiū eue:q: vniūſi ſum⁹ leti ꝑ partū beate
ꝟginis marie. Et vitā quā deſtruxerat Eua
repat virgo maria. Hec ille. Et ideo dixit ei
angel⁹ Aue:qd̄ eſt oppoſitū de eua. Sciēdū
q̄ꝫ ꝙ lr̄a a expſſa voce format̄ i gutture:et in
gutture cōit' hebrea locutio format̄. V ꝓnū/
ciat̄ in labijs ea acuēdo.ꝛ latin⁹ in labijs qd̄
ām̄odo loquit̄ i palato.ꝛ in palato grec⁹ ſua
ꝟba ꝓnūciat. Apte ḡ inq̄t angel⁹ btē ꝟgini.
Aue.quaſi di. Om̄is lingua tam hebrea q̄ꝫ
latina ꝛ greca te laudat:hoc oīs doctrina at/
D teſtat̄ myſteriū. ¶ Sciēdū etiā ꝙ h̄ ꝟbo aue
oñdit̄ ſingularitas marie.ſibi em̄ ꝓprie con
uenit h̄ ꝟbū:qd̄ deriuat̄ ab a qd̄ eſt ſine:ꝛ ve
qd̄ eſt iteriectio dolēris:q̄ſi ſine ve. Ve enim
īportat miſeriā.nl'la aūt pura creatura fuit
ſine ve ſicut btā ꝟgo.vnde inq̄t Albert⁹ ſuꝑ Maria fuit ſine omni ve
Miſſus ē.c.lix.cōcedim⁹ ꝙ beata virgo fuit
diūſimode ſine diuerſis ve. Fuit em̄ ſine ve
cōi oibꝫ hoib⁹:ſine ve ſpeciali ml'ieribꝫ:ꝛ ſine
ve ꝓprie matrib⁹. Ex pte em̄ corꝑis oīs hō ꝑ
pctm̄ incurrit triplex ve.ſ.ipi⁹ corꝑis diſtē/
ꝑationē:ꝛ naturaliū appetituū inordinati
onē. Itē ipſius corꝑis ante mortē ad aīam re
pugnatōꝫ:ſm̄ ꝙ caro ꝯcupiſcit adūſus ſpm̄
ad Gal'.v. Itē poſt mortem corꝑis incinera
tionē.de q̄bꝫ dr̄ Geneſ.iij. Maledicta terra
in ope tuo. In laborib⁹ comedes ex ea cunctꝫ
dieb⁹ vite tue.ſpinas ꝛ tribulos germinabit
tibi.ꝛ cōedes herbas terre. In ſudore vult⁹
tui veſcerꝫ pane tuo donec reūtarꝫ in terrā de
q̄ ſumpt⁹ es.q: puluis es ꝛ i puluerē reūterꝫ
hec ibi. In maledictiōe aūt opeꝝ notat̄ inor/
dinatio appetituū naturaliū. In ſpinis ꝛ tri
bulis ꝯcupiſcētie ꝯ ſpm̄. In labore ꝛ ſudore
corꝑis diſtēꝑatio:ꝑ reūſionē i puluerē inci/
neratio. Primo igit̄ hoi dictū fuit iſtud tri/
plex ve.ſ.maledicta terra in ope tuo.i.corp⁹
de terra factū. In ſudore vult⁹ tui veſcerꝫ pa
ne tuo. Per ſudores aūt ſignificat̄ corp⁹ diſ/
temperatū:cui⁹ humores reſoluunt̄ in ſudo/
rē. Spinas ꝛ tribulos germiābit tibi.ſ.cor/
poris pūctiōes ꝛ prurit⁹ ꝯcupiſcētie ꝯ ſpm̄.
donec reūtaris in terrā de qua ſumpt⁹ es.ſ.ꝑ
incinerationē. Sed ab iſto triplici ve libera
fuit btā ꝟgo:q̄ corp⁹ habuit eucraticū ꝛ cum
ſpū ꝑ oīa pacificū ꝛ nūq̄ꝫ i cineres reſoluēdū
Hec Alber.vbi.ſ. In ea nāq̄ꝫ nō fuit aliqua
iordinatio paſſionū:nec diſtēꝑātia hūoꝝ
vel inordinatio opeꝝ.q: ordinatiſſima fuit ī
oibus:ꝛ nullus etiā ꝓmus mot⁹ ad peccādū
ſeu rebellādū ꝯ ſpm̄ fuit in ipa.vñ dictū fuit
de illa Gen̄.iij. Ipa cōteret caput tuum. Ca
put em̄ ſerpētis antiq̄ ſunt ꝓmi mot⁹ peccati
quibꝫ ipe inſidiat̄ aīe.ſed ꝟgo maria illō cō/
triuit ex toto extinguēs. Itē incinerata poſt
mortē nō fuit:ſꝫ glīficata in corꝑe regnat cū
filio.vñ Aug⁹.in quodā ſmone ait. Putre
do ꝛ vermis ſunt opprobriū humane condi
tiōis.a quo marie excipit̄ natura:quā de ea Triplex error
ieſus aſſumpſiſſe ꝓbat̄. Siſr ex pte aīme tri
plex ve oīs homo incurrit.ſ.erroris:dolorꝫ ꝛ
pudoris. Error aūt eſt triplex.ſ.in eligendo
in diſcernēdo ꝛ i exeq̄ndo. Errare āt eſt aliō
ꝑ alio putare.ſ.falſum ꝑ vero:vl' bonū ꝑ ma
lo.iuxta illud Iſa.liij. Om̄es nos q̄ſi oues
errauim⁹.ſ.ꝑpt̄ pctm̄. Et Aug.in q̄dā ſer.in
q̄t. Error nō eſt natura hois inſtituti ſed pe
na dānati a deo ꝓpter pctm̄. In eligēdo aūt
errāt qui eligūt malū ad operādum ſub ra

tiõe boni:iuxͣ illud ꝓuer.xiiij. Errãt q̃ operã
tur malũ. Tales em̃ eligũt malũ vt bonũ.ſic
luxurioſus eligit delectatiõẽ carnis ꝓ felicita
te ſua. Et cõtra tales electores dr̃ Iſa.v.⁊ in
c.ſi q̃s hoiem.⁊ in c.ſi q̃s dixerit.⁊ i.c.ve vo/
bis.xj.q.iij. Ve q̃ dicitis malũ bonũ ⁊c. In
diſcernẽdo ſo errãt q̃ ad quẽ finẽ operentᷣ ñ
diſcernũt ſʒ pcipitanᷣ agũt q̃ faciũt:ↄ̃ illud
Cathonis documẽtũ. Quicq̃d agis pruden
ter agas ⁊ reſpice finẽ. Oĩa ei denoiantᷣ a fine
ij.de aĩa.⁊.l.ſi is q̃ q̃draginta.§.ſʒ ſi opꝰ.ff.
ad.l.fal.⁊.l.ſtipulatio.§.opus.ff.de no.ope.
nũ.⁊ intẽtio nr̃a opi nr̃o nomẽ iponit:vt ait
Amb.in li.de offi. In exequẽdo aũt errant q̃
nõ operantᷣ ⁊ exequuntᷣ bonũ qđ incepert vel
tarde ex pigricia agũt qđ ratio opandũ de/
creuit. Vt em̃ ait phs in ethic.:opter cõſilia/
E ta velocitᷣ exequi.¶ Ab iſto triplicato ve erro
ris exempta fuit beata ỽgo.qꝛ ꝑmo nõ erra/
uit in eligẽdo. N am optimã partẽ elegit:q̃
nõ auferetᷣ ab ea: Lu.x. Itẽ nõ errauit in di/
ſcernẽdo:qꝛ ſemꝑ opata eſt ↄſilio manuũ ſu
arũ. Prouer.vlti.i.in opibus ſuis conſiliũ
habebat diſcernẽdo debitas circumſtãtias ⁊
optimũ finẽ. Nõ etiã errauit in exeq̃ndo:qꝛ
exurgẽs abijt i mõtana cũ feſtinatõe ⁊c. Lu
ce.j.⁊ ſic in opibus ſuis fuit feruẽs ⁊ velox.
Qꝫ aũt nullũ ve errorꝫ fuerit i ipa ỽgine ꝓ/
bat Alber.vbi.s.intᷣ alia dicẽs. Qꝛ ſine ſpũſ
ſancti cõſilio nihil fecit:ideo ſine ve erroris
fuit. De ve aũt dolorꝫ hr̃ Eccs.ij.vbi dr̃. Cũ
cti dies eiꝰ pleni ſunt laboribꝫ ⁊ erũnis. Sʒ
quõ dicimꝰ de ỽgine ꝙ nõ habuit ve dolorꝫ
cum(vt dicit Damaſcenꝰ)dolores partꝰ fue
runt ei reſeruati in paſſiõe filij: Tũc em̃ ani
mã eius ptrãſiuit gladiꝰ:vt ꝑdixerat ſanctꝰ
ille Simeon Lu.ij.¶ Pro iſtius oppoſitio
nis declaratiõe eſt ſciendũ ſm̃ Alber.vbi ſuꝑ
Sapiẽs ñ turbatᷣ ꝙ ſapiens nõ turbatᷣ:ſicut ꝓbat Seneca ad
ſerenũ hoc modo. Validiꝰ eſt qđ ledit eo q̃d
leditᷣ.⁊ fortior nõ eſt nequicia ỽtute ſed infir
mior. Nõ leditᷣ aũt quis niſi a malis.ḡ non
leditᷣ ſapiẽs. Itẽ ibidẽ dicit. Quicq̃d fit i ſa/
pientẽ petulãter ſuperbe ⁊ ptrerue:tẽptatᷣ fru
ſtra. Itez. Diuinitati nõ nocetᷣ.ſed om̃is ſa
piens pticipatiue deꝰ eſt ḡ ſapiẽti nõ nocetur
Item oĩs iniuria eſt alicuiꝰ rei q̃ pdi poteſt.
ſapiẽs nihil põt perdere.qꝛ cũ oĩa in ſe repo/
ſuerit:nihil credidit fortune:ſed om̃ia bona
ſua habet in ſolido.⁊ ſic nihil fortuna ſibi eri
pere poteſt. Vnđ nulla turbatio cadit in ſa
pientẽ.quia nõ turbatᷣ vl' cõtriſtatᷣ quicq̃d ei
acciderit. Si ergo nulla turbatio cadit i ſa/
pientẽ.cum om̃e ve doloris ſit turbatio:ſeq̃tᷣ

ꝙ in ſapientẽ nõ cadit ve doloris. Sed citra
deũ beata virgo fuit om̃i ſapiẽte ſapiẽtior ⁊
ꝑfecta.ergo in ea nõ fuit ve doloris.qđ itelli
gitur q̃ʒtũ ad rõnẽ.qꝛ dolorẽ ſue rõni domi/
nantẽ nunq̃ʒ habuit:que in oibꝫ ⁊ ſuꝑ om̃es
potẽtias ordinatiſſima fuit:⁊ i qua rõ ſemꝑ
ſuꝑior ⁊ dominãs inferioribꝫ viribꝫ extitit.
vñ quicq̃d doloris ſuſtinuit in corꝑe ſm̃ ſen/
ſualitatẽ:vt in paſſiõe filij:i materiã amorꝫ
⁊ gaudij ſemꝑ totũ ceſſit ſm̃ rõnẽ.⁊ ſic in ea
dolor maximꝰ in paſſione filij ſm̃ ſenſitiuaꝫ
nũq̃ʒ ↄtrariꝰ fuit gaudio rõis qđ habebat ex
cognitiõe qua nouerat ꝙ ex paſſiõe filij ſeq̃/
batᷣ dei honor ex redẽptiõe humani generis.
Sine ve ergo dolorꝫ in rõne fuit.q̃ʒuis aũt
in ceteris ſapiẽtibꝫ ⁊ ꝑfectis viris hoc aliq̃n
fuerit:vt ſcʒ ſm̃ rationẽ nõ habuerint turba
tionẽ vel dolorẽ in adũſis.nõ tñ ita vniuerſa
liter quin aliq̃n turbatꝰ fuerit ⁊ obfuſcatus
oculꝰ rõnis ⁊ ſi nõ excecatꝰ.qđ nõ fuit in btã
ỽgine. Licꝫ etiã i oibꝫ hoibꝫ veniat ve dolo
ris mortꝫ:iuxͣ illđ ps.cxiiij. Circũdedert me
dolores mortꝫ.q̃ ſtᷣ maximi.qꝛ vltimũ terribi
liũ eſt mors.iij.eth.tñ ab h̃ ve btã ỽgo libera
fuit:q̃ in morte a filio viſitata:⁊ ad feliciter de
hac vita migrãdũ iuitata cũ indicibili iocũ/
ditate de hac vita deceſſit. Et tunc verificatũ
fuit illud Cañ.v. Aĩa mea liq̃facta eſt vt di/
lectꝰ locutꝰ ẽ.¶ Tertiũ ve pudorꝫ icurrit hõ F
ꝑ pctm̃.nã de ꝑmis parẽtibꝫ in ſtatu inocẽtie
dr̃ Geñ.ij.ꝙ erãt nudi ambo ⁊ nõ erubeſce/
bãt.ſed poſt peccatũ videntes ſe nudos eru/
buerũt.vñ ꝓpter pudorẽ fecerũt ſibi perizo/
mata ad coopiendũ ſe. Iſtud aũt ve pudorꝫ
trãſiuit in oẽs q̃ faciũt cõfuſione digna:iuxͣ
illud Ps. Tota die verecũdia mea ↄ̃ me eſt
⁊ cõfuſio faciei mee cooꝑuit me. Sʒ ab hoc
ve imunis fuit beata ỽgo.qꝛ nihil turpitu/
dinis vnq̃ʒ geſſit:nec i ſe habuit vl' ſuſtinuit.
¶ Sciẽdũ q̃ʒ ꝙ ex ꝑte cõiũcti.ſ.aĩe ⁊ corꝑis Triplex ve
repitᷣ in humano genere triplex ve.ſ.ve cul/
pe:ignorãtie ⁊ pene. Ve culpe ẽ triplex.ſ.ori/
ginal':actual' mortalis:⁊ venial'. De ꝑmo dr̃
Hierem̃.xv.c. Ve mihi mr̃ mea:qꝛ genuiſti
me viꝝ rixe. Ex ↄceptu em̃ ↄtrahitᷣ pctm̃ ori
ginale:cũ quo naſcitᷣ hõ cũ rixa carnis ⁊ ſpũs
inuicẽ aduerſantibꝫ:vt dicitᷣ ad Gal'.v. Et
ab hoc ve libera fuit btã ỽgo:que (vt patuit
in ꝑma ꝑte huiꝰ opis)cõcepta fuit ſine pctõ
originali.⁊ ideo lʒ omis puer naſcẽs ploret
ſuum miſerabilẽ ſtatũ diceñ. Ha ha.q̃ſi di/
cat. O quãte guai q̃ ex adã ⁊ eua deſcẽdit ex
pectat. Beata tamẽ ỽgo ab hac peccati miſe/
ria imunis de matris vtero ridens exijt.ac ſi

diceꝛe vellet. Sola ridere poſſum q̄ ab oꝛigi
nalis pcı̄ calamitate ſum pſeruata. Ve aũt
culpe moꝛtal' actualis eſt triplex ſm̄ Albertũ
vbi.ſ̄.ſ. ve auaricie in ope: luxurie in coꝛpe: ⁊
ſupbie i coꝛde. Et de iſto triplici ve dꝛ Apoc.
viij. Ve ve ve habitãtibꝫ i terra. Licet ḡ ꝟa
ſit illa ſnīa.j. Joh.ij. Om̄e qđ eſt in mũdo:
aut eſt ꝯcupiſcẽtia carnis: aut cõcupiſcentia
oculoꝝ: aut ſupbia vite. tñ in btā ꝟgine iſta
nõ fuerũt. in qua fuit ſumma liberalitas cõ/
tra auariciã: ſumma caſtitas ꝯtra luxuriã: ⁊
ſumma humilitas ꝯtra ſupbiã: vt poſitũ eſt
in ꝑma parte huiꝰ opis. ¶ Septẽ autẽ ſunt
ve huiꝰ culpe actualis moꝛtalis. de quibꝫ dꝛ
Jſa.j. Ve genti peccatrici: pplo graui iniqui/
tate: ſemini nequã: filijs ſceleratꝫ. dereliq̄ue/
runt deũ: blaſphemauerũt ſanctũ iſrael: ab/
alienati ſunt retroꝛſum. Jn hac aũt auctoꝛi/
tate notant̄ ſeptẽ peccata capitalia. q̄bꝫ debet̄
ve eterne dãnatiõis. a quibꝫ om̄ino btā vir
go imunis fuit. ⁊ ideo bñ dicit̄ ei Aue. i. ſine
aliquo iſtoꝝ ve. Pꝛimũ em̄ eſt viciũ gule: ⁊
huic dedita gẽs dicit̄ peccatrix. quod impoꝛ
tat habitũ ꝑmanẽtẽ. nullũ em̄ viciũ eſt i no/
bis ita ꝑmanẽs vt gula. quod viciũ eſt i ho/
mine quaſi habituatũ ⁊ citius exercet̄. De q̄
peccato dicit̄ Jſa.v. Ve qui ꝯſurgitis mane
ad ebꝛietatẽ ſectandã ⁊ ad potandũ vſqꝫ ad
veſperã. Secũdũ ve eſt peccatũ accidie: que
aggrauat aīaꝫ vt nihil boni agere libeat: vt
inquit Damaſcenꝰ. Et de hoc ve dicit̄ Eccl.
ij. Ve diſſolutis coꝛde. i. negligẽtibꝫ ⁊ coꝛde
tepidis. Tertiũ ve eſt luxuria: que ſemen ne
q̄ter effundit. De quo vicio dicit̄ Amos.vj.
Ve qui opulẽti eſtis in ſyon: qui laſciuitꝫ in
ſtratis veſtris. Quartũ eſt auaricia. cui vi/
cio dediti ſunt filij ſcelerati. quia nihil ſcele/
ſtius auaricia: vt dicit̄ Eccl.x. De quo dicit̄
Abacuc.ij. Ve qui ꝯgregãt auariciã malã
domui ſue. Quintũ eſt ſupbia. quo vicio ho
mines derelinquũt deũ. Et de iſto dꝛ Jſa.xx/
viij. Ve coꝛone ſupbie. Sextũ eſt ira ꝑ quã
hoĩes peſſimi blaſphemãt deũ. De quo vicio
dꝛ Eccl.ij. Ve his q̄ ꝑdiderũt ſuſtinentiã. i.
patiẽtiã victi ab ira. Septimũ eſt inuidia.
cui vicio dediti dicunt̄ alienati retroꝛſũ a deo
Deꝰ em̄ bona ſua cõicat. Cõtra quod facit i/
uidus qui dolet de bono ꝓximi. vñ Oracius
in eplĩs ait. Jnuidꝰ alterꝰ marceſcit rebus
opimis ⁊c̄. De h̄ aũt vicio dꝛ in epl'a Jude
Ve his q̄ abierũt i viã Chayn ⁊ choꝛee. Hi
em̄ ex inuidia moti ſũt. pꝛimꝰ ꝯ̄ Abel: ſecun
dus ꝯ̄ moyſen. Ab oībus aũt ꝑdictis ve liba
fuit totalr̄ btā ꝟgo q̄ nullũ vnq̄ꝫ pctm̄ cõmi/
ſit dicẽte Aug. i li. de natu. ⁊ grã. Cũ de pctis
agit̄ nullã ꝓrſus de btā ꝟgine volo hr̄e q̄ſtio/
nẽ. Scimꝰ em̄ ꝙ plꝰ grẽ ei donatũ fuit ad vi
cendũ ex oi pte pctm̄: q̄ cõcipe ⁊ ꝑere meruit
quẽ cõſtat nullũ habuiſſe pctm̄. Fuit em̄ cã/
doꝛ lucis eterne ⁊ ſpeculũ ſine macl'a. Sap.
vij. De ve aũt pcı̄ venialis cui debet̄ ſi h̄ nõ
purget̄ pena purgatoꝛij: itelligi pt̄ illđ Mi/
chee.ij. Ve vobis q̄ cogitatis iutile. nã cogi/
tatiões iutiles cõiter ſunt pctã venialia: a q̄/
bus etiã pfecti nõ abſtinẽt: iux̄ illđ Pꝛouer/
bioꝝ.xxiiij. Septies in die cadit iuſtꝰ. trãſ/
ſumptiue in. c. ſepties. de pe. di. iij. Hoc autẽ
ve nõ fuit in ipa ꝟgie: q̄ nunq̄ꝫ habuit aliq̄d
pctm̄ etiã veniale: vt inq̄t ſanctꝰ Bona.i.iij.
di.iij. Ve ignoꝛãtie etiã eſt in hoibꝫ. Neſcit
em̄ homo finẽ ſuuꝫ: ⁊ ignoꝛat vtꝝ amoꝛe an
odio dignꝰ ſit: Eccs.ix. Jgnoꝛamꝰ nãqꝫ diẽ
moꝛtꝫ nr̄e ⁊ quo ꝑgemꝰ. ſ. ad penã vel gloꝛiã:
⁊ an ſimꝰ in grã dei. Sꝫ btā ꝟgo ab iſto ve fu
it imunis: qꝛ certa erat nõ ſolũ ꝙ grãꝫ dei ha
bebat: ſꝫ etiã ꝙ plena erat grã: ãgelo ſibi hoc
nũciãte q̄ mẽtiri nõ pt̄. Jtẽ ꝑ diuinã reuela/
tionẽ ſciuit diẽ obitꝰ ſui. ⁊ ꝙ maximã gl'iam
ꝯſecutura erat. Jgnoꝛantiã etiã nullã habuit
de ꝑtinentibꝫ ad ſalutẽ. ꝑ eũ em̄ plene edocta
fuit: cuiꝰ vnctio docet de oībus: vt ait Albertꝰ
vbi.ſ̄. ¶ Jnuenit̄ etiã in hoibꝫ ve pene. ⁊ po
teſt eſſe triplex. ſ. ve pene pnīe: qñ conſcīa re/
moꝛdet de pctõ: iux̄ illud Aug. in.j. cõfeſſio/
nũ. Juſſiſti dñe ⁊ ita eſt: vt oīs animꝰ inoꝛdi
natus ſit pena ſibiꝑi. Et phs in ethicis dic̄.
Ois malꝰ implebit̄ penitudīe. Hoc autẽ nõ
fuit i btā ꝟgie: q̄ nũqꝫ habuit remoꝛſum con
ſciẽtie: vt ait ſctũs Bona. vbi.ſ̄. Scđm ve
pene eſt iclinatio ad alia mala ꝯtrahẽda. vñ
Greg. in moꝛal' dicit. Pctm̄ qđ ꝑ pnīaꝫ nõ
diluit̄ mox ſuo põdere ad aliud trahit. Et de
h̄ dꝛ Oſee.vij. Ve eis qm̄ receſſerũt a me dic̄
dñs. ſ. peccãdo. Btā ãt ꝟgo h̄ nõ habuit. qꝛ
nulla fuit in ea inclinatio ad malũ: ⁊ ſemp in
bono ꝑmãſit. Tertiũ ve ẽ pene purgatoꝛij. de
q̄ exponi pt̄ illđ Hiere.xlv. Ve miſero mihi
ſcꝫ dicit ille q̄ eſt in purgatoꝛio. Jtẽ ve pene
gehẽne. de q̄ exponi pt̄ illud Job.x. Si ipiꝰ
fuero ve mihi. ſ. qꝛ ad infernũ deſcẽdã. Ab
his aũt oībꝫ ve btā ꝟgo libera extitit. qꝛ nul/
lũ pctm̄ purgãdũ vel ꝓpt̄ qđ infernales pe/
nas timere deberet vnq̄ꝫ habuit. ¶ Triplex
etiã ve ꝯtigit mulieribꝫ ſpãlit̄. ꝟginibꝫ ve ſte
rilitatꝫ: cõiugatis ve ſbiectiõis. ꝗ. his ita.xv.
q.iij. ⁊. c. addit̄.xxvij q.ij. viduis aũt ve de/
ſolatiõis. quibꝫ vltimis duobꝫ ãnexũ eſt ve
coꝛruptiõis. Ab iſto aũt triplici ve vt dꝛ Al

S Septez ve pecca ti moꝛtal'

V Triplex ve pene.

J Triplex ve muli/ erum

ber.vbi.ſ.imunis fuit btiſſima dei mr̄: q̄ fuit
ꝟgo ſine ſterilitate: imo cū fertilitate ac fecū
ditate diuīe plīs. Fuit etiā ꝯiugata ſine cor/
ruptiōe. qꝛ cū viro ſuo in ꝟginitate ꝑmāſit: vt
dictū eſt in p̄cedēti pte hui⁹ opis ſmone vlt̄.
Fuit etiā ſine ſuitute. nō em̄ ī ea ipletū ē illō
Gen. iij. Sub viri ptāte eris: ꝛ ipe dn̄abit̄
tui. nā ipa nō fuit ſubdita ioſeph: ſed ipe illi
cui ꝛ dei fili⁹ ſubdit⁹ fuit: Lu. ij. Fuit poſtea
vidua ſꝫ nō deſolata. nā fuit filio ſuo diuino
aſſociata. et poſt ei⁹ mortē filio adoptiuo Jo
k hāni cōmēdata: Joh. xix. ¶ Matribꝰ q̄ꝫ cō/
tingit multiplex ve. Vn̄ ſaluator ait Mat/
thei. xxiiij. Ve aūt pregnātibꝰ ꝛ nutriētibus
Eſt nanqꝫ illis triplex ve. ſ. damnificētie: in/
digētie ꝛ afficiētie. Damnū autē triplex in/

Matribus ꝯtingit multiplex ve

currit feīa cū mater efficit̄. ſ. qꝛ in cōceptu ꝑ/
dit ꝟginitatis theſauꝝ impciabilē: poſt con
ceptū corpis venuſtatē ꝛ ſanitatē. Nō enim
mulieres grauide apparēt ita pulchre ſicut
ꝓus nec ita ſane: qꝛ ſubijciunt̄ mltis alteratio/
nibus ꝓpter ꝯceptū. In partu aūt ꝑdūt ho/
minū ſocietatē. Nō em̄ pn̄t viri accedere ad
eas. Sed ab his oībus dānis fuit exempta
beata ꝟgo: nā in cōceptu nō amiſit ꝟginitatē
ſed aucta fuit ei⁹ puritas. vn̄ canit eccl'a. Ru
bum quē viderat Moyſes incōbuſtū: cōſer
uatā agnouim⁹ tuā laudabilē ꝟginitatē ꝛc.
Pulchritudinē etiā nō minuit ei⁹ cōceptio:
imo ita fuit aucta ei⁹ pulchritudo vt eam io
ſeph inſpicere nō poſſet fixe facie ad faciem.
Et merito: qꝛ rex eterne gl'ie erat in ea. ꝛ hoc
dicit glo. ſup illud Luce. ij. Et nō cognuit eā
donec pepit filiū ſuū ꝓmogenitū. que ait. Jo
ſeph mariā facie ad faciē nō poterat videre.
quā ſpūſſanct⁹ a cōceptiōe penit⁹ repleuerat
ꝛ ideo nō cogſcebat facie ad faciē quā deſpō/
ſauerat donec vter⁹ ei⁹ euacuaret̄. Itē ī par/
tu nō ꝑdidit hoīm ſocietatē: imo tūc media/
trix dei ꝛ hoīm ꝯſtituit̄. vn̄ ꝛ in puerpio a pa
ſtoribꝰ ꝛ regibꝰ viſitat̄. Incurrīt etiā matres
ve indigētie triplicit̄. Nā ad cōcipiēdū indi
gent cōpare. i. viro de q̄ ꝯcipiāt. poſt ꝯceptū
indigēt q̄ete. in pariēdo obſtetricatiōe. Hec
aūt btiſſima ꝟgo ī cōceptu n̄ habuit cōparē.

Triplex ve īdigētie.

qꝛ ꝯcepit ſpūſctō copante. Qđ em̄ ī ea natū
eſt de ſpūſctō eſt: Mat. j. Itē poſt ꝯceptū nō
īdiguit q̄ete: qꝛ nō debilitata fuit ſꝫ roborata
Vn̄ vt hꝫ Lu. j. Subito poſt ꝯceptū exur/
gens abijt in mōtana cū feſtinatiōe ad viſitā
dū Elizabeth ꝛ ſuiēdū ei. Itē in pariēdo nō
indiguit obſtetricatiōe: qꝛ (vt inq̄t Hiero.)
nulla ibi obſtetrix fuit: nl'a obſequia mulie/
rū. Et tūc verificatū fuit illō Iſa. xxxv. Ger
minās germīabit letabūda ꝛ laudās. ſ. deū:
circūſtātib⁹ āgel' ꝛ canētibꝰ: Gl'ia ī excelſ' deo
¶ Tertio ꝓncipal'r mr̄es īcurrūt ve afficiētie   A
Qꝛ afficiunt̄ in ꝯceptu libidīe ꝛ corruptiōe:
poſt cōceptū pudore: qꝛ nulla ml'ier īuenit̄ q̄
naturalit̄ ꝯſūmato matrimōio nō erubeſcat
Itē afficit̄ mulier grauedine ī portādo ī ven
tre ꝛ in partu maxio dolore. Vn̄ ad oñdēdū
grauitatē doloris mulieris pariētis dic̄ pſ.
xlvij. Ibi dolores vt ꝑturiētis. ꝛ Gen. iij. ꝓ/
me mulieri dixit de⁹. In dolore ꝛ erūna ꝑtus
tuos emittes. trāſſumptiue ī. c. cū enixa. di.
v. vbi etiā d̄r de ml'iere tali. In carnis cōmi/
xtiōe voluptas eſt: in plis ꝓ ꝑtu dolor ꝛ ge/
mit⁹. De ipa etiā ml'iere cōit̄ d̄r. Añ partuꝫ
onerosa: in ꝑtu doloroſa: ꝛ poſt ꝑtū laborioſa
Beatiſſima aūt ꝟgo ſine hm̄oī ve fuit. nam
ꝯcepit ſine libidine ꝛ corruptiōe. vnō illi ca
nit eccl'ia. Domus pudici pectoris tēplū re/
pente fit dei: intacta neſciēs viꝝ ꝟbo cōcepit
filiū. Nō etiā habuit ve pudoris: que nō fu
it ſuppoſita viro. vn̄ canit̄ ei. Gaude virgo
mater xp̄i: q̄ ꝑ aurē cōcepiſti gabriele nuncio
Itē ſine grauamīe filiū ſuū bn̄dictū in vētre
portauit: imo cū maxia ſuauitate. Hēbat ei
in vtero gaudia ꝑadiſi. vn̄ Ber. in q̄dā ſer.
ait. Pondus amorꝫ tollebat pond⁹ gueđis.
Iſa. q̄ꝫ. xix. d̄r. Ecce dn̄s aſcēdet ſup nubē le
uem. Nubes em̄ leuis fuit ꝟgo maria: que
grauamē in portādo dei filiū in vtero nō ha
buit. Pepit q̄ꝫ ſine dolore: imo cū indicibili
iocūditate ſaluatorē mūdi. Et tūc impletuꝫ
fuit illud Iſa. lxvj. Anteq̄ꝫ parturiret pepit
maſculū. vn̄ canit̄ illi. Gaude qꝛ deo plena
peperiſti ſine pena cum pudorꝫ lilio. De his
aūt inq̄t Ber. ſup Miſſus eſt. Fuit maria
ſine corruptōe fecūda: ſine grauamīe graui/
uida ꝛ ſine dolore puerpa. ¶ Quare aūt non
doluerit aſſignat̄ triplex rō a b. Tho. ī. iij. ꝑ
te ſum. q. xxxv. ar. vj. ſ. naturalis: legalis et
diuinalis. Pria rō ē natural': qꝛ dolor ꝑturiē/
tis cauſat̄ ꝓpt̄ aptōꝫ meatuū ꝑ q̄s ꝓles egre

Maria peperit ſine dolore quare

dit̄. ſed xp̄s egreſſus eſt vtero matris clauſo
nulluſqꝫ meat⁹ eſt apert⁹: ꝛ ꝑ ꝯñs nō debuit
mr̄ eius ipm pariēdo dolorē ſentire. Et ad ꝓ
dicta adduci poſſet illud qđ ait Aug. in li. de
ſimbolo dicēs. Naſcit̄ xp̄s ex ꝟgīe ſicut flos
ex virga ſine ſemine ꝛc. Scđa rō eſt legalis
Nā iuſtus ꝛ innocēs nō dꝫ puniri. l. gracc⁹.
C. ad l. iul̄. de adul. ꝛ. c. cognoſcētes. de cōſti.
Cū ergo hic dolor dat⁹ fuerit prime mulieri
qꝛ peccauit: beata ꝟgo que fuit īnocētiſſima
debuit ab hoc dolore eſſe imunis. Tertia ra/
tio eſt diuinalis. nā vbi fuit tāta dulcedo et

ſuauitas nō potuit eē dolor. Duo em̄ ɔ̄ria nō pōt in eodē inſtāti ieſſe eidē ſbiecto: ſʒ phm in pdicamēto quātitatꝫ. ⁊ in .ij. topi. ⁊ no. i. l ſi ancillā. ff. de vſuca. ꝓ ſuo. ⁊ in cle. gre. de reſcrip. de ꝙ plene p cardi. flo. in. c. j. de cōſti. imo incluſio vniꝰ ɔtrarij eſt alteriꝰ excluſio. ij topicē. ⁊. l. cū pror. i pn. ff. de iudi. ⁊. l. hec verba. ff. de v. ſig. ⁊. c. cum renūciat. xxij. q. j. Et etiā dicit ꝙ cōtrario vno poſito tollitur reliquū: vt notat in aut. de mā. pn. §. neqʒ antē. Cum igit beatiſſima vgo haberet in vētre ſpiritusſcti ſuauē inundātiā: ⁊ filiū dei q̄ ē dulcedo infinita: vt ait Aug. in li. de vero cultu pfecto dolere nō potuit. Nam ſi (vt ait Auguſtinꝰ in quodā ſer.) tā ingēs ⁊ tā maxima eſt dulcedo dei ꝙ ſi in īferno vna gutta deſcēderet totā dānatoꝝ amaritudinē dulcoraret Quid iocūditatꝫ ſentire debebat ⁊ dulcedinis ipa vgo digniſſima q̄ i ſuo ſacratiſſimo vtero fontē diuie dulcedīs habebat: ⁊ pariendo eū ſuauiſſime effundebat? Ex pdictꝫ igit pꝫ ꝙ ɔgruēter dixerit āgelꝰ btiſſime vgini aue quaſi ſine ve. i. ſine oi ve. qꝛ indiffinita equipollet vniūſali ſm iura. l. j. §. cū vrbē. ff. de offi. pfec. vr. ⁊. l. ſi plibꝰ. ff. de legatꝫ. ij. ⁊ ibi Albricus de roſate. ⁊. c. ſi romanoꝝ. xix. diſ. ⁊. c. quia circa. de pulegijs. ⁊. c. vlti. de cōiugio leproſorū. ⁊. ff. de ſeruitute vrbanoꝝ prediorū l. ſi ſeruitꝰ. §. ſ. ⁊. l. ſi domus. §. qui edificiū ⁊ ibi Jacobꝰ butri. ff. eodē titulo. ⁊. ff. de rebꝰ dubijs. l. ſi is qui. §. vtrū. in fine. ⁊. c. vt circa. de elec. ī. vj. ⁊ ibi glo. ⁊. c. paſtoralis. de dona. ⁊. l. cum aurum. ff. de auro ⁊ argēto legato. ⁊ per Bart. in. l. ſi cū dies. §. plenū. ff. de arbi. ⁊ per Dynū extra de regulis iuris in pꝛhemio li. vj. ⁊ per doctores in. c. ſaluator. j. q. iij. ⁊. c. ꝙ ſi dormierit. xxxj. q. j. ¶ Sicut aūt

M ve eſt terminꝰ cōminatiōis cōtra peccatores ſic aue eſt terminꝰ cōſolatiōis confortatōis ⁊ benedictiōis iuſtis. Recte itaqʒ dicimꝰ cum angelo ipī dn̄e noſtre Aue. Non em̄ fuit in ipſa illud ve de quo dicitur Eccl'iaſtes. iiij. Ve ſoli: quia cū ceciderit nō habet ſubleuantē. Ipa em̄ nūqʒ fuit ſola: ſed ſemp deo ⁊ angelis comitata. Nec etiā illō Eccs. x. Ve tibi terra cuiꝰ rex eſt puer. Beata etem̄ virgo que in diuīs ſcripturis appellat terra: a puero nō fuit recta ſed a deo gubernata. De q̄ Danielis. vij. dicitur. Antiquꝰ dierū ſedit: ſcilʒ in beata virgine. Nō fuit etiā in ea illō Ecci. ij. Ve duplici corde ⁊ labijs ſceleratis ⁊ manibꝰ malefaciētibꝰ: ⁊ peccatori ingrediēti terrā duabus vijs. Nam fuit ſimplici corde ⁊ lingua optima ac manibꝰ mundiſſimis decorata: ac ſine vlla duplicitate. Non etiaʒ fuit in ea illud Jſa. iij. c. Ve impio in malū. cum omni pietate fuerit repleta. Non etiaʒ fuit in ipa illud eiuſdē lib. v. ca. Ve qui trahitis iniquitatē in funiculis vanitatis. Jn ipa nanqʒ nulla vnqʒ iniquitas vel vanitas fuit. Nec illud quod in eodē capitulo ſcptū eſt. Ve qui ſapientes eſtis in oculis veſtris: cum in ſua reputatiōe eſſet viliſſima ⁊ valde abiecta. Nec etiā illō eiuſdē libri. c. vj. Ve mihi quia tacui. Jpa em̄ non tacuit vbi opꝰ fuit: ſed locuta eſt cum angelo: cōſenſum ſuū cōceptiōi chriſti prebendo. Nec illud eiuſdē libri. c. xxxiij. Ve qui predaris. Non ſolum em̄ aliena nō abſtulit: ſed oīa ſua pauperibus erogauit. Nec illud eiuſdē libri. ca. xlv. Ve qui cōtradicit factori ſuo. Nec illō Hieremie. xlv. Ve nobis quia peccauimꝰ. Jpſa em̄ ſemp volūtatē ſuam diuine volūtati cōformauit. Et vt ſupra dictū eſt: nunqʒ peccauit. Nec etiā fuit in ea illud Amos. vj. Ve qui opulēti eſtis. Nec illud Jſa. v. Ve qui potētes eſtis ad bibēdū vinū. Jpa em̄ ſumme abſtinētie fuit in cibo ⁊ potu. Nec illud Matth. xviij. Ve homini illi per quē ſcandalū venit. Nō em̄ vnqʒ aliquē ſcādalizauit ſed oēs bene edificauit. Nec etiā in illa fuit illō Matth. xxiij. Ve vobis hypocrite. Jpſa em̄ hypocriſim ſumme deteſtata eſt ⁊ euitauit. Nō etiā fuit in ea illud Lu. vj. Ve vobis qui ſaturati eſtis. Jpa em̄ de ipſa cecinit Lu. j. Eſurientes ipleuit bonis. ſ. deꝰ. Nec fuit in ea illud eiuſdē. c. Ve vobis qui ridetis Uel illud. Ve vobꝭ diuitibꝰ. Jpa nāqʒ nūqʒ diſſolutiōibꝰ vacauit: nec diuitias habere voluit: ſed ſemp orōibꝰ ⁊ deuotiōibꝰ dedita fuit ⁊ diuitias cōtēnēs paupcula eſſe voluit. Jpſam ḡ cōgrue ſalutamꝰ dicen̄. Aue maria: qꝛ nullū vnqʒ ve fuit i ea qō ei nocumētū ꝗuis modo afferret.

¶ Pars ſecunda huiꝰ ſermonis que dicit gratificatiōis.

Gratia dei fuit multipliciter in maria. vnde Bern̄. in quodā ſermone inqt ꝙ habuit gratias corporales: mētales ⁊ celeſtes. Gras aūtē corpales habuit quattuor que fluxerūt in carne eius: quia ipa fuit vginitatis pmiceria ſine corruptōe fecunda: ſine grauedine grauida: ⁊ ſine dolore puerpera: vt ſupra dictū eſt Gratie mentales ſiue ſpūales fuerunt quattuor que fluxerūt in eiꝰ mente. ſ. deuotio humilitatis: reuerētia pudorꝫ: magnitudo cre N

dulitatꝫ:ꝛ martyriū cordis. Hec celeſtes ſilic
fuerūt q̄ttuoꝛ:q̄ fluxerūt de celo.ſ.eiꝰ i vtero ſcti/
ficatio:angelica ſalutatio:ſpūſſcti ſupuētio:

Septē/plice gra/tiā huit.

ꝛ filij dei ꝯceptio. ¶ Poſſumꝰ ꝗꝫ dicere ꝙ be/
ata ꝟgo ſeptēplicē habuit graꝫ diuerſitatē.
Primo grē inuētionē. vnde dixit ei angelus
Luce.j. Inueniſti gratiā apud deum. Ubi
Bern̄.ait. Inueniſti gratiā quā querebas:
inueniſti quod an̄ te inuenire nemo potuit.
Poſſunt ḡ pctōres ſecure ſibi dicere Redde
nobis gratiā quā ꝓ nobis iueniſti.quia ni/
ſi nos peccatores fuiſſemꝰ:tu talem ac tantā
gratiā nō inueniſſes.ſ.vt eſſes mater redem
ptorꝫ. Scdo habuit grē in ventre repletiōē.
Ideo vocauit eam angelus gratia plenam.

Triplex plenitu/do grē

¶ Eſt autē triplex plenitudo. Quedā ē iſtar
fluis:ꝛ iſta fuit i xpo:iuxta illō pš.lxiij. Flu/
mē dei repletū eſt aq̄s. Quedā eſt iſtar riui:ꝛ
iſta fuit i Stephano ꝛ i ceterꝫ ſctis.vn̄ pš.ꝑ
dicto dr̄. Riuos eiꝰ inebriās. Et quedā ē me
dia iter has duas:q̄ eſt inſtar fontium:ꝛ hec
fuit in maria:qꝛ ſꝑ fuit plena ꝛ nūq̄ꝫ in aliq̄
diminuta. ꝛ ſic eiꝰ plenitudo fuit media int̄
plenitudinē diuinā ꝛ humanā:ita ꝙ eiꝰ ple/
nitudo fuit minoꝛ q̄ꝫ diuia.ſꝫ maioꝛ q̄ꝫ om̄is
alia plenitudo hūana. Un̄ Bern̄.ait. Legi
mus Stephanū plenū grā ꝛ aplōs plenos
ſpūſctō:ſed longe diſſilr a maria.quia nec i
illo habitauit corꝑaliter diuinitatis plenitu
do:nec illi ꝯceperūt de ſpūſancto.hec ille. Et
ideo de btā ꝟgine que a deo recepit plenitudi
nē gratiaꝝ ꝛi ſacra ſcꝑtura appellat̄ terra:ex
poni pōt illō pš.xxiij. Dn̄i ē terra ꝛ plenitu
do eiꝰ.qō etiā hr̄.j. Choꝛ.x.ꝛ.viij.di.c.q̄ in/
re.ꝛ.xiij.q.ij.c.in eccliaſtico:ꝛ extra de deci.c.
tua nobis. Beatus quoq̄ꝫ Hieronymꝰ ſuper
illud Luce.j. Aue gratia plena.inq̄t. Tali/
bus decebat ꝟginē oppignerari muneribus
vt eſſet gratia plena:q dedit celis gl'iam:ter
ris deū paceq̄ꝫ refudit:gentibꝫ fidē:finem vi
cijs:vite ordinē:moꝛibꝫ diſciplinā. Tertio
habuit gratie accumulationē.qꝛ ea q̄ alij ſcti
habuerūt particulariter:ipa habuit vniuer/
ſaliter. vn̄ Hiero. in ſermone aſſumptionis
ait. Bene grā plena:qꝛ ceterꝫ q̄dē ꝑ ꝑtes grā
p̄ſtat̄:marie ꝟo tota ſe infudit gratie plenitu
do. Deſcēdit quippe ſicut pluuia in vellꝰ:et
ſtillicidia ſtillātia ſuper terrā. Plane celeſtis
imber lapſu placido ꝟgineū vellꝰ infudit:et
tota diuitatis vnda i eiꝰ carne ſe ꝯtulit ac de
mū ꝑ cruc̄ꝫ patibulū expſſum oībꝫ terris plu
uiā ſalutꝫ infudit:ꝛ humanis mētibꝫ ſtillici/
dia grē p̄ſtitit. Uere ḡ plena ꝑ quā largo ſpi
ritusſancti imbꝛe ſuꝑfuſa eſt omis caro. Q̄ꝫ
ꝟo ipa habuerit oēs grās vniūſaliter quas
ceteri habuerūt ꝑticulariť:patet: quia Abra
hā quidē habuit fidē:ſed ipa fidelioꝛ. Moy
ſes māſuetudinē:ſed ipa māſuetioꝛ. Dauid
humilitatē:ſed ipa humilioꝛ. Johānes ꝟgi/
nitatē:ſed ipa purioꝛ. Martha hoſpitalita
tem:ſꝫ ipa liberalioꝛ:qꝛ nouē menſibꝫ xpm in
ſuo vtero poꝛtauit. Magdalena ꝯtēplatōꝫ
ſꝫ ipa in ꝯtēplatōe ſblimioꝛ. Nicolaꝰ miſeri
cordiā:ſꝫ ipa clemētioꝛ:qꝛ mr̄ miſcōie appel/
latur. Quarto habuit grē accumulate imp/
mixtiōē. Alij nanq̄ꝫ ſcti habuerūt gratiā ſꝫ
cū ꝑmixtione venialiū:in ipa aūt nulla fuit
pctī admixtio:iuxta illō Can̄.iiij. Tota pul
chꝛa es amica mea ꝛ macula nō eſt in te. Ipa
eni fuit pulchꝛa:quia ſine pctō origiali. Fu/
it tota pulchꝛa:qꝛ ſine pctō actuali. Fuit etiā
ſine macula:qꝛ ſine pctō veniali. Quito ha/
buit grē impmixte ꝯſeruatiōꝫ ꝛ cōfirmatōꝫ
Adeo nāq̄ꝫ in grā ꝯfirmata fuit ꝛ cōſeruata
ꝙ ab illa nunq̄ꝫ cadere potuit:eo ꝙ diuia ſa/
pietia ſeptē eam colūnis muniuit: Sap.ix.
Per ſeptē aūt colūnas (vt.ś.dictū eſt) intel
ligi pn̄t ſeptē ſpūſſcti dona:q̄bꝫ ipa plena fu/
it. vel pn̄t intelligi ſeptē ꝟtutes.tres theolo/
gice ꝛ q̄ttuoꝛ cardinales ſiue politice:quas
ipa habuit. vn̄ Eccl.xxiiij.ait. In me omnis
gratia vite ꝛ virtutis. Sexto habuit gratie
cōſeruate remuneratiōꝫ. Quia eīm deus dat
menſurā gl'ie ſꝫm quantitatē humilitatis et
grē:ideo deꝰ ſibi imēſitatē gl'ie ꝯtulit.qꝛ imē/
ſam humilitatē ꝛ grām habuit. Q̄m eīm pro
funde ſe humiliauit:ideo alte ſblimari ꝑme/
ruit q̄ꝫtū ad locū ſubiectū ꝛ affectū. Nam qꝛ
ipa recubuit i nouiſſimo loco:iō exaltari me
ruit ſuꝑ choros oīm angeloꝝ. Et qꝛ humili
tatē habuit interiꝰ in corde:ꝛ māſuetudinē
exteriꝰ in corꝑe:ideo exaltari ꝑmeruit q̄ꝫtū
ad totū ſuū ſubiectū.ſ.corpꝰ ꝛ aīam.quia et
aīa eius fuit gl'ificata:ꝛ corpꝰ fuit veſte imoꝛ
talitatis idutū. Et qꝛ ſe humiliauit ſumēdo
ancille officiū:ideo cōmiſſum eſt ei officiū il/
luminādi ſctōs q̄ ſunt i via ꝛ illos q̄ ſunt in
pſia. vn̄ Bern̄.inq̄t. Marie pn̄tia totꝰ illu/
minat̄ oꝛbis:adeo vt ipa celeſtꝫ pſia clariꝰ ru
tilet ꝟginee lāpadis illuſtrata fulgoꝛibꝫ. Itē
ꝓpť h̄ ꝙ ſe appellauit ꝛ reputauit ācillā fctā
eſt dei mr̄ ꝛ dn̄a angeloꝝ. vn̄ poeta vulgaris
inq̄t illi. Dn̄ deſti ri poſta al meſſo fctō. Ecco
lancilla del ſignoꝛe dicendo leterna ꝟita ſuo
carnal māto fece del ſāgue del tuo coꝛ.ꝑcēdrē
no. Sopꝛa di te tāta grā infondendo che ci
aſcun angel de la ſomma altura. Ti ſe ſubie/
cto come bon famelio. Septimo habuit grē

remūerate emanatiōꝫ ſiue diffuſionē. qꝛ ſup
nos miſicordiā ⁊ grāꝫ ſuā lōge late ſblimiꝰ ⁊
pfunde diffundit. vñ Bernā. ait. Quis o be
nedicta miſcōie tue longitudinē latitudinē
ſblimitatē ⁊ pfundū inueſtigare poſſit. Lō
gitudo eiꝰ vſqꝫ i diē nouiſſimū ſbuenit vni/
uerſis. Latitudo eiꝰ rplet orbē terraꝝ: vt mi
ſericordia eiꝰ plena ſit oīs tra. Sublimitas
eiꝰ ciuitatꝫ ſupne ruinas īſtaurauit. Profun
ditas eiꝰ ſedētibꝫ i regiōe vmbre mortꝫ redē
ptionē obtinuit. Tu ḡ pietatꝫ grāꝫ quā apḋ
deū īueniſti notā facias mōdo: obtinēdo reis
veniā: egris medelā: puſillis corde robur: af/
flictꝫ ꝯſolatiōꝫ: pīclitātibꝫ adiutoriū ⁊ libera
tionē. Hec ille. ¶ Sed p maiori pdictoꝝ de
claratiōe eſt ſciēdū ꝙ btā ꝟgo hūit grām pu
rā plenā ⁊ ſupplenā. Habuit nāqꝫ grām pu
rā ſine alicuiꝰ ꝯrij admixtiōe. habuit plenāꝫ
grām ſine aliq̄ diminutōe. habuit grām ſup
plenā cū larga diffuſiōe. Prīo habuit grām
purā ſine ꝯtrarij admixtiōe. Scti em̄ alij in
vita pñti ⁊ ſi haberēt grām: tñ cū ea habebāt
admixtionē. Primo timorꝫ. ſ. ne eēnt ingra/
ti deo. Eccī. ix. Nemo ſcit ⁊c. vel ne caderēt
a grā. j. Chor. x. Qui ſe exiſtimat ſtare: vide/
at ne cadat. Iſtā aūt admixtionē timoris be/
ata virgo nō habuit. qꝛ certa erat ſe grāꝫ dei
habere: vt ſup̄ dictū eſt. cū ei angelꝰ ex parte
dei dixiſſet Aue grā plena. Sciebat etiam ꝙ
a grā cadere nō poterat. vnḋ dicere poterat
illud Eccī. xxiiij. Vſqꝫ ad futuꝝ ſclm nō de
ſinā. Scḋo ſerui dei hñt admixtionē laborꝫ
qꝛ oportet eos multū laborare ad ſenſualita/
tē obdomandā ⁊ ratiōi ſbijciēdā: iuxta illud
j. ad Chor. ix. Caſtigo corpꝰ meū ⁊ i ſuiſutē
redigo ⁊c. Iſtā aūt admixtiōꝫ laborꝫ nō ha/
buit virgo bñdicta. qꝛ nullos motꝰ rōne con
trarios vnqꝫ ꝓſenſit. vnḋ Bernā. ait. Beata
ꝟgo ictus impugnatiōis nūqꝫ ptulit: ⁊ incē/
tiua carnis nō tolerauit: caput ſerpētis ꝯtri
uit: ita ꝙ eā fugiēs expauit. Tertio ſancti vi/
ri hñt admixtionē dolorꝫ: ex eo ꝙ multos de
fectꝰ habere ſe vident. ⁊ ſi aliq̄s defectū ſe hr̄e
nō crederet: tūc ipe oēs hr̄et: iuꝯ illud Ber.
in quodā ſmone. Omīa illi deſunt q̄ nihil ſi
bi deeſſe putat. Iſtā autē admixtionē beata
virgo nō habuit: quia nullus defectꝰ gratie
vnqꝫ in ea fuit: ſed omnes gratias ⁊ ꝟtutes
ſemp habuit. Ex quo ſequiꝯ ꝙ habuit grati/
am plenā ſine aliquo defectu vel diminutōe
Magnū quippe eſt habere potentiā recepti
uam grē quā habēt petōres dū ſunt in mōdo
ſed eā caret dānati in inferno. ⁊ illud eſt ma
gnū chaos qḋ eſt in inferno. impotentia ſcꝫ

P Maria habuit grātiā purā

Habuit gratiam plenam.

ad gratiā recipiendā: iuxta illud Luce. xvj.
Inꝯ nos ⁊ vos eſt magnū chaos. Maiꝰ au
tem eſt habere guſtū ſiue guttā grē quā habēt
boni dū adhuc ſūt impfecti. ⁊ iſta gutta gra
tie valet eis ad bonoꝝ opeꝝ fecundationē: ⁊
ad vicioꝝ refrigerationē: ac ad ſitꝫ mūdane
extinctionē. De duobꝫ primis dicitꝯ Cañ. v.
Caput meū plenū eſt roꝛe: ⁊ cincini mei gut
tis noctiū. De tertio dicit Aug. i quodā ſer/
mone. Qui biberit de fluuio paradiſi cuius
vna gutta maioꝛ eſt oceano: reſtat vt in eo ſi
tis huiꝰ mūdi penitꝰ extincta ſit. Maximū
ꝟo eſt hr̄e calicē plenū grē quē hñt viri pfecti
de q̄bꝫ dꝛ Act. ij. Repleti ſunt omēs ſpūſctō
Et iſte calix grē valet eis ad ſalutē acq̄rendā
ad fiduciā de deo obtinēdā ⁊ ad cōſolationeꝫ
mūdanā obliuioni tradendā. De duobꝫ pri
mis dꝛ pſ. cxv. Calicē ſalutaris accipiam: et
nomen dñi inuocabo. De tertio dꝛ pſ. xxij.
Calix meꝰ inebriās q̄ꝫ pclarꝰ ē. Permaximū
aūt ē hr̄e fontē grē: quē hñt beati. ⁊ iſte fons
eos viuificat ⁊ ſatiat ac inebriat: iuxta illud
Pſ. Inebriabūꝯ ab vbertate domꝰ tue: ⁊ tor
rēte voluptatꝫ tue potabis eos. Ideo Cañ.
v. dꝛ. Bibite amici et inebriamī chariſſimi.
Ad iſtū aūt fontē ſitiens pūenire pꝓpha ⁊ ibi
ſatiari petebat dicēs pſ. xlj. Sitiuit anima
mea ad deū fontē viuū ⁊c. Supmaximū ꝟo
eſt nō tm̄ habere potētiā receptiuā grē: et gu
ſtū gratie atqꝫ calicē grē: ſed etiā fluuiūꝫ oīm
gratiarū. Et iſtā plenitudinē habet btā vir/
go maria: de qua dicitꝯ Cañ. iiij. Fons ortoꝝ
puteus aquarū viuētiū q̄ fluūt impetu de li/
bano. Ipa eſt em̄ puteus aquaꝝ viuētium
inquātū peccatores mortuos viuificat a pec/
cato. Eſt fons ortorū inq̄ꝫtū bonos fecundat
in ope bono. Eſt fluuiꝰ vadens cum impetu
inquantū beatos letificat in celo: iuxta illud
pſ. xlv. Flumīs impetꝰ letificat ciuitatē dei.
¶ Tertio habuit ⁊ habet gratiā ſupplenam
cū larga ⁊ plena diffuſiōe. vñ Bernā. inquit
Btā ꝟgo velut alterū ſolē induit. qꝛ ſicut il
le ſup bonos ⁊ malos indifferenꝯ oritꝯ: ſic ipa
q̄ꝫ preterita merita nō diſcernit: ſed oībꝰ exora
bilē ⁊ demētiſſimā ſe exponit: omniūqꝫ neceſ
ſitates ampliſſimo miſeratꝯ affectu. Tam co/
pioſa aūt eſt ⁊ tā plena ꝙ eiꝰ plenitudinē ſen
ſit infernꝰ: qꝛ p eā expoliatꝰ fuit. ſenſit terra:
qꝛ mortuos reddidit. ſenſit celū qḋ ſe apuit
ſenſerūt angeli q̄ fuerūt repati. ſenſerūt pec/
catores: q̄ fuerūt iuſtificati. ſenſerunt iuſti: q̄
fuerūt beatificati. Addit etiā Bernā. Virgo
btā pcioſū illḋ balſamū tanta copia tātaqꝫ
diffudit plenitudīe vt copioſiſſie iſluat circu

P Habuit gratiam ſuperplenam.

quaqꝫ. Et iteꝝ ait. Quãto ꝗ deuotiõis affe/
ctu mariã a nobis honorari voluit de⁹ q̃ to/
tius boni plenitudinē i ea poſuit. vt ſi q̇d in
nob̄ ē ſpei: ſi q̇d grē vl' ſalutꝫ ab ea nouerim⁹
redũdare q̄ aſcēdit affluēs delicijs: Totis ꝗ
medullis cordis veneremur mariã. q꞉ ſic eſt
voluntas ei⁹ q̇ totũ nos hr̄e voluit ꝑ illã. hec
ille. Habuit igiẗ btĩſſima ṽgo plenitudinē
grãꝝ. ¶ Sꝫ notãdũ ē ꝙ q̄druplex ē plenitu/
do. Pria dr̄ ſufficiētie. quã hn̄t oēs electi. q̇
q̄dē hn̄t oĩa q̄ ſ'cis ſufficiētia ad ſalutē. De
q̄ plenitudie dr̄ Act. vj. Stephan⁹ aũt ple/
nus grã ⁊c̄. Scd̄a eſt plenitudo abundãtie
quã habuerũt apl'i: q̇ ꝑ ceterꝫ ſ'ctis ſpm̄ ſctm̄ in
maiori abũdãtia receperũt. ⁊ ita intelligiẗ il
lud Act. j. Repleti ſ'r oēs ſpũ ſcrõ. Tertia eſt
excellētie. quã habuit btã ṽgo. ⁊ ita itelligiẗ
ſalutatio ãgelica dicen̄. Aue grã plena. Ipa
em̄ excellētiſſime ſup oēs apl'os ⁊ ſ'ctos ſpm̄/
ſctm̄ recepit: iuxta illud ꝓuerb. vlti. Multe
filie cõgregauerũt ſibi diuitias. tu ṽo ſuper/
greſſa es vniuerſas. Cetere em̄ habuerũt mē/
ſurã gratie: maria aũt fontē gratiaꝝ. Cetere
habuerũt ṽtutes ⁊ grãs ꝑticulariẗ: maria ve
ro habuit oēs vniũſaliter. Quarta eſt pleni
tudo effluētie. quã habuit xp̄s. vñ de ipo dr̄
Ioh. j. De plenitudine ei⁹ oēs accepim⁹ gra
tiã ꝑ grã. Prima ãt plenitudo q̄ ē in ſ'ctis aſ/
ſilaẗ plenitudini vaſis. Vas em̄ habet pleni
tudinē mēſuratã ſm̄ ſuã ꝓportiõꝫ. ſic ⁊ deus
ſm̄ ꝙ hõ diſponit vas aĩe dat ſibi menſurã
grē: iuxta illud Eph. iiij. Unicuiqꝫ data eſt
grã ſm̄ mēſurã donatiõis xp̄i. Scd̄a pleni/
tudo que ē i apl'is aſſilaẗ plenitudini riuuli
decurrētꝫ. Ipi em̄ riuos doctrinaꝝ ſuaꝝ ſpar
ſerũt: ⁊ ipm mũdũ infecũdũ germiare fecerũt
iuẋ illud pſ. lxiiij. pallegati. Riuos eius in/
ebriãs mltiplica genimina ei⁹ ⁊c̄. De iſtis ri
uis dr̄ Iſa. xxxiij. Loc⁹ fluuioꝝ riui latiſſimi
⁊ patētes. Scti em̄ apl'i fuerũt loc⁹ fluuioꝝ ꝑ
plenã a deo receptã ſapiam: ⁊ fuerũt riui ꝑ ma
nētē doctrinã: ⁊ fuerũt patētes ꝑ ſanctã ꝯuer
ſatiõꝫ aptã. Tertia plenitudo q̄ fuit in ṽgi/
ne aſſilaẗ plenitudini fontꝫ: vt. ſ. dictũ eſt ꝑ
illð Cañ. vij. Fons ortoꝝ ⁊c̄. Hꝫ eñ fructuo
ſam germiatiõeꝫ: ⁊ iõ dr̄ fons ortoꝝ. Habet
ꝑpetuã effuſionē: iõ dr̄ pute⁹ aquaꝝ viuētiũ.
Habet velocē ⁊ abundãtē emanationē: ⁊ iõ
ſequiẗ. que fluunt impetu de libano. Quar/
ta plenitudo q̄ in xp̄o aſſimilaẗ plenitudini
fluminis: quia a nullo alio fluie incipit ſed a
mari ꝓcedit ⁊ ſꝑ fluit. De quo dr̄ pſ. ꝓdicto
Flumē dei repletũ eſt aquis ⁊c̄. Iſtð aũt flu
men ſic impletũ matrē ſuã ſpũſctõ ſic imple/

Q. Qua/
druplex
eſt pleni
tudo

uit ꝙ ſeipm̄ q̄ eſt cibus angeloꝝ i ea ꝑparauit
in cibũ hoim. ideo ſubdiẗ. Paraſti cibũ illo/
rum: qm̄ ita eſt ꝑparatio ei⁹. Deinde emiſit ri/
uos. i. apl'os. q̄s ſic inebriauit. i. in tãta abũ/
dãtia impleuit ꝙ ꝑ eos germina fidei ꝑ totũ
orbē multiplicauit. ideo ſubdiẗ. Riuos eius
inebriãs multiplica genimĩa ei⁹. Deinde il/
lud flumē emiſit ſtillicidia. i. in cordibꝫ alio/
rũ ſanctoꝝ miſit ſpũſſcti dona: ꝑ q̄ gaudenẗ
eos germinare fecit ꝑ opa bona. ideo ſubdiẗ
In ſtillicidijs ei⁹ letabiẗ germinãs. ¶ Iſtam
ãt plenitudinē ſupefluētē xp̄us donauit ma
tri ſue. q꞉ de plenitudine ei⁹ accipiũt vniũſi.
nõ tñ oibus equaliẗ ſe diffundit ſꝫ ſm̄ diſpo
ſitionē recipiētiũ dat menſurã graꝝ. Habet
em̄ q̄druplicē mēſurã. de qua diciẗ Luc. vj.
Mēſura bonã ⁊ ꝯfertã ⁊ coagitatã ⁊ ſupef/
fluentē dabũt in ſinũ vr̄m. Ipa nanqꝫ q̄ſdã
facit bñ incipe ꝑ grãm icipiētē: ⁊ iſtis dat mē
ſurã bonã. quoſdã faciẗ i medio ꝓficere ꝑ gra/
tiã ꝓgredientē. ⁊ iſtꝫ dat mēſurã cõfertã: quia
maiorē grãm eis ꝯfert. quoſdã facit ſꝑ ꝑſeue
rare: ⁊ iſtis dat mēſurã coagitatã: q꞉ grã dei
ſic exagitat eos ⁊ ꝯfirmat ꝙ ab ipa nunqꝫ ca
dunt. quoſdã ṽo facit ſupefluere ꝑ gratiã ꝑ
ficientē: ꝑ quã ipi effluũt: modo ꝑ ṽba edifi/
catoria: mõ ꝑ bona exēpla: ⁊ mõ ꝑ miſicordie
opa. ¶ Notãdũ aũt ꝙ ſunt q̄ttuor ſigna ple
nitudinis. Primũ eſt nõ reſonare. ſic ptꝫ in
vaſe pleno vino: qð repercuſſum nõ reſonat
Ideo dr̄ Iob. vj. Nũq̇d mugiet bos cũ an/
te ꝑſepe plenũ fuerit? Secũdũ eſt nõ pl⁹ ap
petere. ſic ptꝫ i ſtomacho pleno q̇ nõ pl⁹ appe
tit eo ꝙ ſaturitatē hꝫ. Ideo dr̄ ꝓuerb. ij. Aia
ſaturata calcabit fauũ. aĩa ṽo eſuriens etiam
amaꝝ ꝓ dulci ſumet. Tertiũ eſt ſupefluere
ſicut ptꝫ in fluuio inundãte. vñ Ecci. xxiiij.
dr̄. Qui iplet q̄ſi phiſon ſapiam. Phiſon eñ
ē fluui⁹ ꝑadiſi terreſtrꝫ: q̇ de ꝑadiſo egrediēs
terrã euilath circũit ⁊ inundat. Quartũ ſi/
gnũ ē põderoſũ eē. ſic ptꝫ i vaſe: qð qñ ē va
cuũ ē leue: ſꝫ qñ ē plenũ ē põderoſũ. Iſta ãt
q̄ttuor ſigna fuerũt i btã ṽgie: ꝑ q̄ oñdiẗ ꝙ fuit
grã plena. Prio em̄ nũqꝫ reſonauit ꝑ patiē/
tiã vl' murmuratiõeꝫ. ſꝫ mltas tribulatiões
ꝑpeſſa ſit: ſꝫ ſꝑ de oibꝫ deo grãs egit. Secũdo
q꞉ adeo cor ſuũ fuit plenũ amore celeſtiũ ꝙ
nunqꝫ mũdana appetijt: ſed ſꝑ terrena deſpe
xit. q꞉ celeſtē dulcedinē deguſtauit: iõ oĩs dul
cedo mũdana ſibi amara fuit. vñ Prouꝫ. vl.
dr̄. Guſtauit ⁊ vidit q꞉ bona ē negociatio ei⁹
nã ſic dr̄ Chryſ. ṽe ñ hꝫ qð ſup terrã amet q̄
celeſtē dl'cedinē deguſtauit. Tertio ꝑtinua
bñficia nũqꝫ effluere ceſſauit. vñ ber. ſup miſ

R. Maria
hꝫ q̄dru
plicē mē
ſurã gra
tiarum.

Quattu
or ſunt ſi
gna plē
tudis in
maria

ſus eſt.ait. De plenitudīe ei⁹ accipiũt vniuer
ſi:captiu⁹ redēptõz:cecus illumiationē:eger
curationē:triſtis ꝯſolationē: peccatoꝛ veniā
iuſtus gratiā:angel⁹ leticiā:filius dei huma
ne carnis ſubſtātiā:⁊ tota trinitas gl'iam.ita
vt nõ ſit q̇ ſe abſcondat a caloꝛe ei⁹. Quarto
intātũ fuit ꝑ maria grē plenitudine pōdero
ſa:ꝙ ſi ipa ſola in vna ſtatera poneret̃ ab vna
pte:⁊ ceteri oēs ſcti tā noui q̄ȝ veterȝ teſtamē
ti ⁊ oēs āgeli i alia:ipa ampli⁹ pōderaret.vñ
Ber.vbi.s̄.expones illđ Eccl.xxiiij. In ple
nitudīe ſanctoꝝ detetio mea.inq̄t. Vere i ple
nitudīe ſctõꝝ detētio ei⁹.cui non defuit fides
ꝑ̄triarchaꝝ:nec ſpes ꝓphaꝝ:nec zel⁹ aplorum
nec ꝯſtātia martyꝝ:nec ſobrietas confeſſorũ
nec caſtitas ꝟginũ:nec fecũditas cõiugataꝝ
G nec puritas āgeloꝝ. ¶ Si āt q̄rat̃ q̄liť btiſſi-
Qualiť ma ꝟgo grām tātā inuenit: Eſt ſciēdũ ꝙ eua
maria in ꝑ tria grām dei amiſit.ſ.ꝑ ſupbiā:iobediētiā
uēit graȝ ⁊ curioſitatē vanā. E contra ꝟo bñdicta ꝟgo
graȝ dei inuenit merito hũilitatis quā hũit.ſ.
qñ ſe ācillā vocauit. Sup quē locũ đt Ber.
Sp ſolet eē grē diuīe familiarȝ hũilitas q̄ ce
dere nõ nouit honoꝛibꝫ.iſoleſcere gl'ia neſcit
mr̄ dei eligiť:⁊ ācillā ſe noiat. Nõ ē magnũ i
abiectiõe eē hũilē.magna ⁊ rara ꝟtꝰ ē humi
litas honorata. Scđo inuenit grām merito
obedientie quā deo exhibuit qñ dixit.fiat mi
hi ſm ꝟbũ tuũ.vñ Aug.in q̄dā ſer.ait. Eua
occidēdo obfuit:maria viuificando ꝓfuit.ꝑ
iobediētia em̄ obediētia cõmutat̃:fides ꝑ ꝑ̄fi
dia ꝯpēſat̃. Tertio iuenit graȝ merito ſolitu
dinis. nõ ei fuit curioſa ſȝ deo ⁊ ſibi vacauit
vñ āgel⁹ nõ iuenit eā i foro tāq̄ȝ mũdanis cu
rȝ ihiātē:ſȝ in thalamo tāq̄ȝ ſoli deo vacātē.
Dic̃ ei Amb.i li.de ꝟgibꝫ. Nõ dȝ ꝟgo eē vul
garȝ.i.deuulgo:nõ i foro:ñ i platea:voce q̄ru
la:geſtu lubrica:facil' auditu vl' affatu. Qui
cũq̄ȝ igiť h̄ tria hȝ.ſ.hũilitatē:obediētie ꝓ̄ō-
ptitudinē:⁊ mētȝ vacatiõȝ:dei graȝ poťit iue
nire:iuť illđ Iſa.lxvj. Sup quē requieſcit
ſpũs me⁹ niſi ſup hũilē:ecce hũilitas.⁊ q̄etũ
ecce mētis trāq̄llitas:⁊ trementē ſmões meos
⁊ et h̄ adiplētē:ecce obediētie velocitas ¶ Si
I ꝟo q̄rat̃ ꝓpť q̄d btā ꝟgo inuenit tātā grām:
Propter rñdet̃ ꝙ ñ tm̄ ꝓpť ſe ſȝ etiā ꝑ nob:vt de ei⁹ ple
nos inue nitudīe accipiam⁹.vñ Ber.vbi.s̄.inq̄t. Co
nit tantā pioſiſſima charitate btiſſima ꝟgo ſapiētibꝫ
gratiam ⁊ inſipiētibꝫ debitricē ſe fecit:oibꝫ miſcđie ſue
ſinũ apit:vt de plenitudīe ſua cũcti recipiāt.
hec ille. Supdicta aũt q̄ſi oīa ꝯfirmat Alb.
ſup Miſſus ē.vbi iter alia đt:loq̄ndo de ple
nitudīe grē.q̄đ eſt diſtiguere triplicē pleitu-
dinē. Pria eſt effluxiua ⁊ nõ receptiua:⁊ ap-
pellat̃ pleitudo et̃na.⁊ h̄ ē i đo ſolo q̇ dat graȝ
⁊ nõ recipit a q̄q̄ȝ:iuť illđ ps.lxxxiij. Graȝ et
gl'iaȝ dabit dñs.⁊ hec pleitudo q̇ dei eſt ſb fi-
gura aſſueri:q̇ iterp̄tat̃ btitudo deſcribit̃ He
ſter.xv.vbi đr. Vidi te dñe q̄ſi āgelũ dei ⁊ cõ
turbatũ ē coꝛ meũ ꝑ timoꝛe gl'ie tue.valde ei
mirabil' es dñe ⁊ facies tua plena eſt oiȝ gra
rũ. Hāc plenitudinē recepit ꝟgo maria in ſe
q: deũ in mēte habuit plenũ oim graꝝ:⁊ i vē
tre ꝑ icarnatiõȝ.⁊ h̄ mõ null⁹ ali⁹ habuit ple
nitudinē graꝝ niſi ipa:vt ait Ber.vbi ſup̄.
Scđa plenitudo fuit i xp̄o ſȝ hũanitatē:iuť
illđ Joh.j. Plenũ grē ⁊ ꝟitatȝ. ⁊ Iſa.xj.đr.
Requieſcet ſup eũ ſpũs dñi. ¶ Sȝ ſciēdũ ꝙ oi V
bus ſctis datũ ē gra ad mēſurā:ſȝ nob igno-
tā:ſȝ illi notiſſimā q̇ oīa ꝯſtituit i pōdere nũe
ro ⁊ mēſura: Sap.xj.hoi aũt xp̄o.i.aīe eius
iſuſa fuit gra ab initio ſue ꝯceptiõis ſine mē
ſura:ſm illđ Joh.iij. Nõ em̄ ad mēſurā dat
de⁹ ſpm̄.ſ.ipi xp̄o. Fuit ḡ plen⁹ gra.q: inq̄ȝ-
tũ hõ habuit ꝑ grām q̇ de⁹ hȝ ꝑ naturā.vnde
đt Iſiđ.in li.de triniť.ꝙ trinitas ſibi ſoli no
ta eſt ⁊ hoi aſſũpto.veꝝ:q: aīa xp̄i carni fuit
vnita in vētre ꝟgis.ſic etiā pt dici ꝙ iſta ple
nitudo ſine mēſura fuit i ꝟgine vt dicat̃ gra
plena:⁊ ita itelligiť illđ Hiero.ad euſto. In
maria toti⁹ grē q̇ in xp̄o fuit venit plenitudo
Tertia pleitudo ē illa q̇ dat̃ ſctis ad mēſurā
vt.s̄.dictũ ē. Dicunt̃ āt pleni ſm capacitatē
ſuā.⁊ hec plenitudo fuit excellētiſſime i ma-
ria:q̇ ſola (vt ait Alb.vbi ſup̄) tātā grām ha
buit ꝙ oīs pura creatura maioꝛē recipe ñ po
tuit. Nā niſi ipa eſſet de⁹ nõ poſſet maioꝛ gra
intelligi q̄ȝ ꝙ ſit mr̄ dei.hec ille. Hec ḡ menſu
ra graꝝ tātũ abũdās fuit i ꝟgie q̄tũ ad reci-
piēdũ fuit lata capacitas vniuerſe creature.
Et merito tantā recepit grām.q: (vt inquit
Tho.in.iij.pte ſum.q.xxvij.) q̄to aliq̇d ma
gis appropinq̄t ꝑ̄ncipio i q̄libet genere tāto
magȝ ꝑticipat effectũ illi⁹ ꝑ̄ncipij. Vñ dicit
Diony.iiij.c.celeſtȝ hierar.ꝙ angeli q̇ ſt̃ deo
ꝓpinq̇ores magȝ ꝑticipāt de bonitatibꝫ eius.
xp̄us aũt eſt principiũ gratie ſm diuinitatē
auctoritatiue.⁊ ſm humanitatē inſtrumēta-
liter:iuť illud Joh.j. Gratia ⁊ veritas ꝑ ie-
ſum xp̄m facta eſt.trāſſumptiue in.c.libēter
de peni.di.j.⁊ in.c.vnico.extra de purg.poſt
par.⁊ de ꝯſe.di.j.in ꝑ̄n.⁊ di.ij.c.i calice. Cũ
igiť btiſſima ꝟgo maria ꝓpinq̇ſſima ei fuerit
ſm hũanitatē.q: ex ea accepit humanā natu
rā.ergo pre ceterȝ maioꝛē debuit a xp̄o pleni-
tudinē gratie obtinere. Et ideo Alber.vbi.s̄
c.cxxxvij.exponēdo illud Lu.j. Inueniſti
grām apđ deũ.inq̄t. Inueniſti grām icreatā

ꝛ ĩ illa ꝛ cũ illa oēm creaturā. venerũt em̃ tibi
oĩa bona pꝛ̃ cũ illa. Sap. vij. Hec aũt oĩa ĩ/
uenisti apḋ deũ. Apud deũ dico ꝓpinq̃ssima
ſiĩitudine: dignitate: familiaritate: ꝛ nature
vnitate. ꝛ hoc apḋ deũ creatorē: recreatorē et
glĩficatorē. hec ille. Qui etiā eiuſdē li. c. cccxx
vj: exponēs p̄dicta ꝟba ait. Propriũ eſt re/
gine apud regē eē: iuxͣ illḋ ps. Aſtitit regina
a dextris tuis. ſiĩr ꝛ matrꝫ ꝓpriũ eē apḋ filiũ
iij. Re. ij. vbi ḋꝛ. Poſit⁹ eſt thron⁹ matrꝫ re
gis apḋ thronũ regꝫ. Itē ſicut ḋꝛ fili⁹ eē apḋ
patrē ꝓpꝛ̃ idētitatē nature: iuxͣ illḋ Joh. j. ꝛ
ꝟbũ erat apud deũ. ſic etiā dici p̄t matrē eſſe
apud filiũ ꝓpꝛ̃ idētitatē nature: in qua ē vnũ
cũ matre: ſicut ꝛ in alia natura eſt vnũ cum
pꝛ̃e. Hec ille. Ex q̇bꝫ p̄ꝫ glĩoſam ꝟginē ꝓpꝛ̃
ꝓpinq̇tatē filij plenitudinē gratie ab eo ſuſ/
x cepiſſe. ¶ Subdit ꝗꝫ p̄dictus doctor eiuſdē
lib. cccvij. c. Jā ergo ſufficientꝛ̃ oſtenſum eſt
qualiꝛ̃ btā ꝟgo gratia plena fuerit. qꝛ om̃es
gr̃as generales ꝛ ſpāles oĩm creaturaꝝ in ſũ
mo habuit. ꝛ etiā illas a q̇bꝫ oĩs creatura va
cua fuit. nā ꝛ gr̃am increatā in ſe totā conti/
nuit. ꝛ ſic ꝑ oēm modũ gr̃a plena fuit. vnde
fuit vas dei gr̃a plenũ. de quo Eccĩ. xliij. ḋꝛ.
Vas admirabile op⁹ excelſi. Et iō illi ſic re/
plete om̃i gr̃a dicere poſſum⁹ illud ps. xliiij.
Diffuſa eſt gr̃a in labijs tuis. ꝓpꝛ̃ea benedi/
xit te de⁹ in eternũ. Cũ em̃ de⁹ manſuetis det
gr̃am: puer. iij. ꝛ q̇ bon⁹ eſt hauriat ſibi gra/
tiā a dño: puerb. xij. ꝛ ſi gratia dei ꝛ miſericor/
dia eſt in ſanctis ei⁹ Sap. iiij. ꝛ ſi q̃to q̇s eſt
maior ꝛ magꝭ ſe humiliat: tāto maiorē apud
deũ inuenit gratiā: Eccĩ. iij. Nā de⁹ hũilib⁹
dat gratiā: Jacobi. iiij. ꝛ. j. Petri. v. ꝑfecto
beatiſſima virgo: mãſuetiſſima: optima: ſan
ctiſſima atq̃ humillima debuit ampliſſimā
a deo cõſequi gratiā. Et ſi ꝑ reuerentia acce
dit nobis bona gratia: Eccĩ. xxxij. merito in
hac ꝟgine oĩm reuerēdiſſima ſuꝑuenit indi
cibilis gr̃a dei. vñ dicit ſanct⁹ Bona. i. j. diſ.
xliiij. ar. j. q. iiij. ꝙ de⁹ de potētia ordinaria ñ
p̄t dare tātā gratiā alicui pure creature: q̃n/
tā dedit ꝟgini marie. Hanc aũt gratiam ipa
ſola habuit que regis regũ ꝛ dñi dñantiũ ꝛ
dei creatoris oĩm mꝛ̃ fuit. Qꝛ ğ tātũ deo gra
tioſa eſt. iō pre oĩbꝫ ſctĩs q̇cq̇d ab eo petierit ĩ
petrabit. Si em̃ ĩpetrauit nob̃ filiũ dei: q̃to
magis impetrabit remiſſionē pctõꝝ. Propꝛ̃
tantas aũt gr̃as quas habet ꝛ nobis obtinet
appellaꝛ̃ thronus gratie dei. Ideo apoſtol⁹
ad Heb. iiij. inq̇t. Adeam⁹ cum fiducia ad
thronũ gr̃e ei⁹ vt miſericordiā cõſequamur
ꝛ glĩam inueniam⁹ cũ auxilio opoꝛtuno. Ad
quā ille nos ꝑuenire faciat q̇ in ſeculũ ſeculi
viuit ꝛ regnat. Amē.

¶ De eadē iocũdiſſima annũciatiõe
Sermo. viij.

Luce ſplēdida y
fulgebis: Thob. xiij. Feneſtra vi
trea talꝛ̃ eſt nature ꝙ ꝑ ipam ĩtrat
lux ſed nõ puluis nec aqua. Rõ eſt: qꝛ vitꝝ ē
corp⁹ diaphanũ: qḋ aptũ eſt ad lucē recipiē/
dũ. ꝛ eſt cũ h̃ magne ſoliditatis: ꝛ ideo impe
netrabile. Spũaliter aũt dico ꝙ beata ꝟgo
maria fuit feneſtra luciďiſſima lucem ferēs
oĩm ſaluãdorũ. ꝛ tam corp⁹ eius q̃ ſpiritus Maria
fuerũt diuina gratia ita ſolidati ꝙ lꝫ ꝑ ipaꝫ feneſtra.
eterni ſolis lux nobis illuxerit: tamē in eam
nec culpa nec macula vnq̃ ĩtrare valuit. Fi/
gura aũt hui⁹ habeꝛ̃ Gen. vij. In archa em̃
noe erat feneſtra vitrea ꝑ quā lux intrabat
habitātib⁹ in archa. ꝛ tñ aque diluuij per fe
neſtrā illā nõ potuerũt intrare. Per archaꝫ
em̃ figuraꝛ̃ beata ꝟgo: in qua noe. i. vera q̇es
ſcilꝫ fili⁹ dei req̇euit. Eccĩ. xxiiij. Et q̇ creauit
me req̇euit in tabernaculo meo. Aures eniꝫ
beate ꝟginis fuerũt diaphane: vt ꝑ ipam in
traret vera lux angelo nũciāte. ꝛ hāc lucē oĩ/
bus cõicauit. vñ ipa inq̇t Eccĩ. xxiiij. Ego in
celis feci vt oꝛireꝛ̃ lumen indeficiēs. Sed cũ
fuit tāte ſoliditatis vt nulli⁹ pcti aqua potu
erit in ipam introire. Volēs igiꝛ̃ ad eternā
patriā ꝑuenire hāc lucē tota adheſiõe debet
aſpicere. vñ ait Amb. i li. de ꝟginitate. Sit
nobis tanq̃ in imagine deſcp̄ta ꝟgitas vita/
q̃ marie. in qua velut in ſpeculo refulget ſpe
cies caſtitatis ꝛ forma ꝟtutis. De cui⁹ ꝟgis
annũciatiõe duas tm̃ ꝯſideratiões faciem⁹.
Prima diceꝛ̃ habitatiõis.
Scḋa ꝟo benedictiõis.

¶ Pars ꝑma hui⁹ ſmonis q̇ ḋꝛ habitatiõis.
Dixit angel⁹ btē ꝟgini Luce. j. Dñs z
tecũ. In q̇bꝫ ꝟbis denotaꝛ̃ habitatio
dei in ꝟgine. ¶ Sciēdũ ergo ſm̃ ma
giſtrũ in. j. ſententiaꝝ. di. xxxv. ꝙ de⁹ diciꝛ̃ eſſe De⁹ ē in
in oĩbus rebus creatis tripliciꝛ̃. ſ. per eētiā rebꝫ tri/
preſentiā ꝛ potentiā: ꝛ in ſanctis ſuis quar/ pliciter
to mõ. ſ. ꝑ inhabitantē gr̃am: vel hic inchoa/
tam vel in futuro cõſummatā. Omnibus au
tem his modis erat dñs de⁹ cũ beata ꝟgine
ꝑfectius q̃ in ceteris oĩbus. Diciꝛ̃ em̃ de⁹ eſſe
in creaturis ꝑ eſſentiā inq̃tum per ſuum cõ
tinuũ influxũ ꝯſeruat creata in eē. vñ Greg.
inq̇t. Omia in nihilũ rediret niſi ea manus

oĩpotẽtis ſuſtẽtaret.⁊ ſic exponit Chryſ.illð
Joh.j.Sine ipõ.ſ.gubernante:factũ eſt ni/
hil.i.qð factũ eſt nihil eſt. Quãto autẽ aliq̃
creatura vel in ſpecie vel in indiuiduo habet
pfecti⁹ eſſe:tãto mag⁊ põt aliq̃ mõ dici deus
ibi magn⁹ eſſe p eſſentiã. Vñ hoc mõ magis
ð eſſe in hoĩe q̃ȝ in brut⁊. Et qꝛ beate marie
dedit nobiliſſimũ eſſe:quia optime formata
⁊ cõplexionata fuit ſup omnes:vt dictũ eſt ⁊
pbatũ in ſecũda pte huius opis:ſmone.iiij.
Jdeo illi recte dixit angel⁹. Dñs tecũ. Per
pñtiã aũt ð ẽẽ de⁹ in oĩbꝫ creatur⁊.nouit oĩa
intima creature. Oĩa em̃ nuda et aperta ſũt
oculis ei⁹:ad Heb.iiij. De quo habet̃ in pri
mo ſentẽtiaꝝ di.xxxv. Unde dicit gloſa i.ꝭ.
alie.inſti.de actio.ꝙ de⁹ ſcit intentionẽ ⁊ cor
da omniũ. De hoc etiã habet̃ in.c. deus om̃i
potẽs.ij.q.j.⁊.c.erubeſcãt.xij.di.⁊.c.tua noſ
de ſimo. Jn beata autẽ virgine fuit deus per
pñtiã.quia nõ ſolũ vidit om̃ia ſecreta ei⁹:
ſcȝ affectus ⁊ cogitatus oculo cognitiõis ſed
etiã oculo approbatiõis.nam om̃s actus ei⁹
iteriores ⁊ exteriores vt ſanctiſſimos appro
bauit. Per potentiã ṽo dicit̃ eſſe in creatur⁊
quia oĩbus dat ṽtutẽ operãdi. Unde Joh.
xv.dicit ſaluator. Sine me nihil poteſt⁊ fa/
cere. Et quia dedit beate ṽgini ṽtutẽ operan
di pfectius q̃ȝ alteri creature.ideo dicit̃ ei per
fectius q̃ȝ alijs Dñs tecũ. Per gratiã autẽ ẽ
in ſanctis.vnde.j.Joh.iiij.ſcriptũ eſt. Qui
manet in charitate in deo manet ⁊ deus in eo
Qð etiã habet̃ in.c.abijt.xj.q.iij. Sed cer/
te null⁹ põt equari in charitate beate ṽgini
q̃ inq̃t Cañ.j. Jntroduxit me rex in cellã vi/
nariã.i.gr̃e ſue abũdãtiã: ⁊ ordinauit in me
charitatẽ. Ergo excellẽti⁹ fuit de⁹ i illa q̃ȝ i ce/
ter⁊ ſctis. Sȝ vltra pdictos modos eſſendi
fuit mõ iaudito a ſcl'is ⁊ ſtupẽdiſſimo i ṽgie
ſcȝ p pñtiã corpalẽ qñ ṽbũ caro factũ ẽ in ea
vt inq̃t Ber.ſup Miſſus eſt.q̃ exponit dñs
tecũ.ſ.cito erit p icarnatiõȝ. ¶ Si aũt dicat̃
ſm Phm Sermões inq̃rẽdi ⁊ faciẽdi ſunt
ſm materiã de q̃ tractat̃:vt hꝫ in.ij.eth.vñ i
materia amor⁊ nõ dꝫ poni nomẽ timor⁊:q̃d
eſt h̃ nomẽ dñs:iuxͣ illð Malach.j. Si ego
dñs vbi ẽ timor me⁹: Cũ ḡ tractaret̃ h̃ mate
ria ſũmi amor⁊.ſ.icarnatio filij dei:videt̃ ꝙ
nõ debuerit dicere angel⁹ Dñs tecũ.ſed pax
vob̃ vl' pax tecũ ſicut ⁊ fili⁹ dei ſalutabat q̃s
diligebat. Rñdet A b.vbi.ſ.ꝙ i iſta ſaluta/
tiõe in eo ꝙ dicit̃ Dñs tecũ:duo intendunt̃. *[margin: Dñs te/cum duo exprimit]*
Unũ vt pſona mittẽtis ppꝛie expmat̃. Al/
terꝝ vt liberꝝ arbitriũ btẽ ṽginis ad credẽdũ
⁊ aſſentiẽdũ idinet̃. Jſta em̃ duo pfectiſſime

⁊ ppꝛijſſime expmit h̃ nomẽ dñs.qð a potẽ/
tia iponit̃.ſ.a dñando.vñ Amb.in q̃dã ſer.
inq̃t ꝙ dñs eſt nomẽ potentie.⁊ qñ abſolute
dicit̃ ſoli deo appropriat̃. Alij ṽo dñi dicunt̃
ſui illi⁹.⁊ ſunt dñi aliq̃rũ pticularit̃:vel ali/
cui⁹ loci determinati.ipe ãt de⁹ abſolute ð dñs
qꝛ eſt dñs oĩm.cui ð Heſter.iiij. Dñs vniũ
ſorũ tu es.qð ſoli⁹ dei eſt ppꝛium.⁊ ſic pſona
mittẽs ppe noĩat̃ i hac ſalutatõe. Per idẽ ẽc
liberꝝ arbitriũ btẽ ṽgis ad credẽdũ inclinat̃.
Ad credẽdũ em̃ mirabilia ⁊ ↄſentiẽdũ in ea
maxime diſponit fides de oĩpotẽtia:qua cre/
dit ⁊ aduertit deũ oĩa poſſe facere naturaſq̃ȝ
mutare ⁊ eis impare. Vñ cũ hic oĩm nouoꝝ
nouiſſimũ annũciaret̃ btẽ ṽgini:ad cor eius
inclinãdũ ad credẽdũ ↄgruẽtiſſime poni de
buit h̃ nomẽ dñs.qð eſt oĩpotẽtie demõſtra/
tiuũ. Qꝛ ṽo liberũ arbitriũ btiſſime ṽginis
etiã p ſe facile erat ad credẽdũ patũ:nõ indi
guit expſſiſſima oĩpotẽtie iſinuatõe cũ terro
re:vt diceret̃ dñs oĩpotẽs vel dñs exercituũ
ſed ſuffecit ipi⁹ leuis annũciatio ⁊ q̃ſi obſcu
ra expſſio potẽtie:q̃ p h̃ nomẽ dñs importat̃
Dicit ḡ ei angel⁹.dñs tecũ.q̃ſi aperte dicat.
Nihil credas tibi ipoſſibile que ſcis te dñꝫ
in ſociũ hr̃e.ſed dic ↄfident̃. Oĩa poſſum in
eo q̃ eſt mecũ. Si em̃ aliq̃ duo vnũ officiũ de
beãt opari:q̃d ipedit ſi vn⁹ eſt debilis cũ alter
adeo ſit fort⁊ vt p ſe officiũ poſſit pficere:iſto
etiã nõ iuuãte. Et ex his ptꝫ ſolutio ad obie
ctũ.qꝛ hic dñs ponit̃ ad denotãdũ potẽtiam
fiẽdi:nõ timorẽ vel terrorẽ. ¶ Poſſum⁹ etiã *[margin: B Dñs te/cũ expo/nitur]*
aliter exponere hoc ṽbũ angeli ſm Albertũ
vbi.ſ.ſ.dñs tecũ.i.tu es regina eiuſdẽ regni
cuius ipe eſt rex.⁊ ideo tu es ſecũ ⁊ ipe eſt te/
cũ.quia etiã (vt ait Athanaſius in ſimbolo)
dñs eſt pater ⁊ dñs fili⁹ et dñs ſpũſſanctus
⁊ tamẽ vn⁹ eſt dñs. Jdeo exponit̃ ſm Bern.
ſup Miſſus eſt.ſic dicentẽ. Pater tecũ qui
filiũ ſuũ fecit ⁊ tuũ. Filius tecũ qui ad con/
dẽdũ in te mirabile ſacramẽtũ:miro modo
ſibi fecit ſacrariũ:⁊ tibi ſeruat genitale ſigna
culũ. Spũſſanct⁹ tecũ qui cũ patre ⁊ filio tu
um ſctificat vterꝝ. Et qꝛ patri attribuit̃ potẽ
tia:filio ſapiẽtia:ſpiritui ſctõ bonitas ⁊ beni/
uolẽtia.ideo exponit̃ pater tecũ exercẽs ſum/
mã potentiã:dñs fili⁹ tecũ oſtendẽs eximiã
ſapientiã:dñs ſpũſſanct⁹ tecũ exhibẽs nimiã
beniuolẽtiã. Dñs ergo pater potentiã ſuã te
cũ monſtrauit qui facit magna ⁊ inſcrutabi
lia ⁊ mirabilia abſq̃ȝ nũero: vt ð Job.v.Lȝ
em̃ magnũ fuerit creare celũ ⁊ terrã ex nihilo
magnũ q̃ȝ in diluuio ſaluare in archa hoĩes
⁊ de om̃i genere aĩaliũ.magnũ etiã liberare

pplm iſrl' de egypto tãtꝫ mirabilib⁹. magnū
inſup ꝯducere pplm illū ĩ tãto nūero ꝑ deſer
tū. xl. ānis de celo mãna pſtito. Magnū q̄ꝫ
oēs gētes cū regib⁹ ſuis de terra ꝓmiſſiōis ꝑ
Joſue extermiare. Magnū etiã xp̄m cecos
illuīare: demones effugare: īfirmos ſanare: ⁊
mortuos reſuſcitare. tn̄ oīa iſta magnalia ex
cedit myſteriū īcarnatōis: qḋ eſt īfinite potē
tie. iō recte dr̄ dn̄s tecū. ſ. pr̄. q2 fecit tibi mag
q̇ potēs ē: Lu. j. Scḋo dn̄s fili⁹: q̇ ē dei ꝟt⁹ ⁊
ſapia: vt dr̄. j. Chor. ij. tecū ē q̇ te īfinita ſua
ſapia fabricauit: iux̄ illḋ puer. ix. Sapia edi
ficauit ſibi domū. Dn̄s q̄ꝫ ſpūſſctūs tecū: q̇
ex dilectiōe ⁊ amore ĩ te deſcēdit: ⁊ filiū dei in/
carnari fec̄: iux̄ illḋ Jſa. lxiij. Spūſſctūs du
ctor ei⁹ fuit. Predicta aūt oīa ꝯfirmat Ber.
vbi. s. di. iter alia. Cū dn̄s ſit cū oīb⁹ ſcīs ſpe
cialit̄ tn̄ ē cū maria: cū q̇ vtiq̄ꝫ tãta ei ꝯſenſio
fuit vt illi⁹ n̄ ſolū volūtatē: ſed etiã ſibi carnē
ꝯiūgeret. ⁊ de ſua ꝟgīlq̄ꝫ ſb̄a vnū xp̄z efficerꝫ
vl' poti⁹ vn⁹ xp̄s fieret. q̇ ⁊ ſi nec tot⁹ de deo nꝫ
tot⁹ de ꝟgīe: tot⁹ tn̄ dei ⁊ tot⁹ ꝟgīs eēt. nec duo
tn̄ filij ſꝫ vn⁹ vtriuſq̄ꝫ fili⁹. Ait itaq̄ꝫ angel⁹.
Dn̄s tecū. n͛ tm̄ dn̄s fili⁹ tecū quē carne tua
īduis. ſꝫ etiã dn̄s pr̄ tecū q̇ genuit quē conci
pis. ⁊ de⁹ ſpūſſctūs tecū: cui⁹ ꝟtute generans
ꝟgo ꝑmanebis. Btūs aūt Maxim⁹ ĩ q̄dã
ſer. ait. Dn̄s tecū in mēte: tecū ĩ vētre: tecū in
vtero ⁊ tecū ĩ auxilio. nos āt dicere poſſum⁹
ꝟgini. Tecū dn̄s pr̄ cui⁹ ſpōſa facta es: tecū
fili⁹ cui⁹ venerãda mr̄ es: tecū ſpūſſctūs cui⁹
ſacrariū electa es: tecū pr̄ etn̄⁹ q̇ ãteq̄ꝫ eſſes te
elegit in filij ſui matrē. Vn̄ tu dicere potes
illḋ puer. viij. Ab et̄no ordinata ſum. Tecū
fili⁹ quē nouē mēſib⁹ in vt̄o tuo ſacratiſſimo
portaſti: tuo lacte pauiſti ⁊ educaſti. Tecum
ſpūſſctūs q̇ ē dator grãꝫ ⁊ caput īfluēs ĩ nos
⁊ te collū fec̄ ꝑ qḋ grē deſcēdūt. ⁊ ſic in ſtoma
chū ab⁹ nō niſi ꝑ collū mittit̄: ſic nō niſi per te
nob grã deſtinat̄. Hic ſpōſus celeſtꝫ te alloq̇t̄
Can. vij. di. Collū tuū ſicut turris eburnea
T ¶ Sic aūt angel⁹ dixit gedeoni: vt hr̄ Judi
cū. vj. Dn̄s tecū viroꝝ fortiſſime. ſic dixit ti
bi. dn̄s tecū mulieꝝ fortiſſima: puriſſima et
ſctiſſima. Jlle ĩquã dn̄s de q̇ hr̄ Deut. x. De
us deoꝝ ⁊ dn̄s dn̄antiū: de⁹ magn⁹ ⁊ potēs ⁊
terribil'. ⁊ cui Judith. ix. dr̄. Tu es ipe de⁹ nr̄
q̇ ꝯteris bella ab initio: ⁊ dn̄s eſt nomē tibi.
⁊. xvj. eiuſdē li. c. Adonai dn̄e de⁹ magn⁹ es
tu ⁊ pclar⁹ in ꝟtute tua: ⁊ quē nemo ſupare
pōt. De ipo etiã dr̄ pſ. xxj. Dn̄i eſt regnū: ⁊
ipe dn̄abit̄ gentiū. ⁊ pſ. xxiij. Dn̄s fortis et
potens: dn̄s potens in prelio. ⁊ ibidē. Dn̄s
ꝟtutū ipe eſt rex glīe. ⁊ pſ. cxxxiij. Dn̄e no/
mē tuū in eternū: dn̄e mēoriale tuū in gene/
ratiōe ⁊ generatiōꝫ. Et Ecci. xliij. Terribil'
dn̄s ⁊ magn⁹ vehemēter: ⁊ mirabilis poten
tia ipi⁹. Jgit̄ ille dn̄s tecū quē vidit Jſaias:
q̇ ĩqͣt ſui li. c. vj. dicēs. Vidi dn̄m ſedentē
ſup ſoliū excelſuꝫ ⁊ eleuatū: ⁊ plena erat oīs
terra maieſtate ei⁹. Dn̄s ille eſt tecū q̇ ĩ te ad
impleuit illud Jſa. xxxiij. Dn̄s iudex noſter
dn̄s legifer noſter: dn̄s rex nr̄: ipſe veniet et
ſaluabit nos. ⁊ illud eiuſdē li. c. vj. Nō erit
ampli⁹ ſol ad lucendū ꝑ diē: nec ſplendor lu
ne ꝑ noctē illuminabit te. ſꝫ erit tibi dn̄s ĩ lu
cem ſempit̄nã: ⁊ deus tu⁹ in glīam tuã. Tu Maria
ꝟo virgo glīoſa potuiſti dn̄o deo dicere quē extollit
tecū eſſe audiebas: illud. ij. Machab. xiiij. dn̄z deū
Tu dn̄e vniūſitatis qui nulli⁹ indiges: ⁊ q̇
es dn̄s oīm ⁊ diues in oēs q̇ inuocant te: ad
Ro. x. Qui es rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū: q̇ ſo/
lus hēs ĩmortalitatē ⁊ lucē habitas inacceſſi
bilē. quē null⁹ hoim vidit nec videre pōt: cui
eſt honor ⁊ glīa ⁊ iperiū ſempit̄nū. j. Thi. vj
Qui habes ĩ veſtimēto ⁊ in femore tuo ſcptū
Rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū: Apoc. xix. Qua/
re cū hac paupcula eē ⁊ habitare dignarꝫ. ſꝫ
eīn dicat poeta. ij. methamꝫ. Nō bn̄ ꝯueniūt
nec ĩ vna ſede morant̄ Maieſtas ⁊ amor. tn̄
maieſtas tua cū tãto amore mecū morari de/
lectat̄. ⁊ ideo poſtq̄ꝫ tu vis eē mecū: ego q̄ꝫ ſic
ſꝑ fui: ita ⁊ ſꝑ volo eſſe tecū. Tu eīn de⁹ oipo/
tēs es merces mea magna nimis: Gen. xv.
Tu es fortiſſim⁹ de⁹ ſpirituū vniūſe carnis:
Nūe. xxiij. ⁊ nō ē ali⁹ de⁹ ĩ celo vl' ĩ terra q̇ poſ
ſit facere opa tua ⁊ cōparari fortitudini tue:
Deut. iij. Tu de⁹ me⁹ es ſpūs incorpore⁹ qui
nec mēbrꝫ diſtiguerꝫ: nec mole cēſerꝫ. xxiij. q.
iij. c. q̄dã. ꝟ. antropomorphite. q̇ incremētū
das nobis ad bn̄ agēdū. xix. di. c. ſcḋꝫ. j. q. j
c. ſi fuerit. de ꝯſe. di. iiij. c. aliḋ eſt. ⁊ ex̄ de deci.
c. cū nō ſit in hoīe. Tu es de⁹ dn̄s ⁊ mgr̄ ſine
aliq̇ pctō. c. iij. de ſimo. ⁊. xxvj. q. j. c. qui ſine
ſaluatore. Tu es de⁹ in q̇ viuim⁹: mouemur
⁊ ſum⁹. c. nō obſuerꝫ. xxvj. q. vij. Tu de⁹ me⁹
es ignis ꝯſumēs ⁊ emulator: Deut. iiij. Tu
es de⁹ fidel' ⁊ abſq̄ꝫ vlla iniq̇tate: iuſt⁹ ⁊ rect⁹
Deut. xxxij. Tu es de⁹ ꝓpici⁹ ⁊ clemēs: miſe/
ricors ⁊ lōganimis ⁊ mlt̄e miſatōis. Nee. ix
Tu es rex oīs terre de⁹: pſ. xlvj. Tu es deus
adiutor nr̄ in et̄nū: pſ. lxj. Tu es ille de q̇ in/
q̇t ꝓpha: pſ. lxxij. Quã bon⁹ iſrl' de⁹ his q̇ re
cto ſt̄ corde. Tu es deus cordis mei ⁊ ps mea
de⁹ ĩ eternū: ibidē. Tu es de⁹ rex nr̄ an ſc̄la: q̇
mō oparis ſalutē in medio terre: pſ. lxxiij.
O de⁹ me⁹ q̇s ſil'is erit tibi: pſ. lxxxij. Tu es
de⁹ abſcōdit⁹: Jſa. xlv. Tu es dn̄s deus ver⁹

deꝰ viuẽs ⁊ rex ſempit̃nꝰ Hier. x. Tu es dñs
deꝰ fortitudo mea. Abacuc. iij. Tu es dñs de
us oĩz creator terribil' ⁊ fortꝫ: iuſtꝰ ⁊ miſericors
q̃ ſolꝰ es rex bonꝰ: ſolꝰ pſtãs: oĩpotẽs ⁊ et̃nꝰ. ij
Mach. j. Tu es vnꝰ deꝰ ⁊ pr̃ oĩm q̃ es ſuper
oẽs ⁊ p oĩa ⁊ ĩ oĩbꝫ nob. Eph. iiij. Tu es deꝰ
q̃ oparꝫ ĩ nos velle ⁊ pficere ꝓ bona volũtate
Phil'. ij. Diligã igit̃ te dñe fortitudo mea:
dñs firmamẽtũ meũ ⁊ refugiũ meũ ⁊ libator
meꝰ. ps. xvij. Qr̃ aũt ãgelꝰ dixerat bt̃e v̓gini
dñs tecũ. ipa dixit dño illď Ouiď. in eplis:
epl'a. v. Et tua ſũ: tecũq̃ꝫ fui puerilibꝫ annis
Et tua qď ſupeſt tẽporis eſſe pcor.
¶ Pars ſcďa huiꝰ ſmõis q̃ dr̃ bñdictiõis

B Enedicta fuit v̓go maria int̃ mu-
lieres: in mlĩeribꝫ: ⁊ ſup mlĩeres.
De pma bñdictiõe dr̃ Lu. j. Bñ
dicta tu int̃ mlĩeres. de ſcďa ibidẽ

Triplex bñdictio marie

bñdicta tu ĩ mlĩeribꝫ. de tẽtia ĩ figurã Judith
xj. Bñdicta filia tu a dño excelſo p̄ oĩbꝫ mu
lieribꝫ ſup terrã Jſta aũt triplex bñdictio ſic
põt accipi. pma ei q̃ dr̃ bñdicta ĩter mlĩeres
accipit̃ penes ſtatũ. q2 ipa ꝯueñt cũ ſtatu oĩm
mulieꝝ. ſ. cũ v̓ginibꝫ: q2 fuit v̓go ĩcorrupta.
cũ ꝯiugatꝫ: q2 fuit ꝯiugio copulata. cũ vidu-
is: q2 fuit vidua derelicta. Si eñ tpe paſſio
nis ioſeph ſponſus eiꝰ vixiſſet: nõ ẽ veriſil'e ꝙ
xp̃s eã recõmẽdaſſet alteri iã factã q̃nq̃genã
riã: quã illi recõmẽdauerat iuuẽculã. ꝑpter
hũc aũt triplicẽ ſtatũ põt ſibi ꝯuenire illud
Eccl. xxiiij. Jn iacob inhabita. i. ĩ ꝯiugatꝫ q̃
ſunt ĩ luctu mũdane tribulatõis. ⁊ ĩ iſrl' here
ditare. i. ĩ viduis: q̃ dñt in orõĩbꝫ deũ ꝯtẽplã
do videre. ⁊ in electꝫ meis mitte radices. i. in
v̓ginibꝫ: q̃s deꝰ elegit vt ſibi miſtrẽt ꝑpt̃ ſuã
mũdiciã: iux̃ illď ps. c. Ambulans ĩ via ima
culata h̃ mihi miſtrabit. Jn ſpis ei. b. v̓go ra
dices miſit: q̃ pma v̓gitatꝫ ſcẽ votũ emittẽs
alijs vt in ꝑpetua v̓ginitate pſiſterẽt mgr̃a ⁊
cã fuit. Scďa bñdictio q̃ dr̃ bñdicta in mlĩe
ribꝰ accipit̃ penes fructũ ſuũ ⁊ meritũ. Jpſa
eñ habuit fructũ ⁊ meritũ oĩz ſtatuũ. habuit
eñ fructũ trigeſimũ q̃ debet̃ ꝯiugatꝫ: fructũ
ſexageſimũ q̃ debet̃ viduis: ⁊ fructũ cẽteſimũ
q̃ debet̃ v̓gibꝰ. Jpa eñ ĩ domo dei fuit ſic lapis
angularꝫ q̃ eſt ĩ vnoq̃q̃ꝫ pietẽ: nõ tñ ẽ totꝰ in
vno nec totꝰ ĩ alt̃o: ſꝫ eminet toti edificio. Jpa
nãq̃ꝫ fuit ĩ nũero matꝝ q̃ ad fecũditatẽ: ĩ nu-
mero viduaꝝ q̃ ad ſpõſi ſbtractõẽ: ⁊ ĩ nũero
v̓ginũ q̃ ad ĩcorruptõẽ. ⁊ tñ nec ex toto fuit
in ꝑte matꝝ: q2 fuit ĩcorrupta. nec ex toto in
ꝑte viduaꝝ: q2 fuit ſp celeſti ſpõſo aſſociata.
nec ex toto ĩ ꝑte v̓ginũ: q2 fuit fecũda. q̃uis
aũt ſic fuerit in his ꝑtibꝰ: tñ eminet vniũſis

Prouẽ. vl. vbi ei dr̃. Tu aũt ſupgreſſa es vni
uerſas. Tertia bñdictio q̃ dr̃ bñdicta ſuper
oẽs mlĩeres: accipit̃ penes q̃ddã ſingulare p-
uilegiũ qď ipa hꝫ reſpectu oĩm mlĩeꝝ. ſ. v̓gi-
nũ: viduaꝝ ⁊ ꝯiugataꝝ. q2 q̃cq̃d boni fuit in
eis ipa hũit: q̃cq̃d vero mali ipa vitauit. Jn
v̓ginitate eñ eſt vnũ bonũ. ſ. ĩtegritas carnis.
⁊ vnũ malũ. ſ. ſterilitas plis. Siľr in vidui-
tate ẽ vnũ bonũ. ſ. libtas aĩ. ⁊ vnũ malũ. ſ. ſo
litudo ꝯſortij. ſiľr ĩ ꝯiugio ẽ vnũ bonũ. ſ. fe-
cũditas plis. ⁊ vnũ malũ. ſ. corruptio carnis
Btã autẽ maria fuit v̓go ſine ſterilitate: vi-
dua ſine ſolitudine: ⁊ ꝯiugata ſine corruptõ
ne. Uel fuit bñdicta ſup oẽs mlĩeres. ſ. ſuper
v̓gĩes ꝑitate: q2 pma v̓gitatẽ vouit. et pu
ritate: q2 pꝰ deũ maiorẽ puritatẽ hũit. ⁊ fecũ-
ditate: q2 v̓go ⁊ mr̃ extitit. Fuit q̃q̃ꝫ bñdicta
ſup viduas: q2 fuit in orõĩbꝫ feruẽtiſſima: in
opibꝰ pietatꝫ magꝫ aſſidua: ⁊ ĩ caſtitate ma-
gis pura. Fuit aũt bñdicta ſup ꝯiugatas: q2
in ea fuit ꝓles dignior: fides ĩtegrior: ⁊ ſacrã
. i. hitatio ĩdiuiſibilior. Sꝫ de iſtꝫ bñdictiõi-
bus diffuſiꝰ ⁊ clariꝰ dicemꝰ. j. ĩ hac eadẽ ꝑte.
¶ Aliť q̃ꝫ pt̃ accipi iſta triplex bñdictio q̃ dr̃
bñdicta int̃ mulieres: in mulieribꝫ ⁊ ſup mu
lieres. Prima eñ mlĩer ſupbiuit vſq̃ꝫ ad deũ
id eſt vſq̃ꝫ ad diuitatꝫ appetitũ. cõtra deũ. i.
ꝯ dei pceptũ. ⁊ ſup̃ deũ: in h̃. ſ. ꝙ noluit id qď
deꝰ voluit eã velle: ⁊ iõ voluntatẽ ſuã ſup̃ dei
volũtatẽ poſuit. ⁊ q2 ſic ſupbiuit iďo maledi
cta fuit. Btã autẽ maria humiliauit ſe vſq̃ꝫ
ad mlĩeres p ꝯformitatẽ. q2 tã q̃ꝫ vna illarũ
ſe eis ꝯformabat. ſicut pꝫ in ſui purificatõe
⁊ iõ bñdicta fuit int̃ mlĩeres. hũiliauit etiã
ſe ꝑpt̃ mlĩeres. i. ꝑpter eaꝝ ſalutẽ. Nam qď
eua ſupbiẽdo abſtulit: marie hũilitas mulie
ribus reſtituit. ⁊ iďo fuit bñdicta ĩ mlĩeribꝰ
Humiliauit etiã ſe int̃ mlĩeres qñ ſe ãcillaꝫ
appellauit. ⁊ iõ bñdicta fuit ſup oẽs mlĩeres
q2 q̃ ſe hũiliat exaltabit̃: Lu. xviij. De bñdi
ctiõe etiã eiꝰ in mlĩeribꝫ dr̃ Bern. vbi ſupra
Bñdicta tu in mlĩeribꝫ: q̃ generalẽ mulieꝝ
euaſiſti maledictiõẽ: vt nec ſterilis maneas
nec cũ dolore parias. Cõcipies q̃ꝑpe ſine cul
pa. grauida eris ſꝫ nõ grauata. paries ſꝫ nõ cũ
triſticia: neſcies virum ſed gignes filiũ. illiꝰ
eris mater cuiꝰ deus eſt pr̃: paterne charitatꝫ
erit corona tue caſtitatis. Sapiã patni cor-
dis erit fructꝰ vteri v̓ginalis. deũ deniq̃ꝫ pa-
ries ⁊ de celo ꝯcipies. De bñdictõe int̃ mulie
res dicit Petrus rauen̄. ſuper Miſſus eſt.
Uere bñdicta inter mulieres q̃ celo fuit ma-
ior: terra fortior ⁊ orbe latior. deum nãq̃ꝫ quẽ
mũdꝰ nõ capit ſola cepit: portauit eũ q̃ por-

E Benedicta ĩ mu-lieribꝫ exponit̃

tat orbē: ſuumq̄ʒ genuit genitorē: ꝛ nutriuit
oīm viuētiū nutritorē. De bn̄dictōe ſup oēs
mlieres dr̄ Hiero. in ſer. de aſſumptōe. Bn̄
dicta inq̄t ī mlieribꝫ .i. pl⁹ bn̄dicta q̄ʒ oēs mu
lieres. q: q̄cq̄d maledictōis p euā diffuſū ē:
totū marie bn̄dictio abſtulit. Inſup graꝫ re/
fudit. Idē in alio ſer. ait. Eua obfuit: maria
ꝓfuit. Eua luxit: maria illuxit. Cadat ipro/
periū eue. q: loti ſum⁹ vniūſi p ꝑtū ꝟginis
marie. Uel dr̄ fuiſſe bn̄dicta ſup oēs mlieres
q: olim triplici maledictōi mlieres erāt ſub/
dite. ſ. opprobrij q̄ ad nō ꝯcipiētes. vn̄ dixit
Rachel cuꝫ peperiſſet Gen. xxx. Abſtulit dn̄s
opprobriū meū. Peti q̄ ad cōcipiētes: iux il
lud. ps̄. l. Ecce em̄ in iniq̄tatibꝫ ꝯcept⁹ ſum.
Et ſupplicij q̄ ad parietes. Gen. iij. In dolo
re pies filios tuos. Sola igit̄ maria ſup oēs
mlieres eſt bn̄dicta. cui⁹ ꝟgitati addit̄ fecun
ditas: ꝛ fecūditati in ꝯceptu ſctitas ꝛ ſcitati
ī ꝑtu iocūditas. ¶ Oia āt ſupdicta ꝯfirmat
Alb. in loco pallegato. c.cc. int̄ alia di. q̄ qua
druplex eſt rō bn̄dictōis. dr̄ em̄ bn̄dictio qn̄
q̄ʒ maledictōis euacuatō: iux illd̄ pſ. lxxxiij.
Bn̄dixiſti dn̄e t'rā tuā auertiſti captiuitatē ia
cob ꝛc. Scd̄o dr̄ fecūdatiōis āpliatio. iux il
lud Gen. j. bn̄dixit eis di. Creſcite ꝛ mltipli
camī ꝛ replete t'rā. Tertio dr̄ ſinglarꝫ grē col
latio. iux illd̄. bn̄dixit dn̄s abraā: Gen. xxij.
Quarto dr̄ ꝯgratulatiū collaudatō. vn̄ Mat
thei. xxj. dicebat ppl's xpo. Bn̄dict⁹ q̄ venit
ī noīe dn̄i. Et ſm̄ oēm modū iſtū ꝛ rōnē fuit
bn̄dictiſſima ꝟgo ī mlierib⁹ bn̄dicta. Prio
nāq̄ʒ fuit bn̄dicta euacuatione maledictōis
mlieꝝ. de q̄b⁹ in p̄cedēti ſer. tractauim⁹: pbā
do q̄ oē ve mlieꝝ ablatū fuit a glioſa ꝟgine.
Int̄ alias aūt maledictiōes eſt ſterilitas. nā
vt ait Amb. Pudor eſt feīs nuptiaꝝ p̄mia n̄
hr̄e. i. filios. iō opprobriū videt̄ feīs nō hr̄e p
lē. quibꝫ hec eſt cā nubēdi. c. j. xxxij. q. ij. ppt̄
qd̄ vt hr̄. j. Re. j. fenēna exprobrabat ānē eo
q̄ ſterilis eēt. q: ſterilitas lege dānabat̄. Ab
hac aūt maledictiōe fuit. b. ꝟgo libera: q̄ ꝟgi/
nitatē ſterilē in mōd nobilitauit ꝛ exaltauit:
ac in ſe dedicauit deo ꝛ ꝯſecrauit vt rē excellē
tē ꝛ gratiſſimā deo ꝛ angel. q: replet padiſū be
atis. c. nuptie. xxxij. q. j. ꝛ ſic n̄ ſolū euacuata
eſt hac mlieꝝ maledictiōe: imo eaꝝ maledi/
ctōꝫ ī bn̄dictiōꝫ mutauit. Euacuata ē ꝫ fuit
maledictōe illa de q̄ inq̄t Hiero. ſup Mat.
ꝛ hr̄. i. c. ꝯnubia. xxxij. q. ij. vbi ait Cōnubia
legitiā carēt q̄dē pctō. nō tn̄ tpe illo q̄ ꝯiuga
les act⁹ gerūt̄ pn̄tia ſpūſſcti dat̄. ꝛ ſi ꝓpha eē
videat̄ q̄ officiū gn̄atiōis obſequit̄. Hec ille
ꝛ h̄ eſt ppt̄ libidinē ꝛ delectatiōꝫ inordinatā

F
quadru/
plex ra/
tio bene/
dictiōis

a q̄ ſm̄ pħm rō abſorbet̄. Hec em̄ maledictio
nō fuit in ꝟgie btiſſima q̄ ſine carnali ꝯcupi/
ſcētia gn̄auit. vn̄ ſup illd̄ Lu. j. Bn̄dicta tu
in mlieribꝫ ait glo. Que ſine exēplo mliebrꝫ
ꝯditiōis ꝟgo ꝛ mr̄ deū genuiſti. In q̄bꝫ ꝟbis
tāgit̄ euacuatō p̄dictaꝝ duaꝝ maledictionū
¶ Scd̄a bn̄dictio dr̄ fecūditatꝫ āpliatio ſeu
ſuperaltatio. Nulla em̄ mulier vnq̄ʒ fuit vel
erit ſic excellētiſſime fecūda ſic btā ꝟgo: que
ꝟgo imaculata p̄manēs deū ꝛ hoiem ꝯcepit:
ꝛ pepit creatorē ꝛ redēptorē ſcli: ac reconcilia
torē ꝛ reformatorē pacis int̄ deū ꝛ hoiem. Et
h̄ eſt qd̄ eccl'ia canit di. Uirga Ieſſe floruit:
ꝟgo deū ꝛ hoiem genuit. pacē de⁹ reddidit in
ſe recōſilians ima ſumis. Bn̄dicta ē int̄ oms
mlieres fuit hec mlier. q̄ diuinā maieſtatem
vteri ſui carne veſtiuit. Qd̄ in figura p̄mon
ſtratū fuerat Ione. iij. vbi dr̄ q̄ rex niniue de
ſcēdit de ſolio: ꝛ indut⁹ eſt ſacco ad placādaꝫ
irā dei ꝯ niniuē. Dei ei fili⁹ rex regū deſcēdit
de celeſti ſolio ꝛ in vt'o ꝟgiali indut⁹ eſt ſacco
nr̄e mortalitatꝫ. in q̄ erat theſaur⁹ ſanguinis
ſui cui⁹ p̄cio pituꝝ mūdū recōciliauit patri.
¶ Tertia bn̄dictio dr̄ ſinglarꝫ grē collatiōis
vn̄ p maiori declaratōe dictoꝝ in p̄n. huius
p̄tꝫ eſt ſciēdū q̄ triplex bonū repit̄ a deo colla
tū ꝯiugatꝫ: viduis ꝛ ꝟginibꝫ mlieribꝫ. ſ. bo/
nū meli⁹ ꝛ optimū. de q̄bꝫ Beda in q̄dā ſer.
ait. Bona eſt caſtitas ꝯiugalis. melior cōti/
nētia vidualis. ſꝫ optima ē integritas ꝟgia/
lis. que oīa excellētiſſime fuerūt in ꝟgine bn̄
dicta. in qua fuit (vt. ſ. dictū eſt) ꝟginitas:
cōiugalitas ꝛ viduitas: ꝛ q̄cq̄d pfectōis repe
rit̄ in eis. In ꝟginitate em̄ eſt triplex bonū:
ſcꝫ carnis icorruptio. nulli viro ſbiectio ꝛ an
gelica ꝯuerſatio. De p̄mo dr̄ Sap. vj. Car
nis incorruptio facit primū deo. Et rō ē. q̄a
vt ait Greg. in quadā omel. Tāto vnuſq̄ſ/
q̄ʒ a ſupno amore diſiūgit̄ q̄to īferi⁹ delecta
tur. ꝛ ſic p ꝯriū tāto magis vnuſq̄ſq̄ʒ deo ap
proximat̄ ꝛ cōiungit̄ q̄to magis a delectatōi
bus terrenis abſtrahit̄. vn̄ q: p ꝟginitatē ab
ſtrahit̄ hō a maximis delectatiōibꝫ: ideo ma/
gis approximat̄ ꝛ cōiūgit̄ deo. ꝛ hac de cā ſy/
bille (ꝛ ſi gētiles) ppt̄ ꝟgitatē credūt̄ rcepiſſe
ſpm̄ ꝓphetie. Sꝫ btā ꝟgo maria in h̄ oēs
ꝟgies exceſſit. q̄ ab oī motu ꝛ cogitatiōe tur/
pi incorrupta fuit. ꝛ in puritate āgelos ſupa
uit. Scd̄m bonū ꝟginū eſt. q: nulli viro ſb/
ijciūt̄ ſicut ꝯiugate. de q̄bꝫ Aug. xxxij. q. v.
in. c. voluit. inq̄t q̄ dn̄s ſtatuit cōiugatas eē
quaſi famulas viroꝝ. ſ. in diſpoſitiōe dom⁹
ꝛ familie. Uirgines nanq̄ʒ ab hmōi ſeruitu
te ſunt libere. j. ad Cor. vij. Btā aūt virgo

G
Benedi
ctio fecū
ditatis

H
Triplex
bonū col
latū ꝟgi/
nibus

licet ꝯiugata: nō fuit ſbdita viro ſꝫ ei⁹ dn̄a
vt patuit s. ſmōe p̄cedēti. Vn̄ Joſeph erat
ſic ille marit⁹ q̄ vxorē ſuā appellabat dn̄az
ſuā ſctiſſimā. ff. d̄ ānu. le. l. ticia. §. q̄ marco
ⁿ al's allegaꝭ lex q̄ marco. Iteꝫ erat ſic ille q̄
ſuā vxorē appellabat dn̄am ſuā reuerēdiſſi
mā. vt i aut. vt iudi. ſine q̄q̄ ſuffr. §. h̄ oīno.
coll. ij. Tertiū bonū ꝟginitatꝭ ē angelica ꝯū
ſatio. Oīne eni ſil'e appetit ſibi ſil'e Eccl. xiij
Et oīa ſil'ia ꝯiūgūꝭ. ij. phyſ. ⁊. viij. ethi. Cū
ḡ vt ait Hiero. ad cuſto. angel' ſit cognata
ꝟginitas. iō angeli cū ꝟgib⁹ delectāꝭ ꝯūſari
Vn̄ angel⁹ apparēs Johi ꝟgini: oñdit ei il
la mirabilia q̄ ſcpſit i Apocalipſi. ⁊ gabriel
danieli caſtiſſimo duplicē aduētū ſaluato
ris māifeſtauit. Sꝫ n'la vnq̄ꝫ pura creatu
ra maiorē habuit ꝟginitatꝭ puritatē. nec ſi/
milē btē ꝟgini. ḡ ipa habuit maximā anglo
rū ꝯuerſatiōꝫ. Recte igiꝭ ei dr̄. Bn̄dicta tu
I in mulierib⁹. ſ. ꝟgib⁹. ¶ In ꝯiugatis etiā tri
Triplex plex repiꝭ bonū. ſ. fides. ples. ⁊ ſacrm̄. vt ait
bonū cō/ Aug. in li. de nuptijs. ⁊ theologi i. iiij. diſ.
iugatoꝝ xxx. Fides q̄ dē vt al'r alteri ſuet fidelitatē:
nō ꝯmiſcēdo ſe cū altera pſona. Sꝫ btā ꝟ/
go nō ſolū cū altero ſe n̄ ꝯmiſcuit: ſꝫ nec eti/
am cū viro ſuo ioſeph. Vn̄ vt ait Aug. i li.
de nuptijs. Tāto ei⁹ ꝯiugiū fuit ſancti⁹ q̄to
caſti⁹. Bonū aūt plis ſeq̄ꝭ ex ꝯiugio. ⁊ ppꝭ
h̄ eſt inſtitutū mr̄imoniū. Hoc aūt bonum
fuit in btā ꝟgine q̄ ſup oēs ꝯiugatas: vt ait
Seduli⁹ poeta. Gaudia mr̄is hn̄s cū ꝟgi
nitatis honore. Nec p̄maꝫ ſil'em viſa ē nec
hr̄e ſeq̄ntē. Proles em̄ aliaꝝ ꝯiugataꝝ eſt
pura creatura ⁊ peccatrix. ſꝫ ples ꝟgis fuit
de⁹ ⁊ hō ſanctiſſim⁹. Tertiū bonū ꝯiugij eſt
ſacrū m. de q̄ apl's ad Eph. v. inq̄t. Hoc āt
dico magnū ſacrm̄ i xp̄o ⁊ eccl'ia. ſignificat
em̄ ꝯiūctōꝫ xp̄i cū eccl'ia. i. cū bonis fidelib⁹
p dilectōꝫ. ⁊ h̄ quo ad ꝯſenſum mutuū vo
luntatꝭ expſſuꝫ p ꝟba. Quo aūt ad ꝯiūcti
onē corpoꝝ p copulā: ſignificat ꝯiūctōꝫ dei
cū nr̄a humanitate i vna pſona. ⁊ ſic idiſſo
lubil' eſt tal' ꝯiūctio. Nūq̄ꝫ em̄ ſepata eſt dei
tas ab hūanitate poſtq̄ꝫ eā ſibi vniuit. Hic
eſt ꝙ mr̄imoniū ꝯſūmatū p copulā nunq̄ꝫ
diſſolui pōt. vt correſ̄deat ſignum ſignato.
Hoc aūt ſacrm̄ impletū eſt i vtero ꝟgiali: i
quo facta eſt talis vnio. ⁊ iō p marie bonuꝫ
Triplex iſtō ꝯiugatoꝝ repiꝭ i ꝟgie. ¶ In viduis aūt
bonū vi/ repiꝭ triplex bonū. ſ. libertas ꝯtēplatōis Vn̄
duarum de Anna ꝓphetiſſa vidua dr̄ Lu. ij. ꝙ tēplū
freq̄ntabat ſuiēs deo i orōnib⁹ die ac nocte
Scōm bonū ē carnis maceratio Nā vt ait
apl's. j. Thi. v. Vidua i delicijs viuēs mor
tua ē. Vn̄ ⁊ ſcā Judith vidua ieiunijs inſi
ſtebat ꝯtinuis. vt h̄r libri ſui. c. viij. Tertiū
eſt exercitiū i opib⁹ pietatꝭ ⁊ mīe: vt oſtēdit
apl's i p̄allegato. c. Vn̄ ⁊ vidua illa ſarepta
na Helyā cib⁹ neceſſario pauit. vt h̄r. iij. re
gū. xvij. ¶ Hec aūt oīa ſine ꝯpatōe fuerūt i K
btā ꝟgie maria. nā ieiunia nō ſolū i lege mā
data ſuabat: ſꝫ etiā (vt ait Amb. i li. de ꝟgi
nib⁹) alia addebat. totaq̄ꝫ dedita erat orōi
⁊ ꝯtēplatōi. xp̄mq̄ꝫ mēdicum ⁊ pauperē ſua
pauptate nutriebat. Vltra āt has grās bo
nis mulierib⁹ cōes habuit aliā ſingl'arē. q̄r
oīm mlieꝝ imo ⁊ viroꝝ mr̄ ⁊ dn̄a effecta eſt
cū eū genuerit q̄ oīa creauit ⁊ oēs redemit.
Recte ḡ illi dr̄: Bn̄dicta tu i mlierib⁹. ſ. q̄ ad
ſpālē grām ſup oēs Quarta bn̄dictio dr̄ cō
gratulatio laudātiū. De q̄ i cātico triū pue
roꝝ q̄ orabāt i camīo ignis dr̄: Dan. iij. Bn̄
dicite oīa opa dn̄i dn̄o: laudate ⁊ ſuperexal/
tate eū i ſecl'a. Hec āt bn̄dictio ē triplex i be Triplex
ata ꝟgie ſup oēs mlieres. Licꝫ ei aliq̄ muli bn̄dictō
eres fuerit collaudate de ꝟtutib⁹ ſuis ⁊ bn̄/ cōgratu
dicte ab hoīb⁹: vt Judith ⁊ aliq̄ alie. nulla lationis
tn̄ eaten⁹ vt maria. Collaudata ei fuit bn̄/
dicta ꝟgo ab angel. vt pꝫ ex p̄cedētib⁹: cū ei
dixit āgel⁹ gabriel. Bn̄dicta tu i mlierib⁹. ⁊
merito. q̄r genuit āgloꝝ reſtauratorē. ⁊ ꝯci/
uiū ſuoꝝ redēptorē. Reſtaurauit nāq̄ꝫ fili⁹
ſu⁹ reddēdo p eq̄pollētiā dependitum. ac mlti
plicādo nūeꝝ ⁊ augmētādo ſupadditū. ſcꝫ
q̄rtā hierarchiā. Vn̄ ipe ē glioſus ſup oēm
hierarchiā cū mr̄e ſua aſſūpta i celū de quo
gaudētes āgli laudātꝭ bn̄dicūt dn̄ꝫ. vt ca
nit eccl'a. Hoīes q̄ꝫ laudauērt btām ꝟginē
p elizabeth dicētes Lu. ij. Bn̄dicta tu i mu
lierib⁹. Et iōꝫ h⁹ bn̄dictōis aſſigꝫ Aug. i q̄
dā ſmōe. d. Que vitā virꝭ ⁊ mlierib⁹ ꝑepiſti
Laudata q̄ꝫ fuit ⁊ cōtinue laudaꝭ ab oīb⁹
corpalib⁹ reb⁹. q̄r eā imurauit cauſaliꝭ ino/
uādo. q̄r fili⁹ ei⁹ ē ille qui inq̄t Apoc. xxj. ⁊
Iſa. lxv. Ecce ego creo celos nouos ⁊ terrā
no. ⁊c̄. Itē oīa corpalia nobilitauit p filiuꝫ
ſuū. cui⁹ corp⁹ aliq̄ mō cū oīb⁹ corpib⁹ ꝯue/
nit ⁊ excedit. ⁊ iō iſtꝭ de cauſis bn̄dicta ē: nō
ſolū i mlierib⁹ ſꝫ ēt ab oīb⁹ mlierib⁹ ⁊ vniūꝭ
creaturꝭ bn̄dicꝭ. Vn̄ ſic de dn̄o dicim⁹ Bn̄
dicite oīa opa dn̄i dn̄o. ita d̄ ipa dicere poſ
ſum⁹ Bn̄dicite oīa opa dn̄e oīm. ¶ Albert⁹
ꝟo ſup miſſus ē. c. cc. dic ꝙ iſtā bn̄dictōꝫ ꝟ L
gis ꝯphēdere i ſe oēm aliā bn̄dictōꝫ: facile
eſt videre ſingl'a diſcurrēti. Nos ꝟo i h̄ ſer/
mone ſolū duas bn̄dictōes explicabimus

Benedictio requetionis

cā breuitatꝫ: aliꝗs ī ſeqnti ſmōe dimiſſis .ꝑ
dict⁹ āt doctoꝛ i.c.ſeqnti inqt. Pꝛia bn̄dic/
tio ē illa q̄ bn̄dixit de⁹ diei ſeptie in q̄ reqe/
uit ab oī ope q̄d patrarat. Gen̄.j. Eſt autē
iſta bn̄dictio opeꝝ ꝯſūmatio. ⁊ eterne reqei
ꝑfiguratio In bt̄iſſima ꝟgie fuit ꝑfecte ope
rū ꝯſūmatio. q: oīa creata ī vno hoīe vniū
tur cū creatoꝛe. ⁊ ꝑmū fit vltimū ⁊ vltimuꝫ
ꝑmū. Nō ēi eſt ꝑfectio mot⁹ niſi ī circulo.
In ea etiā fuit nō ſolū future reqei ſignū ſꝫ
etiā cā. Si ḡ dies ſeptima ē bn̄dicta ꝑpt
ſabbatū diei. ⁊ tn̄ excelſioꝛ ē ſabbatiſm⁹ re/
creatōis q̄ꝫ creatōis. ḡ ⁊ maioꝛ bn̄dictō. ī oī
bus em̄ requiē q̄ſiuit Eccī.xxiiij. ⁊ ī ipa ſola
inuenit. ī q̄ inuenit oīa q̄cūqꝫ q̄ſiuit. vn̄ ⁊ in
tabernaclo ei⁹ reqeuit: vt ī pallegato.ca.d̄r.
Hec ē em̄ ꝟa ſion quā elegit dn̄s ī hitatōꝫ
ſibi. ibi reqes ſua ī ſecl'm ſcl'i. ibi hītabit q̄m
elegit eā. ps.cxxxj. Ex q̄bꝫ appet quō bt̄a ꝟ
go habuit ſeptime diei bn̄dictōꝫ. Seq̄r q̄ꝫ

Benedictio ade

idē doctoꝛ i.c.cciij. di Sc̄d'a bn̄dictio q̄ bn̄
dixit de⁹ fuit illa quā dedit ade ⁊ eue dicēs.
Creſcite ⁊ m'tiplicami ⁊ replete terrā ⁊ ſub
ijcite eā ⁊ dn̄ami piſcibꝫ marꝫ ⁊ volatilibuſ
celi ⁊ vniūſis animātibꝫ q̄ mouēt ſup terrā
Gen̄.ij. Hec āt bn̄dictio tria ꝯplectit̄ in ſe
ſcꝫ nature fecūdatiōꝫ: terre ſubiectōꝫ ⁊ aīa/
liū dn̄atiōꝫ. Fecūditas ē duplex. ſ. carnaliſ
⁊ ſpūalis. Bt̄iſſima aūt ꝟgo vtrāqꝫ habuit
in ſūmo: vt pꝫ ex p̄cedētibꝫ. Vn̄ de ipa dicit̄
Mr̄ oim bonoꝝ mr̄ eſt. Sap.vij. Habuit
etiā terre ſbiectionē in ſummo. Terrā nāqꝫ
coꝛpis ſui p̄ oibꝫ habuit ſibi ſbiectā ⁊ in oī
bꝫ rōni parentē. vt ſ. declaratū eſt in p̄cedē/
ti ſmōe. Dominatiōꝫ q̄ꝫ hūit ⁊ ſbiectiōem
oim aīaliū. Nā dominat̄ piſcibꝫ marꝫ. i. de/
monibꝫ ī amaritudīe inferni ꝯſtitutꝫ. Dn̄a
tur etiā volatilibꝫ celi. i. eleuatꝫ angel' ⁊ vo/
lātibꝫ ī celū. ⁊ ad altitudinē ꝯtēplatōis dei
Dn̄at̄ etiā ꝑ miſc̄diaꝫ vniūſis animātibꝫ q̄
mouēt̄ ſup terrā. i. oibꝫ hoibꝫ ī mobili vita
ꝯſtitutꝫ. Et ſic ipa beatiſſima ꝟga hūit be/
nedictiōꝫ ꝑmoꝝ parētū. ¶ Seq̄r idē doctoꝛ

Benedictio Jacob

ſeqnti .c. dicēs. Yſaac benedixit Jacob. Ge
neſ.xxvij. di. Det tibi de⁹ de roꝛe celi ⁊ de pin
guedīe terre abūdātiā frumēti vini ⁊ olei. ⁊
ſuiāt tibi ppl'i. ⁊ adoꝛēt te tribꝫ. eſto domi⁹
fratꝝ tuoꝝ: ⁊ icuruēt an̄ te filij mr̄is tue. q̄
maledixerit tibi ſit ille maledict⁹. ⁊ q̄ bn̄di/
xerit tibi benedictōibꝫ repleat̄ Hec q̄ꝫ bene
dictio ī tribꝫ ꝯſiſtit. ſ. ī abūdātia neceſſario/
rū: vt ibi. det tibi de⁹ ⁊c̄. In dignitate hono/
rū. ibi. eſto dn̄s fratꝝ tuoꝝ. ⁊ ī amotōe icō/
modoꝝ. ibi. q̄ maledixerit tibi ⁊c̄. Itē ꝑ roꝛe
celi itelligit̄ gr̄a ꝯtēplatōis. ⁊ ꝑ pinguedinē
terre gr̄a actōis. ⁊ ex his fit frumētū fidei. ⁊
vinū ſpei ac oleū charitatꝫ. Sꝫ ꝯſtat ꝙ bea
tiſſima ꝟgo hec oīa hūit ī ſūmo. ſ. ꝯtēplati
onē. actionē. fidē. ſpem ⁊ charitatē. ḡ ꝑncipi
um h⁹ bn̄dictōis Jacob hūit ī ſūmo. Se/
cūdo ī hac bn̄dictōe ē dignitas honoꝝ q̄ ī
telligit̄ ꝑ h̄ q̄d d̄r: ſuiēt tibi ppl'i ⁊ adoꝛēt te
tribꝫ. Eſto dn̄s fratꝝ tuoꝝ ⁊ icuruēt ante te
filij mr̄is tue. Populi ei ſūt gētiles ad fidē
ꝯūſi. tribꝫ iudei. frēs ſui ſūt xpiani filij mr̄iſ
ſue ſūt angl'i. Oēs ei iſti o benigniſſima vir
go ſuiūt tibi ī ecc'ia militāte. ⁊ adoꝛēt te ꝑ ẏper
dulia ī eccl'ia triūphāte. ⁊ icuruāt āte te. q̄a
vbiqꝫ ⁊ oibꝫ dn̄arꝫ cū germana tibi pietate
Tertiū q̄d fuit ī hac bn̄dictōe icōmodoꝝ
amotio ⁊ laudis cōicatio. q̄d itelligit̄ ꝑ h̄
q̄d dic̄. Qui maledixerit tibi. ſ. coꝛde: oꝛe: l'
ope: maledictōibꝫ repleat̄. ſ. p̄ntis vite ⁊ fu
ture. ⁊ q̄ bn̄dixerit tibi: benedictōibꝫ replea
tur. ſ. ī hac vita ⁊ futura Iſtā aūt benedicti
onē hūit ī ſūmo bt̄iſſima ꝟgo q̄ nūqꝫ aliq̄d
incōmodū hūit q̄d caruiſſe ſm rōꝫ voluerit.
imo oīe incōmodū ſuū ſibi cōmodū fuit.
Qui āt ipam coꝛde oꝛe vl' ope maledixerit:
eternā malediciōꝫ hereditabit. Qui vero
ipam coꝛde oꝛe vl' ope bn̄dixerit: benedicti/
onē gr̄e diuīe ī p̄ſenti obtinebit. ⁊ gl'ie ī futu
ro ipa dicēte Eccī.xxiiij. Qui me elucidant
vitā etn̄ā habebūt. Ad quā nos ꝑducat oī
potēs dei fili⁹ meritꝫ ſue bn̄dictiſſime mr̄is.

¶ De eiuſdē beatiſſime ꝟgis annūciatōe
Sermo.ix.

Cum deſcēde

rēt ros: deſcēdebat parit̄ ⁊ māna
Nume.xj. Tpe veris quando
philomena cātat: ros tūc icipit
deſcendere ⁊ cāpi germinare. q: imber abijt
Spūaliter donec mūdus fuit ī hyeme pctī
ꝑpter pctm̄ ꝑmoꝝ parentū: ꝑuat⁹ fuit roꝛe
id eſt gr̄a ſpūſſancti. Unde Aggei.j. dicit̄.
Prohibiti ſunt celi ne darēt roꝛe. Sed ca/
nēte philomena. i. gabriele archangl'o illō
dulce carmē. Aue gr̄a plena: deſcēdit ros d̄
celo. ſ. fili⁹ dei ī vtēꝝ ꝟgis. ⁊ cuꝫ eo dulcedo
benedictōis ⁊ gr̄e. ceſſauitqꝫ gelu amaritu/
dinis ⁊ doloꝛis. Hoc aūt figuratum fuerat
Judicū.vj. vbi legit̄ domin⁹ dediſſe ſignum
Gedeoni ꝙ liberarēt filij iſrael d̄ manu ma
dian. ꝑ hūc modum. ſ. ꝙ ipſe Gedeon vel

lus ī area pōneret: ꝛ ibi tm̄ ros deſcēderꝫ ꝛ ñ in aliq̄ pte terre. qḋ ꝛ fcm̄ ē. ꝛ ſic poſtmodū pcuſſo madian: qeuit iſrl'mlto tpe. Spūa/ lr' aūt illḋ fuit ſignū qḋ gen⁹ humanū pete/ bat a dño deo. Vñ pſ. lxxxv. inqt Dauid. Fac mecū ſignū ī bonū vt videāt q̄ oderūt me ꝛ ꝯfundāt. Dñs ſo dedit ſignū ḋ roze ce li qḋ deſcēderet ī vgīe maria. Vñ Iſa. vij. dr. Propterea ipe dñs dabit vob ſignū. Ecce vgo ꝯcipiet ꝛ piet filiū ꝛc. Qḋ ſignū ꝯgſceſ Dauid ait pſ lxxj. Deſcēdet ſic pluuia ī vel lus. ꝛ ſic ſtillicidia ſtillāria ſup trā. Nā ipa vgo btā fuit vell⁹ q̄ celeſtꝫ agn⁹ coopt⁹ eſt. Ipa igit ſola fuit ī q̄ ros deſcēdit. cui canit eccl'ia. Sctā ꝛ ī maculata vgitas q̄bꝫ te lau/ dibꝫ efferā neſcio. qꝛ quē celi capē n̄ poterāt tuo gremio ꝯtuliſti. Vñ Ber. ſup miſſus ē exclamat. d. O vēter capacioꝛ cel': diffuſioꝛ terrꝫ. latioꝛ elemētꝫ. q̄ illū ꝯtinere valuit qui tribꝫ digitꝫ molē terre appēdit. hec ille. In h āt ſigno bñdicto pcuſſus ē madiā. i. dia/ bol⁹. ꝛ liberati ſūt filij iſrl. i. fideles xpi. ꝛ lōga id eſt etna reqes data ē illis ī glīa cū angel' dei. Iō Ber. btē vgini vbi ſ. inqt. Et h bea tā te dicūt oēs generatōes qꝛ oibꝫ generati onibꝫ vitā ꝛ glīaꝫ īueniſti. In te ei angli le/ ticiā. iuſti grāꝫ. pctōres veniā: meruerūt in eternū. Merito igit ī te reſpiciūt ocli toti⁹ creatē qꝛ ī te ꝛ ꝑ te ꝛ de te benig̃ man⁹ oīpo tētꝫ dei q̄cq̄d creauit recreauit. hec ille. De q̄ benigna vgīe duas ī h ſmōe ꝯſideratōnes faciem⁹. Prima dicetur conſecutionis. Secūda vero ꝯfirmationis

¶ Pars pma huius ſermonis que dicit conſecutionis.

b Beata vgo vt etiā ſupra dixim⁹ ſer/ mone pcedēti cōſecuta ē oēs alias bñdictōes q̄ ī ſacra ſcptura repiūt Int alias recepit bñdictōꝫ oīm. xij. ptriarch arū quā dedit ſingul' eoꝝ Iacob pr ipoꝝ. vt hr Geñ. xlix. Sꝫ q̄uis oēs dicāt bñdictio nes: q̄dā tn̄ illaꝝ ſūt magꝫ ꝑphīe vel ma ledictōes. quibꝫ omiſſis illas ſolū que vere ſunt bñdictōes q̄lit ꝯphēdāt ſb bñdictiōe

Decē ꝛ ſeptē ꝑ ꝓprietates caritatis

bñdicte vgis Marie declarabim⁹. Dicit au tē Albert⁹ ſup miſſus eſt. c. ccv. q cū filij Ja cob diūſas ſignificēt vtutes. Iudas ſigni/ ficat charitatē. Et iō in pſona Iude decem ꝛ ſeptē ibi pōnunt ꝓprietates de charitate. Vñ dr ei ſic. Iuda laudabūt te fratres tui man⁹ tua ī ceruicibꝫ inimicoꝝ tuoꝝ. adora būt te filij pris tui. catul⁹ leonis iuda ad p̄ dā aſcendiſti fili mi. reqēſcēs accubuiſti vt

leo ꝛ q̄ſi leena. q̄s ſuſcitabit eū? Nō auferet ſceptꝝ de iuda nec dux de femore ei⁹: donec veniat q̄ mittēd⁹ ē. ꝛ ipe erit expectatō gētiū Ligās ad vineā pullū ſuūꝫ. ꝛ ad vitē o fili mi aſinā ſuā. Lauabit ī vino ſtolā ſuā ꝛ in ſanguīe vue palliū ſuū. Pulcriores ſt ocli ei⁹ vino ꝛ dētes ei⁹ lacte cādidiores. Pria g̃ ꝓpetas ē q charitas ē digniſſima oīm v/ tutū. iuxta illḋ. j. Co. xiij. Maioꝛ hoꝝ eſt charitas. j. q̄ꝫ Co. xij. dr. q ē via excellētioꝛ. Qḋ etiā hr de pe. di. ij. c. charitas. Et h itel ligit p h qḋ dr. Iuda laudabūt te frēs tui. Scḋa ē q ipa ē expugnatrix pctōꝝ. iuxta il lud. j. Pe. iiij. Charitas opit mltitudineꝫ pctōꝝ. Trāſſumptiue ī. c. mlte. j. q. j. ꝛ. xxiij q. iiij. c. ipa pietas. ꝛ. ij. q. vij. ca. quēadmo dū. ꝛ de pe. di. iij. c. intātū. ꝛ extra de bap. ca. maiores. Et idē hr Prouꝫ. x. ꝛ Iac. vl. Et h intelligit p h qḋ dr. Man⁹ tue ī ceruicibus inimicoꝝ tuoꝝ. Tertia ē q dat vtutibꝫ eēn tiā vtutū. Et h intelligit cū dr. Adorabūt te filij pris tui. Quarta ē q amatrix ē ardu orum. Et h itelligit cū dr. Catul⁹ leonis iu da. Quīta ē q expoliatrix ē demonū. Et h i/ telligit cū dr. Ad p̄dā aſcēdiſti fili mi. Se/ xta ē q victrix ē paſſionū. ꝛ h itelligit cū dr. reqēſcēs. Septia ē q ſupatrix ē tētationū. ꝛ h itelligit cū dr. Accubuiſti vt leo Octaua eſt q fac p dilecto aīaꝫ pōnere. ꝛ h itelligit cū dr leena. Nona ē q nihil pt eā a dilecto ſepare. qꝛ īſepabilit ē vnita deo. de pe. di. ij. c. charitas. Et iō dicebat Paul⁹ Rom. viij. Quis nos ſepabit a charitate dei? ꝛ h itelli git cū dr. q̄s ſuſcitabit eū? Decia ē q facit ī etnū regnare. j. Co. xiij. Charitas nūq̄ꝫ exci dit. Trāſſūptiue ī. c. charitas nūq̄ꝫ. de pe. di. ij. ꝛ h itelligit cū dr. Nō auferet ſcep. de iu. Vndecia q fac filios deo generare. qḋ itelli git p h qḋ dr. ꝛ dux de femore ei⁹. Duodeci ma ē q fac xpꝫ de celo deſcēdere. ꝛ h itelligit cū dr. donec veīat q̄ mittēd⁹ ē. Tredecia ē q vnit mēbra eccl'ie ī ſe. ex q̄ totū corp⁹ ē ꝯnex um ꝛ cōpactū. ꝛ h itelligit cū dr. ligās ad vi neā pullū ſuū. Decimaq̄rta ē q vnit ꝛ ligat mēbra cū capite. ꝛ h ē qḋ dr. ꝛ ad vitē o fili mi aſinā tuā. Deciaq̄nta ē q fac xpꝫ ſuo ſā/ guīe nos lauare. iuxta illḋ Apoc. j. Qui di lexit nos ꝛ lauit nos a petis nr̄is ī ſanguīe ſuo. ꝛ h itelligit cū dr. lauit ī vino ſtolā ſuā ꝛ ī ſanguīe vue palliū ſuū. Deciaſexta ē q fe cit eū p doctrīā vocat. iux. illḋ Jo. vl. ſimon iohis diligis me? paſce oues me. ꝛ h itelligit: cū dr: pulcrioꝛes ſt ocli ei⁹ vino. Deciaſeptia

eſt ꝙ fecit xp̄m nos ſibi ꝑ ſacra icorpare. ⁊ h̄
eſt qḋ d̄r. Dētes ei⁹ lacte cādidiores. ⁊ ſic in
vniūſo ſūt decē ⁊ ſeptē ꝓꝑetates charitatꝫ. ſ.
ꝙ ē digniſſima ꝟtutū. expugnatrix pctōꝝ:
dn̄a ꝟtutibꝫ eē ꝟtutū. amatrix arduoꝝ. ſpo
liatrix demonū. victrix paſſionū. triumpha
trix tētationū. fac aīaꝫ ꝑ dilecto ꝓnere ⁊ nū
ꝗꝫ ab eo ſepari. i eternū regnare. filioſ do ge
nerare. xp̄m de celo deſcendere. vnire mēbra
cū capite. ſanguie xp̄i lauare. ꝑ doctrinā vo
care. ꝑ ſacra icorpare. qḋ itelligit̄ ꝑ h̄ qḋ d̄r
Dētes ei⁹ lacte cādidiores. Per lacte intel
ligit̄ māſuetudo ſacroꝝ de carne xp̄i ⁊ paſſi
one fluētiū. Iſte ḡ ſt̄ ꝓꝑetates caritatꝫ in q̄
bꝫ ꝯſiſtit bn̄dictō Iude. Sꝫ ad nobiliorē
ſtbam ſequūt̄ nobiliores ꝓꝑetates. ḡ q̄cūꝗꝫ
hꝫ charitatē i ſūmo: hꝫ ⁊ has ꝓꝑietates i
ſūmo. ⁊ ꝑ ꝯn̄s bn̄dictōes iude i ſūmo. Sꝫ
btiſſima oīm dn̄aꝝ dn̄a hūit charitatē i ſū
mo. ḡ ⁊ has ꝓꝑetates hūit i ſūmo. ¶ De bn̄
dictōe q̄ꝫ Zabulon inq̄t idē doctor. c. ſeq̄nti
ꝙ Zabulon itꝑtat̄ zel⁹ aīaꝝ ſm̄ magiſtꝝ
Rich. de ſcō Vic. q̄ ait. Iſte ē Zabulō q̄ ira/
ſcēdo irā dei placare ꝯſueuit. q̄ pie ſeuiēdo
dū hoīm vicia ꝑcutit: q̄ſi nō ꝑcēdo meliuſ
parcit. Abſꝗꝫ dubio nihil ſic placet deo: ni
hil ſic placat deū q̄ꝫ zel⁹ aīaꝝ. Debet aūt za
bulon nō ſolū delinquētes corrigere: ſꝫ etiā
tꝑe ꝑſecutōis ꝯ̄ ꝑſeq̄ntes defendere. ⁊ ꝓmp
tior eē ad mala ferēda q̄ꝫ inferēda. At qꝛ hꝫ
neceſſe q̄nꝗꝫ ꝓ culpa coꝝ iraſci: ampli⁹ dꝫ
dolere cū cogit̄ eos ꝓ culpa ꝑcutere q̄ꝫ cū co
git̄ ꝓ eoꝝ defenſiōe puniri. Libent̄ ḡ ſe occur
rētibꝫ ꝑicul' obijcit. ⁊ ꝯ̄ ſeuictiū ꝓcellas tēpe
ſtatū ſe ſpōte opponit: vt tēpeſtatibꝫ diu fa
tigatos ⁊ tādē littoribꝫ ereptos blāde exci/
piat ⁊ benigne foueat. Et q̄m ſcim⁹ fieri ve/
natiōꝫ aīaꝝ q̄nꝗꝫ ꝑ occultā ſuggeſtionē de/
monū. ⁊ q̄nꝗꝫ ꝑ aptā ꝑſecutōꝫ hoīm: vtrū/
ꝗꝫ nouit zabulō ꝯꝑhēdere ⁊ caute deregere
vigilatꝗꝫ ꝯ̄ ſeuitiā ꝑſeq̄ntiū ⁊ ꝯ̄ fraudulēti
am inſidiātiū. Neſcio āt ſi p̄t hō a deo i hac
vita aliq̄d mai⁹ accipe. Ignoro ſi cui poſ/
ſit hac gr̄a maiorē aliquā de⁹ hoi ꝯferre: q̄ꝫ
vt ei⁹ miſterio p̄uſi hoīes i meli⁹ mutēt̄. ⁊ de
filijs diaboli filij dei efficiāt̄. An forte cuiꝗꝫ
mai⁹ eē videbit̄ mortuos ſuſcitare: ḡ ne ma
ius erit ſuſcitaſſe carnē mortuā iteꝝ moritu
rā q̄ꝫ aīam i eternū victurā: ḡ ne mai⁹ erit re
ſtituiſſe carni gaudia mūdi q̄ꝫ aīe gaudia
celi. O q̄lis dos. q̄lis dignitas talē grām a
deo accipe. Nō decuit celeſtē ſpōſū ſpōſe ſue
aliā dotē donare q̄ꝫ vt ꝑ adoptōis graꝫ poſ/
ſit mlt̄os filioſ gignere deo. ⁊ filios ire: filioſ
ꝗꝫ gehēne regni celeſtꝫ heredes aſcribere. h̄
ille. ¶ Ex q̄bꝫ vt ait Alb. vbi ſ. itelligit̄ ꝙ ꝑ
zabulon zel⁹ aīaꝝ ſignificat̄. q̄ hꝫ decē ꝓꝑe/ Zel⁹ aīa/
tates. Prima ꝙ odit pcm̄. ⁊ iō zelo iuſticie rum ha/
iuſti pctōribꝫ idignāt̄. c. ꝟa. xlv. di. Scd̄a bet decē
ꝙ maxie placat deū. Tertia ꝙ nō parcendo proprie/
pl⁹ ꝑcit. Quarta ꝙ nihil pl⁹ placꝫ do. Qui tates
ta ꝙ ꝓmptior ē ad mala ferēda q̄ꝫ inferēda
Sexta ꝙ blāde recipit ꝑnitētē. Septia ꝙ
vigilat ꝯ̄ ꝑſecutores ⁊ māifeſtas inſidias.
Octaua ꝙ hō nō p̄t mai⁹ donū accipe. No
na eſt ꝙ eſt dos quā celeſtꝫ ſpōſus dat ſpōſe
ſue. Decia ꝙ filios dei generat. i. q̄n̄ ē diſcre/
tus ſic eſſe dꝫ. c. nō i ꝑꝑetuū. xxiij. q. iij. In/
diſcret⁹ ei nec correctiōꝫ iducit nec ſalutē. c.
cū beat⁹. xlv. diſ. Iſte ḡ ſūt ꝓꝑetates zeli in
q̄bꝫ ꝯſiſtit bn̄dictio zabulō. Sꝫ ad nobili
orē ſtbam ſequūt̄ nobiliores ꝓꝑetates. Ergo
q̄cūꝗꝫ hꝫ zelū aīaꝝ i ſūmo. hꝫ has ꝓꝑetita
tes in ſūmo. ⁊ ꝑ ꝯſeq̄ns bn̄dictōꝫ zabulon
in ſummo. Sꝫ beatiſſima ꝟgo habuit ze/
lum aīaꝝ i ſummo. ḡ bn̄dictōnē in ſummo
¶ De bn̄dictiōe q̄ꝫ Iſachar dic̄ idē doctor
c. ccvij. ꝙ fuit i btā ꝟgine. Dicit̄ eīn Geneſ
xlix. Iſachar aſin⁹ fortꝫ accubās int̄ termi/
nos. vidit terrā ꝙ eſſet bona ⁊ requiē ꝙ eſſet
optima. ⁊ ſuppoſuit hūeꝝ ſuū ad portā dāꝝ
factuſꝗꝫ eſt tributꝫ ſeruiēs. vbi glo. inq̄t. Re
cte poſt natiuitatē Gad ⁊ Azar Lya talē
filiū genuit. qꝛ niſi ꝑ abſtinētiā ⁊ patiētiaꝫ
mēs hūana ad veꝝ gaudium nō ꝑtingit.
Oportet eīn nō ſolū delectatōꝫ falſam: ſꝫ ⁊
vanā ꝯturbatōꝫ excludere q̄ vult de ꝟitate
gaudere. Et iſte fili⁹ Iſachar. i. merces d̄r.
qꝛ illō gaudiū veꝝ tāq̄ꝫ mercedē oīm labo/
rū expectam⁹. Scim⁹ āt ꝙ mare ſp̄ fluctuat
terra āt i eternū ſtat. ſic ⁊ cetera elemēta ſp̄ ī
motu ſunt: ⁊ ſola terra ſtāre: cetera ſtare ne/
ſciūt. Et ſcim⁹ qꝛ oīs q̄ ꝑ varia deſideria flu
ctuat quē adhuc ſeclariū cauſaꝝ ꝓcella ex/
agitat. ad illō eternū gaudiū nō admittit̄.
⁊ illo torrēte voluptatꝫ nō potat̄. q̄ꝫto min⁹
iebriat̄. Hec ē terra illa bona trāq̄llitas mē
tis q̄n̄ mēs i ſe tota colligit̄. ⁊ i vno eternitatꝫ
deſiderio imobilit̄ figit̄. Hec ē t̄ra quā ꝓmi/
ſit dn̄s d. Bti mites q̄m ipi poſſidebūt t̄rā
Pro hac t̄ra Iſachar aſin⁹ fact⁹ ⁊ fortꝫ effe
ct⁹: libēter ſupponit hūeꝝ ad portā dū ⁊ fa/
ct⁹ ē tributꝫ ſuiēs. Multū ei ſibi ſbito vilue/
rat ſi ſe aſinū aīal pene ceterꝫ vili⁹ reputabat
Multū ꝯcupiuit terrā quā vidit. ꝓ qua ad
oēm laboꝛē fortꝫ ꝑdurauit. Viderat nihilo

minꝰ ꝙ ſane ad pulcritudinē illiꝰ terre oīs
pulcritudies iuſticie nr̄e ſunt vt pānꝰ men/
ſtruate. Viderat nihilominꝰ ꝙ nō ſūt cōdi
gne paſſiōes hꝰ tpis ad futurā gl̄iam. In
vno ḡ ſibi vil̄: ī altero fortꝫ effectꝰ. ō vno hu
miliatꝰ ⁊ de alīo roborarꝰ. fortitudis ſue hu
merꝫ ad oēm laborē liber̄ iclinauit. ⁊ ī acq̄rē
do diuia ñ ſua: ꝟo regi tributū pſoluit. vñ
ps. Ut iumētū factꝰ ſum apō te. Itē ppr̄ te
mortificamur tota die. Quia ꝟo hꝰ vite bo
na ad neceſſitatē ñ reſpuebat: hāc t̄rā peni/
tus nō deſerebat. Quia ꝟo futurā vitā ad/
huc cape ñ potat: int̄ termios hitabat. naꝫ
iſtā tolerabat ad neceſſitatē: ⁊ illā ꝯcupiuit
ad iocūditatē. ſatagebat iſtā penitꝰ deſerere
⁊ illā penitꝰ itrare. Fecē ḡ qd̄ potuit. q̄tidie ī
illā nitebat̄. ⁊ ī iſta manere cogebat̄. ⁊ ſic in
ter termīos morabat̄. hec glo. ¶ Ex q̄bꝫ cō/
cludit Alb̄. ſic dicēs. Ex his ꝯcludit̄ ꝙ per
Iſachar gaudiū itemū iterp̄tat̄. cuiꝰ ī his ꝟ
bis. x. ꝓꝓetates exp̄mūt̄. Pria ē ꝙ fallaꝫ de
lectatōꝫ excludit Scd̄a ꝙ vanā ꝑturbatō
nē elidit. Tertia ꝙ ē merces laboꝝ Quarta
ꝙ mēte ſtabilit. iuxta illō Stacij ī. j. achi/
leydos. Dant gaudia viros. q̄nta ꝙ aīum
roborat. Vñ Hu. de ſan. vic. ī didaſ. li. ij. ait
Leticia animꝰ repat̄. ſexta ꝙ hoīeꝫ hūiliat
ſeptia ꝙ aīm eleuat. octaua ꝙ t̄rā. ſ. vinctiū
pſpicit. nona ꝙ req̄eꝫ ſentit. decia ꝙ gl̄iā do
aſcribit ⁊ reddit. Iſte ḡ ꝓꝓetates ſt̄ interni
gaudij. ī q̄bꝫ ꝯſiſtit bñdictio Iſachar. Sꝫ
btiſſima ꝟgo hūit gaudiū ī ſūmo. ḡ ⁊ ꝓꝓe/
tates eiꝰ ī ſūmo. ḡ ⁊ bñdictōꝫ Iſachar ī ſū/
mo. hec ille. ¶ Qui etiā. c. ſeq̄nti inq̄t. Se/
quit̄ bñdictio dan de q̄ dr̄. Dan iudicabit
pplm ſuū ſic ⁊ alia tribꝫ ī iſrl̄. Glo. ꝟo ait. ꝑ
officiū dan illecebroſas cogitatōes ꝯphē/
dimꝰ: arguimꝰ ⁊ dānamꝰ. Recte ei dan iu/
diciū vocatꝰ ē. Ex q̄bꝫ ait Alb̄. colligit̄ reſtri
ctio cogitationū iutiliū. iuxta illō hiero. ad
Euſto. di. Nolo ſinas cogitatōes malas ī
trare aiaꝫ tuā. ſꝫ dū puulꝰ ē hoſtꝭ cū allide
ad petrā ⁊c. Iſtā aūt reſtrictōꝫ btā ꝟgo ī ſū/
mo hūit. q̄ talit̄ oēs cogitatōes ordinatas
hūit ꝙ nullꝰ vl̄ puꝰ motꝰ illicitꝰ ꝯ eā exurge
re potuit. ⁊ ſic bñdictōꝫ dan hūit. ¶ De bñ
dictiōe ēt gab dic̄. c. ccix. Sequit̄ bñdictio
gad. Gad accinctꝰ ꝑliabit̄ añ eū. ⁊ ipe acci
get̄ retrorſum. Ubi glo. inq̄t. q̄ ad dan pti
net diſciplina cogitationū. ad Gad ptinet
diſcipliā ſenſuū. vnꝰ ē ſedare ciuilē diſcordi
am. aliꝰ repellere hoſtilē pugnā. h̄ vigilat ꝯ
ciuilē ꝑditōꝫ. ille ꝯ hoſtiū icurſiōꝫ. Fruſtra

Gaudium mentis habet decem ꝓpetates.

Q

Reſtrictio cogitationū

R

aūt ī obſuanda ciuiū ꝯcordia laborat niſi
eodē ſtudio gad ciuitatē nr̄aꝫ ꝑ ſenſuū di/
ſciplinā muniat ⁊ hoſtiliū vicioꝝ agmia ī/
ſtāte ꝑlio acrit̄ feriat. vñ dr̄. Gad accictꝰ ꝑ/
liabit̄ añ eū. Gad ꝓculdubio tūc ſic accin/
git̄: qñ ſenſuū diſſolutōes ꝑ diſciplinam re
ſtrigit. Tūc fortit̄ dimicat qñ carnalia deſi/
deria ꝑ carnis mortificatōꝫ trucidat. Hec
glo. Ad q̄ hortat̄ ph̄s. iij. ethi. c. xj. dicens.
Quēadmodū pueꝝ oportet fm̄ ꝑceptū peda
gogi viuere. ſic ꝯcupiſcibile reſonare rōi ⁊c.
Et. ij. pol̄. c. iiij. itēꝝ dic̄. Magꝭ oportꝫ ꝯcu
piſcētias regl̄are q̄ꝫ ſbas. Et Ouidiꝰ ī epl̄iſ
inq̄t. Sperne voluptates: nocet empta do
lore voluptas. Ex ꝓdicta āt bñdictiōe dic̄
Alber. colligi. ꝙ ꝑ Gad diſciplia ſenſuū in
telligit̄. cuiꝰ ſūt tres ꝓꝓetates. Prima ꝙ ci/
uitatē mētꝭ cuſtodit. Scd̄a ꝙ hoſtilē pug/
nā repellit. Tertia ꝙ hoſtes ꝑ abſtinētiā di
uertit. Has āt ꝓꝓetates ī ſūmo hūit btā ꝟ
go q̄ ciuitateꝫ ſui cordis talit̄ cuſtodiuit ꝙ
nūq̄ꝫ aliq̄s hoſtiū ipam ipugnare attēpta/
uit. ḡ bñdictōꝫ gad ī ſūmo hūit. ¶ Ideꝫ q̄ꝫ
Alber. ī ſeq̄nti. c. dic̄. Seq̄t̄ bñdictō nepta
lim. de q̄ dr̄. Neptalim ceruꝰ emiſſus dans
eloq̄a pl̄critudis. vbi glo. ait. Sic ad dan
ꝑtinet ꝑ reꝑ̄ntatōꝫ ꝓne rep̄mere exurgētia
itra vicia. ſic ad neptalim ꝑtinet ꝑ ꝯſolati/
onē ꝑmioꝝ inflāmare bona deſideria. q̄ ꝟo
q̄cq̄d ſcꝑtū repit ad ſpūalē itelligētiā ꝯūtit
ꝯuerſionis nomē accepit. Sꝫ notādum ꝙ
nō aui volāti ſꝫ ceruo currēti ꝯpat̄. nā auiſ
q̄dē volādo lōge a t̄ra ſuſpēdit̄ Ceruꝰ āt ad
dādos laltꝰ t̄re vicinat̄. ſꝫ nec ī ipis ſuis ſal
tibꝫ ſepat̄ a terra. Sic nimirꝫ neptalim dū
ꝑ reꝝ viſibiliū formā q̄rit iuiſibiliū naturā
q̄ſdā laltꝰ dare. nō āt ad plenū volare ꝯſue
uit. q̄ ī eo ꝙ ſe ad ſūma erigit. reꝝ corꝑaliū
ſecū vmbrā trahēs. ima oīno nō deſerit. ſic
nouit Neptalim carnalia ſpūalibꝫ miſce/
re. ⁊ ꝑ corꝑalia icorꝑalia deſcribere. vt vtra/
q̄ꝫ hoīs natura ī eiꝰ dictꝭ iueniat vt ſe mira
bilit̄ reficiat. q̄ ex corpea ⁊ icorpea nat̄a con
ſtat. Illō āt ī hm̄ōi dictꝭ valde mirabile ē:
ꝙ tūc fere ſꝑ blādiūt̄ qñ iux̄ ſenſū lr̄e nihil
ſonare videt̄. q̄le ē illō Capilli tui ſic greges
capraꝝ. ⁊ illō. Naſus tuꝰ ſicut turrꝭ libani. et
ſilia. niſi fore ī hm̄ōi dictꝭ h̄ qd̄ tā libēt̄ am
plectimur ex iocūda q̄dā vt ita dicā lr̄e fa/
tuitate ad ſpūalē itelligētiā ꝯſurgere coar/
tamur. Hec glo. ¶ Ex q̄bꝫ dic̄ Albertꝰ vbi ſ̄
colligi. ꝙ ꝑ Neptalim itelligit̄ ꝯtēplatio in
uiſibiliū ꝑ viſibilia cū doctrina. Ad quam

Diſciplina ſenſuum habet tres ꝓpetates.

S

Cōtemplatio iuiſibiliū

do;

ꝯtemplatiōꝫ deꝰ hoīem creauit.⁊ iō dedit ei
oculos erectos ad celū.iuxta illd̓ Ouid.in
j.methā̄. Pronaqꝫ cū ſpectēt aīalia cete/
ra terrā. Os hoī ſblime dedit celūqꝫ videre
Juſſit ⁊ erectos ad ſydera tollere vultꝰ De
h̄ etiā inq̄t Bern̄.ſiluſ̄.ī microcoſmo. Bru
ta pacēter hn̄t tardos aīalia ſenſus. Cor
nua deiectꝭ vultibꝫ oꝛa ferūt. Sꝫ maieſtatē
mētꝭ reſtāte figura. Tollit hō erectū ſolꝰ ad
aſtra caput. Ut celi leges ī deflexoſqꝫ meatꝰ
Exēplar vite poſſit hr̄e ſue. Aſſiſtūt oēs opi
cū q̄nqꝫ miſtri. Sēſus q̄ cernūt exterioꝛa do
cēt. Nūciꝰ igredit̄ ſenſus: mētēqꝫ q̄rtā Euo
cat: vt certa res rōe pbet ⁊c̄. Dēmꝰ ḡ oēs cū
Neptalim erigere aīos nr̄os ad ꝯtēplāda
celeſtia. Dic̄ nāqꝫ Sen̄.li.v. de naturali q̄/
Sex ꝓꝓ etates cō tēplatio nis. ſtione. O q̄ꝫ ꝯtēpta res ē hō niſi ſupra hu/
mana ſe erexerit. ¶ Inq̄t āt Alber. vbi ſ̄.ꝙ
hꝰ bn̄dictōis neptalim ſunt ſex ꝓꝓetates.
Pria ē pmioꝝ ꝯſideratio. Scd̄a deſiderio/
rū inflāmatio. Tertia ſcp̄turaꝝ ad ſpūalē ī
telligētiā ꝯūſio. Quarta ē nec viſibiliū nec
īuiſibiliū derelictio. ſꝫ inter vtrūqꝫ ſaltatio.
Quinta ē ꝑ abſurditatē lr̄e ad ſpūalē itelle
ctū coartatō Sexta ē ſpūal̄ doc̄ne iſtructō
Hec āt oīa ipa v̄go bn̄dicta hūit ī ſūmo. q̄
ſola int̄ oēs hoīes viatores ꝑfectā ī via ha
buit ꝯtēplatōꝫ.⁊ oēs ſcp̄turas ſm̄ oēm ſcti/
ſpūs ſenſū itellexit.⁊ v̄bo īcarnato veterꝰ ⁊ no
uū teſtamētū expſſe docuit. cuiꝰ ⁊ ipa oꝛe et
ope diſciplīe dei doctrix imo gloſa fuit. et ſic
bn̄dictōꝫ neptalim ī ſua bn̄dictōe icludit.
A hec ille ¶ Qui etiā i.c.cxl.inq̄t. Seq̄t̄ bn̄di
ctio Aſer. de q̄ d̄r. Azer piguis panis eiꝰ: ⁊
p̄bebit delicias regibꝫ. Ubi glo. dic̄. Azer q̄ꝫ
uis multū eſuriat panē iuſticie. d̄dignat̄ tn̄
eū comedere niſi fuerit ꝯſpſus oleo miſcd̄ie
Ex mlta ei deliciaꝝ affluētia q̄ ſibi ſp abun
dat ex ſpolijs ꝓ freq̄nti victoria mirū ē deli/
catꝰ effectꝰ. nec ēt ſapit panis vllꝰ q̄ntūcū/
qꝫ nitidꝰ niſi ſit oleo ꝯſpſus. inter vt de ipo
ꝓnūciet ſcp̄tura dicēs. Azer piguis panis
eiꝰ. Si ei gaudiū ē ſup vno petōꝛe pn̄iam
agēte q̄ꝫta tūc ſolēnitas erit ſup q̄libet iuſto
liber̄ ꝓ iuſticia moriēte. Uere piguis panis
eiꝰ p̄bebit delicias regibꝫ. O q̄lis panis eiꝰ
o q̄les delicie eiꝰ q̄ tātū ſapiūt regibꝫ talibꝫ
Certe reges iſti iā ad nuptias itroierūt qui
ad illd̓ et̄nū ꝯuiuiū ſedēt. Jāqꝫ illo pāe an
geloꝝ delicijs et̄nis veſcūt̄. iā toꝛrēte volup
tatꝭ iebriāt̄.⁊ adhuc azer d̄licias iſatiabilit̄
eſurit. ſꝫ vn̄ ei diuitiaꝝ abūdātia niſi vt eſt
dictū de hoſtiū ſpolijs ī tā freq̄nti victoria:

Quāto ei ampliꝰ atterūt̄ hoſtes iuſticie. tā
to vberiꝰ cumulāt̄ gaudia ꝯſcie. Hoſtibꝫ ḡ
fugatꝭ ⁊ oībꝫ pacificatꝭ nil obſtat q̄n illa ci/
uitas nr̄a expiat̄. q̄ ſit illa pax dei q̄ exupat
oēm ſenſuꝫ.⁊ q̄ꝫ mag̃ ſit mltitudo dulcedis
tue dn̄e quā abſcōdiſti timētibꝫ te. q̄d ḡ mi
rū ſi eā q̄libꝫ amatoꝛ mūdi neſcit quā deꝰ di
ligētibꝫ ſe abſcōdit: Qui em̄ ī bonis falſis
ſpem figūt. bona v̄a īuenire n̄ pn̄t. vn̄ dicūt
Quis oñdit nob̄ bona: Aſt ei māna abſcō
ditū qd̓ nemo nouit niſi q̄ accipit. Oēs ei
q̄ laudibꝫ hoīꝫ delectat̄ q̄d ſit iternū gaudi/
um expiri nō meret̄. hec glo. ¶ Ex q̄bꝫ colli/
git̄ vt ait Alb̄. vbi ſ̄. ꝙ ꝑ azer itelligit̄ moꝝ Moꝝ
iuſtificatio. cuiꝰ h̄ noue ꝓꝓetates ponūtur iuſtifica
p̄ma ē eſuries ꝓ iuſticia. ſcd̄a delectatio i mi tio
ſericoꝛdia. tertia diuitiaꝝ abūdantia. q̄rta
deliciaꝝ affluētia. q̄nta hoſtiū freq̄ns victo
ria. ſexta celeſtiū ꝯuiuaꝝ ꝑpatio. ſeptia ꝯſci
entie exaltatio. octaua ſupne pacꝭ expiētia.
nona abſcōdite dulcedis ꝑguſtatio. Con/
ſtat āt ꝙ ī btiſſima v̄gie iſūmo fuit eſuries
iuſticie ⁊ excellētia victoꝛie: ſic ⁊ diuitiaꝝ et
deliciaꝝ ſpūaliū affluētia: ⁊ ꝯuiuaꝝ ⁊ pacꝭ
⁊ delectatōis eminētia. vtpote q̄ nos iuſtifi
cauit ⁊ mr̄ mīe extitit. ſerpētē p oībꝫ ꝯtriuit.
oēs filias ī diuitijs ſupgreſſa abūdauit. de/
licijs affluēs inixa ſup dilectū aſcēdit. panē
āgloꝝ ⁊ vinū oībꝫ dedit mixtū p oībꝫ ꝯſorti
bꝫ ſuis oleo exultatōis vncta fuit. ꝑ quam
pax v̄a d̄ celo d̄ſcēdit ⁊ verꝝ māna. ix. mēſibꝫ
ī ſe abſcōditū hūit. ⁊ tūc oībꝫ ī cibū māife/
ſtauit ⁊ donauit. ⁊ ſic bn̄dictō ſua bn̄dictio
nē azer icludit. hec ille. ¶ Bn̄dictio āt Jo/ C
ſeph h̄r ī dicto. c. xlix. Gen̄. cū alijs oībꝫ ꝑ/
cedētibꝫ ⁊ ſeq̄ntibꝫ. vbi iacob ſic ait. Filius
accreſcēs ioſeph. filiꝰ accreſcēs ⁊ decoꝛꝰ aſpe/
ctu. filie diſcurrerūt ſup muꝝ ſꝫ exaſperauerūt
eū ⁊ iurgati ſt̄. iniderūtqꝫ ei hn̄tes iacula. ſe
dit ī foꝛti arcꝰ eiꝰ. ⁊ diſſoluta ſt̄ vincl̄a bra/
chioꝝ ⁊ manuū illiꝰ p manꝰ potētꝭ Jacob.
Jn̄ paſtoꝛ egreſſus ē lapis iſrl̄: deꝰ pr̄is tui
erit adiutoꝛ tuꝰ. ⁊ oīpotēs bn̄dicꝫ tibi bn̄di
ctiōibꝫ celi deſup. ⁊ bn̄dictōibꝫ abyſſi iacētꝭ
deoꝛſū. bn̄dictōibꝫ vberꝝ ⁊ vulue. bn̄dictōes
pr̄is tui ꝯfoꝛtate ſt̄ de bn̄dictōibꝫ pr̄m eiꝰ do
nec veiret deſideriū colliū et̄noꝝ. Fiāt ī capi
te ioſeph ⁊ ī v̄tice nazarei int̄ frēs ſuos. hec
ibi. Dic̄ āt Alb̄. vbi ſ̄. c. ſeq̄nti. ꝙ hec bn̄di
ctio ioſeph ſm̄ itellectū lr̄alē diuidit̄ ī decē ⁊
ſeptē ptes ipaꝫ itegrātes. Pria ē dei filiatio
ſcd̄a diuia imitatō. ⁊ h̄ itelligunt̄ ꝑ filiū biſ
poſitū Tertiū ē augmētū ſapie. Quartū au

gmẽtũ gr̃e.ꝛ iſte due itelligũť ꝑ accreſcẽs biſ
poſitũ. Quita ẽ bõa fama qſtũ ad ſeipm.ꝛ
h̄ itelligiť ꝑ illð qð dꝛ decoꝛ⁹. Sexta ẽ edifi
catio ꝑ exẽplũ.ꝛ h̄ itelligiť ꝑ illð qð dꝛ.filie
diſcurrerũt ſuꝑ muꝝ. Septia ẽ patia ab ope
ꝛ hec itelligiť ꝑ illð qð dꝛ. ſꝫ exaſperauerũt
eũ. Octaua ẽ patia ab oꝛe.ꝛ hec itelligiť ꝑ
illð qð dꝛ.ꝛ iurgati ſt̃. Nona ẽ patia a coꝛ/
dis iiuria.ꝛ h̄ ẽ qð dꝛ Inuiderũt ei h̄ñtes ia
cula. Decia ẽ liberatõ a malo culpe.ꝛ h̄ ẽ qð
dꝛ.ſedit i forti arc⁹ ei⁹ ꝛ diſſoluta ſũt iacula
Undecia ẽ tpaľ origo.ꝛ h̄ ẽ qð dꝛ. Iñ egreſ/
ſus ẽ paſtoꝛ. Duodecia ẽ tẽratõis ſuꝑatio.
ꝛ h̄ ẽ qð dꝛ. De⁹ pr̃is tui erit adiutoꝛ tuus.
Deciatertia ẽ collatõ boni gľie. ꝛ h̄ ẽ qð dꝛ.
bñdictõib⁹ celi deſup. Deciaqrta ẽ collatio
boni gr̃e.ꝛ h̄ ẽ qð dꝛ.bñdictõib⁹ abyſſi iacẽ
tis deorſũ. Deciaqnta ẽ collatio boni naťe.ꝛ
h̄ ẽ qð dꝛ.bñdictõib⁹ vbeꝝ ꝛ vulue. Decia
ſexta ẽ collatõ boni hereditarij.ꝛ h̄ ẽ qð dꝛ.
bñdictões pr̃is tui ꝯfoꝛtate ſt̃.de bñdictõi
b⁹ patꝝ ei⁹ donec veiret deſideriũ colliũ eter
noꝝ. Deciaſeptia ẽ bonitatꝭ i alios heredi/
tatio.ꝛ h̄ ẽ qð dꝛ. In capite ioſeph ꝛ i ỽtice
nazarei inť fr̃es ſuos.i his ãt itegrať bñdi/
ctio ioſeph. Sꝫ ꝯſtat ꝙ hec oĩa fuerũt i btĩſ
ſima ỽgie in ſũmo q̄ fuit ſũma filij dei ꝛ ꝑfe
ctiſſima ei⁹ imitatrix: hñs pleĩtudinẽ ſapie
gr̃e: fame: exẽpli: patie imunitatꝭ: culpe.tpa
lis origo xp̃i.plẽa etiã bono gľie: gr̃e ꝛ naťe:
q̄ oĩm ꝓgenitoꝝ ỽtutes cũ excellẽtia hũit.ꝛ
ſuã gr̃e pleĩtudinẽ ad oẽs trãſmiſit. et ſic pꝫ
q̄liť bñdictõ ioſeph i btĩſſime ỽgis bñdicti
A one i cluſa ſit. hec ille. ¶ Bñdictõ ãt bẽiami
hec fuit. Bẽiamin lup⁹ rapax: mane come
det ꝑdã ꝛ veſpe diuidet ſpolia. Dic̃ ỽo Al
ber. vbi ſ̃. c. ccxiij. ꝙ hec bñdictio i trib⁹ ꝯſi/
ſtit. Primũ ẽ ꝑditoꝝ oĩm ereptio a culpa.
Scðꝫ de ereptõe ꝯgtulatõ i gr̃a. Tertiũ in
fuſo oĩm ꝛ ſinglo͛ꝝ gliatõ i glia.ꝛ hec i btĩſſi
ma ỽgie fuerũt i ſũmo. q̄ ſũmã i ereptõe ha/
buit victoriã.ſũmãqꝫ de ereptꝭ i pñti leticiã
ꝛ ſũmã i fuſo gliaꝫ.ꝛ ſic ſua bñdictio bñdi/
ctiõꝫ bẽiami includit. Si ãt ſm̃ tropologi
cũ ſenſũ.ꝑ ioſeph itelligiť gr̃a diſcretõis in
actõe.ꝑ bẽiami ỽo gr̃a cognitõis i ꝯtẽplati
one. Cõſtat ĝꝫ ꝙ hec i ſũmo hũit btã ỽgo.ꝛ
ſic oẽs bñdictões filioꝝ iacob i bñdictione
dñe nr̃e cũ excellẽtia ſt̃ icluſe. Hec ille.

¶ Pars ſecũda huius ſermonis que dꝛ
confirmationis.

B P Redicta veritas.ſ. oẽs ſacre ſcptu/
p rebñdictões fuiſſe i Maria ỽgie
bñdicta ꝯfirmať ꝛ declarãdo bñdictões ba Benedi
laã datas ꝑplð iſrľ. Quaꝝ ꝓma h̄ꝛ Nũeri ctio Ba
xxiij. vbi ait. De ſũmis ſilicib⁹ videbo eũ.ꝛ alam
de collib⁹ ꝯſiderabo eũ. popul⁹ ſol⁹ q̄ hĩtat ꝛ
inť gẽtes nõ reputabiť. Quis dinumerare
poſſit puluerẽ iacob.ꝛ noſſe nũeꝝ ſtirpis iſ/
rael: Moꝛiať aĩa mea moꝛte iuſtoꝝ: ꝛ fiãt
nouiſſima mea hoꝝ ſilia. hec ibi. Que bñ
dictõ ſm̃ Alb. vbi ſ̃. c. ccxiij. hꝫ q̄nqꝫ ꝑticu
lares bñdictões. Pria ẽ ꝯuerſatõis altitu
do.ꝛ hec ẽ duplex. vľ imitatiõe anglo͛ꝝ.ꝛ h̄
eſt qð dic̃. De ſũmis ſilicib⁹ videbo eũ. vel
imitatõe ſctõꝝ ꝛ ꝑfectoꝝ hoim.ꝛ h̄ ẽ qð di
cit. de collib⁹ ꝯſiderabo eũ. Scða bñdictio
eſt a maľ ſeꝑatõ.ꝛ hec duplr̃. vľ a cõione de
monũ.ꝛ h̄ ẽ qð dic̃. ꝑpľs ſol⁹ q̄ hĩtat. vel a
ꝯſoꝛtio maloꝝ hoim.ꝛ h̄ eſt qð dic̃. inť gẽ/
tes nõ reputabiť. Tertia bñdictio ẽ in ſe ꝑ/
fectio. ꝛ hec duplr̃. vľ in actõe.ꝛ h̄ eſt qð di
cit: Iacob. vľ in ꝯtẽplatõe.ꝛ h̄ itelligiť ꝑ iſrľ
Quarta ẽ ſemis mľtiplicatio. ꝛ hec duplr̃.
vel eſt mľtiplicatio ſpũs.ꝛ h̄ eſt qð dic̃ nu/
meꝝ ſtirpis iſrľ. vľ ſm̃ carnẽ.ꝛ h̄ eſt qð dicit
Puluerẽ Iacob. Quita bñdictio ẽ finis be
atitudo.ꝛ hec duplr̃.ſ. bona moꝛs.ꝛ h̄ ẽ qð
dic̃. moꝛiať aĩa mea moꝛte iuſtoꝝ. ꝛ bñdi
ctio p⁹ moꝛtẽ.ꝛ h̄ eſt qð dic̃. fiãt nouiſſima
mea hoꝝ ſilia.ꝛ ſic hec bñdictio ꝓma cũ ſu
is ſbdiuiſionib⁹ decẽ hꝫ bñdictões. Quaꝝ
ꝓmã beatiſſima ỽgo hũit i ſũmo. cui⁹ ꝯuer
ſatio ſumme angelica fuit ꝛ in ỽtutũ deifoꝛ
mitate.ꝛ i ỽgitatꝭ dignitate In carne eñ ꝑ
ter carnẽ viuere: nõ eſt hũana vita ſꝫ ange/
lica. Scðam habuit ſilr̃ in ſũmo. q̄ oẽs pi/
os ſm̃ moꝛes oñdit i ſe ſꝫ exceſſit eoſdem
Un ꝛ i altiſſimis hĩtat hoim ꝛ angeloꝛuꝫ.
Tertiã etiã habuit i ſũmo. Sũma ei hũili
tas q̄ i ipa fuit cũ ſupbia diaboli nihil cõe
hũit. Itẽ ab erroꝛe vľ pctis gẽtiliũ imuniſſi
ma fuit.ꝛ ſic q̄rtã bñdictõꝫ hũit. Quitã et
in ſũmo hũit. qꝛ ſola ꝑfectã ꝯtẽplatõꝫ hũit
in via. Sextã ĝꝫ. qꝛ q̄libet actõe liberi arbi
trij meruit. Septimã etiã hũit. qꝛ fecũdi/
tatẽ carnis ſiľ cũ itegritate poſſidẽs: deum ꝛ
hoiẽꝫ genuit, i q̄ oẽs hoĩes i filios ſpũaliť
regenerauit.ꝛ ſic etiã octauã bñdictõꝫ ha/
buit. Nonaꝫ ſilr̃ hũit. q̄ moꝛte glioſa ꝛ ſine
doloꝛe ꝛ cũ amoꝛe moꝛtua fuit. Decimã et
hũit q̄ glioſiſſime i aĩa ꝛ coꝛpe reſurrexit.
ꝛ ſic pꝫ q̄liť bñdictões ꝓmodatas oẽs ỽgo
glioſa cũ excellẽtia ſcepit. hec Alb. ¶ Scða
bñdictio Balaã ꝑncipalis hꝛ etiã Nũeri A
xxiij. vbi dicit. Non eſt idolum in Iacob.

Scḋa bñdictō Balaā

nec videt̃ ſimulacꝝ ĩ iſrl'. dñs deꝰ eiꝰ cū eo eſt
⁊ clāgoꝛ victoꝛie regꝭ ĩ illo. Deꝰ eduxit eū de
egypto: cuiꝰ foꝛtitudo ſilis ē rinocerotꝭ. Nō
eſt auguriū ĩ iacob: nec diuinatō ĩ iſrl'. Tē
poꝛibꝫ ſuis dicet̃ Jacob. ⁊ iſrl' q̄d opatꝰ ſit
deꝰ. Ecce pplꝰ vt leena ꝯſurget: ⁊ q̄ſi leo eri
get̃. Nō accubabit donec deuoꝛet pdā ⁊ oc/
ciſoꝝ ſanguinē bibat. Hec ibi. Que bñdi/
ctio ſm Alb. vbi. s. c. ſeq̄nti ſiłr ꝯtinet decē
ꝑticłares bñdictōes. Pria ē imunitas pec
catoꝝ coꝛpaliū. ⁊ ē qḋ dic̃. Nō ē idolū in ia
cob. vel imunitas pctōꝝ ſpūaliū. ⁊ h̄ eſt qḋ
dic̃. nec videt̃ ſimulacꝝ ĩ iſrl'. Scḋa ē diuinꝫ
auxiliū. ⁊ h̄ ē qḋ dic̃. Dñs deꝰ eiꝰ cū eo. Ter
tia ē admonitio p̄dicatoꝝ. ⁊ h̄ ē qḋ dic̃. clā/
goꝛ victoꝛie ĩ illo ē. Quarta ē de mūdo edu
ctio. ⁊ h̄ ē qḋ dic̃. Dñs deꝰ eduxit eū de egy/
pto. Quita ē ĩ regno ꝯfirmatio ⁊ roboꝛatio
⁊ h̄ eſt qḋ dic̃. cuiꝰ foꝛtitudo ſilis ē rinocero
tis. Sexta ē hūane ſapīe euacuatio. ⁊ hec
eſt duplex. vł q̄tū ad aīalē itellectū. ⁊ h̄ eſt
qḋ dic̃. Nō eſt auguriū ĩ iacob. vł q̄tū ad
carnalē effectū. ⁊ h̄ eſt qḋ dic̃. neq̃ diuinatō
in iſrl'. Septia ē diuine ſapīe repletio. ⁊ hec
iteꝝ eſt duplex. vł q̄tū ad tpalia. ⁊ h̄ eſt qḋ
dic̃. Tpibꝫ ſuis dicet̃ iacob. vł q̄tū ad ſpū/
alia. ⁊ h̄ ē qḋ dic̃. ⁊ iſrl' q̄d opatꝰ ſit deꝰ. Oc/
taua ē ꝯfidētia ĩ fide. ⁊ h̄ ē qḋ dic̃. Ecce po/
pulꝰ vt leena. Nona ē exultatio ĩ ſpe. ⁊ h̄ eſt
qḋ dic̃. q̄ſi leo eriget̃. Decia ē refectio ĩ cha/
ritate. ⁊ h̄ eſt qḋ dic̃. Nō accubabit donec
deuoꝛet pdā. Sūt aūt iſte bñdictōes cū ſu
is bñdictōibꝫ tredeci: q̄s oēs bñdicta v̄go
excellētiſſime recepit. Primā em̄ ⁊ ſcḋam ĩ
ſūmo habuit q̄ nec venialit̃ vnq̄ peccauit.
Tertiā et hūit ĩ eo ꝙ gr̄a plena fuit. Quar
tā habuit. q2 oīum pfectiſſime doctrix fuit
ope Quintā habuit. q2 ḋ mūdo oīno ſegre
gatiſſima fuit. Sextā habuit. q2 ĩ regni ſo
lio iux̄ regē glie ipa ĩ reginā miſcḋie ſblima/
ta fuit. Septimā habuit. q2 aīalē ſenſum
oīno euacuauit. Octauā hūit. q2 ſup oīs fi
dei eminētiā emicebat Nonā habuit. quia
carnalē affectū nullū habuit: ĩ qua etiā fo/
mes pcti extinctꝰ fuit Decimā hūit. q2 diui
na ſapia plena fuit: q̄ ipā3 ſapiam genera/
uit. Undecimā duodecimā ⁊ tertiādecimā
hūit ĩ ſūmo: q̄ fide ſpe ⁊ charitate oēs āñceſ
ſit. Et ſic pꝫ q̄lit̃ ſcḋa ꝑncipał bñdictio ba
laā in bñdictiōe bñdictiſſime v̄gis cū omi
excellētiſſima ꝯphēſa ſit. hec Alb. ¶ Tertia
v̄o bñdictio ꝑncipał ipiꝰ balaā h2 Nūeri.

B

Tertia bñdictō Balaā

xxiiij. vbi ait. q̄ pulcra tabernacuła tua Ja/
cob: ⁊ tētoꝛia tua iſrl' vt valles nemoꝛoſe vt
oꝛti iuxta fluuios irrigui. vt tabnacła q̄ fixit
deꝰ: q̄ſi cedri ꝓpe aq̄s: fluet aq̄ de ſitula eiꝰ
⁊ ſemē illiꝰ erit ĩ aq̄s multas. Tollet̃ ꝓpter
agag rex eiꝰ ⁊ auferet̃ ſceptꝝ illiꝰ. Deuoꝛa/
būt gētes hoſtes illiꝰ: oſſaq̃ eoꝝ ꝯfringēt ⁊
pfoꝛabūt ſagittꝭ. Accubās doꝛmiuit vt leo
⁊ q̄ſi leena quā ſuſcitare nullꝰ audebit. Qui
bñdixerit tibi: erit ipe bñdictꝰ. ⁊ q̄ malexerit
tibi: ĩ maledictiōe reputabit̃. hec ibi. Dicit
āt Alb. vbi s. c. cxxvj. ꝙ ĩ hac bñdictōe no
uē bñdictōes ſūt cōphēſe. Pria ē młtiplica
tio eccłiaſticaꝝ actionū. Et h̄ intelligit̃ p il
lud quod dicit. q̄ pulcra tabernacula tua.
Scḋa ē pulcritudo religionum. ⁊ h̄ eſt qḋ
dic̃. tētoꝛia tua iſrl'. Tertia ē oꝛdo ⁊ iſtitutō
p̄dicatoꝝ. ⁊ hoc eſt qḋ dic̃. Fluet aqua de ſi/
tula eiꝰ. Quarta eſt regni iudaici trāſlatio.
⁊ hoc eſt qḋ dicit̃. Tollet̃ ꝓpter Agag rex
eiꝰ. Quinta ē regni gētiū eccłie ſubiectio. et
hoc eſt qḋ dicit. Deuoꝛabūt gētes hoſtes
illiꝰ. Sexta eſt demonū ꝯfractio. ⁊ h̄ eſt qḋ
dicit. oſſaq̃ eoꝝ ꝯfringēt. Septia ē antixp̄i
interfectio. ⁊ h̄ eſt qḋ dicit. ⁊ pfoꝛabūt ſagit
tis. Octaua ē a ſomno moꝛtꝭ reſurrectio. et
hoc eſt qḋ dicit. Accubās doꝛmiuit vt leo.
Nona ē bonoꝝ ⁊ maloꝝ remuneratio. ⁊ h̄ ē
qḋ ait. Qui bñdixerit ⁊c̃. ¶ Qualit̃ aūt iſta
tertia ꝑncipalis bñdictio cū ſuis pticuł cō
ueniat btiſſime v̄gini: facile ē declarare Jpa
em̄ fuit (vt ſupꝛa ſepiꝰ dictū eſt) ſūme actōiſ
ꝯtēplatōis ⁊ doctrīe. ⁊ ĩ ſuo ptu abſtulit re
gnū iudeoꝝ: q̄ regē genuit xp̄ianoꝝ. ⁊ p ꝯſe
quēs deſtruxit regnū gentiū. ⁊ demonū ⁊ an
tichriſti. quē filij ſui oꝛe iterficiet ſm ſniam
Pauli. ij. ad Theſſa. ij. ⁊ oīs bonos ⁊ ma
los remunerabit: q̄ remuneratoꝛē oīum ge
nerauit. ⁊ ipm nob in p̄miū donauit. Hec
Albertꝰ ¶ Quarta bñdictio ꝑncipalis Ba
laā. q̄ nō tā dr̄ bñdictio q̄ bñdictōis cauſa
habet̃ etiā3 Numeri. xxiiij. vbi ait. Oriet̃
ſtella ex Jacob ⁊ ꝯſurget virga de iſrael ⁊ p
cutiet duces Moab. vaſtabitq̃ oēs filioſ
Seth. ⁊ erit idumea poſſeſſio eius. heredi
tas Seyr cedet inimicis ſuis. iſrl' v̄o fortit̃
aget. De Jacob erit q̄ dñet̃. ⁊ pdet reliq̄as
ciuitatis. Hec ibi Hec aūt bñdictio ſm al
bertū vbi s. c. ſequēti. diuidit̃ in ſeptē ptes.
Prima ē bñdictiſſime virginis generatio.
Scḋa filij dei ex ipa incarnatio. Tertia vi/
cioꝝ deſtructio. Quarta hominū liberatio.
Quinta bonoꝝ ꝯfirmatio. Sexta bonoꝝ
dñatio. Septima maloꝝ damnatio. Pri

C

Quarta bñdictō Balaā

ma intelligit̄ p h̄ qđ đr. Orietꝰ ſtella ex Ja/
cob. Scđa ex h̄ qđ đr. ⁊ ↄſurget ṽga de iſrl̄.
Tertia ex h̄ qđ đr: ⁊ pcutiet duces Moab
Quarta p h̄ quod đr. ⁊ erit idumea poſſeſ/
ſio eiꝰ. Quinta p h̄ quod đr. Iſrael ṽo for/
titer aget. Sexta p h̄ qđ đr. de Jacob erit q̄
dn̄et. Septima p h̄ quod đr. ⁊ pdat reliq̄/
as ciuitat̄. Patz ḡ q̄lit̄ hec q̄z ptes oīs be
dictōes hꝰ vltime pcedūt ⁊ depēdēt a bn̄di
ctiōe btiſſime ṽgis: q̄ eſt radix ⁊ cā oīm bn̄
dictionum. Quicq̄d eīm eſt cauſa cauſe: eſt
cauſa oīm ſeq̄ntiū cauſatoꝝ. Vn̄ cū btiſſi/
ma ṽgo fuerit cā generatiōis corpalis filij
dei: ⁊ illa ſit cā oīm bn̄dictionū. ptz q̄ i ipſa
ſua bn̄dictōe alie oēs bn̄dictōes cauſaliter
ſunt icluſe. Hec Albertꝰ. Et iō non ſolū illi
dicere poſſumꝰ cū anglo. Bn̄dicta tu i mu
lieribꝫ. ſz bn̄dicta tu i oībꝫ creaturiſ p quam
creat̄ oēs ſt̄ a filio eꝰ bn̄dicte. cui ſit honor ⁊
gl̄ia p infinita ſecl̄a ſecloꝝ Amen.

De eadem ṽginis annunciatione
Sermo.x.

Benedixiſti do
mine terrā tuā auertiſti captiuita
tem Jacob. Remiſiſti iniq̄tatē
plebis tue. pš. lxxxiiij. Per ſalutatōz ange
licam factā beate ṽgini ex pte dei: humana
natura q̄ p̄mo erat maledicta ⁊ excōicata:
rebenedicta ⁊ abſoluta ac reconciliata fuit
Dicūt ei iura q̄ ſi papa ex certa ſcīa aliquē
excōicatū ſalutauerit aīo cū abſoluēdi (q̄uis ṽba abſolutōis nō dixerit) eo ipo abſol
uit̄ ab excōicatōe. c. ſi aliq̄n. ⁊ ibi glo. de ſen.
excō. argu. in. c. cū olim eſſemꝰ. de p̄uile. et. c.
Adrianꝰ. lxiij. diſ. ⁊ ca. pacē. de cōſe. diſt. ij.
Nā ⁊ p̄nceps ſola volūtate manumittit ſ
uum. l. apud eū. ff. de manumiſ. Ergo mul
to magiſ abſoluit ſalutatio dei: bn̄dicēs bea
tā ṽginē i pſona totiꝰ hūane nature. De q̄
p̄nt ad ppoſitū noſtꝝ exponi ṽba ppoſita.
Sup q̄bꝫ duas tm̄ ↄſideratōes faciemꝰ
Prima appellabit̄ adimpletōis
Scđa ṽo ⁊ vltima fructificatōis
Prima pars huius ſermonis que đr
adimpletionis.

In beatiſſima ṽgine adimpletas
eſſe omnes bn̄dictiōes p Moyſen
datas filijs iſrael: non eſt difficile
demonſtrare. Vn̄ ſciēdū eſt q̄ ipe Moy/
ſes bn̄dixit populū iſrael obſeruātē pcepta
dei: vt habet̄ Deut. xxviij. di. Bn̄dictꝰ eris
in ciuitate. bn̄dictꝰ i agro. bn̄dictꝰ fructꝰ vē/
tris tui: ⁊ fructꝰ terre tue. fructuſq̄z iumētoꝝ
tuoꝝ. ⁊ greges armētoꝝ tuoꝝ: ⁊ caule ouiū
tuaꝝ. benedicta horrea tua: ⁊ bn̄dicte reli/
quie tue. bn̄dictꝰ eris ingrediēs ⁊ egrediēs
Dabit dn̄s inimicos tuos q̄ ↄſurgent ad
uerſum te corruētes i ↄſpectu tuo: p vnā vi
am venient contra te: ⁊ p ſeptem fugient a facie
tua. Emittet dn̄s bn̄dictōz ſup cellaria tua
⁊ ſup oīa opa manuū tuaꝝ. bn̄dicetq̄z tibi
in terra quā accepis. Suſcitabit te dn̄s in
populū ſuū ſicut iurauit tibi. ſi cuſtodieris
mādata dn̄i dei tui: ⁊ ambulaueris in vijs
eiꝰ. videbūtq̄z omnes terraꝝ populi q̄ nomē
dn̄i inuocatū ſit ſup te: ⁊ timebūt te. Abū/
dare te faciet dn̄s oībꝫ bonis. Fructu vētri
tui: ⁊ fructu iumētoꝝ tuoꝝ: fructu terre tue
quā iurauit dn̄s patribꝫ tuis vt daret tibi
Aperiet dn̄s theſauꝝ ſuū optimū celuz: vt
pluuiā tribuat terre tue i tpe ſuo. Bn̄dicet
q̄z cūctiſ opibꝫ manuū tuaꝝ: ⁊ feneraberis gē/
tibꝫ multiſ: ⁊ ipe a nullo fenꝰ accipies. Cōſti
tuet te dn̄s i caput ⁊ nō i caudā. ⁊ eris ſp ſu
pra ⁊ nō ſubter. Hec ibi. Vbi ſm̄ Albertū
ſup miſſus eſt. c. ccxviij. ponūt̄ decē ⁊ nouem
bn̄dictōes. Prima ē gr̄a ↄtēplatōis. et hec
ſignificat̄ cū đr. Bn̄dictus in ciuitate. Se
cūda eſt gr̄a actōis. Et hec denotat̄ cum đr
Bn̄dictꝰ i agro. Vn̄ glo. ibidem ait. i. habe
bis bn̄dictionē ↄtēplatiue ⁊ actiue. Tertia
eſt puritas deuotōis. ⁊ hec notat̄ cū đr Fru
ctus vētris tui Quarta ē vtilitas bone opē
ratōis. ⁊ hec ſignificat̄ cū đr. fructꝰ terre tue
Quīta ē i alijs fructificatio. ⁊ hec ē triplex.
ſcꝫ i laicis. i clericis ⁊ religioſis. p̄mū ſignifica
tur p iumēta. ſcđm p armēta. tertiū ṽo per
caulas ouiū. Sexta ē ṽtutū frugalitas. et
hec ē duplex. vl̄ q̄ztū ad actū. ⁊ hec notat̄ cū
đr. Bn̄dicta horrea tua. vbi glo. ait. ṽtutū
cuſtodia. vl̄ q̄ztū ad habitū. ⁊ h̄ eſt qđ đr.
Bn̄dicte reliquie tue. Vn̄ glo. ibidez ait. i.
bona volūtas q̄ remanet poſt opa. Septi
ma eſt felix ↄſummatio. ⁊ hec eſt duplex. ſ.
q̄ztū ad opatiōnē boni. ⁊ h̄ eſt qđ đr. Bn̄di/
ctus ingrediēs. vel q̄ztum ad euaſionē ma/
li. ⁊ hoc eſt qđ đr. Bn̄dictus egrediēs. vbi
glo. ait. Ingrediēs in pceptiōe p̄mij. ⁊ egre/
diens ab hac vita ad eternā. Octaua ē vi
ctoria tētationū. ⁊ hoc eſt qđ đr. Dabit do/
minꝰ inimicos tuos ⁊c. Nona eſt cū tētati/
one pugnātus. ⁊ hoc eſt qđ đr. p vnā viaz ve
nient ⁊c. Decima eſt ſpūalis refectio. ⁊ hec
eſt duplex. ſ. de gr̄a cōtemplationis vl̄ con/

Benedi
ctiones
Moyſi

tritiõ es. Et ppt̄ h̄ d̄r. Emittet dn̄s bn̄dicti
onē ſup cellaria tua Vl' de labore ſatiſfactio
nis. Et h̄ ē q̄d d̄r. ⁊ ſup oia opa manuū tu
arū. Vndecia ē celeſtiū donoꝝ mltiplicatõ
Et h̄ ē q̄d d̄r. Bn̄dicet tibi ĩ terra quā acce
peris. Vn̄ ibi glo. ait. Gr̄a celeſtiū mltiplica
tio donoꝝ. Duodecia ē ſcõꝝ aſſociatꝫ. ⁊ hec
notat̄ cū d̄r. Suſcitabit te dn̄s de⁹ tu⁹ ſibi ĩ
ppl'm ſcm̄. Tredecima ē hoſtib⁹ timorꝫ in/
cuſſio. Et ppt̄ h̄ d̄r. Videbūt oēs ppli tra꞉
q̄ nomē dn̄i ĩuocatū ſit ſup te ⁊ timebūt te
Quartadecima ē ſpūaliū ⁊ tpaliū ſucceſſio
Et ppt̄ h̄ d̄r. Abūdare te faciet dn̄s oibus
bonis. Quintadecima ē in ſbditꝫ pſperatio
Et hec ē triplex. Vl' in religioſis. ⁊ hec nota
tur cū d̄r. Fructu vteri tui. Vl' ĩ clericꝫ. ⁊ hec
ſignificat̄ cū d̄r. ⁊ fructu iumētoꝝ. Vel ĩ lai
cis. ⁊ h̄ ē q̄d d̄r. ⁊ fructu t̄re tue. Sextadeci/
ma ē abūdātia diuĩe ſapie. Et pptēr h̄ d̄r.
Apiet dn̄s theſauꝝ ſuū optimū. Decima/
ſeptima ē doctrie p̄eminentia. Et h̄ ē q̄d d̄r.
vt pluuiā tribuat ĩ tpe ſuo. Decimaoctaua
eſt bonoꝝ opeꝝ freq̄ntia. Et h̄ ē q̄d d̄r. Bn̄/
dicetq; cūctꝫ opib⁹ manuū tuaꝝ. Deciano
na ē dignitatꝫ excellētia. Et hec ē triplex. ſ. ĩ
dādo ⁊ nō accipiēdo. q2 beati⁹ ē dare q̄ ac/
cipe. Act. xx. ⁊. xvj. q. j. c. p̄dicator. ⁊ de cele.
miſ. c. cū Marthe. ꝟ. ſane. Et ppt̄ h̄ d̄r. Tu
fenerabis gētib⁹ multꝫ. Vel in regēdo ⁊ nō
ſubeſſendo. Et hoc eſt q̄d dicit̄. Cōſtituet
te dn̄s ĩ caput ⁊ nō ĩ caudā Vel ĩ exaltādo
⁊ nō dep̄mēdo. Et ppt̄ hoc d̄r. Et eris ſp ſu
pra ⁊ nō ſubter. Vbi glo. ait. Quia erꝫ ma/
giſter ⁊ nō diſcipul⁹. dn̄s ⁊ nō ſeru⁹. p̄latuſ
⁊ nō ſubdit⁹. ¶ Iſte aūt om̄es bn̄dictiões
ſm̄ Albertū vbi ſ. ꝯueniūt beatiſſime ꝟgi/
ni: vt patet ſingulas diſcurrēti. q̄s declara/
re p̄ticulariter ĩ ipa ꝟgine cā breuitatꝫ omit
to. maxie q2 patet ex dictꝫ ĩ ſmõe p̄cedenti.
F ¶ Bn̄dictiões q̄ꝫ dare ab ipo moyſe filijs
iſrael ſingulis in p̄ticulari eidē beatiſſime
ꝟgini ꝯueniunt. q̄ habent̄ Deut. xxxiij. vbi
ait ad Ruben. Viuat ruben ⁊ nō moriatur
⁊ ſit paru⁹ in numero. Vbi tria dicuntur d̄
Ruben. Primū q̄ viuat p̄ grām. q2 gr̄a dei
vita eterna. ad Ro. vj. Et h̄ intelligit̄ per il
lud q̄d d̄r. viuat. Scd̄m eſt q̄ nō moriatur
p̄ pctm̄. Aia em̄ q̄ peccauerit ipa morietur
Ezech. xviij. ⁊. xxiiij. q. iij. c. ſi habes. Et p/
pter h̄ d̄r. nō moriat̄. Tertiū eſt q̄ paru⁹ ſit
numero. i. paucos ſibi ſiles habeat in bono
Que om̄ia excellētiſſime fuerūt ĩ ipa ꝟgine
bn̄dicta. ĩ q̄ ois gr̄a vite fuit. ⁊ q̄ nūq̄ pecca

uit. ⁊ nullā ſibi ſimilem in ꝟtutib⁹ habuit.
Hec albert⁹ vbi ſ. c. ccxix. Qui etiā. c. ſeq̄nti
ait. Hec aūt eſt bn̄dictio Iude. Audi dn̄e
vocē Iude: ⁊ ad populū ſuū introduc eum
Man⁹ ei⁹ pugnabit p̄ eo ⁊ adiutor illius
ꝯtra aduerſarios ei⁹ erit. In q̄ bn̄dictione
q̄ttuor ponunt̄. Primū p̄cū exauditio Se
cundū ad populū introductio. Tertium ē
ſuꝑpſi⁹ defenſio. Quartū eſt alioꝝ p̄tectio.
Hec āt oia excellētiſſime fuerūt ĩ btiſſima
ꝟgine. in q̄ fuit exauditio in ſūmo. Nā. iij.
Re. ij. ipi dictū fuit ĩ pſona Berſabee. Pe/
te mater mi q̄d vis: nō em̄ fas eſt vt auertā
faciē meā a te. Et in pſona Heſter ei d̄r He
ſter. iiij. c. Et ſi dimidiū regni mei petieris:
impetrabis. Ipam em̄ ꝟginē filius ei⁹ nihil
ei negās honorat. Itē introductio populi
ei ꝯuenit: q̄ vt colūna nubis populū in ter
ram p̄miſſionis ĩtroducit Itē ſuꝑpſi⁹ defen
ſio in ipa in ſummo fuit quā hoſtis nunq̄
vel leuiter ledere potuit Itē alioꝝ p̄tectio ĩ
ipa fuit q̄ nos ab hoſte maligno p̄tegit. hec
Alb. ¶ Bn̄dictio āt Leui fuit hec. Perfe/ G
ctio tua ⁊ doctrīa tua a viro ſctō tuo quē p̄/
baſti ĩ tētatõe. ⁊ iudicaſti ad aq̄s ꝯtradicti
onis. Qui dixerit pr̄i ſuo ⁊ mr̄i ſue: neſcio
vos. ⁊ frib⁹ ignoro vos. ⁊ neſcierūt filios ſu/
os: hi cuſtodierūt eloquiū tuū: ⁊ pactū ſuū
ſuauerūt. Iudicia tua o Iacob ⁊ legē tuā
iſrl': ponēt thimiama ĩ furore tuo ⁊ holocau
ſtū ſup altare tuū. bn̄dic dn̄e fortitudinem
ei⁹ ⁊ opa manuū illi⁹ ſuſcipe. Percute dorſa
inimicoꝝ ei⁹ ⁊ q̄ edūt illū nō ꝯſurgāt. h̄ ibi
In q̄ bn̄dictõe nouē ponūt̄. Primū ē vite
pfectio. ibi. pfectio tua. Scd̄m ē doctrie alti
tudo. ibi. ⁊ doctrīa tua. Tertiū ē xpi eductõ
ibi. a viro ſcõ tuo Quartū ē oim abnegatõ
ibi. q̄ dixerit pr̄i ſuo ⁊ mr̄i ſue neſcio vos: ꝑ/
ſuādo exhortatõē ſaluatorꝫ Mat. xix. dicē
tis. Ois q̄ reliq̄rit prēꝫ aut mrēꝫ ppt̄ me: cē
tuplū accipiet ⁊ vitā et̄nā poſſidebit. Qui
tū ē p̄ceptoꝝ ⁊ ꝯſilioꝝ ĩpletõ. ibi. q̄ cuſtodi
unt eloq̄um tuū. Sextū ē p̄ alijs ĩterceſſio.
ibi. ponūt thimiama ĩ furore ſuo Septim
eſt de paſſiõe gl'iatõ. ibi. bn̄dic dn̄e fortitu/
dinē ei⁹. Octauū ē remūeratõ d̄ opib⁹ bõiſ
ibi. opa manuū ei⁹ ſuſcipe. Nonū ē hoſtiū
deſtructõ ibi. p̄cute dorſa ĩimicoꝝ ei⁹ Qual'r
āt ĩ bn̄dicta ꝟgie hec oia fuerīt. vt ait Alb.
vbi ſ. c. ccxxj. ē facile videre. Ipa ei fuit pfe
ctiſſima ĩ vita. ⁊ altiſſima ĩ doctrīa q̄ totā le
gem ſciuit. Ipm q̄ꝫ de ſuo vtero eduxit: qui
ibi quadraginta hebdomadib⁹: ſex dieb⁹:

min⁹ q̄euit. Item oĩa abnegauit ꝛ pfectiſſi
mã paupꝛtatẽ hũit. ac oĩa p̄cepta ac ↄſilia i
ſũmo ipleuit. ꝛ p alijs itercesſio excellẽtiſſi/
ma i illa fuit. q̄ oĩbꝫ dñʒ placauit. ꝛ adhuc
p nob ↄtinuo itercedit. Itẽ p⁹ filiũ ſummã
paſſionẽ hũit ꝛ ſũmã hʒ d̄ paſſiõe gl̃iatiõʒ
Itẽ qꝛ ſũmas ꝛ nobiliſſimas actiões hũit
ſũmã etiã remuneratõʒ accepit Itẽ qꝛ ſibi ꝛ
oĩbꝫ nob hoſtẽ vicit a q̄ nũq̃ victa fuit. ſu
p̄mũ de hoſte triũphũ reportauit. ꝛ ſic pʒ q̄
lit̃ beatiſſima ꝟgo hũit benedictiõeʒ Leui.
h Hec Alber. ¶ Bñdictio ꝟo beiamí hec fuit
Beiamin amãtiſſim⁹ dñi hitabit ↄfidẽt̃
in eo q̄ſi i thalamo tota die cõmorabit̃: ꝛ i
ter hũeros illi⁹ reqeſcet. hec ibi. In q̄ bene/
dictõe ſm Alber. vbi s̄. c. ſeq̄nti. q̃ttuoꝛ po/
nũt̃. Primũ ẽ p̄ oĩbꝫ dilectõ. ibi. Beiamin
amantiſſim⁹ dñi. Scõm ẽ ſecura hitatio.
ibi. hitabit ↄfidẽt̃. Tertiũ ẽ diuia ihabita/
tio. ibi. q̄ſi i thalamo tota die cõmorabit̃.
Quartũ ẽ in opibꝫ illi⁹ delectatio. ibi. inter
hũeros illi⁹ reqeſcet Hec ãt oĩa hũit i ſũmo
btã ꝟgo. q̄ ſup oẽs puras creaturaſ dilecta
eſt a dñio ꝛ ſecuriſſima hitat i regali ſolio
ꝛ i q̄ hitauit diuitas corꝑalit̃. ꝛ q̄ prudẽtiſ/
ſima mlĩer i oĩbꝫ delectabit viꝝ ꝛ filiũ ſuuʒ
hec Alb. ¶ Benedictio ãt ioſeph hec fuit.
De benedictõe dñi t̃ra ei⁹. de pomis celi ꝛ
roꝛe atq̃ abyſſo ſbiacẽte. de pomis fructuũ:
ſol̃ atq̃ lune: de ꝟtice ãtiq̃ꝝ mõtiũ. d̄ pomiſ
colliũ et̃noꝝ. ꝛ de frugibꝫ t̃re ꝛ de plenitudie
ei⁹ benedictõ illi⁹. Qui appuit i rubo veiat
ſup caput ioſeph ꝛ ſup ꝟticẽ nazarei inter
fr̃es ſuos. h̄ ibi. Que benedictõ ſm Alber.
vbi. s̄. c. ccxxiij. i octo ↄſiſtit. Primũ ẽ diuie
dulcedis p̄guſtatõ. ibi. de pomis celi et roꝛe
Ros inq̃tũ illumiat itellectũ. pomũ inq̃tũ
refic̃ affcm̃. Scõm ẽ i hũanitate xp̄i delecta
tio. ibi. atq̃ abyſſo ſbiacẽte Tertiũ ẽ i opibꝫ
xp̄i refectõ. ibi. de pomis fructuũ ſol̃. Quar/
tũ ẽ de ḡtijs eccl̃ie iocũdatõ. ibi. ꝛ lũe. Quin
tũ ẽ de ḡtijs ꝛ ꝟtutibꝫ ãtiq̃ꝝ patꝝ exultatio.
ibi. de ꝟtice ãtiq̃ꝝ mõtiũ. Sextũ eſt moder
noꝝ pfectoꝝ ↄḡtulatio. ibi. d̄ pomis et̃noꝝ
colliũ. Septimũ ẽ de gl̃a eccl̃ie triũphãtꝭ ex
ultatio. ibi. de fructibꝫ t̃re ꝛ de plenitudie ei⁹
benedictio illi⁹ Octauũ ẽ gl̃ie xp̄i hoĩs ꝑtici
patio. ibi. benedictio illi⁹ q̄ appuit in rubo.
Hec ãt oĩa btiſſima ꝟgo hũit i ſũmo. q̄ ſũ/
mã diuie dulcedis nõ tñ p̄guſtatõʒ ſʒ etiã
comeſtiõʒ ꝛ totũ i ſe mãna hũit. ſũmã q̄ʒ i
xp̄i hũanitate dilectõʒ ꝛ delectatõʒ hũit q̄n
ludebat corã eo i orbe t̃raꝝ p ſingulos dieſ
Prouẽ. viij. Itẽ de pfectu eccl̃ie ↄḡturationẽ
qꝛ ſũmã ad ipaʒ hũit caritatẽ Itẽ d̄ p̄rm ſã
ctitate exultatõʒ a q̄bꝫ duxit origieʒ. ꝛ q̄rũ
poſſederat pfectõʒ. Itẽ d̄ pfectu moderno
rũ ↄḡtulatõeʒ hũit. Quibꝫ oĩbꝫ ipa mḡra
fuit ꝛ dux ac exẽplũ. Itẽ de eccl̃ie triũphãtis
gl̃ia ſũme gaudebat: vtpote illi⁹ ipatrix ꝛ re
gĩa. de gl̃ia ãt hoĩs xp̄i nõ ptẽ ſʒ totũ hẽbat
cũ q̄ vna ẽ i natã familiarꝭ i grã. i gl̃a ipm ꝛ
ſuã gl̃iaʒ pl⁹ q̃ ſe ꝛ ſuã ꝓpriã dilexit ꝛ dili/
git. Sic igr̃ ↄſtat mãifeſte btiſſimã ꝟgineʒ
oẽs benedictões ioſeph i ſũmo hũiſſe Hec
Alb. ¶ Benedictio ãt gad hec fuit. Bene/
dict⁹ i latitudie gad q̄ſi leo reqeuit. cepitq̃ i
gladiũ ꝛ ꝟticẽ: ꝛ vidit p̄ncipatũ ſuũ ꝙ i pte
ſua doctoꝛ eẽt repoſit⁹ q̄ fuit cũ p̄ncipibꝫ po
puli ſui. ꝛ fec̃ iuſticias dñi ꝛ iudiciũ ſuũ cũ
iſrl̃. hec ibi. De q̄ benedictõe dic̃ Alb. vbi s̄
c. ſeq̄nti ꝙ ſex ↄp̄hẽdit. Primũ ẽ regni dila
tatõ. ibi. benedict⁹ i latitudie gad. Scõm
eſt p fortitudinẽ reqetio. ibi. q̄ſi leo reqeuit
Tertiũ ẽ hoſtiũ ſbiectio. ibi. cepitq̃ gladiũ
Quartũ ẽ impij adeptio. ibi. ꝛ ꝟticẽ. Quin
tũ ẽ ſui p̄ncipat⁹ cognitio. ibi. ꝛ vidit p̄nci/
patũ ſuũ. Sextũ ẽ doctoꝛʒ apd̄ ipʒ repoſitõ
ibi. ꝙ i pte ſua doctoꝛ eẽt repoſit⁹. hec ãt oĩa
in ſũmo hũit btiſſima ꝟgo. ſ. p̄mo regni di/
latiõʒ. qꝛ a ſol̃ ortu ꝛ occaſu beatã ipam di/
cũt oẽs generatões q̄ eſt regia celi ꝛ mũdi ꝛ
angeloꝝ atq̃ hoĩm q̄ fortitudinẽ ꝛ requieʒ
atq̃ de hoſtibꝫ victoriã hũit i ſũmo: vt iaʒ
pluries declaratũ eſt: ſũmãq̃ iꝑij adeptio
nẽ hũit: ſuiq̃ p̄ncipat⁹ cognitõʒ hũit i ſum
mo. qꝛ ſup oẽs choros ãgloꝝ ꝛ puras crea/
turas exaltata diuã opatõʒ i ſe ꝛ gl̃iam ple
nius cognoſcit. Itẽ doctoris repoſitio apd̄
ipam fuit i ſummo. qꝛ ille mḡroꝝ optimus
nouẽ mẽſibꝫ repoſit⁹ reqeuit i vtero ei⁹. Et
ſic pꝫ q̄lit̃ btiſſima ꝟgo habuit bñdictõeſ
Gad i ſũmo. Hec Alber. ¶ Bñdictio autẽ
Dan hec fuit. Dan catul⁹ leonis fluet lar/
giter de baſan. Que bñdictio ſm Albertuʒ
vbi s̄. c. ccxxv. tria ↄplectit̃. Primũ ẽ hũili/
tas. ibi. catul⁹. Scõm fortitudo. ibi. leõis
Tertiũ ẽ largitaſ. ibi. fluet. Hec ãt bñdictõ
in ipa ꝟgie gl̃ioſa excellẽtiſſime fuit. q̄ vt s̄
in pte. iiij. h⁹ opis. ſmõe. iij. ꝛ. iiij. ꝓbatũ ẽ
ſup oẽʒ creaturã fuit humillima atq̃ fortiſ
ſima: adeo ꝙ vicit mũdũ: deũ et diaboluʒ
Itẽ fuit largiſſima. nã deo dedit mũdũ. hoĩ
regnũ celoꝝ ꝛ ipm deũ. ¶ Bñdictio ꝟo Ne k
ptalim hec fuit. Neptalim abũdantia p/
fruetur. ꝛ plenus erit de bñdictiõibus dñi.

mare ⁊ meridiẽ poſſidebit. Dicũt aũt Albertus
vbi. s. c. ſeq̃nti. ꝙ bñdictõ iſta ꝯphẽdit q̃t/
tuor. Primũ ẽ abũdãtia donoꝝ ſpũaliũ. ibi
abũdãtia pfruet. Scõm ẽ plẽitudo bonoꝝ
celeſtiũ. ibi. plenꝰ erit bñdictõibꝫ dñi. Ter/
tiũ ẽ pctõꝝ ꝯfũſio. ibi. mare. Quartũ ẽ iuſto
rũ ꝯſũlatio. ibi. meridiẽ poſſidebit. Hec aũt
oĩa ĩ ſũmo fuerũt ĩ btã ꝟgĩe q̃ ⁊ grã plẽa fu
it ⁊ ſup oẽs glõſa. ⁊ pctõꝝ recõſiliatrix ⁊ me
diatrix ac ſaluatrix: ⁊ iuſtoꝝ ꝯſeruatrix. Et
ſic bñdictõẽs neptalim hũit. Hec Albertꝰ
¶ Bñdictio aũt azer hec fuit. Bñdictꝰ ĩ iſrl'
azer. ſit placẽs fratribꝫ ſuis. tingat ĩ oleo pe
dẽ ſuũ. ferrũ ⁊ es calciamẽtũ eiꝰ. ſic dies iu/
uẽtutꝪ ita ⁊ ſenectꝰ tua. Hec ibi. Hec aũt bñ/
dictio ſm Alber. vbi. s. c. cxxvj. ꝯtinet ſex.
Primũ ẽ filioꝝ mltiplicatõ. ibi. bñdictꝰ in
filijs azer. Scõm ẽ fratꝝ dilectõ ibi. ſit pla
cẽs fratribꝫ ſuis. Tertiũ ẽ miſcdie abũdãtia
ibi. tingat ĩ oleo pedẽ ſuũ. Quartũ ẽ incor/
ruptibil' patia. ibi. ferrũ Quĩtũ ẽ ſonora do
ctrina. ibi. es calciamẽtũ eiꝰ. Sextũ ẽ in bo
no ꝯtinuatio pſeuerãtie. ibi. ſic dies iuuẽtu
tis tue. Hec aũt oĩa mãifeſtiſſime fuiſſe ĩ be/
ata ꝟgĩe: pꝫ ex pdictꝪ: cũ ſit oĩm bonoꝝ mr̃.
ac plẽa charitate ad deũ: ⁊ dilectõe ad pxi/
mũ reginaqꝫ mĩe. ſũmeqꝫ parie ⁊ doctrĩe. at
A qꝫ ĩ bono pſeuerãtie. Hec Alb. ¶ Poſt hec
aũt poſuit Moyſes vbi s. Deut. xxxiij. bñ
dictiõꝫ oĩm ſil' dicẽs. Nõ ẽ deꝰ aliꝰ ⁊ deꝰ rectiſ
ſimꝰ aſcẽſoꝛ celi auxiliatoꝛ tuꝰ. Magnificẽ
tia eiꝰ diſcurrũt nubes. habitaculũ eiꝰ ſurſũ
⁊ ſubter brachia tua ſempiťna. eijciet a facie
tua inimicũ. diceqꝫ ꝯtere. habitabit iſrael
ꝯfidẽter. ⁊ ſolꝰ Jacob ĩ terra frumẽti ⁊ vini:
celiqꝫ caligabũt roꝛe. btũs es tu iſrl'. q̃s ſilis
tui pple q̃ ſaluarꝪ: ĩ dño ſcutũ auxilij tui. et
gladiꝰ glĩe tue deꝰ tuꝰ. negabũt te inimici tui
⁊ tu coꝝ colla calcab. Hec ibi. In hac aũt
bñdictõe ſm Albertũ vbi s. c. ſeq̃nti nouẽ
ꝯtinẽť. Primũ ẽ veri dei cognitio. ibi. Nõ ẽ
deꝰ aliꝰ vt deꝰ rectiſſimꝰ. Scõm ipiꝰ dei auxi
liatio. ibi. aſcẽſoꝛ celi auxiliatoꝛ tuꝰ. Et hec
auxiliatio ẽ q̃druplex. Pͦrio aplĩs ſpm̃ ſcm̃
in terrã mittẽdo. ibi. Magnificẽtia eiꝰ diſ
currũt nubes. Scõo p nob prẽm ĩterpellan
do. ibi. habitaclm eiꝰ ſurſum. vbi gloſa ait.
Corpꝰ a mortuis ſuſcitauit. ⁊ ĩ dextera pr̃is
collocauit ⁊ p nob ĩtercedit. Tertio grãꝫ p
ueniẽtẽ ⁊ coopantẽ porrigẽdo. ibi. ſbter bra
chia tua ſempiťna. Quarto hoſtẽ ĩpediẽtẽ
repellẽdo. ibi. a facie tua inimicũ. iuxta illđ
Joh. xij. Nũc pnceps hꝰ mõi eijcieť foras.

Tertiũ pncipale ĩ bñdictõne iſta ẽ timoris
mali ablatio. ibi. hitabit iſrl' ꝯfi. Quartũ ẽ
ſaturitatꝪ boni poſſeſſio. ibi. ſolꝰ oculꝰ iacob
in terra frumẽti ⁊ vini. Quĩtũ ẽ pfecta viſio
dei p ſpẽꝫ. ibi. celiqꝫ caligabũt roꝛe. vbi glo.
ait. p ſbtili ac leuiſſima dei cognitõe. Sex/
tũ ẽ ſũme btitudĩs ꝯphẽſio. ibi. btũs es tu
iſrl'. Septimũ ẽ oĩbꝫ creaturꝪ platio. ibi. q̃s
ſilis tui pple q̃ ſaluarꝪ: Octauũ ẽ diuĩa ſb/
uẽtio. Et hec ẽ duplex. ſ. vl' nos iuuando ꝯ
malũ ibi. ĩ dño ſcutũ auxilij tui. vl' ad bonũ
opandũ. ibi. gladiꝰ glĩe tue deꝰ tuꝰ. Nonũ ẽ
hoſtiũ ſbiectio. ⁊ h̃ et ẽ duplex. Una ꝙ nos
puniẽdo mõ: faciũt nob coronas ĩ futuro.
Et ad h̃ ppoſitũ exponit q̃dã glo. iuxta illđ
ps. cxxviij. Supra dorſũ meũ fabricauerũt
pctõꝛes. ⁊ notať ibi. negabũt te inimici tui
vbi glo. ait. ſ. ĩ pñti vita. Alia ꝟo. q: de coꝝ
pena nob ĩ futuro erit exaltatõ. ibi. tu coꝝ
colla calcab. Et ita ĩtelligiť illđ ps. Letabi
tur iuſtꝰ cũ viderit vĩdictã. Hec aũt oĩa bea
tiſſima ꝟgo poſſedit ĩ ſũmo Ipa eĩ ſup oẽm
creaturã deũ cognuit. ⁊ nobiliſſimo auxilio ĩ
nixa. ſ. ſup filiũ ſuũ dilectiſſimũ corpe ⁊ aĩa
glĩoſa aſcẽdit. ⁊ imuniſſima oĩs timorꝪ ma
li ſb vmbra illiꝰ q̃eſcit. ⁊ torrẽte voluptatis
eiꝰ ſup oẽs ĩebriata fuit. pfectiſſimãqꝫ hũa
nitatꝪ ⁊ trinitatꝪ xpi cognitõꝫ hũit ĩ ſũmo. ⁊
ſupmã pꝰ filiũ bñdictõꝫ apphẽdit: ac ſuper
oẽs puraꝝ creaturaꝝ ordies vt ſupioꝛ exal
tata fuit. diuinũqꝫ auxiliũ ſup oẽs habuit
cũ q̃ maxia ⁊ excellẽtiſſima opa fec̃. Itẽ ini/
micũ nõ tm̃ ĩ celo ſꝫ etiã ĩ tra ſb pedibꝫ cal/
cauit. Sic ḡ pꝫ q̃liť btiſſima ꝟgo bñdictio
nes ſinglõꝝ ſinglaríť. ⁊ vniũſoꝝ vniũſaliť:
ſinglãs ⁊ vniũſas poſſedit ĩ ſupꝛemo. Hec
Albertꝰ. Et nõ ſolũ ipa fuit bñdicta ſꝫ etiã
p eã oẽs hoĩes ſũt bñdicti. Un̄ ipi naſcenti
dicere potuit deꝰ illđ Gen. xij. In te bñdiceť
vniũſe cognatõẽs ťre. Ipa eĩm fuit illud ſe/
mẽ abꝛae cui dictũ fuit Gen. xxij. Bñdiceť
in ſemie tuo oẽs gẽtes ťre. Quãta aũt ſup be
atã ꝟginẽ venerit dei bñdictõ demõſtrari pt
p illđ Prouẽ. x. vbi đr. Bñdictõ dñi ſup ca
put iuſti. Cũ ḡ ipa fuerit oĩm iuſtiſſima: vt
pbatũ ẽ s. ĩ q̃rta pte hꝰ opis. ſmõe. iij. non
pt dubitari ipaꝫ ſup oẽs alios fuiſſe a dño
bñdictã. Si igiť bñdixit deꝰ Obededon q̃
archã ſuã recepit ĩ domo ſua. ij. Re. vj. ⁊. j
Paral. xiij. Quãto magꝪ bñdixit btiſſimã
ꝟginẽ q̃ ipm ĩ vtero ſuo recepit. Et ſi deꝰ bñ
dixit oĩbꝫ q̃ timẽt ipm. vt đr. ps. cxiij. Et ſi
ille q̃ pnꝰ ẽ ad miſcdiã bñdiceť. Prouerb.

xxij.vñ.ꝛ.ij.Re.ij.dꝛ.Bñdicti vos q̄ feciſtꝭ
miſcdiaz.ꝑfecto de ipa mr̄e dei q̄ ſup oms ha
buit donũ timorꝭ dei:ꝛ ĩ miſcdia oēs exceſſit
verificatũ fuit illud Eccĩ.xxiiij.Jnt̄ benedi/
ctos bñdicet̄.vñ illi dicere poſſumꝰ illud Ju
dith.xiij.Benedicta es tu filia a dño deo ex
celſo.ꝛ illd̄.xv.eiuſdẽ li.c.Bñdicta erꝭ ĩ eter
nũ.Et nõ ſolũ ipa fuit bñdicta ſed etiã oms
opatiões eiꝰ.vñ de ipa põt dici deo illd̄ Job
j.Opibꝫ manuũ eiꝰ bñdixiſti.Jtẽ illi dicere
poſſumꝰ illd̄.ij.Re.xxviij.Bñdictũ eloqui/
um tuũ.Si g̃ in die iudicij dicet dei filiꝰ ele/
ctis Math.xxv.Venite bñdicti ꝛc̄.ꝑfecto
ſue chariſſime genitrici dicet.Veni mr̄ mea
ſup oēs bñdictiſſima ad paratũ tibi regnũ a
ꝯſtitutiõe mũdi.

¶Pars ſecunda huiꝰ ſermonis que dicit̄
fructificatiõis.

M
Qualit̄ xp̄us ſit bñdictꝰ

Up illa ꝟba q̄ dixit ſctã elizabeth
ꝟgini bñdicte Luc.j.ſ.Bñdictꝰ
fructꝰ vẽtris tui.ait Ber.Nõ iõ
ille bñdictꝰ qꝛ tu bñdicta:ſꝫ qꝛ ille
bñdictus iõ tu bñdicta:qm̄ ille in bñdictiõi
bus te ꝑuenit.Qualit̄ aũt ſit iſte fructꝰ vteri
ꝟginalis benedictus oſtẽdit Albertꝰ vbi.ſ.
c.ccxxx.dicẽs ꝙ de bñdictiõe iſtiꝰ fructꝰ poſſu
mus loqui ſꝫm tres vias.vel q̃tũ ad ſignifi/
cationẽ.vel q̃tũ ad ſuppoſitionẽ.vel quãtũ
ad ſbam.¶Quo ad ꝓmũ dicit ꝙ iſta benedi
ctio habet qttuoꝛ ſignificata.Eſt em̄ benedi/
ctio maledicti euacuatõ.ꝛ eſt bñdictio omis
boni poſſeſſio.ꝛ eſt bñdictio fecũditatis ſup
exaltatio.ꝛ eſt bñdictio ꝯgratulantiũ collau
datio.ꝛ quolibet iſtoꝝ modoꝝ ꝛ oĩ alio mo/
do fuit bñdictꝰ btẽ ꝟgis fructꝰ.Primo eniꝫ

Triplex maledi/ ctũ hoĩs

q̄ ad maledicti euacuatõꝫ:ꝛ hoc tripliciť.Jn
cidit em̄ hõ ꝑ pctm̄ triplex maledictũ.Pri/
mũ maledictũ eſt fomitꝭ punctio.i.iclinatio
ad malũ:ꝛ delectabilia carnis:iuxta illd̄ ad
Roma.vij.Video aliã legẽ in mẽbꝛis meis
repugnãtẽ legi mẽtis mee:ꝛ captiuũ me du/
centẽ in lege pctĩ.Sꝫ beatꝰ fructꝰ vẽtris btẽ
ꝟginis.ſ.ieſus ab oĩ fomite pctĩ ꝛ iclinatiõe
ad malũ fuit imunis.vñ.j.Pet.ij.dꝛ.Qui
pctm̄ nõ fecit:nec dolꝰ inuetus eſt in oꝛe eius
Jmmo ĩpe eſt agnꝰ dei q̄ mũdi pctã abſtulit.
Joh.j.De q̄ Aug.in.c.nemo.de ꝯſe.di.iiij.
ait.Nemo tollit pctã mũdi niſi xp̄us qui eſt
agnꝰ dei tollẽs pctã mũdi.Secũdũ maledi/
ctũ inductũ ꝑ pctm̄ eſt laboꝛ iueniẽde ꝟitatꝭ
vñ Sap.ix.dꝛ.Difficile extimamꝰ q̄ ĩ terra
ſunt:ꝛ q̄ in ꝯſpectu ſunt cũ laboꝛe inuenimꝰ:
q̄ aũt in celis ſunt q̄s inueſtigabit:Fructus
aũt btẽ ꝟgis fuit bñdictꝰ:qꝛ nullã ignoꝛan/
tiã habuit ſꝫ oẽm ſciam.Oia ei q̄ fuerũt:ſũt:
vel erũt in actu ſciuit aĩa xp̄i:iuxta illud ad
Heb.iiij.Oia nuda ſunt ꝛ apta oculis eius
Tertiũ maledictũ eſt necitas incineratiõis.
de qua habet̄ Gen.iij.Cinis es ꝛ in cinerem
reuerterꝭ.Vñ hoĩ dꝛ Eccĩ x.Quid ſupbis
terra ꝛ cinis:Sꝫ fructꝰ marie ab hoc male/
dicto fuit immunis.de q̄ inq̃t ꝓpha pſal.xv.
Nõ dabis ſanctũ tuũ videre coꝛruptiõem.
¶Scd̄a ſignificatio bñdictõis eſt oĩs boni
poſſeſſio:ſꝫm illd̄ dictũ Abꝛae Gen.xij.Be/
nedicã tibi ꝛ magnificabo nomẽ tuũ.ſ.q̄ ad
tpalia ꝛ naturalia:eriſq꞉ bñdictꝰ.ſ.q̄ ad ſpi/
ritualia ꝛ g̃tuita.ꝛ ĩ te bñdicent̄ oẽs gẽtes.ſ.
q̄ ad diuĩalia.qꝛ ꝑ xp̄m fructũ btẽ ꝟgis q̄ de/
ſcẽdit ab abꝛahã recipiũt hoĩes bñdictionẽ
glĩe.Fructꝰ aũt hic marie bñdictꝰ eſt oĩs bo/
ni poſſeſſiõe tripl'r.Primo qꝛ habuit boni/
tatẽ humane nature in ſũmo.vñ Damaſce/
nus dt̄ ꝙ aſſumpſit dei filiꝰ ꝓmitias huma/
ne maſſe.i.hũanitatẽ in ea puritate q̄ fuit in
Adã in ſtatu innocẽtie.ꝛ ꝓptea dicit̄ Jſa.vij
ꝙ emanuel partꝰ ex ꝟgine butyꝝ ꝛ mel come
det:vt ſciat repꝛobare malũ ꝛ eligere bonum
ſcꝫ gratie.Dicit̄ aũt comediſſe.i.vniſſe.ſicut
qd̄ comedit̄ incoꝛpat̄ ꝛ vnit̄ comedẽti.Bu/
tyꝝ qd̄ eſt pinguedo lactꝭ.i.innocẽtiã:ꝛ mel
dulce.i.ſapiam.Scd̄m bonũ qd̄ ĩ ſe habuit
xp̄us eſt bonũ diuine nature in ſũmo:qꝛ fuit
verus deꝰ.vñ Apl's ad Col'.ij.inq̃t.Jn q̄.ſ.
xp̄o habitat plenitudo deitatis coꝛpaliter.et
Act.x.dꝛ.Deꝰ erat in illo ꝛc̄.Tertiũ bonũ ẽ
ex ꝯiũctiõe diuĩe nature cũ hũana.ꝛ ſic om̄e
bonũ poſſedit in ſũmo.De hac aũt ꝯiũctiõe
inq̃t Leo papa in quodã ſermone.Salua
igit̄ vtriuſq꞉ ꝓꝓetate nature:ꝛ in vnã coeũte
ꝑſonã ſuſcipit̄ a maieſtate hũilitas:a virtute
ĩfirmitas:et ab eternitate moꝛtalitas:vt qd̄
nr̄is remedijs ꝯgruebat moꝛi poſſet ex vno
ꝛ reſurgere hr̄et ex altero.¶Tertia ſignifica
tio benedictiõis eſt congratulãtiũ laudatio
De qua raphael angelꝰ ad Thobiã ꝛ filiũꝫ
eiꝰ inq̃t.Bñdicite deũ celi:ꝛ coꝛã oĩbus viuẽ
tibus cõfitemĩ illi.qꝛ fecit vobiſcũ miſcdiam
ſuã.Et hec eſt triplex.ſ.angeloꝝ:hoĩm:ꝛ reꝝ
coꝛpaliũ.Angeli em̄ laudãt ꝛ bñdicunt fru/
ctũ vẽtris marie.qꝛ ꝑ ip̄m reſtauratꝰ eſt nu/
merus diminutꝰ eoꝝ.Vñ eccl'ia canit deo pa
tri.Per quẽ.ſ.xp̄ꝫ:maieſtatẽ tuã laudãt an/
geli adoꝛãt dñatiões:tremũt ꝑtãtes.Celi ce
loꝛũq꞉ ꝟtutes ac beata ſeraphin ſocia exulta
tiõe cõcelebrãt.Hoĩes ꝟo bñdicere ꝛ lauda
re debẽt dñm ieſum:qꝛ factꝰ eſt eoꝝ frater du
ctoꝛ ac redẽptoꝛ in quo credentes ſaluant̄:vt

Xp̄us eſt bñdictuſ poſſeſſio ne oĩs bo ni

Qualit̄ oĩa xp̄m laudant

de

aít aplꝰs Act.iiij.et io Matt.xxj.dr. Et q̄
ꝑibāt ⁊ ſeq̄bant clamabant: oſanna filio Da
uid: bn̄dictꝰ q̄ venit in noīe dn̄i oſanna in ex
celſis. Oſanna aūt idē eſt qd̄ obſecro ſalua
nos. Hi igit̄ q̄ ꝑibāt ſignificabāt pr̄es vete/
ris teſtamenti: q̄ vo ſeq̄bant pr̄es noui teſta/
mēti: q̄ oēs dn̄t gaudere ⁊ ꝯgtulari de ſaluta
tiōe nr̄a facta p xp̄m. Tertio etiā alia corpo/
ra hn̄t ꝯgratulari ⁊ laudare mō ſuo ꝓpt̄ fru
ctū vētris marie. qꝛ aliq̄ mō vnita ſunt cum
ſuo creatore inq̄ztū ipē factꝰ eſt hō: q̄ ꝑticipat
cū oībꝫ corꝑibꝫ inq̄ztū ⁊ ipē corpꝰ habet. ⁊ ipē
oīa demū renouabit ⁊ meliorabit. Et ido (vt
habet̄ Dan̄.iij) Cantabāt tres pueri i forna
ce di. Bn̄dicite oīa opa dn̄i dn̄o ⁊c̄. vſq̄ꝫ i fi.
Bn̄dictꝰ ḡ eſt fructꝰ vētr̄ marie ſm̄ triplicē
N ſignificatiōeꝫ bn̄dictiōis. ¶ Quātum vo ad
ſuppoſitiōꝫ bn̄dictio iſta hꝫ tria appellata: ⁊
Triplex bn̄dictō nature xp̄o ꝓ oībꝰ his reddit̄ locutio vr̄a. Eſt em̄ bn̄dictꝰ
fructus iſte triplici bn̄dictiōe. ſ. nature: grē ⁊
gl'ie. ⁊ q̄libet hаꝝ eſt triplex. Bn̄dictio ei na
ture in eo fuit triplex. habuit nāq̄ꝫ corpꝰ bn̄/
dictū: aīam bn̄dictā ⁊ deitatē bn̄dictā. Cor/
pus eiꝰ fuit bn̄dictū tripl'r. Primo quo ad
materiā: qꝛ ex materia incorrupta. ſ. ex puriſ
ſimis ſanguinibꝫ btiſſime vginis fuit forma
tum. vn̄ Sap.viij. inq̄t diuia ſapia. Ad cor
pus incoinq̄natū acceſſi. Scd̄o fuit benedi
ctū in armonia: qꝛ optime ꝓportionatū cuꝫ
oīmoda ꝓportiōe humoꝝ: adeo ꝙ nō icurriſ
ſet aliquā infirmitatē ſi diu vixiſſet ⁊ morte
violēta nō fuiſſet occiſus: ſed ſenio defeciſſet
vt inq̄t Augꝰ. Tertio fuit bn̄dictū in forma
⁊ hoc tripliciť. ſ. in ꝯgruētia quātitatis: in
elegātia diſpoſitōis: ⁊ in venuſtate coloris. ⁊
ſic in ſtatura in figura ac i colore fuit pulcer/
mus vginis fructꝰ. Cui inq̄t ꝓpha ps.xviij
Speciosus forma pre filijs hoīm: diffuſa eſt
gra in labijs tuis: ꝓpterea bn̄dixit te deus in
eternū. Habuit q̄ꝫ aīam bn̄dictā: iuxta illd̄
Aīa xp̄i fuit bene dicta tri/pliciter. Sap.viij. Sortitꝰ ſum aīam bonā. Fuit āt
aīa eiꝰ bn̄dicta tripl'r. Primo ratiōe mali ab
ea elongati. ſ. mali pcti fomitis ⁊ ignorantie
Scd̄o rōne boni in ipa ꝯcreati. ſ. itelligētie
acutiſſime: memorie tenaciſſime: voluntatis
ad om̄e bonū ſine difficultate promptiſſime
Habuitq̄ꝫ omniū naturarū naturalē cogni
tionē: vtutū politicaꝝ ꝑfectionē: ⁊ ſupremā
dei dilectiōꝫ. Habuit q̄ꝫ ad deū ſumā imagi
nis ſilitudinē: ⁊ ad corpꝰ nullā ꝯtrietatē. vn̄
de xp̄o inq̄t ꝓpha ps.xx. deo patri. Dn̄e pue
niſti eū in bn̄dictiōibꝫ dulcedis. Tertio fuit
bn̄dicta: qꝛ habuit bn̄dictaꝫ diuinitatē. ⁊ ſic
habuit in ſe trinitatē. Vn̄ de xp̄o dicere poſ/
ſumꝰ illud qd̄ canit eccl'ia. ſ. Bn̄dicta ſit ſctā
trinitas atq̄ꝫ indiuiſa vnitas. Trinitas aūt
iſta ſancta in xp̄o eſt ſctā eiꝰ caro: ſancta aīa
⁊ ſancta deitas. ⁊ i ea idiuiſa vnitas. ſ. in ꝑſo
na. qꝛ vna eſt ꝑſona deus ⁊ hō: nō due ꝑſone
nec duo ſuppoſita ſꝫ vnū. Habuit q̄ꝫ fructꝰ Triplex bn̄dictio grē i xp̄o
iſte vginalis bn̄dictiōꝫ grē tripl'r. ſ. cū patre
grām increatā: cū mr̄e grām creatā ⁊ ꝯiūctā
p vtrūq̄ꝫ. Vn̄ quo ad ꝑmū ipē dicebat Joh.
viij. Ego ⁊ pr̄ vnū ſumꝰ. Quo ad ſcd̄m vo
inq̄t Joh.vij. Mea doctrina nō eſt mea ſed
eiꝰ q̄ miſit me pr̄is. Quo ad tertiū āt ait Leo
papa in quodā ſer. Verbū dei deus dei filiꝰ
vt liberaret hoīem ab eterna morte factꝰ ē ho
mo: ⁊ tanto federe vtrāq̄ꝫ naturā ꝯſeruit vt
nec inferiorē ꝯſumeret glorificatio: nec ſupe
riorē diminueret aſſumptio. Hec ille. Ha/
bet etiā a patre triplicem grām increatā. ſ. ꝙ
eſt deꝰ cū eodē pr̄e coeternꝰ: ꝙ eſt eiꝰ filiꝰ natu
ralis: ꝙq̄ꝫ cū eo eſt ſpirator ſpūſſcti: iuxta il
lud Joh.xvj. Mittā vobis a pr̄e ſpm̄ veri
tatis. Cū mr̄e etiā triplicē grām creatā hūit.
Primo. ſ. qꝛ oēm grām ⁊ grat̄ datā ⁊ gratū
facientē ⁊ ſingulariť ꝑuilegiatā habuit. vt ſi
cut ipa dr̄ grā plena: ita ⁊ fructꝰ vētris eiꝰ di
cat̄ grā plenꝰ. vt hꝫ Joh.j. excellētiꝰ tm̄ q̄ꝫ ipa
vt. s. patuit ſmone.vij. huiꝰ ptis. Scd̄o qꝛ
ſicut ipa cōicat alijs grām ⁊ de plenitudie eiꝰ
oēs recipiunt: vt ait Bern̄. ſup Miſſus eſt
Sic de plenitudine fructꝰ eiꝰ oēs accepimus
Joh.j. ꝑfectiꝰ tm̄ de plenitudine xp̄i q̄ꝫ vgis.
Tertio qꝛ dat remiſſionē pctōꝝ. aliť tamen
filiꝰ q̄ꝫ mater: quia filius inq̄ztū deus dat ef/
ficiēter: ⁊ inq̄ztū homo meritorie. mater vo
ſuffragio ꝯ orōis ſue impetrādo peccatoribꝫ pe
nitētibꝫ remiſſionē pctōꝝ. ¶ Ex parte etiam D
Triplex gra i xp̄o coniūcti. i. ex ꝯiunctiōe deitatis cū humani
tate habuit triplicē grām. vna ꝙ fuit filiꝰ plu
riū. nā mater eiꝰ habuit patrem ⁊ matrē: nō
deū ſꝫ hoīem tm̄. pater vo xp̄i nō habuit pa/
trē nec matrē nec deū nec hoīem. Ipe aūt xp̄s
habuit patrē ⁊ matrē. ſ. deuꝫ patrē: ⁊ hoīem
matrē. Scd̄o ex ipa ꝯiunctiōe dei cū hoīe hꝫ
ꝙ ſit redēptor: iuxta illd̄ Mat.xx. Filiꝰ ho/
minis venit dare aīam ſuā in redēptionē ꝓ
multꝭ. Itē p hāc ꝯiūctiōꝫ factꝰ eſt ſponſꝰ aīa
rū. vn̄ ij. Cor.xj. ait aplꝰs. Deſpondi em̄
vos vni viro virginē caſtā exhibere xp̄o. Itē
p eandē ꝯiunctionē factꝰ eſt ſacerdos ſiue pō
tifex fideliū: iuxta illud ad Heb.ix. Xp̄s aſſi
ſtens pōtifex futuroꝝ bonoꝝ ⁊c̄. Factꝰ q̄ꝫ eſt
iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ: iuxta illud Joh.v.
Pat̄ oē iudiciū dedit filio. Tertio ex hac cō/
iūctiōe habet ꝙ ſit btitudo oīm. vnde Johis

xvij.dr. Hec eſt vita eterna vt cognoſcant te
Triplex bñdictõ glõie i xpo
verũ deũ: 7 quẽ miſiſti ihm xpm. ¶ Bñdictio
etiã glõie qua bñdict⁹ eſt fruct⁹ marie eſt mul
tiplex. Habuit eñ glõiam cõphẽſoris dũ fuit
viator. qd nulla creatura habuit. Nã i mũ
do qlibet ſctũs eſt ſolũ viator 7 poſt hãc vitã
ſolũ cõphenſor. Xpus xo in hoc mũdo fuit
viator inqztũ mortalis: 7 merebat. cõprehẽ
ſor etiã ſil' fuit: qz aĩa eius clare intuebat di
uinitatẽ cui erat vnita vt nũc: 7 ſũmã aureo
lã habuit ſup oẽs aureolas: 7 pmia accidẽta
lia oĩa in ſũmo: vt apte intelligat de eo illud
Eccĩ.xlv. Dilect⁹ deo 7 hoĩb⁹ cui⁹ memoria
in bñdictiõe eſt. ſimilẽ illũ fecit in glõia ſctõ
rũ.ſ. etiã dũ hic vixit. Nõ ſolũ aũt fuit via
tor 7 cõprehẽſor: ſz etiã viatorꝝ ductor: cõpre
henſorꝝ coronator: 7 viatorũ ac cõprehẽſorũ
adiuuator. Habuit etiã glõiam redemptorꝫ:
nã fuit hoĩm liberator: demonũ ſuperator: 7 na
ture humane exaltator. Itẽ glõiam creatoris:
ipe eñ eſt miſcdia in ſctis: iuſticia in dãnatꝫ
7 glõioſus in ſeipo. Hec Albert⁹ vbi.ſ. Ex q
bus appet qz recte dictũ fuit btẽ vgini. Bñ
dictus fruct⁹ vẽtris tui. Nõ ſolũ aũt ipe eſt
bñdict⁹: ſz etiã nos bñdicit in eſſe nature gre
7 glõie. Itẽ bñdicit nos bñdictiõe tpali: ſpũa
li 7 celeſti. 7 ppt h inqt Dauid pſ.lxvj. Bñ
dicat nos de⁹ deus nr: bñdicat nos de⁹. Ter ei
dr deus vt oñdat hãc triplicẽ bñdictiõꝫ: 7 nr
vt denotet fructũ vẽtris marie. qz ꝑ hoc ẽ fa
ctus nr deus ſingulari mõ dũ ex ea carnẽ no
ſtrã aſſumpſit. Et ideo nos debem⁹ eũ tripl'r
bñdicere.ſ. corde. vñ ꝓpha inqt pſ.cij. Bñ
dic aĩa mea dño: 7 oĩa q itra me ſunt noĩ ſctõ
ei⁹. Itẽ ore eũ bñdicere debem⁹: iuxta illd pſ.
xxxiij. Bñdicaꝫ dñm in oĩ tpe: ſp laus ei⁹ in
ore meo. Itẽ bñdicere eũ debem⁹ ope: ſicut fa
ciebat pſ. dicẽs. Bñdicã dñm in vita mea.
Quãtũ xo ad ſbam eſt bñdict⁹ iſte fruct⁹ ſm
Bern. ſup Miſſus eſt: in odore: in ſapore: i
ſpecie vel decore. eſt etiã bñdict⁹ plenitudine
Xps bñdict⁹ in odore
gre. ¶ Primo igit dico qz ei⁹ odor tãt⁹ fuit qz
patrẽ recõciliauit. vñ in pſona dei patris dr.
Geñ.xxvij. Ecce odor filij mei ſicut odor agri
pleni cui bñdixit dñs. Qd expones Bern.
ait. Ager plenus dicit vgo maria: de cui⁹ vte
ro vite fruct⁹ fluxit credẽtib⁹: 7 nos omẽs de
plenitudine eius accepim⁹. Scdo tant⁹ fuit
iſte odor qz demones cõturbauit: ideo aſſilat
odori vitis: qui hoĩes delectat 7 buffones cõ
turbat. vñ Eccĩ.xxiiij. ipa inqt. Ego qſi vitꝫ
fructificaui ſuauitatẽ odoris Aſſimilat etiã
odori mirrhe. vñ ibidẽ ait. Et quaſi mirrha
electa dedi ſuauitatẽ odoris. Sicut eñ mir
rha expellit vmes: ſic odor iſti⁹ fruct⁹ expellit
7 cõturbat demones. Tertio tant⁹ fuit iſtius
fruct⁹ odor qz totũ mũdũ ſuauitate repleuit
ita vt qlibet clamet 7 dicat Cañ.j. Trahe me
poſt te: in odorẽ curremꝰ vnguẽtorꝝ tuorꝝ. et
illud Job.ix. dicere pt xps. Dies mei trãſie
rũt qſi naues poma portãtes. Sicut eñ in
nauib⁹ poſt poma remanet odor: ſic cõpleta
mortali xpi vita: q ꝑ mare hui⁹ mundi naui
gauit: odor ſue cõuerſatiõis nobiſcũ remãſit
Bñdict⁹ in ſapore
¶ Scdo iſte fruct⁹ eſt bñdict⁹ in ſapore. Et
pmo aĩam nrãm delectat. vñ Cañ.ij.dr. Fru
ctus ei⁹ dulcis gutturi meo. Ea ppt Petr⁹
in xpi trãſfiguratiõe tãta iſtius fruct⁹ fuit re
pletus dulcedine qz voluit ibi ſp manere: vt
ht Matth.xvij. 7 de hoc pdixerat ꝓpha pſ.
xxxiij. dicẽs. Guſtate 7 videte qm ſuauis eſt
dñs. 7 pſ.xxx. Quã magna multitudo dul
cedinis tue dñe: quã abſcõdiſti timentib⁹ te
Scdo appetitũ ꝓuocat. vñ Bern. ſup miſ
ſus eſt: inqt. Fruct⁹ iſte ſemel guſtat⁹ dulce
dine ſua magis excitat appetitũ: noſqz iuitat
ad ſe dicẽs. Qui edũt me adhuc ſitiet. Ter
tio oĩa amara dulcorat. vnd Deut.xxxij.
dr. Inundatiões maris quaſi lac ſugit. Ille
eñ inundatiões maris qſi lac ſugit qui mũ
danas amaritudines delectabilit recipit. Et
Judith.v. ſcriptũ eſt. Fontes amari dulco
rati ſunt eis ad bibendũ. Vñ Paul⁹ in ſuo
raptu de dulcedine iſti⁹ fruct⁹ guſtauit: 7 oĩa
aduerſa poſtmodũ gaudẽter ſuſtinuit: 7 ido
dicebat.ij. ad Chor.xij. Gaudeo in tribula
tiõib⁹ meis. Quarto oĩa alia dulcia in ama
ritudinẽ 7 inſipiditatẽ cõmutat. vñ Job.xx
vij.dr. Aia ſaturata.i. dei amore repleta: cal
cabit fauũ.i. deſpiciet oẽm dulcedinẽ mũda
Xps bñdict⁹ i ſpẽ
nam 7 terrenã. ¶ Tertio iſte fruct⁹ eſt bñdi
ctus i ſpecie ſiue decore. vñ Pſ. ait. Ex ſyon
ſpẽs decorꝫ ei⁹. Eius aũt ſpẽs pmo eſt tã pul
chra 7 ſpecioſa qz reqrit a nob magnã purifi
catiõem: iuxt illd Mat.v. Bti mũdo corde:
qm ipi deũ videbũt Scdo eſt tã gratioſa qz
in ea habem⁹ nrãm delectationẽ: iuxta illd.j.
Pe.j. In quẽ deſiderãt ãgeli pſpicere. 7 He
ſter.xv. Facies tua plena eſt grarũ. Tertio ẽ
tam glõioſa qz in ea habemus nrãm btitudinẽ
iuxta illud pſ.cxxvj. Cũ dederit dilectꝫ ſuis
ſomnũ: ecce hereditas dñi filij merces fruct⁹
ventris. Dicit aũt xps fruct⁹ terre vginalis
nõ rõne ſeminis: ſed rõne ſoli. ar. in.l. q ſcit.
ff. de vſuris. 7 in.l. partum. C. de reivendi.
Triplex gra i xpo
¶ Quarto iſte fruct⁹ eſt bñdictus ꝓpter tri
plicẽ gre bñdictionẽ q fuit in ipo. Prima eſt
grã vniõis. de q dr Joh.j. Verbũ caro factũ

eſt ⁊ hitauit in nob. Scd̃a eſt gr̃a influxiõis nã ipe eſt caput eccl'ie: ⁊ in illã influit ſenſum fidei recte: ⁊ motũ opatiõis bone: iuxta illud Joh. j. De plenitudine ei⁹ oẽs accepim⁹ ⁊c. Tertia eſt gr̃a imẽſuratiõis. Ipe em̃ habuit grãm ſine mẽſura: Joh. iiij. Iſta aũt benedictio triplex ſignificata ẽ Deut. xxxiij. vbi dr̃. Bñdict⁹ in filijs: Azer ſit placẽs fratrib⁹ ſuis: tingat in oleo pedẽ ſuũ: ferrum ⁊ es calciamẽtũ ei⁹. Per azer em̃ q̃ iterp̃tat̃ bñdict⁹: intelligit̃ xp̃s q̃ verã ⁊ ſempiternã habet btitudinẽ. ipe aũt q̃ eſt caput eccl'ie. ad Col. j. ⁊ de ſacra vnct. c. vnico. §. ad exhibẽdũ. hꝫ grãm influxiõis in mẽbra fideliũ. ⁊ ideo eſt placẽs ⁊ grat⁹. ⁊ hoc eſt qd̃ dicit̃. ſit placens fratrib⁹ ſuis. Habet em̃ gratiã copioſam ſine mẽſura. ideo dicit̃. tingat in oleo pedẽ ſuũ. Ceteri em̃ ſcti vix tingũt in oleo ſpũſſcti digitũ ſuũ. Xp̃s aũt a capite vſqꝫ ad pedes totus in illo oleo tinctus fuit. ⁊ ideo eccl'ia gr̃as agit deo pſ. xxij. di. Impiguaſti in oleo caput meũ. i. xp̃m. Habet etiã grãm vnionis. ⁊ ꝓpter hoc dr̃. ferꝝ ⁊ es calciamẽtũ ei⁹. Per ferrũ ei qd̃ oĩa domat itelligit̃ patiẽtia dei. p es vo qd̃ ẽ īputribile itelligit̃ eternitas dei. Fuit em̃ iſte fruct⁹ v̾ginalis calciat⁹ ferro ⁊ ere: quia inſeꝑabilit̃ fuit vnit⁹ diuinitati: q̃ habet inſupabilẽ ꝑtãtẽ ⁊ intermiabilẽ eternitatẽ. Cũ quo bñdictiſſimo dño nr̃o h mereamur vniri per amorẽ: vt in futuro ſcl'o illi ꝯiũgi valeam⁹ ꝑ infinitã gl'iam. Amẽ.

¶ De Jeſu benedicto fructu beate v̾ginis Sermo. xj.

Ego ſũ lux mũdi: Joh. viij. Tpe noctꝫ obſcura res q̃ cadit itra ſordes vt pl'ies inueniri nõ p̃t: niſi accẽſo luĩe diligẽter q̃rat̃: et euertant̃ loca vbi ẽ ꝑdita. Spũal'r aũt hũana natura de manib⁹ ꝑmoꝝ pentũ cecidit inter ſordes ⁊ pulueres pcti diabolo ſuadẽte: ⁊ adeo imerſa ẽ vt īde reduci nõ potuerit. qꝛ ñ erat ī ea lux gr̃e: ſꝫ caligo pcti occupauerat vniũſum mũdũ. Sꝫ venit btã v̾go maria q̃ accẽſo luĩe diuino q̃ſiuit ipaꝫ humanã naturam ꝑditã: ⁊ inuentã aſſociauit ⁊ copulauit celeſti angeloꝝ collegio. Hoc aũt ꝑ figurã ſignificatũ eſt Lu. xv. vbi dr̃ ꝙ quedã mulier hñs decẽ dragmas: cũ vna eaꝝ eſſet ꝑdita: accendit lucernã ⁊ euertit domũ ⁊ queſiuit diligent̃ ⁊ inuenit eam. ⁊ ea inuenta ꝯuocauit amicas ⁊ vicinas dicẽs. Cõgratulamĩ mihi qꝛ īueni dragmã ꝑditã. Per decẽ nãqꝫ dragmas denotant̃ nouẽ angeloꝝ ordines ⁊ humana natura: ex q̃b⁹ cõſiſtit celoꝝ ornatus ⁊ pulchritudo. qꝛ denari⁹ numer⁹ eſt cõpletiſſimus. haꝝ aũt dragmaꝝ vna. ſ. hũana nat̃a de manu īnocẽtie cecidit: ⁊ ſordib⁹ eſt imerſa ⁊ nõ erat q̃ eã inde poſſet eruere. Ex hoc aũt erat totũ vniũſum turbatũ. qꝛ ſuo carebat decore. ſꝫ tãte calamitati cõpatiẽs ſciſſima mulier. ſ. btã v̾go maria ipleuit ſue mẽtis lucernã oleo ſctẽ hũilitatꝭ: in quã lumẽ diuĩe maieſtatꝭ deſcẽdit. vñ ipa inq̃t Ecci. xxiiij. Ego feci in celis vt orirent̃ lumẽ indeficiẽs. Reuoluitqꝫ totã domũ. qꝛ. ſ. ipam hũanã naturam q̃ſi euertit ⁊ mutauit: vt ipa fieret mr̃ ⁊ v̾ginitatꝭ pudiciciã ñ amitteret. Releuauit igitur hãc dragmã de luto infernaliũ ſordiũ: et angeloꝝ ꝯſortio adiũxit. Quo facto vocauit amicas ⁊ vicinas. i. aĩas ſaluãdoꝝ: dicẽs illud puer. viij. Venite ad me oẽs q̃ ꝯcupiſcitis me: ⁊ a generationib⁹ meis adimplemĩ. Hec aũt oĩa facta ſunt in incarnatiõe v̾bi diuini in ipa v̾gine mediãte angelica ſalutatione. In qua in vtero v̾ginali lux vera deſcendit. q̃ illuĩat oẽm hoĩem veniẽtẽ in hũc mundũ: Joh. j. vñ ipa ait Joh. xij. Ego lux ĩ mũdũ veni. qd̃ etiã inſinuãt v̾ba rhematis nr̃i. De hac aũt luce eterna ĩcarnata vnã tm̃ ꝯſiderationẽ faciem⁹. q̃ dicet̃ noĩatiõis.

Qꝫ maria īuenit dragmã decimã

Quare fruct⁹ vteri v̾ginalis noĩat⁹ ſit ieſus: ⁊ de triginta excellẽtijs iſti⁹ noĩs conſideratio vnica.

Scdm ſanctũ Bona. in euangelio Luce. ⁊ beatũ Tho. in. iij. parte ſum. q. xxxvij. ar. ij. fructus vteri v̾ginalis filius dei ꝯueniẽtiſſime appellat⁹ eſt Jeſus in ſua circũciſiõe. ſicut hr̃ Luc. ij. vbi dicit̃. Vocatũ eſt nomẽ ei⁹ ieſus qꝛ noĩa debẽt ꝓprietatib⁹ rerũ eẽ corrñdẽtia. §. ſed ſi q̃s. in aut. de ꝯſu. ⁊. §. eſt ⁊ aliud. inſti. de dona. cũ multis ſil'ib⁹. hoc aũt nomẽ cõuenit ꝓprietati verbi incarnati. quia Jeſus ſaluator interp̃tat̃. c. j. de imu. ec. lib. vj. Ipe vo filius dei incarnat⁹ eſt vt mũdũ ſaluaret vt dr̃ Joh. iij. De hoc igit̃ ſacratiſſimo noĩe loqui aliq̃d volẽtes poſſum⁹ quaſi innũeras eius excellẽtias demonſtrare. quarũ triginta ſolũmodo cauſa breuitatis explicabimus.

¶ Prima aũt dicit̃ ꝑdeſtinatoĩs. Ab eterno em̃ hoc nomẽ ꝑdeſtinatũ ⁊ ꝑnominatũ fuit vñ Iſa. lxiij. dicit̃. Dñe a ſeculo nomẽ tuum ⁊ ꝓpha Dauid pſ. lxxj. inq̃t. Sit nomẽ ei⁹ bñdictũ in ſecula. añ ſolẽ ꝑmanet nomen ei⁹ In li. etem̃ eterne ꝑdeſtinatiõis quẽ ſcripſit

Excellentie nominis Jhu

deus: de quo habet Exo.xxxij.q̄ dr liber vite: i quo ſunt ſcripti oēs electi: vt habet Dan.xij De quo etiā facit mētionē ſaluator Lu.x.dicēs apl'is. Gaudete: q2 noīa vr̄a ſcp̄ta ſunt in celis. ſcriptū eſt in pn̄cipio h̄ nomē mellifluū Jeſus: vnde ipe ait pſ.xxxix. In capite libri ſcriptū eſt de me. De hac etiā eterna noīs Jeſu pdeſtinatiōe ꝛ prenoīatōe inquit ꝓpheta ipi filio dei Iſa.lxij. Uocabit tibi nomen q̄d os dn̄i noīauit: ꝛ eris corona glīe ꝛ dyadema

F regni i manu dei. ¶ Scd̄a excellentia dr p̄figuratōis. Iſtd̄ em̄ nomē p̄figuratū fuit i veteri teſtamēto. Triplicē em̄ Jeſum legimus in iudea fuiſſe. Prim⁹ fuit Jeſus naue: q̄ fuit Joſue. ꝛ hic dr ſaluaſſe ppl'm iſrl'. q2 introduxit eū in terrā ꝓmiſſiōis. quā etiā ei diuiſit: vt h̄r Joſue.xiij.ꝛ.xviij.c. ꝛ fuit figura domini nr̄i Jeſu xp̄i: qui introduxit oēs electos in glīam ſempiternā. Secūd⁹ fuit Jeſus fili⁹ Joſadech: q̄ fuit ſacerdos ſanctiſſim⁹: qui reedificauit tēplū. de quo Zacharie.j.dicit. Oſ̄dit mihi dn̄s ſacerdotē magnū Jeſum Iſte igit figurauit ſil'r dn̄m nr̄m ieſum xp̄m q̄ fuit ſacerdos: ꝛ obtulit ſeipm patri in ſacrificiū. atq3 templū gratie ꝛ veritatis edificauit. Terti⁹ fuit ieſus fili⁹ Syrach: q̄ fuit ꝓpheta ꝛ doctor ſapiētiſſim⁹: atq3 īnouauit ſapientiā de corde ſuo: vt dr Eccl.l. ꝛ iſte ſimili mō figurauit dn̄m nr̄m ieſum xp̄m: q̄ fuit ꝓpheta magn⁹ in ope ꝛ ſmone: ꝛ ſapiētiā noui teſtamēti ſuo ſctō ſpū inouauit. ¶ Tertia excellētia hui⁹ digniſſimi noīs dr ꝓphetatiōnis. De illo em̄ ꝓph̄e p multa tēpora an̄ icarnationē ipi⁹ filij dei ꝓnunciauerūt. vn̄ Abacuc ſui libri.c.iij. dicebat. Ego autem in dn̄o gaudebo: ꝛ exultabo in deo ieſu meo. Et.iiij. Eſdre.vij. dicit de⁹ pater. Et erit poſt annos hos: morieť fili⁹ meus Jeſus: ꝛ cōuerteť ſeculum. ¶ Quarta excellētia dicit annūciatōis Fuit em̄ hoc nomē mirificū p angelū annunciatū benedicte v̄gini dū ei dixit Lu.j. Paries filium: ꝛ vocabis nomen eius Jeſum.

¶ Quinta excellētia dr reuelatōis. vt em̄ h̄r Mat.j. hoc nomē magnificū a deo p angelum reuelatū fuit Joſeph ſponſo bte v̄ginis

Z Hoc nomen ſaluat omēs

¶ Sexta excellētia dr ſaluatōis. Quilibet ei deuot⁹ hui⁹ ſctiſſimi noīs ſalutē ꝯſequeť eternam. vn̄ vt habet Mat.j. angel⁹ apparens Joſeph in ſomnis ꝛ ei p̄cipiēs vt filiū ex virgine naſcituꝝ appellari faceret Jeſum. aſſignauit rōem di. Ipe em̄ ſaluū faciet pplum ſuū a pctis eoꝝ. ꝛ Act.iiij. dixit Petr⁹. Nō eſt aliud nomen ſb celo datū hoib⁊ in q̄ oporteat ſaluos fieri credentes. ꝛ pſ.cv. inq̄t David. Saluabit eos ꝓpť nomē ſuū. Ipe ḡ fili⁹ dei rectiſſime Jeſus. i. ſaluator dict⁹ eſt a ſaluando. c. decet. de imu. ec. lib.vj. vbi Arch. q2 eſt ille qui ait Iſa.xliij. Nō eſt abſq3 me ſaluator. ꝛ Oſee.xiij. Saluator nō eſt p̄ter me Ipe eſt ille quē incarnari deſiderabat Iſaias dicēs ſui li.c.xlv. Aperiať terra ꝛ germinet ſaluatorē. Ille ē de quo Zach.ix. dr. Ecce rex tuus venit tibi iuſt⁹ ꝛ ſaluator. Nomen em̄ ieſu ſaluatoris eſt nomē regale. vn̄ Pylatus ſcripſit ſup eius crucē. Jeſus nazarenus rex iudeorū: vt habet Johis.xix. Ipe inquā eſt ille de quo dixerūt angeli paſtorib⁊ Luce.ij. Annūcio vobis gaudiū magnū: q2 nat⁹ eſt hodie vobis ſaluator. De quo etiaꝫ dicebat apl's ad Phil'.iij. Saluatorē expectam⁹ dominū ieſum ꝛc̄. De quo ſil'r inq̄t Joh. ſue p̄me canonice.iiij.c. Pater miſit filiū ſuū ſaluatorē mūdi. De quo etiā dr Luc.xix. Fili⁹ hoīs venit ſaluū facere qđ perierat. Et.j. ad Thim.j. Xp̄us ieſus venit in hunc mundū vt peccatores ſaluos faceret. De hoc quoq3 p̄dictū fuerat Job.xxx. vbi dr. Et ſi corruerit ipe ſaluabit. ¶ Septima excellētia huius nominis dicit remiſſiōis. Unde ſciendū eſt ꝙ antiquit⁹ in veteri teſtamēto erat terribile nomē dei: ita ꝙ inq̄t Iſaias ꝓpheta ſui libri.c.xxx. Ecce nomē dn̄i venit de longiquo ardens furor eius ꝛ grauis ad portādū. ſed hec dei terribilitas temperata eſt in fonte miſericordie ꝛ pietatis. i. in vtero virginali per ieſum xp̄um dn̄m noſtrū. Intantū autē hoc precioſum nomen ieſu diuinā iram ꝯtra peccatores mitigat: ꝛ tantū a celeſti patre veneratur: ꝙ nullū eſt adeo graue peccatū qđ ab eo ſi p hoc nomē venia deuote poſtuleť: nō ꝑtin⁹ remittať. vn̄ Act.x. dicebat Petr⁹. Huic oēs ꝓphete teſtimoniū p̄hibent remiſſiōꝫ peccatoꝝ accipe p nomē eius oēs q̄ credūt in eum. ꝛ.j. Johis.ij. ait apl's. Scribo vobis filioli mei: quia vobis remittunť peccata veſtra ꝓpter nomen eius. Eapropter inq̄t ſanctus Bernardin⁹ in quadrageſimali ſuo de religione chriſtiana: ſmone.xlix. Sicut grauiter eſtuāti ꝛ lōgo ſitī ardore ſucceſſo fons frigidus ſalubris ꝛ grat⁹ efficit: ſic mentibus iniq̄tate depreſſis: nomē ieſu culpe grauedinem ꝛ peccati merorē expellit. Dicitur enim Actuū.xxij. Ablue peccata tua inuocato nomine ieſu. vn̄ Pſalmiſta dicebat. Propť nomen tuū dn̄e ꝓpiciaberis peccato meo: multū eſt em̄. Hec ille. Ex q̄bus colligi poteſt ꝙ quicūq3 etiā ſceleratiſſim⁹ in vltimo fine vite ꝯſtitut⁹ non valens aliter de peccatis ſuis

A Remittit peccā

pniām agere:niſi p cordis cōtritionē.tunc ſi
ꝯe inuocat corde hoc nomē Jeſus:remiſſiōꝫ
cōſequit̃ ſuoꝝ̄ pcōꝝ. Scriptū eſt em̄ Johe
lis.ij.ꝛ ad Rom.x. Omnis q̇cunqꝫ inuocaue
rit nomē dn̄i ſalu⁹ erit.tranſſumptiue in ca.
adhuc inſtant.de peni.di.iij. Ideo Pſalmi/
ſta dicebat pſ.lxxviij. Propt̃ gl'iaꝫ noīs tui
dn̄e libera nos:ꝛ ppici⁹ eſto pctīs nr̄is ppter
nomē tuū. Magnā em̄ miſicordiā facit de⁹
ꝛ humaniſſime iudicat ꝛ punit peccata eoꝝ
qui fuerūt amatores noīs ſui. Unde idē p/
pheta pſ.cxviij.inquit. Aſpice in me ꝛ miſe/
rere mei ſm̄ iudiciū diligētiū nomen tuum.
¶ Octaua excellentia dicit̃ iuſtificationis:et
hec ſequit̃ poſt precedētē. De qua inq̇t apl's
j.ad Chor.vj.dicēs. Sed abluti eſtis ꝛ ſan
ctificati ꝛ iuſtificati in nomīe dn̄i noſtri ieſu
B xpi. ¶ Nona excellētia dicit̃ receptiōis.ſ.ſpi
ritusſancti per hui⁹ ſanctiſſimi noīs inuoca/
tionē.vn̄.j.ad Chor.xij.dicit̃. Nemo poteſt
dicere dn̄s ieſus niſi in ſpūſancto. Quod ex
ponit Alexan.de ales dicens ꝙ nemo pt̄ dice
re corde ore ꝛ opere Dn̄s ieſus niſi ī virtute
ſpūſancti.ꝛ nullus etiā poteſt p̄dicto modo
pferre hoc ſanctiſſimū nomē:q̄n illa platiōe
efficiat̃ dignus vita ꝛ gloria ſempiterna.nā
om̄es actus qui eliciunt̃ a ſpūſancto:merito
rij ſunt gl'ie ſempiterne.vn̄ magni theſauri
ꝛ diuitie recondunt̃ in hoc noīe ieſu. Hec il/
le. Et ideo illud deuotiſſime adorare debem⁹
Ait em̄ Petr⁹ rauen̄.ſuper Miſſus eſt. Cū
Nomen ihu debet adorari — nomē ieſu adoram⁹ totā deitatis maieſtatē
adoram⁹. Si ergo adorant̃ reges.i.cū reue
rētia adeunt̃.ij. Regū.j.ꝛ pnceps terren⁹ dr̄
adorari mō p̄dicto.l.ij.C.de fabri.li.xj. Item
adorari dicit̃ cū ſalutat̃.l.ij.C.de cōſu.li.xij.
ꝛ.l.j.C.de ſilētiarijs:eodē li.ꝛ ſimilit̃ quādo
principis nomē nominat̃ detectione capitis
venerat̃.multo magis hoc fieri debet ſanctiſ
ſimo imperatoris celeſtis nomi.quia ſicut ad/
orando imagines nō picturā:ſed picture re
preſentationē veneramur.c.placuit.de cōſe.
di.iij.vn̄ metrice dicit̃. Effigiē xpi cū trāſis
pnus adora. Nō tamē effigiē:ſed quid deſi
gnat honora. Ita etiā debem⁹ adorare ꝛ ho/
norare particulari aliq̄ reuerētia nomē dn̄i
noſtri ieſu xpi:quod toti⁹ deitatis repſentat
maieſtatē. ¶ Decima excellētia dicit̃ cumula
C tiōis.ſ.gratiaꝝ ꝛ meritoꝝ.vn̄ Chryſ.ī quo/
dam ſermone ait. Quo nomē dn̄i diligitur
pfundius ꝛ inuocat̃ frequētius:eo exaltat in
deū altius.ſ.per meritoꝝ ꝛ gratiaꝝ cumula
tionē. Ideo hoc ītelligēs ſapiēs eccl'iaſticus
ſui lib.lj.c.inq̇t dn̄o Jeſu. Laudabo nomen

tuū aſſidue:ꝛ collaudabo illud in ꝯfeſſione
Idcirco etiā dicit̃ de beatis.cxliiij.milib⁹ ſe/
quētib⁹ agnū vbicūqꝫ ierit.Apoc.xiiij. Ha
bētes nomē ei⁹ ſcriptū in frōtib⁹ ſuis. ¶ Un/ — Exaudi/mur ī nomie ihu.
decima excellētia dicit̃ exauditiōis.ſ.orōnū
nr̄aꝝ in ꝟtute noīs ieſu. Ipe em̄ inq̇t Johis
xvj. Si q̇d petieritis patrē in noīe meo da/
bit vob. Sup q̇b⁹ ꝟbis ait Aug⁹. Nō petit̃
in noīe ſaluatorꝫ q̇d petit̃ ꝯ rōnē ſalutꝫ. Pro
inde ſctā eccl'ia que ſp ſalutaria petit:in om̄i/
bus orōib⁹ ſuis ꝛ petitiōib⁹ exaudit̃:q2 ī eis
ſemp adiūgit in officijs ſacris Per dn̄m no
ſtrū ieſum xpm̄. Un̄ Amb.ſup Joh.inquit.
Nemo dicat ſe eſſe pauperē cum petat patrē
in nomīe filij quia accipiet dona dei. Sicqꝫ
fiet diues ī dn̄o q̇ deuot⁹ extiterit ei⁹ noī gl'io
ſo. Sūt nāqꝫ pleriqꝫ qui in necītatib⁹ ſuis
ꝯfidunt in tpalib⁹ bonis:ſed iuſti cōfidūt in
inuocatōe dn̄i noſtri ieſu xpi.vn̄ pphetа pſ
xix.dicēs Hi in curribꝰ ꝛ hi in equis:nos āt
in noīe dn̄i dei nr̄i inuocabim⁹.trāſſumptīe
xxiij.q.iij.§.itē ab aliquo. ¶ Duodecima ex — D
cellētia dicit̃ deductiōis. Uirtus em̄ hui⁹ ſa
lubermi noīs nos deducit p viā ꝟtutis.vn̄
ppha pſ.xxij.inquit. Deduxit me ſup ſemi
tas iuſticie ppt̃ nomē ſuū. Et ideo q2 oēs ſi
mus vt puuli in via dei:nos exhortat̃ idē p/
pheta ad laudandū hoc ſanctiſſimū nomen
quo dirigimur p rectā ſemitā dicēs pſ.cxij.
Laudate pueri dn̄m:laudate nomē domini
Poſſum⁹ em̄ dicere dn̄o ieſu xpo illd̓ pſ.xxx
Propt̃ nomē tuū deduces me ꝛ enutries me
¶ Tredecima excellentia dicit̃ honoratiōis. — Honorā dū eſt nomen ihu
Hoc em̄ ſctiſſimū nomē ab angelis maxime
venerat̃.vn̄ Orige.in q̇dā omel'.inq̇t. No/
men ieſu nomē eſt gl'ioſum ꝛ oī cultu digniſ
ſimū. Dicūt aūt q̇dā deuoti doctores:maxīe
ſctūs Bernardin⁹ in q̇dā ſer.ꝙ cū Paulus
rapt⁹ fuiſſet in paradiſum(ſicut ipe atteſtat̃
ij.ad Chor.xij)tūc didicit nomē dn̄i ieſu p/
fecte ab oīb⁹ adorādū. Poſſum⁹ em̄ ꝯtēpla/
ri ꝙ in priuata viſiōe ipe paul⁹ vidit glorio/
ſum ieſum ꝙ cōſtitut⁹ erat in gl'ia dei patris
in celeſtib⁹ ſup oēm pncipatuꝫ ꝛ poteſtatē ꝛ
oē q̇d noīat̃ nō ſolū in h̃ ſcl'o ſꝫ etiā ī futuro.
Cū igit̃ cerneret illū in tātā gl'iam ſblimatū
totus ſpūali inflāmatiōe accēſus ex amore il
lius magna voce exclamauit di. Jeſu amor
meus:ieſu dilecte meus:ieſu redemptor me⁹
ad cui⁹ nominatiōꝫ oēs ciues beati adoraue
rūt cū maria reuerētia. Quia vt dr̄ Alexan
der de ales ꝛ ſctūs Bonauē.ieſus eſt nomen
deitatis relate ad humanitatē relatōe rōnis
Xpus aūt eſt nomē humanitatꝫ relate ad di

tiinitatē relatōe reali. In ipa em̄ angeloꝝ ve
neratiōe intellexit ſpūſctō edocēte φ nomē ie
ſu eēt adorādū ab omibus. Vñ poſtea e celo
egrediēs: ac illa q̄ viderat recolēs ſcpſit illud
qd̓ hr̄ ad Phil'.ij. In noīe ieſu om̄e genu fle
ctat celeſtiū terreſtriū ꝛ infernoꝝ. celeſtiū. ſ. p
gl'iam: terreſtriū p grām: ꝛ infernorū p iuſti/
ciā ſempiternā. Ꝗapropt̄ eccl'ia volēs hoc ab
oīb adimpleri ſtatuit in. c. decet. de imu. ec.
di. Cōuenictes in eccl'ia: nomē illud qd̓ ē ſu
per oē nomē a quo aliud ſb celo nō eſt datū
hoīb in q̄ ſaluos fieri oporteat credētes no/
mē vicʒ ihu xpi q̄ ſaluū fac ppl'm ſuū a pctis
eoꝝ: exhibitiōe reuerētie ſpecialis extollāt. et
qd̓ generalit̄ ſcribit̄ vt in noīe ieſu om̄e genu
flectat: ſinguli ſingularit̄ in ſeipis implētes:
p̄cipue cū agunt̄ miſſaꝝ ſacra ſolēnia glorio/
ſum illd̓ nomē qn̄cūqʒ recolit̄: flectāt genua
cordis ſui. qd̓ vel capitis inclinatiōe teſtent̄.
hec ibi. Et hoc fuit ordinatū a papa Grego
rio in ꝯcilio lugduñ. Si igit̄ nomē dñi ieſu
ab oīb angel' ſic venerat̄ ꝛ adorat̄: ptʒ quāta
dʒ ab hoīb reuerētia honorari. Quatūcūqʒ
peccent illi huꝰ ſanctiſſimi noīs īimici qui ꝯ
eccl'ie p̄ceptū: imo cōtra mandatū apl'icū et
verius ſpūſſancti faciētes nō ſolū ipi nō ad/
orant: ſʒ nō adorādū p̄dicāt atqʒ illud adorā
tes pſequūtur. Dicit autē huꝰ noīs manife
ſtator gl'ioſus ſctūs pater meꝰ Bernardinꝰ
vbi. ṡ. Vere venerabilis reuerētia ꝛ venera
tio reuerēda: vt dignitas tāti noīs haberet̄ i
terris: qd̓ angeloꝝ hierarchie venerant̄ i cel'
Tā ſingularis em̄ reuerētie eſt nomē ieſu φ
ab eiꝰ venerabili laude nullꝰ excipitur ſtatꝰ:
nullꝰ excludit̄ locꝰ: nullū p̄ſcribit̄ tēpꝰ: nullū
remouēdū eſt opus. ¶ Primo em̄ nullꝰ exci/
pitur ſtatꝰ. vñ ꝓpheta ait ps̄. penul. Reges
terre ꝛ oēs ppl'i p̄ncipes ꝛ om̄es iudices ter/
re: Iuuenes ꝛ ꝟgines: ſenes cum iunioribus
laudēt nomē dñi: qꝛ exaltatū ē nomē eiꝰ ſoliꝰ
Cōfeſſio eius ſup celū ꝛ terrā. Reges aūt ter
re dicimꝰ optime ſe regentes: ꝛ voluptatib
corpoꝝ imperantes: iuxta illud poeticū. Tu
ſi animo regeris rex es: ſi corpe ſerues. Que
ꝟba dixit ſancta katherina maxētio impera/
tori. Dicunt̄ etiā ppl'i q̄cunqʒ ſunt in vnum
ad honorādū nomē dñi nr̄i ieſu xpi in vnita
te fidei ꝯgregati. Principes ꝟo ꝛ iudices ſt̄
angelici ciues p̄ncipātes per potētiā: ꝛ indi/
cātes p ſapiētiā. Iuuenes ſunt charitate fer
uētes. ꝟgines caſtitate fulgētes. ſeniores au
tē a voluptate deficiētes: ꝛ a libidine frigeſcē
tes. iuniores ſunt balbutiētes. Laudēt inq̄t
nomen dñi: vt nullus ſtatꝰ: nō dignitas: nō

E
Omnes ſtatꝰ dñi nomē ie/ſu hono/rare

ſexus: nō etas ab eiꝰ laude intelligat̄ excludi
Qꝛ exaltatū eſt nomē eiꝰ ſoliꝰ. ꝛ cōfeſſio eius
ſup celū ꝛ terrā. Nec aūt ꝯfeſſio laudē illā de
ſignat: q̄ tāto noī ꝓhibet̄ in terris: etiā celebra
ri in celis. tñ nō imerito ſup vtrumqʒ ꝯſiſtit
qꝛ nec celeſtia nec terreſtria pñt illis laudibꝰ
equalia reperiri. Scd̓o ab eiꝰ laude nullus ex
cludit̄ locus. vnde Iſa. xxiiij. ſcriptū eſt. In
doctrinis gl'ificate dñm: ꝛ i inſulis maris no
mē dñi iſrl'. Vbi ē em̄ locꝰ vbi nō ſit diffuſū
nomē dulcis Ieſu: vt verificet̄ quod ſcribit̄
Cañ. j. Oleū effuſum nomē tuuʒ. Proptꝫa
apl's preco gl'ioſi noīs ieſu diffundebat hoc
venerabile nomē vbi nō fuerat nomiatū: iu
xta qd̓ dñs Act. viij. dixit ad Ananiā. Vas
electiōis eſt mihi iſte vt portet nomē meū co
ram gentib ꝛ regib ꝛ filijs iſrael. Inde eſt
φ tibi dñe ihu xpe poſſumꝰ cū ꝓpheta teſtio
niū ꝓhibere dicētes. Scd̓m nomē tuū deus
ſic ꝛ laus tua vſqʒ in fines terre. Sicut em i
toto orbe terraꝝ noīs ieſu reuerētia dilatat̄
ſic in eccl'ia q̄ p totū mūdū diſtendit̄ ipi deuo
tio laudis offert̄ ꝛ miſtrat̄. vñ ꝓpheta inquit
Om̄es gētes q̄ſcunqʒ feciſti veniēt ꝛ adora/
bunt corā te dñe: ꝛ glorificabūt nomē tuum.
Et ne locū aliquē credas excluſum: audi eū/
dē ꝓphetā dicentē ps̄. cxij. A ſolis ortu vſqʒ
ad occaſum laudabile nomē dñi. Tertio ab
eius laude nullū p̄ſcribit̄ tēpus. Nā ſicut lo
caliter nō circūſcribit̄: ita nec tp̄aliter diffinit̄
ꝓpterea inq̄t ꝓpheta vbi. ṡ. Sit nomē dñi
benedictū ex hoc nūc ꝛ vſqʒ in ſeculū. Sicut
em̄ ipe eternꝰ eſt: quē oēs creature i vnū lau/
dant ꝛ cōmendāt. ita ꝛ laus eiꝰ noīs i eternū
pſeuerat. hoc ḡ eſt nomē qd̓ ꝑmanet in eťnū
ſicut ꝓpha inq̄t dicēs. Sit nomē eiꝰ benedi
ctū in ſecula. Quarto ab eiꝰ laude nullū re/
mouendū eſt opus. vñ apl'us ad Col'. iij. ait
Omne q̄dcunqʒ facitis in ꝟbo aut in ope in
noīe dñi nr̄i ihu xpi facite. Optimꝰ em̄ ordo
eſt vt totꝰ ꝟbi vel opis nr̄i a noīe ieſu initiū
ꝛ origo ſumat̄: ꝛ in ieſu cōſummatio referat̄.
Nam ꝛ p dñm noſtrū ieſum xpm orationes
eccl'ie terminant̄. Quare ſi dormitū accedis
ſi inde reſurgis: ſi cibū vel potū ſumere inci
pis vl' deſinis: ſi ſcribis vel legis ſeu aliq̄d ali
ud oparis: nomē ieſu reuerētialit̄ interponas
exēplo pauli q̄ h̄ ſuadebat. vñ Act. ix. ſcptū
eſt. Diſputabat aūt Paulꝰ in ſynagoga per
om̄e ſabbatū: interponēs nomē dñi ieſu. hec
ſctūs Berñ. ¶ Decimaq̄rta excellētia huius
digniſſimi noīs dr̄ timoratōis. Demōes em̄
h̄ ſacratiſſimū nomē valde ꝑtimeſcūt. nā de
credētib Marci vlti. dixit dñs. In nomie

F
Demōes timēt nomen ihu

meo demonia eijciet. Hanc em̄ ꝑtātā dedit di
ſcipulis ſuis Matt.x.di. Eijcite demonia.
Quod explētes.lxxij. diſcipuli: vt dr̄ Lu.x.re
uerſi ſunt cū gaudio dicētes. dn̄e in noīe tuo
demonia ſubijciunt̄ nob. Quib⁹ xp̄us rn̄dit
Videbā ſathanā ſicꝫ fulgur de celo cadentem
q.d. nolite mirari ſi nomē meū demōes expa
ueſcūt: qꝺ eos ab hoīe pellit: cū ꝟtute eius ſa
thanas cū oīb⁹ angel' ſuis de celo ſicut fulgur
ceciderit. vn̄ Apoc.xij. de angel' bonis q̄ pu/
gnauerūt cū lucifero ⁊ vicerūt eū dr̄. Et ipi vi
cerūt eū ꝓpt̄ ſanguinē agni ⁊ ꝟbū teſtimonij
qꝺ hēbāt.ſ.noīs ieſu. vn̄ exultātes canebāt.
Facta eſt ſal⁹ ⁊ ꝟtus ⁊ ptās xp̄i ei⁹. Nec mirꝫ
ſi ꝑ h̄ nomē demōes effugant̄ cū ei⁹ terrorē ⁊
fortitudinē ſuſtinere nō poſſint. vn̄ Hiere.x
dr̄. Magn⁹ es dn̄e ⁊ magnū nomē tuū ī for
titudīe. ⁊ pſ. inq̄t pſ.cx. Sc̄m ⁊ terribile no
mē ei⁹. ſc̄m ē q̄ppe angel' bonis. terribile ꝟo ē
demonib⁹ ⁊ virꝫ impijs. vn̄ pſ.xcviij. etiā dr̄
Cōfiteant̄ noī tuo mag: q̄m terribile ⁊ ſc̄m
eſt. Si igit̄ volum⁹ demonē ſupare debem⁹ fa
cere ſicꝫ fecit Dauid: de q̄ legit̄.j. Re.xvij. ꝙ in
pera ſua accepit q̄nqꝫ lapides de torrēte: ⁊ ac
cepto baculo ſuo ꝓrexit ꝯ golian philiſteū: ⁊ i
terfecit eū. ſic em̄ ⁊ nos debem⁹ in pera.i.ī mē/
te nr̄a accipe q̄nqꝫ lapides de torrēte.i. quinqꝫ
vulnera ſaluatoris meditādo deuote ei⁹ paſ/
ſionē: q̄ ꝑ torrētē ſignificat̄: iuxta illud pſ.cix
De torrēte in via bibit. ⁊ cū baculo.i. in ꝟtu
te crucꝫ ire ꝯ philiſteū.i. diabolū: ⁊ ꝓſternere
eū in noīe dn̄i ieſu xp̄i. Nō pōt em̄ diabol⁹
hoc ſc̄tiſſimū nomē ſupportare. vnde legit̄ ꝙ
q̄dā nocte voluit ipe malign⁹ ſathanas ſan/
ctū Anthoniū de padua dormiētē ſuffocare:
q̄ ꝓpt̄ ſtricturā euigilās atqꝫ ꝓtin⁹ nomē dn̄i
ihu inuocās liberat⁹ eſt. nā diabol⁹ ſtatim audi
to hoc noīe aufugit. ¶ In ciuitate q̄ꝫ papieñ
quedā nobilis matrona nomīe dn̄a katheri
na vxor dn̄i Hieronymi de lotonib⁹: in cui⁹
domo ego exn̄s ſcolaris morabar. dū quadā
vice ad domū ꝓrexiſſet cuiuſdā ſue: habebat
in domo pediſſequā demoniacā: ⁊ loq̄ inciperet
ipa dn̄a katherina cū diabolo: ipe diabolus
dixit illi. Tu bonā fortunā habuiſti: q2 cum
ego vellē ītrare ī corp⁹ tuū: fui ꝓhibit⁹. Cui
illa ait. Dn̄ h̄ fuit: ⁊ q̄re ītrare ī me nō potui
ſti? Rn̄dit diabol⁹. Tali die q̄n tu eras ī ſup
liminari oſtij ſale ego volui ītrare in corpore
tuo. ſꝫ tu inuocaſti illud nomē qꝺ ego ſuſtie
re nō poſſum: ⁊ iō intrare nō valui. Tūc illa
ſup h̄ cogitās recordata eſt. ⁊ mihi retulit ꝙ
illa die ſibi exiſtēti in ipo loco tant⁹ horror in
ipam venit ꝙ videbat̄ ei ꝙ a mille demonib⁹

¶ Qȝ nomen ihu fugat demones

circūdata eſſet. vn̄ ⁊ p̄ nimio horrore capil
li eius erecti ſunt. ipa ꝟo exclamauit. O ieſu
q̄d eſt hoc? ⁊ ſtatim fuit liberata. nā oēs de/
mones ꝓtin⁹ aufugerūt. ¶ In q̄dā etiā Ita/
lie ciuitate (vt mihi retulit q̄dā frater noſter
fidedign⁹) erat q̄dā monial' q̄ diu vexata fu/
it a diabolo: ⁊ tandē decepta fuit ab eo ⁊ indu/
cta vt ſeipam ſuſpēderet ꝑ gulā. Et cū ipa rn̄
diſſet diabolo ſibi viriliter apparēti ꝙ nō ha
bebat cordā idoneā ad ſuſpendiū: ſtatim di/
abolus dedit ei vnā cathenā ferreā. cum qua
ſe ſuſpēdit. Caſu ꝟo abbatiſſa vadens ad lo
cū in quo erat illa monialis ſuſpēſa. ⁊ vidēs
eam ſic ſuſpēſam genuflexa cepit fortiter cla/
mare ⁊ dicere. O ieſu. ⁊ ſtatī illa cathena cō/
fracta eſt ⁊ euanuit. ⁊ illa monialis q̄ adhuc
mortua nō erat liberata fuit. oīaqꝫ ſicut ꝑ or/
dinē acciderāt ipi abbatiſſe ⁊ p̄dicto fratri q̄
hec mihi retulit enarrauit. ¶ Narrauit q̄qꝫ
mihi quidā frater noſter noīe Pacific⁹ de tri
uilio: q̄ nūc morat̄ mecū in h̄ loco ſc̄e Marie
de angelis apud mediolanū: ꝙ cū ipe eēt con
feſſor cuiuſdā ꝯgregatōis monialiū nr̄arum
diabol⁹ aſſumpſit formā cuiuſdā monialis
ex antiq̄orib⁹ ⁊ magꝫ reputatꝫ ī mōaſterio ⁊
dixit cuidā moniali iuueni. O ſi ſcires quid
pꝫ nr̄ ꝯfeſſor dicit de te: tu nō h̄res ī eo cōfidē/
tiā: nec vn̄qꝫ ires ad cōfitēdū ei. ipe em̄ de te
deriſuꝫ facit: ⁊ habet malā opinionē. Credēs
aūt ipa monialis ꝙ illa ꝑſona q̄ ei loquebat̄
eſſet monial' p̄dicta: adeo cepit diffidere de
ſuo ꝯfeſſore ꝙ nunqꝫ ibat ad illū: imo etiā vo
cata ire differebat: ⁊ oīa diuerticula q̄rebat:
vt nō iret. Dubitās aūt ꝯfeſſor ꝙ diabolus
aliq̄ ꝟſutia ipam decepiſſet: fecit tādē illā (lꝫ
cū magna difficultate) ad ſe venire. Quā in
terrogās de cauſa q̄ ad eū non veniebat ſicut
alie moniales ad cōfitēdū: ipa tādē cū multꝫ
lachrymis ⁊ ſuſpirijs rn̄dit ꝙ talia ⁊ talia au
dierat de eo: nō noiando tn̄ ꝑſonā q̄ ſibi iſta
dixerat. Cognoſcēs aūt ꝯfeſſor diaboli fallaciā
dixit illi. Vade ⁊ dic illi ꝑſone q̄ tibi hec ſug
geſſit ꝙ mētit̄ ꝑ gulā. Tūc illa ad cellā ſuam
ire volēs: cū iret ſup quādā ſcalā: ecce ꝙ dia/
bol⁹ in forma p̄dicte monial' ſibi denuo appa
ruit ⁊ interrogauit eā dicēs. Quō feciſti cū cō
feſſore: ⁊ quid dixit tibi? Cui illa reſpōdit.
Dixit mihi ꝙ vos mētimini ꝑ gulā. Tūc dia/
bol⁹ rn̄dit. ipe ē vn⁹ ribald⁹ ⁊ bn̄ mētit̄ ꝑ gu
lā: n̄ aūt ego. Hoc aūt audiēs ipa monial' ⁊ hor
rēs talia audire de ſuo ꝯfeſſore exclamauit di
cēs. O ihu q̄d audio hodie? Ad hāc aūt no
minatiōꝫ dn̄i ihu ſtatī diabol⁹ diſparuit. ⁊ il
la monial' territa cucurrit ad cellā illi⁹ monia

lis in cuiꝰ forma ſibi diabolꝰ appuerat: ⁊ oīa
ei narrauit q̄ acciderāt ꝑ ordinē: ⁊ ab ea ītelli
gens ꝙ ipa nūq̄ȝ ſibi talia dixerat de ꝯfeſſore
nec cogitauerat. Illa iuuenis perexit ad ꝯfeſ/
ſorē ⁊ fallaciā diabolicam ei detexit: declarās
quō ad noīationē ihū euanuit ab ocul' ſuis ⁊
fugit. ¶ Aliud q̄ȝ mirabile accidit. nā cū bea
tus Bernardꝰ Papiā de mediolano perexiſ
ſet: q̄dā vxorē ſuā demoniacā ad illū adduxit
Tūc diabolꝰ per os eiꝰ dicere cepit. Nunq̄d
me de hac feia expelles? Cui ſeruus dei Ber
nardus rn̄dit. Nō bernardꝰ eijciet te: ſȝ dn̄s
ieſus xp̄s. Mox aūt vt ſctūs bernardꝰ orare
cepit: ſpūs nequā dixit. Quā libēter egrede/
rer ſȝ nō poſſum: q2 nō vult deꝰ magnꝰ. Cui
ſanctꝰ. Et quis eſt deus magnꝰ? Ad quē ille
Ihs nazarenꝰ. Cui rurſus ait Bernardus.
Vidiſti ne vnq̄ȝ illū? Quo rn̄dēte ꝙ ſic: ite/
rū interogauit eū di. Vbi vidiſti eū? Et ille.
In gl'ia. Cui ſctūs. Et tu ī gl'ia fuiſti? Qui
ait. Vtiq̄ȝ. Cui bern̄. Et quō ide exiſti? Et il
le. Cū multi cecidimꝰ. Et q̄dē oīa ꝑdicta vo/
ce lugubri ꝑ os vetule oībꝫ audiētibꝫ loq̄bat̄
Cui etiā ait ſctūs bernardꝰ. Nunq̄d in illā
gl'iam redire velles? Et ille magno eiulatu
exclamās ait. Tarde eſt. Tūc ꝓ orāte viro
dei egreſſus eſt. Sed cū btūs bernardꝰ inde
abiſſet: eo iā elōgato iterū diabolꝰ inuaſit illā
Vir aūt eiꝰ ad ſanctū bernardū accurrēs q̄d
acciderat indicauit. At ille ꝑcepit collo eius
alligari cartulā in qua ꝟba hec ſcripta erant
In noīe dn̄i nr̄i ieſu xp̄i ꝑcipio tibi demō ne
hanc mulierē ꝯtingere ꝑſumas. quod cū fa/
ctū fuiſſet. poſtea ad eā accedere nūq̄ȝ auſus
eſt. Ex q̄bꝫ oībꝫ cōcludit̄ ꝙ demones vehemē
ter timēt ꝟtutē noīs ieſu. Unde exclamabāt
Mat. viij. Quid nobis ⁊ tibi ieſu fili dei?
cur veniſti an̄ tp̄s torq̄re nos? Fugiūt ḡ de/
mones cū h' ſctiſſimū nomē inuocari ſentiūt
ac ſi torq̄rent̄: ⁊ horribile tonitruū ſentirent
iuxta illud pſ̄. Vox tonitrui tui in rota. vn̄
mgr̄ Johānes alemanꝰ in ſuo q̄drageſimali
ſmone. xix. inq̄t. Cū nomen dn̄i ieſu deuote
inuocat̄: expellit̄ ſtatim diabolꝰ. vn̄ Pſ̄. ait.
Laudās inuocabo dn̄m: ⁊ ab inimicꝭ meis
ſaluꝰ ero. Et hūc modū iuocādi nomen dn̄i
habuit nobil' hō ille q̄ purgatoriū ſcti patri/
cij ingrediēs oēs diabolicas illuſiōes euaſit
cū dixit. Jeſu fili Dauid miſerere mei. Hec
ille. ¶ Decimaq̄nta excellētia huiꝰ benedicti
nois dicit̄ ſuꝑatōis. ſ. oīs tēptatiōis. Cōſue
tū eſt q̄ppe ꝙ q̄n̄ q̄s cupit ⁊ q̄rit derelinquere
prauā vitā: ⁊ ī nouū hoīem ſe mutare: diabo
lus ſuis inſidijs ⁊ toto conamine ſe opponit

D Tẽtatio nes vin/ cunt̄ per nomẽ Je ſu

ꝓinde Eccl'i. ij. dr̄. Fili accedēs ad ſuitutē dei
ſta in iuſticia ⁊ timore: ⁊ ꝑpara aīam tuā ad
tentatiōȝ. vn̄ ⁊ Greg. ſup Lu. ait. Appropi/
quāte ſaluatore appropinquat tentatio. lu/
cem rectitudinis ſequit̄ vmbra tentatōis. ꝓ/
inde ſi inſurgit diabolꝰ noli fili timere ſȝ ſta
in acie fortit̄ dimicādo: apphēde arma ⁊ ſcu
tū: ⁊ erige ꝯ eū vexillū ſalutꝭ: q̄d eſt ihs īuo/
cādo illū. Nullū em̄ eſt validiꝰ remediū cō/
tra diaboli tentamēta ⁊ mūdi blādimēta at
q̄ȝ ꝯ carnis ſpurcicias q̄ȝ freq̄ēs ieſu noīa/
tio. Vn̄ Ber. ſup Can̄. ſermōe. xv. ait. Tri
ſtat̄ aliq̄s veſtrū veniat ī cor ieſus ⁊ pſallat in
os: ⁊ ecce exortū lumen noīs vmbrā effugiat
atq̄ȝ ſerenū reddit. labit̄ q̄s in crimen: currit
inſuꝑ ad laqueū mortꝭ deſꝑando. Nōne ſi ī
uocet nomen vite ꝯfeſtim reſpirabit ad vitā
Cui aliq̄n̄ ſtetit an̄ faciē ſalutaris noīs duri/
cia (vt aſſolet) cordis: ignauie torpor: rancor
animi: lāguor accidie? Cui fons forte ſiccatꝰ
lachrymarū iuocato ieſu n̄ ꝯtinuo erupit vbe
rior: fluxitq̄ȝ ſuauior? Profecto nihil ita ire
furorē cohibet: ſuꝑbie tumorē ſedat: ſanat li/
uoris vulnꝰ: reſtringit luxurie fluxum: extin
guit libidinis flāmā: ſiti tēperat auaricie: ac
totiꝰ corpis fugat prurigīnē. Siq̄dē cū no/
mino ieſum hoīem mihi ꝓpono mitē: humi
lē corde: benignū: ſobriū: caſtū: miſcordē: oī/
q̄ȝ honeſtate ac ſctitate cōſpicuū. Cū deniq̄ȝ
ſpm deū oīpotentē exoro: q̄ ſuo me ſanet ⁊ ro/
boret adiutorio. hec oīa mihi ſil' ſonant cū ſo
nuerit ieſus. Hec ille. Sctūs q̄ȝ Bernardi
nus vbi. ſ. poſtq̄ȝ oñdit ꝙ nomē ihū nos defē
dit a demōibꝫ ꝯcludit dicēs. Igit̄ ſi ꝯſtipent̄
acies. ſi ꝯſiſtāt caſtra: ſi exurgat adūſum te ꝑ
liū: nō formides ꝑiculū: nomen ieſu ſonet in
corde deuoto: nomē inuoca ꝟtuoſum. Qr vt dr̄
Exo. xv. Oīpotēs nomē eiꝰ: currꝰ pharaōis
⁊ exercitū eiꝰ ꝓiecit ī mare: ⁊ ſic liberatꝰ ē ppl's
dei. In huiꝰ q̄ȝ myſteriū ihūs naue ſucceſſor
moyſi fortꝭ ī bello: iā noīs ihū ꝟtute: non ꝓpa
de hoſtibꝫ triūphabat. Ad h' etiā exhortādū
audi prelij ducē cōcrepātē ī ſpū. ij. ad Thi.
ij. dicētē. Fili mi ꝯfortare ī grā q̄ ē in xp̄o ihū
q̄ſi diceret. arma tua ne reijcias ex timore: ſȝ
alacrit̄ pugnā aggrediarꝭ iuocato noīe ihū ⁊
fugiēt ꝑtes adūſe. Nequnt em̄ adunata tar/
taree noctꝭ fantaſmata tāti noīs lucē: tātāq̄ȝ
odoris fragrantiā ſpurciſſimi ſpūs illi. atq̄ȝ
tātā ꝑtātē ihū xp̄i noīs ſuſtiere. hec ille ¶ De
cimaſexta excellētia hꝰ ꝑcioſi noīs dr̄ deuita/
tiōis. Per illud em̄ ꝑicula ⁊ adūſa deuitant̄
Multꝭ em̄ ꝑicul' ⁊ caſibꝫ fortuitꝭ ſubiecti ſu
mus. De quibꝫ loquit̄ Augꝰ. xxi. de ciuitate

J Pericl'a ꝑ nomen ihū deuitantur

dei.ꝛ Paul⁹.ij.ad Chor.xj.di. Periculis in
mari ꝛc. Caſus aūt fortuiti humana neque/
unt puidētia pcaueri.l.q̄ fortuitis.C.de pig.
act.ꝛ.l.in rebus.in pn̄.ff.cōmo.ꝛ.l.ij.§.ſi eo
tpe.ff.de admi.re.ad ciui.p.facir.l.vez.ff.de
minoꝛi.ꝛ ideo in his ꝛ ſilib⁹ inuocādū eſt no
men ſalutꝫ dn̄i nr̄i ieſu xp̄i:clamādo cū pphā
pſ.liij.ꝛ dicēdo. Deus in noīe tuo ſaluū me
fac. Itē ipe ait pſ.xc. Clamauit ad me ꝛ ego
exaudiā eū:cū ipo ſum in tribulatiōe:eripiā
eū ꝛ gloꝛificabo eū. Et iterū ibidē. Qm̄ i me
ſperauit liberabo eū:ptegā eum qm̄ cogno/
uit nomen meū. In oīb⁹ igit̄ aduerſitati/
bus debem⁹ recurrere ad turrim defenſionis
nr̄e.de qua inq̄t Salomō puerb.xviij. Tur
ris foꝛtiſſima nomē dn̄i. Et vt nr̄i actus pro
ſpere dirigant̄ debem⁹ frequētare inuocatio
nem noīs hui⁹ benedicti:vt ex frequētatiōe
act⁹ generet̄ habit⁹. Et ad h̄ faciēdū vltra cō
ſiliū apl̄i Col.iij.ſ.allegatū imitamur etiāz
in actib⁹ aplōz.c.xvij.ꝛ.xxvj.q.v.c.nō licet

Impera/
toꝛ inuo
cat nom̄
ieſu

Quod obſuabat impatoꝛ dicēs in.l.in noīe
dn̄i.C.de offi.pfec.pto.affri. In noīe dn̄i nr̄i
ieſu xp̄i ad oīa cōſilia:omneſq; act⁹ gerēdos
ſp pgredimur. Per ipm̄ em̄ iura impij ſuſce
pimus:p ipm̄ pacē cū perſis in eternū cōfir/
mauim⁹:p ipm̄ acerbiſſimos hoſtes ꝛ foꝛtiſ/
ſimos tyrānos deiecim⁹:p ipm̄ p multas dif/
ficultates ſupauim⁹:p ipm̄ ꝛ africā defende
re:ꝛ ſub nr̄o impio redigere nobis cōceſſum
eſt:p ipm̄ q̄ꝫ vt nr̄o moderamīe recte guber/
net̄ ꝛ firme cuſtodiat̄ cōfidim⁹.hec ille. Qui
etiā in aut.de armis.in pn̄.inq̄t. Magnū
deū ꝛ ſaluatoꝛē nr̄m ieſum xp̄m ꝛ ei⁹ auxiliū
inuocātes ſtudem⁹ oēs nr̄os ſubiectos quoꝝ
regimen ɔceſſit nob de⁹ illeſos ꝛ ſine calūnia
cuſtodire ꝛc. Ratiōnē aūt q̄re debem⁹ freq̄nt̄

Semp
noīet no
mē Jeſu

inuocare nomē dn̄i aſſignat ſctūs Bernar/
din⁹ vbi.ſ.dicēs. Ex hoc em̄ mēs imbuta at
q̄ꝫ habituata ſancto noīe ieſu xp̄i i oī ſubita/
neo caſu atq̄ꝫ inſtāti piculo eructabit v̄bū bo
nū atq̄ꝫ inuocabit nomē dn̄i noſtri ieſu xp̄i:
ipo dn̄o teſte q̄ Mat.xij.ait. Bon⁹ homo de
bono theſauro coꝛdis ſui pfert bona. Sicut
expientia docēte videm⁹ q̄ q̄ nomen diaboli
aut blaſphemias ex conſuetudine frequētat
occurrēte repētino ac periculoſo caſu idipm̄
euomit:dicente dn̄o vbi.ſ. Mal⁹ hō de ma
lo theſauro coꝛdis ſui pfert mala.q꜡ ex abū/
dātia coꝛdis os loquit̄. Ex habitu igit̄ abun
dātꝫ theſauri noīs dn̄i iħu mēs i repētino pe
riculo inuocās nomē ei⁹ i adiutoꝛiū:ſentiet ſi/
bi ſtatim iħm eſſe pn̄tē:ſcptura teſte:q̄ Exo.
xx.c.ait. In oī loco i quo fuerit mēoꝛia noīs

mei veniā ad te. Hinc i pſona hmōi pphēta
inq̄t. Tribulatōꝫ ꝛ doloꝛē iueni ꝛ nomē dn̄i
inuocaui.ꝛ iteꝝ dicit. Dirupiſti dn̄e vincu/
la mea:tibi ſacrificabo hoſtiā laudis:ꝛ nomē
dn̄i inuocabo. Hec ille. Brūs q̄ꝫ frat̄ Mi/
chael de carcano in ſuo q̄drageſimali de fide
in ſmone.viij.natiuitatꝫ inq̄t. Lege ſcriptu
rā ſacrā:ꝛ i tota ſaliua euāgelica nō iuenies
inuocātes hoc nomē accepiſſe repulſam. Au
diui etiā q̄ꝫplīmos enarrātes in multꝫ picul̄
ſiue equitādo ſiue itinerādo ſiue p mare eū/
do ſiue cadēdo in hui⁹ noīs inuocatōe illeſos
euaſiſſe. Deficiet eī mihi tps enarrare q̄tiēs
a magnis piculis memī me p inuocatōꝫ hui⁹
noīs liberatū. Qn̄ ḡ lectū intratis in nomīe
ieſu.qn̄ cōeditis aut bibitis in noīe ieſu:qn̄
equū aſcēditis aut deſcēditis in noīe ieſu:qn̄
aliq̄d op⁹ inchoatis ꝛ qn̄ relinq̄tis in nomīe
ieſu:qn̄ loqui īcipitꝫ i noīe ieſu facite.ꝛ ſic in
oībus liberi eritis.hec ille. Vn̄ pſ.inq̄t pſ.ix.
Sperent in te q̄ nouerūt nomē tuū:qm̄ nō
dereliquiſti querētes te dn̄e.ꝛ pſ.xliij.iterū
dicit. Exurge dn̄e adiuua nos:ꝛ libera nos
ppt̄ nomē tuū. Ipm̄ em̄ eſt illud nomē de q̄
dicit̄ Exo.xv. Omnipotēs nomē eius. Ideo
idē pſ.dicebat pſ.cxxiij. Adiutoꝛiū nr̄m in
noīe dn̄i:q̄ fecit celū ꝛ terrā. ¶ Decimaſepti/
ma excellētia dicit̄ curatiōis. Per hoc em̄ no k
men infirmitates ſanant̄ ꝛ multa miracula
fiūt. Vn̄ Petrus rauen̄.ait. Hoc eſt nomē

Mira/
cula fiūt
p nomē
ieſu

q̄d dedit cecis viſum:ſurdis auditū:claudis
curſum:ſermonē mutis:vitā moꝛtuis:totā/
q̄ꝫ diaboli poteſtatē de obſeſſis coꝛpibus effu
gauit. Hec ille. Pꝛoinde Albꝛi.de roſate in
ſuo lectionario i v̄bo Jeſus:dicit. Nomē ie
ſu ē nō ſolū miſeroꝝ refugiū:ꝛ lugētiū ac me
ſtoꝝ ſolatiū:ſꝫ etiā infirmoꝝ remediū.videt̄
em̄ eē q̄ſi tyriaca:de q̄ dic Auicēna.ij.canōis
q̄ eſt ſblimioꝛ oīꝫ medicinaꝝ:ꝛ melioꝛ eaꝝ p
pter ſui mltitudinē iuuamēti.ꝛ addit q̄ illē
q̄ vtit̄ tyriaca tpe ſanitatꝫ nō nocēt venena:ꝛ
fit ſecur⁹ ab egritudib⁹ peſtilētie. Et reuera
h̄ nomē iħu nō ſolū ɔ̄ mala pn̄tia expellenda
valet:ſꝫ etiā ɔ̄ futura repellēda:ꝛ vniūſalit̄ ɔ̄
oīa. Hec Albꝛi.vbi.ſ. Et iō ſi q̄ infirmitas
tibi vel tuis occurrit nō ſpreto remedio na/
turali recurre ad inuocatiōeꝫ ieſu. Sepe q̄dē
cōtingit q̄ nō pn̄t remedia naturalia adhibe
ri vel ppt̄ eoꝝ carētiā:aut ppt̄ moꝛbi et infir
mitatꝫ ignoꝛātiā:ſeu q꜡ eſt q̄ſi irremediabile
malū.ppt̄ q̄d recurrēdū eſt ad remediū q̄d
fidelib⁹ ſuis Mar.vl.reliq̄t de⁹ ſup terrā di.
Signa aūt eos qui crediderit hec ſequētur
in noīe meo demonia eijciēt:līguis loq̄nt̄ no

nis:ſerpẽtes tollẽt:⁊ ſi mortiferũ qd biberint
nõ eis nocebit:ſup egros manꝰ iponẽt ⁊ bene
habebũt. Nec recurrẽdũ eſt ad fatuas ⁊ iſa-
nas ⁊ oĩno erroneas incãtatões quorũdã q̃
credũt ſe inuocare nomẽ dñi:⁊ inuocãt nomen
diaboli in incantatiõibꝫ ſuis:eo ꝙ ſepe noĩa
ignota ibi ponunt̃:atq; ſepe mẽdacia interpo
nunt̃.lʒ ſepiꝰ Pater nr̃ ⁊ Aue maria ad ope
rimentũ malicie dicat̃:⁊ ꝯ̃uis aliq̃n liberari
videant̃ aliq̃ hmõi incãtatiõibꝫ.tñ ꝑmittẽte
iudicio dei.demon ipſe qui ex ꝯ̃ſutia ſua fec̃
hoiem vel puerũ egrotari:eo inuocato ꝑ im-
piam incantationẽ auferẽs ipam infirmita-
tem ⁊ languorẽ:infligit ꝑ infidelitatẽ et erro
rem culpã mortalẽ in corde. Proinde ꝓphe
ta pš.xxxix.hoc ꝓuidẽs ait. Beatꝰ vir cuiꝰ ẽ
nomẽ dñi ſpes eiꝰ:⁊ nõ reſpexit in vanitates
⁊ inſanias falſas. De pluribꝫ aũt relatiõe fi-
dedigna teſtimonio noſtris tꝑibꝫ audiuimꝰ
qui iuxta verbũ dñi ſup egrotãtes manu im
poſita ad inuocationẽ huiꝰ glioſi nomis libe-
rati ſunt. Nam ſicut effuſum vnguentũ mi
niſtrat gratiã ſanitatis in corꝑibꝫ:ſic nomẽ
Jeſu dat ſalutis gratiã animabꝫ ſimul ⁊ cor
poribꝫ.vñ pš.cv.ꝓpheta ait. Sanauit eos
ꝓpter nomẽ ſuũ:vt notã faceret populꝰ potẽ
tiam ſuã. Et quod mirabiliꝰ eſt:etiã pecca-
tores infideles ad inuocationẽ nomis ieſu fe
ciſſe miracula et ſanaſſe infirmos manifeſte
cõprobat̃. Vñ de beato Dionyſio ariopagi-
ta legit̃ ꝙ cũ adhuc gentilis exñs diſputaret
athenis cũ Paulo:quadã vice cecꝰ quidã a
natiuitate trãſibat per viã.quẽ vidẽs Dio-
nyſius ait paulo. Si vis vt credã que predi
cas de ieſu nazareno quẽ aſſeris eſſe filiũ dei
dic huic ceco vt in noĩe eiꝰ videat.⁊ ſi illumi
natus fuerit ad inuocationẽ ipſius:credã illi
Sed ne vtaris verbis magicis:ego ꝑſcribã
tibi formã verborũ.dic ĝ ſic. O cece:in nomi-
ne ieſu xp̄i nati de virgine crucifixi ⁊ mortui
q̃ reſurrexit ⁊ aſcendit in celũ:vide. Reſpon
dit aũt paulus. Hoc eſt minimũ ⁊ facillimũ
ꝟtuti noĩs dñi nr̃i ieſu xp̄i.ſed vt omis ſuſpi
cio mali de medio tollat̃:volo ꝙ tu eadẽ ver-
ba ꝓferas. Cum ergo dionyſiꝰ predicta ꝟba
dixiſſet illi ceco:ſtatim ꝑfectiſſime illumina-
tus eſt.⁊ dionyſius credidit in dñm noſtrũ
ieſum xp̄m. Multa quoq; alia exempla ad
ducere poſſumꝰ:que cauſa breuitatꝫ omitto
Sicut eſt de illo claudo ex vtero matris ſue
qui ſtabat ad portã templi hieroſolymitani
mendicãs.quẽ (vt habet̃ Actuũ.iij.) erexit ⁊
ꝑfecte liberauit Petrus in noĩe dñi noſtri ie
ſu xp̄i:dum ei dixit. In noĩe ieſu chriſti ſur-
ge ⁊ ambula.⁊ cõfeſtim ſurrexit ⁊ ãbulauit.
¶ Unũ mirabile exẽplũ referã qd mihi retu
lit pater frater Bartholomeꝰ de porꝫ dicẽs
ꝙ cũ quadã vice eſſet cũ beato fratre Jacobo
de marchia ordinis nr̃i:⁊ tranſiret ꝓpe domũ
cuiuſdã nobilis q̃ egrotabat ĩfirmitate ma-
xima:deuicti precibꝫ cognatorũ ipſius infirmi
intrauerũt domũ eiꝰ.quos cũ infirmꝰ vidiſ
ſet rogauit ipm beatũ fratrem iacobũ:vt illi
daret bñdictionẽ ſuã. Cũ ĝ ipm bñdixiſſet ĩ
noĩe ieſu:ille infirmꝰ ſtatĩ ſurrexit ſanꝰ. ¶ De L
cimaoctaua excellẽtia huiꝰ mirabilis nomis
dicit̃ glorificatiõis. De qua inq̃t ꝓpha pš.v
Gloriabunt̃ in te omẽs q̃ diligũt nomẽ tuũ
Qui vult ergo de hoſtibꝫ victoriã reportare
⁊ in cunctis actibꝫ ſuis honorabilit̃ euadere
debet deuote hoc ſacratiſſimũ nomẽ inuocare
¶ Decimanona excellẽtia dr̃ ſociatiõis. Cũ
illis eñi morat̃ ⁊ familiariter ſtat dñs noſter
ieſus xp̄s q̃ in deuotiõe ſui noĩs ꝑſeuerãt.vñ
Mat.xviij.ipſe ait. Ubicũq; fuerit duo vel
tres ꝯgregati in noĩe meo:ibi ſum ego ĩ me-
dio eorũ.trãſſumptiue in.c.cũ ſcriptura.j.q.j
¶ Uiceſima excellẽtia dicit̃ conſolatiõis.de M
qua inquit Hugo de ſancto victore ĩ quodã Nomen
ſmone. Jeſus nomen dulce:nomẽ delectabi- ieſu cõſo
le:nomẽq; valde cõfortãs peccatorẽ. De hac latoriũ
etiã dicit ſanctꝰ Bernardinꝰ vbi.ſ. Tãta eſt
ꝯſolatio aĩe que letat̃ in xp̄o ieſu:vt pauꝑtas
ꝓ diuitijs:aſperitas ꝓ delicijs:⁊ vilitas pro
honoribꝫ reputet̃:cunctaq; ſupplicia ꝓ noĩe
eiꝰ illi dulcia fiant.vnde plus ei cathena pla
cet q̃ʒ regius honor aut corona. Propter hoc
eñi vt dicit̃ Act.v. Ibãt apoſtoli gaudẽtes
a cõſpectu cõſilij:quoniã digni habiti ſunt
pro noĩe Jeſu contumeliã pati. Igit̃ ſi men-
tem tuam triſticie caligo demergit:ſi grauis
ĩmineat ac procelloſa tempeſtas:ſi pernicio-
ſus ingeſſerit ſe turbo ventorũ:ſi maria ter-
rificum mugitũ ⁊ horrendum depromant:
ſi cõtrariãtur litora maris:⁊ nauicula quo-
q; fluctibus impleatur:ieſum inuoca:qui in
nauibus dormire putat̃:ipſum qui nec dor
mit nec dormitat:⁊ plena fide dic ei. Exurge
domine ieſu:quare obdormis dñe vel es ſi-
milis dormiẽti? Exurgens eñi ꝓculdubio ie
ſus vento cõminabit̃:⁊ dicet mari. Tace.et
obmuteſcet:ventiq; confugiẽt:⁊ cõplanabũ
tur tumide vnde fluctuũ:⁊ colles equalitatꝫ
ꝓprie terminos nõ excedẽt:procella conuer-
tetur in aurã:⁊ tempeſtas cõmutabit̃ in ſere-
num. Sed hi q̃ (vt dicit̃ Prouer.ij.) letant̃
cũ malefecerint ⁊ exultãt ĩ rebꝫ peſſimis.hec
de noĩe ieſu xp̄i ſentire nõ pñt. Ratio eſt aũt

quia delectatio eſt ꝯiūctio ꝯuenietis cū cōue
niente. Qꝛ em̄ Jeſus eſt par q̄ exupat omnē
ſenſum: non ſapit ſupbo q̄ ſemꝑ iurgia que/
rit: quia eſt mūdicia ſūma. Nō ſapit luxuri
oſo qui ſp mēte ꝛ corpe q̄rit in luxuria dele/
ctari velut ſus in volutabro luti. Et quia eſt
ſūma liberalitas nō ſapit auaro: q̄ affectu tē/
poraliū ꝛ īſatiabili deſiderio ꝯcupiſcentie fla
grat. Et qꝛ eſt ſūme mitis: nō ſapit viro tur
bulēto ꝛ iracūdo. Et qꝛ ē ſūma leticia ꝛ hila
ritas ſempiťna: nō ſapit accidioſo ꝛ ſpiritui
triſti: q̄ deſiccat oīm ꝟtutū oſſa. Qꝛ ꝟo ē cha/
ritas ꝯſūmata: nō ſapit ingluuiei dedito cuiꝰ
deꝰ vēter eſt. Sapit em̄ aīe mūde: aīe ſancte:
aīe charitate feruide: qꝛ talis cū ꝓpheta dice
re pōt. Ego aūt in dn̄o gaudebo ꝛ exultabo
in deo ieſu meo. Hec ſanctus Bernardinꝰ.
Jō Pſ. inq̄t pſ. ix. Letabor ꝛ exultabo in te:
pſallā noi tuo altiſſime. ꝛ pſ. cxxxv. etiā ait.
Laudate dn̄m qm̄ bonꝰ: pſallite noi eiꝰ qm̄
ſuaue. ¶ Uiceſimapma excellentia dicit̄ illu/
minatiōis. de qua ſanctus Bernardinꝰ vbi
ſup̄ ait. Jllumināt intellectꝰ ad deuotā inuo
catiōnē nois ieſu xp̄i. qꝛ vt ſcribit̄ Zach. vj.
Oriēs nomē eius. i. veluti ſol radiās huma
nā mentē. Sicut em̄ ſol iſte materialꝭ diffun
dens radios ſuos oſtēdit om̄ia q̄ in mundo
ſunt ꝛ materialē exhibet claritatem: ſic ſolare
nomē ieſu mētes irradiat vt videāt ea q̄ ſūt
in deo ſꝫm ꝑſpicuā veritatē. Nō em̄ illumiāt
hoc nomē in ſupficie tm̄: ſed in medullis ſen
ſuū claritateq̄ʒ rationū ꝛ veritate ſentētiaꝝ.
Un̄ i ꝑncipio apocalipſis habet̄. Apocalipſ
ieſu xp̄i quā dedit illi dn̄s facere palā ſeruis
ſuis. Apocalipſis em̄ reuelatio iterptat̄: q̄ ꝑ
ieſum xp̄m facta eſt. vn̄ Joh. ix. c. cecus illu/
minatꝰ myſtice ait. Jlle q̄ dꝛ ieſus lutū fecit
ꝛ vnxit oculos meos: ꝛ dixit mihi. Uade ad
natatoria ſiloe ꝛ laua. ꝛ abij et laui: et vidi.
Uiſio em̄ ptinet ad cognitionē: vnctio vero
ad delectationē. Nouimꝰ eī dici ꝙ ſi q̄s oleū
in ore tenuerit: ꝛ ad aq̄ꝝ ꝑfunda deſcendēs
illud exufflauerit: reddit aque ſupficiem cla
riorē: ꝛ abſcōdita ꝑducit in lucē. Jn tenebꝛ
vſq̄ʒ huc ſumꝰ: caligat noſter oculus: ceſpitat
greſſus. nō recipimꝰ viſum niſi ieſus ſue re/
fulgētie luīe radioſo notū faciat in cordibus
noſtris lumē ſuū. Lumen eſt em̄ nomē ieſu
qd̄ ethere cordis nr̄i myſtica reſerat. ſicut lu
mē ſolis materialis manifeſtat. Un̄. Bern̄.
Nōne huiꝰ nois luce deꝰ vocauit nos in ad/
mirabile lumē ſuū? Jn hoc ſiquidē libro illi
patres antiqui ꝑ meditationē ꝛ cōtēplatiōꝫ
ſic ſtudebant ꝙ diuinis myſterijs erudititi: lit

N
Nomen
ihus illu
minat in
tellectū

teris mortuis ꝛ palpātibus nō egebāt. Tu
ꝟo quāto magis a terra ſubtraheris: ꝛ ad al
ta te ſubtollis: ꝛ ad ieſum conuertis intuitū
mētis: tāto magis recipis veꝝ lumē. Nā vt
dꝛ Matth. xvij. apl̄i ad montis ſupcaliū iā
aſſumpti ꝛ in mōtis ſpēcula cōſtituti leuan/
tes oculos neminē viderūt niſi ſolū ieſum. ꝓ/
pter hoc em̄ erat i gl'ia ppl'a iudeoꝝ. Qꝛ no/
tus in iudea deꝰ: in iſrl' magnū nomē eiꝰ. nūc
ꝟo qꝛ ꝑdiderūt ihm̄: cecitas ꝑſeuerat in eis.
Hec ille. ¶ Uiceſima ſcd'a excellētia dꝛ inflā
matiōis. quā ponit ſctūs pater meꝰ Bernar
dinꝰ. q̄ nois huiꝰ fuit ſinglariſſimꝰ ꝑdicator
Un̄ etiā ad hoc oſtēdēdū deꝰ trāſtulit eū de
hoc mundo ad celū. qn̄ in choro fratrū cane
batur in vigilia aſcēſiōis illa antiphona ad
Magnificat. Pater manifeſtaui nomē tu/
um hoībꝫ: nūc ꝟo ad te venio. Dicit em̄ ꝑdi/
ctus ſctūs vbi. ſ. Aliā grām ſperare debet aīa
in noīe regꝭ ieſu. q̄ noīat̄ inflāmatiōis. ſꝫm eſt
Bern̄. ꝑ nomē dn̄i venit̄ ad rem nois. qꝛ ꝑ
cognitiōꝫ ſui nois venit̄ ad dilectiōꝫ ꝛ frui/
tionē numīs. Hinc pſ. ait. Cōfitebor nomī
tuo dn̄e: qm̄ bonū eſt. Sup q̄ Aug. inquit.
Nomē dn̄i bonū eſt: qꝛ ip̄m bonū eſt quo bo
ni ſumus vt ip̄m diligamꝰ ꝛ totū cor ponā/
mus ad eum amandū ꝛ laudandū. Hec ille
¶ Uiceſimatertia excellentia dicit̄ roborati/
onis. De qua idē ſanctus Bernardinus in
quit vbi. ſ. Aliā quoq̄ʒ gratiā in noīe Jeſu
anima ſperare debet: que dicit̄ roboratiōis.
Roborat̄ em̄ ſpūs in ꝟtute huiꝰ nois ad oīa
aſꝑa ꝑferenda. Jn cuiꝰ myſteriū Actuū. xxj.
ꝓpheta Agabus tulit zonam Pauli: et alli/
gans ſibi pedes ꝛ manꝰ dixit. Hoc dicit ſpi/
ritusſctūs. virū cuiꝰ zona hec eſt ſic alligabūt
iudei ꝛ tradunt in manus gentiū. Reſpon/
dit aūt Paulꝰ ꝛ dixit. Nō ſolū alligari ſꝫ ꝛ
mori in hierl'm paratꝰ ſum ꝑ nomie dn̄i ih̄u
xp̄i. Ecce cohortis humane Centurio ꝛ dux
xpiane militie nō fractꝰ periculo: nō ſupera/
tus prelio: virtute dimicās nō furore: nō ce/
dit gladijs ſꝫ magis hoſtibus dat pauorem
ſic deſpicit vniuerſa ſupplicia: ſicut ſolet her/
ba putrefacta cōtēni. ꝛ ſicut adamas ferri de
ſpicit ſectionē. minas ꝛ verba tyrānoꝝ ludū
quēdā extimat pueroꝝ: qm̄ ꝑmiū erat ei diſ
ſolui ꝛ eſſe cū xp̄o. Stās igit̄ miles inuictus
depoſitoq̄ʒ aīe ꝛ corporis torpore fragilitatē
noſtrā conſolidat ꝛ ꝓuocat ꝑ nomie ieſu ad
viriliter dimicādum: ſui ducis exemplo de
victoria iam ſecuri. qui ad Rom. viij. inq̄t.
Certꝰ ſum qꝛ neq̄ʒ mors neq̄ʒ vita neq̄ʒ crea
tura aliq̄ poterit nos ſepare a charitate dei q̄

N

P
Nomen
Jeſu ro/
borat

eſt i xpo ihu dño nro. Hic eſt equ⁹ q̃ terrã vn
gula fodit:exulat audacter:in occurſum per
git armatiſ:ↄtẽnit pauorẽ:ñ metuit vulnera
nõ diſcrimia:neqꝫ ſãguinẽ neqꝫ morte. Ala/
cri ac ſecuro corde picula ſubit armat⁹ nomi
ne Jeſu xpi. Si ti ardore nois Jeſu flagra/
bat in corde illi⁹ puſill⁹ grex duodenari⁹ eccl'e
pmitiue. Vñ ṽtute illi⁹ tot vicit ꝛ fregit ge/
nera beſtiaꝝ q̃t iugo nois ihu xpi ſbdidit dif
ferẽtias nationũ. Vere bellatores icliti:q̃ fle
cti nõ poterãt:ſꝫ occidi:phibẽtes teſtimoniũ
ṽbo dei:teſtimoniũ.ſ.ieſu xpi cũ ppha dicen
tes. In noie tuo ſpernem⁹ inſurgẽtes in nob
Hec ille. Debem⁹ ḡ eẽ ↄſtãtes in oibꝫ adũſi/
tatibꝫ tolerãdis:dicentes cũ ppha pſ.xxxij.
In noie ſctõ ei⁹ ſperauim⁹. ¶ Vigeſimãquar
tã excellẽtiã ponit beat⁹ frater Michael de
Carchano vbi.ſ.que dicit refrigeratiõis:et
eſt q̃ſi idẽ cũ pcedẽti. Ait aũt ſic. Dico igit ꝙ
hoc nomẽ Jeſu eſt refrigeriũ patiẽtibꝫ.q̃uis
eñ dñs ſeruos ſuos in tentatõe ſuccumbere
nõ pmittat:nihilomin⁹ pmittit eos ſuſtine/
re afflictiões:ſed deſperandũ nõ eſt:nec obli
uiſcendũ tũc nois dulcis Jeſu:ſed tũc maxie
inuocãdũ. Proinde ↄſolãdo patiẽtes Mat.
v.c.ipe dñs ait. Bti eritiſ cũ maledixerit vo
bis hoies:ꝛ pſecuti vos fuerint:ꝛ dixerit oẽ
malũ adũſum vos mentiẽtes ppter nomen
meũ. Gaudete ꝛ exultate:qm̃ merces veſtra
copioſa eſt in celis.imo mẽti inflãmate amo
ris ieſu inextimabilis leticia eſt p noie ei⁹ pa
ti ſolũ ex inebriatione ſui amoris ꝛ appetitu
ſſitudinis cordis eius:nullo alio pmio expe/
ctato. Nõne ſepius eſt gaudiũ homini pati
p amico mortali:etiã cũ neſcit illo p quo ta/
lis paſſio ſuſtinet:q̃to magis p dño imor/
tali Jeſu xpo:qui tanta p nobis paſſus eſt:
Ideo Aug⁹.inq̃t. Dat magnã audaciã no/
men dñi ſcriptũ in cordibꝫ iuſtoꝝ ↄtra ipetũ
maloꝝ:vt patiẽter tolerẽt ꝛ prudẽter euitẽt.
Vñ btã Agatha iudici ſibi tormẽta aſpera
cõminãti inuicto animo rñdit dicẽs. Si fe
ras mihi pmittas:audito xpi nomie mãſue/
ſcunt.ſi ignẽ adhibueris:rorẽ ſaluificũ mihi
de celo ãgeli miſtrabũt. Propt ṽtutẽ eñ hu/
ius ſcti nois martyres i tormẽtis oibꝫ triũ
phabãt:dicẽtes cũ ppha. Adiutoriũ noſtrũ
in noie dñi ꝛc. Nec mirũ ſi cum tãto gaudio
tãta martyres ſuſtinuerũt.qꝛ ipe erat q̃ i eis
oia ſupportabat.ſicut aplus ad Phil'.ij.ait
Opat in nob velle ꝛ pficere p bona volũtate
Vñ ꝛ Apoc.ij.c.aic patiẽti ppter nomẽ ſuũ
dñs dt. Patiẽtiã habes ꝛ ſuſtinuiſti ppt no
men meũ:ꝛ nõ defeciſti. Jlle nẽpe ppt nomẽ
dñi ieſu ſuſtinet q̃ paſſiõe ſua glificat nomẽ
xpi:ꝛ nõ ppt nepharia opa ſꝫ ppt ſacra ṽtu
tũ iſtituta xpiane religiõis pſecutões ſuſtiet
patiẽter.ſicut btũs Petr⁹ ſue.j.canõice.c.iiij
inq̃t. Nemo vꝛm patiat q̃ſi fur vel homici/
da aut maledic⁹ aut alienorũ appetitor. Si
aũt vt xpian⁹ nõ erubeſcat.glificet aũt nomẽ
dñi iuſto noie.hec ille. Nos ṽo hui⁹ excellẽ
tie poſſum⁹ dare exẽplũ de btõ Ignacio epo
anthiocheno.q̃ duct⁹ romã ꝛ a traiano impe
ratore exhortat⁹ vt negaret dñm ieſum xpꝫ
rñdit ꝙ h̃ facere nõ poterat:qꝛ hẽbat nomen
ei⁹ ſcptũ in corde ſuo. Vñ cũ fuiſſet martyri
zat⁹ extractũ fuit cor ei⁹ a corpe:ꝛ iuẽtũ fuit
nomẽ ieſu ſcptũ i eo lrĩs aureis ꝛ in q̃ſcũqꝫ p
tes diuidebat ſp iueniebat hoc melliſluũ no/
mẽ lrĩs ipis aureis iſcptũ. ¶ Vigeſimaq̃nta
excellẽtia dr refrenatiõis.ſ.malaꝝ cogitatio/
nũ.vñ ſctũs Bernardin⁹ vbi.ſ.ait. Scim⁹
ꝙ ipoſſibile eſt mẽtẽ diũſis cogitatiõibꝫ non
pulſari:ſꝫ in nob eſt ppt maximã cogitatio/
nũ diũſitatẽ ſb diſciplie regula reformari.ſi
eñ mẽori nomẽ ieſu tenuerim⁹ mẽte iã pene
ſpũales effecti:tã faciliter noxia nõ euagabi/
mur cogitatiõe. Sẽp eſt ḡ de tãti ſuauitate
nois aliq̃d mẽorie cõmẽdandũ:qđ rumina/
tum iugiter paſcat auidi⁹ appetitũ. Et licet
ipum nomẽ ieſu ſub effectibꝫ varijs impme/
re memorie valeam⁹.ſcio ꝙ multũ iuuat ꝛ ex
pedit ipm impmere ſub triũphali titulo ꝛ be
neficio paſſiõis:vt iuxta apl'm ad Heb.xij.
Aſpiciam⁹ in autorẽ fidei ꝛ ↄſũmatorẽ ihm
q̃ ppoſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucẽ ↄfuſio
ne ↄtẽpta. Saltẽ igit aliq̃ die hora recogite
mus dñice paſſiõis iſignia ad fruẽdũ ſuauit
in cõſcia:recolẽdũqꝫ fidelit in mẽoria:et pſe/
quẽdũ firmit i actiõis iduſtria. Tãte eñ pie
tatiſ exhibitẽ ſatiſ ẽ ipiũ obliuiſci:cũ pegrinã/
tis atqꝫ recedẽtiſ amici pñtiã ſb memoria cu/
iuſdã teneam⁹ ſigni.hec ille. Ad h̃ aũt pagẽ/
dũ nos hortat ipſe dñs Cañ.viij.di. Pone
me vt ſignaculũ ſup cor tuũ.ꝛ Ber.ſup cañ.
dr. Nomẽ ieſu ſp tibi in ſinu ſit:ſp in manu
q̃ tui oẽs i ihm ꝛ ſenſus dirigant ꝛ act⁹. Ni
hil ei ita exercitatos repat ſenſus:ṽtutes ro/
borat:vegetat bonos mores atqꝫ honeſtos:
caſtaſqꝫ fouet affectões. Si eñ p mẽtiſ pigri
ciã atqꝫ torporẽ ſedes:ſanat te ihs:hẽs eñ in
noie ihu vñ act⁹ tuos vl' prauos corrigas vl'
minus pfectos adimpleas. Itẽ vñ tuos ſen/
ſus aut ſerues vt nõ corrũpant:aut ſi corrũ/
pant ſanes. Btũs q̃ꝫ frater Michael de car
chano vbi.ſ.ait. Frequentius factis experi/
mur dilectiſſimi i nobis ꝙ ſubito replemur

N.
Nomen ieſu refrigerat

R.
Refrenat malas cogitatiões

tedio ⁊ lāguore: meſticieq; pōdere p̄mimur:
⁊ aridi reddimur. horret ceſa: lectio diſplic;
vagaꝫ anim⁹: tepoꝛ ⁊ rigoꝛ i toto ſentiunꝫ af/
fecta: q̄ſtūcūq; ꝓlongeꝫ oꝛō: magis tepidita/
te grauaꝫ q; ſuauitatis dulcedine cōdiaꝫ. nec
regni deſiderio: nec gehenne ſupplicio. Sō/
nus iſte letargic⁹ aut ſoluiꝫ aut fugaꝫ. ſ; ſctō
modico t̄pis interuallo ex intimo coꝛdis affe
ctu inuocato ieſu ſolitarij reſidem⁹. ſubitq;
alacritas gaudij tam īmēſi: quod nec ligua
loquiꝫ: nec vocabuli oꝛatiōe p̄ferꝫ. vn̄ Johis
xj. Cū nō aderat ieſus: moriꝫ Lazar⁹: meſti
cia repleꝫ dom⁹. ſed ecce ieſus domū ingrediꝫ
ſoroꝛes plenas meſticia ex ſua p̄n̄tia cōſolaꝫ
lazarūſq; reſuſcitaꝫ. Debet igiꝫ q̄cūq; fidelis
nomē ieſu ſp̄ in coꝛde gerere. Ait em̄ Bern.
ſup Can̄. Qui ſequunꝫ agnū debent habere
nomē ei⁹ ⁊ nome p̄ris ei⁹ ſcp̄tū in frontib; ſu
is. Sicut em̄ radix arboꝝ q̄to magis figiꝫ
in ꝓfundo tanto eius fruct⁹ amplius expan
ditur in excelſo. ſic nomen Jeſu in itimo coꝛ
dis fixum atq; ſolidius radicatū euenire fa/
S
Nomen Jhu ē de/ſiderabi/le
cit abundātius ⁊ vberi⁹ inundātiā gratiaꝝ.
Hec beatus Michael vbi ſupra. ¶ Viceſi/
maſexta excellētia diciꝫ deſideratōnis. De q̄
ſanctus Bernardin⁹ vbi. ſ̄. ait. Nomen re
gis ieſu eſt deſiderabile. niſi em̄ deſideriū in
aīa ꝓuocaret: Iſa. xxvj. c. nō affirmaret di/
cens. Dn̄e nomē tuū memoꝛiale in deſiderio
aīe. Hec ille. Qui etiā ibidē exponens illud
Iſa. xij. Haurietꝭ aquas i gaudio de fontib⁹
ſaluatoꝛis. inq̄t. De tuo noīe dulciſſime ieſu
xp̄e vbertate ſupirrigua funduntꝫ aque copi
oſiſſime ſalutares: que nō ſolū ſitim tēperāt
pectōꝝ. ſed magis ꝓuocāt deſideriū ⁊ eſtuare
faciūt ad fruitionē dilecti donec iuenerit qd̄
req̄rit. Hec ille. Et pp̄ hāc cām ap̄li bapti/
zabāt oēs q̄ cōuertebanꝫ ad fidē in noīe dn̄i
ieſu: vt habeꝫ Act. ij. ⁊ x. c. Quod ꝑagebant
ad inducēdū oēs ad amoꝛē ⁊ deuotiōꝫ hui⁹
ſctiſſimi noīs. De ip̄o etiā vbiq; p̄dicabant.
vn̄ beat⁹ Johes euāgeliſta dicebat ꝓconſuli
Nec xp̄m dn̄m meū negabo: nec a p̄dicatiōe
noīs ei⁹ quieſcā donec cōſūmē curſum miſte
rij quod ſuſcepi. ¶ Viceſima ſeptima excellē
T
Eſt dele/ctabile
tia dꝛ delectatiōis. De qua loquiꝫ ſctūs Ber
nardin⁹ vbi. ſ̄. di. Nomē ieſu eſt delectabile:
q̄s em̄ ignoꝛat ꝙ ſi deſideriū i noīe ieſu ipleaꝫ
delectat aīam: ꝓpterea ait Ps. Pſallite nomi
ei⁹ q̄m ſuaue. Tāta eſt em̄ ſuauitas noīs Je
ſu xp̄i qua p̄ interni guſt⁹ expientiā palatū
coꝛdis afficiꝫ: ꝙ oꝛis labijs nō p̄fertur. vnde
Apoc. ij. ſcp̄tū eſt. Vincenti dabo māna ab
ſconditū: ⁊ nomen nouū ſcp̄tū qd̄ nemo ſcit
niſi q̄ accipit. Māna q̄ppe abſcōditū Jeſus
eſt: q̄ penitētes ⁊ agonizātes in ſolitudīe mū
di ⁊ i certamine carnis ſuauitate ſua reficit
⁊ oblectat. Nomē autē nouū ſcribiꝫ cū noīs
ieſu noticia ⁊ dulcedo interioꝛa penetrās la/
bijs coꝛdis infundiꝫ. qd̄ q̄dē p̄ ſolā expiētiā
guſt⁹ ſp̄ūalis agnoſciꝫ. q; v̄tute hui⁹ noīs ne
mo ſcit niſi q̄ accipit. hec ille. Jō Dauid ps.
lj. dicebat. Expectabo nomē tuū q̄m bonū eſt
in ꝯſpectu ſctōꝝ tuoꝝ. Et de electꝭ dꝛ ps. xliiij
Memoꝛes erūt noīs tui dn̄e i omi genera/
tiōe ⁊ generatiōeꝫ. ſ. in vita eterna: iuꝫ illud
ps. lxviij. Et q̄ diligūt nomē ei⁹ h̄itabūt i ea
Que oīa ꝯſiderās idē ꝓp̄ha dicebat ps. cij.
Bn̄dic aīa mea dn̄o: ⁊ oīa q̄ itra me ſūt noī
ſctō ei⁹. ⁊ loquēs deo iterū dicebat. Cōfitea/
mur nomi ſctō tuo: ⁊ gl'iemur in laude tua.
V
Eſt ad/mirabile
¶ Vigeſimaoctaua excellētia dꝛ admiratōiſ
de q̄ Iſa. ix. dꝛ. Et vocabiꝫ nomē ei⁹ admira/
bil' ꝯſiliari⁹ ⁊c. Adeo ei admirabile ē h̄ nom
ꝙ de⁹ noluit illd̄ ml'tꝭ ātiq̄s p̄rib; r̄uelare. nā
Moyſi dicēti ſibi Exo. iij. Si dixerit mihi
filij iſrl' qd̄ nomē ē tuū: q̄d dicā eis: r̄ndit de
us. ſic dices illis. q̄ eſt miſit me ad vos. ꝓpt/
ea Salomō dicebat ꝓuer. iij. Qd̄ nomē eſt
ei⁹: ⁊ qd̄ nomē filij ei⁹ ſi noſti: q. d. eſt inſcru
tabile. Tāta ē em̄ claritas hui⁹ noīs vt p̄fe/
cte iueſtigari nō poſſit. vn̄. ſ. Bernardinus
vbi ſ̄. ait. Quātūcūq; p̄tēdas puriſſimā ocu
loꝝ aciē: ſi nō habueris p̄ grām oꝛgani ſani/
tatē: videre nō poterꝭ exceſſiuā iꝓpoꝛtiōa/
bilis luīs claritatē. Si em̄ in oꝛtu ſolis cū ef
fulget ſup emiſperiū nr̄m: claritatē radioꝝ ei⁹
neq̄s aſpicere: ſ; reuberarꝭ luīe oꝛiētꝭ: quō ſol'
iuſticie ſplēdoꝛē vic; noīs ieſu p̄ vniūſa mū/
di climata rutilātis q̄s poterit ꝯp̄rehēdere?
Quappꝫ i h⁹ myſteriū Gen̄. xxxij. colluctā/
ti iacob dixit angel⁹ magni ꝯſilij ih̄s xp̄s: q̄d
q̄rꝭ nomē meū qd̄ ē mirabile: ſtupet celū: tre/
mūt āgeli: creaꝫa nō ſuſtinet: natura n̄ ſufficē
rō nō agſcit icarnatiōis myſteriū ⁊ noīs ih̄u
incōp̄heſibile ſacrm̄. qd̄ pacē terrꝭ: gl'iam cel'
ſalutē p̄ditꝭ: vitā moꝛtuis iextimabili pieta/
te diſpēſat. Vere igiꝫ nomē mirabile qd̄ v̄tutibꝫ
mirificaꝫ ⁊ ſignis: qd̄ ſb̄ modio latere nō po
tuit ſ; ſupeffulſit. l; renitētibus gentib; ⁊ iu
deis: q; v̄tute magna reddebāt ap̄li teſtimo
niū reſurrectiōis dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. ⁊ grā mag̃
erat in oīb⁹ illis: Act. iiij. Lōgū em̄ eēt p̄ſeq̄
mirabilia ⁊ miracula q̄ i h̄ noīe facta ſunt tē
poꝛib⁹ nr̄is ⁊ q̄tidie fiunt: q̄ mēoꝛiā fallunt ⁊
ſermonē excedūt: ac in numerādis mirabili/
bus tāti noīs oīs lingua angelica vel huma
na reperiꝫ penit⁹ inequalis. vn̄ ꝓp̄heta vo/

lens nec valẽs explicare mirabilia ei⁹:q̃ſi ſb/
ſiſtẽs in illo noie:pedẽq3 retrahẽs ait pſ.viij
Dñe dñs nr̃ q3 admirabile eſt nomẽ tuũ in
vniuerſa terra.Nam in terra viuẽtiũ mira/
bilis ẽ hui⁹ nois glĩa.Et ĩ terra pegrinãtiũ
mirabil'ẽ hui⁹ nois gr̃a.⁊ in terra moriẽtiũ
mirabilis eſt hui⁹ nois iuſticia:vt iux̃ aplm
In noie Jeſu om̄e genu flectat̃ celeſtiũ terre/
ſtriũ ⁊ infernoꝝ ⁊ om̄is lingua ꝯfiteat̃.quia
dñs nr̃ ieſus xps in glĩa eſt dei p̃ris.Hec ille
Que oĩa ꝯfirmat ⁊ faciẽda approbat pphe/
ta pſ.cxliiij.dicẽs.Laudationẽ dñi loquet̃
os meũ:⁊ benedicat oĩs caro noi ſancto eius
in ſeculũ ⁊ in ſeculũ ſeculi.⁊ pſ.lxviij.iterũ
dicit.Laudabo nomẽ dei cũ cantico:⁊ ma/
gnificabo eũ in laude.⁊ pſ.lxxj.ait.Benedi
ctum nomẽ maieſtatis ei⁹ in eternũ:et reple
bit̃ maieſtate ei⁹ oĩs terra.⁊ pſ.lxxiiij.etiam
x ait.Confitebimur tibi de⁹:cõfitebimur ⁊ in/
Eſt excelſum nocabim⁹ nomẽ tuũ.¶ Uiceſimanona excel
lẽtia dicit̃ exaltatõis:de qua Jſa.xij.dr̃.Me
mẽtote q̃m excelſum eſt nomẽ ei⁹.Nullũ em̃
nomen ita magnificauit ⁊ exaltauit de⁹ ſicut
nomẽ dñi nr̃i ieſu xpi.Un̄ apl's ad Phil'.ij.
ait.De⁹ exaltauit illum ⁊ donauit illi nomẽ
qd̕ eſt ſup om̄e nomẽ.Et ideo optime faciet
eccl'ia inſtituẽdo pticulare feſtũ de triũphãti
noie Jeſu cũ ſpeciali officio ab vniũſis xpico
lis celebrãdũ.qd̕ q̇dẽ officiũ ego ipo dño ie/
y ſu adiuuãte cõpoſui.¶ Triceſima excellẽtia
dicit̃ deuotiõis.Nam nomen Jeſu eſt dulce
vnguentum meditãtib9:iuxta illud Cañ.j.
Unguẽtũ effuſum nomẽ tuũ.ideo adoleſcẽ/
tule dilexerẽt te nimis.Qd̕ exponẽs Orige/
nes ait.Planũ eſt ꝙ ad effuſionẽ olei ſequit̃
loci ĩpinguatio in q̃ facta eſt olei effuſio.ſic ẽ
necẽariũ vt in cordib9 fideliũ in quib9 fuerit
nomẽ dñi frequẽtatũ pinguis deuotio ſubſe
quat̃.que adoleſcẽtulas.i.nouas aĩas in pe/
nitẽtie labore ad currẽdũ poſt dilectũ arden
tiſſime excitet in amorẽ.Hec ille.Sanct⁹ q̃3
Bern̄.ſup Cañ.ſmõe.xv.inquit.Jeſu dul
cis memoria dans vera cordis gaudia:ſ3 ſu/
per mel ⁊ om̄ia dulcis eius p̄ñtia.Nil canit̃
ſuaui⁹:audit̃ nil iocũdius:nil cogitat̃ dulci⁹
q3 ieſus dei filius.Hec ille.Qui iteꝝ ait vbi
ſupra.Nõ tm̄ eſt lux nomẽ ieſu ſ3 cibus.An
nõ totiẽs cõfortaris quotiẽs ieſu recordarĩ?
Oleũ eſt nomẽ ieſu aridu ſq3 eſt oĩs aĩe cib9:
niſi hoc oleo condiat̃.O quãta dulcedo ſtil/
lare videt̃ ex labijs innocẽtis q̃ñ doct⁹ a deuo
ta m̄re nõ valens adhuc dicere p̄r nr̄:nec aue
maria:cũ reuerẽtia noiat nomẽ ieſu.Nã no
men ieſu mel eſt ĩ ore:⁊ melos in aure.Vocẽ

em̄ nomẽ de q̃ inq̃t dei fili⁹ Exo.vj.Nomen
meũ adonay nõ indicaui eis.ſ.indeuotĩ ⁊ p/
ſequẽtib9 nomẽ meũ.Quid g̃ dicem⁹ de qui Inuehit
buſdã religioſis de q̇b9 ſcp̄ſit btũs Bernar/ ꝯ inimi/
dinus epl'am manu ꝓpria cuidã reuerẽdiſſi cos nois
mo cardinali legato bononieñ.ſe lamẽtans xpi
valde ⁊ ꝯq̃rẽs ꝙ cũ ipe multis ſudorib9 no/
mẽ dñi ieſu p totã italiã diſcurrẽs feciſſet vt
dignũ erat ab oib9 venerari.ipi cõſtitutiões
q̃ſdã fecerũt pcipiẽtes cõfeſſorib9 ſuis ne ali
quẽ in ꝯfeſſiõe audirẽt q̇ h̄ gl'ioſum nomẽ in
domo ſua ſcp̄tũ l' depictũ teneret.⁊ qd̕ crude
li⁹ ⁊ abomĩabili⁹ eſt:cũ coꝝ ꝯuerſi ad q̃rẽdũ
panẽ pgerẽt:clamabãt ĩ plateis ⁊ ad portas
domoꝝ alta voce.Fora ieſu.Faciebãtq3 ſibi
portari ab eoꝝ nõ dicã deuotĩ ſ3 ꝯplicib9 oẽs
ih̄s ſcp̄tos ⁊ depictos ⁊ cũ maxio ieſu xpi dñi
nr̄i vitupio cõburebãt:in murĩ aũt depictos
ſeu ſculptos roſtrĩ ferreis deuaſtabãt.O tur
cis ⁊ ſaracenis peiores:o tigrib9 ⁊ feris oib9
crudeliores:vos eſtis illi de q̇b9 inq̇t Dauid
loquẽs deo pſ.lxxiij.Polluerũt tabernaculũ
nois tui.⁊ ibidẽ.Uſq3 q̃ de⁹ ĩpropabit inimi
cus:irritat adũſari⁹ nomẽ tuũ in finẽ.⁊ iteꝝ
Memor eſto hui⁹ inimic⁹ ĩpropauit dño:⁊
ppl's inſipiẽs incitauit nomẽ tuũ.De gl'ioſo
aũt Bernardino paupꝑtatĩ amatore ⁊ ſeq̄ci/
bus ei⁹ nomẽ dñi ieſu magnificãtib9 ⁊ defen
dẽtib9 pphetauit idẽ ppĥa in p̄dicto pſ.di.
Paup ⁊ inops laudabũt nomẽ tuũ.Cõtra
vos ꝓo rebelles huic ſctõ noi imp̄cat̃ deũ ⁊ ro
gat vt vos puniat pſ.lxxviij.di.Effunde irã
tuã in gẽtes q̃ te nõ nouerũt:⁊ in regna q̃ no
men tuũ nõ inuocauerũt.Trãſſumptiue.xxiij
q.v.§.hinc notandũ.O perditi ĩimici nois
ieſu.pfecto iſti faciũt ꝯ illd̕ p̄ceptũ dei Leui.
xix.Nõ pollues nomẽ dei tui.De talib⁹ ꝯq̄ri
tur dei fili⁹ di.Jſa.lij.Nomen meũ tota die
blaſphemat̃.ſ.ab ipis.de q̇b9 dici pt illd̕ Jſa
ie.lxiiij.Nõ ẽ q̇ inuocet nomẽ tuũ.Iſti em̄ vo
luerũt facere ſicut iudei diceñ.illd̕ Hiere.xj
Mittam⁹ lignũ ĩ panẽ ei⁹ ⁊ nomẽ ei⁹ ñ me
moret̃ ampli⁹.De talib9 dici pt illd̕ Act.iij.
Ignorãtes ih̄m crucifixerũt eũ.¶ Nos ꝓo de/
bem⁹ ſuare illd̕ Jſa.xij.Cõfitemi dño ⁊ inuo z
cate nomẽ ei⁹.Memẽtote q̃m excelſũ eſt no
mẽ ei⁹.Et tũc dicere poterim⁹ dño nr̄o ieſu
xp̄o illd̕ Hiere.xiiij.Nomẽ tuũ inuocatũ ẽ
ſup nos.De nobis q̃3 dici poterit illud So
phonie.iij.Spabũt ĩ noie dñi.⁊ illd̕ amos
v.Stabũt ĩ ſblimitatẽ nois dñi dei ſui.De
nob etiã q̇ deſcẽdim⁹ de pplo gẽtili.Et hono
ram⁹ nomẽ dñi ih̄u.dicere pt ipe dñs illud
Mala.j.Magnũ ẽ nomẽ meũ in gentib9

⁊ iteꝝ ibidē. Nomē meū ē honorabile in gē/
tib⁹. ⁊ iteꝝ. Offert noī meo oblatio mūda. ſ.
a nob. Iſtis ꝓo q̄ nō ſolū inſurgere auſi ſunt
ꝯ pcioſum ſanguinē ipi⁹ ⁊ puritatē mr̄is ſue
ſ3 etiā de nomie ſctō ſuo vituꝑiū facere pſūm
pſerunt: dicere valet illud Malach. j. Vos
polluiſtis nomē meū. Et pr̄ celeſtꝫ pt dicere
filio illō Oſee. j. Voca nomē ei⁹ nō ppl's me
us. De ipo q̄3 dn̄o nr̄o ieſu xp̄o dici pt illud
j. Mach. vj. Dedit ſe vt liberaret pplm ⁊
acq̄reret ſibi nomē eternū. Rogem⁹ ḡ ipſum
dn̄m ieſum xp̄m vt nos faciat annumerari cū
illis de q̄b⁹ dr̄ Apoc. xxij. Videbūt faciē ei⁹:
ⁿBernardinus extollit nomē Jeſu

⁊ nomē ei⁹ in frontib⁹ eoꝝ. Propt̄ tātas au
tē excellētias bn̄dicti noīs hui⁹ exclamat ſan
ctus Bernardin⁹ vbi. ſ. dicēs. O nomē dei
Jeſu exaltatū ſup oē nomē. O triūphale no
men. O gaudiū angeloꝝ. O leticia iuſtorū
O pauor inferorū: in te oīs ſpes venie: in te
oīs ſpes gratie: in te oīs ſpes gl'ie. O nomen
dulcoroſū tu pctōrib⁹ veniā pſtas: tu mores
renouas: tu mētes diuia dulcedie reples: tu
fantaſmata pellis. O nomē gratioſum p te
alta myſteria reuelant: per te aīe ad diuinū
amorē inflāmant: roborant in pugna: ⁊ a cū/
ctis piculis liberant. O nomē glioſū: nomē
deſiderabile: nomē delectabile: nomē admira
bile: nomē venerabile. Tu dulciſſime nomē
regis Jeſu ſic paulati ad celi faſtigia p graꝝ
cariſmata mētes fideliū ſurſu3 rapis: vt oēs
q̄ ad deuotiō3 hui⁹ noīs irrāt: ꝟtute ei⁹ gl'ia3
ſueniāt ⁊ ſalutē p Jeſum xp̄m dn̄m nr̄m. hec
ille. Ad cui⁹ amorē nos hortat ipa ꝟgo ima/
culata q̄ nobis benigne offert ad amplexādū
⁊ oſculādū ipm bn̄dictū fructū vētris ſui Je
ſum dicēs. Ama ieſu tuo ſpoſo dilecto. Ama
ieſu: con tuto il tuo effecto. Ama ieſu con ve/
ro amor pfecto. Ama ieſu o aīa inamorata.
Ama ieſu che ti vol tāto bene. Ama ieſu che
fu morto p tene. Ama ieſu che pati tāte pene
Ama ieſu che tha ricōpata. Ama ieſu che al
ſuo amor tinuita. Ama ieſu dolceza infinita
Ama ieſu che p grā taita. Ama ieſu che te ha
liberata. Ama ieſu ſenſa vlla mēſura. Ama
ieſu con lamente pura. Ama ieſu ſopra ogni
creata. Ama ieſu alqual ſei deſpōſata. Ama
ieſu the tāto ben te pſta. Ama ieſu e fa de lui
gran feſta. Ama ieſu e zamay nō reſta. Ama
ieſu e ſaray ſatiata. Ama ieſu e con lui tabra
za. Ama ieſu e eſſo ſol te piaza. Ama ieſu e
col ſuo amor talaza. Ama Jeſu ilqual te ha
creata. Ama Jeſu chi te da dolce lacte. Ama
ieſu che toi nemici abate. Ama ieſu ilqual p
te combate. Ama ieſu dalqual ſei guidata.
Ama ieſu che ſolo e tua vita. Ama ieſu e ſta
ne ipacita. Ama ieſu e ſta cō lui vnita. Ama
ieſu dalqual ſei conſolata. Ama ieſu anima
mia dilecta. Ama Jeſu dalqual ſei refecta.
Ama ieſu enel corlo recepta. Ama ieſu dal/
qual ſarai ornata. Ama ieſu e in lui tuta te/
gita. Ama ieſu con carita non ficta. Ama ie/
ſu che te fara ſtar drita. Ama ieſu de eſſo ine
briata. Ama ieſu che ello tāto te ama. Ama
ieſu e damarlo ſempre brama. Ama Jeſu co
mo la tua manna. Ama ieſu con lui ſtand a
brazata. Ama ieſu cō tuto il tuo core. Ama
ieſu con grande feruore. Ama ieſu de dolce
amore. Ama ieſu eſſendo abrazata. Ama ie
ſu ilqual te fa godere. Ama ieſu cō tuto il to
podere. Ama Jeſu ſenſa altro amor volere.
Ama ieſu in lui tranſformata. Ama ieſu ab
razata con eſſo. Ama ieſu regratiādo lo ſpeſ/
ſo. Ama ieſu e ſempre ſtalli apreſſo. Ama ie/
ſu con lui damor ligata Ama ieſu che he tua
ſperanza. Ama ieſu che ogni dilecto ananza
Ama ieſu dilqual ſei lamāza. Ama ieſu che
te fara beata. Amen.

¶ De eadē beatiſſime ꝟginis annūciatōe
Sermo. xij.

Tu es qui libe
ras ab oī malo: Sap. xvj. Vni/
genit⁹ dei fili⁹ volēs hūanū gen⁹
de manu diaboli liberare incarnatus eſt. ⁊ li
berauit nos ſicut liberauit Codrus rex athe
nienſiū populū ſuū. De quo narrat Augu/
ſtin⁹. xviij. de ciui. dei. c. xix. ꝙ cū regio ſua et
ciuitas ingēti bello hoſtiū debellaret: huma/
ni auxilij diffidentia ad oraculū appollinis
ꝯfugit: ac ſciſcitat⁹ eſt quō tā graue bellū diſ
ſolui poſſet. Rn̄dit aūt appollo ꝙ h̄ fieret ſi
ipe hoſtili manu occubuiſſet. Qd cū i hoſtiū
caſtris intellectū fuiſſet: ordinauerūt ꝙ nul/
lo modo regē athenienſiū occiderēt. Videns
igit Codrus ciuitatē ſuā nullo modo pacem
habere poſſe niſi ipe ab hoſtibus interficeret
depoſuit regis inſignia: ⁊ habitū pauperis
induit: ⁊ caſtra hoſtiū eſt ingreſſus. vbi quē
dam ad pugnādū puocās: interfectus occu
buit: ſicq3 ciuitatē ſuā liberauit. Simili etei
mō ꝟbū dei rex ecclie militātis vidēs huma
nū gen⁹ ⁊ ciuitatē hui⁹ mūdi ab infernalib⁹
hoſtib⁹ obſeſſam ⁊ captiuatā. cognoſcēſq3 eā
nō poſſe alit ita cōgrue ⁊ iuſte liberari q3 per
incarnationē ⁊ mortē ſuā. cū in forma dei eēt
exinaniuit ſemetipm formā ſerui accipiēs in
ſilitudinē hoīum fact⁹: ⁊ habitu inuctus vt

hõ.⁊ factꝰ eſt obediẽs vſ{q}ꝫ ad morte͂:vt dr̃ ad
Phil.ij.⁊ ſic liberauit hũanũ genꝰ:vt dr̃ ei ĩ
ꝟbis thematis nr̃i. Hoc aũt myſteriũ incar-
natiõis ⁊ paſſiõis ſue voluit hoſtibꝫ nr̃is de
monibꝫ ee͂ occultũ.qꝛ(vt dr̃.j.Chor.ij.)ſi co-
gnouiſſent nun{q}ꝫ dñm gl'ie crucifixiſſent vl'
crucifigi feciſſent. Ideo ipi dño ieſu incarna
to inq̇t Iſa.pp̃ha ſui li.c.xlv. Vere tu es de
us abſcõditꝰ deꝰ iſrl' ſaluatoꝛ. De cuiꝰ icarna
tiõis annũciatiõe itez̄ quattuoꝛ conſiderati
ones faciemꝰ.

Prima dicet̃ appellatiõis.ſ.ipiꝰ ꝟginis cũ
cõcipiẽris.

Scd'a cõmẽdatiõis.ſ.eiuſdẽ ꝟginis.

Tertia dictiõis.ſ.ſalutatiõis angelice.

Quarta ꝟo conditiõis.ſ.ipiꝰ angelice ſa
lutatiõis.

¶ Pars ꝑma huiꝰ ſmõis q̃ dr̃ appellatiõis.

B P Oſſet aliq̇s q̄rere qua de cã btiſſima
ꝟgo maria cũ angelo ſibi annũciãte
incarnationẽ filij dei loquẽs appella
uerit ſe ancillã dicẽs Lu.j. Ecce ancilla dñi
⁊c. Cui rñdeo hoc ꝟe eã dixiſſe:qꝛ ipſa erat
Conditiones bone ancille — optima dei ancilla hñs oĩs bonas q̄litates
bone ancille.q̃ ſunt q̄ttuoꝛ inter alias. Prio
eĩm cognoſcit̃ aliq̃ bona eſſe ancilla qñ in hũi
litate ſp ſe cõſeruat.⁊ tal' ancilla fuit Heſter
q̃(vt habet̃ ſui li.c.xiiij)dixit deo. Tu ſcis do
mine ꝙ abominer ſignũ ſupbie ⁊ gl'ie mee:⁊
nũ{q}ꝫ letata ſit ãcilla tua niſi ĩ te dñe deꝰ. Cõ-
mẽdabilis eĩm fuit tanta hũilitas:q̃ cũ eẽt re
gina:tñ ſic erat humillima. Hũilitas nã{q}ꝫ
honoꝛata mlt'ũ eſt deo grata. Iſtã ãt hũilita
tẽ habuit ꝟgo maria:q̃ lꝫ ab ãgelo reuerent̃
fuerit ſalutata:lꝫ a p̃re celeſti ab et̃no fuerit
ſpõſa electa ⁊ p̄electa:lꝫ fuerit a filio dei vt mr̄
eiꝰ eẽt añ ſecl'a deputata:lꝫ a ſpũſctõ fuerit oĩ
gr̃a repleta:lꝫ a tota trinitate fuerit ĩ reginã
celoꝝ aſſumpta:tñ recogñſcit ſe mĩmã ancillaꝫ
dicẽs Lu.j. Reſpexit humilitatẽ ancille ſue
Nõ mediocrẽ eĩm hũilitas ẽ oblata tãta gl'ia
hũilitatẽ nõ obliuiſci:⁊ honoꝛibꝫ nõ ĩſoleſce
re nec extolli:ſꝫ q̄to plꝰ honorat̃ magĩ hũilia
ri.ſic fecit btã ꝟgo:vt inq̇t Ber.ſup miſſus
L eſt. ¶ Scd'm ſignũ bone ãcille eſt qñ dñꝫ ira
tũ placat ⁊ recõciliat.⁊ talis ancilla fuit aby-
gail:q̃ Dauid iratũ placauit.vñ ipa dixit.j
Re.xxv. Loquar obſecro ancilla tua ĩ auri-
bus tuis:⁊ audi ꝟba famule tue ⁊c. Tal' q̄{q}ꝫ
ancilla ⁊ mlt'o melioꝛ fuit btã ꝟgo maria:q
deũ ꝯ genꝰ hũanũ iratũ ſua hũilitate placa-
uit. Eua habuit duos dños.ſ.maritũ ⁊ dei
filiũ.ſꝫ vnũ fecit eijci de padiſo:aliũ fec ſuſpẽ
di ĩ ligno.btã aũt ꝟgo habuit duos dños.ſ.

dei filiũ ⁊ genꝰ humanũ cuiꝰ ipa fuit filia.ſꝫ
vnũ.ſ.dei filiũ de celo ad t̃rã deduxit:⁊.ix.mẽ
ſibꝫ ĩ vtero ſuo habitare fec. Aliũ.ſ.genꝰ hu-
manũ deo recõciliauit.vñ Aug.in ſer.natiui
tatis eiꝰ inq̇t. Mr̃ generꝫ nr̃i penã ĩtulit mũ
do:genitrix dñi nr̃i ſalutẽ attulit mũdo ⁊c.
Tertiũ ſignũ bone ãcille eſt qñ ĩimicos dñi
ſui nõ recipit:ſꝫ ipos ꝯfutat ⁊ expellit.hoc eĩ
facere tenet̃ q̇libet bonꝰ ſeruꝰ ⁊ ſubditꝰ.et ꝯ fa
ciẽs peccat:iuꝝ notata p Cynũ ⁊ Bal.in.l.ſi
q̇s teſtibꝫ.C.de teſti.⁊ p Bar.i.l.ſi accuſatio.
ff.de lega.⁊ p doc.in.l.j.§.cũ patronꝰ.ꝟ.cer-
te.ff.de offi.pfec.vi.vbi glo.dr̃ ꝙ vaſallꝰ ꝯtra
hẽs amiciciã cũ inimico dñi ſui amittit feu-
dũ.⁊ allegat.l.liberi.C.de inof.teſt. Talis ãt
bona ancilla fuit Iudith:q̃ Holofernẽ iter
fecit:⁊ dixit(vt habet̃ ſui li.c.xiij) Nõ pmiſit
me dñs ancillã ſuã coinq̇nari:ſꝫ ſine polluti
one pcti reuocauit me vob gaudẽtẽ in victo-
ria ſua:in euaſiõe mea ⁊ liberatiõe vr̃a. Tal'
q̄ꝫ ⁊ melioꝛ ancilla fuit btã ꝟgo:q̃ caput de-
monũ.i.ipm ꝑncipẽ demonioꝝ ꝯtriuit:vt p̄
dixerat deꝰ Gẽn.iij. Que ptãtẽ eius ligauit
iuxta illud Iob.xl. Ligabis eũ ancillis tuis
Que ĩ domo Nabuchodonoſoꝛ.i.in tota cu
ria infernali fecit ꝯfuſionẽ magnã. Iſtã talẽ
ancillã ſuã nõ pmiſit deus coinq̇nari:qꝛ ſua
uit eiꝰ ꝟginitatẽ. Et ipa fuit ſine pollutõe pcti
nã habuit pcti oĩs imunitatẽ. Itẽ de ĩimico
dei magnã fecit victoriã. Itẽ euaſit oẽm ſpur
ciciã carnis:⁊ opata ẽ nr̃am liberatiõꝫ. Qua
liter aũt ptãtẽ demõis ꝯtriuit dr̃ Bern.q̃ ait
Multis verſutijs ſerpẽs inſidiatꝰ eſt calca-
neo marie:ſed ſine cã. Oĩm vniũſam praui-
tatẽ hereticã ipa ſola cõtriuit. Aliꝰ ſiquidꝫ
illã nõ de ſb̃a carnis ſue xp̄m edidiſſe dogma
tizabat. Aliꝰ de ſpũſancto nõ cõcepiſſe ſibil
labat. Aliꝰ poſt partũ ꝟginem cognitã blaſ-
phemabat. Sꝫ ꝯtriti ſunt inſidiatoꝛes con
culcati ſupplãtatiõis ꝯfutati derogatoꝛes.⁊
beatã eã dicũt omẽs gñatiões. ¶ Quartũ ſi-
gnũ bone ãcille eſt qñ fidelĩr ſeruit dño ſuo. D
Nã ſuus dr̃ a ſeruiẽdo:facit.l.natural'.ĩ pñ Seruꝰ
ff.de p̄ſcrip.ꝟ.⁊.xxij.q.j.c.nulli. Vl' dr̃ a ſer vñ dicit̃
uando.l.⁊ in ſeruoꝝ.⁊.l.libertas.§.ſeruitꝰ.
ff.de ſta.ho.⁊.§.ſerui.iſti.de iure.per. Appel
latiõe aũt ſerui cõpꝛehẽdit̃ etiã ancilla.l.ſer-
uis legatꝫ.ff.de le.iij.⁊.l.in teſtamẽto.§.ſer-
ui.ff.de ꝟ.ſi. Illa ꝟo eſt bona ſerua ⁊ ancilla
dño ſuo q̃ ad oẽm obedientiã eſt pata:iuxta
illud pſ.cxxij. Ecce ſicut oculi ſeruoꝝ in ma
nibus dñoꝝ ſuoꝝ. Sicut oculi ancille ĩ ma-
nibus dñe ſue:ita oculi nr̃i ad dñm deũ no-
ſtrum ⁊c. Per oculos aũt̃ intelligunt̃ affe-

ff

ctiões ⁊ itellect⁹. Per manū aūt dei itelligit̄
ei⁹ potētia vł fili⁹ dei. Sicut em̄ hō p manū
opat̄. ſic p v̄bū dei facta ſunt oīa: iux̄ illud pſ
xxxij. Verbo dn̄i celi firmati ſunt ⁊c̄. Vel p
manū dei itelligit̄ ei⁹ volūtas. qꝛ ſic hō opat̄
manu: ſic ⁊ de⁹ opat̄ ſua volūtate. Vn̄ dr̄ Au
gu. ꝙ dei facere eſt a ſe fieri velle. Btā egit̄ v̄/
go ācilla dei ſuos oculos. i. affectiōes ſuas ⁊ i
tellectū ſp habuit i manibꝫ dei. i. i potētia dei
ꝯſiderādo i ſeipa opa ſue potētie. vn̄ ipa dic̄
Lu. j. Qꝛ fecit mihi magna q̄ potēs eſt. Itē
ibidē. Fec̄ potētiā i brachio ſuo ⁊c̄. Habuit
etiā itellectū ⁊ affectū i dei manu. i. in filio dei
ip̄m ſup oēm itellectū angelicū cognoſcendo
⁊ eū ſup oīa diligēdo. Habuit etiā oculos ſu
os. i. totū affectū ⁊ itētionē ſuā i manu dei. i.
in volūtate dei. Qꝛ q̇cq̇d de⁹ voluit ipa ſp vo
luit. nā cū de⁹ voluit vt votū v̄ginitatꝫ emit/
teret: ſtatim emiſit. Cū etiā voluit vt m̄rimo
niū ꝯheret: ſtati ꝯhere ꝯſenſit. Itē cū voluit
vt filiū dei ꝯcipet: ſtati deſiderauit ⁊ ꝯſenſuꝫ
p̄ſtitit. Cū etiā voluit vt i egyptū fugeret: ſta
tim iuit. Itē cū voluit vt inde rediret: ſtatiꝫ
redijt. Et ſic oculi ei⁹ ſp fuerūt in manu dei. Et
ꝯtinter merito dicere potuit. Ecce ancilla dn̄i
Iſta aūt ancilla figurata fuit. j. Regū. xxv.
vbi dr̄ ꝙ cū Dauid. i. de⁹: miſiſſet nūciū. ſ. ga
brielē archangelū ad abigail di. Rex dauid
id eſt de⁹ p̄r rex celeſtꝫ miſit me vt accipiat te i
vxorē. Ipa r̄ndit. Ecce famula tua ſit tua an
cilla vt lauet pedes ſuoꝝ dn̄i mei. ⁊ feſtiauit
⁊ facta eſt vxor ei⁹. In btā igit̄ v̄gine eſt falſi
ficata illa ſn̄ia Gualterij de caſtiliōe lib. viij.
di. An feret ſtellas tell⁹ ſeptēqꜫ triones. Ab/
luet ocean⁹ ⁊ ſiccū piſcis amabit. Quā ſerui
ad dn̄m ſit veri nex⁹ amorꝫ. Int̄ eos nulla ē
ꝯcordia. nā lꝫ extra Par p̄tendat̄ odio cōfli
git int⁹. Pacē vult⁹ hꝫ agitāt ꝯcordia bellū.
Ipe em̄ loquit̄ de ſuis coactꝫ: q̄lis nō fuit be/
ata v̄go. q̄ deo ſuiuit ex amore: iux̄ illō Oui/
dij in li. ſine titulo. Eſt q̄ ſuitiū ferre fatetur
amor. Oēs ḡ p deuotiōꝫ debem⁹ effici filij h⁹
ācille: ⁊ vnuſq̇ſqꜫ nr̄m dicere poſſit deo cū p/
pheta pſ. lxxxv. Saluū fac filiū ancille tue.

¶ Pars ſecunda hui⁹ ſermonis que dicit̄ cōmēdatiōis.

SIcut dr̄ Bern̄. ſup Miſſus eſt: ſalu
tatio angelica in ſecretario trinitatꝫ
dei facta eſt: ⁊ digito dei ſcp̄ta. Et cum
in cōſiſtorio ſupcceleſtꝫ palacij annotatiōe di
uine maieſtatis ſumpſiſſet originē vni de for
tiſſimis palacij. ſ. Gabrieli data eſt ad defe/
rendū. In qua q̇dē ſalutatōe dat̄ intelligi ꝙ
btā v̄go habuit om̄s grās ſp̄ūales: q̄s cetere
mlīeres hr̄e deſiderant tp̄alit̄. Deſiderāt em̄
hr̄e pulchritudinē: nobilitatē: diuitiaꝝ vber
tatē: ſponſum pulchrū ⁊ nobilē: famā celebrē
⁊ nobilē prolē. ¶ Prio nāqꜫ btā v̄go habuit
magnā pulchritudinē: p̄mo ſp̄ūalē. qꝛ nullā
vnqꜫ habuit maculā pctī: vt diffuſe ꝓbaui i
p̄ma p̄te p̄ncipali hui⁹ opis. Itē habuit for/
moſitatē corꝑalē: vt ꝓbaui in. ij. p̄te p̄ncipali
h⁹ opis ſer. iiij. Et q̄ ad oēs iſtas formoſita/
tes dixit ei ſponſus ei⁹ celeſtꝫ Can̄. iiij. Tota
pulchra es amica mea ⁊ macl'a nō ē i te. Nō
em̄ fuit aliq̄ macula i ei⁹ corꝑe. nō i ſua mēte
vel mēoria vel affectu. Nō inquā macl'a ori
ginalis pctī: nō actual' mortalis aut venial'.
Et ideo ad cōmēdādū eā de h̄ dixit ei angel⁹
Aue. i. ſine ve alicui⁹ culpe vł macl'e. ⁊ ꝯtinter
tota formoſa. Vn̄ illi dr̄ Hugo de ſctō vict.
ſup Can̄. Quā pulchra es ⁊ ſuauis: quā ſcru
tator rerū ꝓbat: quā inſpector cordiū laudat
quā diligit actor pulchritudis: cui teſtioniū
ꝑhibet mgr̄ v̄itatis. hec ille. ¶ Scd̄o habuit
magnā nobilitatē: vt ꝓbatū eſt i. ij. p̄te hui⁹
opis: ſer. j. Habuit em̄ nobilitatē originis de
regali ſtirpe: vt ibidē patuit. Itē nobilitatēꝫ
moris: qꝛ fuit oīm bonoꝝ moꝝ honeſtate pre
clara: vt ait Amb. in li. de v̄ginibꝫ. Itē nobi
litatē v̄tutis: qꝛ oī v̄tute fuit repleta: vt dicit̄
Ecci. xxiiij. Et hāc triplicē nobilitatē tangit
ꝓpha pſ. xliiij. dicēs. Aſtitit regina a dextrꝫ
tuis: ecce nobilitas originis. in veſtitu deau/
rato: ecce nobilitas moris. circūdata varieta
te: ecce nobilitas v̄tutis. Iſtā ḡ triplicē nobi/
litatē m̄ris dei inſinuam⁹ cū eā mariā in pre/
dicta ſalutatiōe appellam⁹. Vt em̄ dictū eſt
in. iij. p̄te hui⁹ opis: inter alias itep̄tatiōes
maria interp̄tat̄ maris ſtella: a ſtando i oīm
virtutū firmitate. Et ſic pꝫ nobilitas v̄tutꝫ
Itē itep̄tat̄ illūiata. ⁊ p hoc denotat̄ nobili/
tas moris ⁊ oīs honeſtatis in quibꝫ illūiata
fuit. Itē itep̄tat̄ dn̄a. ex q̄ denotat̄ nobilitas
origis. Recte ḡ ei dicim⁹ Aue maria. i. dn̄a
nobiliſſima. Ad pfectū aūt dn̄m (ſicut dicit
Dionyſi⁹ in li. de diuis noibꝫ) tria req̇runt̄. ſ.
p̄eminētia: cōtinētia: ⁊ pmanētia. Si em̄ de/
bet eſſe aliq̇s pfect⁹ dn̄s oportet ꝙ aliq̇bꝫ pre
emineat: ⁊ ꝙ aliq̇s poſſideat ⁊ ſub ſe ꝯtineat
⁊ ab ip̄o dn̄o nō cadat. Iſta vero tria hꝫ iſta
dn̄a nr̄a. vn̄ ipa dr̄ Ecci. xxiiij. Ab itio ⁊ an/
te ſecula creata ſum. ecce p̄eminētia. Ipa em̄
an̄ om̄ia ſecula p̄ceſſit: nō tēpore ſꝫ dignita/
te. Et vſqꜫ ad futurū ſeculū nō deſinā. ecce p
manētia. ⁊ in hierl'm p̄tās mea: ecce ꝯtinētia
Huic ergo regine ⁊ domine dicere poſſum⁹
illud pſ. cxliiij. Regnū tuum regnū omniū

Maria h̄uit oēs grās ſpi/rituales

ſeculoꝝ:⁊ dn̄atio tua in om̄i generatōe ⁊ ge
neratione̅.Tertio habuit ſpūaliū diuitiarū
vbertate̅:iuxta illud puerb.vlti.Multe filie
congregauerūt ſibi diuitias:tu ꝟo ſupgreſ
ſa es vniuerſas.Vere em̄ oēs ſupgreſſa e̅:qꝛ
ea q̄ cetere habuerūt pticularit̄:ipſa habuit
vniuerſaliter:vt.s̄.pluries eſt declaratū.Si
cut em̄ ſm̄ Phm̄ ea q̄ ſparſa ſunt in aīalibꝫ
p naturā:collecta ſunt in hoīe p rōne̅.vt ſim
plicitas in colūba:benignitas ī agno:libera
litas ī leone.ita oēs gratie q̄ ſparſim alijs da
te ſunt:in maria inſimul fuerūt collecte.Et
ppt̄ hoc ei dicim⁹.grā plena.Quarto habu
it ſponſum nobile̅.ſ.deū.ideo dꝛ ei.dn̄s tecū
Fuit em̄ ſecū dn̄s pater q̄ ſponſam ſuā fecit
valde potente̅.dn̄s filius qui matre̅ ſuā fecit
valde ſapiente̅.dn̄s ſpūſanct⁹ qui dilectam
ſuam fecit valde clemente̅:iuxta illō puerb.
vlt.Manū ſuam miſit ad fortia.Ecce ꝙ̄ꝫ po
tens.⁊ os ſuū aperuit ſapīētie:ecce ꝙ̄ꝫ ſapiēs.
⁊ lex clemētie in lingua eius:ecce ꝙ̄ꝫ clemēs.
Vn̄ Bern̄.in quodā ſermone inq̄t.Tecum
dn̄s vt te ſanctificet:tecū vt te cōſeruet:tecū
vt faciat matre̅ de filia:⁊ reginā de ancilla:ac
celū de terra.Tecū pater cū filio:fili⁹ cū pa
raclyto:tota trinitas ope indiuiſo.Hec ille.
Qualit̄ aūt beata ꝟgo fuerit ſponſa om̄ipote̅
tis dei declaratū fuit in p̄cedēti pte hui⁹ opis
ſmone vlt̄.ideo hic ptrāſeo.¶Quinto habu
it famā celebre̅.ideo dꝛ ei Lu.j.Bn̄dicta tu
in mulieribꝫ.i.ſup omēs mlīeres bn̄dicta ⁊
laudata.Vbi Bern̄.inq̄t.Bn̄dicta tu ī mu
lieribꝫ:qꝛ ſingularꝫ meriti es.bn̄dicta:quia
mulieꝝ ſaluatrix es.bn̄dicta:qꝛ ꝟgo ⁊ mr̄ es
O ꝟe feīa ſup oēs feīas bn̄dicta:o ꝟe gēma
īextimabilis de theſauro celeſtꝫ ſapīe pducta
⁊ toti⁹ trinitatꝫ artificio incōpabilit̄ adorna
ta:ꝟe tu es benedicta in mlīeribꝫ.quia tu es
martyꝝ glīa:ꝟginū dec⁹:innocentie ſpeculū
caſtitatis exēplar ⁊ itegritatꝫ forma.Sexto
habuit nobile̅ prole̅.ideo ei dꝛ.Bn̄dict⁹ fru
ctus vētris tui.De iſta aūt bn̄dictiōe fruct⁹
dꝛ Gen̄.xxvij.in bn̄dictōe facta Jacob.Det
tibi deus abundātiā frumēti vini ⁊ olei.In
iſto em̄ fructu btē ꝟginis.ſ.dn̄o ieſu xp̄o ſūt
tres ſbē.ſ.caro:q̄ ſignificat̄ p frumētū:q̄ fuit
mortua in paſſiōe:ſed pullulauit in reſurre
ctione:⁊ multū fructuꝫ attulit in ſpūſſancti
miſſiōe.iuxta illud Joh.xij.Niſi granū fru
menti cadēs in terrā mortuū fuerit:ipm̄ ſolū
manet.ſi aūt mortuū fuerit multū fructū af
fert.Per oleū ꝟo intelligit̄ ei⁹ aīa.que oleo
ſpūſſcti totalit̄ fuit vncta:iuxta illō pſ.xliiij
Vnxit te deus de⁹ tu⁹ oleo leticie.Per vinū

B

In xp̄o ſunt tres ſubſtātie

aūt (qō ſm̄ pſ.letificat cor hoīs) itelligit̄ ei⁹
diuitas:in cui⁹ viſiōe ꝯſiſtit gaudiū ⁊ iubil⁹
oīm ſctōꝝ:iuxta illō Job.xxxiij.Videbis fa
ciē ei⁹ in iubilo.De iſto aūt frumēto:oleo et
vino vēter btē ꝟginis ꝯfecit nob vnguentū
mirabile ad curāda ⁊ pfecte ſanāda oīa vul
nera nr̄a.iuxta illud Ecci.xxviij.Vnguēta
rius faciet pigmēta ſuauitatis ⁊ vnctiōes cō
ficiet ſanitatꝫ.Ex q̄bꝫ oībꝫ ptꝫ q̄lit̄ ſalutatio
btē ꝟginis oēs cauſas cōprehēdit ppt̄ quas
ipa merito cōmēdari debet.

¶Pars tertia hui⁹ ſermonis que dicitur
dictionis.

Salutatio angelica a patre ad quem
ſpectat auctas fuit impata:a filio q̄
eſt pr̄is ſapīa fuit dictata:⁊ a ſpūſan
cto fuit conſcripta.De quo ppheta inq̄t pſ
xliiij.Lingua mea calam⁹ ſcribe velocit̄ ſcri
bētis.Et a tota trinitate (vt.s̄.dictū eſt) fuit
gabrieli cōmiſſa.Et iſta ſalutatio talis ⁊ tan
ta cū deuotiōe maxima eſt dicēda.Videam⁹
igit̄ a q̄bꝫ debeat dici:qualit̄ ⁊ ppt̄ q̄d.Prio
aūt dico ꝙ dꝫ dici maxime a viris celeſtib⁹ ⁊
deuotis.qō ſignificat̄ p hoc ꝙ iſtā ſalutatiōꝫ
tres cōpoſuerūt.ſ.angelus:q̄ dixit.Aue grā
plena dn̄s tecū:bn̄dicta tu in mulieribꝫ.Ec
cleſia ꝟo addidit Maria.Elizabeth aūt ad
iunxit.Et bn̄dict⁹ fruct⁹ vētris tui.Et rōne̅
aſſignat Nicola⁹ de lyra ſup Lu.Dꝛ q̄n an
gelus ſalutauit beatā ꝟgine̅ nondū cōcepat
dei filiū.Et ideo nō dixit.bn̄dict⁹ fruct⁹ vē
tris tui.Sꝫ q̄n ipa ꝟgo ſalutabat elizabeth
habebat in vtero dei filiū bn̄dictū.Angelus
aūt eſt celeſtis ⁊ pur⁹.vn̄ Diony.in li.de an
gelica hierarchia ait.Angel⁹ eſt ſpeculū pu
rum clariſſimū ⁊ incōtamīatū incoinq̄natū
ac imaculatū.Eccia etiā eſt ſine macula ⁊ ru
ga:vt dꝛ ad Eph.v.⁊ in.c.eccle.de pe.diſt.j.
Elizabeth ꝟo fuit iuſta ⁊ ſine querela:vt dꝛ
Luce.j.Ex quibꝫ dat̄ intelligi ꝙ q̄cūqꝫ ipaꝫ
ſalutatione̅ virgineā digne ⁊ meritorie vult
dicere debet habere cor puꝝ ⁊ angelicū ꝙ̄ꝫtū
ad deū:⁊ eſſe ſine macula peccati ꝙ̄ꝫtū ad ſeip
ſum:⁊ eſſe ſine querela ꝙ̄ꝫtū ad p̄ximū.Vel
poteſt dici ꝙ per angelū ſignificant̄ virgīes
iuxta illud Bernardi.Quid decori⁹ virgini
tate:que de hoīe angelū facit.Per eccleſiam
ꝟo ſignificant̄ vidue.Eccleſia em̄ quodāmō
vidua manſit:quādo ſponſus ſuus ad celū
aſcendit.Per elizabeth que erat copulata cō
iugio intelligunt̄ coniugati.Illi igit̄ qui ſer
uant ꝟginitate̅:⁊ qui digne cuſtodiūt ſuam
viduitate̅:⁊ qui licite vtunt̄ copula mr̄imo

B

Qui debent dicere Aue maria

niali hanc ſalutatioꝫ digne dicere pn̄t. Ni/
hilominꝰ tn̄ etiā pctōꝛes nō debēt ab eiꝰ ceſſa/
re laude. vn̄ Hiero. in ſer. ad Euſtochiū ait
Si virgo es lauda: qꝛ meruiſti eſſe qđ lau/
das. ſi cōtinēs es venerare ꝛ lauda: qꝛ n̄ aliū/
de ꝯſtat vt poſſis q̄ꝫ grā xp̄i. q̄ fuit pleniſſime
in maria quā laudas. Q, ſi ꝯiugata aut cer
te peccatrix es nihilominꝰ ꝯfitere ꝛ lauda: qꝛ
inde miſericoꝛdia oībus ꝓfluxit ꝛ grā vt lau/
dent. Et q̄uis nō ſit ſpecioſa laus i oꝛe pctō/
ris noli tn̄ ceſſare: qꝛ inde tibi ꝑmittit̄ venia:
vn̄ ꝛ oībꝫ vt laudes. hec ille. ¶ Scđo viden
dū eſt q̄lit̄ iſta ſalutatio ſit dicēda: Et rn̄det̄
ꝙ eſt dicēda freq̄ēter: humiliter ꝛ deuote.

Qualit̄ ſit dicendum aue maria

Primo q̄dē freq̄nter beatā ꝟginē ſalutare de
bemꝰ: qꝛ freq̄nt̄ ab ipſa bn̄ficia multa recipi/
mus. Jđ ad hoc ꝑagendū exhoꝛtamur Jſa.
xxiij. vbi dꝛ. Sume cytharā. i. ſalutatioꝫ an
gelicā. q̄ q̄n dꝛ facit ꝟgini quādā melodiā. ꝛ
circūiui ciuitatē. i. gl'ioſam ꝟginē mariā: in q̄
oēs ciues. i. cogitatiōes fuerūt vnite i vnā fi
dē. ꝛ dꝛ circūi. qꝛ tota ꝛ i circuitu ē laudāda.
Nihil em̄ i ea fuit qđ nō fuerit laude dignū
Deinde ſbdit ꝓpha. bn̄ canta: freq̄ēta cāti/
cū vt mēoꝛia tui ſit. Jlle em̄ bn̄ canit q̄ coꝛde
oꝛe ꝛ ope eā laudat. Jlle cāticū freq̄ntat q̄ ab
eiꝰ laude nūq̄ꝫ ceſſat. ꝛ taliū virgo brā habet
mēoꝛiā: qꝛ eos copioſe remunerat dū vitam
eternā eis donat. iuxta illđ Ecci. xxiiij. Qui
I me elucidāt vitā eternā habebūt. Scđo iſta
ſalutatio eſt dicēda hūilit̄. ꝛ illa hūilitas nō
tm̄ dꝫ eē i coꝛde: ſꝫ etiā i coꝛpe. ſ. i genuflexio
ne. Nō eſt em̄ magnū ſi ad iſtā ſalutationeꝫ
moꝛtal' hō genua ponit i terrā. ad cuiꝰ plati/
onē rex gl'ie de celo deſcēdit i terrā. Nō ē ma/
gnū ſi ad illā ſalutatioꝫ ſe humiliat ꝟmiculꝰ
ad cuiꝰ ꝓlatioꝫ altiſſimꝰ factꝰ ē puꝰ. Nō eſt
magnū ſi ſeruꝰ ſe hūiliat ꝛ genua flectat q̄n
reginā celi ꝛ terre ſalutat. Cui dici pōt illud
Judith. xj. Hūiliū ꝛ manſuetoꝝ ſp tibi pla
cuit depcatio. Tertio dicēda ē hec ſalutatio
deuote. Tūc aūt deuote dꝛ q̄n dꝛ cū coꝛdis at
tētiōe: cū recta intētiōe: ꝛ cū fidei ꝛ ſpei certi/
tudīe. Dꝫ igit̄ dici cū attētiōe coꝛdis: ne ipſa
ꝯq̄rat̄ ꝛ dicat illđ Jſa. xxix. Ppl's hic labijs
me honoꝛat: coꝛ aūt eiꝰ lōge eſt a me. Dꝫ etiā
dici cū recta intētiōe. Multi em̄ ſalutāt pſo
nas nobiles vt videant̄ eis familiares. ꝛ ſilr
multi ſalutāt beatā ꝟginē vt deuoti eiꝰ eſſe vi
deant̄ ꝛ credant̄. De talibꝫ pt dici illđ Mat.
vj. Amē dico vob recepert mercedē ſuā. Dꝫ
etiā dici cū fidei ꝛ ſpei certitudīe: vt. ſ. ea que
petimꝰ ab ipa hēre ſperemꝰ. Supba eſt em̄ il/
la dn̄a q̄ ſalutātes nō reſalutat. Et qꝛ regia
nr̄a eſt humilliīa: iđ eos q̄ deuote eā ſalutāt
ipam digne laudando: reſalutat etiā ipa ad
ſe inuitādo: ꝛ dicēdo illud Ecci. xiiij. Trāſi/
te ad me oēs q̄ ꝯcupiſcitis me ꝛc̄. ¶ Tertio K
vidēdū eſt i hac pte ꝓpt̄ q̄d ipſa ſalutatio ſit
dicēda: Et rn̄det̄ ꝙ ꝓpt̄ tria. ſ. ꝓpt̄ debitum
exēplū ꝛ fructū. Primo ꝓpt̄ debitū: qꝛ ſalutatio
debet̄ amicis: beneficis ꝛ dn̄is. ꝛ ipa eſt amica
nr̄a: iuxta illud Ecci. xxiiij. Ego mr̄ pulchꝛe
dilectiōis. i. q̄ pulchꝛe diligo ꝛ pulchꝛe ama
ri volo. Canti. ij. Surge ꝓpera amica mea.
Eſt etiā bn̄fica nr̄a. iđ dꝛ Sap. vij. Ꝓpo/
ſui ꝓ luce hēre illā ꝛc̄. ꝛ. j. Venerūt aūt mihi
oīa bona parit̄ cum illa ꝛc̄. ꝛ eiuſdē li. c. viij.
Ꝓpoſui hāc adducere mihi ad cōuiuādū
ſciēs q̄m mecū cōicabit de bonis ſuis. De bn̄
ficijs aūt que ab ea recipimꝰ dt Aug. i qua/
dā oꝛōe. Per te ꝟgo beata hereditamꝰ miſe/
ricoꝛdiā: miſeri ꝛ igrati grām: pctōꝛes veniā
ſublimia infimi: celeſtia terreni: deū homīes
moꝛtales vitā: patriā ꝑegrini. Jdeo illi pt cō
uenire illud ad Rom̄. vlt̄. Salutare mariā
quia multū laboꝛauit in vobis. Laboꝛauit
quidē filiū nutriēdo: in egyptū fugiēdo: di/
ſcipulos docēdo: paupertatē ſuſtinēdo: ꝛ pro
nobis oꝛādo. Eſt etiā dn̄a nr̄a: cui canimꝰ in
officio q̄tidiano. O glorioſa domina ꝛc̄. Et
ideo ex debito eſt a nobis ſalutāda. ¶ Secū
do debemꝰ eam ſalutare ꝓpter exemplū. Ha L
bemus de hoc exēplū ab angelo q̄ eam ſaluta
uit i thalamo. vn̄ dicit̄ Luc. j. Jngreſſus an
gelus ad eā dixit. Aue ꝛc̄. A Johāne etiam
qui eam ſalutauit in vtero. vn̄ dicit̄ Luc. j.
Exultauit infans in vtero eiꝰ. A xp̄o etiā ſa/
lutata eſt in celo. quod in figuram habet̄. iij.
Regū. ij. vbi dicit̄. Surrexit rex in occurſū
matris: adoꝛauitq̄ꝫ eam. i. ſalutauit. q̄n ſcilꝫ
ipam in celū reduxit. Debemꝰ ergo erubeſce/
re eā nō ſalutare poſtq̄ꝫ eā tales ſalutant. iux̄
illud Ecci. xlj. Erubeſcite a ſalutatiōibꝫ de
ſilētio. vnde Bern̄. inquit. Jnuitat nos ad
marie ſalutationē Gabrielis exemplū: Jo/
hānis tripudiū ꝛ reſalutatiōis lucrū. Ter/
tio debemꝰ eā ſalutare ꝓpter fructū. Sicut ꝫ
eam ſalutamꝰ cū deuotiōe: ipa nos reſalutat
cū grē exhibitiōe. Specialiter aūt tres grās
eā ſalutātibꝫ dat. De quibꝫ habet̄ Ecci. xv.
vbi dꝛ. Obuiabit illi quaſi mater honoꝛifi/
cata. Obuiamꝰ em̄ illi nos ſanctꝫ deſiderijs:
ꝛ laudibꝫ deuotis. Jpa ꝟo nobis obuiat au/
xilijs opoꝛtunis. ꝛ pmo dat nobis panē gra
tie. ideo ſequit̄ ibidē. Cibauit illū pane vite
ꝛ intellectꝰ. Scđo dat ꝟtutē ꝑſeuerātie. iđo
ſubdit̄. Et firmabit̄ in illo ꝛ nō flectet̄. Ter/

Quare ſit dicendum aue maria

Tres grē dat̄ ſalutātibus mariā

tio dat exaltationē gl'ie. Jdō ſequit̃. ⁊ exalta
bit illū apđ primos ſuos. Quidā aūt deuotꝰ
ꝑdicatoꝛ dr̃ ꝙ qñ ipam bñdictā ꝟginē ſaluta
mus: iponimꝰ manꝰ in oīa eiꝰ merita ⁊ grãs
Nā cū de excõicato dicat̃. ij. Joh. canonica.
Qui dr̃ illi aue: cõicat opibꝫ eiꝰ malignis. de
q̃ etiā hr̃ in cle. ſi ſūmꝰ põtifex. de ſen. ex. ⁊ iō
dr̃ glo. in. c. ſi aliqñ. eo. ti. ꝙ excõicatū nō de
bemꝰ ſalutare: ſʒ dicere ſibi poſſumꝰ. deꝰ faci/
at te emēdare. ꝑfecto ſi ſalutando malū dici
mur ponere manū ī opibꝫ eiꝰ prauis: multo/
magꝭ ſalutādo ꝟginē optimā eiꝰ cõicamꝰ ope
ribꝫ bonis: qꝛ bonū naturalit̃ eſt ſuiꝑiꝰ diffu
ſiuū ⁊ cõicatiuū: vt ait Diony. ī. iiij. de diui.
noibꝫ. Et iō oēs ſuare debemꝰ iſtđ documētū
metricū. Uirginis ītacte cū venerꝭ āte figu
rā: Os venerādo caue ne ſileat̃ aue. Rome
em̃ vnꝰ cardinal' facit reuerētiā alteri: et illi
obuiās eū ſalutat ⁊ ab illo reſalutat̃. Sc̃ptū
eſt em̃ Ecci. xlij. Erubeſce a ſalutātibꝫ de ſilē/
tio. multo g̃ magꝭ debemꝰ ꝟginē gl'ioſam ſa/
lutare deuote.

¶ Pars q̃rta huiꝰ ſermonis que dicitur
conditiōis.

N Cuiꝰ cõ/ditionis ſit Aue maria

Si querat̃ q̃lis ⁊ cuiꝰ ꝯditiōis ſit āge/
lica ſalutatio: rñdet̃ ꝙ ē diabolo val/
de odioſa. beatiſſime aūt ꝟgini val/
de gratioſa: ⁊ nobis valde fructuoſa. Primo
dico ꝙ eſt diabolo valde odioſa. nec mirū: qꝛ
ꝑ illā fuit territꝰ. vñ dr̃ Cañ. vj. Terribilis
vt caſtroꝝ acies oꝛdinata. Per illā etiā fuit
ꝯfuſus: iux̃ illđ Judith. xiiij. Una ml'ier fe/
cit ꝯfuſionē in domo Nabuchodonoſoꝛ regꝭ
Per illā q̃ʒ fuit ꝯtritꝰ: vt ꝑdictū fuerat Ge/
neſ. iij. vbi deus dixit diabolo. Jpa ꝯteret ca
put tuū. Per illā etiā fuit mortuꝰ: vñ figura
liter dr̃ Judic. iiij. Jnt̃ pedes Jahel ruit: de/
fecit ⁊ mortuꝰ eſt Zizara. i. diabolꝰ. Jnterp̃/
tat̃ em̃ Zizara excluſio gaudij: ⁊ ſignificat di
abolū: q̃ a celeſti gaudio eſt excluſus: ⁊ alios
excludere q̃rit. Qñ igit̃ diabolꝰ ſalutatiōem
angelicā audit: ita eſt ei ſicut ſi audiret terri/
bile tonitruū q̃ terreret̃: iux̃ illđ pſ. Uox to/
nitrui tui ī rota. ⁊ ſicut ſi ebriꝰ rotaret̃. ⁊ ſic ſi
videret baculū ſiue clauā qua ꝑcutiat̃: iuxta
illđ Nume. xxiiij. Cõſurget ꝟga de iſrl' ⁊ per
cutiet duces moab. i. demões. Jtē ita eſt ſibi
ac ſi videret gladiū q̃ vulneraret̃ ⁊ iugularet̃
iux̃ illud Judith. xiij. Amputauit iudith ca
put holofernis. Judith em̃ īterp̃tat̃ gl'ificās
⁊ ſignificat beatā ꝟginē: q̃ ſp deū gl'ificauit.
Holofernes aūt īterp̃tat̃ infirmitas diſſen/
ſionis: ⁊ ſig̃ficat diabolū: q̃ multos robuſtos
eneruat: ⁊ multos pacificos ad diſſenſionē ꝓ
uocat. Tūc g̃ iudith caput' holofernis āpu/
tauit qñ btā virgo diabolo dñium abſtulit.
Jtē ita eſt ſibi ac ſi videret clauū ⁊ malleū q̃
excerebraret̃. de q̃ ī figurā dr̃ Judic. iiij. Si
niſtrā manū miſit iahel ad clauū: ⁊ dextram
ad malleū timpꝰ zizare valde pforās. ¶ Se M
cūdo dico ꝙ iſta ſalutatio eſt btiſſime ꝟgini
valde g̃tioſa. cū ei eā audit valde g̃tioſe reci/
pit. qꝛ ī ea recitant̃ ſex ꝑuilegia q̃ ipa habuit
Primū ē: qꝛ ipa fuit ſpeculū totiꝰ mđi: iux̃ il
lud Sap. vij. Cādoꝛ eſt lucꝭ et̃ne ⁊ ſpeculū ſi
ne macula. ⁊ hoc notat̃ cū dr̃. Aue. i. ſine ve
alicuiꝰ culpe: vt. ſ. dictū ē. Scđʒ ē ꝙ ipa ē lu
cerna ciuitatꝭ ſupne. qđ notat̃ cū dr̃ maria: q̃
īterp̃tat̃ illuīatrix. vñ illud qđ dr̃ de dño nr̃o
ieſu xp̃o Apoc. xxj. ſ. lucerna eiꝰ eſt agnꝰ. põt
dici de ipa btā ꝟgie. Sic em̃ ī celeſti palacio
xp̃s ē ſicut ſol: ita. b. ꝟgo ē ſic luna. ⁊ iō Ber.
inq̃t. Marie p̃ntia totꝰ illuīat̃ oꝛb: adeo vt
⁊ ipa ſupna ciuitas clariꝰ rutilet ꝟginee lāpa
dis illuſtrata fulgoꝛibꝫ. Tertiū ē ꝙ ipa ē aq̃/
ductꝰ celeſtꝭ g̃re. ſicut hr̃ Ecci. xxiiij. qđ nota
tur cū dr̃: gr̃a plena. vñ Ber. h̃ affirmās ait.
Propt̃ea generi hūano fluēta g̃re defuerūt: qꝛ
nōdū intceſſerat aq̃ductꝰ. Quartū eſt ꝙ ipa
fuit thalamꝰ regꝭ gl'ie: ī q̃. ix. mēſibꝫ reqeuit:
⁊ de q̃ ꝓceſſit tāq̃ʒ ſponſꝰ ꝓcedēs de thalamo
ſuo. pſ. xviij. ⁊ h̃ notat̃ cū ei dr̃: dñs tecum.
Quītū ē ꝙ ipa ē facta ſceptaculū bñdictiōis
eterne. qđ notat̃ cū dr̃: bñdicta tu ī ml'ierībꝰ.
Eua etem̃ īcurrit maledictiōẽ: ipa ꝟo attulit
bñdictionē. vñ Aug. inq̃t. Maledictio eue
in benedictionē mutat̃ marie. Sextū eſt ꝙ ē
mēſa refectiōis ſupne. qđ notat̃ cū dr̃. bñdi/
ctus fructꝰ vētrꝭ tui. Jſtū em̃ bñdictū fructū
vētris ſui dat nob̃ ad cõedēdū ⁊ bibēdū. vñ
ait Cañ. v. Cõedite ⁊ bibite amici: ⁊ inebria
mini chariſſimi. Dat etiā ſeipaʒ nob̃ ad mā
ducādū per deuotiōeʒ. vñ inq̃t Ecci. xxiiij.
Qui me edūt adhuc eſuriēt: ⁊ q̃ bibūt me ad
huc ſitiēt. ¶ Tertio dico ꝙ ſalutatio iſta ē no D
bis valde fructuoſa: qꝛ liberat a ꝯfuſiōe eter
na ⁊ pſeruat a culpa ac dignos facit vita eter
na. vnde ipa ꝟgo btiſſima inq̃t Ecci. xxiiij.
Qui audit me nō ꝯfundet̃: ecce ꝑmū. ⁊ qui
opant̃ in me nō peccabūt: ecce ſcđm. ⁊ q̃ eluci
dāt me vitā et̃nā hēbūt: ecce tertiū. Jſta aūt
regina lʒ ſit tā nobilis ⁊ alta ꝙ nō põt digne
laudari a nob̃ ꝑpt̃ ſuā ſublimitatē: eſt t̄n tā
hūilis ⁊ pia ꝙ laudes nr̃as libent̃ recipit ꝑpt̃
ſuā benignitatē. Quapropt̃ eā oēs ſalutare
⁊ laudare debēꝰ. iō illđ q̃d de deo dr̃ Ecci. xliij.
poſſumꝰ de ipa dña nr̃a dicere. ſ. Bñdicētes
eā exaltate q̃tū poteſtꝭ: maioꝛ em̃ ē oī laude.

Nullꝰ em̄ ſufficienter laudare pt illā quā ſic
hūiliter ſalutauit angelꝰ: quā ſic ſingulariť
elegit pr̄ eternꝰ: iuxͣ illō pſ. Elegit eā deꝰ ꝛ p/
elegit eā. quā ſic reuerēter honorauit filiꝰ: iu
xta illō Lu. ij. Et erat ſbditꝰ illis. cui ſic tota
liter ſe cōmiſit ſpūſſctūs: iuxͣ illō Lu. j. Spi
ritusſctūs ſupueniet ī te. quā ſic vniūſaliť ad
orat ꝛ collaudat totꝰ mūdꝰ. vñ ipa ait vbi ſ
Ecce em̄ ex h̄ beatā me dicēt omēs gn̄atiōes.
Rogemꝰ ḡ ipam ꝟginē beatā vt nob gratiā
ipetrare digneť a filio ſuo: q ſic eā bn̄dicamꝰ
in h̄ ſeculo: vt poſtmodū cū illa bn̄dicta eſſe
mereamur in futuro. Amen.

Incipit ſexta pars huiꝰ ſmonarij qđ ma/
riale appellať: in qua tractať de bn̄dicte ꝟgis
marie viſitatiōe. Sermo. j.

A Quare ꝟgo abijt in mōta/na

Exurgēs ma
ria abijt in mōtana: Luce. j
Quicq̄ de cāis breſſima ꝟgo
poſt āgelicā ſalutatōꝫ abijt ī
mōtana ad ſalutādā Eliza
beth. Pmo ꝓpť pietatē. pietas em̄ ipaꝫ ad h̄
ſduxit. Qđ ī ſpū ꝓuidit ſalomō Can. iij. di.
Que eſt iſta q̄ aſcēdit ꝑ deſertū ſic ꝟgula fu/
mi ex aromatibꝫ mirrhe ꝛ thurꝫ: ꝛ vniūſi pul
uerꝫ pigmētarij: Fuit nāq̄ btā ꝟgo ꝟgula. i.
flexibiľ ad pietatē. quā ꝛ ſi habuerit ad om̄s
vniūſaliť: pticulariť tn̄ ꝛ pcipue exercuit eaꝫ
circa elizabeth. Diciť aūt ex aromatibꝫ: qꝛ fu
it plena odoribꝫ oīꝫ grāꝝ. nec mirū: qꝛ vt ait
Oraciꝰ li. j. eplaꝝ: epla. ij. Quo ſemel ē ibu/
ta recēs ſuabit odorē Teſta diu. Uas ei qđ
a pncipio ſue nature fuit repletū aliq̄ bono
odore ſuabit diu odorē illū. ꝛ ſic ꝟgo ab exor
dio ſue ꝯceptiōis plena deo: ī q̄ ſr oēs ꝟtutes
remāſit ſp oīm aromatizātiū ꝟtutū odoribꝰ
reſperſa: iuxͣ illō ꝓuerbiū. Qđ noua teſta ca
pit ūeterata ſapit. Additť aūt. vniūſi pulue/
ris pigmētarij. qꝛ oēs grās q̄s alij ſcti habue
runt pticulariť ipa habuit vniūſaliť. Scđo
eā viſitauit ꝓpť ſctitatē. Maria em̄ veīt ad
elizabeth: ꝛ xp̄s ad iohem vt ipm ſctificaret:
ſic etiā poſtea venit ad baptiſmū iohis vt eū
ſctificaret: vt inq̄t Amb. ſup Luc. vñ Pet.
rauen̄. in q̄dā ſer. ſic ait. Idcirco etiā maria
pꝰ ꝯceptū ad elizabeth ꝓperat. qꝛ xp̄s q̄ ī vte
ro ſuo erat: iohem adhuc puulū ī vētre mr̄is
poſitū ſctificare feſtinat. Hec ille. Tertio eā
viſitauit ꝓpť ꝯgtulatiōꝫ ꝛ officioſitatē. vn̄ d
Amb. ī occurrērꝫ diei emeľ. inq̄t. Morale ē
oibꝫ vt q̄ fidē exigūt fidē aſtruāt. ꝛ iō cū āge/
lus abſcōdita nūciaret: vt fides aſtrueret exē
plo ſeniorꝫ feie ſterilis q̄ꝫ ꝯceptū marie ꟊginl
nūciauit: vt poſſibile deo oē qđ ei placuerit
aſſereret. Ubi aūt h̄ audiuit maria nō q̄ſi in
credula de oraculo: nec q̄ſi dubitās de exēplo
ſꝫ q̄ſi leta ꝓ voto: religioſa ꝓ officio: feſtina ꝓ
gaudio in mōtana ꝑrexit. Quarto viſitauit
eā ꝓpť ipellētē charitatē ſiue ꝓpť ſpūſſcti gra
tiā eleuatē. vñ Amb. vbi. ſ. ait. Quo em̄ iā
deo plena niſi ad ſupiora ꝟgo cū feſtinatiōe
ꝯſcēderet. neſcit em̄ tarda molimina ſpūſſcti
grā. De h̄ ec Pe. rauen̄. vbi. ſ. ait. Accepto
igiť ꝯſenſu ꝟginis vt ſine virili ſemie ꝯciperet
dei filiū diſceſſit angelꝰ ab ea: viſum vtiq̄ ſb
trahēdo n̄ famulatū atq̄ celeſtia petit. Que
ꝟgo ſequiť dū ī mōtana ꝑgrediť. Inſup pla
ne ꝛ vltra angelos grā ſupueniente ꝑuenit.
Eſt ḡ nimiꝝ ꝛ in angeľ charitas: q̄ ſupenitꝰ
it ī maria. hec ille. Quīto viſitauit eā ꝓpť hu
militatē. Eādē em̄ hūilitatē quā angelo ma
ria exhibuerat di. Ecce ancilla. hoibꝫ etiā ex
hibere curabat. ꝛ iō feſtināter abijt in mon/
tana ꝛ zacharie domū itrauit vt elizabeth vi
ſitaret: ac pgnāti vetule iuuencula miſtraret
vñ Amb. vbi. ſ. ait. Didiciſtꝭ ꟊgines pudo
rē marie: diſcite hūilitatē: venit ꝓpinq̄ ad ꝓ
ximū: iunior ad ſeniorē. nec ſolū venit ſꝫ etiā
ꝑor ſalutauit. Decet em̄ vt q̄to caſtior ꟊgo
ſit tanto hūilior. nouerit deferre ſenioribꝫ: ſit
mgrā hūilitatꝫ: in q̄ eſt ꝓfeſſio caſtitatꝫ: ē ꝛ cā
pietatꝫ: eſt etiā norma doctrine. cōſuetūdū eſt
em̄ qꝛ ſupior venit ad īferiorē vt īferior adiu
ueť: maria ad elizabeth: xp̄s ad iohem. Hec
Amb. Hāc etiā cām viſitādi affirmat Aug.
in q̄dā ſer. di. Deniq̄ in mōtana cū feſtina/
tiōe ꝟgo abijt: ꝛ elizabeth ſalutata ī eiꝰ miſte
rio q̄ſi mēſibꝫ tribꝫ hūiliť ſtetit. Tertiꝰ h̄ fu/
it ꝟgis aſcēſus vt difficile rūpeť triplex funi
culꝰ. Feruebat ſiq̄dē in q̄renda grā charitas
ſplēdebat in carne ꝟginitas: ī obſeq̄o emine
bat hūilitas. Hec ille. De q̄ viſitatiōe ꝟgia
li tres ꝯſideratiōes facienꝰ.

Prima diceť lr̄alis expoſitiōis.
Scđa moralis inſtructiōis.
Tertia ꝟoꝟtualis aſcēſiōis.

¶ Pars pma hꝰ ſmōis q̄ dꝛ lr̄aľ expoſitiōis. B

Narrat euāgeliū hodiernū Lu. j. de
n ſcriptū: q maria exurgēs. ſ. a quiete
orōis ꝛ deuotiōis: q̄ erat breuia oibꝫ
opibꝫ ſuis: vt inq̄t Nico. de ly. ſup hoc ꝟbo:
Abijt in mōtana. ꝓpriū eſt nomē loci ſm q̄ſ/
dā. qꝛ locꝰ ī q̄ manebat zacharias erat altior
galilea a q̄ receſſit maria: diſtans circa. 74.
miliaria a domo zacharie: q̄ erat ꝓpe hierľm
circa q̄ttuor miliaria. Theophꝰ aūt expoſi/

Popilla euāgelij